

CORPUS.
SCRIPTORUM HISTORIAE
BYZANTINAE.

EDITIO EMENDATIORE ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

INSTITUTA,

AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE
BORUSSICAE

CONTINUATA.

GEORGIUS CODINUS.

BONNAE
IMPENSIS ED. WEBBERI
MDCCCXLIII

THE HISTORY OF THE
CITY OF NEW YORK

FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY JOHN B. HOGAN

NEW YORK: G. P. PUTNAM'S SONS

1898

NEW YORK: G. P. PUTNAM'S SONS
1898

GEORGII CODINI

EXCERPTA

DE ANTIQUITATIBUS

CONSTANTINOPOLITANIS

EX RECOGNITIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXLIII.

EMINENTISSIMO ET REVERENDISSIMO PRINCIPI
FRANCISCO BARBERINO,
S. R. E. CARDINALI,
DOMINO MEO SUMMA OBSERVANTIA COLENDO,
PETRUS LAMBECIUS S.

Multa sunt, Eminentissime Princeps, quae homini ad immortalem gloriam adspiranti viam praebent; verum aut me amor propriae opinionis fallit, aut ulla nec honestior nec compendiosior potest reperiri quam vel ipsa eruditio vel quae eruditis exhibetur benevolentia et benignitas. harum altera quibuscunque egenis et obscuris terrae filiis ad summam laudem aditus patet, dummodo natura aptam iis non denegarit indolem, nec ipsi profectui suo debita diligentia, famae autem legitima non desint ambitione. altera illis duntaxat ad claritudinem pervenire licet, quibus eam generis potentiae et fortunarum amplitudinem largiri deus voluit, ut protegere alios possint et sustentare. illi ergo hos colunt, ut necessarijs ad studia adminiculis potentiantur: hi contra illos fovent, ut monumentis litterarum nominis et virtutis suae memoria apud posteros celebretur; ita utrique per se indigentes alteri alterorum vigent auxilio.

quare beatissimos ego semper existimavi qui hanc velut omnibus numeris perfectam felicitatem consecuti sunt, ut pariter splendidissimo vitae statu et merito haud vulgaris eruditionis venerabiles sint atque conspicui. in his Te numero, Eminentissime Princeps, qui cum maiestate sacrae purpurae et pontificalis familiae praerogativa satis sine ullo aliunde petito splendore fulgeas, adeo tamen litterarum studio inter publica tantae dignitatis munera et fuisti semper et etiamnunc es deditus, ut cum iis qui tota vita aliud nihil egerunt iure et audacter de multifariae scientiae palma possis contendere. testatur enim hoc ditissima tua lectissimaque bibliotheca, qua post Vaticanam nihil Roma perfectius habet aut magnificentius; testatur haud exiguus praestantium ingeniorum numerus, quibus aula tua nunquam non fuit exornata; testatur publicum doctissimorum virorum de Te iudicium, qui saepe gravissimarum quaestionum arbitrium Tibi detulerunt. quod cum ita sit, abunde, ni fallor, apparet quibus ego nunc causis impulsus volumen hoc Originum Cpolitinarum Eminentissimo nomini Tuo dedicare audeam, nempe iam primum minime dubito quin pro singulari tuo erga litteras affectu, quicquid hoc manusculi litterarii est, laetissimo vultu sis excepturus: deinde praecaveho hac dedicandi ratione ne exprobrari mihi possit, quod olim Anacharsin philosophum in Graecorum ludis improbasse refert Laërtius, ἀγῶνιζοῦμαι μὲν τοὺς τεχνίτας, κἀκίμην δὲ τοὺς μὴ τεχνίτας. certum denique habeo obtensam nominis tui auctoritatem non honori tantum laboribus meis fore, sed et praesidio adversus malevolorum improbas detrectationes; quod videlicet nemo sanus ea lacessere ausurus quae Tibi optimo acerrimoque scriptorum censori probantur. et haec quidem praecipuae

ex iis sunt quas cum omnibus eruditis communes habeo causas, cur Tibi potissimum, Eminentissime Princeps, quicquid hoc et qualecunque est libri, merito ac lubens consecrem: insuper vero alias multas privatim habeo, quas domesticas appellare lubet; easque tanto caeteris graviore existimo quanto vehementius ἀχαριστίας crimen subire ve-reor. etenim repetenti mihi memoriam omnis eius tem-poris quod studiorum causa exteris regionibus perlustrandis impendi, vix ullus occurrit dies qui singulari aliquo Tuo in me collato beneficio non sit notabilis. advenientem me primum Lutetiam humanissime per eos qui tum rebus Tuis agendis ibi praeerant excipi curasti. mox ipse Lugduno reversus participem me fecisti mensae, admisisti inter inti-mos; et ut paucis omnia complectar, tanto me prosecutus es affectu ut maiorem ab avunculo non potuissem desi-derare. eandem benevolentiam Romae postea expertus sum, ubi integrum biennium in aula Tua commoranti mihi ea videndi multa et discendi fuit occasio, ut vere gloriari possim plus me in luce illa et strepitu aulico quam in ullo Academiae recessu et umbra profecisse. reversus deinde in Galliam incredibile memoratu est quantam ex commen-datione Tua cum aliis multis locis utilitatem perceperim, tum vero inprimis Tolosae, cuius urbis illustrissimus archi-episcopus Dn. Carolus de Montchal, vir sanctitatis simul et prudentiae et eruditionis rarissimae, continuos octo men-ses in palatio suo plus quam paterna liberalitate et cura me tractavit. plura eius generis addere inconveniens esse credo et superfluum, tum quod ipsa haec beneficiorum enumeratio nescio quid videatur habere levitatis et arro-gantiae, tum quia vel ex minimo eorum quae iam dicta sunt satis superque elucet, quanta obligationis necessitate

Tibi sim devinctus. accipe igitur, Eminentissime Princeps, et boni consule qualemcunque hunc iuvenilis diligentiae meae fructum, quo pariter et gratitudinem meam Tibi studeo declarare, et quanti faciam iudicii tui acumen et auctoritatem nominis. quodsi forte nonnusquam editionem minus feliciter curatam deprehendes, ignoscas velim, et benigne reputes, ex quo haec Lutetiae absoluta reliqui, triennium iam praeteriisse, ideoque quicquid sub praelo commissum est erroris, absentiae meae esse tribuendum. vale.

Dabam Hamburgi prid. Id. Decembr. 1653.

L A M B E C I I

PRAEFATIO AD LECTOREM.

Cum ante biennium Lutetiae Parisiorum agerem, tantum apud me potuerunt innatum publicae utilitatis studium et amicorum cohortationes et exempla complurium doctissimorum virorum, ut summum nefas esse crederem inceptae editioni corporis historiae Byzantinae qualicunque mea operae deesse. quaesivi igitur cui potissimum parti laborem impenderem, et cum fere omnia ab aliis praeoccupata esse viderem, tandem mecum cogitare coepi operae pretium fore si hactenus inedita Codini excerpta de antiquitatibus Cpolitæ in publicum producerem. praeterquam enim quod pertineant ad rem et multum lucis afferant historiae Byzantinae, hoc etiam nomine edi merentur, quod a gravissimis huius et superioris saeculi scriptoribus saepius laudata et ad confirmationem dubiarum opinionum adhibita sint. etenim Ioannes Leunclavius in Pandectis historiae Turcicae libri de aedificiis frequentissime mentionem facit; et quaecunque Nicolaus Alemannus notis suis in Procopium *ἐκ τῶν ἀνεκδότων παρῶν* CP inseruit, inde desumpta sunt. item Petrus Gilius ex supradicto libro de aedificiis et altero de statuis integras transscripsit paginas. certum quoque est

ineditum illud Chronicon Cpolitanum, quod Ioannes Meursius in Glossario Graeco-barbaro et alibi creberrime citat, nihil aliud fuisse quam ineditam partem excerptorum Codini, quae nunc publicatur. testantur hoc citata loca, et testabitur integrum Chronicon, si quando in lucem veniet. similiter etiam per antiqua illa collectanea *Θεαμάτων* urbis CP, quae doctissimus Iacobus Sirmundus in notis ad Sidonium Apollinarem citat et in multis bibliothecis occurrere ait, haec alias non evulgata Codini excerpta intelligenda sunt. adderem plures coetaneos auctores, in quorum scriptis ea citantur, nisi longum esset illos enumerare et supervacaneum. cum itaque iam omnino decrevissem edere Codini illa *ἀνέκδοτα*, nihil mihi antiquius fuit quam ut propositum hoc avunculo meo per litteras significarem, qui illud non tantum non improbavit, verum ut coeptum urgerem monuit, atque insuper duos mihi submitit codices manu scriptos, quibus continebantur haec Georgii Codini opuscula

περὶ τῶν πατρῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
 περὶ τῆς σχηματογραφίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
 περὶ ἀγαλμάτων στηλῶν καὶ θεαμάτων,
 περὶ κτισμάτων,
 περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Σοφίας,
 περὶ τῶν βασιλευσάντων ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει μέχρι
 τῆς παρὰ τῶν Ἀγαρηῶν ταύτης ἀλώσεως,
 περὶ τῆς τάξεως τῶν ἀξιωματῶν καὶ ὀφφικῶν τοῦ
 παλατίου καὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

horum primum, quintum, septimum et principium tertii a Georgio Dousa, Francisco Iunio et Iacobo Gretsero iam pridem edita fuerunt: reliqua vero nunc primum a me publicantur. caeterum praeter duos avunculi mei codices,

quorum unum a V. Cl. Peiresacio dono acceperat, alterum vero ex Vaticano exemplari curaverat transscribi, quattuor aliis codicibus in adornanda editione usus sum, quorum primum ex Britannico exemplari descriptum dedit mihi eruditissimus Isaacius Vossius, cum adhuc essem Amsterodami; secundum R. P. Iacobus Sirmondus mecum communicavit; tertium mihi suppeditavit bibliotheca Regia permissu Petri et Iacobi Puteanorum fratrum; quartum ipsemet Romae in bibliotheca Vallicellana reperit.

Hactenus dixi unde Codini *avérotá* prodierint: sequitur ut paucis agam de meis animadversionibus. illas vero tres maxime ob causas conscripsi, nempe ut varias lectiones, quae sensum auctoris immutare posse videbantur, aliorum ingeniis diiudicandas proponerem; tum ut loca mendosa dubia obscura atque minus recte ab aliis intellecta corrigerem et explicarem, et ubi opus esset, correctionis atque explicationis meae rationem redderem. verum utrum ego hoc quod mihi proposueram bene praestiterim necne, res ipsa indicabit. interim tamen, amice lector, velim tibi persuadeas sedulo me operam dedisse, ut utilitati tuae pro viribus meis quam fidelissime servirem, neque praeter modum diligens atque non necessaria multa aut multoties ab aliis antea dicta compilans patientia tua abuterer. ad haec quo facilius mihi ignosceres, sicubi vel in versione vel in animadversionibus humanitas lapsus essem, omnes omnino occasiones fugi, quae oblatae mihi fuerunt ad contradicendum iis qui ante me aliquid Codini ediderunt vel secus quam oportebat intellexerunt; et siquando necessitate coactus fui eorum errores detegere, tantam ea in re adhibui moderationem ut contra quos scribam obscurum sit, manifestum vero, me non eo hoc fecisse ut ex

alienis erroribus gloriam quaererem, sed ut praecaverem duntaxat ne aliis necessarii quidquam ignorantia praeteriisse viderer. reliquum ergo est ut hosce labores meos benevole excipias, et si qua in iis deprehendes quae minus tibi placebunt, aliquantulum indulgeas iuventuti meae et nimiae erga te voluntati et gravioribus occupationibus, per quas exactissime omnia persequi et recensere non potui. sic et gratum te praebebis, et alacriorem me reddes ad praestanda maiora. vale.

Romae 1649, calendis Maiis.

L A M B E C I I
DE GEORGII CODINI VITA ET SCRIPTIS
BREVIS DISSERTATIO.

Georgium Codinum non sub ultimis tantum imperatoribus Cpolititanis vixisse, sed aliquamdiu etiam superfuisse post ipsam Cpoleos expugnationem, ex ipsius scriptis liquido apparet. curopalatae vero cognomen, quod ei ab illis tribuitur qui librum eius de Officiis palatii CP ediderunt, in illis quos ego vidi codicibus manu scriptis non repperi; et facilius multo credam impositum ei fuisse curopalatae cognomen, quia de Officiis palatii scripsit, quam quod ipse curopalatae dignitatem obtinuerit. caeterum quod ad scripta eius attinet, non propterea duntaxat vano quodam praeeiudicio improbanda sunt, quoniam Codinus ducentis tantum abhinc annis floruit; quippe qui, quaecunque edidit, ex antiquioribus et magis probatis auctoribus excerpsit et collegit. nam quod primum inter opuscula eius locum obtinet et inscribitur περί τῶν παρῶν sive de originibus CP, eius maior pars verbotenus descripta est ex Hesychio Milesio, reliqua vero ex Glycae Annalibus, chronico Alexandrino et alio quodam hactenus non edito, cuius auctor est quidam Tullius Pollux, antiquo illo, qui Commodi imperatori Onomasticum suum dedicavit, aliquot saeculis recentior *). libri vero de statuis prima pars de simulacris deorum gentilium ex Phurnuto desumpta est et ex Ioannis Lydi

*) editus nunc ab Hardtlo.

Philadelphiensis libro nondum edito de Mensibus *), unde etiam Suidas hausit eadem. altera autem pars, quae tractat *περὶ στηλῶν καὶ θεαμάτων*, quod est, ut ego interpretor, de statuis aliisque rebus spectatu dignis Cpoli, ea tota verbotenus descripta est ex antiqui anonymi auctoris collectaneis antiquitatum Cpoleos, quae inscripsit *παραστάσεις συντόμους χρονιάς*, et compilavit ex Theodoro lectore, Papia, Eusebio, Socrate, Marcello lectore et compluribus aliis. haec vero collectanea nunc primum ex antiquissimo codice bibliothecae Regiae in lucem prodeunt, qui, ut omnes, quotquot eum viderunt, testantur, ad minimum ante quadringentos annos scriptus fuit. est autem inter codices eius bibliothecae numero millesimus vigesimus septimus **). quisquis igitur auctor est illorum collectaneorum, ducentis saltem vel trecentis annis Codino est antiquior. ex iisdem quoque collectaneis libri *περὶ κτισμάτων* satis magna pars excerpta est: caetera desumpta sunt ex Ioanne Antiocheno, Panodoro Aegyptio et aliis, qui in eo libro citantur. totus denique catalogus imperatorum Cpoleos usque ad imperium primi Alexii Comneni, auctoris est multo antiquioris Codino; quippe qui eum catalogum conscripsit sub Manuele Comneno Alexii nepote, ut ipse testatur his verbis: *ὁ κύριος Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ὁ πάππος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως*. reliqua porro catalogi pars, a Theodoro Lascare eius nominis primo usque ad ultimam Cpoleos expugnationem, ab ipso Codino superioribus adiecta est, cum ille, ut principio dixi, aliquantulum illi urbis excidio superstes fuerit.

*) Lydi liber cum ab Haseo et Roethere tum hoc ipso historiae Byzantinae corpore editus est. quo intus omitti potuerunt quae inde de statuis non Cpolitianis sed omnino omnibus erant petita.

**) nobis F. qui cum plerisque locis a Codino parum differret, nec totum nunc transscripsimus et plurimas eius lectiones per annotationem criticam dispersimus, perinde ac Bandurianas copias contraximus: nam quae utilia haberent codices Regii 3058^a (C) et 3058^b (D), Colbertinus 3607 (E), ea suis locis apposimus, cramben totam recogliere non sustinimus.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΚΩΔΙΝΟΥ

ΠΑΡΕΚΒΟΛΑΙ

ΕΚ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΚΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

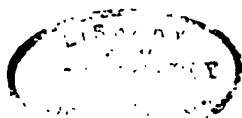
PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 350

LECTURE 10

•

PHYSICS 350

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΚΩΔΙΝΟΥ

ΠΑΡΕΚΒΟΛΑΙ

ΕΚ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΚΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Φασί μὲν τινες Ἀργείους πρῶτους τῆ θεῆ χρησάση
 ἔνθα δύο σκύλακες διερχὴν μάρπτουσι θάλασσαν,
 ἔνθ' ἰχθύς ἑλαφός τε νομὸν βόσκουσι τὸν αὐτόν,
 πῆξασθαι τὰς αἰκήσεις ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ ἐν ᾧ Κύδαρος τε καὶ
 5 Βορβύζης ποταμοὶ τὰς διεξόδους ποιοῦνται, ὃ μὲν τῶν ἀρκτῶν
 ὃ δὲ τῶν ἐσπερίων προρρόντες, καὶ κατὰ τὸν τῆς Σισιμήτρης
 νόμφης βωμὸν τῆ θαλάττῃ μινύμενοι. ἐπεὶ οὖν κατὰ τὴν εἰμαρ-

P 1

1 Scribe, sicut legitur apud Hesychium, τῆς ποθίας χρησάσης.
 LAMBECIUS. 2 πολὴν λάπτουσι Hesychius Mearsianus p. 43.
 3 βόσκονται ἐς Hes. 5 βορβύζης Hes. et hoc loco et infra.
 6 σεμίστρης Hes.

GEORGII CODINI

EXCERPTA

EX LIBRO CHRONICO

DE ORIGINIBUS CONSTANTINOPOLITANIS.

Ferunt Argivos primum oraculo Pythiae monitos,
 hic ubi miscentur madido duo flumina ponto,
 cervus ubi et piscis vescuntur pabulo eodem,
 suas fixisse sedes eo in loco in quo Cydarus et Borbyzes fluvii, quo-
 rum alter ab arcto alter ab occasu venit, apud aram Sesimetrae nym-
 phae mari miscentur. cum igitur fato eo delati sacrificio indigenis diis.

μένη ἀφίκοντο καὶ θυσίαν τοῖς ἐγχωρίοις ἐξιλάσκοντο δαίμοσι,
B κόραξ τῆς ἱερουργίας ὑφαρπάσας βρυχὴ μέρος εἰς ἕτερον μετέ-
 θηκε τόπον, ὃς ἔχει τὴν Βοσπόρου προσηγορίαν, βουκόλου τὴν
 τοῦ ὄρνιθος ὑποδείξαντος πτῆσιν, ἀφ' οὗπερ καὶ Βουκολία ἐκείνο
 τὸ χωρίον ἐκλήθη. ἕτεροι δὲ τοὺς Μεγαρέας ἰστόρησαν, ἀπὸ 5
 Νίσου τὸ γένος κατάγοντας, εἰσπλουν ἐν αὐτῷ ποιησαμένους τῷ
 τόπῳ ὑφ' ἡγεμόνι Βύζαντι, οὗπερ τὴν προσηγορίαν μυθεύουσι
P 2 τῇ πόλει προσγραφῆναι. οἱ μὲν ὄν διαφόροις ἐχρήσαντο λόγοις,
 ἡμεῖς δὲ πιθανὴν τὴν ἱστορίαν τοῖς θέλουσι παριδύσωμεν, ἐκ
 τῆς Ἰνάχου θυγατρὸς Ἰοῦς τὴν ἀρχὴν ποιούμενοι. Ἰνάχου γὰρ 10
 τοῦ Ἀργείων βασιλέως γέγονε θυγάτηρ Ἰώ. ταύτης δὲ τὴν παρ-
 θενίαν ἐφύλαττεν Ἄργος, ὃν πολυδύμματον λέγουσιν. ἐπεὶ δὲ
 Ζεὺς ἔρωσθεὶς τῆς κόρης πείθει τὸν Ἑρμῆν δολοφονῆσαι τὸν
 Ἄργον, λυθείσης αὐτῇ τῆς παρθενίας ὑπὸ Διὸς εἰς βοῦν μετε-
 τράπετο. Ἦρα δὲ χολωθεῖσα τῷ γενομένῳ ὀϊστρον ἐπιπέμπει τῇ 15
 δαμάλει, καὶ διὰ πάσης ἐλαύνει τῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς. ἐπεὶ
 δὲ πρὸς τὴν Θρακῶν ἀφίκετο χώραν, ὄνομα μὲν τῷ τόπῳ κατέ-
B λπε Βόσπορον, αὐτῇ δὲ πρὸς τὸ καλούμενον κέρασ ἐπανελθοῦσα,
 καθ' ὃ Κύδαρός τε καὶ Βορβύζης συμμίγνυνται, τοῖς ἔνοικοῦσι
 προθεσπίζουσα τὰ ἐσόμενα, τὴν λεγομένην Κερόεσσαν ἀπεκύησεν, 20
 ἐξ ἧς καὶ Κέρασ ὁ τόπος ὠνόμασται. ἄλλοι δὲ μάλιστα τῇ θέσει

1 scribe θυσίαις τοὺς ἐγχωρίους ἐξιλάσκοντο δαίμονας. sic infra
 τοὺς πατρῶους inquit ἐξιλασκόμενος δαίμονας. L (i. e. Lambecius).
 2 ἱέραξ Hes. 4 ἐπιδιδέξαντος Hes. 5 τοὺς om
 Hes. 6 νήσῳ Hes. 8 προστεθῆναι Hes., προσγράψαι
 ante L. 9 supple ex Hesychio τοῖς τυγγάνειν θέλουσι. L.
 14 μεταβάλλεται Hes. 20 προθεσπίζοντες Hes. 21 μάλ-
 λον Hes.

litarent, corvus particulam victimae subreptam alium in locum depor-
 tavit, qui Bosphorus cognominatur, pastore volatum avis indicante, unde
 et Bucolia locus ille vocatus est. alii vero memoriae prodiderunt Me-
 garenses, a Niso genus ducentes, illic appulsiue Byzante, a quo
 etiam urbi nomen inditum esse volunt. illi igitur diverse hac de re
 narrant: nos vero historiam cognoscere cupientibus, quod vero simile
 est, commemorabimus, ab Io Inachī filia initium facientes. Inachi enim
 Argivorum regis filia fuit Io: huius virginitatem custodiebat Argus,
 quem multoculum fuisse aiunt. ast uti Iupiter puellae amore captus
 Mercurio auctor fuit ut dolo Argum occideret, ipsam imminuta virgini-
 tate in vaccam mutavit. quamobrem indignabunda Iuno oestro iuvencam
 stimulavit et per omnes terrarum marisque tractus circumegit. at ubi
 in Thraciam pervenit, Bospori nomen ei loco reliquit. inde progressa
 est ad Cydari et Borbyzae confluentes, eiusque loci multa incolis futura
 praedixit, atque Ceroessam peperit, a qua locus iste Ceras nuncupatur.

τοῦ χωρίου τὸ ὄνομα προστιθέασιν· οἱ δὲ τῇ τῶν καρπῶν εὐφορίᾳ τὸ τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς κέρασ προσυγορεύουσιν. ἡ τοίνυν Κερόεσσα τραφεῖσα καὶ παραδόξῳ μορφῇ λαμπρυνθεῖσα πολὺ τὰς Θρακίας ὑπερέβαλλε παρθένοισ. τῷ δὲ Θαλαττίῳ μίγνισα Ποσειδῶνι τίκει τὸν καλούμενον Βύζαντα, τὸ ὄνομα λαβόντα ἐκ τῆς θρηνάσης αὐτὸν κατὰ τὴν Θράκην νέμφης Βυζίης, ἧς μέχρι καὶ νῦν οἱ πολῖται τῶν ὑδάτων ἀρύνονται. ὡς οὖν ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς ἡλικίας ὁ νέος ἔβαινε καὶ τοῖς Θρακίοις ἐνδιέτριβεν ὄρεισι, φοβερὸς πρὸς τοὺς Θῆρας καὶ τοὺς βαρβάρους φερόμενος, πρε-
 10 σβείας ἐδέχετο ὑπὸ τῶν τοιούτων, σύμμαχος αὐτοῖς εἶναι καὶ φίλος προτρεπόμενος. ὡς οὖν καὶ Μελίας ὁ τῶν Θρακῶν βασιλεὺς αὐτὸν ἐπὶ τὸν τοῦ θηρὸς ἄθλον μετεπέμψατο, καὶ τὰς ἐξ αὐτοῦ δόξας ὁ Βύζας ἀπηνέγκατο, τὸν ὑποταγέντα ταῦρον τῇ ἱεροργίᾳ προσφέρων καὶ τοὺς πατρώους ἐξίλασκόμενος δαίμονας
 15 κατὰ τὴν τῶν εἰρημένων ποταμῶν σύμμειξιν, αἰτὸς ἀθρόως φανείς τὴν καρδίαν ὑφαρπάξει τοῦ θύματος, καὶ κατὰ τὴν ἄκραν τῆς Βοσπορίας ἀκτῆς ἀποπτάς ἕστη ἄντικρος τῆς Χρυσόπολεως, ἣν Χρῦσης ὁ παῖς ἐκ Χρυσήιδος γεγονὼς καὶ Ἀγαμέμνονος, φεύγων τῆς Κλυταιμνήστρας ἐπιβουλήν μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἀνάρεσιν, D
 20 καὶ πρὸς τὴν τῆς Ἰφιγενείας ζήτησιν ἐπειγόμενος, μνηῖμα τῆς ἑαυτοῦ ταφῆς, τοῖς ἐγχωρίοις τὸ ὄνομα τοῦτο κατέλιπε, φθασάσης αὐτὸν ἐκεῖ τῆς τοῦ βίου καταστροφῆς. ὁ μὲν οὖν Βύζας κατὰ τὴν ἄκραν τῆς Βοσπορίας ἄλδς διέγραψε πῶλον· Ποσειδῶ-

7 τὴν ἀκμὴν Hes.

8 προέβαινε Hes.

10 ἀπό? an παρὰ?

10 τοπαρχούντων Hes.

13 ὑπαγέντα apud L: correctum ex Hes.

18 καὶ om Hes.

alii nominis causam ad situm loci potius referunt: alii ob fructuum abundantiam Amaltheae caprae cornu appellant. at Ceroessa adulta, et incredibili pulchritudine caeteras omnes Thraciae virgines longe antecellens, ex congressu Neptuni Byzantem peperit, ita nominatum a nympha Byze, quae illum in Thracia enutriverat; cuius aquas ad hoc usque tempus cives hauriunt. hic igitur iuvenis ubi ad aetatis florem pervenit, cum moraretur in Thraciae montibus feris et barbaris iuxta metuendus, per legatos a loci dominis ad amicitiam societatemque invitatus est. cumque eum Melias Thraciae rex ad feras certamen ablegaret, et victor inde cum gloria reversus Byzas devictum taurum diis patriis offerret ad fluminum illorum quae dixi concursum, apprensus repente aquila victimae cor abripuit et ad extremum Bospori litus avolans substitit e regione Chrysopoleos, quam Chryses Agamemnonis e Chryseide filius; post necem patris Clytemnestrae insidias fugiens et Iphigeniae quaerendae intentus, sepulcri sui monumentum indigenis reliquit, cum mors illic eum occupasset. caeterum Byzas in extremitate Bosporii maris urbem designavit, et Neptuno Apollineque, ut fertur,

νος δὲ καὶ Ἀπόλλωνος, ὡς φασί, συνεργούντων ἀνυποκόμει τὰ
τείχη, λόγου τε παντὸς κρείττονα μηχανώμενος. τοὺς γὰρ ἐν
αὐτῇ πύργους ἑπτὰ ὄντας ἀντιφθέγγεσθαι τε καὶ διηγεῖν ἀλλήλοις
συνήρμοζεν· εἴ ποτε γὰρ σάλπινξ ἢ φωνή τις ἕτερα τοῖς πύργοις
ἐπεφοίτα, ἕτερος ἐξ ἑτέρου τὸν ἦχον μετεδίδου, καὶ τῷ πρὸς τὸ β
πέρας κειμένῳ παρέπεμπον. ἀλλὰ μὴν καὶ ἄλλο τι τοῖς ταῦτα

P 3 συγγραμμάσιν εἰρημένον οὐ παραλείψομεν· τὸν γὰρ Ἡρακλέους
πύργον ἰστάμενον ἐντὸς τοῦ τείχους τὰ τῶν πολεμίων μεταδιδόναι
μυστήρια λόγος ἦν. μετὰ δὲ τὴν τοῦ τείχους στεφάνην καὶ τὰ
τεμένη τῶν θεῶν ἀπειργάζετο. Ῥέας μὲν κατὰ τὸν τῆς βασιλι- 10
κῆς λεγόμενον τόπον νεῶν τε καὶ ἄγαλμα καθιδρύσατο, ὅπερ
Τύχαιον τοῖς πολίταις τετίμητο, Ποσειδῶνος δὲ τέμενος πρὸς
τῇ Θαλάσῃ ἀνήγειρεν, ἔνθα νῦν ὁ τοῦ μάρτυρος Μητῆ οἶκος
διακεκόσμηται, Ἐκάτης δὲ κατὰ τὸν νῦν τοῦ ἵπποδρομίου τόπον,
τῶν δὲ Διοσκουρίων Κάστορός τε καὶ Πολυδεύκουσ ἐν τῇ τῶν 15
ποταμῶν μίξει, ἐν ἧ καὶ λύσις τῶν παδῶν τοῖς ἀνθρώποις ἐγι-
νετο. Ἰγγὺς δὲ τοῦ καλουμένου Στρατηγίου Ἀφαντός τε καὶ
Ἀχιλλέως βωμοὺς ἀνέθηκεν, ἔνθα καὶ νῦν τὸ τοῦ Ἀχιλλέως χρη-
B ματίζει λουτρόν. Ἀμφιάρω δὲ τοῦ ἱερέως ἐν ταῖς λεγομέναις
Συκαῖς ὑποκόσμησε ναόν, αἱ τὴν ἐπωνυμίαν ἐκ τῶν συκοφόρων 20
δένδρων ἐδέξαντο. ἀνωτέρω δὲ τοῦ Ποσειδῶνος ἱεροῦ τὸ τῆς
Ἀφροδίτης προσυγορεύεται τέμενος, Ἀρτέμιδος δὲ καὶ Ἀθηνᾶς
πρὸς τὸ τῆς Ἀφροδίτης ὄρος.

8 [ιστάμενον ἐντὸς] τοῖς ἐντὸς οὖσι Hes. 9 λόγος ἦν] λέγουσιν
Hes. 12 Τύχαιον Hes. τεύχαιον vulgo. τε apud L.
19 ἦρωσ Hes. 23 Ἀφροδίτης] θεῶνης Hes.

adiuantibus moenia omni praedicatione excellentiora exstruxit. septem
enim turres ita coaptavit ut loqui inter se et responsare viderentur: quippe
si tubae aut alias aliquis sonus turres illas percuteret, altera alteri so-
num ad ultimam usque transmittabant. est et aliud quod ab harum
rerum scriptoribus memoriae proditum minime silentio praeteribimus:
turrim scilicet, quae Herculis nuncupatur, hostium arcana civibus pro-
dere solitam narrant. absoluto muri ambitu delubra quoque condidit;
et Rheae quidem templum et simulacrum in loco nuncupato Basilicae
erexit, quod etiam ut Fortunae fanum a civibus colebatur. Neptuni
quoque templum iuxta mare exstruxit, ubi nunc Menae martyris aedes
est; Hecates autem, ubi Hippodromus, Dioscurorum Castoris et Pollu-
cis ad fluminem confluentes, in quo etiam a morbis homines liberaban-
tur. prope Strategium Aiaci et Achilli aras erexit, ubi etiam nunc
thermae cognomento Achilleae sunt. praeterea Amphiarao vati in re-
gione Sycaena, quae a ficibus nomen habet, aedem dedicavit; et aliam
Veneri paulo supra Neptuni fanum, Dianae vero et Minervae ad mon-
tem Veneris.

Ἐπει δὲ σαῖκα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ διωκόμενον πόλιν, ἐχρήθη
 λαυρὸν τοῦ ἐπιόχου αὐτῶ ἀπωθῆσαι βαρβάρους, καὶ μάλιστα
 τὸν Αἴμονα, ὃς τύραννος Θράκης ἦν καὶ πρὸς αὐτὴν ἤκει τὴν
 ταῦ Βυζαντίας πόλιν, αὐτὸν τε τὸν ἦρκα προκαλούμενος εἰς μά-
 5 χην καὶ διαπορθεῖν ἄπαντα προθυμώμενος· οὐχ ὑπομείνας τὴν
 ἔφραδον τοῦ βαρβάρου μόνος, πρὸς μόνον διαγωνίζεσθαι, καὶ κατα-
 βάλλει τὸν Αἴμονα ἐπὶ τὸν ὀμιόνειον αὐτοῦ λόφον. ὁ μὲν οὖν
 Βύζας μετὰ τὴν εἰρημένην νύκτα ὡς ἐπὶ τὴν Θράκην ἤλαυνε τοῖς C
 πολεμίοις· Χρῶσις δὲ ὁ τῶν Σκυθῶν βασιλεὺς παρακωθεὶς τὴν
 10 Ἴστρον καὶ πρὸς αὐτὸν διελθὼν ἐπολιόρχει τὰ τῆς πόλεως τεῖχη.
 πρὸς δὲ ἡ τοῦ Βυζαντος γυνή, μηδὲν καταλογισαμένη τὸ πλήθος
 τῶν πολεμίων, τῇ γυναικίᾳ χειρὶ χρησαμένη διηγωνίζετο, σαρ-
 σαμένη τὸν βαρβαρον ἀπὸ τῶν δρακόντων συμμαχίᾳ· οὗς γὰρ
 κατὰ τὴν πόλιν ὄφεις εἰς ἔν τῶν χωρίων σὺλλαβαῖσα ἐφρούρει,
 15 ἀθρόως τοῖς ἰνακίοις ἐπιφανέσθαι, καὶ δίκην βελῶν ἰουονίων
 ἔπειθε τὰ θηρία, καὶ πλείστοις καταλομημαμένη τούτῳ τῷ
 τρόπῳ ἔμισε τὴν πόλιν. ἔντεθεν τούτων ἀρχαῖος μῦθος φέρεται,
 μὴ δύναιτο τὸς κατὰ τὴν πόλιν ἀλισκομένους ἄρεις ἀπολλύειν εἰς
 εὐεργέτας αὐτῆς γενομένους. D

20 Οὐ μετὰ πολὺν χρόνον Στρόμβος ἀνὴρ τοῦτομα, καὶ αὐτὸς
 ἐκ Κερρόσης τεχθεὶς, πόλεμον ἐπιφέρει τῷ Βυζαντι, πολλὴν
 ἐπιγόμενος δύναμιν. ἐκινεῖτο τοῖσιν ἄπαντα τὰ Σκυθικὰ γένη,

2 ἀπωθεῖσθαι Hes. 3 Αἴμον Hes. neque aliter infra. 4 τε
 Hes. pro δὲ. προκαλούμενος vulgo. 5 οὐχ] οὐδ' an ὄτα?
 6 μόνος Hes. caeteri Αἴμονος. 9 Ὀδρύσης Hes. Κροῖδος codi-
 ces aliquot. 10 αὐτὰ διελθὼν τὰ τῆς πόλεως τεῖχη ἐπολιόρχει
 τοὺς ἔνδον Hes. 12 παλαμναίων Vat. 13 ὡς γὰρ τοὺς
 κατὰ Hes. 14 ἐν τι χωρίον Hes.

Urbe sic constituta supererat ut incurrentes barbaros submove-
 ret, et imprimis Haemum Thraciae tyrannum, qui ad Byzantiae ur-
 bem progressus ipsoque heros ad pugnam provocato cuncta vastare
 decreverat. caeteram Byzas non expectato adventu barbari, singu-
 lari certamine eum adortus in nocte cognomine prostravit. post haec
 victoriam cum hostes in Thraciam usque Byzas persequeretur, Scytharum
 rex Odryses traiecit Istro ad ipsa moenia progressus urbem abse-
 dit, cum quo Byzantiae uxor, hostium multitudine imperterrita, muliebri
 manu decortavit, serpentum auxilio barbarum circumveniens: aegres
 enim qui in urbe uno in loco collectos asservabat, eas subito in hostes
 sagittarum et iaculorum instar immisit, et plurimis hoc modo interfectis
 urbem servavit. atque hinc fluxit antiqua illa fabula, nefas esse quen-
 quam serpentes in urbe captos, quippe qui ei salutis fuerint, occidere.

Non longo post tempore Strombus quidam, et ipse Cerocessa geni-
 tus, asperso exercitu adducto bellum Byzanti intulit. universa itaque

συνέτρεχον δὲ καὶ οἱ τῆς Ἑλλάδος κρατοῦντες καὶ Ῥοδίων οὐκ ἔδικαταφρόνητος δύναμις ὅ τε τῆς γείτονος Χαλκηδόνος τοπάρχης Διναῖος, ἐκ Μεγάρων ἄποικος ἐκεῖσε γενόμενος ἰθ' ἔτισιν ἔμπροσθεν τῆς Βύζαντος αὐταρχίας. Χαλκηδὼν δὲ ὠνόμασται τὸ χωρίον, ὡς μὲν τινὲς φασιν, ἀπὸ τοῦ Χαλκηδόνος ποταμοῦ, ὡς 5 δὲ ἕτεροι, ἀπὸ τοῦ παιδὸς Κάλχαντος τοῦ μάντεως, ὕστερον τοῦ Τρωικοῦ πολέμου γενομένου. ἄλλοι δὲ ἀπὸ Χαλκίδος πόλεως

P 4 τῆς Εὐβοίας ἀποίκων ἐκεῖσε παραπεμφθέντων, οὓς δὴ καὶ τυφλοὺς ἐκάλεσαν, πικρωρακότας τὸ Βυζάντιον. ὡς δὲ οὖν σὺν πλειοσι ναυσὶν ὁ Διναῖος εἰς συμμαχίαν ἤκε τοῦ Βύζαντος, μὴ 10 δυνηθεὶς προσορμῆσαι τῇ πόλει, ἄρτι τοῦ βασιλέως αὐτῶν Βύζαντος μεταλλάξαντος καὶ τοῦ δήμου παντὸς ἐν ἀγωνίᾳ τυγχάνοντος, πρὸς τὸν καλούμενον Ἀνάπλουν ἀφίκετο, ἔνθα καὶ διατριψας Ἑστίαν τὸν τόπον ὠνόμασε. μικρὸν γε μὴν ὕστερον διαβὰς ἐν τῇ πόλει καὶ τοὺς βαρβάρους ἀπωσάμενος δεύτερον αὐτὸς 15 ἐστρατήγησε τοῦ δήμου τῶν Βυζαντιῶν. καθ' οὗς χρόνους καὶ δρακόντιων πλεῖστα γένη ἐπιφοίτησε τῇ πόλει καὶ τοὺς οἰκοῦντας αὐτῇ διέφθειρεν· οὓς δὴ τῇ τῶν κυλουμένων πελαργῶν ἐπιφορᾷ

B διεχειρίσαντο, Ποσειδῶνος αὐτοῖς, ὡς φασί, συγγεγήσαντος. οὐ μετὰ πολὺ δὲ τῶν δρηθῶν αὐτοῖς ἐναντία φρονούντων καὶ θάνα- 20 τον ἔτι ἐπαγόντων, τοὺς τε ἀλισκομένους ὄφεις πρὸς τὰς τῶν ὑδάτων δεξαμενὰς ἀκοντιζόντων, καὶ τοῖς γε πόλιταις ἐν ταῖς λεωφόροις ἀφανῶς ἐφαλλομένων, ἐν ἀφασίᾳ διετέλουν. ἀνήρ

3 δίνεως Hes. μεγαρῶν Vat. 4 ἐπαρχίας alii. 19 διε-
 χρήσαντο Vat. 20 θανάτων αἰτίαν ἐπ. Hes. 23 ἐπιβαλ-
 λόντων Hes.

Scythica natio commota est: praestantissimi etiam Graecorum et Rhodiorum non contemnendae copiae convenerunt, unaque vicinae Chalcedonis dominus Dinaeus, qui deducta Megaris colonia novendecim annis ante Byzantiae principatum sedem illic sibi elegerat. Chalcedon autem appellata est, ut quidam volunt, a fluvio Chalcedone, sive ut alii, a Calchantis vatis filio, qui post Troianum bellum vixit: alii vero a Chalcide Euboeae urbe, unde missi illo coloni, quos et caecos appellarunt, quod solum Byzantii non animadvertissent. caeterum Dinaeus cum magna classe suppetiatam Byzanti veniens, cum ad urbem appellere non posset Byzante eius rege paulo ante defuncto et universo populo ea re perturbato, ad Anaplum, ut vocant, pervenit, ibique commoratus Hestias loco nomen dedit. nec multo post urbem ingressus est, et barbaris profligatis ipse secundus Byzantium praeturam gessit. hac tempestate varia serpentum genera urbem infestabant et perniciosi civibus afferebant, quos Neptuni ope, ut aiunt, ciconiarum superventu interfecerunt. paulo post cum aves inimicum animum induissent, serpentesque quos ceperant in cisternas prolicerent, et cives in plateis publicis

δέ τις τῶν ἐκ Τυάνων τοῦνομα Ἀπολλώνιος ἐκ λίθου ξειστοῦ
 τρεῖς ἀνεστήσατο πελαργούς, ἀντιπροσώπως ὄρωντας ἀλλήλους,
 οἳ καὶ μέχρι τοῦ νῦν διαμένουσιν, οὐ συγχωροῦντες ἐπιφοιτήσαι
 τῇ πόλει τὸ τῶν πελαργῶν γένος.

5 Ἐπὶ δὲ τοῖς εἰρημένοις τοῦ στρατηγοῦ Διναιοῦ τὸν βλον
 - μεταλλάξαντος, Αἰών τις τῶν Βυζαντιῶν τὴν ἀριστοκρατίαν ἐδέ-
 ξατο, ἐφ' οὗ Φίλιππος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, Ἀμύντου
 παῖς γεγονώς, πολλὴν ἐπαγόμενος δύναμιν ἐπολιόρχει τὴν πόλιν, C
 διώρυσζι τε καὶ πολεμικαῖς μηχαναῖς τοῖς τεῖχεσι προσπελάζων.
 10 καὶ ταύτην ἂν εἶλε ῥαδίως νυκτὸς ἐπιλαβόμενος ἀειλήνου, καὶ
 ὄμβρου καταρραγέντος ἐξαισίου, εἰ μὴ τις αὐτοῖς τοῦ θεῖου γέγονε
 συμμαχία, τοὺς κατὰ τὴν πόλιν πρὸς ὕλακὴν ἀναστήσαντος κύνας,
 καὶ νεφέλας πρὸς τοῖς ἀρκτώοις ἐπάγοντος τόποις· ἔξ οὗπερ οἱ
 δῆμοι ἐπεγεφθέντες ἤδη τὴν πόλιν ὑπὸ τῷ Φιλίππῳ γενομένην
 15 ἐρρύσαντο, ἀναλαβόντες τοὺς διαφθαρέντας πύργους τοῖς ἐκ τῶν
 τάφων παρακειμένοις λίθοις, καὶ ἀνοικοδομήσαντες τὰς ἐπάλξεις
 τοῦ τεῖχους, οὗ δὴ χάριν τὸ τεῖχος τυμβοσύνην ἐκάλεσαν, λαμ- D
 παδηφόρον Ἐκάτης ἀναστήσαντες ὕγαλμα. αὐθις δὲ πρὸς ναυ-
 μαχίαν τραπέντες περιφανῶς τοὺς Μακεδόνας ἐνίκησαν. καὶ
 20 τοῦτω τῷ τρόπῳ διαλυθέντος τοῦ πολέμου Φίλιππος παραχωρεῖ
 Βυζαντιοῖς.

Ἐπεὶ δὲ καὶ Αἰών τὸν βλον μετέλλαξεν, ὁ τῶν Ἀθηναίων

2 ἀντιπροσώπως Hes. pro ἕν τε προσώποις.

5 διγῶ Hes.

13 πρὸς τοῖς ἀρκτώοις — τόποις Hes. pro πρὸς τοὺς ἀρκτώους
 — τόπους.

18 ναυμαχίας Hes.

adorirentur, stupore percussi erant: sed vir quidam Tyanens Apollonius
 nomine, tres ciconias ex lapide albo obversa facie se mutuo aspicientes
 erexit, quae ad hoc usque tempus durant neque ciconias in urbem ve-
 nire permittunt.

Post haec Dinaeo praefecto mortuo Leo quidam Byzantii sum-
 mum magistratum suscepit, sub quo Philippus Macedonum rex, Amyn-
 tae filius, magnis copiis admotis urbem obsedit, et cuniculis aliis-
 que machinis bellicis muros aggressus est. et sane facile eam expu-
 gnasset nocte illuni et immensa pluvia adinvantibus, nisi quis deus tu-
 lisset opem, et canes per urbem ad latratum excitasset, siubesque luci-
 das ad septentrionem produxisset. ea re suscitati cives urbem iam fere
 a Philippo captam conservarunt, turresque et murorum propugnacula
 labefactata ex lapidibus sepulcralibus restaurarunt. eius rei gratia illum
 murum cognominarunt sepulcretum, erecta simul lampadifera Hecates
 statua. postea vero ad pugnam navalem reversi illustri clade Macedo-
 nes affecerunt; quamobrem Philippus bello ita finito Byzantiis cessit.

Postquam autem Leo quoque excessit e vita, Atheniensium imperator

στρατηγὸς Χάρης, σὺν ναυσὶ μ' εἰς συμμαχίαν Βυζαντίων ἐλθὼν
 πρὸς τὴν κατὰ Φιλίππου πόλεμον, κατέλαβε τὴν ἄκραν τῆς Προ-
 ποντίδος, ἣ τις μεταξὺ κείται Χαλκηδόνος καὶ Χρυσοπόλεως, καὶ
 ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ προσορμίσας ἀπόπειραν ἐλάμβανε τοῦ πολέ-
 μου. ἔκθα καὶ τὴν γυναῖκα συνεπομένην ἔχων αὐτῷ, νόσφ βλή-
 θείσαν ἀποβαλὼν ἐν τάφῳ κατέθηκεν, ἀναστήσας αὐτῇ βωμὴν
 καὶ κίονα, ἐν ᾧ δάμαλις δεικνύται ἐκ ξεστοῦ λίθου. οὕτω γὰρ
 P 5 τὴν ἐπωνυμίαν ἐκέκλητο ἐκείνη ἢ γυνὴ τοῦ Χάρητος, ὃ περ καὶ
 διὰ τῶν ἐγγεγραμμένων ἐκείσε στίχων ἀριδῆλως ἐμφαίνεται, μέγρι-
 πῶν καὶ ἡμῶς διασωζομένων χρόνων. εἰσι δὲ οἱ στίχοι οὗτοι. 10
 Ἰναχῆς οὐκ εἰμι βοδὸς τύπος, αὐδ' ἀπ' ἐμαῖο
 κλήζεται ἀντιπὸν Βοσπόριον πέλαγος,
 κείνην γὰρ τὸ πάροιθε βαρὸς χόλος ἤλασεν Ἦρας
 ἐς Φάρων· ἦδε δ' ἐγὼ Κεκροπίς εἰμι νέκυς.
 ἐνέτις ἦν δὲ Χάρητος, ἔκλων δ' ὅτε πλώϊν ἐκείνος 15
 τῆδε Φιλίππειον ἀντίπαλος σκαφέων.
 βοίδιον δ' ἤκαον· ἐγὼ τότε· νῦν δὲ Χάρητος

B ἐνέτις ἡπαίροις τέρομαι ἀμφοτέροις.

Τοῦ δὲ Χάρητος εἰς Ἀθήνας ἐκπλεύσαντος Πρωτόμαχος
 τὴν στρατηγικὴν ἀρχὴν διαδέχεται, ὃς τοὺς ἐπαναστάτας Θραῶ- 20
 κας καταδουλωσάμενος τοῖς ὅπλοις ἐν τῷ καλομένῳ Μιλίῳ τόπῳ
 τῆς πόλεως χάλκεα ἀνέστησε τρόπαια. κατοικομένου δὲ καὶ τού-

14 ἦδε] ἢ vulgo.

17 βοίδιον οὖνομα δ' ἦεν ἐμοὶ Hes.

Chares cum quadraginta navibus in auxilium Byzantium profectus ad bellum contra Philippum occupavit promontorium Propontidis, quod inter Chalcedonem et Chrysopolim situm est, ibique periculum belli subiit, in eodem loco coniugem, expeditionis comitem, morbo extinctam sepulturae tradidit, et aram ei posuit cum columna, in qua damalis seu iuvenca conspicitur ex lapide polito: hoc enim nomine nuncupata fuerat Charetis illa uxor, ut liquet ex adscriptis hisce versibus, qui adhuc supersunt.

Inachiae non sum signum bovis, haudque vocatur

a me adversum illud Bosporium palagus.

hanc etenim prius ira gravis Iunonis abegit

usque Pharon: sed ego mortua sum Cecropia.

atque Charetis eram coniux, illumque sequebar

nempe Philippeis navibus oppositam.

bucula dicta fui: coniunx nunc grata Charetis

terrarum gemino laetor utroque solo.

Cum vero Chares Athenas navigasset, Protomachus praetoriam excepit, qui cum obturbantes Thracas armis subiugasset, aerea tropaea eo in urbis locis qui Miliarium dicitur statuit, hoc etiam mortuo Timesius

του, Τιμήσιος ἀνήρ. τῶν ἐν Ἀργείοις τετραπέντων πρώτων μὲν κατὰ τὸν Εὐξείνιον πόντον πρὸς τῷ λεγομένῳ Ἐφεσιᾷτη· (ἔνθα ποτὲ Ἐφέσιοι ἀποικίας πέμψαντες καὶ πόλιν οἰκοδομῶν πεираθέντες αὐθις τοῦ Βυζαντίου ὑπήκουσαν λόγου·

5 ὄλβιοι οὐ κένην ἱερὴν πόλιν οἰκήσουσιν,
ἀκτὴν Θρηϊκίην τ' ἔνυγρον παρά τε στόμα Πόντου, C
ἔνθα δύο σκύλακες πολὴν λάπτουσι θάλασσαν,
ἔνθ' ἰχθὺς ἑλαφὸς τε νομὸν βόσκονται ἐς αὐτόν)

ἀντικαταστῆσαι πόλιν ἐπιχειρήσας καὶ διαμαρτῶν τῆς ἐλπίδος
10 σπουδαίεται Βυζαντίοις, καὶ στρατηγὸς ἀναδειχθεὶς τοῦ παντὸς
δήμου πᾶσαν ὁμοῦ τὴν πόλιν εἰς τὸ μείζον καὶ περιφανέστερον
μετερρῦθμισε, νόμους περὶ τῶν καθ' ἡμέραν συμβολαίων τιθέ-
μενος, καὶ ἔθη καθιστὰς πολιτικὰ δι' ὧν ἀστείους τε καὶ φιλαν-
θρωποὺς τοὺς πολλίτας ἀνέδειξεν. ἱερά τε θεῶν πλείστα τὰ μὲν
15 αὐτὸς ἀνεσιτήσατο, τὰ δὲ καὶ πρὶν ὄντα διεκόσμησε· τὸν γὰρ
πρὸς τῇ ἄκρᾳ τῆς Προποντιδὸς θαλάσσης κείμενον ναόν, ὃν D
Ἰάσων ποτὲ τοῖς δώδεκα θεοῖς καθίδρυσε, κατηρειπωμένον ἀνή-
γειρε, καὶ τὸν ἐπὶ τῷ Φοίξῳ λεγομένῳ λιμένι Ἀρτέμυδος οἶκον
ἀνεκαίνισε. ἐπὶ δὲ τούτῳ Καλλιᾶδης στρατηγήσας τοῦ Βυζαν-
20τίου, ἄριστά τε πρὸς τοὺς θυνείους καὶ ἐμφυλλοὺς πολέμους
ἀγωνισάμενος, τὸ περιβόητόν καὶ θαυμαστόν τοῦ Βύζαντος

1 γραφέντων Hes.
16 ποντικῆς Hes.
στρατηγὸς Vat.

4 λογίου Hes.
18 Φοίξου Hes.

7 μάρτυνοι Hes.
19 στρατηγῶν Hes.,

quidam Argivorum civitati adscriptus primum ad pontum Euxinum, in loco nuncupato Ephesiate (ubi quondam Ephesii, coloniis eo deductis, urbem aedificare conati secundo Byzantinum oraculum audiverunt:

felices, sacram qui Ponti in faucibus urbem
Threicioque sitam condent in littore cives,
hic ubi caeruleum lambunt duo flumina pontum,
piscis ubi cervusque cibo vescuntur eodem),

urbem ex adversum condere incipiens, cum spe excidisset, ad Byzantios se contulit, universique populi imperator designatus totam civitatem maiorem splendidioremque reddidit. leges etiam de quotidianis commerciis promulgavit, et consuetudines instituit civiles, quibus elegantes ac humanas cives effecit; ad haec fana deorum plurima partim ipse extruxit, partim prius exstructa adornavit. nam templum in promontorio Propontidis positum, quod Iason olim duodecim diis dedicaverat, dirutum restauravit, et in portu Phruxi Dianae aedem renovavit post hunc Calliades Byzantii dux, in externis et civilibus bellis strenuus,

ἄγαλμα κατὰ τὴν λεγομένην Βασιλικὴν ἀνέθηκε, καὶ ἐπέγραψεν οὕτως·

τὸν κρατερὸν Βόζαντα καὶ ἱμερτὴν Φιδάλειαν
κίονι κοσμήσας ἄνθετο Καλλιιάδης.

Ἄλλὰ ταῦτα μὲν ἀριστοκρατουμένων τῶν Βυζαντιῶν, ἔτι 5
δὲ καὶ τυραννουμένων κατὰ διαφόρους συμβέβηκε χρόνους· ὡς
P 6 δὲ τῇ τῶν ὑπάτων ἐπιστατείᾳ ἢ τῶν Ῥωμαίων ἀρχῇ πάσας ὑπερ-
εβάλλετο τὰς δυναστείας, κατεδούλωσε δὲ καὶ Ἕλληνας, εἰκότως
αὐτῇ καὶ Βυζάντιοι πειθόμενοι διετέλουν. ἐπεὶ δὲ μετὰ τινος
χρόνου Σεβήρου τῆς Ῥώμης βασιλεύοντος αὐτοὶ τὴν τοῦ τυραν- 10
νήσαντος τῶν ἐῶν Νίγρον προτιμήσαντες ἐλπίδα εἰς χεῖρας ἐλθεῖν
ἐτόλμησαν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ἀφαιρέθentes τῶν πολιτικῶν
δικαίων, καὶ τῆς στεφάνης αὐτῆς τοῦ τείχους καταλυθείσης,
Πειρινθίοις ἐτάχθησαν δουλεύειν τοῖς καλουμένοις Ἡρακλεώταις.
πανσαμένης δὲ τῆς ὁργῆς τοῦ Σεβήρου αὐτῶν τοῦτον ἔσχον εἰς 15
Β Βυζάντιον. λουτρὸν μὲν μέγιστον κατὰ τὸν τοῦ ἵπλου Διὸς
βωμόν, ἦτοι τὸ Ἡρακλέους καλούμενον ἄλσος, ἀνήγειραν, ἔνθα
δὴ καὶ τὰς Διομήδους δαμάσαντες ἵππους Ζεύξιππον τὸν τόπον
ὠνόμασαν. καὶ τὸν αὐτοῦ πλησιάζοντα χώρον τοῦ ἵπποδρομίου, 20
τοῖς τοῦ Διὸς ἀνακείμενον κούροις, ἰκρίοις τε καὶ στοαῖς διεκό-
σμησεν, ἔνθα καὶ νῦν οἱ καμπτήρες δηλοῦσι τὰ τῶν ἐφόρων

4 κίονι] εἰν ἐν Hes. ἐνθάδε cod. Vallicellanus. 7 ἐπιστατεία
vulgo. 13 αὐτοῖς Hes. 14 προσετάχθησαν Hes.

celebre illud et admirandum Byzantis simulacrum in Basilica consecra-
vit, cum hac inscriptione

magnanimum Byzantem cum grata Phidalaea,
erexit iunctis Calliades statuis.

Et haec quidem Byzantiis partim sub optimatum partim sub tyranno-
rum imperio diversis temporibus acciderunt. caeterum postquam consulari
virtute Romanum imperium reliquas omnes potestates superaverat, re-
ducta iam in servitutem Graecia merito se quoque illi submiserunt
Byzantii. aliquanto tamen post, Severo Romanis imperante, Nigri
Orientis tyranni partes secuti cum imperatore manus conserere ausi
sunt; quamobrem iure civitatis multati, moenibusque urbis funditus ever-
sis, Perinthiorum cognomento Heraclensium servitiō addicti sunt. sed
sedata mox Severi indignatione rursus eidem paruerunt imperatori; qui
etiam maioribus atque illustrioribus ornamentis Byzantium restituit.
nam balneum exstruxit amplissimum iuxta Iovis equestris aram, et lu-
cum Herculis, item domitis ibi Diomedis equis Zeuxippi nomen loco de-
disse cōdidit. quae vicinum Hippodromum, Dioscuris sacrum, tabulatis
et porticibus exornavit, ubi usque nunc metae deorum praesidium indi-

γνωρίσματα διὰ τῶν ἐπικειμένων ῥῶν τοῖς χαλκοῖς ὀβελίσκοις· καὶ μέχρι μὲν οὗ περιῆν ὁ Σεβῆρος, ἀπὸ τούτου παιδὸς Ἀντωνίου Ἀντωνινία ἡ πόλις κατωνομάζετο· ἀπὸ δὲ τοῦ Βύζαντος μέχρι τοῦ Σεβήρου ἔτη διεῖλον ἑξακόσια ὀγδοήκοντα πέντε.

5 Ἄλλ' ἐπανακτέον τὸν λόγον, καὶ διηγητέον ὅπως Σεβῆρος C τοῦ Βυζαντίου ἐκράτησεν. ἀναστὰς ἐκ Ῥώμης Σεβῆρος κατέληξε τὸ Βυζάντιον, κρατοῦντος τότε αὐτοῦ Νίγρον τοῦ υἱοῦ Τιμηρίου· καὶ εἰρηρικῶς σπονδὰς μετὰ Νίγρον ποιήσας εἰσῆλθε μετὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ εἰς τὸ Βυζάντιον. ἐπεὶ δὲ οἱ Βυζάν-
10 τιοὶ ὑπὸ Μακεδόνων κακῶς ἐπολιορκούντο καὶ ἐλυμαίνοντο, ἐξῆλθεν ὁ Σεβῆρος κατὰ Μακεδόνων, ὑπερμαχῶν Βυζαντίων. μέλλων δὲ ἐξέρχασθαι τὴν ἰδίαν θυγατέρα τῷ τοῦ Νίγρον υἱῷ εἰς γυναικα παρῆδωκεν· τὸν γὰρ στρατὸν αὐτοῦ ὁ Σεβῆρος κατέλιπεν ἐν Χρυσοπόλει. ἐν δὲ τῇ τοῦ γάμου εὐωχίᾳ ἔστησαν ἐπὶ τῆς
15 τραπέζης δύο φιλόσοφοι τινες Ῥωμαῖοι, Φρότων καὶ Μαρκίων· καλούμενοι, καὶ εἶπον πρὸς τοὺς ἐσθίοντις Βυζαντίους “ἡγάγομεν D χαρὰν ἀκερδῆ καὶ λύπην ἀζήμιον.” προσκαλεσόμενος δὲ Νίγρος τοὺς φιλοσόφους αὐτοῦ ἐποίησε ἔρηνναν περὶ τοῦ ῥήματος. ἀλλ' οὐδεὶς ἠδυνήθη διερμηνεῦσαι αὐτό. εἷς δὲ τις τῶν ἐν τῷ συμ-
20 ποσίῳ ἀνακειμένων, ἀγγλίνους πάνυ, ἤδη γεραιὸς, ἀναλογισάμενος τὸ ἀπόφθεγμα εἶπεν “τοῦτό ἐστιν ἵππικὸς καὶ ἀγωνιστικὸς ἀγών.” τότε ὁ Σεβῆρος πρὸς θεραπείαν τοῦ συμπενηθεροῦ αὐτοῦ Νίγρον

4 ὀγδ.] πενήκοντα Vat.

5 Ἄλλ' — Κωνσταντίνου] haec om

Hesychius. 10 ἀπὸ vulgo.

14 ἐπὶ τὴν κάτω μοῖραν τρα-

πέξης ἦγον τοῦ διαζυγίου Vat.

15 φρότων Vat., Φρότων

Lambecius.

cia exhibent, ova nimirum aeneis obeliscis imposita. quousque igitur Severus superstes fuit, ab eius filio Antonino urbs Antoninia appellabatur. a Byzante autem usque ad Severum anni 685 elapsi sunt.

Sed revocanda oratio est, et narrandum quomodo Severus Byzantio potitus sit. profectus Roma Severus Byzantium venit, quod Niger Timemii filius tunc occupaverat; pacisque foedere sancito cum proceribus suis urbem ingressus est. postea vero cum Byzantii gravi Macedonum obsidione premerentur, Severus contra Macedonas egressus pro Byzantiis pugnavit. exiturus vero filiam suam Nigri filio uxorem dedit: exercitum enim suum Severus Chrysopoli reliquerat. cum igitur nuptiae celebrarentur, duo quidam philosophi Romani, quibus Phorton et Marcion nomen erat, mensae astiterunt, Byzantinis epulantibus dicentes “inane gaudium et dolorem indempnem adduximus.” quare Niger, vocatis ad se philosophis suis, quid sibi hoc dictum vellet inquisivit. sed nullus interpretari poterat. unus autem ex convivis admodum ingeniosus, iam senex, apophthegma illud considerans, “hoc est” inquit “equestre et gymnasticam certamen.” tum Severus in honorem affinis sui Nigri duo

ἔκτισε δύο λουτρά, ἕσωθεν μὲν τῆς πόλεως καὶ πλησίον τοῦ παλατίου ἓν, τὸ καλούμενον Ζευξίππον, ἕσωθεν δὲ τῆς πόλεως τὰ νῦν καλούμενα Καμίνια, λουτρὸν εὐμεγεθές καὶ ἀξιοθαύμαστον.

- P 7 ἔκ δὲ τῆς ὑπερβολῆς τοῦ μεγέθους αὐτοῦ ἓν ἐκάστη ἡμέρα δύο χιλιάδες ἔλουοντο. ἦπτε δὲ τὸ τοιοῦτον λουτρὸν μετὰ τοῦ Μη-5 δικοῦ πυρός. τὸ δὲ μέχρι τοῦ νῦν σωζόμενον ἵπποδρόμιον ἐκτίσθη παρ' αὐτοῦ τοῦ Σεβήρου, κήπων ὄντων ἐκεῖσε δύο τινῶν ἀδελφῶν καὶ γυναικὸς χήρας. μέχρι μὲν οὖν τοῦ χαλκοῦ κίονος τοῦ Τετραπλεύρου πεδινὸς ἦν ὁ τόπος, ἀπὸ δὲ τούτου καὶ μέχρι τῆς Σφενδόνης κρημνοῦ ὄντος κίονες εὐμεγεθεῖς καὶ κτίσματα 10 ἀνηγέρθησαν. ἔνθα δὴ καὶ ἡ ψυχρὰ καλουμένη κιστέρνα ἐστὶ, διότι πάνυ κρημνώδης ἦν ὁ τόπος. τὸ δὲ ἓν μέρος τῶν βαθμίδων ἀνεπληρώθη παρ' αὐτοῦ τοῦ Σεβήρου. κατελείφθη δὲ τὸ ἕτερον
- B ἀτελές διὰ τὸ ἰλθεῖν εἰς αὐτὸν ἀγγελίαν ὅτι Γάλλοι πορθοῦσι τὴν Ῥώμην, καὶ παραγενέσθαι ἓν αὐτῇ. ἦ δῆτα καὶ τελευταῖα νόσφ 15 ἐπιληψίας, βασιλεύσας χρόνους δεκαεπτὰ.

Παρθῆλον δὲ χρόνοι ἐξήκοντα καὶ ἐπέκεινα ἄχρι τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ἓν δὲ τῷ τριακοσιοστῷ καὶ ἕξηκοστῷ δευτέρῳ ἔτει ἀπὸ Ἀγούστου Καίσαρος μοναρχίας, τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης καὶ τῶν πραγμάτων αὐτῆς ἤδη πρὸς τὸ πέρας 20 ἀφιγμένον, Κωνσταντίνος ὁ Κωνσταντίου παῖς τῶν σκήπτρων ἐπιλαβόμενος τὴν νέαν ταύτην καὶ περικαλλῆ ἀνέστησε πόλιν, τὴν

15 καὶ παραγενέσθαι] ἀκούσας τοῦτο ὁ Σευήρος παρεγένετο Vat.

17 Παρθῆλον δὲ] μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ παρθῆλον Vat.

18 ἓν — ἀνέστησε πόλιν] haec fere Hesychius ab initio, p. 43.

balnea condidit, unum in urbe vicinum palatio, quod Zeuxippus nuncupatur, alterum vero extra urbem, quod nunc Caminia vocatur, balneum magnum et mirabile, adeo ut propter vastam eius magnitudinem duo milia hominum quotidie in eo lavarentur. succedebatur autem hoc balneum igne Medico. caeterum Hippodromus, qui usque huc integer permansit, ab eodem Severo exstructus fuit, cum prius in eo loco essent horti duorum fratrum et cuiusdam viduae. erat quippe ad aeream usque columnam Tetrupleuri planus locus: inde vero usque ad Sphendonem magnas columnas et substructiones erexere, eo quod locus esset valde praeruptus, quam etiam ob causam cisternas quam frigidam vocant destinatus est. anam quidem graduum partem ipse Severus absolvit, alteram autem imperfectam reliquit, quia ipsi nuntiabatur Gallos Romam depopulari; quare statim illo se contulit, ubi etiam merbo comitali vitam finivit, anno imperii 17.

A morte vero ipsius usque ad imperium Constantini magni anni 60 et ultra elapsi sunt. caeterum 362 anno post Augusti Caesaris principatum, cum Roma vetus eiusque res iam declinare coepissent, Constantinus Constantii filius imperio potitus novam hanc et perpulehram

λεγομένην Κωνσταντίνου. Θαυμαστήν γὰρ προσεργασάμενος τῇ
 πόλει πόρρωθεν καὶ τὰ τεῖχη μετέσπειλε κατὰ τοὺς Τρωαδικούς
 ἑμβόλους, λουτρά τε καὶ ἱεροὺς δύο οἴκους μεγάλους ἀνήγειρε, C
 καὶ ἐν τῷ Στρατηγίῳ λεγομένῳ φόρῳ, ἔνθα ποτὲ οἱ στρατηγοῦν-
 5 τες τῆς τιμᾶς αὐτῶν ἀπεδέχοντο, ἑαυτῶν ἐπὶ λιθίνῃ ἀνέγραψε
 στήλῃ, καὶ τῆς αὐτοῦ μητρὸς Ἑλένης ἐπὶ κίονος ἀνέστησεν
 ἄγαλμα, καὶ τὸν τόπον ἐκάλεσεν *Αὐγουσταίον*· τοῖς τε συνακο-
 λουθήσασιν αὐτῷ ἀπὸ Ῥώμης συγκλητικοῖς ἐφιλοτιμήσατο, οἴκους
 αὐτοῖς δωρησάμενος, οὗς ἐξ ἰδίων ἐδείματο χρημάτων. ἐπὶ δὲ
 10 τούτου καὶ ὁ τῶν ὑδάτων ὄγκος προσετέθη τῇ πόλει. ἀνέστησε
 δὲ καὶ δύο ἀψίδας πρὸς τὸν καλοῦμενον φόρον, καὶ ὁ πορφυροῦς
 καὶ περιβλεπτός κίων ἐφ' οὗπερ ἴδρυται Κωνσταντῖνος, ὃν ὀρα-
 μεν δίκην ἡλίου τοῖς πόλιναις ἐκλάμπονται τούτο γοῦν τὸ ἄγαλμα D
 κατέπεσεν ἀπὸ τοῦ κίονος, καὶ φόνον τῶν ἑκείσε εὐρεθέντων
 15 ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ὡσεὶ δέκα εἰργάσατο, κατὰ τὴν πέμπτην
 ἡμέρην τοῦ Ἀπριλλίου μηνός, τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης Ἰνδικτιῶ-
 νος, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ καὶ ἑξακοσιοστοῦ τεσσαρεσκαίδεκάτου
 ἔτους, εἰκοτῶν ἔτος ἀγούσης τῆς βασιλείας τοῦ κυρίου Ἀλεξίου
 τοῦ Κομνηνοῦ. ὦρα ἦν ὡσεὶ τρίτη, ὅτε γνόφος ἐγένετο καὶ βλαῖος P 8
 20 νότος ἐνευσε σφοδρῶς, τοῦ κομήτου ἀστέρος τοῦ ἀκοντίου κλη-
 θέντος τὸν τοιοῦτον τοῦ ἀέρος τάραχον ἐξεργασάμενον, τοῦ φανέν-
 τος κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς παρασκευῆς τῆς πρώτης ἑβδομάδος.

1 ἀπεργασάμενος Hes. p. 53.

3 post ἑμβόλους Hevychius:

πρότερον αὐτῶν οὐκ ἔξω τῆς ἐκωνόμενῳ ἀγορᾶς τοῦ βασιλέως κει-
 μένων. δύο om Hea. et Vat.

20 κληθέντος Lambecius

pro ὀλυθέντος. 22 post ἑβδομάδος Vallicellanus: καθ' ἣν
 ἐννάτην εἶχεν ὁ φεφροῦς μῆν.

urbem Constantini nomine insignitam condidit. cumque mirabili pul-
 chritudine eam adornasset, muros quoque versus Troadenses porticus
 longe protulit. praeterea balnea et duo templa magnifica extruxit,
 praeterea omnia ad veteris Romae instar ei attribuit, et in foro Strate-
 gio, ubi olim militum duces dignitates suas suscipiebant, se columnae
 lapideae inseculpi curavit. ad haec suam et matris Helenae statuas
 erexit, atque locum nominavit Augusteum. senatoribus etiam Roma
 ipsam securis valde munificum se praebuit, et aedes illis donavit, quas
 propriis sumptibus extruxerat. idem aquaeductum in urbem perduxit,
 aedesque erexit arcus in foro: ita enim locum vocant. tum quoque pur-
 puream illam et illustrem columnam, cui ipsius Constantini statua impo-
 sita est, quam solis instar civibus praefucere cernimus. haec autem
 statua de columna decidit, et decem circiter homines illic tunc praesen-
 tes oppressit, quinto Aprilis, decimae quartae indictionis, anno 6614,
 vigesimo imperii D. Alexii Comneni, hora circiter tertia, oborta cali-
 gine et austro vehementer spirante. hanc vero aeris perturbationem
 ostendebat stella orinista, dicta acentias, quae vespere parasceues pri-

οὗτος δὲ τῆς συγκλήτου βουλῆς ἐποίησεν οἴκους, καὶ σενάτον τὸν
τόπον ἠνόμασεν, ἐν οἷς καὶ τὸ τοῦ Δωδωναίου Διὸς ἴσταται
ἄγαλμα καὶ δύο τῆς Παλλάδος ἰδρύματα. ἐφιλοτιμήσατο δὲ καὶ
τῷ δήμῳ καθ' ἕνα ἔτος παρέχων ἄρτους ἡμερησίους, ὀνο-
μάσας αὐτοὺς παλατινοὺς, τοὺς ἐκ τοῦ παλατίου χορηγουμένους, ὁ-
οῖνόν τε καὶ κρέας καὶ ἔλαιον καὶ σιτηρεσία τάξας, ὧν καὶ μέχρι
τοῦ νῦν ἡ πόλις ἀπολαύει, τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιφέντων καλάμων
B φέροσα τὰ γνωρίσματα. νόμους τε καὶ συμβόλαια καθ' ἑκά-
στην τιθεὶς ἀπὸ τοῦ βελτίστου καὶ δικαίου, τέχασί τε μεγίστοις
περικλείσας τὴν πόλιν, καὶ διαφόροις κοσμήσας τρόποις εἰς ζῆλον
10 τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης περιφανεστέραν ἀπέδειξεν. ἠκοδόμησε
δὲ ἐν πρώτοις ἱερῶς οἴκους δύο, ἕνα μὲν ἐπ' ἀνόματι τῆς ἁγίας
Εἰρήνης, ἕτερον δὲ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων
ἅπαντα καθέειλε θρησκέματα· εἶτα καὶ ἄλλους πολλοὺς ἀνήγειρεν,
οὓς μετ' ὀλίγον εἴπωμεν. ἔκτισε δὲ τὴν ἁγίαν Σοφίαν ἑξολόστερον·
15 ἀφ' ἧς ἀφηρέθησαν στήλαι τετρακόσμιαι εἴκοσι ἐπτὰ, καὶ πλείονες
μὲν Ἑλλήνων ὑπάρχουσαι, Διὸς καὶ Κάρου τοῦ πατρὸς Διοκλη-
τιανοῦ, καὶ τὸ δωδεκάζωδον, καὶ ἡ σελήνη, καὶ ἡ Ἀφροδίτη,
C καὶ ὁ ἀρκτοῦρος ἀστήρ, παρὰ δύο Περσικῶν στηλῶν βασταζόμε-
νος, ὁ νότιος πόλος, καὶ ἡ ἱέρεια τῆς Ἀθηνῶς, ἀπὸ τοῦ πλευροῦ
20 Ἰέρωνα τὸν φιλόσοφον μαντευόμενον ἔχουσα, τῶν δὲ Χριστιανῶν
ὀλίγου τινές, ὡς εἶπον. ἔκτισε δὲ καὶ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀγα-

2 ἀνεστήθησαν Vat. 15 εἴπωμεν vulgo. δὲ θεομικτὴν τὴν
ἁγίαν σοφίαν καὶ ξ. Vat. 20 ἐριδία Vat. ἐριβία alii.
21 Ἰέρωνα alii, omissio mox μαντευόμενον.

mae hebdomadis apparuit. idem Constantinus quoque senatui curias aedificavit, et locum nominavit senatum. ibi Iovis Dodonaei signum et duae Palladis statuæ sunt positæ. populo etiam demerendo singulis annis panes diurnos elargitus est, quos palatinos, eo quod ex palatio praeberentur, nominavit. vinum insuper, carnes, oleum et frumentum distribui instituit; quibus etiam usque in praesens tempus civitas fruitur, symbolorum loco tesseræ ab ipso sparsas preferens. praeterea commerciorum leges ex aequo et bono promulgavit, et urbem muris amplissimis cingens varieque exornans ad instar veteris Romæ splendidiorum reddidit. imprimis duo templa exstruxit, unum S. Irenæ alterum SS. apostolorum. tum omnes paganorum superstitiones abrogavit. plura deinde alia templa aedificavit, de quibus paulo post dicemus. templum S. Sophiae ligneo tecto opertum condidit, unde 427 statuæ ablatae sunt, quarum maior pars fuere gentilium, Iovis videlicet et Carii et Diocletiani; praeterea duodecim signa, Luna quoque et Venus, et Arcturidus duabus Persicis columnis impositum, et polus australis, et sacerdos Minervæ, Hieronem philosophum vaticinantem a latere habens; Christianorum vero admodum paucae, ut dixi. exstruxit etiam optimus.

Θουρίου ὁ ἀγαθοδότης βασιλεύς, καὶ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰακωβίου, καὶ τὸν ναὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, δρομικῶν καὶ τοῦτον ποιήσας καὶ ἐσθλοστεγον. ἀλλὰ καὶ μενημοθέσια τῶν βασιλέων, ὧν ἐν ἐνὶ καὶ αὐτὸς τέθειται.

- 5 Χρῆ δὲ εἶδέναι ὅτι πρὸ πεντακισχλιοστῶ ἑκατοκισιοστῶ τριακοστῶ ἐβδόμῳ ἔτει τοῦ κόσμου, τῷ τρίτῳ μηνὶ τῆς δευτέρας ἐπινεμήσεως, τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός, ἐν ἡμέρᾳ τετάρτῃ, ὄντος τοῦ ἡλίου εἰς τὸ τοῦ τοξότου ζώδιον (ὠροσκοπεῖ D γὰρ καρκίνος), τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς διακοκισιοστῆς ἑξηκοστῆς πέμ-
 10 πτης Ὀλυμπιάδος, ἐκήξαντο τοὺς θεμελίους τῶν θυτικῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. καὶ ἐν ἐννέα μηνὶ τό τε χερσαῖον καὶ πικράλιον τεῖχος μετὰ πλείστων οἰκοδομημάτων τῶν ἐν τῇ πόλει δομηθέντων ἀπαρτίσαντες, τῇ α' τοῦ Μαΐου μηνός τὰ ἔγκαλντα τῆς πόλεως γέγονε, καὶ προσηγορέθη Κωνσταντινούπολις. ἐπὶ
 15 δὲ τῇ τῶν ἔγκαλνων ἡμέρᾳ διέταξεν ἐπὶ τοὺς ἐφεξῆς χρόνους τὴν αὐτοῦ στήλην ὀρθῶσαι μετὰ τῆς εἰθισμένης τιμῆς, ἵππικῶ ἀγομένου, τῷ κατὰ καιρὸν βασιλεύοντι καὶ τῷ δήμῳ καὶ ἀνέρχεσθαι μέχρι τοῦ στάματος. ταῦτα ἐπράχθη τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βα-

2 καὶ τοὺς ἁγίους ἀποστόλους τοὺς μεγάλους Vat. 3 καὶ ante ἐσθλοστεγον add Lambecius. μενημοθέσιον τῶν ἁγίων βασιλέων ἐν α' καὶ Vat. 4 post τέθειται Vat.: ἦτι. ὁ μέγας Κωνσταντίνος ἤρξατο κτίζειν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐν ἔτει πρώτῃ, κρατήσας ἐν αὐτῇ χρόνους δεκαεννέα. περὶ αὐθέντος οὗν τοῦ ἐνδεκάτου ἐνιαυτοῦ τοῦ αὐτοῦ βασιλείως καὶ ἀρχὴν λαβόντος τοῦ δωδεκάτου ἔτους ἐπεχείρησεν τὴν Βύζαντος πόλιν κτίζειν. 5 χρῆ δὲ] hinc C Bandurii p. 2 ima. 6 ἐβδόμῳ] τετάρτῳ C, ὀγδόῳ alii. τριακαδικαίας C, τρίτης Scaliger. 7 τῇ — τετάρτῃ] ἐν ἡμέρᾳ τετάρτῃ τοῦ Νοεμβρίου μηνός C. τῆς κατὰ τὸν νοέμβριον μήνα Vat. Νοεμβρίου etiam Scaliger. 8 ὠροσκοπος δὲ Vat. 9 ἑβδομηκοστῆς ἕκτης C. ἑβδομηκοστῆς etiam Scaliger. 10 θυτικῶν] πρὸς ὄσιν Vat. 11 ιθ Vat. 15 προσέταξεν C. 16 εἰθισμένης C cum Hes.: vulgo εἰρημένης. 17 τοῖς κ. κ. βασιλεύουσιν ὄντων καὶ τῶν δημοτῶν C.

imperator templum S. Agathonici et S. Acacii et SS. apostolorum, quod adiuuante eius matre oblongum fecit et ligneo laqueari operuit. imperatorum quoque monumenta fecit, in quorum uno et ipse conditus est.

Sciendum autem est quod anno mundi 5837, tertio mense secundae indictionis, vigesimo sexto Septembris, sole sagittarii signum ingressu, cancro horoscopante, primo anno 265 olympiadis, fundamenta murorum Occidentalium iecerunt; cumque novem mensibus maritimum et terrestrem murum cum aliis urbanis aedificiis absolvissent, undecimo Maii Encaenia urbis celebrata sunt et Cpolis nomen ei impositum est. constituit vero Constantinus ut posterum quotannis die urbis natali statua ipsius cum solito honore, ludis circensibus, imperatori populoque ad tribunal Hippodromi spectanda proponeretur. haec facta sunt anno

Georg. Cod. de Orig. Cp.

2

P 9 σιλίας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, συμπρωτόντων αὐτῶ καὶ συνευδοκούντων εἰς τὴν τριαύτην οἰκοδομὴν τῆς Θεοφρουρήτου πόλεως Εὐφράτου παρακοιμωμένων, Οὐρβικίου καὶ Ὀλυβρίου τῶν πραιποσίτων, Ἰσιδώρου, καὶ Εὐστοργίου καὶ Μιχαὴλ πρωτοβηστιαρίου, ἀμφοτέρων πατρικίων ὄντων, καὶ Ὠνορисиου ἐπάρχου, καθὼς ἱστοροῦσιν Εὐτυχιανὸς πρωτοασκηρήτης ὁ γραμματικὸς, καὶ Εὐτρόπιος ὁ σοφιστὴς ὁ τῷ παραβάτῃ Ἰουλιανῷ συμπαρῶν ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ ἐπιστολογράφος Κωνσταντίνος, Ἐλενσιὸς τε διάκονος ὁ φιλόσοφος, καὶ Τρωίλος ὁ ῥήτωρ ὁ πολ-
B λὺς ἀρχὰς μετὰ δόξης ἀνίστας, καὶ Ἡσύχιος ὁ ταχυγράφος. οὗτοι 10 πάντες αὐτόπται γινόμενοι τῶν τηρικαῦτα πραχθέντων ἀκριβῶς ταυτὶ συνεγράψαντο. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐποίησεν, ὡς εἴρηται, μείζονα τὴν Βύζαντος πόλιν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν Κωνσταντινούπολιν. ἔκτισε δὲ καὶ τὰ παλάτια τὰ ἀπὸ τε τῆς χαλκῆς καὶ τῶν ἔξκουβιτων, καὶ ναὸν ἀνήγειρεν 15 ἐκῆϊσε τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ τὴν θύλον τῆς Ἐπιταλύχου, ἧ καὶ μέχρι τοῦ νῦν σώζεται ἔσωθεν τῶν σχολῶν, καὶ τὸ τριβουνάλιον, καὶ τὰ νῦν ὀνομαζόμενα Νούμερα, καὶ αὐτὰ εἰς παλάτιον, καὶ τὰ δεκαεννέα Ἀκκουβίτι, καὶ τὸ Στέψιμον, καὶ τὸν ναὸν τοῦ
C ἁγίου Στεφάνου, ὅπερ εἶχε χειμεριῶν κοιτῶνα. ἀνήγειρε δὲ 20

1 συμπαρόντων Vat. 3 Εὐφρατῆ τε φημι τοῦ π. C. τοῦ
 πραιποσίτου C. 5 Ὀνοταρίου C. 6 ὅτε Εὐδοκιανὸς
 γραμματικὸς ὁ πρωτοασκηρήτης, καὶ ὁ συμπαρῶν τῷ παραβάτῃ
 Ἰουλιανῷ ἐν Περσίδι, Εὐτρόπιος τις ὁ σοφιστὴς καὶ ἐπιστολογρά-
 φος Κωνσταντίνου, Τρωίλος C. 8 καὶ ἐπιστολογράφος Κων-
 σταντίνου Vat. 11 θεαταὶ καὶ συνίστορες C. 13 αὐτοῦ
 ἐγένοντο ταῦτα, ὡς εἴρηται Vallicell., omisissis μείζ. — Κωνσταντι-
 νούπολιν. 14 alterum καὶ add C. 15 ἔξκ. καὶ τῶν σχολῶν
 καὶ C cum Vat. 18 καὶ αὐτὰ εἰς τὰ αὐτὰ παλάτια C. 19 ἐν-
 νεακαίδεκα C.

duodecimo imperii Constantini magni, adiuvantibus in structura civita-
 tis divino praesidio munitae Euphrate accubitore, Urbicio et Olybrio
 praepositis, Isidoro et Eustorgio et Michaeli primo vestiario, utroque
 patricio, et Honorisio praefecto, quemadmodum memorant Eutyichianus
 a secretis primus, grammaticus, et Eutropius sophista, qui Iuliano apo-
 statae in Perside simul adfuit, et Constantinus epistolographus, et
 Eleusius diaconus philosophus, et Troilus rhetor, qui multos magistratus
 cum honore gessit, et Hesychius notarius. hi omnes, quae suis
 oculis tum viderunt, accurate scriptis mandarunt. anno igitur duodecimo
 imperii sui, ut dictum est, Constantinus Byzantis urbem ampliavit vo-
 cavitque Spolium. condidit etiam palatia, a Chalce et Excubitibus; ibi-
 demque SS. apostolorum templum exstruxit, et tholum Hextalychni, qui
 usque adhuc intus in scholis conservatur; praeterea tribunal eiusdem
 palatii, et quae nunc dicuntur Numera; item novemdecim accubita et
 Stepsimum et templum S. Stephani, in quo hiberno tempore pernoctabat.

καὶ τὴν Μαγναύραν καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἐκκλησίαν καὶ τὸ γενικὸν
καὶ τὸ ἰδικὸν καὶ τὸ Βεστιάριον, καὶ τὸν Καβαλλᾶν, καὶ τὸ
Σῆμα, καὶ τὸ ὕδατον τὸ πρὸς τὴν πύαν κείμενον καὶ μέχρι τῆς
δνομαζομένης σιδηρᾶς πόρτης, καὶ τὸ κάτοπτρον λουτρὸν, καὶ
5 τὰ παλάτια τὰ ἐπάνω μέχρι τοῦ Γερανίου, καὶ τὸ Χρυσόκλαβον,
καὶ τὸ μέγα λουτρὸν τοῦ οἰκονομοῦ τὸ πλησιάζον εἰς τὸ τρυκα-
στήριον, ἔχον ἐνθῆκας ἐπτὰ καὶ δώδεκα στοάς, καὶ κόλυμβον
εὐμεγέθη ἐνζωδον. καὶ αἱ μὲν ἐπτὰ ἐνθῆκαι εἰς μίμησιν τῶν
ἐπτὰ πλανητῶν, αἱ δὲ δώδεκα στοαὶ τῶν δώδεκα μηνῶν τὰς
10 κράσεις ἴσαζον. ἰσώζετο δὲ μέχρι τῆς βασιλείας Νικηφόρου
τοῦ Φωκᾶ. ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Τζυμισχῆς κατέλυσε αὐτό, καὶ Δ
ἐκ τῆς ὕλης ἔκτισε τὴν Χαλκῆν, ἐνθα καὶ ἐτάφη. βουλόμι-
νος δὲ κτίσαι καὶ ἵππικὸν κατὰ τὴν μίμησιν τῆς Ῥώμης εἶρε
τὸ τοῦ Σεβήρου, καὶ ἀνεπλήρωσε αὐτό, ἦγουν τὸ ἐν μέρος
15 τῶν βαθμίδων τῶν δύο περιπάτων, καὶ ἄνω τῶν καγκέλλων
καὶ τῶν σφενδύνα καὶ τοὺς καμπτήρας καὶ τοὺς δῆμους. πάντα
δὲ τὰ χαλκουργήματα καὶ τὰ ξύανα ἐκ διαφόρων τόπων
καὶ πόλεων ἀθροίσας ἔστισεν αὐτὰ εἰς κόσμον τῆς πόλεως.
ὁμοίως καὶ τοὺς κίονας τῶν περιπάτων. ἐπάτωσε δὲ τοὺς αὐτοὺς
20 περιπάτους μετὰ συγκοπῆς, καὶ ἀπετέλεσε αὐτοὺς πρῶτον γυμν-

3 σῆμα C. 4 καὶ τὸ κάτοπτρον λουτρὸν om C. 7 κολύ-
θραβον apud Lamb. κολυμβήθραν Vat. 8 ἐνζωδον] ἐν ζώδον
δὲ ὑπῆρχε apud L. corr. Vat. 10 ἴσαζον add C. 15 βαθμί-
δων καὶ τῶν C. ἄνω τῶν om C. 17 τόπων] γαῶν C.
19 τοῦ περιπάτου C. τοὺς αὐτοὺς περιπάτους] τοῦτους C.
20 ἐπέτελεσε αὐτὸ πρῶτον ποιήσας καὶ ἵπν. C.

exstruxit quoque Magnauram et templum dominicum, tum acerarium publicum et privatum et vestiarium et Cabalam et Sigma et Oatum, proximum Ecclesiae novae, et caetera usque ad portam ferream, et balneum pellucidum, et palatia superiora usque ad Geranium; tum Chrysoclavum, et balneum magnum Oeconomii, proximum Tzycanisterio, quod septem receptacula habebat et duodecim porticus et amplissimum natabulum figuris variatum. et septem quidem receptacula similitudinem septem planetarum, duodecim vero porticus duodecim mensium temperamenta referebant. permansit autem integrum usque ad imperium Nicephori Phocae, cuius successor Ioannes Tzymisces illud evertit, et ex materia Chalcen condidit, in qua sepultus est. caeterum cupiens etiam Constantinus in urbe sua circum ad imitationem Romani aedificare, eum quem Severus imperfectum reliquerat ipse absolvit, unam nempe graduum partem, quibus ascenditur ad duo ambulacra, et supra cancellos sphenondonen, metas et factiones. omnia autem aerea signa et simulacra ex variis locis et civitatibus collecta ad ornatum urbis erexit. similiter et columnas ambulacrorum, quae pavimento stravit tessellato. ipse vero ibi primum gymnicum et equestrem ludum edidit. verum statua, quae

P 10, κόν και ἰππικὰν ἀγῶνῶν. ὁ δὲ ἔχων τοὺς ἀρσενικοὺς πόδας ἤκειν ἀπὸ τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας, ἕατι δὲ ὁ Βελλεροφόντης, και ἐσέβητο αὐτὸν ἐκείσε. ὅποσα δὲ και ἄλλα ἀγάλματα, και τίνες κλισι και πόθεν ἤκαστι και διὰ τι ἐστηλώθησαν, ἔσχατον λεπτομερῶς ἔροῦμεν. 6

Θέλων δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος οἰκῆσαι τὴν πόλιν αὐτοῦ, μάλιστα δὲ τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὸ Βυζάντιον, ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν λαθραίως τὰ διακυκλῖδια αὐτῶν ἐνὸς ἐκάστου ἰδίως, και ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν τῶν Περσῶν βασιλεῦσιν, ὅστις ἐκαλεῖτο Σάβυρος, B τέσσαρας μὲν μεγίστους, τὸν Ἄδαν, τὸν Προτάσιον, τὸν Σκώ- 10 λυμβρον, τὸν Φιλόξενον, ὁκτὼ δὲ πατρικίους, τὸν Πρόβον, τὸν Δομνῖνον, τὸν Δαρεῖον, τὸν Μαῦρον, τὸν Ῥοδανόν, τὸν Σαλτινα, τὸν ἑπαρχον Μόδεστον, τὸν Εὐβουλον. μετὰ πλείστον στρατοῦ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς, ποιήσαντας δέκα ἔξ μηνας ἐν Περσίδι. ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἀποστειλάς εἰς Ῥώμην ἀνελάβετο 15 τὰς γυναικῶν αὐτῶν και τὰ τέκνα και τὰς φαμίλιας. ὦρισε δὲ και κτίστας μηχανικούς, ἵνα ἴδωσι τοὺς οἴκους αὐτῶν και τοὺς τόπους ἐνὸς ἐκάστου, ποῦ τε κεῖνται και ὅπως, ἐτέρας ἐπὶ τοὺς αἰγυπιακοὺς τῆς θαλάσσης, ἄλλας ἐπὶ τοὺς ἠπειροὺς, και τὰ σχήματα τῶν κτισμάτων, και τὰς ἀνόδους οἷαι ἦσαν κοχλιώδεις. 20 C και λαβόντες τὰς φαμίλιας τῶν συγκλητικῶν ἀνήλθον ἐπὶ τὸ

1 ὀφειθελοὺς C, ὀφεικοὺς Vat. 6 μέλλον οὖν C. οἰκίαι?
 7 μάλλον C. Βυζ. καταφρατῆσαι ἕλ. C. 10 Ἄδαν C.
 Σκώβρος C. 12 Σαλοῦστιος ὁ ἑπαρχος, Μόδεστος και ὁ
 Εὐβουλος C. 19 τὰς? 20 αὐ C. 21 τῶν τοιούτων
 συγκλ. C.

pedes alatos habet, deducta est e magna Antiochia, et Bellerophontis est, qui illic colebatur. de reliquis statuīs, quae et quales eae sint, et unde quaelibet venerit, et quare fuerint erectae, postremo breviter dicemus.

Caeterum cum vellet Constantinus magnus urbem suam maxime a Romanis habitari, annulos praestantissimi cuiusque viri occulte accepit, et misit ipsos contra Persarum regem Saporem: videlicet quattuor magistros Adam, Protasium, Scolymbum, Philoxenum, et octo patricios, Probum, Dominum, Darium, Maurum, Rhodanum, Sallustium praefectum, Modestum et Eubulum cum magno exercitu in Persiam misit, ubi sexdecim menses commorati sunt. interea Constantinus magnus, missis Romam legatis, eorum uxores liberos et familias accersivit. misit etiam architectos, ut domos eorum et cuiusvis locum situmque sive in ora maritima sive continenti, tum formam structurae earumque gradus et scalas observarent. adsumptis igitur familiis senatorum Byzantium redierunt, ibique singula simili modo aedificia extruxerunt, eorumque

Βυζαντιῶν, καὶ ἦσαν ἅμοια ἕκαστα, καὶ ἐπέθεσαν ἐν τῷ αὐτῶν τὰς φαιμίλας τούτων. ἕκαστε ἐλθόντες γοῦν ἐκ τῆς Περσικῆς χώρας μετὰ νίκης, ἀναλαβόμενοι καὶ πάντα κεντηνάρια τριακόσια ἐξήκοντα πέντε, ἐδέξατο αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἄσμενος, καὶ ποιήσας εὐωχίαν εἶπεν αὐτοῖς "Θέλετε ἀπελθεῖν εἰς τὴν Ῥώμην;" δοκιμῶν αὐτοῦς. οἱ δὲ ἔφησαν μὴ κατελθεῖν μέχρι δύο μηνῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἔφη "ἀπόψε ἔχω δοῦναι ὑμῖν τὰς οἰκίας ὑμῶν;" προστάξας Εὐφράτη τῷ παρακοιμωμένῳ αὐτοῦ, ὅστις κατ' ἐποίησε τὸν μέγα Κωνσταντῖνον Χριστιανόν, ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποδοῦναι αὐτῶν τοὺς οἴκους. ὡς γοῦν εἶδον τὰς πυλεῶνας καὶ τὰς αὐλὰς καὶ τὰς ἀνάδους ὁμοίας ταῖς ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ τὰ μέτρα καὶ τὰ σχήματα καὶ τὰ ἄψα καὶ τὴν ἀπόβλεψιν τῶν θυρῶν, ἔδοξαν εἶναι ἐκ φαντασίας εἰς τὴν Ῥώμην. εὐρόντες δὲ καὶ τὰς φαιμίλας αὐτῶν ἐξεπλήρησαν ἐρωτήσαντες δὲ τὰς ἑαυτῶν φαιμίλας καὶ μαθόντες ἀκριβῶς, τότε ἐπίστευσαν ὡς οὐκ ἔστι φάντασμα ἀλλὰ φρόνησις τοῦ βασιλέως, ὅτι καὶ ἀσπίας καὶ μὴ βοσλομένους ὤκισεν ἐνταῦθα. ἐκ δὲ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν εἰλήφασιν οἱ τόποι τὰς προσηγορίας. ὁ Φιλόξενος κιστέρναν ἔκτισε τὴν ἐπονομαζομένην Φιλοξένου. ὁ Πρόβος ἀτήγειρε τὸν ναὸν τοῦ προδρόμου, ὃν περὶ ὁ Καβαλῖνος ἐποίησεν ἐργοδόσιον τὸ λεγόμενον Πρόβου. ὁ Δομνῖκος ἔκτισε οἶκον εἰς τὰ Μαυριανοῦ, ὃν περὶ ἔχει ὁ Ἄγρι- P 11

1 ἕκαστα] κίσαραι C. 2 ἀποστρέψαντας δὲ τοὺς ἀσπίας ἐκ Περσίδος μετὰ νίκης, ἄσμενος αὐτῷ καὶ π. Vat. 3 ἐπακτὰ ante C. 4 ἄσμενος add C. ὡς ἐροῦν Vat. 9 τούτων τὸν οἶκον αὐτοῦ μετὰ ὀφικίου αὐτοῦ C. 13 ἐν φαντασίᾳ Vat. 17 ἐνώκησεν ἐνταῦθα Vat. alter, οἰκήσας ἐνταῦθα ἐποίησεν alter. vulgo φήσεν ἐνταῦθα. 20 ἐργοστάσιον Vat. 21 εἶξεν C.

familiis dederunt inhabitanda. cum itaque acceptis 366 centenariis tributi ex Perside victores rediissent, imperator eos convivio excepit, et dixit illis tentandi causa "numquid abituri estis Romam?" illi autem responderunt se intra duos menses nondum eo reversuros. tum imperator "vesperi" inquit "dabo vobis aedes vestras." insserat enim Euphrati accubitori suo, qui et Constantinum magnum Christianum fecerat, ut unicuique suas aedes restitueret. ut igitur viderunt portas, atria, gradus, mensuram et formam, altitudinem et prospectum fenestrarum Romanis similes, putabant se per somnium esse Romae; cum vero et familias suas invenirent, obstupescabant. ubi vero eas interrogarunt, et uti res gesta esset intellexerant, tum demum crediderunt non esse phantasiam, verum prudentiam imperatoris, qui hoc pacto invitos et nolentes ibi habitare coegisset. loca autem ex nominibus eorum denominata sunt. Philoxenus cisternam condidit, cui nomen Philoxeni; Probus templum prodromi extraxit, quod Constantinus Caballinus seu Copronymus mutavit in officinam fabrillem dictam Probi. Dominus in regione Mauriani domum aedificavit, in qua habitat Agricolaus. Darius

κόλιος. ὁ Δαρειὸς ἔκτισε τὸν οἶκον τῆς Κανατίσης τοῦ Σκληροῦ. ὁ Μαῦρος ἔκτισεν οἶκον ὃς λέγεται νῦν τοῦ Βελλοῦ. ὁ Ῥοδανὸς ἔκτισεν οἶκον ὃς καλεῖται τὰ ἐν οὐρανοῖς· ἔστι δὲ τῆς Μαρμαίνης. ὁ Σαλτίων ἔκτισεν οἶκον ὃς καλεῖται τοῦ Κορδομίτου. ὁ Μόδεστος ἔκτισεν οἶκον εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους τὸν λεγόμενον τοῦ λαμπροῦ. οἱ δὲ τρεῖς πυλεῶνες ἐκτίσθησαν παρὰ τοῦ Εὐβοῦλου. ἔκτισε δὲ ὁ αὐτὸς καὶ τέσσαρας ἐμβόλους, ἀπὸ τοῦ παλατίου μέχρι τῶν χειραίων τειχῶν, ἐγχορήγους θόλους. ὁ μὲν εἰς ἤρχετο ἀπὸ τοῦ τζυκανιστηρίου καὶ τῶν μαγγάνων καὶ τῆς ἀκροπόλεως καὶ τῶν Εὐγενίου, καὶ διήρχετο μέχρι τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, ὁ δὲ 10
 Β ἕτερος ἀπὸ τῆς Δάφνης καὶ τῶν Σοφιῶν μέχρι τῆς Ῥάβδου, οἱ δὲ ἕτεροι δύο ἔμβολοι ἀπὸ τῆς χαλκῆς καὶ τοῦ Μιλίου καὶ τοῦ φόρου μέχρι τοῦ Ταύρου καὶ τοῦ Βοδῆ καὶ τοῦ ἔξακιονίου. ἐπάνω δὲ τῶν ἐμβόλων περὶπατοὶ πλακωτοὶ λίθινοι καὶ στήλαι χαλκαῖ ἄπειροι εἰς διακόσμησιν τῆς πόλεως. ἔκτισε δὲ καὶ τοὺς μυδρῶ- 15
 νας, καὶ τοὺς ἀγωγούς ἔφερεν ἀπὸ Βουλγαρίας. ἐποίησε δὲ καὶ γάβους ἐγχορήγους ἐπὶ πᾶσαν τὴν πόλιν, βαθεῖς τῷ ὕψει ὅσον τῶν ἐμβόλων διὰ τὸ μὴ εἶναι δυσωδίαν τινά, καὶ ἐνσκήπτουσι νόσοι πολλαί, ἀλλ' εἰς τὸ βάθος διέρχεσθαι τὰς δυσωδείας ὕλας

1 τὸν οἶκον add C. Κανατίσης Vat. 2 Βελοῦ C.
 ὁ Ῥοδανὸς ὀπισθεν τῆς ἁγίας Σοφίας τὸ νῦν τοῦ γαλάνου, ὅπερ λέγεται τὰ Ἀθωγράνης Vat. alius. 3 ἔστι C Vat. vulgo ἐπι.
 4 Σαλοῦστιος C Vat. Κορδομίτου C, κορδομίτου Vat. 7 ὁ αὐτὸς τοὺς τέσσαρας ἐγχορήγους θολωτοὺς ἀπὸ τοῦ παλατίου καὶ μέχρι τοῦ χειραίων τείχους Vat. 13 ἔξακιονίου, ὅπου ἦν ἡ πόρτα τοῦ χειραίων τείχους Vat. 16 ἔφερεν] δι' ὃν τὸ ὕδωρ ἐκφέρεται C. ἐποίησε] μέσον δὲ τῶν ἐμβόλων, ἐνθα ἡ λεωφόρος ἐστὶν ὁδός, καὶ ἐπὶ πάντα ἄλλον τόπον τῆς πόλεως ἔκτισε κανάλους θολωτοὺς Vat. καὶ τοὺς καράβους C. 18 καὶ] ἐνθεν ἔνσκηπτουσι C.

aedem Canatisae uxoris Scleri condidit, Maurus vero domum, quae nunc dicitur Bellonae. Rhodanus domum nuncupatam in Caelis condidit, Salustius autem eam quae Contomiti appellatur. Modestus aedificavit domum ad SS. apostolos, quae Lampri dicitur: tria vero eius atria Eubulus exstruxit. idem quattuor porticus condidit a palatio usque ad eum locum terrestriis muri in quem sordes efferuntur. una incipiebat a Tzycanisterio, Manganis, acropoli et turre Eugenii, et pertingebat usque ad S. Antonium; altera a Daphne et palatio Sophiano usque ad ecclesiam dei genitricis nuncupatam Raudum. reliquae duae porticus a Chalce Milio et foro usque ad Taurum Bovem et Hexacionium pertendebant. supra porticus autem ambulacra erant lapide quadrato strata et statuae aerae innumerae ad ornamentum urbis. praeterea latrinas condidit, et aquaeductus ex Bulgaria in urbem perduxit. fecit etiam cloacas subter universam urbem transeuntes, aequantes profunditate altitudinem porticum, ne ex malo odore morbus nasceretur, sed omnis

καὶ κατέρχουσαι εἰς τὴν θάλασσαν. ταῦτα δὲ ἐκτίσθησαν, ὡς εἴρηται, παρὰ Οὐρβικίου πραιποσίτου καὶ Σαλουστίου ἐπάρχου C καὶ τῶν λοιπῶν. καταλιπὼν δὲ αὐτοῖς κεντηνάρια χρυσίου ἑξακόσια εἰς τε τοὺς ἐμβόλους καὶ τοὺς ἀγωγοὺς καὶ τὰ τείχη, αὐτὸς ἦν κατὰ Σκυθῶν, καὶ ὑποτάξας ἐκείνους ἔκτισε πόλεις ἐκείσε, τὴν τε Περσθλάβαν, τὴν Διστραν, τὴν Πλίσκουβαν καὶ τὴν Κωνσταντίαν. ταῦτα δὲ ἐκτίσθησαν παρὰ τοῦ Οὐρβικίου εἰς χρόνους δύο ἡμισυ, ἀπὸ φωνῆς Ἑρμείου. ἔκτισε δὲ καὶ τὰ Ἀρματίου. τὴν δὲ κόρτην αὐτοῦ ἔπηξε καὶ τὰ ἄρματα αὐτοῦ ἐκείσε 10 ἀπέθετο, ὅτε ἐπέταξε τοὺς Βυζαντινοὺς. εἰς δὲ τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν αὐτοῦ νιῶν ἔκτισε τὰ παλάτια τὰ καλούμενα Κωνσταντινιανὰς καὶ τὰ καλούμενα Κώνστα. ἔστη δὲ καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τουβάκης καὶ τοῦ Ὁβηρίτζη, ὅνπερ ἔχει ὁ ἀκροπολίτης. τοὺς δὲ ναοὺς καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἀνήγειρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὕστερον 15 εἰς τὰ περι κτισμάτων ἑροῦμεν.

5 ἦν] ἐπλήρης C. ἐκείσε add C. 7 παρὰ τοῦ Οὐρβικίου om C. 8 ἐφ' ᾧ ἑρμίου Vat. alter; alter om. ἄρματα, ἔνθα τὸ πρῶτον, πρὸ τοῦ κατέρχουσαι τὸ Βυζαντινόν, ἔπηξεν τὴν κόρτην αὐτοῦ καὶ τὰ ἄρματα αὐτοῦ ἀπέθετο Vat. 9 ἔπηξε add C. 11 κωνσταντιανὰς Vat. 12 ἔστησε δὲ καὶ οἶκους τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ὀβηρίτζου Vat. alter. μεθ' ὧν καὶ τὰ καλούμενα Κώνστα, ἄπερ εἰσὶν οἶκοι τοῦ τουβάκη καὶ ἰβηρίτζη alter. 13 Ἰβηρίτζη C. ὅστις καλεῖται τοῦ ἀκροπόλιτου C.

foetida colluvies per eas in mare deflueret. haec itaque, ut dictum est, Urbicius praepositus, Sallustius praefectus et reliqui condiderunt. imperator autem, sexcentis auri centenariis ad porticus aquaeductus et muros extruendos relictis, ipse adversus Scythas profectus est, illisque subiugatis urbes condidit Persthabam, Distram, Pliscubam et Constantiam. haec Urbicius duobus annis et dimidio, hortatu Hermiae aedificavit. praeterea extruxit Constantinus aedes Harmatii vulgo dictas, ubi cortem suam currusque posuit, cum Byzantios subiugasset. a nomine autem trium filiorum condidit palatia, quae Constantii et Constantis nominantur. struxit etiam domum Tubacae et Oberitzae, in qua praefectus arcis habitat. caeterum de templis et reliquis, quae Constantinus magnus aedificavit, postea in libro de aedificiis dicturi sumus.

P 9 σιλείας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, συμπεριτόντων αὐτῷ καὶ συνευδοκοῦντων εἰς τὴν τριετήν οἰκοδομὴν τῆς θεοφρουρήτου πόλεως Εὐφράτου παρακοιμωμένου, Οὐρβικίου καὶ Ὀλυβρίου τῶν πριμοπολίτων, Ἰσιδώρου, καὶ Εὐστοργίου καὶ Μιχαὴλ πρωτοβεστιαρίου, ἀμφοτέρων πατρικίων ὄντων, καὶ Ὠνορησίου ἐπάρχου, καθὼς ἱστοροῦσιν Εὐτυχιανὸς πρωτοασκηκῆτης ὁ γραμματικὸς, καὶ Εὐτρόπιος ὁ σοφιστὴς ὁ τῷ παραβάτῃ Ἰουλιανῷ συμπαραὼν ἐν τῇ Περισίδι, καὶ ὁ ἐπιστολογράφος Κωνσταντίνος, Ἐλεῦσιός τε διάκονος ὁ φιλόσοφος, καὶ Τρωίλος ὁ ῥήτωρ ὁ πολ-
B λὰς ἀρχὰς μετὰ δόξης ἀνίστας, καὶ Ἡσύχιος ὁ ταχυγράφος. οὗτοι 10 πάντες αὐτόπται γενόμενοι τῶν τηλικαῦτα πραχθέντων ἀκριβῶς ταυτὶ συνεγράψαντο. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐποίησεν, ὡς εἴρηται, μείζονα τὴν Βύζαντος πόλιν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν Κωνσταντινούπολιν. ἔκτισε δὲ καὶ τὰ παλάτια τὰ ἀπὸ τε τῆς χαλκῆς καὶ τῶν ἐξκουβίτων, καὶ ναὸν ἀνήγειρεν 15 ἐκεῖσε τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ τὴν θόλον τῆς Ἐπταλόχου, ἣ καὶ μέχρι τοῦ νῦν σώζεται ἕσθθεν τῶν σχολῶν, καὶ τὸ τριβουνάλιον, καὶ τὰ νῦν ὀνομαζόμενα Νούμερα, καὶ αὐτὰ εἰς παλάτιον, καὶ τὰ δεκαεννέα Λακούβιτα, καὶ τὸ Στέψιμον, καὶ τὸν ναὸν τοῦ
C ἁγίου Στεφάνου, ὃνπερ εἶχε χειμερινὸν κοιτῶνα. ἀνήγειρε δὲ 20

1 συμπαρόντων Vat. 3 Εὐφρατὰ τε φημι τοῦ π. C. τοῦ πριμοπολίτου C. 5 Ὠνορησίου C. 6 ὅτι Εὐτυχιανὸς γραμματικὸς ὁ πρωτοασκηκῆτης, καὶ ὁ συμπαραὼν τῷ παραβάτῃ Ἰουλιανῷ ἐν Περισίδι, Εὐτρόπιός τις ὁ σοφιστὴς καὶ ἐπιστολογράφος Κωνσταντίνου, Τρωίλος C. 8 καὶ ἐπιστολογράφος Κωνσταντίνου Vat. 11 θεαται καὶ συνίστορες C. 13 αὐτοῦ ἐγένοντο ταῦτα, ὡς εἴρηται Vallicell., omissis μετ'. — Κωνσταντινούπολιν. 14 alterum καὶ add C. 15 ἔξκ. καὶ τῶν σχολῶν καὶ C cum Vat. 18 καὶ αὐτὰ εἰς τὰ αὐτὰ παλάτια C. 19 ἐνεκαίδεκα C.

duodecimo imperii Constantini magni, adiuvantibus in structura civitatis divino praesidio munitae Euphrate accubitore, Urbicio et Olybrio praepositis, Isidoro et Eustorgio et Michaeli primo vestiario, utroque patricio, et Honorisio praefecto, quemadmodum memorant Eutychianus a secretis primus, grammaticus, et Eutropius sophista, qui Iuliano apostatae in Perside simul adfuit, et Constantinus epistolographus, et Eleusius diaconus philosophus, et Troilus rhetor, qui multos magistratus cum honore gessit, et Hesychius notarius. hi omnes, quae suis oculis tum viderunt, accurate scriptis mandarunt. anno igitur duodecimo imperii sui, ut dictum est, Constantinus Byzantiae urbem ampliavit vocavitque Spolim. condidit etiam palatia, a Chalce et Excubitis; ibidemque SS. apostolorum templum extruxit, et tholum Heptalychni, qui usque adhuc intus in scholis conservatur; praeterea tribunal eiusdem palatii, et quae nunc dicuntur Numera; item novemdecim accubita et Stepsimum et templum S. Stephani, in quo hiberno tempore pernoctabat.

καὶ τὴν Μαγναύραν καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἐκκλησίαν καὶ τὸ γενικὸν
καὶ τὸ ἰδικὸν καὶ τὸ Βεστιάριον, καὶ τὸν Καβαλλῶν, καὶ τὸ
Σῆμα, καὶ τὸ Ὠατον τὸ πρὸς τὴν νέαν κείμενον καὶ μέχρι τῆς
δογματιζομένης σιδηρῆς πόρτης, καὶ τὸ κάτοπτρον λουτρῶν, καὶ
6 τὰ παλάτια τὰ ἐπάνω μέχρι τοῦ Γερανίου, καὶ τὸ Χρυσόκλαβον,
καὶ τὸ μέγα λουτρὸν τοῦ οἰκονομίου τὸ πλησιάζον εἰς τὸ Τρυκανι-
στήριον, ἔχον ἐνθῆκας ἐπτὰ καὶ δώδεκα στοάς, καὶ κόλυμβον
εὐμεγέθη ἐνζῶδον. καὶ αἱ μὲν ἐπτὰ ἐνθῆκαι εἰς μίμησιν τῶν
ἐπτὰ πλανητῶν, αἱ δὲ δώδεκα στοαὶ τῶν δώδεκα μηνῶν τὰς
10 κράσεις ἴσαζον. ἴσάζετο δὲ μέχρι τῆς βασιλείας Νικηφόρου
τοῦ Φωκῆ. ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Τζυμισχῆς κατέλυσε αὐτό, καὶ D
ἐκ τῆς ὕλης ἔκτισε τὴν Χαλκῆν, ἐνθα καὶ ἐτάφη. βουλόμι-
νος δὲ κτίσῃ καὶ ἵππικὸν κατὰ τὴν μίμησιν τῆς Ῥώμης εἶρε
τὸ τοῦ Σεβήρου, καὶ ἀνεπλήρωσε αὐτό, ἤγουν τὸ ἐν μέρος
15 τῶν βαθυμίδων τῶν δύο περιπάτων, καὶ ἄνω τῶν καγκέλλων
καὶ τὸν σφενδόνα καὶ τοὺς καμπτήρας καὶ τοὺς δῆμους. πάντα
δὲ τὰ χαλκουργήματα καὶ τὰ ξύανα ἐκ διαφόρων τόπων
καὶ πόλεων ἀθροίσας ἔστησεν αὐτὰ εἰς κόσμον τῆς πόλεως.
ὁμοίως καὶ τοὺς κίονας τῶν περιπάτων. ἐπάτωσε δὲ τοὺς αὐτοὺς
20 περιπάτους μετὰ συγκοπῆς, καὶ ἀπετέλεσεν αὐτοὺς πρῶτον γυμν-

3 σῆμα C. 4 καὶ τὸ κάτοπτρον λουτρῶν om C. 7 κολύ-
θαβον apud Lamb. κολυμβήθραν Vat. 8 ἐνζῶδον] ἐν ζῶδον
δὲ ὑπῆρχε apud L. corr. Vat. 10 ἴσαζον add C. 15 βαθυμύ-
δων καὶ τῶν C. ἄνω τῶν om C. 17 τόπων] ναῶν C.
19 τοῦ περιπάτου C. τοὺς αὐτοὺς περιπάτους] τούτους C.
20 ἐπετέλεσεν αὐτὸ πρῶτον ποιήσας καὶ ἱπκ. C.

exstruxit quoque Magnauram et templum dominicum, tum acrarium publicum et privatum et vestiarium et Cabalam et Sigma et Oatum, proximum Ecclesiae novae, et caetera usque ad portam ferream, et balneum pellucidum, et palatia superiora usque ad Geranium; tum Chrysoclavum, et balneum magnum Oeconomi, proximum Tzycanisterio, quod septem receptacula habebat et duodecim porticus et amplissimum natabulum figuris variatum. et septem quidem receptacula similitudinem septem planetarum, duodecim vero porticus duodecim mensium temperantia referebant. permansit autem integrum usque ad imperium Nicephori Phocae, cuius successor Ioannes Tzymiscus illud evertit, et ex materia Chalcen condidit, in qua sepultus est. caeterum cupiens etiam Constantinus in urbe sua circum ad imitationem Romani aedificare, eum quem Severus imperfectum reliquerat ipse absolvit, unam nempe graduum partem, quibus ascenditur ad duo ambulacra, et supra cancellos sphendonem, metas et factiones. omnia autem aerea signa et simulacra ex variis locis et civitatibus collecta ad ornatum urbis erexit. similiter et columnas ambulacrorum, quae pavimento stravit tessellato. ipse vero ibi primum gymnicum et equestrem ludum edidit. verum statua, quae

P 10. κόν και ἰππικὴν ἀγῶνῃ. ὁ δὲ ἔχων τοὺς ἀρσενικοὺς πόδας ἦκεν ἀπὸ τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας, ἕστι δὲ ὁ Βελλεροφόντης, και ἐσέβητο αὐτὸν ἐκείσε. ὅποσα δὲ και ἄλλα ἀγῶνιματα, και τίνας κίσι και πόθεν ἦκασιν ἕκαστοι και διὰ τι ἐστηλώθησαν, ἔσχατον λεπτομερῶς ἑροῦμεν. 6

Θέλων δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος οἰκῆσαι τὴν πόλιν αὐτοῦ, μάλιστα δὲ τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὸ Βυζάντιον, ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν λαθραίως τὰ διακεκλιθῆα αὐτῶν ἐνὸς ἑκάστου ἰδίως, και ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὰς τῶν Περσῶν βασιλῆα, ὅστις ἑκαλεῖτο Σάβυρος, B τέσσαρας μὲν μεγίστους, τὸν Ἄδαν, τὸν Προτάσιον, τὸν Σκόλυμβρον, και τὸν Φιλόξενον, ὅτι τῶ δὲ πατρικίους, τὴν Πρῶτον, τὸν Δομνίνον, τὸν Δαρεῖον, τὸν Μαῦρον, τὸν Ῥοδανόν, τὸν Σαλτινα, τὸν ἑπαρχον Μόδεστον, τὸν Εὐβουλον. μετὰ πλείστου στρατοῦ ἐξαπέστειλεν αὐτούς, ποιήσαντας δέκα ἕξ μῆνας ἐν Περσίδι. ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἀποστειλάς εἰς Ῥώμην ἀνελάβετο 15 τὰς γυναῖκας αὐτῶν και τὰ τέκνα και τὰς φαμίλιας. ὤρισε δὲ και κτίστας μηχανικούς, ἵνα ἴδωσι τοὺς οἴκους αὐτῶν και τοὺς τόπους ἐνὸς ἑκάστου, ποῦ τε κεῖνται και ὅπως, ἑτέρας ἐπὶ τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς θαλάσσης, ἄλλας ἐπὶ τοὺς ἡπείρους, και τὰ σχήματα τῶν κτισμάτων, και τὰς ἀνόδους οἷα ἦσαν κοχλιώδεις. 20 C και λαβόντες τὰς φαμίλιας τῶν συγκλητικῶν ἀνῆλθον ἐπὶ τὸ

1 ὀρειθιέους C, ὀκεινός Vat.	6 μέλλων οὖν C.	οἰκίαι?
7 μάλλον C.	Βυζ. κατακρατήσαι ἔλ. C.	10 Ἄδαν C.
Σκόλυβρος C.	12 Σαλούστιος ὁ ἑπαρχος, Μόδεστος και ὁ	
Εὐβουλος C.	19 τὰς?	20 εἰ C.
συγκλ. C.		21 τῶν τοιοῦτων

pedes aiatos habet, deducta est e magna Antiochia, et Bellerophonis est, qui illic colebatur. de reliquis statuis, quæ et quales eae sint, et unde quaelibet venerit, et quare fuerint erectæ, postremo breviter dicemus.

Caeterum cum vellet Constantinus magnus urbem suam maxime a Romanis habitari, annulos praestantissimi cuiusque viri occulte accepit, et misit ipsos contra Persarum regem Saporem: videlicet quattuor magistros Adam, Protasium, Scolymbum, Philoxenum, et octo patricios, Probum, Dominum, Darium, Maurum, Rhodanum, Sallustium praefectum, Modestum et Eubulum cum magno exercitu in Persiam misit, ubi sexdecim menses commorati sunt. interea Constantinus magnus, missis Romam legatis, eorum uxores liberos et familias accessivit. misit etiam architectos, ut domos eorum et cuiusvis locum situmque sive in ora maritima sive continenti, tum formam structuræ earumque gradus et scalas observarent. adsumtis igitur familiis senatorum Byzantium redierunt, ibique singula simili modo aedificia exstruxerunt, eorumque

Βυζαντίων, καὶ ἤκτισαν ἑμοια ἕκαστα, καὶ ἐκάθισαν ἐν τῶν αὐτῶν
 τὰς φαιμίλλας τούτων. ἐκέισε ἐλθάντες γοῦν ἐκ τῆς Περσικῆς
 χώρας μετὰ νίκης, ἀναλαβόμενοι καὶ πάντα κεντηνάρια τριακόνσια
 ἐξήκοντα πέντε, ἐδέξατο αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἄσμενος, καὶ ποιήσας
 5 εὐωχίαν εἶπεν αὐτοῖς "Θέλετε ἀπελθεῖν εἰς τὴν Ῥώμην;" δοκι-
 μάζων αὐτούς. οἱ δὲ ἔφησαν μὴ κατελθεῖν μέχρι δύο μηνῶν.
 ὁ δὲ βασιλεὺς ἔφη "ἀπόψε ἔχω δεῖναι ὑμῖν τὰς οἰκίας ὑμῶν;"
 προστάξας Εὐφράτη τῷ παρακοιμημένῳ αὐτοῦ, δοτις καὶ ἐποίησε
 τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον Χριστιανόν, ἐνὶ ἐκάστῳ ἀπδοῦναι αὐ-
 10 τῶν τοῦς οἴκους. ὡς γοῦν εἶδον τοὺς πυλεῶνας καὶ τὰς ἀύλας
 καὶ τὰς ἀνόδους ὁμοίας ταῖς ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ τὰ μέτρα καὶ τὰ
 σχήματα καὶ τὰ ὕψη καὶ τὴν ἀπόβλεψιν τῶν θυρῶν, ἔδοξαν
 εἶναι ἐκ φαντασίας εἰς τὴν Ῥώμην. εὐρόντες δὲ καὶ τὰς φαιμίλλας
 αὐτῶν ἐξεπλάγησαν. ἐρωτήσαντες δὲ τὰς ἐαυτῶν φαιμίλλας καὶ
 15 μαθόντες ἀκριβῶς, τότε ἐπίστευσαν ὡς οὐκ ἔστι φάντασμα ἀλλὰ
 φρόνησις τοῦ βασιλέως, ὅτι καὶ ἄκοντας καὶ μὴ βουλομένους
 ἔκτισεν ἐνταῦθα. ἐκ δὲ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν εἰλήφασιν οἱ τόποι
 τὰς προσηγορίας. ὁ Φιλόξενος κιστέρναν ἔκτισε τὴν ἐπινομα-
 ζομένην Φιλοξένου. ὁ Πρόβος ἀτήγειρε τὸν ναὸν τοῦ προδρόμου,
 20 ὄνπερ ὁ Καβαλίνοσ ἐποίησεν ἐργοδόσιον τὸ λεγόμενον Πρόβου.
 ὁ Δομνίνοσ ἔκτισεν οἶκον εἰς τὰ Μαυριανοῦ, ὄνπερ ἔχει ὁ Ἄγρι- P 11

1 ἕκαστα] κείσαστα C. 2 ἀποστρέψαντας δὲ τοὺς ἀκοντας
 ἐκ Περσίδος μετὰ νίκης, ἄκοντας αὐτῶν καὶ π. Vat. 3 ἕκαστά
 ante C. 4 ἄσμενος add C. ὡς ἐχρήν Vat. 9 τούτων τῶν
 οἴκων αὐτοῦ μετὰ ὀφικίου αὐτοῦ C. 13 ἐν φαντασίᾳ Vat.
 17 ἐνάκησεν ἐνταῦθα Vat. alter, οἰκήσας ἐνταῦθα ἐποίησεν alter.
 vulgo φήκσεν ἐνταῦθα. 20 ἐργοστάσιον Vat. 21 εἶχεν C.

familiis dederunt inhabitanda. cum itaque acceptis 366 centenariis tri-
 buti ex Perside victores rediissent, imperator eos convivio excepit, et
 dixit illis tentandi causa "numquid abituri estis Romam?" illi autem
 responderunt se intra duos menses nondum eo reversuros. tum imper-
 ator "vesperi" inquit "dabo vobis aedes vestras." inerat enim Euphrati
 accubitori suo, qui et Constantinam magnum Christianum fecerat,
 ut unicuique suas aedes restitueret. ut igitur viderunt portas, atria,
 gradus, mensuram et formam, altitudinem et prospectum fenestrarum
 Romanis similes, putabant se per somnium esse Romae; cum vero et
 familias suas invenirent, obstupescabant. ubi vero eas interrogarunt,
 et uti res gesta esset intellexerunt, tum demum crediderunt non esse
 phantasia, verum prudentiam imperatoris, qui hoc pacto invitos et
 nolentes ibi habitare coegisset. loca autem ex nominibus eorum deno-
 minata sunt. Philoxenus cisternam condidit, cui nomen Philoxeni; Pro-
 bus templum prodromi extraxit, quod Constantinus Caballinus seu Co-
 pronymus mutavit in officinam fabrilem dictam Probi. Dominus in
 regione Mauriani domum aedificavit, in qua habitat Agricolaus. Darius

κόλιος. ὁ Δαρειὸς ἔκτισε τὸν οἶκον τῆς Κανατίσης τοῦ Σκληροῦ. ὁ Μαῦρος ἔκτισεν οἶκον ὃς λέγεται νῦν τοῦ Βελλονᾶ. ὁ Ῥοδανὸς ἔκτισεν οἶκον ὃς καλεῖται τὰ ἐν οὐρανοῖς· ἔστι δὲ τῆς Μαρμαίνης. ὁ Σαλτιῶν ἔκτισεν οἶκον ὃς καλεῖται τοῦ Κορδομίτου. ὁ Μόδεστος ἔκτισεν οἶκον εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους τὸν λεγόμενον τοῦ 5 λαμπροῦ. οἱ δὲ τρεῖς πυλεῶνες ἐκτίσθησαν παρὰ τοῦ Εὐβούλου. ἔκτισε δὲ ὁ αὐτὸς καὶ τέσσαρας ἐμβόλους, ἀπὸ τοῦ παλατίου μέχρι τῶν χεισαίων τειχῶν, ἐγχορήγους θόλους. ὁ μὲν εἰς ἤρχετο ἀπὸ τοῦ τζυκανιστηρίου καὶ τῶν μαγγάνων καὶ τῆς ἀκροπόλεως καὶ τῶν Εὐγενίου, καὶ διήρχετο μέχρι τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, ὁ δὲ 10 B ἕτερος ἀπὸ τῆς Δύφνης καὶ τῶν Σοφιῶν μέχρι τῆς Ῥάβδου, οἱ δὲ ἕτεροι δύο ἔμβολοι ἀπὸ τῆς χαλκῆς καὶ τοῦ Μιλίου καὶ τοῦ φόρου μέχρι τοῦ Ταύρου καὶ τοῦ Βοδῆ καὶ τοῦ ἔξακιονίου. ἐπάνω δὲ τῶν ἐμβόλων περιπατοὶ πλακωτοὶ λίθινοι καὶ στήλαι χαλκαῖ ἄπειροι εἰς διακόσμησιν τῆς πόλεως. ἔκτισε δὲ καὶ τοὺς μυδρῶ- 15 νας, καὶ τοὺς ἀγωγὸς ἔφερεν ἀπὸ Βουλγαρίας. ἐποίησε δὲ καὶ γάβους ἐγχορήγους ἐπὶ πᾶσαν τὴν πόλιν, βαθεῖς τῷ ὕψει ὅσον τῶν ἐμβόλων διὰ τὸ μὴ εἶναι δυσωδίαν τινά, καὶ ἐνσκήπτουσι νόσοι πολλαί, ἀλλ' εἰς τὸ βάθος διέρχεσθαι τὰς δυσωδέεις ὕλας

1 τὸν οἶκον add C. Κανατίσης Vat. 2 Βελονᾶ C.
 ὁ Ῥοδανὸς ὀπισθεν τῆς ἁγίας Σοφίας τὸ νῦν τριγώνον, ὅπερ λέγεται τὰ Ἀθωράνης Vat. alius. 3 ἔστι C Vat. vulgo ἐπὶ.
 4 Σαλοῦστιος C Vat. Κορδομίτου C, κορδομίτου Vat. 7 ὁ αὐτὸς τοὺς τέσσαρας ἐγχορήγους θολωτοὺς ἀπὸ τοῦ παλατίου καὶ μέχρι τοῦ χεισαίου τείχους Vat. 13 ἔξακιονίου, ὅπου ἦν ἡ πόρτα τοῦ χεισαίου τείχους Vat. 16 ἔφερεν] δι' ὧν τὸ ὕδωρ ἐκφέρεται C. ἐποίησε] μίσην δὲ τῶν ἐμβόλων, ἐνθα ἡ λεωφόρος ἐστὶν ὁδός, καὶ ἐπὶ πάντα ἄλλον τόπον τῆς πόλεως ἔκτισε κανάλους θολωτούς Vat. καὶ τοὺς κερὰβους C. 18 καὶ] ἐνθεν? ἐνσκήπτουσι C.

aedem Canatisae uxoris Scleri condidit, Maurus vero domum, quae nunc dicitur Bellonae. Rhodanus domum nuncupatam in Caelis condidit, Salustius autem eam quae Contomiti appellatur. Modestus aedificavit domum ad SS. apostolos, quae Lampri dicitur: tria vero eius atria Eubulus exstruxit. idem quattuor porticus condidit a palatio usque ad eum locum terrestriis muri in quem sordes efferuntur. una incipiebat a Tzycanisterio, Manganis, acropoli et turre Eugenii, et pertingebat usque ad S. Antonium; altera a Daphne et palatio Sophiano usque ad ecclesiam dei genitricis nuncupatam Raudum. reliquae duae porticus a Chalce Millio et foro usque ad Taurum Bovem et Hexacionium pertendebant. supra porticus autem ambulacra erant lapide quadrato strata et statuae aerae innumerae ad ornamentum urbis. praeterea latrinas condidit, et aquaeductus ex Bulgaria in urbem perduxit. fecit etiam cloacas subter universam urbem transeuntes, aequantes profunditate altitudinem porticum, ne ex malo odore morbus nasceretur, sed omnis

καὶ κατέρχουσαι εἰς τὴν θάλασσαν. ταῦτα δὲ ἐκτίσθησαν, ὡς εἶρηται, παρὰ Οὐρβικίου πραιποσίτου καὶ Σαλουστίου ἐπαρχοῦ C καὶ τῶν λοιπῶν. καταλιπὼν δὲ αὐτοῖς κεντηνάρια χρυσίου ἐξ-
 5 ἦν κατὰ Σκυθῶν, καὶ ὑποτάξας ἐκείνους ἔκτισε πόλεις ἐκείσε, τὴν τε Περσθλάβαν, τὴν Διστραν, τὴν Πλισκοῦβαν καὶ τὴν Κωνσταντιάν. ταῦτα δὲ ἐκτίσθησαν παρὰ τοῦ Οὐρβικίου εἰς
 χρόνους δύο ἡμισυ, ἀπὸ φωνῆς Ἑρμείου. ἔκτισε δὲ καὶ τὰ Ἄρ-
 10 ματίου. τὴν δὲ κώρτην αὐτοῦ ἔπηξε καὶ τὰ ἄρματα αὐτοῦ ἐκείσε
 ἀπέθετο, ὅτε ὑπέταξε τοὺς Βυζαντιούς. εἰς δὲ τὰ ὄνόματα τῶν
 τριῶν αὐτοῦ υἱῶν ἔκτισε τὰ παλάτια τὰ καλούμενα Κωνσταντι- D
 νιανὰς καὶ τὰ καλούμενα Κώνστα. ἔστη δὲ καὶ ὁ οἶκος τοῦ Του-
 βάκης καὶ τοῦ Ὁβηρίτζη, ὅνπερ ἔχει ὁ ἀκροπολίτης. τοὺς δὲ
 ναοὺς καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἀνήγειρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὕστερον
 15 εἰς τὰ περὶ κτισμάτων ἐροῦμεν.

5 ἦν] ἐκτίσθη C. ἐκείσε add C. 7 παρὰ τοῦ Οὐρβικίου
 om C. 8 ἐφ' ᾧ Ἑρμείου Vat. alter; alter om. ἀρματεία,
 ἐνθα τὸ πρῶτον, παρὰ τοῦ κατάρχου τὸ Βυζάντιον, ἔπηξεν τὴν
 κώρτην αὐτοῦ καὶ τὰ ἄρματα αὐτοῦ ἀπέθετο Vat. 9 ἔπηξε
 add C. 11 κωνσταντιανὰς Vat. 12 ἔστη δὲ καὶ οἶκος
 τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ὀβηρίτζου Vat. alter. μεθ' ὧν καὶ τὰ καλού-
 μενα Κώνστα, ἀπερ εἰσὶν οἶκοι τοῦ τουβάλκη καὶ ἰβηρίτζη alter.
 13 Ἰβηρίτζη C. ὅστις καλεῖται τοῦ ἀκροπολίτου C.

foetida colluvies per eas in mare deflueret. haec itaque, ut dictum est, Urbicius praepositus, Sallustius praefectus et reliqui condiderunt. imperator autem, sexcentis auri centenariis ad porticus aquaeductus et muros extruendos relictis, ipse adversus Scythas profectus est, illisque subiugatis urbes condidit Persthabam, Distram, Pliscubam et Constantiam. haec Urbicius duobus annis et dimidio, hortatu Hermiae aedificavit. praeterea extruxit Constantinus aedes Harmatii vulgo dictas, ubi cortem suam currusque posuit, cum Byzantios subiugasset. a nomine autem trium filiorum condidit palatia, quae Constantii et Constantis nominantur. struxit etiam domum Tubacae et Oberitzae, in qua praefectus arcis habitat. caeterum de templis et reliquiis, quae Constantinus magnus aedificavit, postea in libro de aedificiis dicturi sumus.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΧΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Χρῆ γινώσκειν ὅτι τοῦ Βύζαντος τὰ παλάτια ἐν τῇ ἀκροπόλει
P 12 ἦσαν· ὁ δὲ ναὸς τοῦ ἁγίου Μηνᾶ ὑπῆρχε πρῶτον τοῦ Διὸς ἱερόν,
ᾧθεν δὴ καὶ εἰς τὰς μαρμαρινὰς ἀψίδας, τὰς ὑπερθεῖν τῶν δύο
μεγάλων κίωνων, ὑπάρχουσιν αἱ στήλαι τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Κρόνου.
ἔθος γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις ἀρχηγοῖς εἰς τὰς ἀκροπόλεις κτίζειν τὰς
ἐαυτῶν παλάτια. ἤρχετο δὲ τὸ τεῖχος, καθὰ καὶ νῦν, ἐπὶ τοῦ
Βύζαντος ἀπὸ τοῦ πύργου τῆς ἀκροπόλεως, καὶ διήρχετο εἰς τὸν
τοῦ Εὐγενίου πύργον, καὶ ἀνέβαινε μέχρι τοῦ Στρατηγίου, καὶ
διήρχετο εἰς τὸ λεγόμενον τοῦ Ἀχιλλέως λουτρόν. ἡ δὲ ἐκείσε

1 Χρῆ — ἀποκαταρτησάντων] haec C post τέθειται p. 17 ponit,
apud Bandurium p. 2 summa. 3 ἐξ οὗ καὶ ἔχει τὰς μαρμ.
ἀψ. ὑπερθεῖν codd. aliquot. 5 τὰς οἰκίας αὐτῶν ἦγον τὰ
παλάτια codd. alii. 9 καὶ ἡ ἐν τῷ τοῦ Οὐρβιλίου ὀρωμένη
ἀψίδα alii.

DE FORMA ET AMBITU

URBIS CONSTANTINOPOLITANAE.

Sciendum est quod Byzantis palatium in acropoli exstiterit, et templum
S. Menae antea fuerit fanum Iovis, quamobrem etiam nunc in marmo-
reis eius arcubus, qui duabus maximis columnis sustentantur, Iovis et
Saturni statuae supersunt. ille nimirum antiquis principibus mos erat,
ut nonnisi in arcibus urbium palatia sua exstruerent. sub Byzante igitur,
ut hodieque, incipiebat murus a turri acropoleos et pergebat usque ad
turrim Eugenii; inde ascendebat ad Strategium versus, et progredieba-
tur usque thermas Achilleas. arcus vero qui ibi visitur et nunc Urbicii

ὄρωμένη ἀπὸς, ἢ λεγομένη νῦν Οὐρβικίου, πρότερον πόρτα ἦν
 χερσαία τοῦ Βύζαντος, καὶ ἀνέβαινεν εἰς τὰ Χαλκοκρατεῖα τὸ
 τεῖχος ἕως τοῦ λεγομένου μιλίου. ἦν δὲ κἀκεῖσε πόρτα τῶν Βυ- B
 ζαντίων χερσαία, καὶ διήρχετο εἰς τοὺς πλακτοὺς κίονας τῶν τζυ-
 βκαλαρίων, καὶ κατέβαινεν εἰς Τόπους, καὶ ἀπέκαμπτε πάλιν διὰ
 τῶν Μαγγάνων καὶ Ἀρκαδιανῶν, καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν.
 εἶχε δὲ πύργους τὸ δλον τεῖχος εἴκοσι ἐπτά.

Καὶ τοιαύτη μὲν ἦν ἡ ἐπὶ τοῦ Βύζαντος σχηματογραφία
 τῆς πόλεως ἡ δὲ δευτέρα, καθὰ διὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου
 10 ἔκτιστο, ἐστὶν αὕτη. κατὰ μὲν τὸ παράλιον μέρος προσετέθη
 ἀπὸ μὲν τῆς ἀκροπόλεως καὶ τοῦ Εὐγενίου πύργου μέχρι τοῦ
 Ζεύγματος τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, ἀπὸ δὲ τῶν καλουμένων Τόπων
 μέχρι τῆς ὑπερῶϊας Θεοτόκου τῆς Ράβδου. τὰ δὲ χερσαῖον τεῖ-
 χος ἀνέβαινεν ἕως τὸ ἐξακίονιον, ἀπὸ δὲ τοῦ μιλίου προήρχετο C
 15 μέχρι τῆς παλαιᾶς πόρτας τοῦ προδρόμου καὶ τῆς μονῆς τοῦ
 Στουδίου καὶ τῆς Εἰκασίας, καὶ διήρχετο μέχρι τῆς Βώνου καὶ
 εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων μαρτύρων Μανουὴλ Σαβὴλ καὶ Ἰσμαήλ,
 καὶ κατήρχετο εἰς τὰ Ἀρματίου, καὶ ἐπληροῦτο εἰς τὸν ναὸν τοῦ
 ἁγίου Ἀντωνίου. διήρκεσε δὲ τὸ τοιοῦτον σχῆμα τοῦ τεύχους
 20 ἔτη ἑκατὸν τριάκοντα δύο, δέκα βυσιλίων αὐτοκρατορησάντων.
 ὃ δὲ μικρὸς Θεοδοσίος εἰς τὸν πέμπτον χρόνον τῆς βασιλείας αὐ-

1 νῦν] τοῦ C. 2 τῶν Βυζαντίων C. 9 δὲ ἑτέρα σχημα-
 τογραφία, ἣν συνετέθεικεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος. προσέθηκε τολ-
 νων τὸ τεῖχος ἀπὸ τοῦ Εὐγενίου μέχρι τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου C.
 12 ζεύγματος καὶ τοῦ Lambecins. 16 καὶ διήρχετο post Βώνου,
 omissis ibi καὶ εἰς, Vat. 17 Ἰσμαήλ, ἐν ᾧ τόπων ἀντρεθῆσαν
 οἱ ἅγιοι, καὶ C et, qui addit παρὰ τοῦ Ἰουλιανοῦ, Vat.
 19 Ἀντωνίου καὶ ἔκαμπτε εἰς τὸν τοῦ Εὐγενίου. διήρκεσε C.

appellatur, erat olim terrestris porta tempore Byzantis. hinc in Chal-
 copratia tendebat murus, et porro usque ad miliarium, ubi altera erat
 porta terrestris. inde procedebat ad volutiles columnas Tzycalariorum,
 et descendebat ad Topos, et rursus deflectebat per Mangana et thermas
 Arcadianas, atque ita demum revertebatur in acropolim. continebat
 autem totus murus 27 turres.

Haec igitur erat urbis forma sub Byzante: secunda vero, quam
 a Constantino magno accepit, ita se habet. latus quidem maritimum ab
 acropoli et turri Eugenii promotum est usque ad Zeugma S. Antonii et
 a Topis ad S. dei genitricem cognomine Raudum. verum murus ter-
 restris protensus est usque ad Hexacionium et a miliario usque ad vete-
 rem portam Praecursoris et monasteria Studii et Icasiae; inde pergebat
 usque ad cisternam Boni et templum SS. martyrum Manuel, Sabel et
 Ismael; hinc rursus descendebat ad locum nuncupatum Harmatii, et de-
 sinebat in templo S. Antonii. haec urbis forma duravit annos 132, et decem
 imperatorum tempore. Theodosius vero iunior quinto imperii anno, cum

- D τοῦ, σεισμοῦ γεγονότος καὶ τῶν τειχῶν καταπιπτότων διὰ τὸ τοὺς Ἀμαληκίτας τοὺς Χατζιντζαρίους οἰκῆσαι ἐν τῇ πόλει καὶ βλασφημεῖν σφοδρῶς εἰς τὸ τρισάγιον, ποιήσας ὁ βασιλεὺς ἰκεσίαν καὶ λιτὴν εἰς τὸν κάμπον τοῦ τριβουναλλοῦ μετὰ τοῦ πατριάρχου Πρόκλου καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, κραζόντων τὸ κύριε ἐλέησον ἐπὶ 8 πολλὰς ὥρας, πάντων ὁρώντων ἠρπάγη παιδίον εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἤκουσεν ὁ παῖς τῶν ἀγγέλων μελωδούντων καὶ ὑμνοῦντων ἄγιος ὁ θεός, ἄγιος ἰσχυρός, ἄγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς." κατελ- θόντος δὲ τοῦ παιδὸς ὁ λαὸς οὕτως ἐμελώδει, καὶ ἔστη ὁ σεισμὸς ἔκτοτε, καὶ ἐξέωσεν ὁ βασιλεὺς πάντας τοὺς αἰρετικούς ἐκ τῆς πό- 10 λεως. ἐξέβυλε δὲ τὰ τεῖχη ἀπὸ τοῦ ἑξακοντίου μέχρι τῆς χρυ- σείας· ἐξ οὗ καὶ στήλην αὐτοῦ ἔστησεν ὀπισθεν τῶν ἐλεφάντων,
- P 13 καὶ ἀνεβίβασε τὸ παράλιον τεῖχος ἀπὸ τῆς Ῥάβδου μέχρι τῆς χρυσείας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, τὰ Ἀρματίου, μέχρι τῶν Βλαχερνῶν καὶ τῆς χρυσείας. οἱ δὲ δύο δῆμοι ἔκτισαν τὰ τεῖχη 15 παρ' αὐτοῦ ὀρισθέντες, καθὼς εἰς τὰ περὶ κτισμάτων περιέχει.

2 ἀμαληκίτας καὶ τοὺς χ. Vat. 8 βλασφημεῖσαι C. 5 καὶ
παντὸς τοῦ λαοῦ add C. 14 τῶν ἀρματείων Vat.

terrae motus esset et muri collaberentur propterea quod Amalechitae et Chazinarii in urbe habitabant et trisagium impie irridebant, preces et supplicationes in campo tribunalis una cum patriarcha Proclo instituit. caeterum cum iam per multas horas kyrie eleeson cantassent, parvus quidam puer cunctis aspectantibus in aërem surreptus audivit angelos cantantes "sanctus deus, sanctus fortis, sanctus immortalis, miserere nobis." puero iterum in terram demisso populus ad eundem modum cecinit, desinitque terrae motas; et imperator omnes haereticos ex urbe eiecit, murosque ab Hexacionio usque ad portam auream protulit. quare etiam pone elephantos istis collocatos statuas suam erexit, et murum maritimum a Raudo usque ad portam auream extendit, et a S. Antonio, in loco nuncupato Harmatii sito, usque ad Blachernas et portam auream. duae autem factiones populi, ab ipso ei rei destinatae, muros istos con- siderunt, uti habetur in libro de aedificiis.

ΠΕΡΙ ΑΓΓΛΜΑΤΩΝ

ΣΤΗΛΩΝ ΚΑΙ ΘΕΑΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦ Σέλευκου τοῦ δι' ἀνδρείαν ὀνομασθέντος P 16 Νικάτορος, τοῦ δόντος τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἀντιόχῳ Στρατονίκην τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἔρασθέντι αὐτῆς καὶ διὰ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτι ἀσθενήσαντι καὶ ἐπικρυπτιομένῳ, γνωσθέντι δὲ ὑπὸ Ἐρασιστράτου 5 τοῦ ἱατροῦ. φασὶ δὲ συνόντα Σέλευκον Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι ταῦρον θνομένῳ ἀποδράντα, μόνον Σέλευκον περιγενέσθαι αὐτοῦ τῶν κεράτων κρατήσαντα· καὶ διὰ τοῦτο τῷ ἀγάλματι αὐτοῦ ἐν B τῇ κεφαλῇ περιτιθέασι κέρατα.

Ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ τοῖς ἐπινικίοις, καὶ παρόντων πρέσ-
10 βειων, ἐνεδύοντο χλαμύδας ποικίλους ἀπὸ χρυσοῦ καὶ πορφυρεῦς

9 ὅτι οἱ κάλαι ἐν τοῖς ἐπινικίαις ἑορταῖς cod. Reg.

DE SIGNIS, STATUIS

ET ALIIS SPECTATU DIGNIS CONSTANTINOPOLI.

Simulacrum est Seleuci, qui propter fortitudinem cognominatus est Nicator, et filio suo Antiocho dedit propriam coniugem Stratonicem, amore illius capto et prae amore aegrotanti et dissimulanti morbum, quem Erasistratus medicus deprehendit. caeterum tradunt Seleucum, cum Alexandro Macedoni sacrificanti taurus effugisset, bestiam cornibus prehensam solum tenuisse, eaque de causa capiti simulacri eius cornua imponunt.

In festis et victoriis, et praesentibus legatis, induebant tunicas variegatas, auro et purpura vel alia re ornatas: in vulgaribus autem

ἢ ἄλλως πως πολυτελεῖς, ἐν δὲ ταῖς κοιναῖς συνόδοις ξηραμπελίνας τῷ χρώματι, ὡς ἐκάλουν ἀτραβατικὰς ἀπὸ τοῦ χρώματος· τὸ γὰρ μέλαν ἄτρον καλοῦσι. ἢ ὅτι μετὰ τραβῶν ταύταις εἰώθασι χρῆσθαι· τραβῆαι δὲ λέγονται αἱ πολυτελεῖς χλαμύδες.

C Τῇ πέμπτῃ τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς ἐχόρευον οἱ ῥεγεονάρχαι 5 ἐν τῷ Γουστειῷ ἤγουν τῷ ὀνοπωλίῳ, εἰς τιμὴν τοῦ βασιλεύοντος κατὰ τὸν καιρὸν. τὸν αὐτὸν οὖν τόπον οἱ ἰδιῶται Ἀγγοουσιῶνα καλοῦσιν. ἐν ᾧ καὶ στήλαι ἔστησαν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ τῆς αὐτοῦ μητρὸς, διὸ καὶ ἐπωνόμασε τὸν τόπον Ἀγγοουσιεῖον, πρότερον Γουστειῖον λεγόμενον ἤγουν ὀνοπωλίον. 10

Ἐν μὲν τῇ ἀψίδι τῆς καμάρας τοῦ φόρου ἴσταντο δύο στή-
D λαι Ἑλένης καὶ Κωνσταντίνου, καὶ σταυρὸς μέσον αὐτῶν, γράφων
“εἰς ἅγιος, εἰς κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρὸς,
ἀμήν.” ὁμοίως καὶ δύο ταχυδρόμων στήλαι πτερωταί· ἀνετέ-
θησαν δὲ παρὰ τοῦ τὸν φόρον ἐπαρχοῦντος. 15

Κτίσας ὁ Ἰουστινιανὸς τὴν ἁγίαν Σοφίαν ἐκαθάρισε τὴν
P 17 αὐλήν, καὶ ἐμαρμάρωσεν αὐτήν, τὸ πρότερον οὔσαν Γουστειῖον
ἤγουν ὀνοπωλίον. διὸ ἔστησε τὴν ἑαυτοῦ στήλην ἔφιππον ἐπὶ
κίονος. καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ χειρὶ φέρει σφαῖραν, ἐμπεπηγότες

3 εἰ ἐστὶ μετὰ τὰς τραβῆας ταῦτα εἰώθασι χρῆσθαι Vat. 5 part.
3 p. 6 Bandur. τῇ ἢ Suidas ἢ Ἀγγοουστος. 8 στήλην ἔστησαν
Κωνσταντίνος τῆς μητρὸς αὐτοῦ C. 9 Ἀγγοουσιῶνα C.
10 γουστειῖονα C. 11 p. 12 Band. ἴστανται C. 13 εἰς κύ-
ριος — ἀμήν om Suidas. 14 πτερωταί om Suidas. πτερωγα-
ταί Vat. πτερωτῶν, omissis reliquis, C. 16 p. 6 Band. ἐκά-
θησε C.

conventibus xerampelino colore tinctas, quas vocant Atrabaticas, aut quia nigrum appellant atrum, aut quoniam illis una cum trabeis uti solent: nam vestes sumptuosae nominantur trabeae.

Quinta die mensis Octobris praefecti regionum urbis in Gустeio seu foro cibario choreas ducebant in honorem imperatoris illius temporis. hunc igitur locum vulgus Angustionem nominat. ibidem Constantinus magnus sibi suaeque matri statuam posuit, eamque ob causam locum vocavit Augusteum seu Augustalem, cum antea Gустeum sive forum cibarium appellabatur.

In arcu camerae fori collocatae erant duae statucae, Helenae et Constantini, et in eorum medio crux, cui inscriptum erat “unus sanctus, unus dominus, Iesus Christus in gloria dei patris, amen.” item visebantur ibi duae angelorum statucae alatae: erectae autem fuerunt a praefecto fori.

Cum Iustinianus templum sanctae Sophiae exaedificasset, repurgavit quoque aream ante ipsum sitam, eamque marmoribus exornavit, cum antea Gустeum sive forum cibarium esset; ideoque statuam suam equestrem ibi supra columnam erexit, quae sinistra manu tenet globum,

σταυροῦ ἐν αὐτῇ, ὡς διὰ τῆς εἰς τὸν σταυρὸν πίστεως τῆς γῆς πάσης ἑγκρατῆς γεγονῶς· σφαῖρα μὲν γὰρ ἡ γῆ διὰ τὸ σφαιροειδὲς τοῦ αὐτῆς σχήματος, πίστις δὲ ὁ σταυρὸς διὰ τὸν αὐτῷ προσηλωθέντα ἐν τῇ σαρκὶ θεόν. τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀνατεταμένην ἔχει κατὰ ἀνατολὰς, στάσις τῶν Περσῶν σημαίνων, καὶ μὴ μεταβαίνειν ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς γῆς, διὰ τῆς ἀνατάσιως καὶ ἀλώσεως τῆς χειρὸς βοῶν "στῆτε Πέρσαι, καὶ μὴ πρόσω χωρεῖτε" οὐ γὰρ συνοίσι ὑμῖν."

Ἐπισημαίνονται ὡς Suidas. 2 γὰρ add C. 4 προσελθόντα Vat. ἐν τῇ add C. 6 ἐκτάσεως τῆς χειρὸς ἀπειλεῖ βοῶν cod. alius. 8 post ὑμῖν C: τὸν οὖν αὐτὸν Ἰουστινιανὸν λέγεται ἐπαρθῆναι τοῖς τοῦ Βελισαρίου εὐτυχήμασιν. οὗτος οὖν σκαλεῖς κατὰ τῶν Περσῶν καὶ τῶν λοιπῶν τῶν τῆς ἀνατολῆς παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ πάντας κατατροπώσασίμενος, καὶ Γελλμερα κρατήσας ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Μαυρουσίαν, ἐκεῖσε τηρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ Φαραῶ. ὃς εἰς μεγάλην ἔνδειαν ἄρτον γενοῦς διὰ τὸ μὴ ἐν τῷ τόπῳ τῆς Μαυρουσίας εἶτον γεωργεῖσθαι ἀλλ' ἐφθόν τὰς δὴν φας αἰτεῖσθαι, ἔγραψε τῷ βασιλεῖ στείλαι αὐτῷ ἄρτον καὶ σπόγγον καὶ κιθάραν. ὃ δὲ ἐκπλαγῆς ἐπὶ τούτοις ἤρετο τὸν ἐπιστολῆα τίνοσ χάριν ταῦτά γε ἐπιζητεῖ. καὶ ἐξείπεν ὅτι ἄρτον μὲν διὰ τὸ αὐτὸν ἐπιθυμῆναι τε καὶ φαγεῖν, σπόγγον διὰ τὸ λουεῖν τὸ ἄκαν αὐτοῦ σῶμα ὑπὸ τῶν δακρύων, τὴν δὲ κιθάραν διὰ τὸ παραμυθεῖσθαι ἑαυτῷ ταῖς συμφοραῖς. ὃ δὲ βασιλεὺς ἐκπλαγῆς καὶ θαυμάσας ἔστειλε τούτω τὰ αἰτηθέντα. διὰ ταῦτα οὖν Ἰουστινιανὸς ἐπαρθεῖς ἐπιπρον ἐσαυτὸν ἐστῆσεν ἐπὶ κίονος. ὃς ὕστερον φθονήσας τῷ ἐθθένει στρατηγικωτάτῳ Βελισαρίῳ ἐξάρσε τούτον τοῦσ ὀφθαλμοῦσ, καὶ προσέταξε τούτον καθεσθῆναι εἰς τὰ Λαύρον, καὶ ἐπιδοῦναι αὐτῷ σκεῦος δακρύων, καὶ ἐπιροῦπτειν αὐτῷ τοῦσ διερχομένους ὀβολόν. 9 p. 13 Band. πρὸσ Vat. 10 ὃν εἶδεν αὐτὸσ allii. χρυσέμβαφον καὶ ἐν τοῖσ ἀκρωτηρίοισ μῆλον C.

cui crux superinfixa est, significans quod ob fidem in crucem universi terrarum orbis imperium adeptus sit. globus nempe terram significat ob rotandam eius figuram; fidem vero crux, quia deus in carne illi fuit affixus, dexteram manum versus orientem extendit, Persarum seditionem innuens, eosque extensione et repulsu manus provincias Romanas invadere vetans, his quasi verbis "state Persae, nec ulterius progredimini: neque enim conducet vobis."

In septemtrionali parte fori collocata est crux, instar illius quam Constantinus magnus in caelo vidit, auro ebducta habensque in apicibus rotunda mala. ibidem filiorum eius statuae auratae usque in hodiernum diem conspiciuntur.

Ἐπιτομή τῶν Ἐρηόλοφον πρώην τινὲς θέματα ἐκάλον· ἐν αὐτῷ
 C γὰρ ἔστησαν κοχλῆαι δεκαεὶς καὶ Ἀρτέμιδος στήλη καὶ Σεβήρων
 τοῦ κτίσαντος, καὶ θεαμάτων τρεῖσιν. Ἐνθα ἐθυσίαζε πολλὰς
 θυσίας Σεβήρος, καὶ χρησμοὶ πολλοὶ ἐν τῷ τόπῳ γέγονασι. καθ'
 ὃν καιρὸν καὶ κόρη παρθένος ἐτύθη. καὶ θέσις ἦν ἀστρονομική, 5
 τριάκοντα ἕξ χρόνους διαρκέουσα. ὁ αὐτὸς δὲ Ἐρηόλοφος,
 καθὼς ὁ διακρινόμενος λόγος φησὶν, τὴν στήλην εἶχε τοῦ τε μι-
 κροῦ Θεοδοσίου καὶ Οὐαλεντινιανοῦ, καὶ Μαρκιανοῦ κάτωθεν
 τοῦ κίονος. σεισμοῦ δὲ γενόμενου πεπτωκέναι τὰς στήλας.

D Ὅτι κάτωθεν τοῦ κίονος τοῦ φόρου κεχωσμένοι εἰσὶν οὗτοι 10
 οἱ δύο σταυροί, καὶ βίκιον μύρον οὗ ἠλείψατο ὁ Χριστός, καὶ
 πολλὰ ἕτερα σημειοφορικά, τεθέντα μὲν παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ
 μεγάλου, ἀσφαλισθέντα δὲ ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου.

P 18 Ὅτι εἰς τὸν ἕγιον Μάμαντα πέραν ἴστατο γέφυρα μεγάλη,
 ὅποια τῆς Χαλκηδόνος, δώδεκα καμάρας ἔχουσα. ποταμὸς δὲ κα- 15
 τήρχετο παμμεγέθης, καὶ μάλιστα τῷ Φεβρουαρίῳ μηνί. Ἐνθα καὶ
 δράκων ἴστατο χαλκοῦς, διὰ τὸ λέγειν τινὰς δράκοντα οἰκῆν τὴν
 γέφυραν. διὸ καὶ πολλαὶ παρθένοι ἐτύθησαν καὶ πλήθη προβά-
 των καὶ βοῶν καὶ ὀρνέων. Βασιλίσκος γὰρ τις ἐραστὴς τοῦ τό-
 που, ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ Νουμεριανοῦ Κεῖσαρος, κτίσας κατώκησεν 20

1 p. 86 Band. θέματα add Vat. 2 κοχλῆδες cod. unns. Ἀρ-
 τέμιδος σύνθετος στήλη Suidas v. σταυρός. Σεβήρων om Vat.
 8 μαρκίονος Vat. 10 p. 13 et 87 Band. 11 τὸ βίκιον τοῦ
 μύρου φ C, βίσιον ὑελόν μύρον ἐν α F. 13 ἀφανισθέντα
 Suidas. 14 p. 87 Band.

Xerolaphum quidem prius Theama vocabant. In illo enim sex-
 decim cochleae erant, et statua Dianae et Severi conditoris, et Thea-
 matium tripes. ibi Severus multa sacrificia fecit, eodemque in loco
 multa oracula edita sunt; quo tempore etiam puella virgo illic immolata
 est. fuit etiam thesis astronomica, quae annos 36 duravit. in eodem
 Xerolapho, ut vulgo fama fertur, collocatae erant statuae Theodosii
 iunioris et Valentiniani et Marciani infra columnam, quae postea terrae
 motu corruerunt.

In inferiori parte columnae fori depositae erant duae cruces duo-
 rum latronum, quae una cum Christo crucifixi sunt; et urceolus vitreus
 unguenti, quo Christus inunctus fuit, et multa alia admiranda, quae a
 Constantino magno ibi collocata Theodosius magnus, quo tutius asser-
 varentur, inde abstulit.

Ultra S. Mamantem erat pons magnitudine aequalis Chalcedonensi
 duodecim fornibus constans, infra quem magnus fluvius transibat, in
 primis mense Februario. ibidem stabat draco aereus, et quod quidam
 draconem in isto ponte habitare crederent, multae virgines ibi immolatae
 sunt, et magna copia ovium bovum et volucrum. nam quidam Basili-
 scus, qui a parte Numeriani Caesaris stetit, loci amore captus aedes ibi

ἐν αὐτῷ. Ἐνθα καὶ ναὸν τοῦ Διὸς ἤγειρε παμμεγέθη. ταῦτα δὲ πάντα Ζήνων τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ κατέστρεψεν.

Ἵτι ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, ἐν τῇ ἀκροπόλει, ὕρνημα Β ἐυρέθη, ὅτε ἐκαθαρίζετο, καὶ ὁστᾶ ἀνδρῶν γιγάντων εἰς 5 πλῆθος, ἃ τινα θεασάμενος Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ παλάτιον κατέθετο τὰ ὁστᾶ εἰς θαῦμα ἑξαίσιον.

Ἵτι ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου ἐν τῇ Χελώνῃ στήλῃ ἴσταται εὐνούχου τινός, ἧ ἐν τῷ στήθει ἐγράφη C “ὁ μετατιθεὶς θεμάτιν τῷ βρόχῳ παραδοθήτω.” ἦν δὲ ἡ στήλη 10 Πλάτωνος κουβικουλαρίου, ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ βασιλέως Βασιλίσκου πυρκαυστος γέγονεν. οἱ δὲ τῆς γενεῆς αὐτοῦ ἠτήσαντο τὸν βασιλεῖα, εἰς μνημόσυνον τοῖς ἀνταίρουσι βασιλεῖ, στήλην θεῖναι τῷ εὐνούχῳ Πλάτωνι. ὁ δὲ οὐκ ἐκώλυσεν. ἐν δὲ τῷ ἀνακαινίεσθαι τὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος ναὸν μετετέθη εἰς τὸ 15 ἵπποδρόμιον. οἱ δὲ οἴκοι τοῦ αὐτοῦ εὐνούχου σώζονται ἐν τῇ Χελώνῃ ἕως τῆς σήμερον.

Ἐν τῷ Κωνηγίῳ τὸ πρῶτον ἐρρίπτοντο οἱ βιοθάνατοι. D ἦσαν δὲ τινες ἐκεῖσε στήλαι. ἀπελθὼν δὲ Θεόδωρος ὁ ἀνα-

8 p. 26 et 87 Band. 4 ὅτε καὶ ἐκαθίεζο Vat. 5 εἰς τὸ
 πάλ.] ἐν τῇ φάσσι F. 6 τὰ ὁστᾶ om F cum Snida v. Μηνᾶς.
 7 p. 33 et 88 Band. 8 ἴστατο CF. ἧς alii. 12 εἰς —
 βασιλεῖ om C. βασιλεῦσι Vat. 13 ἐκώλυεν C. 14 ἀνακτί-
 ξεσθαι C. 17 p. 26 et 88 Band. Ἐν — p. 32 v. 2 πάντ] Ἐκ τῶν
 ἡμερίων χαρτουλαρίων φράσις τῶν παρὰ Θεοδώρου, ὅτε παραγι-
 γονεν ἐν τῷ Κωνηγίῳ θείας χάρις. πολλὰ γὰρ ἡμῖν ἐμελήθη περὶ
 τοῦ ἐρευνῆσαι ἀκριβῶς περὶ ὧν παρεκάλεσας καὶ φανερώσαι τῇ σῇ
 ἀρετῇ, ἃ φιλόκαλε. ἀπελθόντων ἡμῶν ποτὲ ἐν τῷ Κωνηγίῳ σὺν
 ἡμερίῳ τῷ προλεχθέντι ἐνδόξῳ χαρτουλαρίῳ, τὰς ἐκεῖσε ἰστορηθῆσαι
 εἰκόνας, ἐν οἷς εὐρομεν μίαν στήλην μικρὰν τῷ μήκει καὶ πλατείᾳ
 καὶ παχέϊαν πάντ. F. πρότερον Vat.

extractas inhabitavit et templum maximum Iovi excitavit, quod cum caeteris omnibus aedificiis Zeno secundo sui imperii anno evertit.

Cum ecclesia S. Menae in arce repurgaretur, magna ibi multitudine ossium gigantum in ampla quadam fossa reperta est, quae Anastasius imperator cum summa admiratione conspicatus in palatium transponi curavit.

In templo S. martyris Procopii in Chelone statua cuiusdam eunuchi posita fuit, in cuius pectore haec inscripta erant “quiquis hoc signum loco moverit, laqueo pereat.” erat autem statua Platonis cubicularii, qui temporibus Basilisci imperatoris vivus arsit. cum autem cognati eius postularent ab imperatore, ut memoriae illorum qui imperatori adversarentur, Platoni eunucho statua poneretur, haudquaquam prohibuit. cum vero templum S. martyris renovaretur, in Hippodromum statua illa translata est. aedes autem ipsius eunuchi hodieque supersunt in Chelone.

In Cynegium olim violenta morte perempti proiciebantur, eoque in loco statuae quaedam positae erant. huc Theodorus anagnostes cum

γνώστης μετὰ Ἱμερίου χαρτουλάριον εἶδεν ἐκείσε στήλην μικρὰν
 πῶ μήκει καὶ πλατεῖαν πάνυ. ἐμοῦ δέ, φησὶν ὁ Θεόδωρος,
 θαναμάζοντος ἔφη ὁ Ἱμέριος καὶ αὐτὸς θαναμάζειν ὅστις ὁ κτίσας
 τὸ κνηγίον ἔστιν. ἐμοῦ δὲ εἰπόντας "Μαξιμίος ὁ κτίσας καὶ
 Ἀριστείδης ὁ καταμετρήσας," παρενθὲ πεσεῖν τὴν στήλην. ἐκ δ
 τοῦ ἐκείσε ὕψους καὶ κρούσαι τὸν Ἱμέριον καὶ περὶ τὰ θανα-
 τῶσαι. ἐμοῦ δὲ φοβηθέντος καὶ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν φηγόντος
 P 19 καὶ καταγγέλλοντος τὸ πραχθέν, εὐδαίς μοι ἐπίστευσαι, ἕως ἂν
 ὄρκους αὐτὸ ἐβεβαίωσα. οἱ σὺν οἰκείοι τοῦ τελευταίου καὶ οἱ
 φίλοι τοῦ βασιλέως σὺν ἐμοὶ ἐπορεύθησαν ἐν τῷ κνηγίῳ, καὶ 10
 πρὸ τοῦ τὸ πτώμα ἰδεῖν τοῦ ἀνδρὸς τὸ πτώμα τῆς στήλης εἰδού-
 μαζον. Ἰωάννης δὲ τις φιλόσοφος φησὶν ὅτι εὗρεν ὑπὸ τούτου
 τοῦ ζώδιου ἔνδοξον ἄνδρα τεθνηξάμενον ὕψ' αὐτὸ Φιλιππικὸς ὁ
 βασιλεὺς πληροφορηθεὶς ἐκέλευσε τὸ αὐτὸ ζώδιον ἐν αὐτῷ τῷ
 τόπῳ καταχωσθῆναι. 15

2 πλατεῖαν καὶ παρῆσαν πάντῳ Suidas et Vat. 4 μαξιμιανὸς
 F. 6 ὕψους ἑσόντου ὑπάρχοντος F. κρούσαι] δοῦναι Vat.
 7 φοβηθέντος — 9 ἐβεβαίωσα] φοβηθέντος διὰ τὸ μὴ εἶναι ἕτε-
 ρον ἐκεῖ ἢ μόνους τοὺς ἡμίονους ἡμῶν κατέχοντας, καὶ αὐτοὺς
 ἔξω τῶν ἀνορθωτῶν ὑπάρχοντας, δειλιάσας μὴ κινδυνεύσω, σῶ-
 ρας τῷ δεξιῷ ποδὶ ἔνθα τοὺς καταδικούς ὀλίπην ἐπέχειρον.
 δειλιάσας δέ, τὸ ἄχθος ἀρήσας ἐν τῷ στόματι τοῦ ἄχθους ἀνε-
 χώρησα, πρόσφυγος γενόμενος ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. καὶ ἀγγέ-
 λων τὸ πραχθὲν ἐν ἀληθείᾳ οὐκ ἐπίστευμένην, ἕως εἰς ὄρκον βε-
 βαίωσιν ἔλθεῖν με, διὰ τὸ ποτε καὶ τοῦτο μόνον τηρήσαι με τὸ
 κατόρθωμα. F. 9 καὶ φίλοι καὶ τινες τοῦ cod. alius. 11 prius
 τῷ πτώματι τοῦ ἀνδρὸς ἐγγίσει C. ἠτέριζον θαναμάζοντες F.
 12 ὅτι — 15 καταχωσθῆναι] ὅτι μὰ τὴν θεῖαν πρόνοιαν, οὕτως
 εὐρύσσω ἐν τοῖς Δημοσθένους συγγράμμασιν, ὑπὸ τούτου τοῦ ζώ-
 δίου ἀποκτανθῆναι ἔνδοξον ἄνδρα. δε καὶ παρενθὲ τῷ βασιλεῖ
 Φιλιππικῷ πληροφορησας κελεύεται καταχῶσαι τὸ αὐτὸ ζώδιον ἐν
 τῷ αὐτῷ τόπῳ. ὁ καὶ γέγονε διὰ τὸ μὴ δέχεσθαι καταλύσεως.
 ταῦτα, φιλόκαλε, μετὰ ἀληθείας ἔρευνῶν εἶχον μὴ εἰσελθεῖν εἰς
 πειρασμόν, καὶ ταῖς ἀρχαῖαις στήλαις, καὶ μάλιστα ταῖς Ἑλληνι-
 καῖς, πρόσθε θεωρῶν. F. 13 ἐφ' Vat.

Himerio chartulario profectus vidit statuum minime longam, sed valde
 latam. me igitur eam admirante, inquit Himerius, quisnam Cynegium
 condidit? tum ego "Maximinus condidit, Aristides vero dimensus est."
 quo dicto, protinus statua illa ex alto delapsa Himerium afflixit, ut
 extemplo moreretur. me autem perterrito, et ad templum profugente,
 et quod acciderat annuntiante, nemo id, donec iureiurando confirmarem,
 credidit. aliquot igitur ex perempti cognatis et familiaribus imperatoris
 mecum ad Cynegium abierunt, et antequam Himerium prostratum
 animadvertissent, statuæ casum admirati sunt. caeterum Iohannes qui-
 dam philosophus pridem se invenisse dixit, fore ut isto signo præ-
 clarus quidam vir opprimeretur. quamobrem Philippicus imperator illud
 signum in eodem loco terra obrui iussit.

Δύο στήλαι εἰσι τῆς Βηρίνης, μία μὲν νοτιωτέρα πλησίον Β τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀγαθονίκου, μετὰ τὴν ἀνοδὸν τῶν ἐκείσε βαθμίδων, ἑτέρα δὲ ἀντικρυς αὐτοῦ, πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Βαρβάρας. καὶ ἡ μὲν τοῦ ἁγίου Ἀγαθονίκου γέγονε 5 ζῶντος Λέοντος Μακέλη τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἡ δὲ τῆς ἁγίας Βαρβάρης μετὰ τὴν τελευταίην αὐτοῦ, ἡλικία Βασιλσκον τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς ἔσπεψε, φηγόντος Ζήνωνος τοῦ γαμβροῦ αὐτῆς.

Εὐφημίας τῆς γυναικὸς Ἰουστίνου τοῦ Θρακῆς στήλη ἐν τῇ ἁγίᾳ Εὐφημίᾳ τῇ ὑπ' αὐτῆς κτισθεῖσῃ ἐστηλώθη.

- 10 Ἀρκαδίας τῆς γυναικὸς Ζήνωνος, τῆς ἐν τῷ δευτέρῳ συνοικισίῳ, ἐν τοῖς πλησίον μέρεισι τῶν βάθρων τῶν λεγομένων Τόπων, ἐν τοῖς τοῦ ἀρχιστρατήγου μέρεσιν, εἰς Ἀρκαδιανὰς C ἐστηλώθη, ἔνθα Ζήνων ἔκρινε τοὺς μετὰ Βασιλσκον, καὶ σέκρετον τὸν τόπον ἐποίησε. τῆς δὲ πρώτης αὐτοῦ γυναικὸς 15 Ἀριάδνης καὶ αὐτοῦ τοῦ Ζήωνος ἐν τῇ βασιλικῇ πύλῃ τῆς Χαλκῆς ἔστησεν.

1 p. 46 et 89 Band. Δύο] indicem F addit hunc: Θεοδώρου ἀναγνώστον ἐτι συντομία γυναικῶν. βορειωτέρα Suidas in Βηρίνη, om F. 2 μετὰ — βαθμ.] ἀνωθεν τῶν βάθρων ἐν κίονι χαλκῇ F. 3 ἀντ. αὐτοῦ] ἐν τῷ ἀνεμοδουρίῳ πρὸς νότον F. 4 Βαρβάρης τοῦ Ἀρτοτυριανοῦ τόπον. καὶ C. 5 δὲ] δὲ ἀνωθεν F. 7 post αὐτῆς alterum F: κρᾶζοντος τοῦ πρα- σίνου μέρους "Βηρίνης δοθροδόξου Ἐλένης πολλὰ τὰ ἔτη." ἦν γὰρ δοθροδόξος πάνν. 8 p. 89 Band. p. 274 Gretser. (Obs. in Codin. de offic. 3 19). στήλη —] ἐν τοῖς Ὀλυβρίοι, πλησίον τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ἧτις ἐκκλησία ὑπ' αὐτῆς ἐκτίσθη, στήλη ἐν ἀναβάσει, μικρὰ πάνν, χρυσεμβάφος ὑπάρχουσα. F. addit is: Εὐδοξίας γυναικὸς Ἀρκαδίου μεγάλῃ πάνν, καὶ Πουλ- χειρίας θυγατρὸς αὐτῆς, καὶ ἑτέρων δύο θυγατέρων αὐτῆς, ἀμφο- τέρων ἀργυραῖ. ἐτι τῆς αὐτῆς Εὐδοξίας ἐν κίονι χαλκῇ, καὶ ἑτέρα ἐν τοῖς Ἀγουσταίοις, δι' ἣν ὁ Χρυσόστομος ἀνεσκευάσθη. 10 p. 89 Band. p. 274 Greta. 12 τόπων om cod. Bavar. Gretseri. 14 σερρέτον τόπον Bav. 15 πύλῃ om Suidas (v. στήλη) cum cod. Bavar.

Duae sunt statuae Verinae, una austrum versus S. martyrem Agathonicum post ascensum graduum, altera e regione, prope templum S. Barbarae. quae ad S. Agathonicum est, superstitae adhuc Leone Macela eius marito posita est: quae prope S. Barbaram, post eius obitum, quando Basiliscum fratrem suum coronavit, Zenone genero fugato.

Euphemiae uxoris Iustini Thracis statua posita est in templo S. Euphemiae, quod ipsa condidit.

Arcadiae secundae uxoris Zenonis statua collocata est prope gradus, qui vocantur Topi, in regione Michaelis archangeli, in thermis Arcadianis. ibi olim Zeno iudicium exercuit in eos qui Basilisci partes secuti fuerant, et locum illum fecit Secretum. primae autem uxoris eius Ariadnae ipsiusque Zenonis statuae positaе sunt ad portam regiam domus nuncupatae aereae.

Georg. Cod. de Orig. Cp.

3

Ὅτι ἐν τῇ χαλκῇ πλησίον ἄνωθεν Πουλχερίας τῆς αἰοίδιμου, ὡς πρὸς τὸν περίπατον τοῦ παλατίου, ἀνηγέρθη στήλη. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ τόπῳ καὶ ὁ Ζήνων καὶ ἡ Ἀριάδνη ἴστανται. καὶ ἔτεροι δύο στήλαι περὶ καὶ ἐπὶ κίονος βραχέος ἴστανται, Σεκούνδου φιλοσόφου ἐλεγεία ἔχουσαι. ἀντικρὺς δὲ τῆς χαλκῆς ἀψίδος γορ-5 γονοειδεῖς κεφαλαὶ ἡμίσειαι δύο, αἰτίνες εἰσι χρυσέμβαφοι γυναικεῖαι. ἤχθησαν δὲ καὶ ἀπὸ Ἐφέσου ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος στήλαι ὀκτώ· καὶ αἱ μὲν τέσσαρες ἐν τοῖς τοῦ Ταύρου μέρεσιν D ἐν τοῖς παλαιοῖς παλατίοις προετάγησαν στήναι, Κωνσταντίνου καὶ Ἰουλιανοῦ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ 10 Γάλλου, αἱ δὲ τέσσαρες ἐν τῷ τῆς χαλκῆς ἐδωνύμῳ μέρει. ἔνθα καὶ σταυρὸς ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ ἐπεπήγει καὶ στήλη χρυσεμβαφῆς Βελισαρίου καὶ Τιβερίου καὶ τοῦ κουρτοειδοῦς Θρακῶς καὶ Ἰουστινιανοῦ. ὁ πρῶτος λεπτοειδής. καὶ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ στήλαι ἑπτὰ, αἱ μὲν ἀπὸ μαρμάρων, αἱ δὲ χαλκαῖ. καὶ 15 δύο ἵπποι, οἱ ἐπάνω τῶν γοργοειδῶν ἰστάμενοι ἐν τῇ ἀψίδι· καὶ οὗτοι ἐκ τῆς Ἀρτέμιδος ναοῦ ἀπὸ Ἐφέσου ἤχθησαν ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ τοῦ κτίσαντος τὴν ἀγίαν Σοφίαν. καὶ ἐστήλωσεν P 20 αὐτὰ διὰ τὸ μὴ ἀντιζηλεῖν τοὺς ἵππους. ὁμοίως καὶ τὸν σταυρὸν διὰ τὸ ἐδραῖον. καὶ Μαξιμίνου στήλη ἐν αὐτῷ ἴστανται βαρ-20 τάτη, ἔνθα νῦν καὶ τὸ γένος ἦσαν τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου

1 p. 7 Band. ἀνωθεν om C et Bav. 2 στήλη αὐτῆς Bav. στήλη αὐτή. ἀσάτως καὶ Ἀριάδνη καὶ Ζήνων. ἴστανται καὶ — C. 5 ἀσπίδος Bav. 6 ἡμίσειαι et αἰτίνες εἶαι om C. 9 παλαιοῖς om C et Bav. προσετέγησαν Bav., προεπεπήγισαν C, omisso στήναι. 10 αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ] καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ C. 12 πεπηγώς ἀρᾶται Vat. χρυσέμβαφος C. 13 καὶ ἀπὸ τῶν om C. κουρτοειδοῦς Bav. 14 καὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τοῦ πρώτου C. λεπτοειδής Bav. 17 ναοῦ om C. 20 μαξιμιανῶν alii. στήλη χαλκῇ ἐν αὐτοῖς C.

Paulo superius in eadem Chalce, prope ambulacrum palatii, erecta est statua inclytæ Pulcheriæ. ibidem visuntur Zenonis et Ariadnes statuæ, et aliæ duæ pedestres supra columnam exiguam Secundi philosophi distichis ornatae. ex adverso autem arcus eiusdem Chalcae spectantur capita duo Gorgonum, facie muliebri, dimidiata et auro obducta. ex templo Dianæ Ephesiæ octo statuæ allatae fuerunt, quarum quattuor in regione Tauri in palatio antiquo collocatae sunt, Constantini et Iuliani et uxoris liberorumque eius et Galli: reliquæ quattuor positæ sunt in sinistra parte Chalcae; ubi et crux a Iustiniano posita cernitur, et statua inaurata Belisarii, et Tiberii Thracis et Iustiniani et cognatorum eius statuæ septem, aliæ ex aere aliæ ex marmore factæ. duo etiam illi equi, qui supra Gorgonum capita in ante dicto arcu stant, ab Iustiniano S. Sophiæ conditore ex Dianæ Ephesiæ templo illuc translati sunt. in eodem loco Maximini statua

ὑπάρχει. καὶ τοῦ Μαυρικίου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων ἴστανται.

Ἐν δὲ τῇ καμάρα τοῦ μίλλου στήλαι τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης εἰσίν. ἔνθα καὶ σταυρὸς ὁράται πρὸς 5 ἀνατολὴν βασταζόμενος ὑπ' αὐτῶν. μέσον δὲ τοῦ σταυροῦ ἡ τύχη τῆς πόλεως, κατήγιον κλειδόμενον καὶ ἑστοιχειωμένον, τοῦ παντὸς εἶδους ἀνελλιπῆ εἶναι καὶ νίκην πῦσαν τῶν ἐθνῶν ἐπιφέρειν, τοῦ μηκέτι ἰσχυεῖν προσεγγίσει ἢ προσψαῦσαι, ἀλλὰ B πόρρω ἀπέχεσθαι καὶ ὑπονοστεῖν ὡς ἤττωμένους. ἡ δὲ κλεῖς 10 τοῦ κατήγιου κατεχώσθη εἰς τὰς βύσεις τῶν κίωνων.

Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ μίλλῳ στήλαι ἴστανται τρεῖς, Σοφίας τῆς γυναικὸς Ἰουστίνου τοῦ Θρακικοῦ, καὶ Ἀραβίας τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, καὶ Ἑλένης ἀνεψιῶς αὐτοῦ.

Ὁ λεγόμενος Πιττάκης ἡ στήλη ἐστὶ τοῦ μεγάλου Λέοντος 15 τοῦ Μακέλου, ἣν ἀνήγειρεν Εὐφημία ἡ τούτου γνησία ἀδελφή, διότι οἶκος ἦν αὐτῆς ἐκεῖσε, καὶ ἐκάστη ἐβδομάδι εἰς αὐτὴν ἀπῆρχετο ὁ βασιλεὺς Λέων διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν σῶφρονα καὶ παρθένον. καὶ πάντες οἱ ἀδικούμενοι, εἴτε πολῖται εἴτε θεματικοί, ἢ καὶ ἀπὸ πάσης τῆς οἰκουμένης, ἐκεῖσε εἰς τὰς βαθυμίδας C 20 τοῦ κίονος ἐτίθουν τὰ πιττάκια αὐτῶν, φυλασσόντων αὐτὰ ἐκεῖσε

3 p. 10 et 90 Band. 5 αὐτοῦ alii. 6 ὅπερ ἐστὶ κατήγιον C. 7 ἀνελλιπῶς καὶ C. 8 τῇ πόλει ταῦτα ἀλλὰ C. 10 κίωνων Bav., κισίων codd. aliquot. 11 p. 11 et 90 Band. 12 ἀρραβας Vat. 13 αὐτῆς — αὐτῆς Suidas v. μίλλιον. αὐτῶν — αὐτῶν F: qui addit: εὐμορφωτάτης πάνυ, κεχρυσωμένη. 14 p. 26 Band. δεῖ οὗτος ὁ λεγόμενος Πιττάκιος στήλη ἐν αὐτῷ ἴσταντο τοῦ μ. C. 15 μακίλη Bav. 18 ἦτε πολιτικοὶ εἰεν ἦτε C.

posita est. conspiciuntur ibidem statuæ totius familie Theodosii magni et Mauricii et uxoris liberorumque eius.

In fornice miliarii statuæ sunt Constantini magni et Helenæ. ibidem quoque conspicitur crux, quam illi orienti obtendunt. mediam vero crucem ambiabat catena atque magice consecrata, in qua fortuna urbis credebatur consistere, ut scilicet, quousque illa catena integra maneret, urbs omnium gentium victrix esset futura et ab hostium incursionibus libera. clavis autem catenæ sub basibus columnarum defossa fuit.

In eodem miliario positæ sunt statuæ Sophiæ uxoris Iustini Thracis et Arabiæ filiae eius et Helenæ consobrinæ eius.

Statuam magni Leonis Macelæ, nuncupatam Pittacen, erexit Euphemia germana eius soror, quia ibi domum haberet: solebat autem imperator singulis septimanis eam invisere, quoniam prudens admodum erat et perpetuam servabat virginitatem. quotquot igitur ab aliis iniuria affecti erant, vel cives vel provinciales vel ex quacunque alia orbis parte, libellos suos gradibus eius columnæ imponebant, asser-

τῶν ταξιωτῶν. καὶ ὁπόταν ἤρχετο ὁ βασιλεὺς, ἐδίδοντο αὐτῶ, καὶ παρευθὺς ἐλάμβανεν ἐκείσε ἕκαστος τὴν λύσιν αὐτοῦ. ὅτε δὲ ἦν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ παλατίῳ, καθ' ἑκάστην πρώτην ἔπεμπε ἑβδομαρίον τινα, καὶ ἀνελαμβάνετο ἀπὸ τῶν ταξιωτῶν τὰ ῥιπτό-
D μενα δεητικά πιττάκια, καὶ ἐδίδου καθ' ἑκάστην ὁ βασιλεὺς τὰς 5
 λύσεις καὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν δὴ τῶν πιττακίων τοῖς ἑβδομα-
 ρίοις ἢ κοιτωνίταις αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον πρὸς τὴν αὐλὴν τοῦ
 Πιττάκου, καὶ ἐδίδου τοῖς φυλάσσοуси, κακείνοι τοῖς δεομένοις.
 διὸ καὶ οἱ μέλλοντες διοικεῖσθαι ταχέως ἐσπέρας ἐτίθου τὰς
 δεήσεις, καὶ τῇ ἐπαύριον ἐλάμβανον τὸ πέρας. ἐκ τούτου 10
 ἐκλήθη ὁ τόπος τὰ Πιττάκια.

Ἐν τῷ τριβουναλίῳ τοῦ παλατίου Εὐδοκίας τῆς γυναικὸς
 Θεοδοσίου καὶ αὐτοῦ τοῦ Θεοδοσίου Μαρκιανοῦ τε καὶ Κων-
 σταντίνου στήλαι ἔστησαν. ἔνθα καὶ ὀρχήσεις τῶν δύο δημοτι-
 κῶν μερῶν ἐγένοντο ἕως Ἡρακλείου. 15

Ὁ δὲ Ζεύξιππος τὸ λουτρόν ὑπὸ Σεβήρου κατεσκευάσθη,
 καὶ ἐστοιχειώθη μετὰ κανδήλας ἄπτεισθαι ὑαλίνης, τὸ δὲ ὕδωρ
P 21 ζέειν σφοδρῶς, καὶ τὸν ἀέρα τοῦ λουτροῦ. ἀλόγιστοι δὲ τινες
 ἐλθόντες τοῦτο κατέστρεψαν. ὦ τῆς ζημίας.

Ἡ στήλη ἣ ἰσταμένη ἐν τῷ ἀρμαμέντῳ Φωκᾶ τοῦ στρα- 20
 τιώτου ἐστὶ, καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας περὶ
 τὸ τέλος σπουδαίων ἀναγαγεῖν αὐτὴν ἐν τῷ κτισθέντι κίονι,

5 δεητικά Vat. δ' ἐκείνα Bav. 8 πιττάκη Bav. 11 τὰ add Bav.
 12 p. 90 Band. ἐν] ἐπὶ Bav. 13 καὶ αὐτοῦ τοῦ] τοῦ ἐγγόνου F.
 16 p. 24 Band. 20 p. 24 Band. τοῦ στρατ. ἐστὶ τοῦ βασιλέως C.

vantibus illos ei rei destinatis ministris, a quibus postea imperatori
 istuc venienti offerebantur; et accipiebat ibi ex tempore quilibet sen-
 tentiam suam. quando autem in palatio commorabatur imperator, quo-
 tidie primo mane ablegabat aliquem ex cubiculariis ad recipiendos a
 praedictis ministris oblatos libellos supplices, ad quos ipse statim
 respondebat, et responsiones per hebdomadarios seu cubicularios remit-
 tebat ad columnam Pittacii custodibus restituendas, qui illas porro suam
 cuique supplicantium reddebant. quare qui cito sibi satisfieri cupiebant,
 vespera illic deponebant postulationes suas, et postridie primi respon-
 sum accipiebant. hinc locus Pittacia dictus.

In tribunali palatii statuæ collocatae erant Eudociae uxoris Theo-
 dosii et ipsius Theodosii et Marciani et Constantini. ibidem solennes fie-
 bant saltationes duarum popularium factionum usque ad Heraclium.

Thermae Zeuxippi a Severo conditae sunt, et arte quadam ita
 paratae ut candelis vitreis succenderentur. aqua autem ferventissime
 bulliens aerem quoque balnei calfaciebat. quod postea stolidi quidam
 mortales sustulerunt.

Statua in armamentario posita Phocae tyranni est, quam ille
 septimo anno sui imperii supra columnam erigi curavit, octodecim

καὶ μετὰ τὸ ἀναγαγεῖν αὐτὴν περιελθουσῶν ἡμερῶν δεκαοκτῶ
κατηρέχθη τῆς βασιλείας αὐτοῦ. τότε δὲ ἦν ὁ Συμεὼν ὁ ὄσιος.

Ἐκείσε δὲ Ὁσκάς ἐκτίσε τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ὁσκά ἐν τῷ
Μιλίῳ, μήπω ὄροφώσας αὐτόν. ἐκείσε δὲ ἦν ἕως τότε ἡ ἀλλαγὴ
5 τῶν κοντούρων, καθ' ὃν τόπον ἠντιζοκόπησε τὰ κούντουρα καὶ
ἐκ τῶν ἐκείσε, ὅτι ἐχρημάτιζε πρότερον ἀλλαγὴ χερσαία, ἥλλαξε B
μέχρι τῆς χρυσείας πύλης. μετὰ τὸ ἀνελεθεῖν καὶ βασιλεῦσαι
ἔστησεν ἐκείσε δύο ἵππους κοντούρους ἠντιζοκοπημένους, καὶ
βωμοὺς λιθίνοὺς τετραδισίους σύνεγγυς τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου
10 Ὁσκά, ὃν αὐτὸς ἀνήγειρε, Διίππιον αὐτὸν ὀνομάσας τὸν τόπον.
ἐκείσε γὰρ καὶ εἰκόνας τέσσαρας μετὰ ψηφιδῶν χρυσῶν Κων-
σταντίνου καὶ Ἑλένης ἱστορήσεν. ὁ δὲ Ἡράκλειος ἐλθὼν καὶ
κρατήσας ἐτίμησε τὸν ναόν, σκεπάσας αὐτὸν καὶ μετονομάσας
εἰς τὸ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ὄνομα τοῦ
15 θεολόγου.

Τὰ δὲ Λαύσου οἶκος ἦν Λαύσου πατρικίου καὶ πραιπο- C
σίτου, ὅστις ὑρχὰς πολλὰς καὶ δόξας διήνυσεν ἐν τοῖς χρόνοις

1 καὶ — αὐτὴν om Bav. 2 κατήχθη Bav. Συκεώτης C.
3 p. 11 Band. p. 275 Grets. ἐκτίσεν ἐκ βάθρων τὸν C.
5 κοντούρων C. τρόπον Bav. κούντουρα, ὅτι καὶ
μαγλαβίους ἐτύφθη παρὰ Μαυρικίου τοῦ βασιλέως, τοιμήσαντος
τοῦ αὐτοῦ Ὁσκά ἐν τῷ κόντῳ αὐτοῦ προσδήσαι τὸ πιττάκιον,
ἔπερ ἀπὸ Λογγιβαρδίας ἐλθὼν ἔφερε, τοῦ στρατοῦ ἐκείθεν ἀπο-
στελλαντος τοῦτον διὰ τὴν φύγαν αὐτῶν. καὶ ἐγκαλέσας ἐν
ἡμέρᾳ ἵπποδρομίῳ, ὅτι οὗτος εὐρὼν ἀδειαν καὶ ἀναλαβόμενος
τὰ κούντουρα ὑπεχώρησε. τὰ δὲ καταλειφθέντα ἀντίξιας κατήλ-
θεν ἕως Λογγιβαρδίας, ἔτι τὰς πληγὰς ἔχων· διὰ τοῦτο γὰρ
προετιμήθη εἰς τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ στρατοῦ. μετὰ οὖν τὸ C.
9 τετραδικὸς C et Bav. 10 δίπνον Vat., δίπτων Bav.
13 κρατήσας καὶ τὸν Ὁσκάων τιμωρήσας καὶ καύσας ἐν τῇ τοῦ
Βοδὸς ἀγορᾷ ἐτίμησε C. 16 p. 12 Band.

ante diebus quam imperio deiiceretur. vivebat tunc temporis S. Symeon.

Idem Phocas templum S. Phocae extruxit in Milio, sed absque concameratione; ubi usque tunc mutatio erat equorum cursus publici, eoque in loco nervos equorum incidit. exinde autem quoniam ibi olim mutatio erat terrestris, mutatis equis usque ad portam auream perrexit. postquam vero in urbem reversus et imperio potitus est, erexit ibi duos equos enervatos et aras quadratas lapideas, prope templum S. Phocae a se conditum, et locum nominavit Diippium. ibidem quoque collocavit quattuor imagines Constantini et Helenae, ex aureis crustis vermiculatas. caeterum Heraclius ubi in urbem venit et imperium suscepit, ornavit illam ecclesiam tectoque operuit, et commutato nomine S. apostolo et evangelistae Iohanni, nuncupato theologo, dicavit.

Lausiaca domus erat Lausi patricii et praepositi, qui multos gessit magistratus magnosque adeptus est honores sub Arcadio Theo-

Ἀρκαδίου τοῦ υἱοῦ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. ἐκόσμησε δὲ αὐτὸν διὰ ποικίλων καὶ πολυτελῶν μικρῶν κίωνων καὶ μαρμάρων. οὗτος δὲ ὁ οἶκος ἐκ τῶν δώδεκα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ὑπῆρχεν. ἐν ᾧ καὶ ἀετοὶ λίθινοι καὶ φιάλαι καὶ βαθμοὶ καὶ βωμοὶ τετράγωνοι εἰς διακόσμησιν τῆς πόλεως ἵστανται μέχρι 5 τῆς σήμερον.

Πλησίον δὲ τῆς ἀψίδος τοῦ μιλίου στήλη ἔστιν ἔφιππος Τραϊανοῦ, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἔφιππος στήλη Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ.

D Ἀρκαδίου δὲ τοῦ υἱοῦ Θεοδοσίου, καὶ Ἀδριανοῦ, πλησίον 10 τῆς στήλης Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, ἀμφότεροι ἔφιπποι ἵστανται, ἐν τοῖς τοῦ ταύρου μέρεσι πλησίον τοῦ κίονος κάτωθεν.

Ἡ δὲ ἐν τῷ Ζευξίπῳ λουτρῷ ἵσταμένη στήλη ἐκ χρωμάτων Φιλιππικοῦ ἔστι τοῦ προσητάτου.

Ἡ λεγομένη βασιλικὴ κινστέρνα ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου 15 Κωνσταντίνου. ἡ δὲ καθεζομένη ἐπὶ τοῦ δίφρου ἐκέϊσε μεγάλη στήλη ἔστι τοῦ Σολομῶνος, ἣν ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς ἀνεστήλωσε, κρατοῦντος τὴν σιαγόνα αὐτοῦ καὶ ὀρῶντος τὴν ἄγλαν Σοφίαν,

5 ἵσταμένοι C. 7 p. 12 Band. 10 p. 36 et 90 Band. πλησίον δὲ τῆς στήλης Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου Ἀρκαδίου καὶ Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ Ἀδριανοῦ ἀμφ. C. 11 ἐφ' Ἰπποῖς F, addit his: ὅτε καὶ σιτηρέσια ἐδόθη πολλά, ἐξαιρέτως δὲ τῷ πρασίῳ μέρει, κρᾶζοντος τοῦ δήμου "ὁ γόνος Θεοδοσίου Κωνσταντίνου ἐνίκησεν." 13 p. 36 Band. 15 p. 49 Band. ἡ λεγομένη —] ἡ πλακωτὴ βασιλικὴ κινστέρνα μαλακταρέα ἦν, ὅτε ἐκτίζετο ἡ ἄγλα Σοφία. ἀσάυτως καὶ ἡ ἀνωθεν αὐτῆς στέγη, ἡ βασιλικὰρα ὀνομαζομένη, καὶ αὐτὴ μαλακταρέα ἐτύγγασε τοῦ δηλικάτου τῆς ἄγλας Σοφίας. C.

dosii magni filio. exornavit autem istam domum variis pretiosisque columnis et marmoribus. haec una erat ex duodecim illis quas extruxit Constantinus magnus; quare etiam usque ad nostra tempora aquilae lapideae et phialae et gradus et arae quadratae pro ornamento urbis ibi supersunt.

Apud arcum miliarii statua est equestris Traiani, et prope hanc alia equestris Theodosii iunioris.

Arcadii autem filii Theodosii et Hadriani statuae equestres positaе sunt iuxta statuam Theodosii magni, in regione Tauri, prope columnam, in parte inferiori.

Statua colorata in thermis Zenxippi posita Philippici est principis mansuetissimi.

Cisterna basilica a Constantino magno condita est. quae vero ibi visitur magna statua in solio sedens, Salomonis est, quam Iustinianus magnus erexit, maxillam manu sustentantis et S. Sophiam admi-

ὅτι ἐνικήθη εἰς μῆκος καὶ κάλλος ὑπὲρ τῶν παρ' αὐτοῦ κτισθέντων P 23
των ναῶν Ἱερουσαλήμ. ἐκείσε δὲ ἴστατο στήλη καὶ τοῦ μεγάλου
Θεοδοσίου, ἐπὶ δύο κίωνων τετραδικῶν χρυσεμβάφων, ὅπισθεν
τῆς βασιλικῆς, πλησίον τοῦ μίλου.

- 5 Ἐν αὐτῇ τῇ βασιλικῇ χρυσορόφω, ὀπίσω τοῦ μίλου, ἦν
ἀνδροεικέλον ἀγαλμα χρυσεμβαφον (ἐνθα ἦν τὸ Ἐξαμον Ἡρα-
κλείου τοῦ βασιλέως) καὶ γονυκλινὲς Ἰουστινιανοῦ τοῦ τυράννου.
ἐκεῖ ὁ Τερβέλις ἐδημηγόρησεν. ἐν οἷς ἐλέφας ἴστατο παμμεγέθης,
ὑπὸ Σεβήρου κατασκευασμένος. ὄρος δὲ ἦν πρὸ τοῦ μέρους τῶν B
10 ἀναβαθμῶν, ἐνθα ἦν καὶ σχολὴ φυλαττόντων τὴν πόλιν. ζῆμενε
δὲ ἐκείσε ἀργυροκόπος ἐναντίοις ζυγοῖς τὴν πρᾶσιν ποιούμενος.
καὶ τοῦ οἰκήματος αὐτοῦ πορθουμένου ἠπείλει τῷ τὸν ἐλέφαντα
φυλάττοντι θάνατον, εἰ μὴ τοῦτον κρατήσειεν. ὁ δὲ θηροκόμος
οὐκ ἐνεδίδον. ὃν φονεύσας ὁ ζυγοπλάστης δέδωκε βορὰν τῷ
15 ἐλέφαντι. τὸ δὲ θηρίον ἀτίθασσον ὃν καὶ αὐτὸν ἀνεΐλε. καὶ ὁ
Σεβήρος ἀκούσας τῷ θηρίῳ θυσίας ἤνεγκεν. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ
τόπῳ παρευθὺς ἀνευπώθησαν τό τε θηρίον καὶ ὁ θηροκόμος.
ἐνθα καὶ Ἡρακλῆς ἐλατρεύθη, πολλὰς θυσίας δεξάμενος· ὃς
ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ μετετέθη. ἐπὶ δὲ Ἰουλιανοῦ ὑπατικοῦ ἀπὸ C
20 Ῥώμης ἦλθεν ἐπὶ τὸ Βυζάντιον, εἰσήχθη δὲ μετὰ στη-
λῶν δέκα.

1 ὅτι Vat. ceteri ὄσις. τὸς — ναὸς Vat. an ὑπό?
5 p. 90 Band. 9 ὄρος — ἀναβαθμῶν om Suidas in βασιλικῇ.
11 ἐναντίοις] ἐν πλαστοῖς Suidas cum F. 19 ἵππευτικοῦ
codd. aliquot.

rantis, quod magnitudine et pulchritudine templum Hierosolymis ab ipso conditum illa superaret. ibidem collocata erat statua Theodosii magni supra duas columnas quadratas et auro obductas, pone cisternam regiam prope miliarium.

In ipsa Basilica prope miliarium posita erat statua virilis inaurata (ibidem erat Examon Heraclii imperatoris) et genuflexa Iustiniani tyranni. illic Terbelis concionatus est, eodemque in loco stabat ingens elephas a Severo erectus. erat autem collis ante partem graduum, ubi schola custodum urbis excubabat. habitabat etiam ibi argentarius qui lancibus iniquis in venditis utebatur. huius taberna cum ab elephanto eversa esset, mortem minabatur eius custodi, nisi belluam cohiberet. magister autem elephantum cum minas eius nihili faceret, interfecit ipsum falsus ille libripens, et elephanto devorandum obiecit. bellua vero nec dum cicurata ipsum una sustulit. quo audito Severus elephanto sacrificavit, et in eodem loco ipsius belluae eiusque magistri statuas erigi curavit. ibidem quoque Hercules multis sacrificiis colebatur, qui postea in Hippodromum translatus est. Iuliano vero consule Romae Byzantium devecus est cum aliis decem statutis.

Ἵτι ἐν τῷ μιλίῳ ἐν τέτρασιν ἵπποις πυρρίνοις ἄρμα ἤλιον
 ἰπτάμενον παρὰ δύο σιτηλῶν ἐκ παλαιῶν τῶν χρόνων ὑπῆρχεν.
 ἔνθα εὐφημίσθη ὁ μέγας Κωνσταντῖνος μετὰ τὸ νικῆσαι Ἀζώτιον,
 ἐπειδὴ καὶ Βύζας ἐκείσε εὐφημίσθη. κατενεχθέντος δὲ τοῦ ἄρ-

D ματος ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ, στυλίδιον καινὸν παρὰ Κωνσταντίνου ὁ
 ἐσκευάσθη εἰς τύχην τῆς πόλεως, ὑπὸ ἡλίου φερόμενον, ὅπερ
 δορυφορούμενον εἰσῆει εἰς τὸ στάμα καὶ στεφανωθὲν ἐξῆει.

ἔτιθετο δὲ ἐν τῷ σενάτῳ ἕως τῶν ἐπιόντων γενεθλιῶν τῆς πό-
 λεως. διότι δὲ ἐπὶ κεφαλῆς σταυρὸν εἶχεν, ὃν ἐχάραξε Κων-
 σταντῖνος, Ἰουλιανὸς αὐτὸ βοθύνῳ κατέχωσεν. ἔνθα Ἄρειος 10
 τὸν ἐχθιστὸν θάνατον ἀπὸ τῆς καμάρας τοῦ φόρου τοῦ σενάτου
 P 23 ἀπέδωκεν. ἔνθα καὶ ἐτυπώθη ὑπὸ τοῦ Θεοφιλοῦς Θεοδοσίου
 Ἄρειος ἐν μαρμάρῳ ἀναγλύφῳ, γεινῶν τῇ γῆ, καὶ σὺν τῇ τοῦ
 Ἄρειου καὶ Μακεδονίου Σαβέλλου καὶ Εὐνομίου πρὸς αἰσχύνην
 αὐτῶν, ὡς ἂν οἱ παρερχόμενοι κόπρον καὶ οὐρὸν καὶ ἐμπύσματα 15
 ἐροῖπτωσιν αὐτοῖς.

Ἵτι τὸ Σένατον, ὡς οἱ μὲν λέγουσι, ἐξ ἀρχῆς ἦν τῶν
 κωδικέλλων φυλακτήριον· ἐκείσε γὰρ οἱ πατριῖκοι ἐλάμβανον
 αὐτοὺς ἕως Κωνσταντίνου. καὶ Καλλίστρατος πρῶτος τὴν
 B ἄξιαν τοῦ ὑπάτου ἐκείσε ἐδέξατο, τοῦ δήμου κράξαντος 20

1 p. 13 Band. cf. 91. Suidas v. μίλιον. 2 ἰστάμενον Vat.,
 ἰπταμένοις ante ἄρμα C. 8 σενάτῳ ἑορτῶν ἐπιουσῶν καὶ
 γενεσίων τῆς πόλεως τελουμένων C. 12 ἀπέδωκεν, ποῦ
 καὶ οἱ παρερχόμενοι οὐρα καὶ κόπρα ἐτίθουν αὐτῷ τῷ ἐχθιστῷ
 Ἄρειῳ C. 17 p. 13 Band. 18 πατριῖκοι] ὑπάτοι alii.

In miliario iam inde ab antiquis temporibus supra duas columnas
 stabat currus solis quasi volans, cui iuncti erant quattuor equi coloris
 ignei. ibi vero Porphyrius auriga faustis Venetæ factionis acclamatio-
 nibus exceptus fuit, postquam vicit factionis Prasinæ aurigas Azotium
 et Byzantem. ubi vero ille currus in Hippodromo subversus fuit, fecit
 Constantinus novam statuum fortunæ urbis, portatam a Sole, quæ
 magno comitatu in tribunal Hippodromi deducebatur indeque coronata
 iterum exibat. ponebatur autem in senatu usque ad diem urbis natalem.
 caeterum ob crucem, quam capiti eius Constantinus insculpi curaverat,
 Iulianus eam in foveam proiici et terra obrui iussit. in eo loco Arius
 abominanda morte obiit a camera senaculi, quod erat in foro viginti
 novem palmos. ibidem pius Theodosius Arium et una cum ipso Sabel-
 lium Macedonium et Eunomium, ad notandam eorum ignominiam, mar-
 mori adeo vicino terræ insculpi curavit, ut a praetereuntibus stercore
 urina et sputo conspurcarentur.

In senatu, ut quidam tradunt, codicilli antiquitus custodiebantur:
 nam ibi patricii eos accipiebant usque ad tempora Constantini. ibidem
 Callistratus primus dignitatem consularem suscepit, acclamante populo

“Καλλιστρατος εὐτυχῆς καὶ εἰς ἄλλο προκόψει.” ὁ δὲ φοβη-
θεις προσέφυγε τῇ ἐκκλησίᾳ. Κωνσταντῖνος δὲ ἔξωμόσατο μὴ
ἀδικῆσαι αὐτόν. ὁ δὲ μὴ ἀνασχόμενος χειροτονήθη πρεσβύ-
τερος, εἴτα ἐπίσκοπος.

5 Ἐποκάτω δὲ τοῦ κίονος τοῦ φόρου ἐτέθη καὶ τὸ Παλλά-
διον στοιχείον καὶ ἕτερα σημειοφορικὰ πολλά. ὁ δὲ κύκλος τοῦ
φόρου ἔστι τὸ ἴσον τῆς ποδίας τῆς κόρτης τοῦ μεγάλου Κων-
σταντίνου, ἣν αὐτὸς ἐπέξεν ἐκεῖσε, ὅτε ἀνῆλθεν ἀπὸ Ῥώμης. C
οἱ δὲ σιγματοειδεῖς δύο ἔμβολοι ἐτέγγανον τότε σταῦλοι γύρωθεν
10 τῆς κόρτης, καὶ ὁ περίβλεπτος οὗτος κίων, καὶ ἡ στήλη τοῦ
Ἀπόλλωνος, ἣν ἔστησε Κωνσταντῖνος ὁ μέγας δίκην ἡλίου εἰς
ὄνομα αὐτοῦ, θεις ἐν τῇ κεφαλῇ ἡλίου ἐκ τῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ
θεοῦ ἡμῶν δίκην ἀκτίνων, ὡς ἥλιος τοῖς πολίταις ἐλάμπων.

Ἐν δὲ τοῖς Ἀρτοπωλείοις κιονάρια ὀκτώ περιφέρει τῇ καὶ
15 ταῦνας καὶ ἀετοὺς καὶ λέοντας λαγούς τε, καὶ κριῶν κάρας καὶ
στρουθίων καὶ κορώνης καὶ τρυγόνος καὶ μυδῶν καὶ γαλῆς καὶ
δαμάλεως, καὶ Γοργόνας δύο, μίαν μὲν ἐκ δεξιῶν καὶ ἑτέραν ἐξ D
ἐδωμόνων, ἣ μία τὴν ἑτέραν κατ’ ὄψιν βλέπουσα, ἀπὸ μαρ-
μάρων ἐγγεγλυμμέναι, καὶ χοιρῶν ἀγέλας. Ἰσαντο δὲ μέχρι
20 Ζήνωνος. Γαληνὸς δὲ τις, ἱατρὸς καὶ φιλόσοφος ὑπάρχων,
ἐκεῖσε περιωθεὶς τὰς Γοργόνας ἔλεγεν ἱερογλυφικὰ καὶ ἀστρο-

5 p. 14 Band. p. 275 Grets. τὸ om C. 11 Ἀπόλλωνος
ἔστι τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἣν ἔστησεν οὗτος δίκην ἡλίου,
τιθεὶς C. 14 p. 16 et 92 Band. κιονάρια ἔστησεν
εἴκοσι περιφερῆ καὶ C. 15 λέοντας λαγούς τε] λεαῖνας C.
18 ὑπὸ libri.

“Callistratus fortuna favente insuper ad aliud provehetur.” quare ille
perterritus ad ecclesiam confugit, et quamvis Constantinus iuraret se
nullam ei iniuriam illaturum, attamen ille minus fidens primum presbyter,
postea vero episcopus creatus est.

In inferiori parte columnae fori Palladium et multa alia admiranda
posita fuerant. circuitus autem fori tantus est quantus fuit ambitus ten-
torii Constantini magni, quod Romae Byzantium veniens istic fixerat.
duae autem illae semitundae porticus tunc temporis stabula erant
circum tentorium; et illa columna, cui Constantinus statuam Apollinis
sub nomine suo imposuit, infixis capiti radiorum instar aliquot clavis
passionis Christi dei nostri, ut veluti sol civibus suis praeluceret.

In Artopoliis visitur statua, quae exornata est capitibus pavonis,
aquilae, leonis, leporis, arietum, passerulorum, cornicis, turturis,
muris, felis et buclae; item Gorgones duae ex marmore sculptae, una
ad dextram altera ad sinistram, facie sibi invicem obversa, et demum
copiosus porcorum grex. perstitērunt autem usque ad Zenonem. caete-
rum Galenus quidam medicus et philosophus, istac praeter Gorgonas
transiens, hieroglyphica esse dixit, iisque astronomicum futuri praesa-

νομικά τῶν μελλόντων, δηλώσας τὰς ἱστορίας πάσας σὺν τῷ
 ὀνόματι, Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου τυπωσαμένου ταῦτα. τοῦ
 δὲ αὐτοῦ Γαληνοῦ ἐπὶ πλείστον συγχύσαντος καὶ τοῖς ἀναγνώ-
 P 24 σμασι προσσχόντος, τὰ μέλλοντα συμβαίνειν Ζήνωνι παρὰ Βη-
 κάπηλος τὴν τέχνην, μετὰ τὴν ἐπάνοδον Ζήνωνος διαβάλλει τὸν
 Γαληνόν. ὁ δὲ Ζήνων τοῦτον ἀνηγήκει. λέγουσι δέ, καὶ ἔστιν
 ἀληθές, ὅτι αἱ ἀγέλαι τῶν χοίρων ἐκεῖσε διερχόμεναι εἰς τὸν
 Ἀρτοτυριανὸν τόπον, μέσον τῆς καμάρας, ὅθεν ἀνέρχεται, καὶ
 οἱ τούτους ἐλαύνοντες τύπτοναι τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων σφοδρῶς, 10
 μέχρι ὅτου αἷμα χυθὲν ἐκ τῶν ῥινῶν αὐτῶν εἰς θυσίαν τοῦ τόπου
 ἐκείνου, οὐ μεθίστανται ἐκ τῶν ἐκεῖσε. ἤνικα δὲ χυθῆ ἄμα
 ὀλίγον, ἀθρόως ὀρμᾷ ἢ τῶν χοίρων ἀγέλη. καὶ τοῦτο ἔστιν
 ἀληθές.

B Ὅτι ἐν τῷ Ταύρῳ στήλη τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἴσταιται. 15
 ἦν δὲ πρώην ἀργυρᾶ. ἔνθα τοὺς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἤκοντας ἐδέ-
 χετο ἐκεῖσε. καὶ πρώην παλάτιον ὑπῆρχε καὶ ξενοδοχεῖον τῶν
 Ῥωμαίων, δηλονότι εἰς τὸ καλούμενον Ἀλωνίτζιον. ἐπάνω δὲ
 τοῦ μεγάλου κίονος ἐστήλωται Θεοδόσιος, οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ, ὁ
 μὲν Ὀνώριος ἐπάνω τῆς λιθίνης ἀψίδος τῆς πρὸς δυσμάς, ὁ δὲ 20

1 δηλώσας Bav. τῷ ὀνόματι] τοῖς ὀνόμασι C. 2 τυπώσαντος C.
 5 εἰπόντος add C. συρφετός μὲν τῷ γένει, κάπηλος δὲ τῇ
 ἀξίᾳ alii. 9 ἀνέρχεται, ἴστανται ἐνεοὶ καὶ οὐ δύνανται προέρ-
 χεσθαι, ὅτε οἱ χοιροδέται οἱ τούτους ἐλαύνοντες τύπωσι τοὺτους,
 καὶ τότε μεθίστανται ἤνικα γὰρ χυθῆ — C. 15 p. 17 Band.
 18 ἀλωνίτην Bav.

gium contineri, et cunctas declaravit historias cum nomine Constantini
 magni, qui illa erexit. cum vero Galenus muftum iam enarrasset, et
 in iis intelligendis occupatus quae Zenoni a Verina olimventura essent
 in risum prorumperet, Callistratus quidam homo nihili, qui cauponariam
 exercebat, Zenonem Cpolim redeuntem eo usque in Galenum calumniis
 instigavit ut ipsum interficeret. porro commemorant, et sane res ita
 se habet, quod, cum aliquando greges porcorum istac transducerentur
 ad locum nuncupatum Artotyrianum, in media fornice unde ascenditur,
 licet subulci porcos vehementer fustibus contunderent, eos tamen loco
 isto prius movere non potuerint quam sanguinem naribus in speciem
 sacrificii profunderent. quo paulum saltem profluente statim totus por-
 corum grex uno impetu se ab eo loco commovere coepit.

In Tauro collocata est Theodosii magni statua, quae prius
 argentea fuit. ibi olim palatium erat et hospitale Romanorum nuncu-
 patum Alonitzium, in quod ab exteris nationibus venientes recipie-
 bantur. ibidem supra magnam columnam visitur statua Theodosii magni,
 filiorum autem ipsius supra arcus lapideos, Honorii ad occidentem,

Ἀρκάδιος ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὴν λιθίνῃ ἀψίδι. ὕπερθεν δὲ τῶν περιβλέπτων μεγάλων κίωνων τῶν τετραδισίων, μέσον δὲ τῆς ἀδλῆς, ἔστιν ἔφιππος ὃν οἱ μὲν λέγουσιν Ἰησοῦν τὸν Ναυῆ, ἕτεροι δὲ τὸν Βελλεροφόντην· ἤχθη δὲ ἀπὸ τῆς μεγάλης Ἀντιο- C
5 χείας. τὸ δὲ τετράπλευρον τοῦ ἐφιππου τὸ λιθόξεστον ἔχει ἐγγεγραμμένης ἱστορίας τῶν ἐσχάτων τῇ πόλει, τῶν Ῥωσῶν μελλόντων πορθεῖν τὴν αὐτὴν πόλιν· καὶ τὸ ἐμπόδιον ἀνθρωποειδὲς χαλκούργημα βραχὺ παντελῶς καὶ δεδεμένον γονυκλινὲς ἔχει. ὁ ποδὲς ὁ εὐώνυμος τοῦ μεγάλου καὶ αὐτὸς σημαίνει ὅτι ἐκεῖσε 10 ἐγγεγραμμένον ἔστιν. ὡσαύτως καὶ ὁ μέγας κίων ὁ κοῦφος καὶ ὁ Ξηρόλοφος τὰς ἐσχάτας ἱστορίας τῆς πόλεως ἔχουσιν ἐν ἱστορίαις ἐγγεγραμμένας.

Ὅτι τὸ καλούμενον Φιλαδέλφιον οἱ υἱοὶ εἰσι τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ὁπόταν δὲ ὁ μέγας ἐτελεύτησε τοῦ Κωνσταντίνου 15 ὄντος ἐν τοῖς ἀνατολικῶς μέρει, Κώνσταντος δὲ ἀπὸ δύσεως καὶ D Γάλλου ἐρχομένων, συνήφθησαν ἐκεῖσε καὶ ἀσπάζονται ἀλλήλους. καλεῖται δὲ ὁ τόπος Φιλαδέλφιον οὐχ ὅτι ἐκεῖ συνήφθησαν, ἀλλὰ τῆς ὑπαρτήσεως αὐτῶν ἐκεῖσε ἀναστηλωθείσης. ὡς δὲ ἕτεροι φασίν, ὅτι τὸ νῦν καλούμενον Φιλαδέλφιον, ἐν ᾧ ἔστι βόθρυφ 20 ἀψίς, προτείχισμα ἦν καὶ πύργια χερσαία τὸ παλαιόν, ὑπὸ Κάρου κατασκευασθείσα. ἐκεῖ οὖν ἵστατο ἡ στήλη τοῦ φόρου, ἦν εἰς

2 δὲ om C. 6 τῶν ἐσχάτως μελλόντων Ῥῶς πορθεῖν C.
9 τοῦ Ἰππου τοῦ μεγάλου C. 11 ἐν ἱστ. ἐγγ.] καὶ τὰς ἀλώ-
σεις ἐπιστόρους C. 13 p. 18 Band. p. 276 Grets. 14 alterum
Κωνσταντίου C. 15 τοῖς τῆς ἀνατολῆς μ. C. 19 βόθρυφ
ἀψίς] βορριόθεν ἀψίδιον C.

Arcadii vero ad Orientem. in medio eiusdem areae statuam equestrem magnae columnae quadratae sustinent, quam alii Iesu Navae, alii Bellerophontis esse dicunt: allata fuit ex magna Antiochia. caeterum basis lapidea quadrilater equestris illius statuae habet insculptas historias rerum novissimarum, quae urbi accident cum a Russis expugnabitur. item parvum illud signum aereum virile, quod ad pedes ante dictae equestris statuae vincum et genuflexum visitur, eadem continet. praeterea quoque pes laevus equi, quod in eo inscriptum est, praesignificat. similiter et magna columna concava et Xerolophus ultimos urbis casus figuratos exhibent.

Spectaculum cui Philadelphii nomen, statuae sunt filiorum Constantini magni: postquam enim ipse obiit, Constantius in partibus Orientis degens et Constans cum Gallo ab Occidente veniens, ambo in hoc loco coniuncti se invicem salutaverunt. vocatur autem locus ille Philadelphium non propterea quidem, quod ibi coniuncti fuerint, sed quoniam primi eorum congressus signum istic erectum est. alii vero dicunt locum qui nunc vocatur Philadelphium, antiquitus propugnaculum fuisse et portam terrestrem a Caro exstructam. in hoc loco stabat

καρούχαν ἤνεγκαν ἀπὸ τοῦ Φιλαδελφίου, ὡς δὲ ὁ διακρινόμενος λέγει, ἀπὸ Μαγναύρας.

P 26 Ἡ ἐν τῷ φόρῳ τεθεῖσα στήλη πολλὰς ὑμνωδίας δεξαμένη εἰς τύχην τῆς πόλεως προσεκνήθη παρὰ πάντων, ὑψωθείσα ἐν τῷ κίονι, τοῦ ἱερέως μετὰ τῆς λιτῆς παρεστηκότος καὶ μετὰ 5 κραυγῆς τὸ κύριε ἐλέησον βοῶντος ἑκατοντάκις, καὶ ἄνωθεν ἐκείσε ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κίονος πολλὰ ἐτέθησαν θαυμαστὰ καὶ παράδοξα. καὶ πανήγυρις περὶ τούτου γέγονε τεσσαρακονθήμερος, καὶ σιτηρέσια πολλὰ τότε ὁ βασιλεὺς δέδωκε. τῇ δὲ ἐπαύριον τὸ γενέθλιον τῆς πόλεως γέγονε, καὶ μέγα ἵπποδρόμιον, 10 ὅτε ἡ πόλις ὠνομάσθη Κωνσταντινούπολις.

Τὸν δὲ εἰς τὸ Φιλαδέλφιον ὄντα σταυρὸν ἀνέστησεν ὁ ἅγιος B Κωνσταντῖνος ἐπὶ κίονος κεχρυσωμένου διὰ λίθων καὶ ὑέλων, κατὰ τὸν σταυροειδῆ τύπον ὃν εἶδεν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τοῦ κίονος ἐκείνου τοῦ πορφυροῦ. καὶ ἐποίησε στήλας τῶν υἱῶν αὐ- 15 τοῦ, καὶ ἐτύπωσεν ἐπὶ θρόνον καθέζεσθαι. ἐποίει δὲ καὶ τὸν κίονα ἐκείνον, ἱστορίας ἔχοντα ἐν αὐτῷ ἐνζώδους, καὶ γράμματα Ῥωμαίοις τὰ ἔσχατα σημαίνοντα. Ἰστατο δὲ ἀντικρὺς τῶν δύο υἱῶν αὐτοῦ τῶν ἐπὶ θρόνου καθεζομένων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀσπαζομένων. 20

7 ἐτετέθησαν C. 11 μετωνομάσθη C. 12 p. 19 Band.
13 κεχρυσωμένου C. 14 σταυρὸν ἦτοι τύπον Bav. 16 ἀνε-
τύπωσεν C. 17 ἔχοντα ἐν αὐτῷ ἐνζ.] περιέχειν τὰς τούτων ἐνζ. C.
18 Ῥωμαῖα τῶν ἐσχάτως μελλόντων γίνεσθαι C. 19 θρόνοις C.

prius statua fori, quam inde curru in forum devexerunt, vel ut alii diverse tradunt, a Manaura.

Statua in foro posita multisque celebrata hymnodiis ut fortuna urbis ab omnibus adorabatur, erecta supra columnam, sacerdote praesente cum supplicatione et centies clamante "Kyrie eleison." capitulo autem eius columnae admiranda quaedam et miraculosa superimposuerunt, et solenne festum totos quadraginta dies actum fuit, atque ipse imperator copiosam annonam distribuit. caeterum postridie natalicia urbis celebrata sunt, et magni Circenses acti, eoque die urbs nominata est Cpolis.

Crucem in Philadelphio erexit Constantinus magnus supra columnam inauratam et lapideis vitreisque crustis intextam, ad crucis, quam in coelo vidit, et columnae porphyreticae formam. praeterea quoque filiis suis statuas posuit throno insidentes, et e regione earum columnam hieroglyphicis notis inscriptam, quae ultimum Romanorum rerum statum variis figuris praenuntiant. stabat autem e regione filiorum Constantini magni, qui in thronis sedent, et eorum qui se invicem amplectuntur.

“Οτι τὸ λεγόμενον Μόδιον ὠρολόγιον ἦν ἦγον τὸ ἕξαμον τοῦ μοδίου. ἴστατο δὲ ἐπάνω τῆς ἀψίδος τοῦ Ἀμαστριανοῦ, μέσον τῶν δύο χειρῶν, κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ, διὰ τὸ καὶ τὴν Λαμίαν εἶναι ἐγγὺς αὐτῶν. ὑποκάτω δὲ ἐν τῷ C 5 εἰλήματι τῶν χειρῶν ἱστοροῦναι εἰσὶν· οἱ δὲ πεπειραμένοι εὐσήσουσιν αὐτάς. ὠρίσθη δὲ τὸ μόδιον κουμούλιον πιπράσκεισθαι. εἷς δὲ τῶν ἐμπόρων πίπρασκε τινα σίτον, ῥήγλιον τὸν μόδιον. γνούς δὲ ὁ βασιλεὺς ἔκοψε τὰς δύο αὐτοῦ χεῖρας, καὶ ἀνεστήλωσεν ὀραῖσθαι, ὁμοίως καὶ τὸν μόδιον, ὃς ἐχηρημάτιζεν ὠρο-
10 λόγιον.

“Οτι ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Ἀμαστριανοῦ ἤλιος ἴστατο ἐν αὐτῷ, ἐν ἄρματι μαρμαρίνῳ στηλωθεὶς, καὶ Ἡρακλῆς ἀνακείμενος. ἐνθα καὶ ποταμός, καὶ ἀπὸ Λύκου λατρευόμενος. καὶ χελῶναι ἐκεῖσε μετὰ θρνίθων, καὶ θράκαιναι δεκαοκτώ. καὶ μαρμάρinos
15 στήλη ἴσταμένη ἐκ χώρας Παφλαγονίας δεσπότου, καὶ ἑτέρα D κεχλωσμένη ἐν τῇ κόρῳ καὶ τοῖς οὖροις, δοῦλος τοῦ ἐκ χώρας Ἀμάστρων Παφλαγόνος. ἐκεῖσε δὲ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ἐτύθησαν τοῖς δαίμοσιν ἀμφότεροι καὶ ἀνεστηλώθησαν. ἐκεῖσε καὶ καλλωπισμὸς κίωνων λευκῶν σιγματοειδῶς ἀνεγερθέντων. ἐγένοντο δὲ
20 ἐκεῖσε δαιμόνων ἐπιστασίαι πολλαί.

1 p. 19 Band. [2 ἴσταται C. ἀψίδος τοῦ Ἀμαστριανοῦ] καμάρας τῆς τῶν Ἀμαστριανῶν C. 4 αὐτοῦ C. 6 κού-
μουλον C et Bav. 7 πίπρακέ Bav. σίτον C. ῥήγλιον C et Bav. 11 p. 20 Band. ἴσταται C. 13 ἐνθα —
λατρευόμενος om C. λευκοῦ Bav. 14 δεκαοκτώ] ἐ C. 15 ἴσταμένη] ἀχθεῖσα ἀπὸ C. δεσπότου τινὸς καὶ C. 16 δοῦλον τοῦ ἐκ χώρας Ἀμάστριδος. ἐκεῖσε C. 18 ἀμφότερα C. ἀνεστη-
λώθη ἐκεῖθεν C. 19 κίωνων C.

Modium quod vocant, horologium erat et examen modii, positum supra arcum Amastriani, inter duas manus, a Valentiniano constructum; quare etiam iis vicinum est signum Lamiae. infra autem in volumine manuum historiae inscriptae sunt, quas periti earum rerum facile interpretantur. caeterum cum lege sancitum esset ut modius frumenti cumulate venderetur, mercator quidam contra edictum ad regulam alicui vendidit; qua de re certior factus imperator manus illi amputari iussit, easque una cum modio in exemplum publice erigi curavit. ibidem quoque collocatum erat horologium.

In loco nuncupato Amastriano positae erant Solis in curru marmoreo et Hercules recubantis statuae. ibidem Lycus fluvius est, qui a lupo nomen habet. item visuntur ibi testudines plenae avibus, et dracones octodecim, et statua marmorea domini cuiusdam Paphlagonis, et alia statua servi ex Amastriana, regione Paphlagoniae oriundi, urina et stercore obruta. uterque autem in eo loco daemonibus immolatus fuit. ibidem visuntur columnae candidae in figuram semitondam erectae. multae etiam daemonum suscitationes ibi fiebant.

Εἰς δὲ τὸν καλούμενον Βοῦν κάμινος ἦν παμμεγέθης ἐκτι-
σμένη, βοὺς ἔχουσα κεφαλῆν. ἔνθα καὶ οἱ κακοῦργοι ἐτιμω-
ροῦντο, ὅθεν καὶ Ἰουλιανὸς προφάσει τῶν καταδίκων πολλοὺς
ἐν αὐτῇ κατέκαυσε Χριστιανούς. ἦν δὲ ἡ κάμινος βοὺς τύπος
P 26 παμμεγεθεστάτου θιάματος, οὗ κατὰ μίμησιν καὶ ἐν τῷ νεωρίῳ 5
βοῦς ἀνετυπώθη. ἦν δὲ ἡ κάμινος ἕως Φωκᾶ, ἀλλὰ ὑπὸ Ἡρα-
κλείου ἐχωνεύθη λόγῳ φόβου. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ τόπῳ καὶ ἀψίδες
δομοὶ τῷ Ξηρολόφῳ, ἔχουσαι ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἱστορίας
λιθίνας.

Τὸ Ἐξακίονιον χερσαῖον ἦν τείχος παρὰ τοῦ μεγάλου Κων-10
σταντίνου κτισθὲν, διήρκεσε δὲ χρόνους λβ' μέχρι τῆς βασιλείας
Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ. ἔξωθεν δὲ ἴσταντο κίων ἔχον στήλην τοῦ
μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ τούτου χάριν λέγεται Ἐξακίονιον.
ἴσταντο δὲ ἐκεῖ στήλαι πολλαί. συνέτριψε δὲ ταύτας ὁ βασιλεὺς
B Μανρίκιος. ἔτι δὲ εἰς τοὺς νῦν σωζομένους κίονας ἴστανται αἱ 15
ἀπὸ Κυζίκου ἐλθούσαι στήλαι.

Τὸ δὲ τὸ νῦν λεγόμενον Τετράπυλον πρῶην ὠνομάζετο
Τετράβιον, καὶ διήρκεσεν ἔτη ἑκατὸν ἐξήκοντα μέχρι Ζήνωνος.
ἦν δὲ ἐκεῖσε κομβίκελιον ἐπάνω κίωνων ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κων-
σταντίνου κτισθὲν, καθ' ὁμοίωσιν τῆς Ῥώμης. οἱ δὲ συγγενεῖς 20

1 p. 20 Band. 3 τῶν om C. 9 λιθίνας. οἱ δὲ διερχό-
μενοι εὐρέησουσιν οὐκ ὀλίγα C et Bav. 10 p. 20 Band.
ἕξωκίονιον C. 13 ἕξωκίονιον C. 17 p. 21 Band. p. 277
med. Grets. πρῶτον C. 18 τετράβιον C. 19 καρ-
βούκιον C, κομβούκιον Bav. 20 Ῥώμης. καὶ ὅτε τις συγ-
γενῆς βασιλέως ἢ αὐτὸς ἀπέθανε, προελάμβανεν ἡ Ἀγούστα καὶ
οἱ συγγενεῖς τοῦ τεθνεώτος βασιλέως, καὶ ἔθρ. C.

In loco nuncupato Bove maxima erat fornax bovis figuram gerens,
in qua malefici puniebantur. quare etiam Iulianus multos Christianos
in ea combussit. gerebat autem illa fornax maximi bovis formam, ad
cuius exemplar postea similis bos in Neorio exstructus est. integra
autem permansit illa fornax usque ad Phocam tyrannum, qui ultimus
omnium ab Heraclio in eo combustus est. in eodem loco arcus erecti
erant similes illis qui in Xerolopho spectantur, et continent simulacra
et historias lapidibus insculptas.

Hexacionium erat locus muro septus auroque ornatus a Constan-
tino magno: duravit autem annos 32 usque ad imperium Theodosii
junioris. extra eum stabat columna cum statua Constantini magni, unde
ipse locus Hexacionium appellatus fuit. ibidem et aliae multae statuae
collocatae erant, quas una omnes confregit Mauricius. columnis autem
hucusque integre relictis impositae erant statucae ex urbe Cyzico
allatae.

Tetrapylum prius Quadrivium vocabatur, et duravit annos 160
usque ad imperium Zenonis. ibidem cubiculum erat columnis suffultum,
a Constantino magno exstructum ad similitudinem illius quod est Romae.

τοῦ τελευτῶντος βασιλέως καὶ ἡ Ἀνγοῦστα προελάμβανον τὸ ἐξόδιον, καὶ ἐθρήνον ἐκέϊσε τὸν τελευτήσαντα ἕλωθεν τοῦ κουβικλείου, καὶ ἀπέλκνον τὰ βῆλα πρὸς τὸ μὴ εἰσελθεσθαι ἢ κατοπεύειν τοῦ λαοῦ τινά, καὶ κατ' ἴδιαν ἐκόπτοντο οἰμωγὰς καὶ 5 θρήνους σφοδρὰς ἕως ὥρων ἕξ. καὶ ἔκοτε ἐλάμβανον τὸν ἀποιχόμενον μέχρι τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ ἐκήδεον αὐτόν. C εἶθ' οὕτως ἀνθυπέστρεφον αἱ γυναῖκες.

Ἡ δὲ ἰσταμένη εἰς τὸ Ἐξακίονιον στήλη ἐπὶ βραχέος κίονος, κατὰ τὸ βόρειον μέρος, ὑπῆρχε Κωνσταντίνου τοῦ τυφλοῦ τοῦ 10 νεωτεροῦντος υἱοῦ τῆς Εἰρήνης.

Ἡ δὲ ἰσταμένη εἰς τὸ Σίγμα ἐπὶ κίονος ὑπάρχει Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ υἱοῦ Ἀρκαδίου, ἣν ἀνήγειρε Χρυσάφιος ἐννοῦχος ὁ Τζουμᾶς καὶ παρακοιμώμενος.

Αἱ δὲ στήλαι τῶν ἐλεφάντων τῆς χρυσῆς πόρτης ἦκασιν ἐκ 15 τοῦ ναοῦ τοῦ Ἄρεως ἀπὸ Ἀθηνῶν, παρὰ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, τοῦ κτιστοροῦ τοῦ χειροῦ τειχὸς μέχρι τῶν Βλαχερνῶν, ὅπερ D ἔκτισεν εἰς ἐξήκοντα ἡμέρας, ἐχόντων τῶν δύο μερῶν τοῦ δήμου ἀπὸ χιλιάδων ὀκτώ, ὄντων δημάρχων Μανδαλαῦ μέρους τῶν Βενέτων καὶ Χαρσίου ἀδελφοῦ αὐτοῦ μέρους Πρασίνου, μετὰ 20 καὶ Εὐλαμπίου συγγενοῦς. ἠνώθησαν δὲ οἱ Βένετοι ἀπὸ Βλαχερνῶν, οἱ δὲ Πράσινοι ἀπὸ χρυσείας πόρτης, καὶ ἠνώθησαν εἰς τὴν μυριάνδρον πόρτην τὴν καλουμένην Πολύανδρον. οὕτως

5 ἕως] ποιούμενοι ἕως C. 8 p. 20 Band. 11 p. 21 Band.
14 p. 21 Band. ἦκασιν] ἠχθησαν C. 15 ἀέρος ἀπὸ ἀθηνᾶς
Bav. 16 κτίσαντος τὸ χειροῦν τείχος C. 17 τῶν δήμων
ἀνὰ χιλιάδας C. 18 μαγδαλᾶ C et Bav., μαιδαλᾶ Vat.

in isto loco consanguinei defuncti imperatoris, et ipsa Augusta, ante funeris elationem lugebant mortuum intra cubiculum, obductis velis, ne quis e populo intrare aut introspicere posset; et lessum ibi sex horarum cum multo planctu faciebant. exinde funus comitabantur ad templum SS. apostolorum; eoque composito revertebantur mulieres.

Statua in Hexacionio columnae exiguae imposita septentrionem versus, Constantini erat cognomento caeci iunioris filii Irenae.

In porticu cui nomen Sigma columna statuum Theodosii iunioris, filii Arcadii sustinet, quam erexit Chrysaphius eunuchus et accubitor.

Statuae elephantorum portae aureae allatae sunt Athenis ex templo Martis a Theodosio iuniore, qui condidit murum terrestrem ad Blachernas usque, intra 60 dierum spatium, opera duarum factionum populi, quae octo milia hominum continebant. Venetae quidem factionis praefectus erat Mandalas, Prasiniae vero Charsias eius frater cum Eulampio. utraque autem factio, Veneta a Blachernis et Prasina a porta aurea, coniungebatur in porta nuncupata Myriandra, quae alias quoque nuncupatur Polyandra, quod ambae factiones ibi unitae fuerint. reliquas

δὲ ἐκλήθη Πολύανδρος διὰ τὸ ἀμφότερα τὰ μέρη ἐκείσε ἐνω-
θῆναι. αἱ δὲ λοιπαὶ στήλαι αἱ ἱστάμεναι εἰς τὴν χρυσεῖαν ἦκασι
παρὰ Βιγγίλιου ἀσκηρήτου καὶ ἀστρονόμου, μετὰ τῆς γυναικείας
τῆς κατεχούσης τὸν στέφανον εἰς τύπον τῆς πόλεως. ἄνωθεν δὲ
P 27 καὶ κάτωθεν εἰσι καὶ λοιπὰ μικρὰ ξόανα, ἅτινα σημαίνουσι τοῖς 5
πεπειραμένοις ἀκριβῆ πολλὴν γνῶσιν.

Τὸ καλούμενον Στρατήγιον στήλη ἐστὶν Ἀλεξάνδρου τοῦ
Μακεδόνα, ἣ ἐν τῷ μεγάλῳ κίονι ἱσταμένη. καὶ ἴστατο πρώην
εἰς τὴν Χρυσόπολιν, ὅτι τὸν στρατὸν αὐτοῦ ἐκείσε ἐρρόγησε
διπλὴν ῥόγαν τὸν ἕνα χρόνον· καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Χρυσό- 10
πολις παρὰ τῶν Μακεδόνων. τὸ δὲ Στρατήγιον ὠνομάσθη παρὰ
τοῦ λαοῦ. ἴστατο δέ, ὡς εἴρηται, ἣ στήλη εἰς τὴν Χρυσόπολιν,
ὡς ἀνήγειραν αὐτὴν οἱ λαοί, χρόνους ἐξακοσίους τεσσαράκοντα
ὀκτώ. ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἤγειρεν αὐτὴν ἐν τῇ πόλει.
ἐκείσε δὲ ἐπεδοκιμάζοντο οἱ στρατιῶται, ὅτι πεδίον ἦν ὁ τόπος. 15
B ἐκ δὲ τοῦ στρατοῦ ὠνομάσθη Στρατήγιον.

Τὸ δὲ μονόλιθον τὸ ἱστάμενον ἐκείσε ἀπόκλασμα ἦν τοῦ
ἱσταμένου εἰς τὸ ἵππικόν, ἦκε δὲ ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν παρὰ Πρό-
κλου πατρικίου ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μικροῦ Θεοδοσίου.

Ἰστατο δὲ εἰς τὸ αὐτὸ Στρατήγιον καὶ ὁ τρίπους, ἔχων τὰ 20
παρωχηκότα τὰ ἐνεστώτα καὶ τὰ μέλλοντα ἕσσεσθαι, καὶ ὁ νότιος

3 Βιγγίλιου πρωτοασκηρήτου C. 4 τῆς κ.] τῆς ἔξωθεν ἱστα-
μένης καὶ κ. C. ἄνωθεν] p. 276 ima Grets. 7 p. 28 Band.
p. 277 summa Grets. 8 πρώτον C. 13 ὡς ἀνήγειραν
αὐτὴν] ἦν ἀνήγειραν Vat. 14 ἔφερον C. 16 ἐκ — στρα-
τήγιον] haec supra post ἕνα χρόνον B, omissis τὸ δὲ στρατή-
γιον — λαοῦ. 17 p. 28 Band. ἀπόκωμα C. 18 ἵππο-
δόμιον C. 20 p. 28 Band. εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τὸ Στερ. C.

statuas in porta anrea posuit Vigilus a secretis et astronomus; uti
etiam statuam muliebrem coronatam, quae urbis figuram refert. sunt
praeterea supra et infra quaedam parva simulacra, quae eius rei
peritis magnam praebent scientiam.

Statua in Strategio supra magnam columnam posita Alexandri
Macedonis est, quae prius Chrysopoli stetit, quoniam ibi exercitui suo
duplex stipendium uno eodem tempore erogavit; quare illud oppidum a
Macedonibus Chrysopolis nominatum fuit. annis autem 648, postquam
haec statua Chrysopoli erecta est, Cpolim eam transponi curavit Con-
stantinus magnus. propter planitiem vero loci milites ibi exerceri sole-
bant, unde Strategii sive campi militaris a milite nomen accepit.

Monolithum ibidem positum fragmentum erat illius quod in Hippo-
dromo stat. allatum autem est Athenis a Proclo patricio, tempore Theo-
dosii iunioris.

In eodem Strategio collocatus erat Tripōs, praeteritarum prae-
sentium et futurarum rerum portitiam continens; item polus australis,

πόλος, καὶ ἡ λεκάνη τοῦ Τρικακκάβου, ἡ τεθεῖσα εἰς τὰ Τζόρου· εἰς μαντεῖον γὰρ ἦν ὁ τόπος. πλησίον δὲ ἐκεῖσε καὶ ἡ τύχη τῆς πόλεως. ὁ δὲ Βάρδας ὁ Καῖσαρ, ὁ θεῖος Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως, μετέθηκε καὶ παρέλυσεν αὐτὰ καὶ συνέτριψε. περὶ δὲ τοῦ μονολίθου ὁ χρονικὸς δηλοῖ τὴν αὐτὴν ἱστορίαν. ὁ δὲ μι- C κρὸς Στρατήγιος ὑπάρχει στήλη τοῦ Λεωμακέλλου.

Ὁ λιμὴν τῶν Σοφῶν ἐκτίσθη παρὰ Ἰουστίνου τοῦ ἀπὸ κουργαλάτων, τοῦ ἀνδρὸς Σοφίας τῆς λωβῆς. μέσον δὲ τοῦ λιμένος ἴστανται τέσσαρες στήλαι, Σοφίας καὶ Ἰουστίνου, Ἀρα- 10 βίας καὶ Βιγλεντίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ. καὶ αἱ μὲν δύο ἀφῆρέθησαν παρὰ Φιλίππου. εἶχον δὲ καὶ γράμματα τῶν μελλόντων.

Ὁ δὲ λιμὴν τοῦ Ἐλευθερίου ἐκτίσθη παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ἴστατο δὲ καὶ στήλη λιθίνη Ἐλευθερίου ἀση- 15 κρήτου, φέρουσα ἐπ' ὤμων σκυπούλιον καὶ πτόνον ἐν τῇ χειρὶ, ἀμφοτέρα λίθινα. κτισθείσης δὲ τῆς στήλης τοῦ Θεοδοσίου ἐπὶ τοῦ κίονος τοῦ Ταύρου, ὁ χοῦς ἐχύνετο εἰς τὸν λιμένα καὶ ἐγεμίσθη.

Τὸ δὲ σταυρίον τὸ ἰδρυμένον ἐπὶ κίονος πλησίον τῶν 20 Ἀρτοπωλείων, ἐν τῇ ἀλλῇ τῇ λιθοστρώτῳ, ἀνηγέρθη παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ὅτε ἐκτίσθη ἡ πόλις. εἰς δὲ τὸ παλαιὸν ἔφερον ἐκεῖσε τοὺς ἵππους ἐκατέρων τῶν μερῶν ἡνίοχοι,

1 τετρακκάβου Vat.
13 p. 46 Band.

5 p. 27 Band.
14 πρωτασηκρήτου C.

6 λέω μακέλη Bav.
19 p. 16 Band.

et catinus Tricaccabi, qui positus est in loco nuncupato Tziri: his enim pro oraculo erat. eidem loco propinqua erat fortuna urbis, quam Bardas Caesar, patruus imperatoris Michaelis, in alium locum transposuit; reliqua vero confregit. de monolitho chronicon auctor eandem refert historiam. caeterum Strategium parvum dicitur statua Leonis Macelli.

Portus Sophianus constructus est a Iustino curopalate, marito Sophiae cognomento Lobes. in medio huius portus visuntur quattuor statuae, Sophiae nempe et Iustini, Arabiae et Vigilantiae matris eius. earum duae ablatæ sunt a Philippico: continebant autem notas rerum futurarum.

Portum Eleutherii exstruxit Constantinus magnus: in eo stabat lapidea statua Eleutherii a secretis, scapulare super humeros et ligonem manu gestans, utrumque lapideum. cum autem erigeretur statua Theodosii supra columnam in Tauro, terra fossili in hunc portum ingesta totus oppletus est.

Crucem collocatam supra columnam prope Artopolia, in aula lapidibus strata, erexit Constantinus magnus, quo tempore urbem condidit. antiquitus autem utriusque factionis aurigæ equos ibi agitabant,

Georg. Cod. de Orig. Cp.

4

καὶ εὐφημίζοντες ἔλεγον “ τοῦ σταυροῦ ἡ δύναμις βοηθία αὐτοῖς.”
 ἐκείσε δὲ ἴσταντο καὶ πόλαι χαλκαὶ τῶν τεσσάρων μερῶν, καὶ
 περιπατοὶ γύρωθεν τέσσαρες, καὶ σημειοφορικὰ πολλὰ, καὶ διήρ-
 P 28 κεσαν μέχρι τοῦ Θεοφίλου. ἔκτοτε δὲ ἐκλήθη κοιλὰς κλαυ-
 θμῶνος παρ’ αὐτοῦ, καὶ προσετάγησαν οἱ σωματοπορᾶται ἐκείσε 5
 πιπράσκειν τὰ οἰκετικὰ πρόσωπα.

Ἐν δὲ τῷ καλουμένῳ Ζεύγματι ἐπάνω τοῦ λόφου, ὅπερ
 ὁρᾶται εὐμηκίς κτίσμα νοσοκόμου, ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνή-
 γειρεν αὐτὸ εἰς πορνεῖον. ἴστατο δὲ στήλη ἐπὶ κλωστοῦ λιθίνου
 κίονος τῆς Ἀφροδίτης· τῶν δὲ πολιτῶν ἐκείσε ἀπερχομένων καὶ 10
 ἐρώντων τὰς ἐκείσε οἰκούσας μαχλάδας, ἔξωθεν τοῦ αὐτοῦ οἴκου
 οὐχ εὐρίσκετο ἕτερον πορνεῖον. καὶ ἦσαν ἀπόχωροι ἐπὶ τούτῳ
 κίονος μετὰ κρικέλλων καὶ κουρτίων. καὶ οὕτως ἐκείσε ἐν ἀσω-
 B τία οἱ ἐρώντες ἐτέρποντο. ἦν δὲ καὶ στήλη τῶν ἐν ὑπόλῃψει
 οὐσῶν καθαρῶν γυναικῶν καὶ παρθένων. ἐκείνων δὲ μὴ θελου- 15
 σῶν ὁμολογεῖν, ἔλεγον αὐταῖς οἱ γονεῖς τε καὶ φίλοι “ ἀπέλθωμεν
 εἰς τὸτῆς Ἀφροδίτης ἄγαλμα, καὶ εἰ καθαρὰ εἶ, ἐλεγχθήσῃ ἐκεῖ
 ἐπὶ τῆς στήλης.” καὶ ὅτε ἐπλησιαζον, ἡ μὲν ἄμμεμπτος διήρχετο

1 βοηθίᾳ ἡμῖν C, βοηθεῖ Bav. 2 τέσσαρες τῶν τεσσάρων C.
 6 πιπράσκοντες Bav. 7 p. 34 Band. addebatur index: περὶ
 τοῦ ξενῶτος τοῦ Θεοφίλου. ubi Bav. ξενονίονος τῶν Θεοφίλων.
 8 νοσοκομείον ἦν ὅπερ ἀνήγειρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος εἰς πορ-
 νεῖον. γέγονε δὲ καὶ οἶκος Ἰσιδώρου πατρικίου, εἶτα μοναστήριον
 γυναικείον· καὶ ὁ Θεόφιλος ἐποίησεν αὐτὸ ξενῶνα. ἴστατο C.
 12 διάχωροι C, διάχωρα Bav. 13 κρικέλλων C. κουρτίων
 Bav. κουρτίων ceteri. corr Lambecius. 15 γυναικῶν, τῶν τε
 παρθένων καὶ μὴ, πλουσίων τε ὁμοῦ καὶ πενήτων. καὶ ἐάν τις
 ἔλυσεν αὐτῶν τὴν παρθένειαν, καὶ μὴ βουλομένων ὁμολογεῖν,
 ἔλεγον C et Bav. 17 ἐλεγχθεῖσαν Vat.

verba haec bene ominata proclamantes “potentia crucis sit eorum auxilium.” ibidem quattuor erant portae aereae pro numero factionum, et totidem porticus in circuitu, et alia multa admiranda. haec ita permanere usque ad Theophilum, qui eius loco ibi exstruxit vallem plactus, et mancipia servosque a negotiatoribus eiusmodi istis venum proponi iussit.

In loco nuncupato Zeugmate supra collem, ubi nunc praelongum conspicitur aedificium in quo aegroti curantur, ibi olim a Constantino magno lupanar exstructum fuerat, praeter quod nullum aliud in urbe iaveniebatur. stabat illic supra columnam lapideam Veneris statua, quam colebant meretricum istis habitantium amatores. circa columnam vero erant cellae cancellis et cortinis distinctae, intra quas amantes libidinibus suis perfruebantur. praeterea quoque inserviebat illa statua mulieribus et virginibus, quarum suspecta erat pudicitia. his enim factum fateri nolentibus parentes et cognati dicebant “eamus ad statuam Veneris, et illa puritatis tuae indicium faciet.” post ubi illuc

ἀβλαβής, ἣ δὲ διεφθαρμένη, ἤνικα ἐπὶ τὸν κίονα τοῦ ἀγάλματος ἐπλησίαζεν ἄκουσα καὶ μὴ βουλομένη, ἐπιστασία ἀθρόα ἐσηκοῦντο τὰ ἱμάτια αὐτῆς, καὶ ἐδείκνυε τὸ ἑαυτῆς αἰδοῖον. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ἔχουσαι ἄνδρας, ἐὰν λαθραίως ἐμειχέοντο· τοῦτο καὶ ἐπ' αὐταῖς ἐγίνετο, καὶ οὕτως ἀπηλέγχοντο. καὶ ἐθαύμαζον πάντες, καὶ ἐπίστευον τῇ γενομένη πορνείᾳ· ἐκεῖναι γὰρ παρενθὺς ὡμο- C
λόγουν. ἣ δὲ γυναικαδελφὴ Ἰουστίνου τοῦ ἀπὸ κουροπαλατῶν συνέτριψε τὴν στήλην διὰ τὸ καὶ αὐτῆς τὸ αἰδοῖον φανῆναι μοι-
χευθείσης, καὶ διερχομένης ἐκεῖσε ἐφ' ἑπιπῶ ἐν τῷ λούματι τῶν
10 Βλαχερῶν διὰ τὸ ἔξαισιον ὄμβρον γενέσθαι καὶ μηκέτι δύνα-
σθαι τινα περιπατεῖν πλὴν ἐν τοῖς βασιλικαῖς δρόμοισιν.

Τὰ δὲ λεγόμενα Κοντάρια, βίγλα ἦν ἐκεῖ μεγάλη τὸ πρό-
τερον, καὶ ἕως ἐπὶ τὰ χρόνους ἐφυλάττετο ἐκεῖσε. πολέμου δὲ
γινομένου δύο ἔτη ναὸς ὠκοδομήθη εἰδώλου μικροῦ ὑπὸ Γαληνοῦ,
15 ὃν καθελὼν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τῇ Θεοτόκῃ ναὸν ἀνήγειρε, D
καὶ ἐχάραξε τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον καὶ τὴν
αὐτοῦ μητέρα καὶ ἑαυτὸν, καὶ ἐτέλεσε πανηγύριν ἡμέρας δώδεκα·
ὅστις ναὸς μετωνομάσθη ἡ ἅγια Θέκλα. τότε δὲ καὶ τοῦ μιλίου
ἣ καμάρια χερσαία πόρτα ἦν, καὶ εἰς τὸ δίκλιπον ἦν ἡ ἀλλαγὴ.

2 ἤσκούντο Bav. 7 γυνή C. 10 καὶ μηκέτι] μὴ δυναμένης
διὰ θαλάσσης ταύτης ἐν τοῖς βασιλικαῖς δρομῶσιν ἐκεῖ ἀπελθεῖν C.
12 p. 46 et 97 Band. ὅτι τὰ λεγόμενα Κοντάρια βίγλαν
εἶχον ἕως ἔτη ζ'. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ πόλεμος ἕως ἔτη β'.
καὶ ναὸς εἰδώλων μικροῦ πάνυ, ὃν ἔλεγον Γαληνοῦ εἶναι. F.
14 γινομένου] γεγονότος C. εἰδωλείον μικρὸν C.

venerant, quae extra culpam erat, illaesa accedebat: contra vero si qua vitiatam appropinquaret columnae eius statuae, illi licet repugnanti subito quodam impetu vestes discerpebantur, ita ut pudenda palam apparerent. idem eveniebat uxoribus adulteratis, eodemque indicio convincebantur. huic violatae pudicitiae testimonio omnes cum summa admiratione fidem adhibebant, ipsis quoque accusatis factum postea non amplius negantibus. soror autem uxoris Iustini curpalatae statuam hanc confregit, eo quod ipsa quoque denudatis pudendis adulterii convinceretur equo illac transvehens ad balneum Blachernarum: etenim adeo ingens fuerat pluvia ut alia via non nisi in dromonibus imperatoris eo adire posset.

Quae nunc Contaria vocantur, prius vigilum erant excubiae, quae ibi durarunt annos septem. post bellum autem bienne fanum illie a Gallieno aedificatum est, quo destructo Constantinus magnus S. deiparae templum eius loco erexit, eique incidi curavit imaginem Christi et sanctae eius matris et sui ipsius, et celebravit festum dedicationis integras duodecim dies. hoc templum postea S. Theclae cognominatum fuit. tunc temporis foris miliarii porta erat terrestris, et in loco nuncupato Diippio mutatio equorum cursus publici. ipsa vero Contaria

αὐτὰ δὲ τὰ λεγόμενα Κοντάρια μέγα ὄρος ἦν, καὶ ἐφυλάσσετο ὑπὸ τῆς βίβλης τῶν Βυζαντιῶν, προυμένων τοὺς δυτικούς.

Ὅτι τὰ λεγόμενα Βιγλέντια ἦν ἰσχυροτάτη φυλακὴ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ὅτε τὸ Βυζάντιον ἐπόρθει.

P 29 Ὅτι, τὸ Νεώριον ὁ Κωνσταντίνος ὁ μέγας ἐστοιχειώσατο, ἔν τῳ καὶ ἀγορὰ τῶν θαλασσιῶν ἐμπόρων ἦν. ἐπὶ δὲ τοῦ Ἰουστινιανοῦ μετεποιήθη εἰς τὸν τοῦ Ἰουλιανοῦ λιμένα.

Ὁ ἀγωγὸς τῶν μεγάλων ἀψίδων ὑπὸ τοῦ Οὐάλεντος ἐκτίσθη, ὡς ὁράται.

Ἡ καλουμένη Ἀσπάρου κινστέρνα ὑπὸ Ἀσπάρου καὶ Ἀρδα-10 βουρίου ἐκτίσθη ἐπὶ τοῦ μεγάλου Λέοντος, καθ' ἣν ἀμφότεροι πληρωθείσης αὐτῆς ἀνηρέθησαν. ὁ δὲ οἶκος τοῦ Ἀσπάρου ἦν ὄνπερ εἶχε Βασίλειος ὁ παρακοιμώμενος.

Ἐν δὲ τῇ τοῦ Ἀετίου κινστέρνῃ, ἧτις ὑπὸ Ἀετίου πατρικίου ἐκτίσθη, στήλη ἴστατο ἐκεῖσε τοῦ αὐτοῦ Ἀετίου. 15

B Τὴν δὲ Βώνου κινστέρναν ἔκτισε Βῶνος πατρικίος, ἀνελάθων ἀπὸ Ῥώμης, καὶ ἐσκέπασεν αὐτὴν διὰ κυλινδρικῶν θόλων.

Ὅτι ἀπὸ Ῥώμης πολλὰ κομίσαντες εἰδῶλα τὰ μὲν ἔστησαν ἐν τῳ ἵπποδρομίῳ, ἐξαιρέτως δὲ ἐξήκοντα, ἐν οἷς καὶ τὸ τοῦ

8 p. 49 Band. 10 p. 49 Band. 12 ἀνηρέθησαν παρὰ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, ὅτινες ἐβούλοντο μετὰ τοῦ δήμου καταβιάσαι Λέοντα τῆς βασιλείας, εἰ μὴ ἐξ ἀγγιολίας οὗτος τούτους ἀνείλε δόλω. ὁ C. 14 p. 49 Band. 16 p. 49 Band. 17 αὐτὴν κυλινδρικῶν θόλων. ὁ δὲ οἶκος αὐτοῦ ἐκεῖσε ἦν. ὁ αὐτὸς δὲ ἦν ἐπὶ Ἡρακλείου βασιλείας. C. 18 p. 41 Band.

magnus mons erat, ubi Byzantii populorum occidentalium invasionem metuentes excubias agebant.

Biglentina, ut vocant, firmissima erat custodia Constantini magni, cum Byzantium occupavit.

Neorii sive natalis prima fundamenta posuit Constantinus magnus. illic forum erat eorum qui maritimas negotiationes exercebant, quod postea sub Iustiniano translatum est in portum Iuliani.

Aquae ductum magnorum arcuum Valens extruxit, qualem nunc videre est.

Asparis cisterna sub Leone magno ab Aspare et Ardaburio patriciis condita est; qua absoluta ambo inibi interfecti fuere. domus autem Asparis erat quam deinde possedit Basilius accubitor.

Ad cisternam Aetii, quam Aetius patricius construxit, ipsius Aetii statua posita erat.

Cisternam Boni Bonus patricius Roma rediens condidit, eamque cameris cylindricis textit.

Ex simulacris Roma advectis aliquot multa in Hippodromo collocata sunt, in primis vero sexaginta, inter quae etiam Augusti est.

Ἀγούστου. ἀπὸ Νικομηδείας στήλαι πολλαὶ ἦκασιν, ὅθεν καὶ ἡ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ σώζεται ἕως νῦν, ἐπίκουρος οὕσα, ἀναμέσον τοῦ καθίσματος ἰσταμένη τοῦ βασιλικοῦ. ὁμοίως καὶ ἀπὸ Ἀθηνῶν καὶ ἀπὸ Κυζίκου καὶ Καισαρείας καὶ 5 Τρόλης καὶ Σάρδης καὶ Μωκισσοῦ, καὶ ἀπὸ Σεβαστείας καὶ Σατάλων καὶ Χαλδείας καὶ Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης καὶ Κύπρου, C καὶ ἀπὸ Κρήτης καὶ Ρόδου καὶ Χίου καὶ Ἀττάλιας καὶ Σμύρνης καὶ Σελευκείας καὶ ἀπὸ Τυάνων καὶ Ἰκονίου καὶ ἀπὸ Βιθυνῶν Νικαίας καὶ ἀπὸ Σικελίας, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων ἀνατολῆς 10 τε καὶ δόσεως ἦκασιν διάφοροι στήλαι καὶ θεάματα παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἃ καὶ ἐτέθησαν καὶ ἐστηλώθησαν.

Ἀρτέμιδος ἡ στήλη ἐν τῷ ἵππικῷ ἐστίν, ἔνθα οὐ παλαιότερες δοκιμάζονται.

Οἱ δὲ τέσσαρες κεχρυσωμένοι ἵπποι, οἱ ὑπερθεῖν τῶν καγ- 15 κέλλων ὀρώμενοι, ἐκ τῆς Χίου ἦκασιν ἐπὶ Θεοδοσίῳ τοῦ μικροῦ.

Ἐν τῷ περιπάτῳ τῶν δύο μερῶν ἔφιπποι στήλαι καὶ πεζαὶ Γρατιανοῦ καὶ Οὐαλεντινιανοῦ καὶ Θεοδοσίῳ καὶ τοῦ κυρτοῦ D Φιρμιλιανοῦ πρὸς γέλωτα ἔστησαν.

Αἱ δὲ γεννώσαι θῆρας καὶ ἀνθρώπους ἐσθίουσαι ἐν τῷ 20 ἵπποδρομίῳ, ἡ μὲν μία ἐστίν Ἰουστινιανοῦ τοῦ τυράννου, δη-

4 καὶ post Καίσι. om C. 5 καὶ Μωκισσοῦ om C. 11 ἐστηλώθησαν, ἵνα οἱ διερχόμενοι ταῦτα καὶ πεπειραμένοι ἔχωσι τὸ ἀλάσθητον τῶν ἐσχάτων. C. 12 p. 41 Band. 14 p. 41 Band. 16 p. 42 et 86 Band. 17 γένος Γρατιανοῦ ἅπαν F. 19 p. 42 Band.

Nicomedia quoque multae allatae sunt statuae, quarum una, nempe Diocletiani, hucusque in Hippodromo superest; stat autem ad medium tribunal imperatoris. praeterea magna statuarum et signorum copia a Constantino magno deducta est Athenis, Cyzico, Caesaria, Trallibus, Sardibus, Mocisso, Sebastia, Satalis, ex Chaldia, Antiochia magna, ex Cypro, Rhodo, Chio, Attalia, Smyrna, Seleucia, Tyanis, Iconio, Nicaea Bithyniae et ex Sicilia omnibusque aliis tam orientis quam occidentis urbibus, quae sua quaeque in columna erectae et collocatae fuerunt.

Dianae statua in Hippodromo posita est, ubi palestritae exercentur.

Quattuor inaurati equi supra cancellos positi ex Chio allati sunt sub Theodosio iuniore.

In ambulacro duarum factionum stabant equestres statuae et pedestres, Gratiani, Valentiniani, Theodosii, ut et Firmiliani gibbosi, risus concitandi gratia.

Ex duabus Hippodromi staturis, quae belluas gignunt, homines devorant, una denotat Iustinianum tyrannum et quae recuperato impe-

λοῦσαι τὴν ἱστορίαν τῶν δευτέρων αὐτοῦ πράξεων· ἡ δὲ ἑτέρα, ἐν ἧ καὶ πλοῖον ὑπάρχει, οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ἡ Σκύλλα ἐστὶν ἡ ἐκ τῆς Χαρυβδέως ἐσθίουσα τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐστὶν ὁ Ὀδυσσεὺς ὃν κατέχει ἐν τῇ χειρὶ ἐκ τῆς κορυφῆς. ἕτεροι δὲ λέγουσιν ὅτι ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα καὶ οἱ ἑπτὰ αἰῶνές εἰσιν οἱ ἐσθίοντες ὃ καὶ ἐσθιόμενοι, οἱ δὲ κατακλυσμόν, ὁ περιῶν δὲ ὁ ἑβδομος οὗτος αἰῶν.

Ἡ δὲ καθεζομένη εἰς τὸ σελλιον, οἱ μὲν Βηροῖναν τὴν γυναικα τοῦ μεγάλου Λέοντος εἶναι φασιν, οἱ δὲ Ἀθηναῖν ἐξ Ἑλλάδος ἔλθοῦσαν.

10

P 30

Ἡ δὲ ἕαινα ἀπὸ τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας ἤχθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. τὰ δὲ λοιπὰ ἀγάλματα τοῦ ἵππικου τὰ τε ἄρρενα καὶ τὰ θήλεα, καὶ οἱ διάφοροι ἵπποι, καὶ τῶν καμπτήρων οἱ λίθινοι κίονες, καὶ οἱ χαλκοὶ ὀβελίσκοι τῶν καμπτήρων, καὶ αἱ ἱστορίαι τοῦ μονολίθου, καὶ αἱ ἠνιοχευτικαὶ 15 στήλαι σὺν ταῖς βάσεσιν αὐτῶν ταῖς ἐνιστόροις, καὶ τῶν περιπάτων οἱ κίονες μετὰ τῶν κεφαλῶν καὶ ποδίσκων αὐτῶν, καὶ τῶν ἐν σφενδόναϊς στηθῶν καὶ συστρεμμάτων καὶ σκαλιῶν καὶ σολεῶν, ὁπόθεν ἐκίεσε, εὐρίσκεται γραφή. κατ' ἐξαίρετον εἰς τὰς χαλκᾶς πύλας τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν καὶ τῶν μελλόντων εἰσὶ 20 B πᾶσαι αἱ ἱστορίαι, ἃς ἐστηλώσατο Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς εἰς

4 ἐν τῇ χειρὶ om C. 6 οἱ δὲ — αἰῶν om C. 8 p. 42 Band. 11 p. 42 Band. 14 οἱ κίονες οἱ τε λίθινοι καὶ οἱ χαλκοὶ, καὶ οἱ ὀβελίσκοι τῶν καμπτήρων οἱ χαλκοὶ C. 17 σὺν ταῖς κεφαλαῖς καὶ ποδίσκοις αὐτῶν καὶ ταῖς ἐν τῷ Σφενδόνη καὶ τοῖς στηθεσὶ καὶ συστρεματίοις καὶ σολεῖς καὶ ἀπλῶς ὁπόθεν C.

rio gessit, altera vero, quae navim appositam habet, secundum aliquos Scylla est, homines a Charybde absorptos devorans; atque ille quem capite prehensum tenet, Ulysses refert. alii autem iam devoratos terram et mare septemque saecula, vel ut alii volunt, diluvium innuere, illum qui solus superest, septimum hoc saeculum significare aiunt.

Statuam sellae insidentem alii Verinam uxorem Leonis magni esse dicunt, alii Minervam ex Graecia deductam.

Statua hyaenae ex magna Antiochia a Constantino magno advecta est. quae praeterea in Hippodromo spectantur signa virilia et muliebria, et variae equorum statuae, et lapideae columnae metarum earumque obelisci aerei, et monolithi sculpturae, et statuae curules cum earum basibus figuratis, et porticum columnae cum suis sibi capitulis et spiris, item pectora statuarum in sphendone et gradus et solia, haec omnia unde eo perlata fuerint adscriptum est. sed praecipue in portis aereis omnes visuntur historiae ultimum dierum, quas ibi statuit Apollonius Tyaneus in sempiternam et indelebilem rerum quae futurae

μνήμην τῶν ἐντυγχανόντων διὰ τὸ ἀνεξάλειπτον εἶναι. ὁμοίως καὶ ἐπὶ πάσης τῆς πόλεως τὰ ἀγάλματα ἐστοιχειώσατο. οἱ δὲ ἔχοντες δοκιμὴν τῶν στηλωτικῶν ἀποτελεσμάτων εὐρήσουσι πάντα ἀλαθῆτως. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ τρίποδες τῶν Δελφικῶν κακκᾶβων δ καὶ αἱ ἔφιπποι στήλαι γράφουσι δι' ἣν αἰτίαν ἔστησαν καὶ τὴ σημαίνουσιν.

Ὁ Αὐγούστος ὁ Ὀκταβιανὸς Αὐγούστῳ μηνὶ ὑπάτευσεν, καὶ ἐτίμησεν αὐτόν, Σεξτίλιον τὸ πρότερον λεγόμενον, ὀνομάσας Αὐγούστον. ἐν αὐτῷ δὲ καὶ ἐτελεύτησε τῇ 19^ῃ τοῦ μηνός. τῷ 10 δὲ Σεπτεμβρίῳ ἐγεννήθη εἰς τὰς κγ', καὶ τῇ δευτέρᾳ Σεπτεμβρίου Ἀντώνιον ἐνίκησε καὶ ἤρξατο τῆς μοναρχίας, καὶ ἐτίμησεν αὐτόν C ἀρχὴν ἰνδικτιῶν ποιησάμενος ἥτοι ἀρχὴν χρόνου, ὅθεν ὁ Σεπτέμβριος τετίμηται.

Λέγουσιν οἱ τὰ Ῥωμαϊκὰ ἱστορήσαντες, Ἀππιανὸς Δίων 15 τε καὶ ἄλλοι τινὲς ἱστορικοί, ὡς ὁ Καῖσαρ ἀπὸ Νικοπόλεως εἰς τὸ Δυρράχιον διαπερῶν μεγάλου κλύδωνος γενομένου, καὶ τοῦ κυβερνήτου ἔξαπορήσαντος, ἀγνοοῦντος δὲ ὅτι τὸν Καίσαρα φέρει (ἦν γὰρ κεκαλυμμένος τοῦ μὴ γνωρῆσθαι), ἀνακαλυψάμενος εἶπε πρὸς τὸν κυβερνοῦντα "πάλαίε πρὸς τὸν κλύδωνα· Καίσαρα D 20 φέρεις καὶ τὴν Καίσαρος τύχην." ὥστε τὸν κυβερνήτην ἐπιμελέστερον προστεθέντα, καὶ τῆς τύχης διδούσης, γαλήνην γενέσθαι καὶ διασωθῆναι.

4 ἀληθῆ C. 7 p. 8 Band. 11 αὐτὸν ἀρχὸντα ἰνδικτιῶνος ἥτοι ἀρχὴν χρόνου, ὅθεν Σεπτέμβριος τετίμηται C.

sunt memoriam, similiter etiam per totam urbem status consecratas erexit; et qui eius generis apotelesmatum peritiam habent, omnia manifesto deprehendent. praeterea quoque in tripodibus Delphicis et status equestribus inscriptum est, quam ob causam positae sint et quid significent.

Augustus Octavianus mense Augusto primum consulatum inivit, eamque ob causam hunc mensem, qui Sextilis antea vocabatur, Augustum appellavit. eiusdem mensis die 19 obiit. die autem 23 Septembris natus fuit, et secundo die eiusdem mensis Antonio devicto solus imperium obtinuit: quare hunc mensem honoravit, et indictionem ab eo initium sumere voluit.

Narrant Appianus Dio atque alii historiae Romanae scriptores, Caesarem aliquando Nicopoli Durrachium navigantem, cum magna tempestate coorta gubernator, Caesarem dissimulato habitu non cognoscens, animo consternaretur, aperientem se gubernatori dixisse "obluctare tempestati: nam Caesarem vehis et Caesaris fortunam," eoque dicto animum gubernatori reddidisse, et tempestate fortuito sedata evasisse incolumem.

Κράνος ὁ φιλόσοφος, εἰς τῶν ἐπτὰ φιλοσόφων τυγχάνων τῶν τῆ Εὐδοκίᾳ συνεληθόντων ἐξ Ἀθηῶν, ἦν ἡρμόσατο ἑαυτῷ εἰς γυναικα Θεοδοσίος ὁ μικρός, ἤτησε τὸν βασιλέα θείασασθαι τὰ ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ στοιχεῖα. καὶ δὴ πάντα ἰδὼν, ἀλλὰ καὶ τὸν Περιχύτην λεγόμενον, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸν ὄνον πορευόμενον, στραφείς ἡρώτα τίς ὁ στήσας· καὶ μαθὼν ὅτι Οὐαλεντιανός, “ὦ συμφορᾶς” φησί, “καὶ οὐαί, ὅταν οὕτως καὶ ὄνος προτιμηθῆσεται, τῶν ἀνθρώπων ἐν ταλαιπωραῖς ὀπίσω ἀκολουθούτων.” ἦσαν δὲ οἱ φιλόσοφοι κατονομαζόμενοι οὕτως,

P 31 Κράνος, Κάρος, Πέλοψ, Νέρουας, Σιλβανός, Ἀπέλλης καὶ 10 Κύρβος. ἰππεύοντος δὲ τοῦ βασιλέως, καὶ αὐτῶν ὄρωντων καὶ θαυμαζόντων, ἔφη ὁ βασιλεὺς “τί ὄρωντες θαυμάζετε;” ἀποκριθεὶς δ’ ἐκ τούτου ὁ Ἀπέλλης εἶπεν “θαυμάζομεν, ὦ βασιλεῦ, ὅτι τῶν Ὀλυμπίων ἀλλασσομένων ἵπποι γενήσονται ἀνθρώπων ἐπιβάται.” Νέρουας ἔφη “κακὸν τῆ βασιλίδι τῶν πόλεων, ὅτι 15 τῷ στοιχείῳ τῆς τύχης στοιχεῖον συντρέχει.” Σιλβανός τὸ δαλάζον ζώδιον ἰδὼν ἔφη “τοῦτο δηλοῖ ὅτι ἔσονται καιροὶ ἀγόνατοι.” ὁ δὲ Κύρβος καὶ πρὸς τὸν δῆμον ἰδὼν “ὦ δῆμε” ἔφη, “δι’ οὗ δῆμοι περισσεύουσιν.” ὁ δὲ Πέλοψ ἰδὼν τοὺς ὄρους τῶν ἵππων

1 ὁ δὲ Κράνος ἰδὼν τὸ γυμνὸν ἀνδροειμελον, περικεφάλαιον τῆ κεφαλῇ περιφέρων, καὶ τὸν ὄνον ἔμπροσθεν, εἶπεν “ἕως ποῦ ὄνος ἀνθρώπος ἔσται; καὶ ὦ τῆς συμφορᾶς ὅτι ἀνθρώπος ὄνω ἀκολουθεῖν οὐκ αἰσχύνεται.” cod. aliquis Lamb. 5 προικύτην Reg. πυριτύχην Vat. 15 ὅτι τὸ στοιχεῖον τοῖς στοιχείοις συντρέχει Reg. 17 καιροὶ ἐπὶ τούτου ἀγ. R.

Cranus unus septem philosophorum, qui Athenis comitati sunt Eudociam uxorem Theodosii junioris, petiit ab imperatore ut sibi liceret videre signa quae in Hippodromo asservantur; cumque post caetera omnia, vidisset quoque statum dictam vulgo perichytem et asinum ipsi praeuentem, hic ille ad praesentes se convertens, quis eam posuerit interrogavit, atque ubi Valentiniani esse cognovit, “o miserum” inquit “rerum statum, quando ita asini praeferentur hominibus, ut hi a tergo illos aerumnose subsequi cogantur.” nomina autem illorum septem philosophorum haec erant, Cranus, Carus, Pelops, Nerva, Silvanus, Apelles et Curvus. hisce praesentibus imperator aliquando equitans vidit eos admirabundos: sed admirationis causam quaerenti imperatori ita respondit Apelles: “miramur, imperator, quod olim mutatis Olympiis equi homines conscendent.” item Nerva dixit “malum praesagit reginae urbium, quod cum signo fortunae aliud signum concurrat.” post hunc Silvanus videns signum genuflexum, “hoc” inquit “denotat tempora enervata instare.” at Curvus oculos in populum referens exclamavit “o populum carnificibus aliquando abundaturum.” Pelops autem carceres Hippodromi conspiciens, cuiusnam illud repagulum esset interro-

ἤρωτήσῃε τίνος τὸ πρόβλημα· τινῶν δὲ Θεοδοσίου εἰπόντων ἐκεῖ- B
νον φάναι “ἢ φιλόσοφος ἄκυρος ἢ βασιλεὺς οὐκ ἀληθής.” ἔώρα
Κάρος θηλύμορφόν τι ζώδιον τετραμερέσι ζωδιακοῖς γράμμασι
γεγραμμένον, καὶ εἶπεν “ὦ τετραπέρατε, ὅτι ἐκ σοῦ κορυφαὶ καὶ
5 ἀπειράτοι ἔσονται.” Κάρος δὲ καὶ αὐτὸς προτραπείς λαλήσῃαι
εἶπε “δυστυχῆ μοι τὰ πάντα φαίνεται· εἰ γὰρ ταῦτα τὰ στοιχεῖα,
ὡς περὶ ὧνται, ἀληθεύουσιν, ἵνα τί ἢ πόλις διὰ τούτων δοκεῖ
συνίστασθαι;”

Καὶ ἐπὶ Ἀναστασίου τοῦ μεγάλου βασιλέως ὁ Ἀσκληπιό-
10 δωρος ἰδὼν τὸ ζώδιον τὸ μέγα τὸ ἐν τῷ ἵππικῷ χεῖρα ἐπὶ προσώ- C
που κατέχον “ὦ βία” ἐβόησεν, “ὅτι πᾶσα ἀνθρωπίνῃ ἔνδεια εἰς
μίαν ἀνθρώπου φρόνησιν ἐξημῶθη.” καὶ τις αὐτῷ ὑποδείξας
γράμματα ἐν τῷ μαρμάρῳ, ὑπαναγνοὺς φησὶν “ἀγαθὸν μὴ φρά-
σαι τὰ τότε μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ ὡς ἐμοὶ ἄρα κέρδος ἦν τοῦ
15 μὴ ἀναγῶναι.”

Θησαυρὸς θεὸς σέβεται, Ἀραβες δὲ μάλιστα τιμῶσι. τὸ
δὲ ἄγαλμα αὐτοῦ λίθος ἐστὶ μέγας τετράγωνος, ἀτύπωτος, ὕψος
ποδῶν δ', εὖρος β', βάθος ἕν. ἀνάκειται δὲ ἐπὶ βάσεως χρυσο-
λάτου. τούτῳ θύουσι, καὶ τὸ αἷμα τοῦ ἱερέου προχέουσιν·
20 τοῦτο αὐτοῖς ἐστὶν ἡ σπονδή. ὁ δὲ οἶκος ἅπας ἐστὶν ὀλόχῃσος·

1 τοῦ δὲ Θεοδοσίου εἰπόντος κωνσταντίνου Reg. 4 ὁ τετρα-
πέρατος κόσμος ἐστὶν Reg. 9 ἀσκληπιόδη Reg. 12 ἐλ-
μῶθη Reg. 13 μὲν φθάσαι Reg. 16 Ἀραβες] ἄριστον Reg.

gavit; quibusdam vero Theodosii affirmantibus respondit “aut philo-
sophus sine auctoritate, aut non verus imperator.” porro Carus signum
videns muliebri quadratis Zodiaci figuris conscriptum dixit “versuti
pariter atque inexperti ex te procedent.” idem ille ut pergeret admo-
nitus, “omnia” inquit “infortunata mihi videntur: et si haec signa, uti
experimento constat, vera pronuntiant, quare ergo haec urbs earum
virtute videtur consistere?”

Sub imperatore Anastasio magno Asclepiodorus philosophus ma-
gnum illud signum in Hippodromo videns, quod manu faciem sustulit,
repente exclamavit: “o vim ingenii et prudentiae, cui uni omnium ho-
minum necessitas incumbit.” cum vero quidam ei litteras marmori in-
cisas ostendisset, iste perlectis illis dixit “melius est non enuntiare
quae futura portenduntur; et quantum ad me attinet, felix essem si
eas non legissem.”

Theaurum deum Arabes maxime colunt, cuius simulacrum est
lapis quadrangulus, non figuratus, quattuor pedum altitudinem, duarum
latitudinem et unius profunditatem habens. collocatum vero est supra
basim inauratam. huic sacrificant sanguinemque victimae profundunt:
hoc enim illis pro libamento est. tota aedes eiusque parietes ex auro

D οἱ τε γὰρ τοῖχοι χρῦσοι καὶ τὰ ἀνωθῆματα πολλὰ εἰσὶν. ἔστι δὲ τὸ ἀγαλμα ἐν Πέτρᾳ τῆς Ἀραβίας, καὶ αὐτοῦ σέβονται αὐτόν.

Ἐκ τοῦ Ἰκονίου Περσέως καὶ Ἀνδρομέδης στῆλαι ἤχθησαν· καὶ γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ πόλει ἱστορεῖται τὸ παρὰ Περσέως ὁ πρὸς τὸν δράκοντα γεγονός θάυμα. δράκων ἦν ἐμφωλεῦον ἐκεῖ, καὶ κατὰ καιρὸν συνηθείας ἐδίδουσαν κόρην περιφανῆ καὶ ὠραίαν. τότε παρέσχον τὴν Ἀνδρομέδην, παρθένον ὠραίαν καὶ καλὴν. διερχόμενος οὖν ὁ Περσεύς, καὶ τῆς κρανηγῆς ἀκηκούς τῆς παρθένου, ἐπυνθάνετο τί ἂν ὀδύρηται. καὶ αὐτὴ ἐξηγήσατο “ὅτι τῷ **P 32** θηρίῳ προτίθεμαι εἰς βορᾶν.” καὶ ὅς ἅμα τῷ ἀκοῦσαι Γοργόνην ἐκτεμῶν καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἀγαγῶν, τῇ κόρῃ τε μὴ πρόσβλεψαι τῇ Γοργόνῃ παραγγέλως, καὶ αὐτὸς στραφεὶς ὀπισθοφανῶς δεικνύσιν αὐτὴν τῷ δράκοντι, καὶ ἅμα τῷ βλέψαι ἀπενεκρώθη. καὶ διὰ τοῦτο ἔσχεν τὴν τοιαύτην ἐπωνυμίαν ὁ **15** τόπος, παρὰ Φιλοδώρου λογιστοῦ, διὰ τὸ δεῖξαι τὴν εἰκόνα τῆς Γοργόνης τῷ δράκοντι τὸν Περσέα. εἶχε δὲ ἡ πόλις πρὸ τούτου ὄνομα Δαναία. εἶτα ἐπληρώθη Θρηνηώδης, καὶ οὕτως ἐκλήθη Θρηῆνος, παρὰ Φιλοδώρου δὲ Ἰκόνιον. ἐνθα καὶ συμβίωσαντες Περσεὺς καὶ ἡ Ἀνδρομέδῃ ἐτελειώθησαν. ἐπάνω οὖν **20** τῆς πύλης τῆς πόλεως ἐστηλώθησαν ἀμφότεροι. αἵτινες στῆλαι

4 p. 24 Band. ἀνδρομέδης θυγατρὸς βασιλέως ὑπαρχούσης στ. Vat. 9 ὁ οὖν προειρημένος Περσεὺς ἐκείσε οὐκ ἔσχετο κλειούσης τῆς Ἀνδρομέδης τί ἂν ὀδύρητο. ἡ δὲ τὸ συμβᾶν ἐξηγήσατο. τοῦ δὲ καθίσαντος καὶ Γοργόνης κεφαλὴν ἐν πῆρᾳ κατέγοντος, ὀπισθοφανῶς στραφεὶς δεικνύσι τῷ θηρίῳ τὸ δηλήτριον. ὅθεν ἰδὸν ἐκείνο ἀπέφυξεν. Vat. 17 ἦν δὲ τῇ πόλει ὄνομα ἀπὸ γενεᾶς δαναία Vat. δάνεια alius.

sunt, et plurima illic offeruntur donaria. habet eius simulacrum colitque Petra Arabiae civitas.

Iconio statuæ Persei et Andromedæ deductæ sunt: ibi enim mirabile illud certamen Persei cum dracone accidisse referunt. stabulabatur illic draco, cui stato tempore virgo dabatur nobilis et pulchra. obiecta ei fuit Andromeda virgo forma inprimis conspicua, cuius lamenta cum Perseus illuc transiens audisset, plangendi causam quaerenti ipsa omnem rem enarravit, nempe quod esca immani bestiae exposita esset, hoc audito Perseus abscissum Gorgonis caput, quod virginem intueri antea vetuerat, obtendit et versa retrorsum facie draconi monstravit, qui simulatque illud vidit periiit. hinc locus ille, ut tradit Philodorus logista, dictus est Iconium, quod Perseus ibi Gorgonium caput draconi ostenderit. nuncupabatur autem prius illa urbs Danaia, deinde, quoniam impleta erat lamentationibus, Threnus cognominata fuit; et tandem Iconium ob præmissam Philodori narrationem. in hac urbe Perseus et Andromeda vitam exegerunt, unde ipsorum statuæ portæ civitatis

ἤχθησαν ἐπὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔστησαν δὲ ἐν τῷ μεγάλῳ
λουτρῷ τοῦ Κωνσταντίνου, πλησίον τοῦ τζυκανιστηρίου.

Ἐν δὲ τῇ κατωγείῳ πόρτᾳ τῇ νῦν πληρεστάτῃ στοιχειῶν
ἴστατο τῆς Φειδαλίας Ἑλληνίδος, οἶμαι δὲ τῆς ἀρχαιότητος
5 ἐκείνης, τῆς γυναικὸς τοῦ Βύζαντος. ἀρθρίσης δὲ κελεύσει τοῦ
βασιλέως τῆς στήλης θαῦμα ἦν ιδέσθαι, τὸν τόπον ἐκείνον ἐπὶ
πολὸν εἶναι σειόμενον, ὥστε πάντας, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν βασιλέα
θαυμάσαι καὶ λιτὴν ἐπέλθεῖν, καὶ μόλις παυθῆναι τὸν σεισμόν,
Σάββα τοῦ ὀσιωτάτου τῷ τότε ἐνδημοῦντος καὶ εὐξαμένου ὑπὲρ
10 τούτου.

Ἐν τῇ λεγομένῃ Νεολέᾳ εἰς τοὺς πλεκτοὺς κίονας στήλη C
γυναικεία χρυσόμβαφος ἴσταται ἐπὶ ἄρματος καὶ βωμὸς μετὰ
μοσχάριον. ἐν οἷς καὶ ἵπποι χρυσολαμπεῖς τέσσαρες, καὶ διαφρη-
λάτης ἐπὶ τοῦ δίφρου, ἐν τῇ δεξιᾷ φέρων χειρὶ στηλοειδὲς τι
15 ἀγαλμα, ὅπερ, ὡς προεγράφη, εἰς τύχην τῆς πόλεως ὁ μέγας
Κωνσταντῖνος ἐτίμησε, καὶ ἕως τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου θέαμα
παρὰ τῶν πολιτῶν γινόμενον. μετὰ κηρῶν λευκοφοροῦντες οἱ

1 ἦκασιν ἐπὶ Κωνσταντῖνον μετὰ τὸ πληρωθῆναι τὴν Ἀντιοχέων
ἐκκλησίαν C. 3 p. 82 Band. forte πληρεστάτῃ. Lamb.
11 p. 43 et 82 Band. ἐν τῷ ἄρματι εἰς τοὺς πλ. κ. ἐν τῇ
λεγομένῃ Νεολείᾳ C. πλεκτοῦς] λευκοῦς Vat. 14 δίφρου.
οἱ δὲ πολλοὶ Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων ὑπάρχουσι νεχασμένοι· καὶ
ἀλλὰ εἰς πληθὸς σκηνώματα. F, omissis reliquis. στηλίδιον τι
ἀγαλμα διατρέγον. τοῦτο οἱ μὲν λέγουσι Κωνσταντίνου κατασκευῆν
τὴν (οἱ δὲ τὴν;) ζευξίν μόνην, τὴν δὲ λοιπὴν ἀρχαίαν εἶναι καὶ
μηδὲν παρὰ Κωνσταντίνου κατασκευασθῆναι. ἕως γὰρ Θεοδοσίου
τοῦ μεγάλου θέαμα παρὰ πολιταῖς γέγονεν ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ,
ἀνὰ κηρῶν λευκῶν καὶ χλαμύδων φοροῦντας πάντας εἰσερχεσθαι
τὴν αὐτὴν στήλην ἐπάνω ἄρματος ἦγονν καρούχας ἕως τοῦ
στ. C.

fuerunt impositae, quae postea Cpolim deductae collocatae sunt in
thermis Constantinianis prope Tzycanesterium.

In subterranea porta, nunc oppleta, signum stabat Phidaliae,
Graecae illius, ut opinor, antiquissimae, quae uxor fuit Byzantiae,
cumque iussu imperatoris statua inde auferretur, terribile visu erat
quam locus ille aliquamdiu terrae motu concuteretur. hoc uti omnes,
ita ipse quoque imperator valde admiratus processionem instituit; quo
facto vix tandem precibus sancti Sabae, qui tunc temporis Cpoli com-
morabatur, terrae motus desiit.

In Neolea supra columnas albas posita est inaurata statua mulie-
bris curru insistens, et iuxta ipsam ara cum vetulo. ibidem quoque
conspiciuntur quattuor aurati equi et auriga currum agitans, dextera
gerens parvam statuam, quam, ut ante dictum est, Constantinus magnus
pro fortuna urbis coluit et cives usque ad Theodosium magnum solenni
celebritate honorarunt. albis enim omnes induti vestibus statuam illam

πολιται καὶ ὀψικεόντες, ἐπάνω ἄρματος φέροντες ἦγον ἕως τοῦ
 στάματος ἀπὸ τῶν καγκέλλων. τοῦτο δὲ ἔξετέλουν, ὅτε τῆς
 D πόλιως ἐόρταζον τὸ γενέθλιον. ἐκεῖσε δὲ ἐνζῶδοι ἐστηλώθησαν
 εἰς τοὺς δύο κίονας ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐα, καὶ ἡ Εὐθηνία καὶ
 ὁ Λιμός. 5

Ἐν τῷ λεγομένῳ λιμένι τοῦ Νεωρίου βοῦς ἴστατο χαλκοῦς
 παμμεγεθέστατος. κράζειν δὲ αὐτὸν ἔλεγον ὡς βοῦν μίαν τοῦ
 ἐνιαυτοῦ, καὶ γίνεσθαι παράπτωμά τι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἣ
 ἔκραξεν.

Μαυρικίου στήλη καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ 10
 ἴστατο ἐν τῇ χαλκῇ, ἄνωθεν τῆς Θεανδρικῆς εἰκόνας, ἐκτετα-
 μένας τὰς χεῖρας ἔχουσαι. ἐπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ Μαυρικίου κατε-
 σκευάσθησαν. αἱ δὲ λοιπαὶ ἐκ τῆς τῶν Ἀθηναίων ἠκασί γῆς.
 φιλοσόφου δὲ φασιν εἶναι, ὡς λέγει καὶ ὁ Λιγύριος. μετὰ τὸ
 P 33 σφαγῆναι παρὰ τοῦ τυράννου Φωκῆ Μαυρικίον, εἰς τις διάκονος 15
 τῶν μαθητῶν Εὐτυχίου τοῦ αἰρετικοῦ, ὀνόματι Ἀκατος, ἰδὼν
 ἠτητηθέντας τοὺς περὶ αὐτοῦ διδασκάλους, κάκεινος ἀποδράσας
 κατέλαβε κάστρον τι καλούμενον Σεραπίωνα. τοῦτο δὲ ἐτύγγα-
 νεν ὃν ἐν τῶν παρὰ Πέρσους ῥηγίων. καταμηνύει δὲ Περιτίτῳ
 τῷ φρουράρχῳ τὰ τῆς ἀσθενείας τῶν ἐν τῇ Χαλκηδόνι οἰκούντων, 20

4 ἐβθμία Vat. 6 p. 30 Band. ὅτι ἡ λεγομένη λιμνη
 τοῦ Νεωρίου βοῦν εἶχεν ἰστάμενον χαλκοῦν παμμεγέθη C.
 9 ἔκραξεν. ἐστοιχείωσε δὲ ὁ αὐτὸς Κόνων, ἐν φ' καὶ ἀγορά-των
 θαλασσίαν ἐμπόρων τὸ πρότερον ἦν. ἐπὶ δὲ Ἰουστίνου μετετέθη
 εἰς τὸν Ἰουλιανὸν λιμένα. C. 10 p. 8 Band. 11 ἀνθρι-
 κῆς Vat. 15 σφαγῆναι] ἀποθανεῖν μαρκιανὸν τὸν βασιλέα Vat.
 16 ἄκατος διάκονος ὑπάρχων τοῦ ναοῦ τῆς ἀγίας εὐφημίας, ὅς
 ἰδὼν Vat. 17 τοὺς κατ' εὐτυχίου Vat. 19 ἐν τῇ τῶν
 περσῶν ῥηγιῶν Vat. 20 φρουράρχῳ] καστροφύλακι Vat.

curru impositam cum cereis deducebant a cancellis usque ad solium
 imperatorium Hippodromi. hoc autem fiebat quotannis die urbis natali.
 ibidem supra duas columnas collocata erant simulacra Adami et Evae et
 Prosperitatis et Famis.

In portu Neorio bos maximus ex aere stabat, quem ferunt semel
 in anno mugire solitum, eoque die mali quid urbi accidere.

Mauricii eiusque uxoris et liberorum statuæ ad portam aeream
 supra imaginem Christi manibus extensis positæ erant, quas ipse Mau-
 ricius fieri curaverat. reliquæ vero statuæ illic collocatæ ex terra
 Attica deductæ sunt; inter quas una est philosophi cuiusdam, ut tradit
 Ligurius. postquam vero Mauricius a Phoca tyranno interfectus fuit,
 diaconus quidam nomine Acatus, unus ex sectatoribus Eutychis haere-
 tici, videns victos magistros suos et ipse profugit ad castellum cogno-
 mento Serapionis situm in regione Persarum, atque statim Peritio
 praefecto praesidiario significavit debilitatem civium Chalcedonensium,

προσθεῖς ὅτι ἅμα τῷ καταλαβεῖν αὐτὸν τούτους χειρώσεσθαι. καὶ δῆτα ἀμνηστὶ στρατεύσας ὁ ῥηθεὶς Πέρσης, καὶ ἔχων στρατιωτῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδας, καταλαμβάνει τὴν Χαλκηδόνα· οἱ δὲ μόλις ἴσχυσαν διαφυγεῖν εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ τῶν 5 τιμίων λειψάνων τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ὑπὲρ ἧς τὸ πλεόν ἐσπούδαζεν ὁ προδότης καὶ ἀνίερος Ἄκατος, θέλων ἀμῦναι αὐτήν, B διότι τοὺς αἰρέσεως αὐτῶν τόμους κατήσχυεν, ἅμα δὲ καὶ διότι οὐ συνεχωρήθη Εὐτύχιον τὸν ἀτυχῆ τὴν τοιαύτην εὐτυχῆσαι μητρόπολιν. ληλητάσαντες δὲ τότε τὰ ἐκείσε πάντα οἱ Πέρσαι 10 ἔλαβον καὶ τὸ χρυσέγκανστον ἄγαλμα τοῦ ἡλίου Θεοῦ τοῦ λεγομένου Κρόνου, καὶ ἀπήγαγον εἰς Περσίαν, καὶ ἐτίμησαν ὡς Θεόν.

Ἐπὶ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου πολλὰ θεάματα ἀρχαῖα παρελύθησαν καὶ ἠφανίσθησαν διὰ τὸ παντελῶς ἀλόγιστον αὐτοῦ.

15 Ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Μωκίου ἐν τοῖς Κούφοις ἦν τὸ λεγόμενον Τρῳιδον κάτωθεν, ἐν ᾧ καὶ ἀστρονόμον ποτὲ οἱ Ἕλληνες, εἰδωλείου καὶ τοῦ ναοῦ ὄντος. ἀλλ' ἐπάραθη καὶ ἠφανίσθη ἱερωθέντος τοῦ ναοῦ. καὶ τύμβοι δὲ πολλοὶ Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενῶν 20 πλῆθος. καὶ σκηνώματά τινα συγκεχωσμένα εἰς

2 καὶ δῆτα] ὅς πορευθεὶς, τοῦ ἄρματος ἐπιβάς (οὕτως γὰρ τοῖς ἐν δηγίῳ καστροφύλαξι πέφικε) μετὰ ἑβδομήκοντα χιλιάδων ἔρχεται ἐπὶ τὴν χαλκηδόνας μητρόπολιν. οἱ δὲ ἐκείσε προγόντες ἔφυγον ἐν τῷ βυζαντίῳ, ἄραντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰ τίμια λείψανα τῆς ἁγίας εὐφημίας. Vat. ἀμνηστὶ? ἀμνηστὶ C. 14 ἀλόγιστον εἶναι αὐτὸν Vat.

addens insuper ipsum primo accessu facile eos subiugare posse. quare supradictus Persa sine mora se cum septem mille militibus in viam dedit, tantaque celeritate invasit Chalcedonem, ut civibus vix satis relinqueretur temporis ad transferendum reliquias S. Euphemiae Cpolim, quam in primis impius ille proditor Acatus ultum ibat pro dedecore Euty-chianae sectae scriptis illato, et quod infortunato Eutychi istam metropolim concedere noluerant. inter caetera quae tunc temporis Persae praedando abstulerunt, fuit quoque aureum illud et encausto elaboratum signum solis cognominati Croni, quod in Persiam deductum pro deo coluere.

Sub Leone Isauro multa antiqua signa eversa et ablata sunt, quod is omnino irreligiosus esset.

In cavis subterraneis templi S. Mocii locus erat nuncupatus Triexodum, ubi olim, cum templum illud idololatriae adhuc serviret, gentiles sacra sua peragebant: post templi vero consecrationem destructus et eversus fuit, multaue gentilium et Arianorum sepulcra in eius solo reperta suat.

Ἐν δὲ τῇ πρὸς βορρᾶν πόρτᾳ τοῦ κάστρου Πανόρμου, ὃ ὑπὸ Πανόρμου τινὸς Ἑλληνοσ ἐκτίσθη, διὰ σιδήρου καὶ χαλκοῦ ἀναμειγμένου ἴστατο στήλη γυναικεία δικέφαλος. ἔνθα δὲ καὶ κυλὸν τι πρᾶγμα ἐγεγόνει· ἐμπρησμοῦ γάρ ποτε τὸ κάστρον κατεληφότος, καὶ πάσης τῆς πόλεως μετὰ καὶ τῶν τειχῶν αὐτῆς 5 ἀφανισθείσης, τὸ πύργιον ἐκεῖνο τῆς πόρτης, οὗ ἡ ῥηθεῖσα στήλη ἴστατο, οὐ μόνον ὅτι οὐκ ἐβλάβη ὄλωσ, ἀλλὰ καὶ τὸ πῦρ ὀργυιᾶς δεκαπέντε ὑπεχώρει τοῦ τοιοῦτου ζωδίου. ἦτις τοῦ Χοσροῦ πολιορκήσαντος τὴν πόλιν παρελήφθη ὑπὸ Περσῶν, καὶ ἔστιν ἕως τοῦ νῦν λατρευόμενον ἐν Περσίδι. καθ' ὃν χρό- 10
D νον ἡχμαλώτευσεν Χοσρόης καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα, λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν τιμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν σὺν τῷ πατριάρχῃ Ζαχαρίᾳ. ὃν ἀνελὼν ὁ μέγας βασιλεὺς Ἡράκλειος Ῥωμαίων ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ἀνελάβετο τὰ ῥηθέντα τοῦ τιμιου σταυροῦ ξύλα μετὰ καὶ τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς αἰχμα- 15
 λωσίας ἀπάσης, καὶ ἡγάγετο εἰς Κωνσταντινούπολιν, Θεοῦ βοήθεια καὶ χάριτι, καὶ δι' εὐχῆς Μοδέστου τότε πατριαρχοῦντος τῆς τοιαύτης πόλεως.

P 34 Τὸ δὲ Σμύρνιον καλούμενον ἔχει ὑποκάτω τῆς γῆς ἐν τῷ πρὸς βορρᾶν μέρει ὀργυιᾶς δέκα, ἐν ᾗ εἰσι στήλαι ἑννέα, ὧν αἰ 20
 μὲν ὑπάρχοσι Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, τῆς γυναικὸς αὐτοῦ

1 p. 82 i. Band. τοῦ διπλοτείου κάστρου Vat. F. 3 ἴστατο στυρακίον ἰσχαμάδιον (ἡμῶδι F, αἰχμῶδες Lamb.) καὶ στήλη γυναικεία δικέφαλος F Vat. 6 ἰδαφισθείσης Vat. F. 19 p. 60 et 83 Band. ἔχει] πλησίον τοῦ Τετραδίου ἐμβόλου, σύνεγγυς τοῦ ἀγίου Θεοδώρου τοῦ Σφωρακίου, ἔχει C.

In septentrionali porta Castri Panormi, quod a pagano quodam Panormo ferro atque aere permixto constructum fuit, posita erat muliebris statua biceps. ibi res memoranda contigit. cum enim aliquando illud castrum saevo arderet incendio, totaque urbs una cum muris igne esset consumpta, turris illa, in cuius porta stabat supradicta statua, non tantum non fuit laesa, sed flamma viginti quinque ulnas inde refugit. post, ubi Chosroes urbem expugnavit, in Persiam hoc signum deductum est, atque ibi a Persis etiam nunc adoratur. eodem tempore cepit Chosroes Hierosolymam, auferens inde sanctam et salutarem crucem Christi cum Zacharia patriarcha, quam devicto Chosroe Heraclius Romanorum imperator vigesimo imperii sui anno una cum sacrosancto ligno crucis et omnibus captivis recepit atque Cpolim reduxit, dei gratia adiuvante, nec non precibus Modesti, tunc patriarchae illius urbis.

Locus nuncupatus Smyrniun habet septentrionem versus concavitatem subterraneam decem ulnarum. ibi positae sunt novem statuae, interque eas Constantini magni et Faustae uxoris eius et Hilarionis

Φαύστης, και τοῦ πραιποσίτου Ἰαρίωνος, και τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Κρίσπου, ὃν Ἡρόδοτος και Ἱππόλυτος οἱ χρονογράφοι λέγουσιν ἀποκεφαλισθῆναι παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τοῦ ἰδίου πατρὸς διὰ τὸ εἰς ὑποψίαν ἐλθεῖν μοιχεῦσαι ζητεῖν τὴν μητρειὰν
 5 Φαύστην, ἣν τινα βαλανεῖον πυρωθὲν ἐδέξατο και ἐκεῖ ἀηρέθη. Ἐλένη δὲ ἡ μήτηρ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, μὴ φέρουσα τὴν τοῦ νέου ἄδικον ἀναίρεισιν, ἤδη τῆς τοῦ Καίσαρος ἀξιοθέντος τιμῆς, ἠδολέσχει ἐπὶ τῇ ἀκρίτῳ ἀποφάσει τούτου. διὸ και Β
 μεταμεληθεὶς ὁ τούτου πατὴρ ἐπένησεν ἡμέρας τεσσαράκοντα,
 10 μὴ λουσάμενος ὅλως τὸ σῶμα, μηδ' ἐπὶ κλῆσιν πεσών. ἐποίησε δὲ και τὴν στήλην αὐτοῦ ἐξ ἀργύρου καθαροῦ, ἐπιχρυσώσας ἐν μέρει, τὴν δὲ κεφαλὴν ἐκ χρυσοῦ τελείου, ἐπιγράψας ἐν τῷ μετώπῳ οὕτως "ὁ ἠδικημένος υἱός μου." ταύτην δὲ ποιήσας μετάνοιαν πολλὰ και τὸν θεὸν ἐξελιπάρησεν, ἵνα ἀφεθῇ αὐτῷ
 15 τὸ ἀμάρτημα. αἱ δὲ λοιπαὶ στήλαι ὑπάρχουσι Σεβήρου, Ἀρματίου, Ζευξίππου, Βιγλεντος τοῦ τὰ βιγλέντια κτίσαντος, και Ἐλευθερίου τοῦ τὰ ἐν τῷ σενάτῳ παλάτια κτίσαντος. και οὗτοι

1 τοῦ τρίτου παιδὸς C. τοῦ παιδὸς αὐτοῦ ὁμωνύμου κωνσταντίνου και ἑτέρου κρίσπου ὀνομαζομένου Vat. alii κρίσπου et κρήσκουτος. 9 ἐπένησεν] μετενόησε και ἔκλασεν ἐπ' αὐτῷ μ' ἡμέρας και μ' νόστιας Vat. 10 μηδ' ἐπὶ] μὴ ἀναψύξας ἐν κοίτῃ F. 13 ταύτην στήσας, μετάνοιαν βαλὼν, ἐλιπάρει θεῷ ὑπὲρ ἂν ἐπλημμέλησεν F. 16 Βιγλεντίου CF. 17 τοῦ εἰς τὰ σένατον τὸ παλάτιον F. οὗτοι πάντες ἕξαι παρεδόθησαν, και ὑπὸ ἀδικήσαντος στηλωθέντες συγχώρησιν παρὰ τοῦ πλημμελήσαντος ἔδυσσποῦντο. παρέλαβον δὲ και τὰ οἰκία τέκνα τοῦτο αὐτὸ ποιεῖν. και ἐκ τούτων πολλοὶ ἕως Οὐαλῆ τοῦ Ἀρριανού. οἱ οὖν Ἀρριανοὶ μὴ φέροντες τὴν ἤτιαν τὴν διὰ Κωνσταντίνου ἐν τῷ εἰρημένῳ Τετραδιαίῳ ἐμβόλῳ, πλησίον τοῦ ἀγίου Θεοδώρου, ταύτας κατέγρασαν. F.

praepositi, et Crispi filii Constantini, cui Herodotus et Hippolytus chronographi tradunt caput fuisse amputatum a patre Constantino magno, quod falso suspicaretur ipsum Faustae novercae pudicitiam sollicitasse, quae postea balnei aestu suffocata est. Helena vero Constantini mater aegre ferebat iniustam mortem illius juvenis, dignitatem Caesaris iam adepti, et assiduo nil aliud vel loquebatur vel meditabatur quam praecipitem et iniudicatam eius condemnationem; quare tandem quoque pater sera permotus poenitentia integros quadraginta dies ipsum luxit, tanta animi aegritudine ut nunquam nec lavaret corpus nec lecto recumberet. praeterea statuam ei posuit ex argento puro et ex parte inauratam, praeter caput, quod ex puro puro auro confectum erat, inscriptis in fronte his verbis "filius meus iniuria affectus." hac igitur ratione poenitentiam agens, deum quoque multis et assiduis precibus illius peccati veniam exoravit. reliquae statuae sunt Severi, Harmatii, Zeuxippi, Vigilantii et Eleutherii, qui palatium senatus condidit. hae omnes sta-

C πάντες παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐστηλώθησαν, οὓς οὐ
Ἀρειανοὶ ἐπὶ Οὐάλεντος τοῦ παρανόμου κατέχωσαν ἐκείσε.

Ἐν δὲ τῷ σενάτῳ ἀπετέθησαν οἱ ἡνίοχοι ζευξίππων, καὶ
ἐτέθησαν ἐν τῷ ἀστρονομικῷ ὄργάνῳ, οὗ καὶ αἱ τῆς Ἀρτέμιδος
καὶ τῆς Ἀφροδίτης στήλαι ἴσταντο καὶ σκυτάλαις ἀπεκεφαλίσθη
παρὰ τῶν Ἀρειανῶν Ἀρκάδιος ἀρχιδιάκονος τῆς ἁγίας Εὐφημίας.
αἱ δὲ καροῦχαι τῶν ἀναιρεθέντων ἡνιόχων κατεχώσθησαν ἐν τῷ
εἰλήματι τοῦ ἵπποδρομίου παρὰ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου.

Οἱ δὲ ιβ' κόφινοι τῶν περισσευμάτων πρότερον μὲν ἐν τῷ
παλατίῳ τοῦ σενάτου κατέκειντο, εἶτα ἐν τῷ εἰλήματι τοῦ φόρου
κατεχώσθησαν.

D Ἐν δὲ τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ, δρομικῇ τὸ
πρότερον οὖση, εἰς εἰδωλεῖον τελοῦση, τετρακόνσαι εἴκοσι ἐπὶ
στήλαι ἴσταντο, ἃς ὁ μέγας βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐν τῷ μέλλειν
κτίσαι τὸν θεῖον ναὸν ἀφείλετο καὶ διεμερίσματο τῇ πόλει. οἱ δὲ
πεπειραμένοι τῶν προειρημένων τὴν πόλιν περιερχόμενοι οὐκ ὀλί-
γας εὐρήσουσιν. αἱ πλείονες δὲ ὑπῆρχον Ἑλλήνων, ὡς προεί-

3 p. 14 et 83 Band. ἡνίοχοι ἐν ζευξίπποις ἐν τῷ ἀστρ.
ὄργάνῳ, ἐνθα τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἴστανται στήλαι,
ἐν αἷς σκυτάλαις ἀπεκεφαλίσθη ὑπὸ Ἀρειανῶν Ἀρκάδιος ἀρχιδιά-
κονος τῆς ἁγίας Εὐφημίας, omittis reliquis, C. F. vero additis his:
ἐνθα καὶ λέγουσι σείεσθαι τὰς στήλας ἕως ἡμερῶν τριῶν τοῦ θα-
νάτου τούτου.

9 p. 14 et 83 Band. ιβ'] δέκα CF.
πρότερον] δέκα ἔτη CF. τῷ νέῳ καλ. F. 10 εἶτα] μετὰ
δὲ ταῦτα ὑπὸ τὴν βάσιν τοῦ κίονος κατ. C. 11 κατεχώ-
σθησαν, Μητροφάνους ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦτο συμ-
βουλεύσαντος τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ. F. 12 p. 14
et 84 Band. δρομικῇ — τελοῦση om C. 14 ἃς — 17 εὐρή-
σουσιν] haec post p. 65 v. 13 προσετέγκαντος CF. 17 ἑλλη-
νικαὶ ὑπῆρχον, αἱ τινες ἐκ τῶν πολλῶν ὑπῆρχον, τοῦ τε Διὸς καὶ
Κάρον τοῦ πατρὸς καὶ Διοκλητιανοῦ CF.

tnae a Constantino magno erectae erant, quas sub Valente haeretico
Ariani in eo loco terrae obruerunt.

In senatu statuae aurigarum circensium positae erant, in organo
scilicet astronomico, ubi etiam Dianae et Veneris statuae erant collo-
catae. ibidem Arcadius archidiaconus S. Irenae ab Ariani occisus fuit.
caeterum currus peremptorum aurigarum sub portica Hippodromi a
Theodosio imperatore depositi fuerunt.

Duodecim corbes reliquiarum primum quidem in palatio senatus
collocati erant, postea vero in porticum fori transpositi fuerunt.

In ecclesia magna S. Sophiae, quae prius forma oblonga erat et
idolorum cultui serviebat, stabant 427 statuae, quas magnus imperator
Iustinianus, templum illud divino cultui aedificaturus, inde abstulit et
per urbem distribuit. harum non paucas docti urbem perambulantes
inveniunt. maior autem earum pars, ut supra dictum est, erant genti-

φονται, Ἀπόλλωνος τοῦ τε Διός, καὶ Καράτου τοῦ πατρικίου, Διοκλητιανοῦ, καὶ τὸ δωδεκάζωδον, καὶ ἡ Σέληνη καὶ ἡ Ἀφροδίτη, καὶ ὁ ἀρκτουῖρος ἀστήρ παρὰ δύο Περσικῶν στηλῶν βασταζόμενος, καὶ ὁ νότιος πόλος, καὶ ἡ ἱέρεια τῆς Ἀθηνᾶς, ἀπὸ 5 τοῦ πλευροῦ τὸν Ἴέρωνα φιλόσοφον μαντευόμενον ἔχουσα. οὐκ ὄλλγαι δὲ Χριστιανῶν· καὶ δέον ἐκ τῶν πολλῶν ὄλλγων ἐπιμνη- P 35 σθῆναι, Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ Κώνσταντος καὶ Γάλλου καὶ Θεοδοσίου καὶ Ἰουλιανοῦ Καίσαρος, καὶ ἕτερον Ἰουλιανοῦ ἐπάρχου, Λικινίου Ἀγούστου, Οὐαλεντινιανοῦ, καὶ Θεοδοσίου, 10 καὶ Ἀρκαδίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ Σεραπίωνος ὑπάτου, καὶ Ἐλένης τῆς μητρὸς Κωνσταντίνου τρεῖς, ἡ μὲν μία πορφυρᾷ διὰ μαρμάρων, ἕτερα διὰ ψηφίδων ἀργυρῶν ἐν χαλκῷ κλονι, καὶ ἡ ἄλλη ἐλεφαντῶδης, Κύπρου ῥήτορος προσενέγκαντος.

Ὁ Μαναῖμ στρατηγὸς μετὰ τὸ νικῆσαι τοὺς Σκύθας κατὰ 15 κράτος στήλη ἠξιώθη τιμηθῆναι ἐν τῷ καλουμένῳ ὠρεῖ, ὃ τινες Β καὶ μῦδιον καλοῦσιν. ἦν δὲ καλὸν ὠρολόγιον, ἔνθα νῦν ἴστανται κλονες καὶ ἀψὶς πρὸς τὸν λεγόμενον οἶκον Κρατεροῦ. ἔνθα ἴστατο καὶ μῦδιος χαλκοῦς καὶ ὠρεῖον καὶ δύο χεῖρες χαλκαῖ ἐπὶ ἀκοντίων. τὸν δὲ μῦδιον δέον ἐστὶ μὴ παραδραμεῖν ἡμᾶς, ὅτι ἐπὶ

2 καὶ τὰ δώδεκα ζῳδία C. 4 ἡ ἐριδία et ἡ ἐριβία alii.
5 τὸν Ἴέρωνα] τὴν Ἴριον ἀφιλοσόφως μαντεύουσαν ἔχουσα. ἐκ δὲ τῶν Χριστιανῶν οὐκ ὄλλγαι μὲν, ὡς εἶπον (C, ὡσεὶ ὀδοῦχιοντα F). καὶ δέον CF. 6 ὄλλγας μνημονεύσαι F. 7 prius καὶ] Κωνσταντίνου F. Γάλλου Θεοδοσίου τε καὶ Ἰουλιανοῦ καὶ Θεοδοσίου τοῦ ἕτερου καὶ Ἀρκαδίου C, Γαλιηνοῦ κναίστορος Λικ. F. Γαλλιηνοῦ Lamb. 10 ὑπατικοῦ F. 12 μαργάρων C. 14 p. 19 et 84 Band. Μαναναῖν F. 16 καλόν] πάλοι Lamb. 17 ἴσταται C. 18 ὠρολόγιον Lamb.

lium, Apollinis nempe, Iovis, Cari, Diocletiani et duodecim signorum caelestium, item Lunae, Veneris et Arcturi sideris, quod duae Persicae columnae sustinent, et poli australis, et sacerdotis Minervae, a cuius latere stabat Hero philosophus fatidicus. Christianorum etiam statuae inter eas erant non paucae, ex quarum numero quarundam faciendae est mentio, Constantini magni, Constantis, Gallieni, Theodosii, Iuliani Caesaris et alterius Iuliani praefecti, Licinii Augusti, Valentiniiani, Theodosii eiusque filii Arcadii, et Serapionis consulis. Helenae matris Constantini tres inter eas erant statuae; una ex marmore porphyretico, altera ex crustis argenteis supra columnam aeream, tertia vero ex ebore, quam posuit Cyrus rhetor.

Manaim praefectus militum post Scythas fortiter devictos statuum meruit in loco nuncupato Horreo, quem quidam etiam vocant Modium. erat autem olim Horreum, ubi nunc stant columnae et arcus ante domum quae appellatur Crateri: ibidem collocata erant modius aereus et horologium et duae manus aereae hastis infixae. neque hoc silentio

Georg. Cod. de Orig. Cp.

Θαλαεντινιανοῦ ἐτυπώθη· τότε γὰρ καὶ ἀρχὴ μωδίων ἐπὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει οἰκούντων ἀνηρενήθη. τοῦτο τοῦ ἀργυροῦ τυπώσαντος. ἀργυρος δὲ ἀπ' ἀρχῆς ἐτυπώθη τὸ νόμισμα. τοῦτο δὲ καὶ Θεοδώρητος διασαφεῖ τρανόντατα. αἱ δὲ χαλκαὶ χεῖρες ἔκτοτε ἄνωθεν προετυπώθησαν. τοῦ βασιλέως τὸ κομμούλιον 5 C μώδιον νομοθετήσαντος, μὴ ἀντερεῖν δὲ τοῖς ναυτιῶσι προστάξαντος, ἐν τῷ κατωγέῳ μωδίῳ τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀπώλεσεν· ὄθεν καὶ ἐτυπώθησαν αἱ χεῖρες τοῖς λαμβάνουσι καὶ τοῖς διδοῦσιν, ἀμφοτέρα ἐκ τῶν προτεταγμένων μὴ ἀγανακτεῖν. ἔνθα τοῦ αὐτοῦ Βαλεντινιανοῦ στήλῃ ἴστατο εἰς τὴν ἀψίδα, ἔξαμον ἀργυροῦν 10 τῇ δεξιᾷ κατέχουσα, ὃ καὶ ἠρπάγη εἰς πάκτον παρὰ τοῦ πρωτίκτορος ὑποχωρῶν, ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀρχῇ Ἰουστινιανοῦ τοῦ ἑπινομήτου.

Μενάνδρου μάντεως στήλῃ ἐπηνέχθη ἐν τῇ πόλει, καὶ ἔστη D ἐπὶ τὸν Ἀρτοτυριανὸν οἶκον, ἣ εἰς τὸ ἀρτοπωλεῖον. ἦν δὲ ἀργυρ-15 ροέλατος, πλάτος ἔχουσα πηχῶν ἧ καὶ μῦκος πηχῶν ιε'. ἦν

1 ἀρχηγὸν Μωδίου τῶν ἐν C, ἀρχμώδιον παρὰ τῶν ἐν F. 2 τοῦτο] διὰ τοῦτο CF. 3 τυπώσαντες C. 4 διασαφεῖ F. 5 κομμούλιον C. 6 τοῖς αὐτοῦ νόμοις προστάξαντος, εἰς ἐκ τούτων παριδῶν τὴν πρόσταξιν καὶ ὄγλον πωλήσας τὰς χεῖρας ἀπώλεσεν C, τοῖς ναυτιῶσι προστάξαντος, καὶ τὰ σιτηρεῖα εἰς ἕξ ἀμφοτέρων τῶν ναυτῶν τῷ βασιλεῖ εἶπον ἀπεμπωλοῦν ἐν τοῖς ἐκείσε δικῆν ἀδικον καταγγελλαντος, ἐν τῷ κατ. F. τοῖς ναύταις προστάξαντος, εἰς τῶν ναυτῶν τοῦτο ποιήσας ἐν τῷ κατ. Lambecius e Suida. 9 ἀμφοτέροισ F. ἀμφοτέραι, μετὰ τῶν σιτηρεῶν κομμούλια δίδοσθαι τὰ μώδια. ἔνθα καὶ ἡ τούτου στήλῃ C. ἔνθα τοῦ] ἐν δὲ τῇ ἀψίδι τῶν χειρῶν καὶ τοῦ μωδίου στήλῃ ἔστησε τοῦ νέου θαλαεντινιανοῦ, καὶ ἐν τῇ δεξιᾷ κατεῖχεν ἔξαμον ἀργυροῦν, ὃ καὶ ἠρπάγη ὑπὸ κύρου πρωτίκτορος ἐν ἑταί δευτέρῳ τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ Reg. 11 παρὰ — ἑπινομήτου om C. κατέχουσα, ἀρπαγῆναι εἰς πάκτον διὰ τὸ καὶ αὐτὴν εἶναι ἀργυρᾶν μικρὰν ἀπὸ τοῦ κομοῦλον πρωτίκτορος ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τὸ δεύτερον. F. 14 p. 85 Band. μάντεως] μάντεως Κρητῶν F. 16 ἦν] ἦντινα χρυμευτὴν ὑπάρχουσαν Vat.

praetereundum est, modium sub Valentiniano ibi statutum fuisse; tunc enim modiorum usus Cpoli coepit. principio autem modius ille ex argento factus erat, ut perspicue declarat Theodoretus. caeterum manus aereae propterea supra modium positae sunt. cum imperator sanxisset ut modius frumenti cumulate venderetur et navicularios vetuisset edicto obsistere, uni eorum contra facienti dextra manus amputata est. hinc igitur manus illae formatae sunt, ut neque dantes neque recipientes statutis contradicerent. ibidem supra arcum eiusdem Valentiniani statua collocata erat dextra gerens examen argenteum, quod ad pactam barbaris pecuniam solvendam a Cyro protectore ablatum est, quo tempore recuperato imperio Iustinianus Rhinotmetus secundum imperabat.

Menandri vatis statua Cpolim deducta fuit et collocata ad aedes sive in Artopolio. erat autem tota ex argento ductilibus confecta, latitu-

κατεάξας ὁ εὐσεβῆς βασιλεὺς Μαρκιανὸς ἐχάραξεν εἰς ἀργυρία καὶ διένειμε τοῖς πένησι.

Ἄρδαβούριος στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ μεγάλου Λέοντος τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως, ἐν τοῖς Θρακώοις μέρεσιν, Ἡρωδιανοῦ στήλην εὐρῶν ἐπέκρυτον πᾶν καὶ παχεῖαν, καὶ θυμωθεὶς διὰ τὸ ἀνείδειον αὐτῆς, κατέτριψεν αὐτήν· ἐν δὲ τῷ καταθραύειν εὗρεν ἐν αὐτῇ χρυσοῦ λίτρας ἑκατὸν τριάκοντα τρεῖς, καὶ αὐτίκα μετὰ προθυμίας κατεμήνησε περὶ τούτου τῷ βασιλεῖ. καὶ ὁ βασιλεὺς εὐρῶν ἀφορμὴν ἀνείλεν αὐτόν. ἐν δὲ τῷ σφάλλεσθαι ὀδυρόμενος 10 ἔλεγεν “οὐδεὶς μολύβδῳ χρυσοῖον καταμίξας ἐπιζήμιος εὐρίσκεται, P 36 οἷα παρὰ τῷ κυριῷ τούτῳ βασιλεῖ εἰς ζεμὴ συμβέβηκεν.” καὶ οὕτως ἀπεκτάνθη. Ἐνθα καὶ οἱ διερχόμενοι τὸν τόπον μάλιστα φιλόσοφοι οὐ τοῖς προτέροις κακοῖς τὸν θάνατον Ἄρδαβουρίου ἐνέβαλλον, ἀλλ’ ἕνεκα τῆς στήλης Ἡρωδιανοῦ καταλύσεως. 15 ἤμα δὲ καὶ Ἄσπαρ ὁ παραδυναστεύων τῷ τότε καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ σὺν αὐτῷ τὸ πέραις ἀδελφικῶς ἐδέξατο· οὗ καὶ στήλη ἐν τοῖς Ταύρου μέρεσιν ἕως τῆς δεῦρο ἐσώζετο, ἐν ἵππῳ καθήμενη. τὸν οἶκον τοῦ Ἄσπαρος εἶχε Βασίλειος ὁ παρακοιμώμενος.

Κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ φόρου στήλαι ἐν μαρμαροῖς B 20 πορφυροῖς ἦσαν δώδεκα, καὶ Σείρηνες δώδεκα, αἷς οἱ πολλοί

1 ἐχάραξεν] εἰς ὀβολοὺς ἐλάσας τοῖς δημοσίοις προσέδθηκεν. F. 3 p. 85 Band. ἐπὶ λέοντος τοῦ πᾶν F. 7 χρυσοῖον λιτρῶν ρλγ’ τάλαντα F. 10 ἐπὶ ζημίας ἠνδρῶζετο Vat. 15 ἤμα — ἐδέξατο] ὅτε καὶ ἄσπαρ σὺν αὐτῷ τὸ πέραις ἐδέξατο. Vat. 19 p. 14 et 85 Band. κατὰ] ἐν δὲ τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ φόρου τῆς ἀνατολῆς ἐδέξαντο στήλας πορφυρᾶς διὰ μαρμαρων ἰβ’ καὶ σειρήνας ἰβ’. CF.

dine octo cubitorum, et quindecim longitudine. hanc confregit pius imperator Marcianus, et nummos ex ea cusos pauperibus distribuit.

Ardaburius praefectus militum sub Leone magno imperatore, in regione Thracia, Herodiani statuam invenit incurvam prorsus et obesam. quare eius deformitate permotus eam confregit; quo facto in ea invenit 133 libras auri. hoc vero statim cum magno gaudio imperatori nuntiavit, qui arrepta occasione ipsum e medio sustulit. ille autem cum iam interficeretur, ultima haec verba cum lacrimis et lamentis protulit: “nemo unquam, qui aurum plumbo admiscuit, poenam meruit, ut nunc mihi evenit.” haec ubi dixit, continuo occisus est. equidem philosophi illac transeuntes non aliam causam mortis Ardaburii fuisse putant quam demolitionem statuæ Herodiani. simul etiam cum Ardaburio Aspar eius frater et collega praefecturae fraterno plane animo mortem obiit; cuius statua equestria in Taurina regione urbis hucusque integra servatur. domum vero Asparis postea possedit Basilius accubitor.

Ad dextram fori partem statuæ duodecim ex marmore porphyretico erant, et totidem Sirenes inauratae, quas vulgus equos marinos

θαλασσίους ἵππους ἐκάλουν. ἦσαν δὲ χρυσέμβαφοι. δύο ἐξ αὐτῶν ἐφ' ἡμῶν καθηρέθησαν, καὶ τρεῖς ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ ἁγίου Μάμαντος ἀπηρέθησαν· αἱ δὲ λοιπαὶ σώζονται.

Ἡ δὲ τύχη τῆς πόλεως ἴστατο χαλκῇ μετὰ μοδίου ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἀψίδι τοῦ φόρου, ἣν Μιχαὴλ ὁ Ραγκαβὲ παρὰ τοῦ βασιλέως κελευσθεὶς ἐχειροκόπησεν, ἵνα μὴ ἰσχύωσι τὰ δημοτικὰ μέρη ἐπανίστασθαι κατὰ βασιλείων.

Ἐν τῷ φόρῳ ὁ σταυρὸς ὁ μέγας γράφει “ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος.”
 C οἷτος δὲ ἐστὶν ἀντίτυπος οὗ ἐθεάσατο ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐν τῷ οὐρανῷ. οἱ δὲ χρυσέμβαφοι νίοι αὐτοῦ εἰσὶν. καὶ ἐν τοῖς 10 εὐωνύμοις μέρεσι πλησίον τῆς μεγάλης στήλης ἑλέφας χαλκοῦς ἴστατο, ἔνθα καὶ παραδόξον ἐδείχθη θέαμα. σεισμοῦ γὰρ ποτε γεγονότος καὶ πεπτωκότος αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἐνὸς τῶν ὀπισθεν ποδῶν κατεαγότος, οἱ ταξεῖται (ἔθος γὰρ ἦν παρ' αὐτῶν τὸν φόρον φυλάττεσθαι) συνδραμόντες τοῦ ἐγείρειν τὸν ἑλέφαντα ἔβρον 15 ἔσωθεν αὐτοῦ ἀνθρώπου ὁστῷ ἀνελλπῆ ὄλου τοῦ σώματος, καὶ πυξίον μικρόν, ἐν ᾧ γέγραπτο “Ἀφροδίτης παρθένου ἱερῆς οὐδὲ

1 δύο] ἐπὶ δὲ ἡμῶν ἑπτὰ μόνα καθορῶνται. τὰς δὲ τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς τοῦ ἁγίου Μάμαντος μέρεσιν ἐθήσαν, καὶ αἱ λοιπαὶ στήλαι σώζονται. CF. 4 p. 15 Band. μοδιόλου C. 5 ἣν ἐθήσαν Μιχαὴλ ὁ Ραγκαβὲ χειροκοπηθῆναι διὰ τὸ μὴ ἰσχύειν τὰ δημοτικὰ μέρη κατὰ τῶν ἀνακτόρων. C. 8 p. 15 et 85 Band. ἐν τῷ] ἴστέον ὅτι ὁ σταυρὸς ὁ μεσοσυλλαβῶν καὶ ἀναγινωσκόμενος ἅγιος ἅγιος ἅγιος παρὰ τοῦ πρωτοστατοῦντος (προστατοῦντος F) τῷ φόρῳ ἀνηγορεύθη (ἀνηγέρθη F). ἐνθεν καὶ δύο ταχυδρόμων καὶ αὐτοῦ τοῦ Κωνσταντῖνου καὶ Ἑλένης ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων σώζονται στήλαι. εἰς δὲ τὴν ἀνατολικὴν ἀψίδα τοῦ Κωνσταντινικοῦ φόρου σταυρὸς ἀργυρέπλαστος, καὶ ἐν τοῖς ἀκρωτηρίοις στρογγύλοις μῆλον ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ἀνηγέρθη ὑπὸ Κωνσταντῖνου, ὡς ἐθεάσατο αὐτὸν ἐν τῷ οὐρανῷ. οἱ δὲ χρ— CF. 14 οἱ τοῦ ἐπάρχου ταξεῖται CF. 17 ἐν φ'] οὗ ἐν τῇ κεφαλῇ F. ἀφροδίτη παρθένος ἱεράς Vat.

vocat. harum duae subversae sunt, tres ad S. Mamantem translatae: reliquae etiamnum ibi exstant.

Fortuna urbis aerea cum modio posita erat in orientali arcu fori. huic Michael Rangabe iussu imperatoris manus amputavit, ne factiones populi quicquam contra imperatores moliri possent.

In magna cruce fori scriptum est “sanctus, sanctus, sanctus;” eamque Constantinus magnus ad instar illius fieri curavit quam viderat in caelo. statucae vero inauratae quae ibi conspiciuntur filiorum eius sunt. praeterea olim ad sinistram magnae statucae elephas aereus stabat, ubi res visu mirabilis accidit. cum aliquando terrae motu collapsus unus pedum posteriorum casu diffringeretur, Taxeotae, quos moris erat forum custodire, accurrentes ad erigendum elephantum ossa imminuta in eo invenerunt corporis humani integri, et tabellam cui inscriptum erat “a Venere virgine sancta ne mortua quidem separor.” praefectus au-

θανοῦσα χωρίζομαι.” ὁ δὲ ἑπαρχος εὐνοὺς τῷ βασιλεῖ καὶ τῇ πόλει τυγχάνων, λαβὼν ὄλον τὸ τοιοῦτον ζώδιον, εἰς προσθήκην τῷ δημοσίῳ νόμῳ ἐχάραξεν. ἀλλὰ καὶ χοῖρος ἴστατο ἄνωθεν D τῶν κατὰ συστάδην ἱσταμένων κίωνων, σημαίνων τὴν κραυγὴν 5 τῆς πανηγύρεως, καὶ γυμνὴ στήλη πλησίον αὐτοῦ, σημαίνουσα τὸ ἀναίσχυντον τῶν πωλούντων καὶ τῶν ἀγοραζόντων.

Συστημάτια δὲ ἴστανται μέσον τοῦ φόρου ἐνζῶδα ἐπὶ κίωνων, ἐν οἷς δηλοῦνται ἐν ἱστορίαις τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι ἐν τῇ πόλει. ταῦτα δὲ πάντα ἐστήλωσεν Ἀπολλώνιος ἐκεῖνος ὁ 10 Τυανεύς, ὁ σοφὸς καὶ ἄριστος ἀστρονόμος, καὶ ἐστοιχειώσατο ὀνόματα ἐπικρατείας ἕως τέλους αἰώνων.

Ἐν δὲ τῷ μεγάλῳ μιλλῷ Θεοδοσίου στήλῃ ἴσταται ἐφ’ ἑπι- που χαλκοῦ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ μῆλον καὶ στηλοειδὲς τι στεφανοῦν ἀνδροεικελον ἄγαλμα ἔχοντος, ἣν ἀνεγείρας τῇ πόλει πολλὰ σιτη- P 37 15 ρέσια δέδωκεν. οἱ δὲ ἐκεῖσε ὀκτῶ κίονες καὶ οἱ ποδίσκοι, ὁμοίως καὶ τῶν ἀρτοποιῶν ὀκτῶ κίονες καὶ τῶν τζυκαλαρίων καὶ τῆς χαλκῆς, ἔχουσιν ἱστορίας πολλὰς, ἃς καὶ καλλύνας ἐχρῶσεν.

1 ὁ — 3 ἀλλὰ] ὅπερ ὁ ἑπαρχος τῷ δημοσίῳ προσέθηκεν εἰς νομῶν τοῖς προαναδεδηλωκόων. CF. 3 ἄνωθεν — κίωνων om C. 7 p. 15 Band. συστημάτιον δὲ μέσον τοῦ φόρου ἐνζῶδον ἐπὶ κίωνων ἱστάμενον καὶ ἐν αὐτῷ στηλοῦν τὰς ἱστορίας τῶν μελλόντων ἐσγᾶτως γίνεσθαι ἐπὶ ταύτῃ τῇ πόλει. οἱ δὲ στηλωτικοὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ταῦτα πάντα συνίασιν. ἐστήλωσε δὲ αὐτὰ Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς παρακλήθεις παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, καὶ εἰσελθὼν ἐστοιχειώσας τὰ ὀνόματα τῆς ἐπικρατείας ἕως τέλους αἰώνων. C. μετὰ ζωδίων pro ἐνζῶδα Vat. 12 p. 11 et 86 Band. μεγάλῳ] λεγομένῳ C. 13 καὶ στηλ. — ἔχοντος] κρατοῦντος C. 16 tertium καὶ add C. 17 ἃς ὁ αὐτὸς καλλ. C.

tem, qui imperatori et urbi bene volebat, totum illud signum augendo aerario publico in nummos redegit. ibidem etiam stabat porcus supra columnas contiguas, multitudinis strepitum denotans; et prope visebatur alia statua nuda, significans impudentiam eorum qui vendunt et qui emunt.

In medio foro compages quaedam seriesque figurarum columnis impositae visuntur, quae res urbi aliquando eventuras indicant. illas vero omnes erexit Apollonius Tyaneus, astronomiae scientissimus, iisque nomina successiva imperatorum usque ad saeculorum finem insculpsit.

In magno miliario collocata est Theodosii statua equestris ex aere, manu gerens pomum et parvam statuam ipsum coronantem. in eius dedicatione annonam largissimam populo praebuit. octo autem quae illic sunt columnae cum suis spiris, totidemque aliae in Artopoliis positae, atque columnae Tzycalariorum et quae stant in Chalce, omnes illas multas continent historias, quas Callinas inauravit.

Ἐν δὲ τῷ Ξηρολόφῳ, ὃν πρῶην θέαμά τινες ἐκάλλον, ἔσθησαν κοχλιάδες ἰς καὶ σύνθετος Ἄρτεμις καὶ ἑτέραι πολλὰι στήλαι εἰς τὰς ἀψίδας. ἔσχατον δὲ ἐκλήθη Θεοδοσιακὸς φόρος.

Ἵτι Μητροφάνους καὶ Ἀλεξάνδρον καὶ Παύλου εἰκόνες ἐν σανίσι γέγονασιν ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ ἴσταντο 5
 B ἐν τῷ μεγάλῳ κίονι τῷ πορφυρῷ, πλησίον κατὰ ἀνατολάς· ἄστινας οἱ Ἀρειανοὶ μετὰ τὸ κρατήσῃσι πύρρι παρέδωκαν ἐν τῷ Κορωνίῳ μιλίῳ, μετὰ καὶ τοῦ τῆς Θεοτόκου ἀπεικονίσματος καὶ αὐτοῦ δὴ τοῦ νηπιῶσαντος σαρκὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὼς Ἀγκυριανὸς χρονολόγος ἐν τῷ δεκάτῳ λόγῳ αὐτοῦ καὶ Ἀναστάσιος 10 ἡμῶν παραδεδώκασιν.

1 p. 20 et 86 Band. 2 κοχλῖαι CF. ἰβ' καὶ Ἄρτεμις
 συνθετῆ στήλῃ, καὶ Σενήρον τοῦ κτίσαντος καὶ θεαμάτιον τρέ-
 πουν. ἐνθα καὶ θυσίαι πολλὰι παρὰ τοῦ αὐτοῦ Σενήρου γέγον-
 νασιν. ἐνθα καὶ χρῆσμοι πολλοὶ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ γέγονασιν.
 καθ' ὃν καὶ κόρη παρθένος ἐτύθη καὶ ἀστρονομικῆ θύεισι εἰς
 ἰς χρόνους διήρκεσεν. F. 3 φόρος. καὶ ἦν μέχρι Κωνσταν-
 τίνου τοῦ κοκρωσίου. C. 4 p. 60 et 84 Band. 6 ἐν
 τῷ μεγάλῳ] ἐν τῷ φόρῳ πλησίον τῆς μεγάλῃς στήλῃς τῆς ἐν τῷ
 κίονι κατὰ τὴν ἀνατολήν F. 8 Κορωνίῳ] ὠρεῖῳ C, ὠρεῖῳ
 Lamb. 9 ἀγκυριανὸς Vat. 10 τῆ δεκαλόγῳ CF. αὐτοῦ
 ἀκριβέστερον παρὰ ἀναστάσιον ἡμῶν παρέδωκεν alii. addit F: τὸ
 δὲ αὐτὸ καὶ αὐτὸς Ἀναστάσιος.

In Xerolopho, quem prius theama sive spectaculum quidam vocabant, erant testudines sedecim, et Dianae statua composita, et complures aliae supra arcus. tandem vero denominatus est forum Theodosianum.

Imagines Metrophanis Alexandri et Pauli a Constantino magno tabulis ligneis incisae erant et collocatae supra magnam columnam porphyreticam ad Orientem, quas Ariani rerum potiti in miliario aureo combusserunt una cum imagine S. deiparae et ipsius Iesu Christi infantis, ut Ancyranus chronographus libro decimo et Anastasius memoriae prodiderunt.

Π Ε Ρ Ι Κ Τ Ι Σ Μ Α Τ Ω Ν

ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Ο ἅγιος Ἀγαθόνικος ὑπὸ Ἀναστασίῳ πρότερον καὶ Ἰουστινιανοῦ **C** τοῦ μεγάλου τὸ δεύτερον ἀνεκαινίσθη. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ναῷ καὶ πατριάρχαι ἐπεσκόπησαν ἑπτὰ ἐπὶ χρόνους πενήκοντα, καὶ βασιλεῖς ἑσπερηφόρον ἐκέισε τέσσαρες. δι' ἣν δὲ αἰτίαν μετε-
5 ποιήθη ὑπὸ Τιβερίου, οὐ γινώσκεται. καὶ παλάτιον δὲ ἦν πλησίον τοῦ αὐτοῦ ναοῦ μέγιστον. ὑπὸ δὲ Τιβερίου τοῦ πενθεροῦ Μανρικίου μετεποιήθη, διολισθὲν εἰς τὰ βασίλεια.

Τὰ δὲ τείχη τῆς δόσεως τῶν μεγάλων πορτῶν ἐπὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου καὶ εἰσεβούς ἀνεκαινίσθη, ὅτε καὶ ἐλιτάνευσαν καὶ

1 p. 47 et 82 Band. 4 στεφηφοροῦσιν ἐκέισε. δι' F. 5 Τιβερίου CF: vulgo θυμοῦ. καὶ] τοῦτο δὲ παρέδωκαν οἱ πρὸ ἡμῶν ὅτι καὶ παλάτιον μέγιστον πλησίον τοῦ παλατίου τούτου ἦν F. 6 πενθεροῦ Μανρικίου] πρώτου Vat. 7 τὰ νῦν β. C, τὰ παλάτια Vat. 8 p. 82 Band. τὰ δὲ — p. 72 v. 3 ἐνίκησαν post p. 72 v. 5 πάνν F. δόσεως] πόλεως Vat. τῶν μεγάλων πορτῶν] τὰ μεγάλα πρώτον Reg. 9 εἰσεβούς Vat. ὅτε] καθ' ἣν C.

DE AEDIFICIIS

CPOLITANIS.

Templum S. Agathonici primo ab Anastasio, secundo autem ab Iustiano magno renovatum est. in hoc templo intra quinquaginta annos septem patriarchae episcopatum gessere et quattuor imperatores coronati sunt. ob quam vero causam mutatum sit non novi. vicinum huic templo erat palatium maximum. caeterum sub Tiberio socero Mauricii mutatum est et inclusum intra palatium imperatorium.

Murus occidentalis magnarum portarum sub Leone magno et pio renovatus est; quo tempore supplicatio habita fuit, et cantatum qua-

τὸ κύριε ἐλέησον τεσσαρακοντάκις ἐξεβόησαν, καὶ ὁ δῆμος τῶν Πρασίτων ἔκραξεν “Κωνσταντῖνος καὶ Θεοδόσιος ὁ μέγας καὶ Λέων εἰς κράτος ἐνίκησαν.”

D Τὰ δὲ τεύχη τὰ πρὸς τὴν θάλασσαν ἀνεκαινίζοντο ὑπὸ Τιβερίου Ἀψιμάρου (ἕως γὰρ αὐτοῦ ἡμελημένα ἦσαν πάντ) 5 καὶ ἐκ δευτέρου ἀνεκαινίσθη ὑπὸ τοῦ Θεοφίλου.

Τὸν ἅγιον Μώκιον καὶ τὸν ἅγιον Μηνᾶν ἐποίησεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ναοὺς ὄντας τὸ πρὶν εἰδώλων· καὶ τὸν μὲν ἅγιον Μηνᾶν καθὼς ἦν εἶασεν, ἐκδιώξας δὲ τὰ ἀγάλματα ἐπωνόμασε τὸν ναὸν οὕτως. τὴν δὲ τελείαν αὐτοῦ οἰκοδομὴν ἐποίησεν μετὰ 10 χρόνου ρξδʹ Πουλχέρια καὶ Μαρκιανός, σὺν τοῖς προαστείοις καὶ ἱεροῖς σκεύεσι. τοῦ δὲ ἁγίου Μωκίου ὑπάρχοντος ἄλλα δύο μήκη μελλοῦς παρ' ὃ ἐστὶ νῦν, ἐξέκοιπε τὸ διμύριον τοῦ ναοῦ P 38 ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, καὶ ἀνήγειρε τὸ θυσιαστήριον. διότι δὲ ἀνηρέθη ὁ ἅγιος Μώκιος ἐκείσε, τούτου χάριν ἀνήγειρε καὶ τὸν 15 ναὸν ὡς ἴδιον αὐτοῦ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐκείσε ἔφερον, ὅπερ κεῖται ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου. ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐξωρρίζοντο οἱ Ἀρειανοὶ ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ἐλθόντες πάλιν κατώκησαν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Μω-

1 ἐβόησαν C. τῶν Πρ.] τοῦ πρασίτου ἔκραξαν “Λέων Κωνσταντῖνον εἰς κράτος ἐνίκησαν” C. 3 Λέων] ἐλένη Vat. ἐνίκησαν. ὁ γὰρ μέγας κωνσταντῖνος ἐνομοθέτησε τὴν κυριακὴν ἀπραξία τιμᾶσθαι· πρὸ γὰρ αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν κυριακὴν πάντες ἐργάζοντο. Reg. Vat. 4 τὴν om F. ἀνακαινίζονται C. 7 p. 51 et 81 Band. 13 τὸ διμύριον μέρος C. 17 p. 51 et 81 Band. ἐν δὲ ταῖς] Λέων γινώσκων ὅτι ὁ ἅγιος Μώκιος πρῶτον μὲν ὑπὸ Κωνσταντῖνου τοῦ μεγάλου παρφοδομήθη Ἑλλήνων πληθὴ ἐκείσε κατοικοῦντων πολλὰ, καὶ ναὸς ἦν τοῦ Διὸς, καὶ ἐκ τῶν αὐτοῦ ἴθων ἐκτίσθη. ἐν CF. 18 ἐξωρρίζονται οἱ Ἀρειανοὶ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν, καὶ ἐλθόντες ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Μωκίου ἠράσθησαν, καὶ παρακαλοῦσι τῷ βασιλεῖ F.

dragies “kyrie eleeson,” acclamante factione Prasina “Constantinus et Theodosius magnus et Leo fortiter vicerunt.”

Muros maritimos antea neglectos Tiberius Apsimarus renovavit, secundo autem restauravit eosdem Theophilus.

Templa SS. Mocii et Menae dicavit Constantinus magnus, cum prius essent fana idolorum. et quidem S. Menam, eiectis duntaxat simulacris et novo indito nomine, uti erat reliquit. integram vero ipsius structuram cum vestibulis et sacris vasis annis 169 post procurarunt Pulcheria et Marcianus. templum S. Mocii duplo tunc maius quam nunc est, media parte contraxit Constantinus magnus, et altare ibidem erexit. quoniam vero ibi olim S. Mocius interemptus fuerat, ea re templum hoc ipsius nomini dicavit eiusque corpus illuc transtulit. tempore Theodosii magni eiiciebantur Ariani ecclesia magna; posteaque reversi permissu imperatoris occuparunt templum S. Mocii. septimo

κίου, καὶ παρεκάλουν τὸν βασιλέα κατοικεῖν αὐτοὺς ἐκεῖσε, καὶ γέγονε· καὶ εὐθὺς ἀνεγείρουσι τὸν ναὸν οἱ Ἀρειανοί, καὶ δοξάζεται παρ' αὐτῶν ἔτη ζ', καὶ πίπτει λειτουργούντων αὐτῶν ἐν τῷ ἐβδόμῳ ἔτει, ὅτε καὶ Ἀρειανοὶ ἀπεκτάνθησαν πολλοί. ἐν δὲ 5 ταῖς ἡμέραις Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου ἀνεγίρεται ὁ αὐτὸς ναὸς καὶ ἴσταιται μέχρι τῆς σήμερον.

Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ἀνήγειρε τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὴν Β παλαιάν, καὶ τὴν ἁγίαν Σοφίαν δρομικὴν, καὶ τὸν ἅγιον Ἀγαθόνικον, καὶ τὸν ἅγιον Ἀκάκιον τὸν ἐπτάσκαλον. τοὺς δὲ 10 ἁγίους ἀποστόλους ἔκτισεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ σὺν αὐτῷ, δρομικὸν ξυλόστεγον ποιήσασα, καὶ μνημεῖα τῶν βασιλέων, ὧν ἐντὸς κεῖται μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ οὗτος.

Τὴν μονὴν τῆς Βεθλεὲμ ἔκτισεν ἡ ἁγία Ἐλένη, καὶ τὰ 15 Γάστρια. καλοῦνται δὲ οὕτως, διότι κομίσασα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ τὸν τίμιον σταυρὸν εἰσήγαγεν αὐτὸν διὰ τῆς πόρτης τοῦ Φαμάθου, καὶ τὰ εὐρεθέντα ἐκείσε ἐπάνω τοῦ σταυροῦ κρῖνα τε καὶ φύλλα καὶ βασιλικὰ καὶ τριακοντάφυλλα καὶ κώστους καὶ σάμψυχα καὶ βάλσαμα ἐρύτησεν εἰς γάστρας πρὸς τὸ διασωθῆναι. ἐκεῖσε C δὲ ἀπληκεύσασα ὠνόμασε τὸν τόπον Γάστρια, καὶ μονὴν ἀνήγειρεν.

3 πίπτει, ὡς λόγος, ἔτι λ. F. 4 ὅτε καὶ] καθ' ὃν F.
 6 ἴσταιται ἕως ἡμῶν. ἐν δόλω (ἐν δ' λόγῳ Combefis.) Μάρκελλος
 ἀναγνώστης φησὶν ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας Κωνσταντοῦ
 τοῦ Ἰσαύρου πίπτει ὁ ναός. F. 7 p. 32 Band. 8 παλαιάν
 τὸ πατριαρχεῖον καὶ C. 9 ἐπτάσκαλον] πλησίον τῶν οἰκημάτων
 τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου C. 11 μνημεῖα] μνημοθεσίον C.
 13 p. 54 Band. τῆς] τὴν C. καὶ τὰ] καὶ τὴν μονὴν τὰ
 Reg. 15 φαμαθὰ C. 17 σάμψυχα κώστους καὶ β. C.
 19 ἀππλικεύσασα Vat.

autem anno, postquam hoc templum ab Arianis aedificatum et possideri coeptum fuerat, corrui, dum sacra fiunt, plurimosque illorum oppressit. tempore autem Iustiniani magni denuo templum illud exstructum fuit, et hucusque saluum permansit.

Constantinus magnus aedificavit ecclesiam veterem S. Irenae, et templum S. Sophiae oblongum, et S. Agathonicum, et S. Acacium cognominatum Heptascalum sive ad septem gradus. templum vero SS. Apostolorum una cum ipso mater eius exstrui curavit, forma oblonga et tecto ligneo opertum. item monumenta imperatorum, in quorum uno ipse cum matre conditus est.

Monasterium Bethleem condidit S. Helena; item aliud nuncupatum Gastia. causa autem eius denominationis haec est. Helena Constantini mater sacram Christi crucem Hierosolymis afferens ingressa est Cpolim per portam quae vocatur littorea, et quae supra crucem reperta erant, lilia phylla basilica triacontaphylla sampsucha balsama, ea omnia, quo conservarentur, in vasis plantavit atque ibi deposuit, et monasterium in eodem loco nomine Gastia exstruxit.

Τοῦ δὲ Ψαμάθου τὰ παλάτια καὶ τὸ γηροκομεῖον ἐκτίσθησαν καὶ αὐτὰ παρὰ τῆς ἁγίας Ἐλένης. ὁμοίως καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος τὰ Κλανδίου.

Τὸν δὲ ἅγιον Ἰουλιανὸν ἀνήγειρεν Οὐρβίκιος ὁ παριστάμενος εἰς τὰ κτίσματα ἐξ οἰκείων ἐξόδων, ἐν ᾧ καὶ ἦσαν ἅπληκτα 5 τῶν Ῥωμαίων.

Εἰς τὸ καλούμενον Ἀλωνίτζιον, τὸ πλησίον τοῦ Ταύρου, παλάτια ἦσαν χερσαῖα, παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κτισθέντα πρὸς τὸ ἀπληκτεῖν τοὺς προκρίτους τῶν Ῥωμαίων. ἐν D οἷς καὶ Θεοδόσιος ὁ μέγας, πένης ὢν καὶ ἀνελεθὼν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔξω τοῦ παλατίου ἠπλήκυσεν εἰς τὰ Ῥουφίνου τοῦ σκυτοτόμου, εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ κίονος τοῦ Ταύρου. ὁ δὲ αὐτὸς Ῥουφίνος ἔσχατος ἐγένετο παρὰ Θεοδοσίου μάγιστρος, ὃς ἐκτίσει τὰς Ῥουφινιανὰς.

Τὰ δὲ Μάγγανα ὁ μέγας Κωνσταντίνος ἐκτίσει λόγῳ τῶν 15 βασιλικῶν ἐργοδοσιῶν· ἐκλήθη δὲ Μάγγανα διὰ τὸ τὰ μάγγανα πάσης τῆς πόλεως καὶ τὰς μηχανικὰς ὕλας ἐκεῖσε ἀποκεῖσθαι, καὶ τὰ πρὸς τὴν τοιχομαχίαν σκευή.

P 39 Τὴν ἁγίαν Εὐφημίαν τὴν πανεύφημον, τὴν ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ, ὁ αὐτὸς μέγας Κωνσταντίνος ἐκτίσει, κοσμήσας τὸν ναὸν 20 διὰ πολυτελοῦς ὕλης. μετὰ δὲ νημ' ἔτη ὁ μισούθεος Κωνσταν-

1 p. 48 Band. τοῦ δὲ Ψ.] ἀλλὰ καὶ παλάτια καὶ τὸ γηροκομεῖον τὰ εἰς τὰ Ψαμαθῶ ἢ ἁγία Ἐλένη ἀνήγειρεν. ὁμοίως καὶ τὸν ἅγιον Θεόδωρον τὸν Κλανδίον. C. 4 p. 48 Band.
13 ἔσχατον Vat. 15 p. 26 Band. 17 ὕλης] βιβλοῦς
Reg. et Mich. Glycas p. 468 8 Bonn. 19 p. 43 Band.
21 ὕλη' C.

Palatium et Gerocomium nomine littoreum condidit eadem S. Helena; similiter et S. Theodorum cognominatum Claudii.

Urbicium, qui praefuit structurae, aedificavit templum S. Iuliani propriis sumptibus. ibidem erant castra Romanorum.

In loco nuncupato Alonitzio, prope Taurum, palatium terrestre exstruxerat Constantinus magnus ad recipiendum Romanos proceres. Theodosius magnus, tenuioris adhuc fortunae, ut primum Cpolim venit, divertit extra hoc palatium ad Rufinum sutorem, ad basin columnae Tauri. hic Rufinus ultimo a Theodosio magister creatus fuit, et aedificavit thermas Rufinianas.

Mangana quoque exstruxit Constantinus magnus ceu officinas imperiales. dicta autem sunt Mangana quod illic reposita essent omnia instrumenta bellica et materiae mechanicae et apparatus necessarius ad oppugnanda moenia.

Item templum S. Euphemiae in Hippodromo condidit Constantinus magnus, et pretiosa exornavit materia; quod post 448 annos Constan-

τινος ὁ κοπρώνυμος ἀρμαμέντα καὶ κοπροθέσιον αὐτὸν ἐποίησε, καὶ τὸ λείψανον τῆς ἁγίας σὺν τῇ λάρνακι εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης κατέρριψεν. μετὰ δὲ χρόνους λζ' Εἰρήνη ἢ εὐσεβει-
 5 τιάτῃ Ἀδούστα ἢ Ἀθηναία τοῦτον πάλιν ἀνωκοδόμησε, καὶ
 5 τὸ ἅγιον λείψανον ἐν Λέσβῳ εὐροῦσα ἀνεκόμισε.

Μέλλων κτίσαι τὴν πόλιν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ πῆξαι
 τὸ θεμέλιον κατὰ γῆν παρ' αὐτοῦ γενομένην σχηματογραφίαν,
 πεζὸς ἐξῆλθε μετὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ. ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ B
 εἰς τὸν φόρον, ἔλεξεν αὐτῷ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ "ἐνταῦθα ποιήσον
 10 τὸ τέλος τοῦ τείχους." ἐκεῖνος δὲ ἔφη "ἕως οὗ στῆ ὁ προαγω-
 γός μου, ἐκεῖσε πληρώσω." μόνος γὰρ ἐκεῖνος εἴωρα τὸν ἄγγελον
 προπορευόμενον αὐτοῦ. ἀπελθὼν οὖν μέχρι τοῦ Ἐξωκιονίου πε-
 ζὸς μετὰ πάσης τῆς συγκλήτου, ἐκεῖσε ἐθέσατο τὸν ἄγγελον τὴν
 15 γοῦν τοῦτο ἐπῆξεν ἕως ἐκεῖσε τὸ τείχος, καὶ ἔστι μέχρι τοῦ νῦν
 τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Λέγουσι δὲ περὶ τοῦ φόρου ὅτι εἰς μίμησιν τοῦ Ὠκεανοῦ
 ἐκτίσθη κυκλοειδῆς, καὶ ψεύδονται οἱ τοῦτο λέγοντες· τὴν γὰρ
 αἰτίαν τοῦ σχήματος τούτου ἤδη προλαβόντες εἶπομεν. ἐκεῖσε C
 20 δὲ ἦν καὶ ὠρολόγιον χαλκοῦν, ὅπερ ἤχθη ἀπὸ Κυζίκου.

3 λζ'] τριάκοντα ἕξ χρόνους C. 6 p. 16 Band. 8 πεζὸς
 ἐξῆλθε] κατεμέτρησεν αὐτὴν πεζὸς ἐξελθὼν C. 10 προαγω-
 γός μου] ὁ προοδοποιός μου, οὗ ποιῶ στάμα Reg. 17 p. 12
 Band. 18 καὶ — εἶπομεν om C. 20 ἤχθη]
 ἔφερον C.

tinus Copronymus mutavit in armentarium et sterquilinum publicum, reliquiis S. Euphemiae cum loculo in mare proiectis. post annos vero 37 pene Atheniensis hoc templum reaedificavit, et sanctas reliquias apud Lemnum insulam repertas eo iterum transtulit.

Constantinus magnus urbis suae fundamenta positurus iuxta formam quam designaverat, ipse pedibus circumivit, comitantibus eum proceribus suis; qui, ubi usque in forum perventum fuit, monere ut illic pomaerio finem statueret. ille vero respondit "non nisi ubi is qui me praecedit ductor constiterit, finem faciam." videbat nimirum solus angelum praeuntem. progressus igitur pedibus cum toto senatu usque ad Exocionium, vidit ibi angelum, defixa in terram romphaea, stationis indicium facere; quare ipse quoque ibi substitit, et finem pomaerio statuit.

Forum ad imitationem Oceani circulari forma constructum esse quidam falso referunt. veram autem formae eius causam nos supra diximus. ibidem horologium aeneum, Cyzico deductum, collocatum erat.

Ἐβρών δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τὰς φυλακὰς τοῦ Βυζαντίου εἰς τὸ Στρατήγιον, ἐκέισε καὶ αὐτὸς τοὺς κατακρίτους ἐφρούρει. δῆρκεισαν δὲ χρόνους σπύ' μέχρι τῆς βασιλείας Φωκᾶ τοῦ Καππάδοκος.

Τὸ νῦν καλούμενον Πραιτώριον οἶκος ἦν πατρικίας χήρας ὀνόματι Μάρκας· διὰ γὰρ τὸ εἶναι πνιγηρὰς τὰς φυλακὰς καὶ ζοφώδεις καὶ πλήρεις δυσωδίας πάσης, καὶ μὴ ὑποφέρειν τοὺς ἐκεῖσε ἐγκλεισμένους, δέδωκεν αὐτὸν εἰς μισθὸν Φωκᾶ τῷ βασιλεῖ, καὶ οὗτος ἐποίησεν αὐτὸν πραιτώριον.

D Τὰ δὲ Νούμερα καὶ τὴν χαλκῆν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔκτισε, καὶ διὰ τὸ εἶναι ἀργὰ ἐποίησεν αὐτὰ φυλακῆν ὁ Ἡράκλειος καὶ οἱ καθεξῆς.

Τὸν ἅγιον Φιλήμονα καὶ τὸν ἅγιον Εὐδόξιον ἀνήγειρεν Εὐδόξιος πατρικίος καὶ ἑπαρχος τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Ὁ δὲ ἅγιος Ἀναστάσιος παρὰ Εἰρήνης καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Κωνσταντίνου τοῦ τυφλοῦ ἐκτίσθη, ἐπεὶ ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Ἡρακλείου ἐμαρτύρησεν μετὰ ἔτη σή' τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Τὴν Χελώνην τὸν ἅγιον Προκόπιον, καὶ τὸν ἅγιον Ἀκάκιον τὸν ἐπίσκαλον ὁ ἐν ἁγίοις μέγας Κωνσταντῖνος ἤγειρεν

2 τοὺς τιμωρομένους Vat. 4 τοῦ τυράννου Reg. 10 p. 8
Band. 11 ὁ Ἡράκλειος] οἱ περὶ τὸν Ἡράκλειον Reg. 19 p. 33
Band. ἅγιον Ἀκάκιον τὸν om C. 20 ἀνήγειρεν C.

Cum Constantinus in Strategio carceres antiquos Byzantii invenisset, ipse etiam eodem in loco reos asservari voluit. permansere autem istic carceres publici annos 283, usque ad imperium Phocae Cappadocis.

Aedificium quod nunc vocatur Praetorium, olim domus erat viduae patriciae, nomine Marciae, quae sortem acerbam carceribus inclusorum miserata, quod foetore caligine et angustia loci excruciantur, accepto pretio domum suam Phocae imperatori concessit, qui ex ea fecit Praetorium.

Numera et Chalcen Constantinus magnus exstruxit: sed quoniam nulli usui erant, ideo Heraclius et reliqui deinceps imperatores ea in custodiam mutarunt.

Templa S. Philemonis et S. Eudoxii aedificavit Eudoxius patricius et praefectus magni Constantini.

Templum S. Anastasii Irene cum filio Constantino caecato exstruxit. martyrium vero consummavit S. Anastasius tempore Heraclii, annis 208 post Constantinum magnum.

S. Procopium in Chelone et S. Acacium Heptascalum condidit

ὁ δὲ Ἰουστινιανός, ὁ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κτίστωρ, ἐκάλεσεν αὐτὸν ἅγιον Ἀκάκιον.

Τὸ καλούμενον Μεσόλοφον μέσον ἐστὶ τῶν ἐπὶ τὰ λόφων, ἦγον ἢ μία μοῖρα τῆς πόλεως ἔχει τρεῖς λόφους, καὶ ἡ ἑτέρα 5 τρεῖς, καὶ τοῦτό ἐστιν μέσον, ὃ καλοῦσιν οἱ ἰδιῶται μεσόμφαλον.

Ἐν τῇ λεγομένῃ χαλκῇ στήλῃ χαλκῇ ἦν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου σταθεῖσα. ὁ δὲ Λέων ὁ πατὴρ τοῦ Καβαλλίνου ταύτην κατήγαγεν. ἡ δὲ νῦν διὰ ψηφίδων ὀρωμένη εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ἱστορήθη παρὰ 10 Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας. ἡ δὲ χαλκῇ ἐτύγγανε χρόνους νιέ· ἐξ ἧς γυνὴ αἰμορροοῦσα ἰάθη καὶ ἕτερα πολλὰ θαύματι ἐπετε- B
λοῦντο.

Τὰ λεγόμενα Εὐγενίου οἶκος ἦν Εὐγενίου πατρικίου ἐν τοῖς χρόνοις Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, ὃς καὶ ἀνήγειρεν αὐτὸν εἰς ναὸν 15 τῇ Θεοτόκῳ.

Τὰ λεγόμενα Οὐρβικίου ἡ Θεοτόκος παρ' ἄλλον Οὐρβικίου ἐκτίσθη, πατρικίου καὶ στρατηλάτου τῆς ἀνατολῆς βαρβάτου, τοῦ ἱστορήσαντος τὰ στρατηγικὰ ἐν τοῖς χρόνοις Ἀναστασίου τοῦ δικόρου, μετὰ χρόνους ρη' τοῦ κτισθῆναι τὴν Κωνσταντι- 20 νούπολιν. ὁ δὲ οἶκος αὐτοῦ ἦν εἰς τὰ καμίνου, καὶ ἕτερος αὐ- τοῦ οἶκος εἰς τὸ στρατήγιον.

3 p. 33 Band. μεσόμφαλον C. 11 καὶ ἕτερα δὲ θαυμαστά
ἐπιτελοῦνται μέχρι τοῦ νῦν εἰς ὄνομα τοῦ σωτήρος χριστοῦ Reg.
16 p. 27 Band. 20 χαμένου C.

B. Constantinus magnus; posteriori vero primus nomen imposuit Iustinianus S. Sophiae conditor.

Mesolophum sive meditullium in medio situm est septem collium urbis: tres scilicet ab utraque parte sunt, et inter utrosque Mesolophum, quod vulgo etiam Mesomphalum sive urbis umbelicum vocant.

In Chalce statuam aeream domini nostri Iesu Christi erexerat Constantinus magnus: Leo autem pater Caballini sive Constantini Copronymi eam evertit. quae hodieque illic visitur musivi operis imago dei, posita fuit ab Irene Atheniensi. prima autem illa aerea statua annos 415 ibi stetit, cuius virtute mulier sanguinis profluvio laborans sanata fuit et multa alia facta fuerunt miracula.

Locus nuncupatus Eugenii domus erat Eugenii patricii, qui vixit tempore Theodosii magni; et mutata fuit ab eo in templum S. deiparae.

Templum S. deiparae cognominatum Urbicii aedificavit alius quidam Urbicius patricius et magister militum Orientis, qui de re militari scripsit tempore Anastasii Dicori, 180 annis post conditam Cpolim. domuum vero eius una erat in Tauro, altera in Strategio.

C Τὰ καλούμενα Προτασίου, ὃ μὲν τόπος ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος Προτασίου ἐκλήθη, ἣ δὲ νῦν ἐκκλησία τῆς ἀγίας Θεοτόκου ἐκτίσθη παρὰ Ἰουστίνου τοῦ βασιλέως, τοῦ ἀνδρὸς Σοφίας τῆς λωβῆς, τοῦ ἀπὸ κουροπαλάτων, ἀνεψιοῦ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ Προτασίου ἕως τοῦ κτίστορος Ἰου-5 στίου διήλθον χρόνοι σβ'.

Τὰ λεγόμενα Στείρου, ὃ ναὸς τῶν ἀρχαγγέλων, ἀπὸ στείρας γυναικὸς ἔλαβε τὴν προσηγορίαν, πατρικίας οὔσης καὶ παιδοποιήσασης· καὶ ἐν τοῖς χρόνοις Λέοντος τοῦ Μακέλου εὐκτήριον μικρὸν ἦν. ἀπὸ δὲ τῆς γυναικὸς ὠνομάσθη ὁ τόπος, καὶ 10 τελευτησάσης διήλθουσαν χρόνοι οέ', καὶ ἐκτίσθη ὁ ναὸς παρὰ **D** Ἰουστινιανοῦ τοῦ κτίστορος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. συμπτωμένον δὲ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ σειμοῦ, μετὰ χρόνους τλη' ἀνεκαίνισε αὐτὸν Βασίλειος ὁ βυσιλεύς, ὅστις καὶ ἐκ τοῦ στρατηγίου ἄρας τὴν φιάλην τὴν χαλκῆν τέθεικεν αὐτὴν ἐκείσε. παρέλυσε δὲ καὶ τὸν 15 Κωνωπίωνα, ὃς ἦν ἐστηλωμένος κατὰ μυιῶν καὶ κωνώπων καὶ ἐμπίδων καὶ κοριδίων.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἡ Ἀρκαδιανὴ παρὰ Ἀρκαδίου ἐκτίσθη,

1 p. 27 Band. τὰ καλούμενα] Ὁ μὲν τόπος τοῦ Οὐρβικίου ἐκλήθη Προτασίον, ἣ δὲ Θεοτόκος ὁ ναὸς αὐτοῦ ἐκτίσθη C. 2 νῦν] νῦν ἐκείσε ὀρωμένη Reg. 4 λωβῆς] χαλῆς Reg. 7 p. 25 Band. τὰ λεγόμενα] ὅτι ὁ Στείρος ναὸς τῶν C, τὰ λεγόμενα τζόρον οὐ ναοὶ τῶν Reg. 12 συμπτωθέντων δὲ τῶν ναῶν ὑπὸ C. 15 ἐκείσε, καὶ τηρικαῦτα παρελύθη τὸ ἐστοιχειωμένον στοιχεῖον τὸ μέγιστόν τε καὶ ἀναγκαιότατον τῶν ἐν τῇ πόλει, δηλονότι τοῦ τε κωνωπίωνος καὶ τῶν μυιῶν καὶ τῶν ἐμπίδων καὶ ψυλλῶν καὶ κοριδίων, πρότερον χρόνους σσ' μὴ ὄντων ἐν τῇ πόλει. C. 16 κατὰ μυιῶν] μετὰ μυίας κωνώπων ψύλλας καὶ κόρεως Reg. 18 ἡ Ἀρκαδιανὴ] τὰ καλούμενα ἀρκαδιανὰ Reg., καὶ ἀρκαδιανὰ alius.

Locus dictus Protasii nomen habet a Protasio magistro, cuius supra mentionem fecimus. quae vero hodieque ibi visitur ecclesia S. deiparae, aedificata est ab imperatore Iustino curopalate, marito Sophiae cognomento Lobes, Iustiniani magni ex sorore nepote, annis 252 post Protasii tempora.

Templum archangelorum nominatum Sterilis a patricia quadam sterili cognomen accepit, et fuit tempore Leonis Macelli parvum oratorium. Augustus autem 75 postquam illa mulier obiit, exstruxit ibi templum Iustinianus magnae ecclesiae conditor; quod terrae motu subversum post annos 338 renovavit Basilius imperator, et insuper ablatam ex Strategio phialam aeream illuc transposuit. idem evertit statuam dictam Conopionem, quae muscis culicibus cimicibus lendibusque obsita istic erecta fuerat.

Ecclesia S. Ioannis, cognomento Arcadiana, condita fuit ab Ar-

ἐπιλεξαμένου καὶ ἐκ τῶν πολιτῶν χιλιάδας ἕξ εἰς ὄψικιον εἰς τὰ πρόκενσα αὐτοῦ. ἐκάλεσε δὲ αὐτοὺς Ἀρκαδιανούς· πάνν γὰρ ἐφίλει αὐτὰ καὶ ἠδερύγεται.

Οἱ δὲ λεγόμενοι Τόποι οἱ πλησίον τοῦ ἁγίου Λαζάρου διὰ P 41
 5 τοῦτο ἐκλήθησαν οὕτως. ὁπότε ἐναντίῃ Βασιλίσκος δρουγγά-
 ριος καὶ πατρικίος Ζήνωνι τῷ βασιλεῖ, δευτέρῳ ἔτει καὶ δεκάτῳ
 τῆς βασιλείας αὐτοῦ μηνί, καὶ ἐδίωξεν αὐτόν, καὶ ἐκράτησε
 Βασιλίσκος τῆς βασιλείας ἔτη δύο. ὑποστρέψας δὲ ὁ Ζήνων
 μετὰ δυναστείας στρατοπέδων ἀπὸ τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας ἦλθεν
 10 μετὰ ταραχῆς ἐν τῇ πόλει. τοῦ δὲ Ἀρματίου τὸν στρατὸν τοῦ
 Βασιλίσκου προδῶσαντος τῷ Ζήνωνι, ἔφυγε Βασιλίσκος σὺν τῇ
 γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ εἰς τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὴν παλαιάν.
 ὁ δὲ Ζήνων ὤρισεν ἐκεῖσε γενέσθαι τόπους κριτηρίων καὶ θρόνους
 τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου καὶ τῆς συγκλήτου, καὶ καθεσθέντων B
 15 ἐκεῖσε πάντων ἐνάπιον κατεδίκασε τὸν Βασιλίσκον, καὶ ἐξώρισεν
 αὐτόν εἰς Λίμνας, χώραν Καππαδοκίας, ἕσωθεν καστελλίου.
 τῆς δὲ θύρας σφραγείσης ἀπὸ λιμοῦ καὶ δίψης ἐξέλιπε. τούτου
 χάριν ἐκλήθησαν Τόποι, διὰ τοὺς καθεσθέντας ἐκεῖσε κριτάς.
 ἔφθانون δὲ ἐκεῖσε τὰ κτίσματα τῶν τρικλίνων παρὰ τοῦ μεγάλου
 20 Κωνσταντίνου κτισθέντα.

1 ἐπιλεξαμένου] οὗτος γὰρ ἐπιλεξαμένος ἐκ τ. π. γ. ἕξ εἶχεν ἀθ-
 τοὺς ὄψικεύοντας εἰς πρόκενσα ἦγουν τὰ μεταστάσιμα. Reg. Vat.
 4 p. 25 Band. 8 δύο ἡμισυ Reg. 9 στρατοῦ C. ἦλθεν
 ἀταράχως Reg. 13 τόπον κριτηρίου C. 14 καθεσθέντων]
 καθίσαντες ἐκεῖσε πάντες κατεδίκασαν Reg. 16 λῆμον Reg.
 ἕσωθεν] ἀποκλείσαντες ἕσωθεν τοῦ πύργου Reg. 17 δίψης
 καὶ φέγους παρέδωκαν τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς C. 19 ἐφθانون]
 διήκον δὲ ἕως ἐκεῖσε Reg.

cadio, qui sex milia civium sibi ad processionis obsequium elegit, eos-
 que vocavit Arcadianos: summo enim amore et beneficentia illos prose-
 quebatur.

Topi prope S. Lazarum propterea ita vocati sunt. Basiliscus
 drungarius et patricius insurrexit adversus Zenonem imperatorem decimo
 mense post secundum imperii eius annum, et fugavit ipsum, eiusque loco
 duos annos imperio praefuit. his exactis Zeno cum potenti exercitu ex
 urbe Antiochia rediit Cpolim. Basiliscus autem, ubi Harmatium cum
 omnibus suis copiis ad Zenonem transivisse cognovit, continuo cum
 uxore et liberis in ecclesiam antiquam S. Irenae confugit. quare Zeno
 ibi curavit fieri loca iudiciaria et sedes pro universo clero et senatu,
 in quorum omnium consessu et praesentia condemnavit Basiliscum, et
 relegavit eum in Limnas castrum regionis Cappadociae, ubi reserato
 ostio inclusus fame et siti enectus fuit. ob hunc igitur iudicum con-
 sessum locus ille Toporum nomen adeptus est. eousque vero pertin-
 gebant triclinia magni palatii a Constantino magno condita.

Τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον τὴν ὀδηγὸν Μιχαὴλ ὁ μεθυστὴς ἔκτισεν, ὅς καὶ ἀνηρέθη ὑπὸ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνοσ. πρότερον δὲ ἐκτὴριον ὑπῆρχε πολλῶν τυφλῶν ἐν τῇ ἐκείσῃ πηγῇ C νησαμένων καὶ βλεψάντων. διὰ τὸ ἀναβλέψαι οὖν ἐκείσῃ τοὺς τυφλοὺς ἐκλήθη ὀδηγός. 5

Τὸ Καραβίτζιν τὴν Θεοτόκον ὁ αὐτὸς ἔκτισε Μιχαήλ. ἐκλήθη δὲ οὕτως, ὅτι χήρα γυνή τις ἦν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ βασιλέως Θεοφίλου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔχουσα κουμπάριαν παμμεγέθη, καὶ καθήραξε ταύτην Νικηφόρος πραιπόσιτος ὁ οἰκείος ἄνθρωπος τοῦ βασιλέως. ἡ δὲ χήρα πολλάκις ἐγκαλέ-10 σασα τὸν βασιλέα ἕμενεν ἀδιοίκητος, κωλυομένη ὑπὸ τοῦ ἠθέντος πραιποσίτου. ἔξαπορήσασα οὖν ἡ γυνή τινὰς τῶν παιγνιωτῶν, οἳ ἦσαν εἰωθότες τοῦ βασιλέως ἐνώπιον παίζειν, προσεκαλέσατο D εἰς βοήθειαν. οἱ δὲ ὑπέσχοντο διὰ μηχανῆς τινὸς δηλοποιῆσαι τῷ βασιλεῖ. καὶ δὴ ἱππικῷ τελουμένῳ καραβίτζιν ἀγαγόντες 15 μετὰ ἄρμένον, καὶ ἐπάνω τῶν τροχῶν τῆς ἀμάξης θήσαντες, εἴλκον ἀπὸ τῶν καγκέλλων μέχρι τοῦ βασιλικῷ στόματος, καὶ

1 p. 24 Band. τὴν ὑπεραγίαν] ὅτι τοὺς Ὀδηγοὺς ἔκτισε Μιχαὴλ ὁ ἀνακηθετὴς ὑπὸ Βασιλείου, πρότερον οἶκον ὑπάρχοντα· καὶ τυφλῶν πολλῶν ἐν τῇ ἐκείσῃ ὄσῃ πηγῇ βλεψάντων καὶ ἐτέρων πολλῶν θανάτων γενομένων ἐκλήθη ὀδηγός. C. τὴν ὀδηγὸν] τοὺς ὀδηγοὺς Reg., τὴν ὀδηγήτριαν alius. 6 p. 32 Band. τὸ καραβικὸν τὴν ὑπεραγίαν δ. Reg. 8 καραβοκουμπάρη Vat. 9 εὔμεγέθη Vat. 12 τινὰ Reg. παιγνιωτῶν τοῦ ἱππικῷ Reg., τοῦ ἱπποδρομοῦ Vat. 13 προσεκαλέσατο] τὴν ἀφαίρεσιν τῆς κουμπάριας παρωλοφύρετο Reg. 14 δηλοποιῆσαι] διοικῆσαι αὐτήν Reg. 15 ἱππικῷ λαχανικῷ γενομένῳ Reg., γενομένου ἱππικῷ χαλινικῷ Vat. καραβίτζιν] κουμπάριαν μικρὰν ἐν σχήματι πλοίου C.

Templum S. deiparae cognomine viae ductricis aedificavit Michael Methysta, quem Basilius Macedo interemit. prius vero oratorium erat complurium caecorum, qui in fonte eius loci se lavantes visum receperant; quamobrem ipsum quoque templum viae ductricis cognominatum est.

Ecclesiam S. deiparae nuncupatam Carabitzin sive navicellam idem Michael exstruxit. caeterum ob hanc causam ita cognominata est. erat vidua quaedam tempore Theophili patris eius, quae tristem habebat mirae magnitudinis, eamque vi ipsi eripuit Nicephorus praepositus, domesticus imperatoris. et licet vidua ea de re saepius ad imperatorem appellaret, adeo tamen a supradicto praeposito impediatur ut ius suum contra ipsum obtinere non posset. quare ad extremam detrusa desperationem in auxilium vocavit aliquot ex mimis, qui coram imperatore iocari solebant: illi vero promiserunt ei se dolo quodam hanc rem imperatori indicaturos esse. cum igitur ludi circenses agerentur, introduxerunt naviculam cum carbaso, quam currui impositam a cancellis usque ad solium imperatoris protraxerunt, et coram imperatore

στήσαντες ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐπεβόων εἰς τῷ ἄλλω "χάνε, κατάπιε αὐτό." τοῦ δὲ μὴ δύνασθαι τοῦτο ποιῆσαι ἀντιλέγοντος, ὁ ἕτερος μεγάλη φωνῇ εἰς ἐπήκοον τοῦ βασιλέως ἐβόησεν "ὁ πραιπόσιτος Νικηφόρος τῆς χήρας τὸ κουμπάριον γεμάτον κατέπιε, καὶ σὸ οὐκ ἰσχύεις τοῦτο καταπιεῖν; χάνε, κατάπιε αὐτό." τοῦτο τοίνυν ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἠρώτησεν "ἄρα γε ἀκμὴν οὐκ ἐδιοικήθη ἡ γυνή;" καὶ μαθὼν μὴ διοικηθεῖσάν P 42 ἐκάλεσεν αὐτίκα Θεόδωρον πρωτοσπαθάριον καὶ ἔπαρχον τὸν λεγόμενον Μυάρχην, καὶ ἐκέλευσεν αὐτῷ κομισαί ξύλα καὶ φρύγωνα, καὶ ποιῆσαι κάμινον ἐν τῇ σφενδόνη, καὶ κατακαῦσαι ἐν αὐτῇ τὸν πραιπόσιτον μετὰ καὶ τῆς στολῆς αὐτοῦ. λάθρα οὖν τὸν πραιπόσιτον ἀπέστειλε πρὸς τὸν ἔπαρχον διὰ τινα ἐπόθεσιν. κρατήσας δὲ αὐτὸν ὁ ἔπαρχος ἠκόντισεν εἰς τὸν κάμινον. εἶτα προσέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπῆρξεν ἡ χήρα τὸ ἴδιον κουμπάριον 15 καὶ τὸ ἥμισυ τῆς ὑποστάσεως τοῦ πραιποσίτου. ἐν δὲ τῷ τόπῳ ὅπου ἐστὶν ἡ ἐκκλησία, ἦν ἡ οἰκία τῆς χήρας, καὶ ἔλαβε προσηγορίαν καλεῖσθαι τὸ καραβίτζιν.

Τὸ τζυκανιστήριον ὁ μικρὸς Θεοδόσιος ἔκτισε. τὸ δὲ B

4 γέμον C cum Vat. 7 ἐδιοικήθη] οὐ διακήθη Reg., οὐκ ἐδικαιώθη Vat. καὶ μαθὼν] ἡ δὲ γυνὴ παρισταμένη πλησίον καὶ πεσοῦσα ἐπὶ πρόσωπον ἰδέετο τοῦ βασιλέως ἐδικηθῆναι. ὁ δὲ βασιλεὺς πάνυ λυπηθεὶς καὶ ὀργισθεὶς ἐκάλεσε τὸν Μυιάρχιον λεγόμενον τὸν ἔπαρχον ὀνόματι Θεόδωρον. C. καὶ τότε ἡ γυνὴ προσελθούσα ἴστατο εἰς τὰς βαθμίδας καὶ ἰδέετο τοῦ βασιλέως δικαιωθῆναι. ὁ δὲ βασιλεὺς πάνυ χολέσας ἐκάλεσε Vat. 11 στήλης codd. aliquot. αὐτοῦ. ὁ καὶ παρανά γεγνε. καὶ ἡ γυνὴ ἀπέλαβε τὸ ἴδιον καὶ ἐκ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ οὐκ ὀλίγα. διὰ δὲ τὸ καταμένειν ἐκεῖσε εἰς τὸν ἀπὸ Βαρθάρου οἶκον τοῦ Μαστριανοῦ τὴν γυναῖκα ἐκάλεσε Καραβίτζιν. C. 18 p. 23 Band. alterum τὸ] τὸν δὲ τρ. στ. C.

collocantes unus alteri acclamabat "aperi os, et degluti illam naviculam." cumque alter se id facere posse negaret, respondit ille magna voce, ita ut ab imperatore exaudiri posset, "Nicephorus praepositus plenam trimem viduae deglutire potuit, et tu ne tantillam quidem?" quo audito interrogavit imperator an nondum ius suum illa mulier obtinisset, et cum cognosceret nondum factum esse, illico ad se vocavit Theodorum protospatharium et praefectum nuncupatum Myarchen, et eum iussit apportare ligna et virgulta, et ignem parare in sphendone, et praepositum uti erat amictus comburere. clanculum igitur imperator praepositum sub alio quodam praetextu ablegavit ad praefectum, a quo ille comprehensus et in caminum projectus est. postea autem, ut iusserat imperator, vidua propriam navem recepit, et insuper dimidiam partem bonorum praepositi. caeterum ubi nunc est ecclesia, domus antea erat illius viduae, et hinc locus ille Carabitzin vocatus est.

Tzycanisterium primo condidit Theodosius iunior. postea vero Georg. Cod. de Orig. Cp. 6

σταῦλον τὸ τρουλλωτὸν ἔκτισε Μιχαὴλ ὁ υἱὸς Θεοφίλου, κοσμή-
σας αὐτὸν διὰ μαρμάρων πολυτελῶν. ὁ δὲ Βασίλειος ὁ Μακε-
δῶν παρεξέβαλε τὸ τζυκανιστήριον καὶ ἐπλάτυνεν. ὁ αὐτὸς βα-
σιλεὺς ἔκτισε τὴν νέαν ἐκκλησίαν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τῷ
παλατίῳ καὶ τὴν ἐν τῷ φόρῳ καὶ τὸν ἅγιον Διομήδη. 5

Τὸν ἅγιον Θεόδωρον τὰ Σφωρακίου Σφωράκιος πατρικίως
ἔκτισεν ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκαδίου καὶ Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
εἰς δὲ τι μέρος τῶν πινσῶν τῶν κατηχομένων τῆς ἐκκλησίας
C χρυσοῦ κεντηνάρια τρία ἀπέθετο. μετὰ δὲ ῥγ' ἔτη ἐν τοῖς
χρόνοις τοῦ Μαυρικίου ἐπεκαύθη μέρος τι τοῦ ναοῦ, καὶ ἀνω- 10
ποδομήθη παρ' αὐτοῦ. ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ σο-
φοῦ ἔλθῶν τις Ῥωμαῖος εὔξασθαι εἰς τὸν ναὸν εἶδε Ῥωμαῖα
γράμματα ἐπὶ τινος τῶν πινσῶν, καὶ ἀναγνοὺς αὐτὰ ἐγνώρισε
τῷ βασιλεῖ τὴν δύναμιν αὐτῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδωρήσατο αὐτῷ
κτῆματα, καὶ ἐποίησε αὐτὸν ἰλλούστριον. 15

Τὸν πρόδρομον τὸν εἰς τὴν κόγχην ὁ αὐτὸς Σφωράκιος
ἀνήγειρεν.

3 παρεξέβαλε] ἐποίησε τὸ τζ. μέγα Vat. δ — 5 Διομ.] ἐν δὲ
τοῖς ἡμετέροις χρόνοις πλείον τούτων ἐπλάτυνε Κωνσταντῖνος ὁ
Αὐτοκράτης, κτίσας καὶ τὸν μέγαν τρούκλινον, τὸν ἰππόδρομον καὶ τὸν
Ἰνα κούβουκλον C. 6 p. 11 Band. 8 δὲ τι μέρος] δὲ
μέρος τῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν πινσὸν τῶν κατ. ἐπέθηκε Vat. δὲ τὸ
μέρος τῆς ἐκκλησίας ὄρθωσαν τοῦ κτίσαι πίνσον εὐρε χρ. alius.
11 αὐτοῦ, κτίσας καὶ εὐκτήριον τοῦ ἁγίου Γεωργίου. ἐπὶ C.
12 εὔξασθαι] τοῦ προσκυνῆσαι εἰς τὰς ἐκκλησίας τῆς πόλεως Vat.
13 γράμματα ἴδινα ἐπὶ τινος τῶν πινσῶν τῆς τοῦ σφωρακίου
ἐκκλησίας Vat. 14 βασιλεῖ] βασιλεῖ Λέοντι περὶ χρυσοῦ τινος.
καὶ στελλαντος καὶ ἀναλαμβάνοντος ταῦτα ἐποίησεν αὐτὸν ἰλλού-
στριον, δοὺς αὐτῷ καὶ χάραγμα λίτρας λ'. C. 15 ἰλλούστριον,
ἀλλὰ καὶ χρυσοῦ νομίσματα πολλὰ Reg. 16 p. 12 Band.
κόγχην τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου C.

Micheael Theophili filius trullatum addidit stabulum, quod pretioso mar-
more exornavit. demum autem Basilius Macedo Tzycanisterium am-
pliavit. idem imperator praeterea extruxit ecclesiam novam S. dei-
parae in palatio et alteram eius aedem in foro et S. Diomedem.

S. Theodorum cognomento Sphoracii Sphoracius patricius tem-
pore Arcadii et filii eius Theodosii extruxit, et in illa templi parte,
ubi Pinsi Catechumenorum sunt, addidit tria centenaria auri. huius
templi pars quaedam post 33 annos sub Mauricio conflagravit, et ab
eodem reaedificata est. imperante autem Leone sapiente Romanus qui-
dam templum illud orandi causa ingressus vidit literas Latinas in uno
Pinsorum scriptas, legitque et imperatori earum significationem decla-
ravit; a quo ille magna remuneratus pecunia, allectus insuper fuit in
ordinem illustrium.

Idem Sphoracius aedificavit quoque templum sancti Ioannis praec-
ursoris, in Conche.

Τὸ εὐκτῆριον τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ἔκτισε Μαυρίκιος ὁ βασιλεύς.

Τὸ δὲ τετραδίσιον τὸ ὀκτάγωνον, τὸ πλησίον τῆς χαλκῆς, D
στοαὶ ἦσαν ὀκτώ, ἤγουν καμαροειδεῖς τόποι, ἐν οἷς ἦσαν διδά-
5 σκαλοι πάσης γραφῆς, οὓς εἶχον εἰς συμβουλὴν οἱ κατὰ καιροὺς
βασιλεύοντες, καὶ δέχα τῆς αὐτῶν συναιρέσεως οὐδὲν ἐπράττετο·
ἔξ ὧν καὶ πολλοὶ ἐγένοντο πατριάρχαι καὶ ἀρχιεπίσκοποι. καὶ
κατὰ διαδοχὰς οἱ τοιοῦτοι διδάσκαλοι διήρκεισαν ἔτη υἱὸς μέχρι
τοῦ δεκάτου χρόνου Λέοντος τοῦ Συρογενοῦς τοῦ πατρὸς Κων-
10 σταντίνου τοῦ Καβαλλίνου. οὗτος γὰρ παρατραπεῖς τῆς θείας
χάριτος καὶ γυμνωθεὶς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὸ μὴ συγκοινωνεῖν τοὺς
τοιούτους διδασκάλους τῇ παρανομίᾳ αὐτοῦ πλησθεὶς ὀργῆς,
κατέκασεν αὐτοὺς ἅμα τοῖς οἰκήμασι, δεκαῆξ ὄντας, σχήματι
μοναχούς.

15 Εἰς δὲ τὰ Χαλκοπρατεῖα ἐπὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου P 43
Ἰουδαῖοι κατόικον χρόνους ἑκατὸν καὶ τριάκοντα δύο, καὶ ἐπί-
πρασκον τὰ χαλκώματα. ὁ δὲ μικρὸς Θεοδόσιος ἐξέλωσεν αὐτούς,
καὶ τὸν τόπον ἀνακαθάρισας ναὸν τῆς Θεομήτορος ἀνήγειρε.
συμπτωθέντα δὲ ὑπὸ σεισμοῦ Ἰουστίνου ὁ ἀπὸ κουροπαλάτων
20 ἀνήγειρε, καὶ κτήματα ἐπεκύρωσεν αὐτῷ ἀκίνητα.

Τὰ δὲ καλούμενα Ἴλλου, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ πρόδρομος,
οἶκος ἦν μεγίστου τοῦ Ἴλλου, πολλὰς ἀρχὰς διανύσαντος μετὰ

3 p. 12 Band. χαλκῆς] βασιλικῆς C et Vat. 4 ἐν οἷς
ἦσαν] καὶ διδασκαλεῖον ἐκεῖσε ἐτύγγαγεν οἰκουμενικόν Reg. Vat.
15 p. 28 Band. ἐπὶ] ἀπὸ C. 20 ἀπεκύρωσεν C.
21 p. 44 Band. Ἴλου Vat. constanter.

Oratorium S. Georgii aedificavit Mauricius imperator.

Tetradisium octangulum prope Chalcen octo erant porticus sive loca concamerata, in quibus commorabantur doctores omnium scientiarum, quos semper imperatores in consilium adhibebant, neque fiebat quicquam absque eorum consensu. multi etiam ex illis creabantur patriarchae et archiepiscopi. duravit autem ista doctorum successio 114 annos, usque ad decimum annum imperii Leonis Syri, patris Constantini Copronymi. hic enim divina privatus gratia doctores illos improbitati eius assentiri nolentes prae ira omnes cum toto aedificio combussit, sedecim nempe numero, professione vero monachos.

In Chalcoprateis tempore Constantini magni habitabant Iudaei, et vendebant ibi aeramenta. post centum vero et 32 annos expulit eos inde Theodosius iunior, et loco repurgato templum S. deiparae extruxit. hoc autem templum terrae motu deiectum reaedificavit Iustinus ex curopalata creatus imperator, et insuper ei possessiones immobiles largitus est.

Locus nominatus Illi domus erat Illi magistri, qui multos gessit

πολλῆς δόξης ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Λεωμακέλου καὶ τοῦ Ζήνωνος. τυραννήσας δὲ ὁ αὐτὸς Ἴλλος καὶ λαοῦ ἀθροίσας ἑβδομήκοντα χιλιάδας εἰς Ἀντιόχειαν τὴν μεγάλην ἀντήρηε κατὰ Ζήνωνος.

B ὁ δὲ Ζήνων ἀπέστειλε Λογγίνον μάγιστρον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πολεμῆσαι αὐτῷ, καὶ συμβολῆς γενομένης ἡττήθη Λογγίνος 5 πλησίον Ἀντιόχειας τῆς μεγάλης, καὶ μόλις μόνος διεσώθη ἐν τῇ Ἀντιόχειᾳ, τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παντὸς κατασφαγέντος, καὶ κατεδυνάστευσεν ὁ Ἴλλος σφόδρα. ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀπέστειλεν ὁ Ζήνων Ἰωάννην πατρικίον, ἐπίκλην κυρτόν, μετὰ Σκυθῶν καὶ Μακεδόνων. καὶ ἐν Σελευκίᾳ συμβαλὼν πόλεμον μετὰ Ἴλλου 10 ἐνίκησεν αὐτὸν κατὰ κράτος· καὶ φυγῶν ὁ Ἴλλος εἰς τι φρούριον παρεδόθη ὑπὸ τῶν οἰκείων αὐτοῦ δούλων, καὶ ἀπειμῆθη τὴν κεφαλὴν παρὰ Ἰωάννου τοῦ ῥηθέντος. συλλαβόμενος δὲ τοὺς

C ἄρχοντας, καὶ τὴν κεφαλὴν Ἴλλου ἐπὶ δόρατος ἤνεγκε Ζήνωνι. ἐτυράνησε δὲ ὁ Ἴλλος μῆνας εἴκοσι ἕξ. 15

Τὸ δὲ καλούμενον Φωκόλισθον λέγουσί τινες οὕτω κληθῆναι, ὅτι Φωκᾶ τοῦ τυράννου ἐφ' ἵππου βαδίζοντος ὠλισθήσε τὸ ἄλογον αὐτοῦ ἐκείσε καὶ ἔπεσεν. ὁ δὲ Πανόδωρος ὁ Αἰγύπτιος καὶ Θεόδωρος ὁ Θηβαῖος φιλόσοφος φασὶν ὅτι πρὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ὁ τόπος οὗτος ἔξωθεν τῆς πόλεως ἦν, καὶ λησταὶ 20 πολλοὶ ἦσαν ἐκεῖσε καὶ πολλοὺς τῶν Βυζαντιῶν ἐφόνευον. ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος μετὰ τὸ κρατῆσαι καὶ κτίσαι τὴν πόλιν πολ-

12 δούλων] ἀνθρώπων C. 16 p. 44 Band. 18 ὁ δὲ Π.] καθὼς φησι Πανόδωρος ὁ Αἰγύπτιος. ὁ δὲ Θεόδωρος — φησι C. ὁ Αἰγύπτιος] ὁ πρεσβύτερος αἰγύπτιος Vat.

magistratus tempore Leonis Macelli et Zenonis. idem Illus imperium invasit, et collectis ex populo 70000 militum adversus Zenonem insurrexit, qui ad ipsum debellandum ablegavit fratrem suum Longinum magistrum. commisso autem praelio apud magnam Antiochiam victus est Longinus, et vix solus universo deleto exercitu Antiochiae fuga servatus est. verum Zeno iterum Ioannem patricium cognomento Curvum misit cum magna Scytharum et Macedonum manu; cum quo congressus Illus in Seleucia omnino devictus est: sed fuga in quoddam castellum elapsus, et a propriis servis proditus, iussu supradicti Ioannis decollatus est. reliquos etiam eius proceres comprehendit, et una cum capite Illi hastae infixio ad Zenonem deduxit. caeterum imperavit Illus menses 26.

Locus dictus Phocolistum, ut quidam referunt, cognomentum ex eo habet quod Phocae tyranni equus ibi caespitaverit et ceciderit. Panodorus autem Aegyptius et Theodorus Thebanus philosophus tradunt hunc locum olim extra Byzantium fuisse multis frequentatum latronibus, Constantinum vero magnum, cum urbe potitus esset, summa cum

λὴν ποιησάμενος ἔρευναν, καὶ κρατήσας τινὰς τῶν τοιούτων λη- D
στῶν, ἀνεσκολόπισεν ἐκεῖσε αὐτοὺς ἤγγουν ἐφούλκισεν, ὄθεν καὶ
ὁ τόπος ἐκλήθη φουλκόληστος.

Εἰς δὲ τὸν τόπον τῆς ἁγίας Θεκλής, ὅστις ἐπιλέγεται τὰ
5 Κοντάρια, ὄρος λέγουσιν ἦν ἐπὶ τοῦ Βύζαντος. καὶ τοῦ Αἴμου
τῆς Θράκης βασιλέως ἐλθόντος πολεμῆσαι αὐτῷ, ἔκοψαν οἱ
Βυζάντιοι ἐκ τοῦ τοιούτου τόπου τοῦ ὄρους κοντάρια, καὶ ἔλαβεν
ὁ τόπος τὴν παρωνυμίαν. ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνήγειρεν
ἐκεῖσε ναὸν τῆς Θεοτόκου. ὁ δὲ Ἰουστῖνος ὁ ἀπὸ κουροπαλάτων
10 εἰς κάλλος καὶ μέγεθος ἐπλάτυνεν αὐτόν, καὶ ἐπωνόμασε τῆς
ἁγίας Θεκλής.

Ὁ ἀρχιστρατηγὸς τοῦ Ἀδᾶ ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἰου-
στίνου, τὸ δὲ ἐπώνυμον εἴληφεν ἀπὸ τοῦ Ἀδᾶ μαγίστρου ἔχοντος P 44
ἐκεῖσε οἶκον.

15 Τὸν δὲ λιμένα τῆς Σοφίας Σοφία ἢ λωβῆ ἢ γυνὴ Ἰουστίνου
ἔκτισεν, ἔνθα καὶ τὸν οἶκον αὐτῆς εἶχεν. πρὸ δὲ τοῦ κτισθῆναι
στοὰ ἦν ἐκεῖσε μακροειδής, παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου
κτισθεῖσα, ἐν ᾧ καὶ ἀνήρχοντο οἱ φιλόσοφοι Θηβαῖοι Ἀθηναῖοι

4 p. 44 Band. εἰς δὲ τὸν] ὅτι τὰ λεγόμενα Κοντάρια, ὁ ἅγιος
Γεώργιος, ὅτε ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Θρακίας πρὸς Βύζαντα, ἔκο-
ψαν — C. 9 ὁ ἀπὸ κουρ.] ὁ πρωτοκουροπαλάτης ὁ ἀνὴρ
Σοφίας τῆς Λαβῆς C. 12 p. 46 Band. 15 p. 45 Band.
Σοφία] Ἰουστῖνος ἔκτισεν εἰς πρόσωπον τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Σο-
φίας Cvat. 17 μακροειδής C. 18 οἱ φιλ. Θηβ.] οἱ τε
Θηβαῖοι καὶ Ἀθηναῖοι καὶ διελέγοντο μετὰ τῶν πολιτῶν φιλοσό-
φων C, οἱ φιλόσοφοι δυσκοί, θηβαῖοί τε καὶ ἀθηναῖοι καὶ διαλ.
Vat.

diligentia eos pervestigasse, multosque ex iis captos inibi furcis affi-
xisse, atque exinde locum nominatum esse Fulcolestum sive Furcam
latronum.

Ubi nunc est templum S. Theclae, quod dicitur ad Contaria,
ibi olim tempore Byzantiae mons fuit. quo vero tempore Haemus Thra-
ciae rex ad ipsum debellandum venit, Byzantiae hastas ceciderunt ex
illa montis parte, quae etiam nunc ex ea re Contaria nuncupatur. sed
Constantinus magnus templum ibi aedificavit virgini deiparae, quod
postea Iustinus ex curopalata creatus imperator ampliavit et exornavit,
addito cognomento S. Theclae.

Templum S. Michaelis archangeli cognominatum Adae ab eodem
Iustino conditum est. cognomen vero habet ab Ada magistro, cuius
domus ibi erat.

Portum Sophianum Sophia cognomento Lobe sive mutilata, uxor
Iustini, condidit, quo loco ipsius palatium fuit. id antequam in eo loco
construeretur, erat ibi oblonga porticus a Constantino magno condita,
in qua philosophi Thebani Athenienses et reliquae Graeciae disserabant

καὶ Ἑλλαδικοί, καὶ διελέγοντο μετὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὄντων. καὶ διήρκεσε τοῦτο μέχρι Ἰουστίνου, καὶ πάντοτε ἐνίκων οἱ δυτικοί. ἐπὶ δὲ τούτου ἤτηθέντες ἄλλοτε οὐκ ἀνῆλθον. περὶ δὲ τοῦ λιμένος τοιοῦτό τι φέρεται. λέγουσι γὰρ ὅτι τῆς φήσεως Ἀγούστης ἐν μιᾷ χειμῶνος ἰσταμένης εἰς τὸν ἡλιακὸν τοῦ παλα-
B τίου, καὶ ὁρώσης τὰ πλοῖα κλυδωνιζόμενα ἐν τῷ αἰγιαλῷ διὰ τὸ μὴ εἶναι λιμένα, σπλαγχνισθεῖσα ἤρξατο ὀδύρεσθαι, καὶ εἰσελ-
 θοῦσα πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐκέτευσε αὐτὸν ὅπως αὐτῇ παράσχη χρυσίον ἰκανὸν καὶ βασιλικὴν χεῖρα ἰκανὴν εἰς τὸ ποιῆσαι λιμένα. καὶ καμφθεὶς τῇ αἰτήσει αὐτῆς ὁ βασιλεὺς
 προσέταξε Ναρσῆ τῷ πατρικίῳ καὶ πραιποσίτῳ καὶ Τρωίλῳ τῷ πρωτοβεστιαρίῳ κτίσαι λιμένα. οἱ καὶ βόθρυνον μέγαν ὀρύξαντες ἐποίησαν τοῦτον κτιστόν. διὸ καὶ προσηγορίαν εἴληφε τῆς Σο-
 φίας. μέσον δὲ τοῦ λιμένος ἀνήγειρε τέσσαρας κίονας, ἐφ' ὧν ἔστησε τάσδε τὰς στήλας, ἐαυτῆς τε καὶ Ἀραβίας τῆς ἀνεπιῶς
C αὐτῆς καὶ Ἰουστίνου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ Ναρσῆ τοῦ ἐκεῖσε παρισταμένου. ἔξ ὧν αἱ δύο ἀφηρέθησαν παρὰ Φιλιππικῶ. εἶχον δὲ γράμματα τῶν μελλόντων. μετὰ δὲ τὸ κτισθῆναι τὴν πόλιν σβ' χρόνων διελθόντων ἐκτίσθη ὁ τοιοῦτος λιμὴν.

Τὸ λεγόμενον Βύκινον οὕτως ἐκλήθη. τὸ παλαιὸν γὰρ
 σάλπιγγες ἦσαν χαλκαῖ ἐπάνω τοῦ τείχους, ὃ δὲ πύργος ἦν κου-

3 ἤτηθέντες οὐδέποτε ἀνῆλθον μέχρι τῆς σήμερον C. 13 ἐποίησαν] ἀνθοδόμησαν τοῦτον. διὸ C. 20 p. 45 Band. Βύκινον] βούγγιον Vat. 21 ὃ δὲ πύργος] τὸ δὲ τείχος ὑποκάτω ἦν συριγγῶδες κοῦφον. καὶ ὅτε ἦν νότος ἢ βορρᾶς, σφοδρῶς ἐκ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης ἀποκρουοῦσης ἐκεῖθεν ἀνῆρχετο βίαιον πνεῦμα καὶ ἤχε μελωδίαν δίκην σειρήνος, καὶ ἀπέτελεγεν ὁ ἕτερος πύργος ὁ ἀντικρῆς. C. pro συριγγῶδης alii σφραγγῶδης et στουρακοειδές.

cum Cpolitania, et semper superarunt occidentales philosophi usque ad Iustinum, sub quo semel victi nunquam postea reversi sunt. caeterum de structura portus haec narrantur. stans aliquando hiemali tempore supradicta Augusta in solario palatii vidit naves in littore fluctibus agitari, quod nullus ibi esset portus. quare permota commiseratione imperatorem adivit, rogavitque daret sibi necessariam auri copiam et regiae manus sufficiens adminiculum ad faciendum portum. imperator autem eius petitioni annuens, Narsae praeposito atque Troilo protovestiario portus condendi curam iniunxit, qui magnam fodientes fossam struxere portum, qui a supradicta Augusta Sophiae nomen accepit. in medio huius portus quattuor erexit columnas, quibus statuas superimposuit, suam nempe et Arabiae filiae suae et Iustini mariti et Narsae praefecti structurae. factus autem est ille portus 252 annis post conditum Cpolim.

Buccinum locus ex eo ita appellatus est, quod ibi olim supra murum essent buccinae aerae; turris autem in fistularum modum con-

φῶς καὶ συριγγώδης, καὶ νότου γεγονότος ἢ βορρᾶ σφοδροῦ καὶ τῶν κυμάτων τῷ τείχει προσκρουόντων ἀνήχετο τὰ πνεύματα βίαια ἄνωθεν πρὸς τοὺς ἀλλοσκους τῶν σαλπύγων, καὶ ὑπηχέτο μέλος ξενίζον ἀκοίς, ὄλον Σειρήνιον. ἦν δὲ ἄντικρυ τοῦτου καὶ 5 ἕτερος πύργος, καὶ δεχόμενος τὴν ἤχῃ τοῦ τοιοῦτου μέλους ἀπεδίωκε καὶ αὐτὸς ἤχον τὸν αὐτόν. ὅτε δὲ ἤθελε κινήσῃ Ῥωμαϊκὸς στόλος, ἑμοῦ πρῶτον ἐκέισε ἠθροβζετο, καὶ κατὰ τὸν ἤχον τῶν πύργων ἐσάλπιζον αἱ νῆες καὶ ἀπεκύνουν.

Τὰ δὲ καλούμενα Ὁρμισδοῦ λιμὴν ἐτύγγανε μικρός, ἐν ᾧ 10 ὄρμουν αἱ νῆες πρὸ τοῦ κτισθῆναι τὸν λιμένα τῶν Σοφιδῶν. ἐκ δὲ τῶν πολλῶν χρόνων ἀμεληθεὶς ἐγεμίσθη. ἐκέισε δὲ Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας κατέκειε πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι. ἀπὸ δὲ τοῦ κτίσαντος αὐτὸν Ἰουλιανοῦ εἴληφε τὴν ἐπωνυμίαν, καὶ καλεῖται Ἰουλιανοῦ λιμὴν.

15 Τὸν ἅγιον Πλάτωνα Ἀναστάσιος ὁ ἄδικος ἔκτισεν, ἐναφχομένου ἤδη τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος. τοὺς δὲ κίονας τοὺς δέκα, P 45 τοὺς ἐνζώδους γλυπτούς, ἔφερεν ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς τὸν ναόν, ὧν οἱ μὲν ὀκτὼ ἴστανται ἐν τῷ ναῷ, οἱ δὲ δύο ἤρθησαν παρὰ Ῥωμανοῦ βασιλέως τοῦ Λεκαπηνοῦ καὶ ἐτέθησαν εἰς τὴν χαλκῆν.

3 ἀλλοσκους Lamb. pro ἀλλοσκοῦς. 8 καὶ ἀπεκύνουν] μετακινούμεναι Reg. 9 p. 45 Band. τὰ δὲ καλ.] ὅτι τὰ καλούμενα Ὁρμισδοῦ λιμὴν ἦν μικρός, ἐν ᾧ ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς ἐχρημάτισε κοιτῶνα καὶ ἀνόμασε Σέργιον καὶ Βάκχον. ὡσαύτως καὶ ἕτερον ναὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ὅτε τὸν χρυσοῦν ἔλαβεν ὑποκάτω τῶν βαθμίδων, ὅτε καὶ τὴν σφαγὴν εἰς τὸ ἰπικὸν ἐποίησε. ἐκλήθη δὲ Ἰουλιανοῦ λιμὴν ὅτι ὁ κτίσας οὕτως ἐκαλεῖτο. C. 15 p. 30 Band. ἔκτισεν] ἀνήγειρεν C. ἐναφχομένου] εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Reg., εἰς μίμησιν τοῦ Vat. 17 γλυπτούς om C. 19 τὸν χαλκόν Vat.

cava erat. austro igitur vel aquilone vehementius spirante et fluctus maris ad murum allidente spiritus intus cohibitus ascendebat usque ad foramina buccinarum, et Sirenum instar edebat concentum auditu admirabilem; cuius sonum inde resultantem opposita turris excipiebat et similiter resonabat. quando autem prefecturae erant navales copiae Romanorum, congregabantur prius in hunc locum, et iuxta sonum turrium in navibus quoque tuba canebant, atque ita demum discedebant.

Locus nominatus Hormisdae parvus erat portus, navibus stationem praebens, antequam conderetur portus Sophiae. postea autem per multos annos neglectus et tandem totus oppletus fuit. hic olim habitabat Iustinianus magnus, priusquam ad imperium pervenit. caeterum a conditore eius Iuliano appellatus fuit portus Iuliani.

Templum S. Platonis condidit Anastasius Dicorus, sub principium septimi saeculi. decem vero columnas sculptura ornatas Thessalonica in hoc templum transtulit; quarum duae ab imperatore Romano dicto Lecapene in Chalcan transpositae fuerunt.

καὶ Ἑλλαδικοί, καὶ διελέγοντο μετὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει
 ὄντων. καὶ διήρκεισε τοῦτο μέχρι Ἰουστίνου, καὶ πάντοτε ἐνίκων
 οἱ δυντικοί. ἐπὶ δὲ τούτου ἤτηθέντες ἄλλοτε οὐκ ἀνῆλθον. περὶ
 δὲ τοῦ λιμένος τοιοῦτό τι φέρεται. λέγουσι γὰρ ὅτι τῆς ῥηθείσης
 Ἀβγούστης ἐν μιᾷ χειμῶνος ἵσταμένης εἰς τὸν ἡλιακὸν τοῦ παλα- 5
 B τίου, καὶ ὀρώσης τὰ πλοῖα κλυδωνιζόμενα ἐν τῷ αἰγαλιῷ διὰ τὸ
 μὴ εἶναι λιμένα, σπλαγχνισθεῖσα ἤρξατο ὀδύρεσθαι, καὶ εἰσελ-
 θούσα πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἰκέτευσεν αὐτὸν ὅπως
 αὐτῇ παράσχη χρυσίον ἱκανὸν καὶ βασιλικὴν χεῖρα ἱκανὴν εἰς
 τὸ ποιῆσαι λιμένα. καὶ καμφοθεὶς τῇ αἰτήσει αὐτῆς ὁ βασιλεὺς 10
 προσέταξε Ναρσῆ τῷ πατρικίῳ καὶ πραιποσίτῳ καὶ Τρωίλῳ τῷ
 πρωτοβεστιαρίῳ κτίσαι λιμένα. οἳ καὶ βόθυνον μέγαν ὀρύξαντες
 ἐποίησαν τοῦτον κτιστόν. διὸ καὶ προσηγορίαν εἴληφε τῆς Σο-
 φίας. μέσον δὲ τοῦ λιμένος ἀνήγειρε τέσσαρας κίονας, ἐφ' ὧν
 ἔσκησε τὰςδε τὰς στήλας, ἐαυτῆς τε καὶ Ἀραβίας τῆς ἀνεπιῶς 15
 C αὐτῆς καὶ Ἰουστίνου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ Ναρσῆ τοῦ ἐκεῖσε
 παρισταμένου. ἔξ ὧν αἱ δύο ἀφηρέθησαν παρὰ Φιλιππικοῦ.
 εἶχον δὲ γράμματα τῶν μελλόντων. μετὰ δὲ τὸ κτισθῆναι τὴν
 πόλιν σὺν χρόνων διελθόντων ἐκτίσθη ὁ τοιοῦτος λιμὴν.

Τὸ λεγόμενον Βύκινον οὕτως ἐκλήθη. τὸ παλαιὸν γὰρ 20
 σάλλπιγγες ἦσαν χαλκαὶ ἐπάνω τοῦ τείχους, ὃ δὲ πύργος ἦν κου-

3 ἤτηθέντες οὐδέποτε ἀνῆλθον μέχρι τῆς σήμερον C. 13 ἐποίη-
 σαν] ἀφικοδόμησαν τοῦτον. διὸ C. 20 p. 45 Band. Βύκινον]
 βογγίον Vat. 21 ὃ δὲ πύργος] τὸ δὲ τείχος ὑποκάτω ἦν
 συριγγῶδες κούφον. καὶ ὅτε ἦν νότος ἢ βορρᾶς, σφοδρῶς ἐκ τῶν
 κυμάτων τῆς θαλάσσης ἀποκρουούσης ἐκείθεν ἀνῆρχετο βλαῖον πνεῦμα
 καὶ ἤχε μελωδίαν δίκην σειρήνος, καὶ ἀντέλεγεν ὁ ἕτερος πύργος
 ὁ ἀντικρῆς. C. pro συριγγῶδης alii σηραγγῶδης et στρυμκοειδῆς.

cum Cpolitania, et semper superarunt occidentales philosophi usque ad
 Iustinum, sub quo semel victi nunquam postea reversi sunt. caeterum
 de structura portus haec narrantur. stans aliquando hiemali tempore
 supradicta Augusta in solario palatii vidit naves in littore fluctibus agi-
 tari, quod nullus ibi esset portus. quare permota commiseratione im-
 peratorem adivit, rogavitque daret sibi necessariam auri copiam et re-
 giae manus sufficiens adminiculum ad faciendum portum. imperator au-
 tem eius petitioni annuens, Narsae praeposito atque Troilo protove-
 stiariorum portus condendi curam iniunxit, qui magnam fodientes fossam
 struxere portum, qui a supradicta Augusta Sophiae nomen accepit. in
 medio huius portus quattuor erexit columnas, quibus statuas superim-
 posuit, suam nempe et Arabiae filiae suae et Iustini mariti et Narsae
 praefecti structurae. factus autem est ille portus 252 annis post condi-
 tam Cpolim.

Buccinum locus ex eo ita appellatus est, quod ibi olim supra
 murum essent buccinae aereae; turris autem in fistularum modum con-

φῶς καὶ συριγγώδης, καὶ πτότου γεγονότος ἢ βορρᾶ σφοδροῦ καὶ τῶν κυμάτων τῷ τείχει προσκρουόντων ἀνῆρχετο τὰ πνεύματα βίαια ἀνοίγειν πρὸς τοὺς ἀόλισκους τῶν θαλιγγῶν, καὶ ὑπηχεῖτο μέλος ξενίζον ἀκοάς, ὄλον Σειρήνιον. ἦν δὲ ἄντικρυ τούτου καὶ 5 ἕτερος πύργος, καὶ δεχόμενος τὴν ἠχὴν τοῦ τοιοῦτου μέλους ἀπεδίδου καὶ αὐτὸς ἤχον τὸν αὐτόν. ὅτε δὲ ᾄθελε κινήσαι Ῥωμαϊ- D κὸς στόλος, ἡμοῦ πρῶτον ἐκέισε ἠθροζετο, καὶ κατὰ τὸν ἤχον τῶν πύργων ἐσάλπιζον αἱ νῆες καὶ ἀπεκύνουν.

Τὰ δὲ καλούμενα Ὀρμισδοῦ λιμὴν ἐτύγγανε μικρός, ἐν ᾧ 10 ὠρμον αἱ νῆες πρὸ τοῦ κτισθῆναι τὸν λιμένα τῶν Σοφιῶν. ἐκ δὲ τῶν πολλῶν χρόνων ἀμεληθεὶς ἐγεμίσθη. ἐκέισε δὲ Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας κατῴκει πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι. ἀπὸ δὲ τοῦ κτίσαντος αὐτὸν Ἰουλιανοῦ εἴληφε τὴν ἐπωνυμίαν, καὶ καλεῖται Ἰουλιανοῦ λιμὴν.

15 Τὸν ἅγιον Πλάτωνα Ἀναστάσιος ὁ δίκυρος ἔκτισεν, ἐναφ-
χομένου ἤδη τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος. τοὺς δὲ κίονας τοὺς δέκα, P 45
τοὺς ἐνζώδους γλυπτούς, ἔφερεν ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς τὸν ναόν, ὧν οἱ μὲν ὀκτὼ ἴστανται ἐν τῷ ναῷ, οἱ δὲ δύο ἤρθησαν παρὰ Ῥωμανοῦ βασιλέως τοῦ Λεκαπηνοῦ καὶ ἐτέθησαν εἰς τὴν χαλκῆν.

3 ἀόλισκους Lamb. pro ἀόλιακούς. 8 καὶ ἀπεκύνουν] μετα-
κινούμεναι Reg. 9 p. 45 Band. τὰ δὲ καλ.] ὅτι τὰ
καλούμενα Ὀρμισδοῦ λιμὴν ἦν μικρός, ἐν ᾧ ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς
ἑρημάτιαις κοιτώνα καὶ ἀνόμασε Σέργιον καὶ Βάκχον. ὡσαύτως
καὶ ἕτερον ναὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ὅτε τὸν χρῆσμον ἔλαβεν
ὑποκάτω τῶν βαθμίδων, ὅτε καὶ τὴν σφαγὴν εἰς τὸ ἱππικὸν
ἐποίησε. ἐκλήθη δὲ Ἰουλιανοῦ λιμὴν ὅτι ὁ κτίσας οὕτως ἐκαλεῖτο. C.
15 p. 30 Band. ἔκτισεν] ἀνήγειρεν C. ἐναρρομένου]
εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Reg., εἰς μέσην τοῦ Vat. 17 γλυπτῶς
om C. 19 τὸν χαλκόν Vat.

cava erat. austro igitur vel aquilone vehementius spirante et fluctus maris ad murum allidente spiritus intus cohibitus ascendebat usque ad foramina buccinarum, et Sirenium instar edebat concentum auditu admirabilem; cuius sonum inde resultantem opposita turris excipiebat et similiter resonabat. quando autem prefecturae erant navales copiae Romanorum, congregabantur prius in hunc locum, et iuxta sonum turrium in navibus quoque tuba canebant, atque ita demum discedebant.

Locus nominatus Hormisdæ parvus erat portus, navibus stationem præbens, antequam conderetur portus Sophiæ. postea autem per multes annos neglectus et tandem totus oppletus fuit. hic olim habitabat Iustinianus magnus, priusquam ad imperium pervenit. caeterum a conditore eius Iuliano appellatus fuit portus Iuliani.

Templum S. Platonis condidit Anastasius Dicomus, sub principium septimi saeculi. decem vero columnas sculptura ornatas Thessalonica in hoc templum transtulit; quarum duae ab imperatore Romano dicto Lecapeno in Chalcan transpositae fuerunt.

Εἰς δὲ τὴν καλουμένην Διηγηστέαν ἁγίαν Ἄνναν ἀθροίσεις ἐγένοντο πάσαι τῶν δύο δημοτικῶν μερῶν, καὶ τρικλινος ἦν ἐκεῖσε παμμεγεθέστατος, καὶ ὅτε ἤθελον ποιήσασθαι οἱ δῆμαρχοι ἐκλογὴν, ἐκεῖσε ἤθρολλον. διήρκεσε δὲ χρόνους πεντακοσίους. Θεοδώρας δὲ τῆς Ἀγούστης τοῦ Θεοφίλου ἐγκύνου οὔσης, καὶ ὁ ἀπερχομένης διὰ τοῦ ἐμβόλου εἰς Βλαχέρνας, καὶ τοῦ ἵππου B αὐτῆς ἐκεῖσε ὀλισθήσαντος ἔμπροσθεν τοῦ νάρθηκος τοῦ ναοῦ, πάλιν δὲ ὑποστρεφούσης εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ αὐτοῦ ὀλισθήσαντος ἵππου, δι' ἀποκαλύψεως ἐν ὁράματι παρεγγησηαμένη ἀνήγειρε τὸν νῦν ὄντα ναὸν τῆς ἁγίας Ἄννης. 10

Εἰς δὲ τὰ νῦν καλούμενα Μαυριανοῦ οἶκος ἦν Μαυρικίου τοῦ βασιλέως ἔτι ὄντος πατρικίου καὶ κόμητος τῶν ἔξκουβιτόρων. μετὰ δὲ τὸ βασιλεῦσαι αὐτὸν ὠνομάσθη ὁ τόπος τὰ Μαυριανοῦ.

Τὸν δὲ θαυμαστὸν ναὸν τῆς ἁγίας ἀναστάσεως, τὸν εἰς τὰ Μαυριανοῦ, Μαρκιανὸς ὁ ὄσιος ἤγειρεν ἐκ τῆς περιουσίας 15 καὶ τοῦ πλούτου αὐτοῦ. τὸν δὲ αὐτὸν ναὸν θέλων κτίσαι πρῶτον εἰς τὰ ψηφια, ἔνθα ψηφίδας ἕθρος ἦν πωλεῖν, ὠνήσατο τὸν C τὸν εἰς τὰ ψηφια, ἔνθα ψηφίδας ἕθρος ἦν πωλεῖν, ὠνήσατο τὸν τόπον εἰς δύο χιλιάδας νομίσματα διὰ τὸ καὶ ὑπομνήματα ἐκεῖσε εἰρεθῆναι τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου πρὸ ἐτῶν φ' γρά-

1 p. 31 Band. εἰς δὲ τὴν καλ.] ὅτι ὁ καλούμενος Διηγηστέος ἀθροίσεις ἦν C. τὸν καλούμενον etiam Reg. 4 ἐκλογὴν] σύλλογον Vat. 7 ὀλισθήσαντος ἐν τῷ ἐμβόλω, δηλονότι τῷ πρὸ τοῦ Reg. 11 p. 31 Band. 12 κόμητος ἔξκουβίτου Reg. 14 p. 31 Band. Ἀναστασίας CVat. 15 τὸν μαυριανὸν Reg. ἤγειρεν] ἔκτισεν ἐκ τοῦ πλούτου Ἀσκαρος ἀναιρεθέντος παρὰ Λέοντος τοῦ Μακέλου. ὄφειλον δὲ ὁ ὄσιος κτίσαι αὐτὸν εἰς — CReg. 16 θέλων] ὄφειλων Reg. Vat. 18 εἰς νομίσματα β' C. διὰ τὸ εἶναι τὸν τόπον μυσαρὸν καὶ διὰ C. 19 ρ C.

In templo S. Annae nominato Diegeteae maximum erat triclinium, in quo antiquitus demarchi delectum habituri duas populi factiones congregabant; eaque consuetudo duravit annos quingentos. accidit autem, cum Theodora Augusta Theophili uterum gerens per porticum Blacheranas adiret, equum eius ibi caespitare ante narthecem ecclesiae, idemque cum reverteretur in eodem loco ipsi evenire; quare per revelationem in somno monita aedificavit templum S. Annae, quod nunc ibi visitur.

In loco cui nomen Mauriano habitabat olim Mauricius, cum adhuc patricius esset et comes excubitorum. postea vero, ubi imperio potitus est, Mauriani nomen locus accepit.

Admirandum templum S. resurrectionis in Mauriano aedificavit sua impensa beatus Marciannus; et solum ubi illud exstructurus erat, ubi tessellae olim vendebantur, duobus milibus nummorum emit, eo quod S. Gregorii theologi commentaria ibi inventa essent, in quibus

φοντα οὕτως "ἀνακαινισθήσεται ὁ ναὸς οὗτος εἰς κάλλος καὶ μέγεθος, εὖ οἶδα· τάδε μοι λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον." πρώην γὰρ εὐκτήριον μικρὸν ἦν ἢ ἅγια ἀνάστασις καὶ ξυλότρουλλος· ὁ δὲ Βασιλεῖος ὁ Μακεδὼν ἐσκέπασεν αὐτὴν δι' ὀρόφου χρυσοῦ. 5 ἀλλὰ καὶ τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὸ πέραμα ὁ αὐτὸς ὄσιος Μαρκεῖανός ἔκτισε καὶ ἐτελείωσεν, εἰδωλεῖον πρώην ὑπάρχουσαν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ νοσοκομεῖον.

Τὸν δὲ ἅγιον Θεόδωρον τὰ καρβουνάρια Ἰλαρίων τις πατρίκιος ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Λεωμακέλου ἀνήγειρε.

10 Ὁ ναὸς τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα πραιτώριον ἐτόγγανεν. D Τιβέριος δὲ ὁ Θράξ σὺν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀναστασίᾳ τοὺς δεσμίους ἐξαγαγὼν, καὶ τὸν τόπον ἀνακαθαρίσας, ἐθεμελίωσε τὸν ναὸν τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα, καὶ ἐξέβαλε τὰ τεῖχη μέχρι πηχῶν τεσσάρων. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ Μαυρίκιος ὁ γαμβρός 15 αὐτοῦ κρατήσας ἀνεπλήρωσε τὸν ναὸν καὶ ἐθρόνισεν αὐτόν.

Τὸν ἅγιον Παῦλον τὸ ὀρφανοτροφεῖον Ἰουστίνος καὶ Σοφία ἀνήγειραν οἱ ἀείμνηστοι. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν ὄσιον Ζωτικόν,

3 Ἀναστασία C. 6 ἔκτισε — νοσοκομεῖον] ἀνήγειρεν. ὁ δὲ ἅγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος ἐδίδασκεν ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ τοὺς ὀρθοδόξους, εὐκτερίῳ οὖσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἀνάστασιν δὲ ταύτην ὁ ἱστορῶν φησὶν ὀνομάζεσθαι ἢ διὰ τὴν τῆς ὀρθῆς πίστεως ἀνάστασιν, ἢ διὰ τὸ γυναικίᾳ ἐγκύμονα πεσοῦσαν τελευτῆσαι· κοινῆς δὲ ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων γενομένης εὐχῆς ἀνάστη. C. 8 p. 17 Band. καρβωναρεῖα Vat. 9 χρόνοις Λέοντος τοῦ Μακέλου C. 10 p. 17 Band. 12 ἐξαγαγὼν] ἐξέβαλε C. ἀνακαθάρσας καὶ διαμετρῆσας καὶ τὴν ὕλην ἐναποθέμενος καὶ ἐμβαλὼν τὸ χῶμα ἐθῆμ. C. 15 ἐνεθρόνισεν C. 16 p. 30 Band.

ante quingentos annos ita scriptum erat "bene novi fore olim ut hoc templum maius et pulchrius renovetur, ut mihi praedicat spiritus sanctus." ecclesia autem sanctae resurrectionis prius parvum oratorium erat et ligneo trullo tecta; postea vero Basilii Macedo aureo laqueari eam operuit. idem Marcianus sanctam Irenem ad traiectum condidit et absolvit, cum antea idolorum delubrum fuisset, uti et nosocomium sive valetudinarium.

S. Theodorum ad Carbonaria Hilarion quidam patricius tempore Leonis Macelli condidit.

Ecclesia SS. quadraginta martyrum praetorium erat. Tiberius vero Thrax cum Anastasia uxore eductis inde captivis locum purgavit, et novo posito fundamento muros extruxit usque ad altitudinem quatuor cubitorum. quo mortuo Mauricius eius gener, imperio potius, structuram ecclesiae absolvit soliumque in ea posuit.

Orphanotrophium S. Pauli sempiternae memoriae imperator Iustianus cum Sophia uxore aedificavit; uti etiam nosocomium sancti

καὶ ἐτόπωσαν ἀναπαύεσθαι τοὺς λωβодς ἐκέισε καὶ σιτηρέσιον λαμβάνειν.

P 46 Ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου Ζωτικὸς πατρικίος καὶ πρωτοβεστιάριος κίττει τοῖς ἐν κυρίῳ ἀδελφοῖς κατοικίας, τροφὰς αὐτάρχεις αὐτοῖς ἐπιχορηγήσας καὶ 5 ἀμφία. διδὲ καὶ παρὰ τοῦ Κωνσταντίνου ἡμίονοις ἀγροῖς προσεδείξ, κέντροις πληττόμενος καὶ βιαζόμενος τρέχειν, τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο.

Τὰ Καρπιανοῦ τὴν Θεοτόκον ἀνήγειρε Καρπιανὸς πατρικίος ἐν τοῖς χρόνοις Κωνσταντίνου τοῦ πωγωνάτου. τὰ δὲ Βάσσου 10 ἀνήγειρε Βάσσος πατρικίος ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, ἔχων αὐτοῦ καὶ τὸν ἴδιον οἶκον· οὗ τινὸς εἰς ἔχθραν ἐλθοῦσα Θεοδώρα ἡ γυνὴ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἔσφιγξε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μετὰ χόρδους καὶ ἐπνίξεν αὐτόν.

B Τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον Ἀναστάσιος ὁ δίκορος εἰς ὄνομα τοῦ 15 προδρόμου πρότερον ἀνήγειρεν· ἔτι γὰρ πρωτοασκηρῆτης ὢν ἐκέισε κατ'ὅκει. μετὰ δὲ τὸ κομισθῆναι εἰς αὐτόν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου ὠνομάσθη ὁ ναὸς τῷ ὀνόματι τοῦ ἁγίου. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰουλιανοῦ ὁ αὐτὸς Ἀναστά-

1 τοὺς ἀδελφούς Vat. 2 post λαμβάνειν: παρίστατο δὲ Ζωτικὸς ὁ πρωτοβεστιάριος αὐτοῦ τοῖς κτίσμασιν. C. 9 p. 33 Band. 14 καὶ ἐπνίξεν αὐτόν] καὶ ἐξεπήδησαν οἱ τούτου ὀφθαλμοί C. ἐπήδησαν ἔξω οἱ ὀφθαλμοί αὐτοῦ Reg. Vat. 15 p. 33 Band. ὁ δίκορος ὁ ἀπὸ σελεντίων ὁ συρραχίτης Vat. 19 τὸν ναὸν τοῦ] τὸν ἀρχιστρατηγὸν τὸν ὄντα εἰς τὸν ἅγιον Ἰουλιανόν Vat.

Zoticus, ubi debilibus quies et alimenta ex eorum constituto praebe-
rentur.

Sub Constantio Constantini magni filio Zoticus patricius et pro-
tovesiarius monachorum fraternitatibus habitacula extruxit, victum
quoque et amictum sufficienter subministravit. quare a Constantio
silvestribus mulis alligatus, iisque ad cursum stimulis, interemptus
fuit.

Ecclesiam S. deiparae cognominatam Carpiani aedificavit Car-
pianus patricius tempore Constantini Pogonati. quae vero Bassi dici-
tar, eam Bassus patricius, cuius domus ibi erat, sub imperatore Iusti-
niano magno condidit. huic indignata Theodora Iustiniani uxor caput
fidiculis constringi iussit, ut praefocaretur.

Templum S. Artemii Anastasius Dicorus titulo S. Iohannis prae-
cursoris primum exererat, ubi ipse, cum protoascretis adhuc esset,
habitavit. postquam vero reliquiae S. Artemii eo translatae fuerunt,
nomen eius sancti templo impositum fuit. praeterea idem Anastasius

σιος ἀνήγειρεν, ὅτι ὅταν ἦλθε μετὰ τῶν γονέων αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Δυρραχίου ἔτι παῖς τυγχάνων, ἐκεῖσε ἐμάνθανε τὴν γραμματικὴν.

Ὁ δὲ ἅγιος Προκόπιος τὸ κονδύλιον ἐκλήθη οὕτως διὰ τὸ Κωνσταντῖνον τὸν πατέρα Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥινομήτου κονδυλίσαι ἐκεῖσε τὸν ἵππον αὐτοῦ καὶ ῥῆμαι αὐτόν.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ πρόδρομος τὰ λεγόμενα κινθήλια ἀπὸ C τοῦ κάμνειν ἐκεῖσε τὰ μικρὰ καρφία τὰ καβαλλαρικὰ οὕτως ἐκλήθη· καὶ γὰρ τὰ τοιαῦτα καρφία λέγεται κινθήλια.

Ὁ Ἀναστάσιος μετὰ Ἀριάδνης ἔκτισε τὸν ναὸν τὸν ὄντα εἰς 10 Κωνσταντιανὰς τῶν ἁγίων μ'. ἀνήγειρε καὶ ναὸν ἕτερον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου, ἔνθα καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ λείψανον ἐτέθη.

Τὸν ἅγιον Πολύευκτον Ἰουλιανῆ ἢ θυγάτηρ Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ κτίστωρος τοῦ ἁγιοῦ ἔκτισεν ἐπὶ χρόνους τέσσαρας καὶ ἥμισυ, 15 τῶν τεχνιτῶν ἀπὸ Ρώμης ἐλθόντων. γυναικαδελφὴ δὲ ἦν ἡ τοιαύτη τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου.

Τὰ δὲ Μεγεθίας ἀνήγειρε Μεγεθία δέσποινα ἐν τοῖς χρόνοις Τιβερίου τοῦ Θρακῆος.

Ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος ἡ Πονολύτριά οὕτως ἐκλήθη, ὅτι 20 μεγάλοι ἰάσεις ἐκεῖσε ἐτελοῦντο καὶ πόνοι πολλοὶ ἐλύοντο.

3 p. 34 Band. κόνδυλον Reg. διὰ τὸ Κωνστ.] ὅτι διερχόμενος Κωνσταντῖνος — ἐκεῖσε ἐκονδύλισεν ὁ ἵππος αὐτοῦ καὶ ἔπεσεν C. 6 p. 34 Band. σκυνθήλια Vat. 9 p. 34 Band. 10 Κωνσταντινιανὰς C. 13 p. 37 Band. 14 ἐπὶ] εἰς C. 17 p. 37 Band. 19 p. 37 Band. ἡ πονολύτης C, τὰ πονολύτου Vat. 20 πολλοί] τῶν πολλῶν C.

ecclesiam S. Iuliani condidit, quoniam puer cum parentibus suis Dyrrachio veniens grammaticam ibi didicerat.

Ecclesia S. Procopii cognominata Condalium inde nomen accepit, quod Constantianus Iustiniani Rhinotmeti pater in eo loco equum suum pugnis instigans praecipitaverit.

Templum S. Iohannis praecursoris cognominatum Cinthelia ita appellatum est, quod ibi parvi clavi affigendis equorum soleis cuderentur. eiusmodi enim clavi vocantur cinthelia.

Templum SS. quadraginta, quod est apud thermas Constantianas, Anastasius cum Ariadna condidit. idem aliud quoque titulo protomartyris Stephani aedificavit, ubi sanctae eius reliquiae positae sunt.

S. Polyuctum Iuliana Valentiniana filia exstruxit intra quattuor annos cum dimidio, evocatis Roma architectis. fuit autem haec Iuliana soror uxoris magni Theodosii.

Aedificium Megethiae exstruxit domina Megethia tempore Tiberii Thracis.

Ecclesia S. deiparae Ponoilytriae ita cognominata est, quod magna istae sanationum dona fierent, multique dolores et languores selverentur.

Τὰ Ἀρεοβίνδου τὴν ἅγιαν Θεοτόκον ἀνήγειρε Πέτρος μάγιστρος καὶ κουροπαλάτης, ὁ ἀδελφὸς Μανρικίου τοῦ βασιλέως· διὰ δὲ τὸ εἶναι τὸν οἶκον Ἀρεοβίνδου ἐκεῖσε ἐκλήθη οὕτως. μετὰ δὲ ἑννεήκοντα δύο χρόνους ἐπὶ Ἰουστίνου τοῦ Θρακῆς ἐκτίσθη καὶ τὸ λουμα.

5

P 47 Τὴν ἅγιαν Εὐφημίαν τὰ Ὀλυβρίου ἢ Θεομισῆς Εὐδοξία κτίθει ἀπὸ γῆς καὶ ὕψωσεν ἀπὸ γῆς τὸ θεμέλιον μέχρι πηγῶν δύο. πικρῶ δὲ θανάτῳ ἀρπαγείσης ἀνεπληρώθη παρὰ Ὀλυβρίου μαγίστρου τοῦ Ῥωμαίου, ἐκεῖσε τὸν αὐτοῦ οἶκον ἔχοντος. ἐκόσμησε δὲ αὐτὴν διὰ πολυτελῶν μαρμάρων, καὶ κτήματα δέδωκε 10 πολλὰ καὶ ἱερὰ σκεύη.

Τὰ δὲ Ἀρματίου οἶκος ἦν Ἀρματίου μαγίστρου τοῦ οἰκείου ἀνθρώπου Ζήνωνος, ὃς καὶ προέδωκε τὸν στρατὸν ἀντάραντος Βασιλείκου κατὰ Ζήνωνος· ὑπὲρ οὗ καὶ ἀηρέθη προτροπῇ Ζήνωνος, ἀνερχόμενος τὸν κοχλίαν τὸν ἀνάγοντα εἰς τὸ κάθισμα 15 τοῦ ἵπποδρομίου.

B Τὰ δὲ λεγόμενα Πράσινα διὰ τὸ εἶναι τοὺς σταύλους τῶν Πρασίνων οὕτως ἐκλήθη. τὸ δὲ γηροκομεῖον ἀνήγειρε Μαρκιανὸς καὶ Πουλχερία. Ἀρτάβασδος δὲ ὁ βασιλεὺς ὁ γαμβρὸς Κων-

1 p. 37 Band.

ἢ ἀδελφῆ Vat.

2 καὶ κουροπαλάτης] καὶ ἡ κουροπαλάτισσα

3 διὰ δὲ] ὁ δὲ Ἀρεοβίνδος, δι' ὃν ἔλαβεν

ὁ τόπος τῆς προσηγορίας, ἐν τοῖς χρόνοις ἦν Ἰουστίνου τοῦ

Θρακῆς τοῦ κρατίστου, καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ ἦν ἐκεῖσε C. ὁ δὲ —

χρόνοις ἦν Ἰουστινιανοῦ τοῦ κρατίστου καὶ Ἰουστίνου τοῦ Θρακῆς.

μετὰ δὲ δώδεκα χρόνους ἐκτίσθη καὶ τὸ λουμα Vat. 4 ἐπὶ Ἰ.

τοῦ Θρ.] ἀπ' ἐκείνου τοῦ Ἀρεοβίνδου C. 12 p. 36 Band.

17 p. 50 Band. εἶναι ἐκεῖσε σταῦλον C. 19 δὲ ὁ βασ.]

δὲ ὁ τυραννήσας Καβαλίον καὶ κρατήσας χρόνους τρεῖς καὶ τυφλωθεὶς ἀκίνητα C.

Ecclesiam S. deiparae cognominatam Areobindi Petrus magister et curpalata, germanus frater Mauricii imperatoris, condidit: sed quod Areobindi domus ibi esset, inde ecclesia ita appellata fuit. balneum verq̄ eiusdem loci annis 92 post sub Iustino Thrace exstructum est.

S. Euphemiam dictam Olybrii deo exosa Eudoxia condere incepit, et fundamentum ad altitudinem duorum cubitorum supra terram perduxit, postquam autem illa acerba morte sublata fuit, magister quidam Olybrius Romanus ibi habitans structuram absolvit, multisque pretiosis marmoribus exornavit, et fundis sacrisque vasis ditavit.

Locus vocatus Harmatii domus erat Harmatii magistri, qui domesticus fuit Zenonis, et Basilisci exercitum ei prodidit. quare ipsius Zenonis iussu interemptus est, cum per testudinem ascenderet ad tribunal Hippodromi.

Prasina autem eo quod Prasinae factionis stabula essent, sic appellantur. Gerocomium a Marciano et Pulcheria conditum est. Artabasdus autem imperator, qui adversus Constantianum Caballinum insur-

στατίνου τοῦ καβαλλίνου, ὅστις ἐπεβούλευεν αὐτῷ καὶ ἐκράτησε τῆς βασιλείας χρόνους τρεῖς, ἐτυφλώθη δὲ παρὰ τοῦ κοπρωνύμου ἡττήσαντος αὐτὸν καὶ τῆς βασιλείας πάλιν κρατήσαντος, οὗτος ἀκίνητα πολλὰ κτήματα ἐπεκύρωσε τῷ ῥηθέντι γηροκομῶ, διότι 5 οἶκος αὐτοῦ ἐκεῖσε ἦν. μετὰ δὲ σπ' ἔτη τῆς κτίσεως τοῦ γηροκομίου ἦν ὁ Ἀρτάβασδος.

Τοὺς δὲ κριοὺς τὴν κινστέραν καὶ τὸ γηροκομεῖον καὶ τὸ C
λοῦμα τὸ ὄν εἰς τὰ Ἀρματίου ἔκτισε Στέφανος παρακοιμώμενος Μαυρικίου τοῦ βασιλέως, μετὰ δώδεκα χρόνους τῆς βασιλείας 10 αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ναὸν ἀνήγειρε.

Τὸ δὲ καλούμενον Ζεῦγμα κατὰ τρόπον τοιοῦτον ἐκλήθη τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου ἀνακομισθέντος καὶ μέχρι τοῦδε τοῦ τόπου ἀχθέντος, ἐκεῖσε ἐξέυχθησαν μούλαι καὶ ἦσαν αὐτὸ καὶ ἤγαγον μέχρι τῶν Κωνσταντιανῶν.

15 Οἱ δὲ ἅγιοι ἀνάργυροι οἱ ἐν τῷ Ζεῦγματι παρὰ Πρόκλου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, μαθητοῦ τοῦ Χρυσόστομου, ἐκτίσθησαν ἐν τοῖς χρόνοις Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ.

Τὸν ἅγιον Ἥλιαν τὸ Πέτριον. ὑποστρέψαντος Ζήνωνος D
ἐκ Περσίδος συνέδωκαν τὰ τάγματα αὐτοῦ καὶ ὁ στρατὸς χρυσόσιον πολύ, καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔδωκεν αὐτοῖς συνδρομὴν μετὰ 20 τῆς Ἀριάδνης ὁμοίως, καὶ ἀνήγειρεν τὸν ναόν, ὅτι ἐνεφανίσθη ἐν τῷ ταξειδίῳ.

7 p. 37 Band. τοὺς δὲ] τὴν δὲ κινστέραν εἰς τὰ τοῦ κριοῦ
καὶ C. 11 p. 35 Band. 14 ἔως Κωνσταντιανῶν C.
15 p. 35 Band. 18 p. 35 Band. πετρίου Reg. 19 τὰ
τάγματα] αἱ σχολαὶ καὶ τὰ τάγματα Vat.

gens tres annos imperium obtinuit, et postea ab eo debellatus oculisque privatus fuit, is multas immobiles possessiones supradicto Gerocomio confirmavit eo quod domus eius ibi sita esset. caeterum vixit Artabasdus annis 280 post conditum Gerocomium.

Cisternam cognomine arietariam, et Gerocomium, et balneum quod est in loco dicto Harmatii, exstruxit Stephanus accubitor Mauricii imperatoris duodecim annis post eius imperium.

Locus appellatus Zeugma ex eo nomen habet, quod reliquiis S. protomartyris Stephani in urbem allatis usque ad hunc locum deductis, mulae ibi curru iunctae sunt, quae eas porro ad thermas Constantianas vexerunt.

Templum SS. Anargyrorum sive Cosmae et Damiani, in Zeugmate situm, aedificavit sub Theodosio iuniore Proclus patriarcha Cpolititanus, discipulus sancti Ioannis Chrysostomi.

Templum S. Eliae, quod Petrion dicitur, legiones totusque exercitus Zenonis ex Perside redux collata magna auri summa, accedente etiam ipsius Zenonis et Ariadnae auxilio, exstruxerunt, quibus ille in castris apparuerat.

Τὴν δὲ ἕγλιαν Ἐὐφημίαν τὴν Πέτραν Ἀναστάσιος ὁ δίκορος καὶ ἡ Ἀριάδνη ἀνήγειραν.

Τὰ Γηραγάθης τὸ γηροκομεῖον Πέτρου πατρικίου θυγάτηρ ἔκτισε τοῦνομα Ἀγάθη, ὠραιότητα οὕσα πάν. ἐκλήθη δὲ Γηραγάθη διὰ τὸ φυλάσσειν τὴν παρθενίαν αὐτῆς μέχρι γήρατος. 5 ὕστερον δὲ διέφθειρεν αὐτὴν ὁ κοπρώνυμος, δὸς αὐτῇ πλοῦτον P 48 πολύν. ἱππικοῦ δὲ ἀγομένου ἔκραξεν ὁ δῆμος “ἡ Ἀγάθη ἐγήρασε, σὸ δὲ αὐτὴν ἀνεκώσασ.” ἦν δὲ ἐν τῷ κρυπτῷ σεβομένη τὰς ἁγίας εἰκόνας. πληρωθέντος δὲ τοῦ γηροκομείου ὁ Θεοστύνης κοπρώνυμος ἀθροίσας τὰς εἰκόνας κατέκασεν ἐκεῖ. 10

Ὁ δὲ ἅγιος Ἰουλιανὸς ὁ καλούμενος Πέρδιξ καὶ οἱ καθήμενοι ἐκείσε μοναχοί, σεβάσμιμοι ὄντες καὶ ὄσιοι, διὰ τὸ μὴ κοινωνεῖν τῆς μυσσαρῆς θρησκείας τοῦ κοπρωνύμου κατεκαύθησαν παρ’ αὐτοῦ ἅμα τῷ ναῷ. ὁ δὲ μόλιβδος ἀναλύσας κατήλθε μέχρι τοῦ αἰγιαλοῦ τῶν Σοφιῶν. ἐκλήθη δὲ Πέρδιξ, ὅτι ἴστατο 15 B πέρδιξ χαλκοῦς εἰς μίαν τῶν καμάρων, στηλωθεὶς παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Τὰ δὲ καλούμενα Ἀντιόχου οἶκος ἦν Ἀντιόχου τοῦ πατρικίου καὶ πραιποσίτου καὶ βασιούλου Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως,

1 p. 36 Band. 3 p. 36 Band. 4 Ἀγάθη γραῦς ὠραιότητα τῷ εἶδει σφόδρα· εἶχε δὲ αὐτὸ οἶκον. C. 5 μέχρι γήρατος] χρόνους σὺν ὀλίγοις C. 8 ταύτην Reg. 9 εἰκόνας ὡς θεοδόξος Vat. 11 p. 47 Band. ὁ δὲ ἅγιος] Εἰς τὸν ἅγιον Ἰουλιανὸν μοναχοῦς ὁσίους κατέκασεν ὁ Καβαλίνος διὰ C. 18 p. 40 Band. prius Ἀντιόχου] ἀντιοχείας Reg. 19 Ἀρκαδίου] Θεοδοσίον C.

S. Euphemiam cognomine Petraeam Anastasius Dicorus et uxor eius Ariadna aedificarunt.

Gerocomium Geragathae condidit Agatha Petri patricii filia, femina longe pulcherrima. propterea autem Geragatha nominata fuit, quoniam virginitatem suam usque ad senectutem illibatam servavit. hanc tandem Constantinus Copronymus violavit et maximis ditavit opibus. quare cum celebrarentur ludii circenses, acclamavit ei populus “Agatham iam vetulam tu renovasti.” caeterum ipsa clanculum colebat sanctas imagines. absoluto autem Gerocomio inpius ille Copronymus omnes collegit imagines, easque in loco combussit.

Ecclesia S. Iuliani nominata Perdix, et qui eam inhabitabant sancti et venerandi monachi, assentiri nolentes detestabili sectae Constantini Copronymi, ab eo simul combusti fuerunt; et plumbum templi calore dissolutum ad littus Sophianum defluxit. cognomen vero Perdix ei dedit perdix aerea in uno eius arcu ab ipso olim Constantino magno posita.

In loco qui vocatur Antiochi, domus erat Antiochi patricii et praepositi, qui baiulus fuit Theodosii iunioris, filii Arcadii imperatoris,

πολλὰς ἐπ' αὐτοῦ ἀρχὰς διανύσαντος. πλούσιος δὲ γενόμενος σφόδρα πένης ἐτελεύτησε διὰ τὸ ἄδικον καὶ ἐπιβαρὸν γενέσθαι καὶ δόλιον.

Ὁ δὲ ἅγιος Ἡσαΐας καὶ ὁ ἅγιος Λαυρέντιος ἐκτίσθησαν 5 παρὰ Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας τῶν αἰοιδίμων βασιλέων, ὅτε ἤχθη καὶ τὸ ἅγιον σῶμα Ἡσαΐου τοῦ προφήτου ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

Τὰ δὲ καλούμενα Δεξιοκράτους οἶκος ἦν Πατρικίου οὕτως καλουμένον ἐν τοῖς χρόνοις Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἐν ᾧ ναὸν καὶ C 10 γηροκομεῖον ἔδειματο.

Τὰ Καριανοῦ καὶ τὸν ναὸν καὶ τὸ γηροκομεῖον Μαυρίκιος ὁ βασιλεὺς σὺν τῷ ἐμβόλῳ ἀνήγειρεν. οἶκος δὲ ἦν πρότερον ἐκαίσε Καριανοῦ πατρικίου, ἐξ οὗ καὶ προσηγορεύθη ὁ τόπος.

Τὸν ναὸν τὸν μέγαν τῶν Βλαχερνῶν Μαρκιανὸς καὶ Πουλ- 15 χερία ἀνήγειραν, κοσμήσαντες αὐτὸν διὰ πολυτελῶν μαρμάρων καὶ ποικίλων. Βλαχέρναι δὲ ἐκλήθη τοιαῦδε τρόπῳ, ἥ ὅτι βλάχνα ἦσαν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ καὶ ἐκόπησαν, καὶ οὕτως ἐκτίσθη ὁ ναὸς, ἥ ἐκλήθη λακέρνα καὶ βλαχέρνα, ὅτι λακκώδης ἦν ὁ τόπος, καὶ

2 πένης] πτωχὸς C. 4 p. 39 Band. lemmate hoc: Περὶ τῆς πλατείας. 8 p. 34 Band. δεξιοκράτου Reg., δεξιοκρατία Vat. 9 ἐν ᾧ] ἐν ᾧ Μαυρίκιος γηροκομεῖον ἀνήγειρε σὺν τοῖς ἐμβόλοις. ἦν δὲ ἐκεῖ οἶκος Καριανοῦ πατρικίου, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐλήφθη ὁ τόπος τῆν προσηγορίαν Καριανοῦ C, omissio de Cariano loco. 11 p. 34 Band. 14 p. 40 Band. 18 ἡ ἐκλήθη] ἡ ὅτι λάκκος ἦν ὁ τόπος καὶ ποτε ἐναποκληθέντα λακέντια ἤγειρθσαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη Βλαχέρνα καὶ λακαίρνα διὰ τὸ εἶναι πολλὰ ὕδατα. C.

et multos sub ipso magistratus gessit. hic licet valde dives fuerit, attamen obiit pauper, propterea quod iniustus esset et damnosus et fraudulentus.

Templa SS. Esariae et Laurentii ab imperatore Marciano et eius uxore Pulcheria aedificata fuerunt, quorum tempore sanctum corpus Esariae prophetae Hieroselyma allatum fuit.

In loco qui vocatur Dexiocratis, domus erat Patricii ita nominati, qui vixit sub Theodosie iuniore et ibi templum atque Gerocomium extruxit.

Templum et Gerocomium, quae vocantur Cariana, una cum porticu Mauricii imperator condidit. quia vero antea ibi domus erat Cariani patricii, locus inde cognomentum accepit.

Magnam ecclesiam Blachernarum Marcianus et Pulcheria aedificarunt, variisque et pretiosis marmoribus exornarunt. Blachernae autem dictae sunt vel quasi Blachernae, quod locus filicibus esset conisatus;

διὰ τὸ εἶναι ἐν αὐτῷ πολλὰ ὕδατα, ἢ ὅτι Βλάχου τινὸς κέρμα ἦν ἐκεῖσε.

D Τὴν ἅγιον σορὸν τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου ἀνήγειρε Λέων ὁ Μακέλης, ἔνθα κατετίθειτο τὴν ἱερὰν σορὸν, ἧ ἡ θεία ἐοδῆς τῆς Θεομήτορος ἐναπέκειτο. ἐκεῖσε πολλὰ ἔχνη καὶ θαύματα γέγονεν. 5 οὔτος ἔκτισε καὶ τὸ λούμα καὶ ἐπεκύρωσε κτήματα πολλὰ καὶ σκεύη καὶ κειμήλια χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ. ἔξω δὲ τῆς πόρτας ἐτόγγχανεν, ὑπὸ δὲ Ἡρακλείου περιεκλεισθη, πολλῶν γενομένων θαυμάτων καὶ ἰάσεων ἐν αὐτῷ.

Τὸ Χρυσοβάλαντον οἶκος ἦν Νικολάου πατρικίου καὶ δομε-10 στικίου τῆς ἀνατολῆς, ὃν ἀνήγειρεν εἰς ναοὺς δύο τοῦ ἀρχιστρατηγοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος: διὰ δὲ τρόπον τοιοῦτον ἀνήγειρεν αὐτούς. τοῦ ῥηθέντος δομῆστικίου ἐν τῷ ταξειδίῳ χρ- P 49 οῦτος ἐμοιχεύετο ἡ γυνὴ αὐτοῦ. εἶτα ὑπεισελθὼν ἐν τῇ πόλει, καὶ φωρᾶσας τὸ δρώμενον μύσος, συλλαβῶν ἀμποτέρους μελη-15 δὸν κατέκοψεν. ὕστερον δὲ εἰς ἔννοιον ἐλθὼν τοῦ φοβεροῦ κριτηρίου ἀνήγειρε τούσδε τοὺς ναοὺς. περὶ δὲ τὸ τέλος ἐλθὼν τῶν κτισμάτων, καὶ ἀδημονῶν διὰ τὸ μὴ ἔχειν χρυσίον, ᾤφθη αὐτῷ κατ' ὄναρ ὁ ἀρχάγγελος λέγων "ἀπελθε εἰς τόνδε τὸν τόπον, πλησίον τῆς τοῦ Ἀσπαρος κινιστέρης, καὶ εὐρήσεις βαλάντιον 20 χρυσοῦ λίτρας ἔχον ἑκατόν." ὁ δὲ ἀπελθὼν καὶ εὐρὼν αὐτὸ

3 p. 40 Band. ὁ Λεομακέλης C. 9 ἰάσεων] ὀκτασιῶν
τῆς ἁγίας Θεοτόκου C. 10 p. 39 Band. χρυσοβάλαντον
Reg. νικῆτα Reg. 17 περὶ] εἰς C. 18 διὰ ποσό-
τητα χρυσοῦ C. 19 ἄγγελος κρηλον C.

vel quasi Lacernae, quod locus esset lacunosus et abundaret aquis; vel ob Vlachi cuiusdam caedem.

Ecclesiam S. deiparae, quae nuncupatur conditorium sacrum, extruxit Leo Macelas; ubi sacram illam arcam collocavit, in qua divina vestis S. matris dei reposita erat. idem quoque balneum ibi aedificavit, multasque possessiones et aurea argenteaque vasa et cimelia ei largitus est. hoc templum olim extra portam erat: postea vero Heraclius muro illud circumdedit, eo quod multa ibi fierent miracula et pluri- rimi a morbis liberarentur.

Chrysobalandum sive auricrumena domus erat Nicolai patricii et domestici Orientalium, quam ille mutavit in duo templa S. archangeli Michaelis et S. Panteleemonis, ob hanc causam. uxor supradicti domestici marito in castris commorante ab alio quodam adulterabatur. qua de re ipse certior factus improviso in urbem rediit, et ambos simul deprehensos articulatum consecuit. postea autem recordatione et metu extremi iudicii duo haec templa condidit. cum vero absoluta iam fere structura defectu pecuniae plurimum angeretur, apparuit ei in somno archangelus dicens "abi ad illum locum vicinum Asparis cisternae, et invenies crumenam centum auri libras continentem." domesticus igitur

ἀνεπλήρωσε τοὺς ναοὺς καὶ ἐκάλεσε τὸν τόπον, καθὰ γράφομεν, χρυσοβάλαντον.

Ἡ μονὴ τῆς ἁγίας Εὐφροσύνης, ἣτις λέγεται τὰ Λιβιάδια, Β ἐκτίσθη παρὰ Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας μικρὰ καὶ πενιχρά. ὁ δὲ 5 Μιχαὴλ ὁ υἱὸς Θεοφίλου τοῦ βασιλέως, εἰς ἔχθραν ἰλθὼν μετὰ Θεοδώρας τῆς ὁρθοδόξου τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν, κατεβίβασεν αὐτὰς ἀπὸ τοῦ παλατίου καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὴν τοιαύτην μονήν, καὶ μεγαλύνας καὶ κτήματα πολλὰ δωρησάμενος. ἐκλήθη δὲ Εὐφροσύνης ἀπὸ μιᾶς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Εὐφροσύνης 10 τοῦνομα, καλῶς βιωσάσης καὶ ἀσκησάσης.

Εἰς τὸ λεγόμενον Δεύτερον ἐν τῷ κίονι ἴστατο στήλη Ἰουστινιανοῦ τοῦ ἰστομῆτου. ταύτην δὲ κατεβίβασε Βάρδας Καΐσαρ ὁ θεῖος Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου, καὶ συνέτριψεν. ἐκλήθη C δὲ ὁ τόπος τὸ Δεύτερον κατὰ τρόπον τοιούτου. Λεοντίου πατρι- 15 κίου καταδυναστεύσαντος καὶ κρατήσαντος, ἐξόριστον ἔπεμψε τὸν Ἰουστινιανὸν εἰς Χερσῶνα, ὅστις ἐπαῖσε ἐκεῖ χρόνους δέκα. φυγῇ δὲ μετὰ ταῦτα χρυσάμενος ἦλθεν εἰς Τέρβελιν τὸν ἀρχηγὸν τῶν Βουλγάρων, καὶ ἤγαγε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖκα, Θεοδώραν τοῦνομα. ἔλαβε καὶ στρατὸν παρ' αὐτοῦ, ἄνδρας 20 πολεμιστὰς χιλιάδας ἑ, καὶ ἰστράτευσε κατὰ τῆς πῆλειας, ζητῶν τὴν οἰκίαν ἀρχήν. μὴ δεχθεὶς δὲ παρὰ τῶν πολιτῶν ὑπέστρεψε πρὸς τὴν παλαιὰν καλουμένην πόρταν, καὶ εἰσῆλθε διὰ τοῦ ἀγω-

3 p. 52 Band. λιβαδίου Vat. 11 p. 38 Band. εἰς τὸ
λεγόμενον] εἰς τὴν ἁγίαν Ἄνναν τὸ δεύτερον στήλη ἴστατο Reg.
14 λέοντος Reg. Vat. 22 πόρταν] πέτραν et πάτραν nonnulli.

eo accedens crumenam invenit, et consummata templorum structura locum, ut antea diximus, nominavit Chryso balandum.

Monasterium S. Euphrosynae cognominatum Libadia primum ab Irene Atheniensi exiguum valde et paupertinum conditum fuit: postea autem, ubi Michael Theophili filius cum Theodora matre et sororibus suis similitatem habere coepit, e palatio illas in hoc monasterium detrusit, quod ampliatum multis possessionibus ditavit. caeterum ab una Euphrosyna, quae bene et religiose vivebat, ita cognominatum est hoc monasterium.

In loco nuncupato Deutero sive secundo stabat Iustiniani Rhinotmeti statua, quam postea Bardas Caesar patruus Michaelis filii Theophili deiectam confregit. appellatus autem est locus Deuteron ob hanc causam. Iustinianus Rhinotmetus a Leontio patricio rerum potiente exsul in Chersonem relegatus fuit, ubi cum decem mansisset annos, profugit tandem ad Terbelim Bulgarorum principem, qui filiam suam Theodoram ipsi in uxorem dedit et insuper exercitum 15 militum milia subministravit. hunc ille contra Cpolim duxit ad repetendum imperium suum. cum vero cives eum recipere nolleat, simulata fuga, apud por- Georg. Cod. de Orig. Cp.

γού, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸν τόπον οὗ ἵσταται ὁ κίων· αὐτόθι γὰρ
 D εἶχε τὴν διάπνοιαν ὁ ἀγωγός. καὶ δεύτερον βασιλεύσας τὴν ἰδίαν
 ἀρχὴν τὴν στήλην ἑαυτοῦ ἔθετο ἐπὶ τοῦ κίονος, καὶ ἐκάλεσε τὸν
 τόπον Δεύτερον. ἀνήγειρε δὲ καὶ τὸν ἐκείσε ναὸν πῆς ἁγίας
 Ἄννης διὰ τὸ εἶναι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔγκυον, καὶ ὀπτανθῆναι 5
 παρὰ τῆς ἁγίας εἰς τὸν τοιοῦτον τόπον κτίσαι αὐτῇ ναόν. ἀλλὰ
 καὶ τὸ ἅγιον αὐτῆς σῶμα καὶ τὸ ὠμοφόριον ἐπὶ τούτου ἦκε.

Τὸ δὲ Ξηροκήπιον ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἐκτίσθη παρὰ τινος
 πατρικίου ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου.

Τὸν ἅγιον Ῥωμανὸν ἢ ἁγία Ἑλένη ἔκτισε, καὶ πλησίον 10
 P 50 αὐτοῦ τὴν ἁγίαν σορὸν καὶ τὸ λειψανον κατέθετο τοῦ προσήτου
 Δανιὴλ καὶ τοῦ μεγάλου μάρτυρος Νικήτα καὶ ἑτέρων πολλῶν
 προφητῶν λειψανα, ἅπερ ἤγαγε ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἀπελθοῦσα εἰς
 ψηλάφησιν τοῦ τιμοῦ σταυροῦ. λέγεται δὲ ὅτι οἱ ποιηταὶ τῶν
 κανόνων, ὁ ἅγιος Ἰωσήφ καὶ Θεόδωρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ 15
 Στουδίτης, διὰ τὸν φόβον φηγόντες τοῦ Συρογενοῦς Λέοντος
 τοῦ εἰκονοκαύστου, ἐκείσε ἐκάθηντο καὶ ἐποιοῦν τοὺς κανόνας.
 πεντακόσια δὲ ἔτη διεῖλον, ἀφ' οὗ ἐκτίσθη ὁ ναός, μέχρι τῆς
 τῶν φηθέντων ποιητῶν κατοικίας.

Ἄλλὰ καὶ τὴν μονὴν τῶν ἁγίων Κάρπου καὶ Παπύλου ἢ 20

1 ἐξῆλθεν εἰς τὸ θεμέλιον τοῦ κίονος ἱσθῆν τῆς πόλεως C.
 7 ἡμε] εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν C. 8 ξηροκήπιον et ξηροκόπιον
 alii. 10 p. 55 Band. 16 τοῦ] Λέοντος τοῦ ἀρμενίου Reg.
 18 πεντακόσια δὲ] μετὰ δὲ φ' ἔτη τοῦ κτισθῆναι τὸν ναὸν ἦσαν
 Ἰωσήφ καὶ Θεόδωρος οἱ ποιηταὶ Reg. 20 p. 50 Band.

tam urbis quam vocant antiquam, clanculum per aquae ductum in urbem
 introrupit, eo loco ubi nunc columna superest, quod ibi aquae ductus
 spiraculum esset. ita secundum adeptus imperiam statuam suam illic
 erexit, et locum vocavit Deuteron sive secundum. ibidem quoque tem-
 plum S. Annae aedificavit, quod uxorem eius gravidam per visum mo-
 nuit ut in eo loco templum sibi conderet. quo postea etiam sanctum
 eius corpus una cum eius humerali translatum fuit.

Templum S. Gregorii, quod cognominatur Xerocepium, extruxit
 quidam patricius sub Theodosio maiore.

Ecclesiam S. Romani B. Helena aedificavit, et prope eam de-
 posuit capsam cum reliquiis prophetae Danielis et magni martyris Ni-
 cetæ, uti et aliorum prophetarum reliquias, quas Hierosolyma secure
 attulit. in hac ecclesia ferunt canonum auctores S. Iosephum et fra-
 trem eius Theodorum Studitam metu Leonis Armenii Iconomachi pro-
 fugos latuisse et canones composuisse. ex quo autem ecclesia illa con-
 dita fuit usque donec supradicti poetae ibi habitarent, praeterierunt
 anni quingenti.

Praeterea etiam aedificavit S. Helena monasterium SS. Carpi et

ἀγία Ἑλένη ἔκτισεν, εἰς μίμησιν τοῦ τάφου τοῦ Χριστοῦ, μετὰ Β
ποικίλων καὶ θαυμασιῶν μαρμαρίων, καὶ κτήματα πολλὰ ἐπέκέρωσε.

Τὴν κινστέρναν τοῦ Βῶνου Βῶνος ὁ μάγιστρος ἔκτισεν,
ὁ οὐκ εἰς ἀνθρώπος Ἡρακλείου, ὃν καὶ κατέλιπεν εἰς φυλακὴν
5 τῆς πόλεως αὐτ' αὐτοῦ, ὅτε ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς πόλεως κατὰ Περσῶν.

Τὴν δὲ Μωκισίαν Ἀναστάσιος ὁ δίκωρος ἔκτισεν. ὅτι δὲ
αὐτὴν ἔκτισεν, λείψις ἦν ἐν τῇ πόλει ὕδατος καὶ σίτου, ὡς
πικρῶσισθαι τοῦ σίτου μόδιον ἐν εἰς τὸ νόμισμα. ἔλαβε δὲ
τὴν τοιαύτην ἐπωνυμίαν ἢ κινστέρνα διὰ τὸ πλησίον εἶναι τοῦ
10 ἁγίου Μωκίου.

Εἰς δὲ τὸ καλούμενον Πορφυροπόλιον τὸ παλαιὸν πορ-
φύρας ἔβαπτον.

Τὸν δὲ ξενῶνα τὸν λεγόμενον τοῦ Σαμψῶν ὁ ὄσιος Σαμψῶν C
ἔκτισε συνεργεῖα Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, διότι ὁ ὄσιος Σαμ-
15 ψῶν αὐτὸν ἰάσατο ἐκ τῆς νόσου.

Τὰ δὲ Εὑβούλου παρὰ Εὑβούλου πατρικίου ἐκτίσθη ἐν τοῖς
χρόνοις Ἰουστίνου τοῦ Ἐθακός, ἐπεὶ οἶκος ἦν αὐτοῦ ἐκεῖσε.

Τὰ δὲ Ἰσιδώρου ὁ ὄσιος Ἰσιδώρος ὁ ἀδελφὸς Εὑβούλου
ἔκτισεν.

3 p. 49 Band. τὴν κινστέρναν] τὴν δὲ Βῶνου κινστέρναν
ἔκτισε Βῶνος πατρικίος ἀνελεύθων ἀπὸ Ρωμῆς, καὶ ἐπέκτισεν αὐ-
τὴν κυλιθρικῆ θόλου. ὁ δὲ οἶκος αὐτοῦ ἐκεῖσε ἦν. ὁ αὐτὸς δὲ
ἦν ἐπὶ Ἡρακλείου βασιλείας C. 6 p. 49 Band. 7 λείψις]
λίμνος, ommissis ὕδατος καὶ σίτου, Reg., λήμνη Vat. 13 p. 27
Band. 14 συνεργεῖα] προτροπῆ C. 16 p. 27 Band.
τὰ δὲ Εὑβ.] ὁ ξενῶν τοῦ εὑβούλου Reg. 18 p. 27 Band.
τὰ δὲ Ἰσιδ.] Ὁ δὲ Ἰσιδώρος ὁ τοῦ Εὑβούλου ἀδελφός, τὸν ἑαυ-
τοῦ οἶκον ποιήσας ναόν, ἔκτισε καὶ τὸν ἅγιον Τρύφωνα, ἐπικυ-
ρώσας καὶ κτήματα πολλὰ. C. 19 ἔκτισεν καὶ ἀνήγειρεν τὸν
οἶκον αὐτοῦ εἰς ναόν καὶ γηροκομείον Reg.

Babylae ad imitationem sepulcri Christi ex vario et admirando marmore,
multisque possessionibus ditavit.

Cisternam Boni Bonas magister condidit, domesticus Heraclii
imperatoris; cui etiam imperator adveniens Persas praefecturae custodiam
urbis et vices suas demandavit.

Cisternam Moccensem Anastasius Dicomus extruxit, cum tanta in
urbe aquae et frumenti esset inopia ut unus modius integro summo ve-
niret. nomen vero haec cisterna habet a vicinis templo S. Mocii.

Locus nuncupatus Porphyropeium antiquitas vestibus purpureis
tingendis destinatus erat.

Hospitale nominatum Sampsonis condidit S. Sampson auxilio Is-
tiniiani magni, quem ille a morbo liberavit.

In loco appellato Eubuli domus erat Eubuli patricii, ab ipso ex-
structa tempore Iustini Thracis.

Aedificium dictum Isidori B. Isidorus Eubuli frater condidit.

Τὸν ἅγιον Τρύφωνα τὸν εἰς τὰ Εὐβούλου Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας ἀνήγειρε, τὸν δὲ εἰς τὰ Βασιλίσκου Ἰουστίνος καὶ Σοφία.

Τὰ δὲ Βασιλίσκου οἶκος ἦν Βασιλίσκου πατρικίου καὶ δρουγγαρίου, ἕστις βασιλεύσας ἐποίησεν αὐτὸν τερπικὸν παλάτιον, οὐπερ ἐκ τοῦ χρόνου ἀφανισθέντος ὁ τόπος περιωχέμεθ ἀμὴν τὴν ἐπωνυμίαν.

Τὰ παλαιὰ παλάτια τῶν Σοφίων Μαυρίκιος ἀνήγειρεν εἰς τὸ ὄνομα Ἀνυστασίας τῆς πενθηρᾶς αὐτοῦ, γυναικὸς Τιβερίου, μετὰ δὲ εἴκοσι καὶ ὀκτῶ ἔτη Ἡράκλειος, πρὸ τοῦ βασιλεύσαι αὐτόν, τὴν κατοικίαν ἐκείσε ἐποιεῖτο· πάνυ γὰρ ἐφιλεῖ τὴν τοιαύτην κατοικίαν. λέγεται δὲ ὅτι καὶ ἐκείσε ἀπεκαλύφθη ὅτι μέλλει κρατῆσαι.

Τὰ ἐπάνω τοῦ τείχους παλάτια τοῦ Βουκολέοντος ὁ μικρὸς ἀνήγειρε Θεοδοσίος. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἀνήγειρε τρίκλινον, καὶ καλεῖται εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. αὗτος ἐποίησε καὶ τὸν χρυσοτρι-
κλινον καὶ τὸν Λαυσιακόν.

P 51 Τὰ δὲ παλάτια τοῦ ἱππικοῦ καὶ τοῦ κοιαιστορος ὁ μέγας ἀνήγειρε Κωνσταντῖνος.

Ἡ δὲ Δάφνη ἐκλήθη διὰ τὸ ἴσταςθαι ἐν τῷ τόπῳ στήλην,

9 εἴκοσι] κβ' χρόνος Reg. 12 κρατῆσαι. μετὰ γὰρ τὸ βασιλεύσαι αὐτὸν ἴσταςθαι τὸ αὐτοῦ ὄνομα καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ τεῖχη. Reg. 13 p. 9 Band. 14 prius ἀνήγειρε] παρεξέβαλε CReg. 15 χρυσοτ. τοῦ μεγάλου παλατίου καὶ Vat. 17 παλάτια κοιαιστορος τοῦ ἱππικοῦ C. 19 p. 9 Band. στήλην ὄνομα φέρουσαν Δάφνης, ἣτις ἤχθη ἀπὸ Ρώμης, ὅπου καὶ μαντεῖον ἦν. ἐκείσε γὰρ καὶ τοὺς στεφάνους τῆς δάφνης ὁ ἀρχόντης ἐλάμβανον κατὰ τὸν Ἰανουάριον μῆνα. C et Reg.

Templum S. Tryphonis, quod prope Eubuli est, Iustinianus magnus aedificavit: alterum vero, quod est in loco nuncupato Basilisci, Iustinus et Sophia condiderunt.

In loco vocato Basilisci domus erat Basilisci patricii et drungarii, quam imperio potitus in amoenissimum palatium mutavit; quo vetustate abolito locus cognomentum retinet.

Antiquum palatium Sophianum Mauricius aedificavit nomine Anastasiae uxoris Tiberii, socrus suae. post annos autem 82 Heraclius, antequam imperaret, ibi habitavit: plurimum enim illo loco delectabatur; et ferunt ibidem ei revelatum fuisse fore ut aliquando imperio praeesset.

Palatium quod est supra murum et vocatur Bucoleonis, iunior Theodosius condidit: Iustinianus autem Triclinium exstruxit, quod ab eo nomen habet. item aedificavit Triclinium aureum et Lausiacum.

Palatia Hippodromi et Quaestoris Constantinus magnus aedificavit.

Suburbium Daphne sic dictum est, quod statua ibi collocata esset

ἦτις ἦν ἡ μαντικωτάτη ποτὲ Δάφνη τοῦ Ἀπόλλωνος. ἀλλὰ καὶ τύπος ἦν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ τῇ πρώτῃ καλανδῶν Ἰανουαρίου λαμβάνειν τοὺς συγκλητικοὺς δάφνης παρὰ τοῦ δήμου.

Ὁ δὲ ἐν τῷ παλατίῳ ἵππόδρομος ἐκλήθη οὕτως, ὅτι τύπος ἦν τοῖς βασιλευσὶν ὅτι κατ' ἰδίαν γυμνάζοντες ἔτρεχον δι' ἵππων ἐκεῖ. καὶ ἦν τὸ ἔθος κρατοῦν ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου μέχρι Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας.

Ἡ δὲ τύχη τῆς πόλεως, τὸ ἄγαλμα, ἦν ἐπάνω τῆς ἀψίδος Β τοῦ παλατίου ἰσταμένη, ἀχθεῖσα ἀπὸ Ῥώμης παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ὁ δὲ Μαυρίκιος συνέτριψεν αὐτήν.

Ἡ δὲ σιδηρᾶ πύρρα ἐκλήθη οὕτως. ὁ πορφυροῦς μέγας κίων τοῦ φόρου πλοῦζόμενος ἀπὸ Ῥώμης διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ μεγέθους αὐτοῦ τρεῖς χρόνους ἐποίησεν ἕως τοῦ ἔλθειν ἐνταῦθα. εἰς δὲ τὴν ῥηθεῖσαν πύρραν τῶν Σοφῶν μέλλοντος ἐχθῆναι τοῦ κίονος ἐκ τῶν σχεδίων, καὶ τοῦ τόπου χάριστο καὶ ἀλωόδους ὄντος, δεδοκίτες μὴ ὁ κίων χωσθεῖς οὐ δυνήσεται ἐξελεθεῖν, διὰ σιδηρῶν μοχλῶν κατέστρωσαν τὴν περὶ τὴν πύρραν ὁδόν, καὶ οὕτως ἐκλήθη πύρρα σιδηρᾶ.

4 p. 9 Band. ὁ δὲ ἐν] ὁ δὲ ἵππόδρομος ἐκλήθη διότι ἀπὸ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ἕως τῆς Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας ἐκείσε κατ' ἰδίαν ἐπὶ ἄρματος ἔτρεχον οἱ βασιλεῖς. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἔκτισε τὸν Λαυσαϊκόν. C. 8 p. 9 Band. 11 p. 46 Band. 12 τοῦ φόρου τοῦ ἀνηλίου C. 14 εἰς δὲ τὴν] καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰς Σοφίας, ἐν τῇ πύρρῃ θελούντων ἐμβαλεῖν τὸν κίονα ἀπὸ τῶν σχεδίων, ἐχώσθη εἰς τὸν αἰγιαλὸν πῆχας δ' διὰ τὸ χάριτον καὶ ἀλωόδη (τελματώδη Reg.) εἶναι τὸν τόπον. μέλλοντες δὲ τοῦτον ἀποσπᾶν μετὰ ξύλων οὐκ ἠδύνατο, ἀλλὰ μετὰ σιδηρῶν μοχλῶν μεγάλων. καὶ διὰ τοῦτο οὕτως ἐκλήθη. CReg. 15 ἀλωόδους] ἄλωόδους Lamb. an ἀλωόδους?

fatidicae Daphnes Apollini adamatae. adhaec moris erat ut in eo loco calendis Ianuariis populus senatai laureas offerret.

Hippodromus palatii ex eo nomen habet, quod moris esset imperatoribus ibi privatim ludos circenses exercere. haec consuetudo duravit a Constantino magno usque ad Irenem Atheniensem.

Signum fortunae urbis stabat supra arcum palatii, quod olim Roma a Constantino magno delatum Mauricius postea confregit.

Porta ferrea ob hanc causam ita nominata est. cum columna porphyretica fori Roma adhaeretur, triennium integrum ob enormem magnitudinem in via fuit. cum vero tandem per supradictam portam ex navibus in urbem introducenda esset, et timerent ne, quia locus fungosus esset et humectus, columna in terram depressa ulterius non posset provehi, ideo ferreis vectibus viam straverunt circa portam, quae inde nomen retinuit.

Τὸν ἅγιον Τρύφωνα τὸν εἰς τὰ Εὐβούλου Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας ἀνήγειρε, τὸν δὲ εἰς τὰ Βασιλίσκου Ἰουστίνος καὶ Σοφία.

Τὰ δὲ Βασιλίσκου οἶκος ἦν Βασιλίσκου πατρικίου καὶ δρουγγαρίου, ὅστις βασιλεύσας ἐποίησεν αὐτὸν τεργῆδον παλάτιον, ὅπερ ἐκ τοῦ χρόνου ἀφανισθέντος ὁ τόπος περισώζει 5 ἀκμὴν τὴν ἐπωνυμίαν.

Τὰ παλαιὰ παλάτια τῶν Σοφίων Μαυρίκιος ἀνήγειρεν εἰς τὸ ὄνομα Ἀνουστασίας τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ, γυναικὸς Τιβερίου, μετὰ δὲ εἴκοσι καὶ ὀκτῶ ἔτη Ἡράκλειος, πρὸ τοῦ βασιλεύσαι αὐτόν, τὴν κατοικίαν ἐκείσε ἐποιεῖτο· πάνν γὰρ ἐφίλει τὴν 10 τοιαύτην κατοικίαν. λέγεται δὲ ὅτι καὶ ἐκείσε ἀπεκαλύφθη ὅτι μέλλει κρατῆσαι.

Τὰ ἐπάνω τοῦ τείχους παλάτια τοῦ Βουκολέοντος ὁ μικρὸς ἀνήγειρε Θεοδόσιος. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἀνήγειρε τρίκλινον, καὶ καλεῖται εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. οὗτος ἐποίησε καὶ τὸν χρυσοτρί- 15 κλινον καὶ τὸν Λαυσιακόν.

P 51 Τὰ δὲ παλάτια τοῦ ἵππικοῦ καὶ τοῦ κοιαιστορος ὁ μέγας ἀνήγειρε Κωνσταντίνος.

Ἡ δὲ Δάφνη ἐκλήθη διὰ τὸ ἴσασθαι ἐν τῷ τόπῳ στήλην,

9 εἴκοσι] κβ' χρόνος Reg. 12 κρατῆσαι. μετὰ γοῦν τὸ βασιλεύσαι αὐτὸν ἴσθησε τὸ αὐτοῦ ὄνομα καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ τείχη. Reg. 13 p. 9 Band. 14 prius ἀνήγειρε] παρεξέβαλε CReg. 15 χρυσοτ. τοῦ μεγάλου παλατίου καὶ Vat. 17 παλάτια κοιαιστορος τοῦ ἵππικοῦ C. 19 p. 9 Band. στήλην ὄνομα φέρουσαν Δάφνης, ἣτις ἤχθη ἀπὸ Ράμης, ὅπου καὶ μαντεῖον ἦν. ἐκείσε γὰρ καὶ τοὺς στεφάνους τῆς δάφνης οἱ ἄρχοντες ἐλάβανον κατὰ τὸν Ἰανουάριον μῆνα. C et Reg.

Templum S. Tryphonis, quod prope Eubuli est, Iustinianus magnus aedificavit: alterum vero, quod est in loco nuncupato Basilisci, Iustinus et Sophia condiderunt.

In loco vocato Basilisci domus erat Basilisci patricii et drugarii, quam imperio potitus in amoenissimum palatium mutavit; quo vetustate abolito locus cognomentum retinet.

Antiquum palatium Sophianum Mauricius aedificavit nomine Anastasiae uxoris Tiberii, socrus suae. post annos autem 82 Heraclius, antequam imperaret, ibi habitavit: plurimum enim illo loco delectabatur; et ferunt ibidem ei revelatum fuisse fore ut aliquando imperio praesesset.

Palatium quod est supra murum et vocatur Bucoleonis, iunior Theodosius condidit: Iustinianus autem Triclinium extruxit, quod ab eo nomen habet. item aedificavit Triclinium aureum et Lausiacum.

Palatia Hippodromi et Quaeastoris Constantinus magnus aedificavit.

Suburbium Daphne sic dictum est, quod statua ibi collocata esset

ἦτις ἦν ἡ μαντικωτάτη ποτὲ Δάφνη τοῦ Ἀπόλλωνος. ἀλλὰ καὶ τὸπος ἦν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ τῇ πρώτῃ καλανδῶν Ἰανουαρίου λαμβάνειν τοὺς συγκλητικοὺς δάφνυς παρὰ τοῦ δήμου.

Ὁ δὲ ἐν τῷ παλατίῳ ἵππόδρομος ἐκλήθη οὕτως, ὅτι τύπος ἦν τοῖς βασιλευσὶν ὅτι κατ' ἴδιαν γυμνάζοντες ἔτρεχον δι' ἑπιπέδου ἐκεῖ. καὶ ἦν τὸ ἔθος κρατοῦν ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου μέχρι Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας.

Ἡ δὲ τύχη τῆς πόλεως, τὸ ἄγαλμα, ἦν ἐπάνω τῆς ἀψίδος τοῦ παλατίου ἰσταμένη, ἀχθεῖσα ἀπὸ Ῥώμης παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ὁ δὲ Μαυρίκιος συνέτριψεν αὐτήν.

Ἡ δὲ σιδηρᾶ πύρρα ἐκλήθη οὕτως. ὁ πορφυροῦς μέγας κίων τοῦ φόρου πλοῦζόμενος ἀπὸ Ῥώμης διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ μεγέθους αὐτοῦ τρεῖς χρόνους ἐποίησεν ἕως τοῦ ἑλθεῖν ἐνταῦθα. εἰς δὲ τὴν ἐρηθεῖσαν πύρραν τῶν Σοφῶν μέλλοντος ἐχθῆναι τοῦ κίονος ἐκ τῶν σχεδίων, καὶ τοῦ τόπου χάροντο καὶ ἀλωόδου ὄντος, δεδοικότες μὴ ὁ κίων χωσθεὶς οὐ δυνήσεται ἐξελεῖν, διὰ σιδηρῶν μοχλῶν κατέστρωσαν τὴν περὶ τὴν πύρραν ὁδόν, καὶ οὕτως ἐκλήθη πύρρα σιδηρᾶ.

4 p. 9 Band. ὁ δὲ ἐν] ὁ δὲ ἱππόδρομος ἐκλήθη διότι ἀπὸ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ἕως τῆς Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας ἐκείσε κατ' ἴδιαν ἐπὶ ἀομάτος ἔτρεχον οἱ βασιλεῖς. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἔκτισε τὸν Λαυσαϊκόν. C. 8 p. 9 Band. 11 p. 46 Band. 12 τοῦ φόρου τοῦ ἀνηλίου C. 14 εἰς δὲ τὴν] καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰς Σοφίας, ἐν τῇ πύρρῃ θελούντων ἐμβαλεῖν τὸν κίονα ἀπὸ τῶν σχεδίων, ἐχώσθη εἰς τὸν αἰγιαλὸν πῆχας δ' διὰ τὸ χεῖρον καὶ ἀλωόδη (τελματώδη Reg.) εἶναι τὸν τόπον. μέλλοντες δὲ τοῦτον ἀποσπᾶν μετὰ ξύλων οὐκ ἠδύναντο, ἀλλὰ μετὰ σιδηρῶν μοχλῶν μεγάλων. καὶ διὰ τοῦτο οὕτως ἐκλήθη. CReg. 15 ἀλωόδου] ἀλωόδου Lamb. an ἀλωόδου?

fatidicae Daphnes Apollini adamatae. adhaec moris erat ut in eo loco calendis Ianuarii populus senatui laureas offerret.

Hippodromus palatii ex eo nomen habet, quod moris esset imperatoribus ibi privatim ludos circenses exercere. haec consuetudo duravit a Constantino magno usque ad Irenem Atheniensem.

Signum fortunae urbis stabat supra arcum palatii, quod olim Roma a Constantino magno delatum Mauricius postea confregit.

Porta ferrea ob hanc causam ita nominata est. cum columna porphyretica fori Romae adveheretur, triennium integrum ob enormem magnitudinem in via fuit. cum vero tandem per supradictam portam ex navibus in urbem introducenda esset, et timerent ne, quia locus fungosus esset et humectus, columna in terram depressa ulterius non posset provehi, ideo ferreis vectibus viam straverunt circa portam, quae inde nomen retinuit.

C Τὸν ἅγιον Λουκᾶν, ἐν ᾧ οἱ τεθνηῶτες θάπτονται, Εἰρήνη ἢ Ἀθηναία ἔκτισεν, ὅπως δωρεῶν ἐν αὐτῷ θάπτονται οἱ πένητες. πάνν γὰρ εὐσεβιστάτη οὖσα πολλὰ γηροκομεῖα καὶ ξηνοδοχεῖα καὶ πτωχοτροφεῖα ἐποίησεν εἰς ἀποστροφὴν τῶν πενήτων. ἀλλὰ καὶ φόρων βάρη ἔξεκοψε. τρία δὲ μάλιστα ταῦτα τὰ κυριώτερα ἢ ἐποίησεν θανάτου καὶ ζωῆς καὶ ὑγείας, θανάτου μὲν ξηνοτάφιον τοῦ ἁγίου Λουκᾶ, ζωῆς δὲ τὸ πιστορεῖον, ὑγείας δὲ τὸν ξενῶνα, τὰ καλούμενα τῆς μακαρίας Εἰρήνης.

Τὸν ἅγιον Διομήδην ἔκτισε μὲν ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος, Βασίλειος δὲ ὁ Μακεδῶν διὰ τὸ λαβεῖν ἀπ' ἐκεῖσε τὸν περὶ τῆς ὀβασιλίας χρησμοδὸν ἐπλάτυνε καὶ ἐκάλλυνε καὶ χρήματα πολλὰ ἀπεχαρῖσατο.

D Τὰ Στουδίου Στοῦδιος πατριῶσις ἔκτισεν ἐν τοῖς χρόνοις Ἀλέξανδρου τοῦ Μακελίου, καὶ κτήματα πολλὰ ἐπεκύρωσε, καὶ μοναχοὺς χιλίους ἀπέκειρε. 15

Ἐ καλουμένη τοῦ ἁγίου Αἰμιλιανοῦ πόρτα οὕτως ἐκλήθη διὰ τὸ εἶναι πλησίον τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Αἰμιλιανοῦ, ὃς πρότερον μὲν ἦν ἐσκήρων μικρὸν, ὅτι δὲ ἤχθη εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μωσῆος ἢ ῥάβδος ἐπὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐδέξατο αὐτὴν ὁ βασι-

1 p. 51 Band. ἐν ᾧ] ἐνθα οἱ νεκροὶ θάπτονται, καὶ τοὺς τρικλίνους καὶ ἀπὸ τὸν ναόν C. 4 ἀποστροφὴν] ἀνάπαν-
 σιν C. 5 φόρων κοπιμοὺς ἔξεκοψε. ἔκτισε καὶ εἰς ταφὴν
 τοὺς τάφους καὶ εἰς ζωὴν τοὺς τρικλίνους τοῦ πιστωρεῖον, εἰς
 ἁγίαν τὸν ξενῶνα τὰ Εἰρήνης καλούμενον C. 7 ζωῆς δὲ
 τὰς λαμίας καὶ τὰ πιστάρια Vat. 9 p. 21 Band. 11 ἐκάλ-
 λυνε] ἐκαλλώπισε C. κτήματα C. 13 p. 21 Band.
 14 τοῦ λεωμακίου C. καὶ μοναχοὺς] καὶ πρώτον (α?)
 μοναχοὺς ἐποίησε C. 15 ἀπέκειρε] ἐτύπωσε Reg. 16 p. 49
 Band.

Coemeterium S. Lucae condidit Irene Attica, ut gratis ibi sepe-
 lientur pauperes. eadem singulari pietate mota complures domus seni-
 bus peregrinis et pauperibus sustentandis aedificavit. item tributorum
 onera minuit. inprimis autem tria haec morti vitae et sanitati extruxit,
 morti Xenotaphium sive coemeterium peregrinorum, vitae pistoriam,
 sanitati hospitale quod beatae Irenae dicitur.

Templum sancti Diomedis primus aedificavit Constantinus magnus:
 post eam autem Basilius Macedo id maius et pulchrius reddidit, multis-
 que donavit divitiis, propterea quod inde oraculum de futuro imperio
 acceperat.

Monasterium Studii Studius patricius condidit tempore Leonis
 Maceiae, et plurimis ditavit possessionibus, atque monachos mille in eo
 instituit.

Porta S. Aemiliani nomen accepit a proximo templo S. Aemiliani,
 quod prius parvum erat oratorium. cum autem sub Constantino magno
 virga Moysis in urbem afferretur, pedes eam in hoc loco excepit im-

λεὺς ἐκέισε πέλός, καὶ ἀνήγειρε μέγιστον ναὸν τῆς Θεοτόκου, ἔνθα κατετίθειτο τὴν ῥάβδον. ἔκτισε δὲ μέλζονα καὶ τὸν ἄγιον Αἰμιλιανόν. μετὰ δὲ ταῦτα ἀπηνέγκατο τὴν ἅγιαν ῥάβδον ἐν τῷ καλατίῳ.

5 Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἤχθη ἔλεφας μικρὸς ἔ 52 ἀπὸ Ἰνδίας καὶ ἐτέφεροτο εἰς τὰ βασιλεια. ἵππικῶ δὲ ἀγομένου, καὶ ἀπαγομένου αὐτοῦ πρὸς αὐτό, καταλλάκτης τις διερχόμενον αὐτὸν διὰ τοῦ μιλίου ἔπαισε μετὰ ῥάβδου σφοδρῶς. χρόνων δὲ διελθόντων δέκα ἀνατραφεὶς ὁ ἔλεφας συνέβη καὶ αὐθις, ὡς ἔθος, 10 ἀπάγεσθαι εἰς τὸ ἵππικόν. περὶ δὲ τὸν τόπον τοῦ μιλίου γενόμενος καὶ τοῦ ποτὲ τύραντος αὐτὸν ἀναμνησθεὶς, καὶ ἰδὼν ἐν τῷ τραιπέζῳ καθεζόμενον καὶ γνωρίσας, ἀθρόως δραμῶν πρὸς αὐτόν, καὶ ἐπιβρυχησάμενος ἔκρουσε μετὰ τοῦ ὀδόντος αὐτοῦ, καὶ ἔσχισεν εἰς μέσον ἄνθρωπον, καὶ ἐθαύμασε πᾶς τὸ φύσει 15 μνηστικακὸν τοῦ Θεοῦ.

Τὰ δὲ Κλαυδίου οἶκος ἦν Κλαυδίου πατρικίου καὶ κοιλιστορος ἐν τοῖς χρόνοις Βασιλείου τοῦ βασιλέως.

Τὰ δὲ κανικλείου οἶκος ἦν Θεοκτιστοῦ μαγίστρου καὶ ἐπὶ κανικλείου, τοῦ σφαγέντος εἰς κοῖλα τοῦ ἵπποδρομίου παρὰ 20 Βάρδα Κασσαρος τοῦ θείου Μιχαήλ τοῦ μεθυστοῦ.

2 μέλζονα] μέγαν, idque post Αἰμιλιανόν, C. 5 p. 60 Band. μικρὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀνέτεφρον αὐτόν εἰς τινὰ οἰκήματα C. 7 καταλλάκτης] τραιπέζιτης C. 8 μετὰ στυρακίου C, μετριάζων μετὰ τοῦ στυρακίου Vat., μετὰ στύξεως Reg. 14 ἔσχισεν αὐτόν παραντίκα μέσον τοῦ Μιλίου, omiasis reliquis, C. 16 p. 48 Band. 17 βασιλέως, ὃς καὶ καλατίον ἀνήγειρέν ἐκέισε C et, qui καλατία, Reg. Vat. 18 p. 52 Band.

perator, et magnam condidit ecclesiam S. delparae, ubi eam deposuit, atque templum S. Aemiliani valde ampliavit. caeterum postea sacram illam virgam in palatium transtulit.

Tempore Theodosii magni invenis elephas ex India adductus fuit, qui alebatur in palatio imperatoris. hic cum ad ludos circenses deduceretur, collybista quidam ei per miliarium transeunti fustem impegit quam vehementissime. post annos vero decem elephas, qui iam succreverat, iterum pro more ad Hippodromum dacebatur, et ubi ad miliarium pervenit, reminiscens eius a quo olim ibi erat caesus, et fortuito ipsum mensae videns assidentem et recognoscens, subito impetu illuc accurrit, et hominem cum barritu adorsus dente eum ferit mediumque discerpsit. uade omnes in eo animal naturalium offensae recordationem admirati sunt.

In loco nominato Claudii domus erat Claudii patricii et quaestoris tempore Basilisci imperatoris.

In loco dicto Caniclei domus erat Theoclisti magistri et praefeti caniclei, qui capite plexus fuit in caverna Hippodromi iussu Bardae Caesaris, qui patruus fuit Michaelis cognomine Ebriosi.

C Τὸν ἅγιον Λουκᾶν, ἐν ᾧ οἱ τεθνηῶτες θάπτονται, Εἰρήνη ἢ Ἀθηναία ἔκτισεν, ὅπως δωρεὰν ἐν αὐτῷ θάπτονται οἱ πένητες. πάντῃ γὰρ εὐσεβειότητι οὕσα πολλὰ γηροκομεῖα καὶ ξενοδοχεῖα καὶ πτωχοτροφεία ἐποίησεν εἰς ἀποτροφήν τῶν πενήτων. ἀλλὰ καὶ φόρων βάρη ἐξέκοψε. τρία δὲ μάλιστα ταῦτα τὰ κυριώτερα ἠποποίησεν θανάτου καὶ ζωῆς καὶ ὑγείας, θανάτου μὲν ξηνοτάφιον τοῦ ἁγίου Λουκᾶ, ζωῆς δὲ τὸ πιστορεῖον, ὑγείας δὲ τὸν ξενῶνα, τὰ καλούμενα τῆς μακαρίας Εἰρήνης.

Τὸν ἅγιον Διομήδην ἔκτισε μὲν ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος, Βασίλειος δὲ ὁ Μακεδῶν διὰ τὸ λαβεῖν ἀπ' ἐκεῖσε τὸν περὶ τῆς 10 βασιλείας χρησμὸν ἐπλάτυνε καὶ ἐκάλλυνε καὶ χρήματα πολλὰ ἀπεχάρισατο.

D Τὰ Στουδίου Στούδιος πατριῶς ἔκτισεν ἐν τοῖς χρόνοις 15 Ἀλέξανδρος τοῦ Μακέδον, καὶ κτήματα πολλὰ ἐπεκύρωσε, καὶ μοναχοὺς χιλίους ἀπέκειρε.

Ἐκαλούμενη τοῦ ἁγίου Αἰμιλιανοῦ πόρτα οὕτως ἐκλήθη διὰ τὸ εἶναι πλησιὸν τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Αἰμιλιανοῦ, ὃς πρότερον μὲν ἦν ἐδικτήριον μικρὸν, ὅτι δὲ ἤχθη εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μωσέως ἢ ῥάβδος ἐπὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐδέξατο αὐτὴν ὁ βουσι-

1 p. 51 Band. ἐν ᾧ] ἔνθα οἱ νεκροὶ θάπτονται, καὶ τοὺς τρικλίνους καὶ αὐτὰ τὸν ναόν C. 4 ἀποτροφήν] ἀνάπαυσιν C. 5 φόρων κοπιμασὺς ἐξέκοψε. ἔκτισε καὶ εἰς ταφήν τοὺς τάφους καὶ εἰς ζωὴν τοὺς τρικλίνους τοῦ πιστωρεῖου, εἰς ἁγίαν τὸν ξενῶνα τὰ Εἰρήνης καλούμενον C. 7 ζωῆς δὲ τὰς λαμίας καὶ τὰ πιστάρια Vat. 9 p. 21 Band. 11 ἐκάλλυνε] ἐκαλλώπισε C. κτήματα C. 13 p. 21 Band. 14 τοῦ λεωμακέλου C. καὶ μοναχοὺς] καὶ πρῶτον (α?) μοναχοὺς ἐποίησε C. 15 ἀπέκειρε] ἐτόπωσε Reg. 16 p. 49 Band.

Cœmeterium S. Lucae condidit Irene Attica, ut gratis ibi sepelirentur pauperes. eadem singulari pietatē mota complures domus senibus peregrinis et pauperibus sustentandis aedificavit. item tributorum onera minuit. inprimis autem tria haec morti vitae et sanitati extruxit, mortī Xenotaphium sive cœmeterium peregrinorum, vitae pistoriam, sanitati hospitale quod beatæ Irenae dicitur.

Templum sancti Diomedis primus aedificavit Constantinus magnus: post eum autem Basilius Macedo id maius et pulchrius reddidit, multisque donavit divitiis, propterea quod inde oraculum de futuro imperio acceperat.

Monasterium Stadii Stadius patricius condidit tempore Leonis Maceiae, et plurimis ditavit possessionibus, atque monachos mille in eo instituit.

Porta S. Aemiliani nomen accepit a proximo templo S. Aemiliani, quod prius parvum erat oratorium. cum autem sub Constantino magno virga Moysis in urbem afferretur, pedes eam in hoc loco excepit im-

λεὺς ἐκείσε πέζος, καὶ ἀνήγειρε μέγιστον ναὸν τῆς Θεοτόκου, ἔνθα κατετίθειτο τὴν ῥάβδον. ἔκτισε δὲ μέγιστα καὶ τὸν ἅγιον Αἰμιλιανόν. μετὰ δὲ ταῦτα ἀπηνέγκατο τὴν ἁγίαν ῥάβδον ἐν τῷ καλατίῳ.

- 5 Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἤχθη ἔλεφας μικρὸς ἔ 52 ἀπὸ Ἰνδίας καὶ ἐτρέφετο εἰς τὰ βασιλεια. ἵππικου δὲ ἀγομένου, καὶ ἀπαγομένου αὐτοῦ πρὸς αὐτό, καταλλάκτης τις διερχόμενον αὐτὸν διὰ τοῦ μιλίου ἔπαισε μετὰ ῥάβδου σφοδρῶς. χρόνων δὲ διελεύθοντων δέκα ἀνατραφεὶς ὁ ἔλεφας συνέβη καὶ αὐθις, ὡς ἔθος, 10 ἀπάγεσθαι εἰς τὸ ἵππικόν. περὶ δὲ τὸν τόπον τοῦ μιλίου γενόμενος καὶ τοῦ ποτὲ τύραντος αὐτὸν ἀναμνησθεὶς, καὶ ἰδὼν ἐν τῷ τραπέζῳ καθεζόμενον καὶ γνωρίσας, ἀθρόως δραμῶν πρὸς αὐτόν, καὶ ἐπιβρυχησάμενος ἔκρουσε μετὰ τοῦ ὀδόντος αὐτοῦ, καὶ ἔσχισεν εἰς μέσον ἄνθρωπον, καὶ ἐθαύμασε πᾶς τὸ φύσει 15 μνηστικῶν τοῦ Θηροῦ.

Τὰ δὲ Κλαυδίου οἶκος ἦν Κλαυδίου πατρικίου καὶ κοιὰτοστος ἐν τοῖς χρόνοις Βασιλέως τοῦ βασιλέως.

- Τὰ δὲ κανικλείου οἶκος ἦν Θεοκτίστου μεγίστου καὶ ἐπὶ κανικλείου, τοῦ σφαγέντος εἰς κοῖλα τοῦ ἵπποδρομίου παρὰ 20 Βάρδα Καίσαρος τοῦ θείου Μιχαὴλ τοῦ μεθυστοῦ.

Ἡ μέγιστος] μέγιστος, idque post Αἰμιλιανόν, C. 5 p. 60 Band. μικρὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀνέτρεφον αὐτὸν εἰς τινὰ οἰκήματα C. 7 καταλλάκτης] τραπέζης C. 8 μετὰ στυρακίου C, μετριάξων μετὰ τοῦ στυρακίου Vat., μετὰ στήσεως Reg. 14 ἔσχισεν αὐτὸν παραντίκα μέσον τοῦ Μιλίου, omiasis reliquis, C. 16 p. 48 Band. 17 βασιλέως, δε καὶ καλάτιον ἀνήγειρῶν ἐκείσε C et, qui καλάτια, Reg. Vat. 18 p. 52 Band.

perator, et magnam condidit ecclesiam S. deiparae, ubi eam deposuit, atque templum S. Aemiliani valde ampliavit. caeterum postea sacram illam virgam in palatium transtulit.

Tempore Theodosii magni juvenis elephas ex India adductus fuit, qui alebatur in palatio imperatoris. hic cum ad ludos circenses deduceretur, collybista quidam ei per miliarium transeunti fustem impegit quam vehementissime. post annos vero decem elephas, qui iam succreverat, iterum pro more ad Hippodromum ducebatur, et ubi ad miliarium pervenit, reminiscens eius a quo olim ibi erat caesus, et fortuito ipsum mensae videns assidentem et recognoscens, subito impetu illuc accurrit, et hominem cum barritu adorsus dente eum ferit mediumque discepit. uade omnes in eo animal naturalis offensae recordationem admirati sunt.

In loco nominato Claudii domus erat Claudii patricii et quaestoris tempore Basilisci imperatoris.

In loco dicto Caniclei domus erat Theoctisti magistri et praefecti caniclei, qui capite plexus fuit in caverna Hippodromi iussu Bardae Caesaris, qui patruus fuit Michaelis cognomine Ebriosi.

Τὸν τοῦ Ἐλευθερίου λιμένα ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνήγειρε, κτίζων τὴν πόλιν. ἔλαβε δὲ τὴν προσσηγορίαν ταύτην ἀπὸ Ἐλευθερίου πατρικίου καὶ παρισταμένου εἰς τὸ κτίσμα. Ἰστατο C δὲ ἐν τῷ αὐτῷ λιμένι στήλη μαρμάρινος Ἐλευθερίου; φέρουσα πτόνον καὶ κόφινον. ὁ δὲ βασιλεὺς Θεοδοσίος ὁ μικρὸς τὸν δ ἀναχωματισμὸν τοῦ κτισθέντος παρ' αὐτοῦ κίονος ἐν τῷ Ταύρω χύσας ἐν αὐτῷ κατέχουσε, καὶ ἠφάνισε τὸν λιμένα πλακωτῶν ὄντα κάτωθεν καὶ βαθύτατον.

Τὸν ἅγιον Παντελεήμονα Θεοδώρα ἡ γυνὴ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ ἀνήγειρε, διότι ὅτε ἦλθεν ἀπὸ Παφλαγονίας, ἐκεῖσε 10 ἐν τῷ ἐμβόλω κατώκει πένης οὖσα καὶ ἔρια νήθουσα, ἐξ ὧν εἶχε καὶ διατροφὴν. μετὰ δὲ τὸ βασιλευσαὶ ἔκτισε τὴν πενιχρὰν ἐκείνην οἰκίαν εἰς ναόν.

Τὰ Ναρσοῦ οἶκος ἦν Ναρσοῦ πατρικίου καὶ πραιποσίτου D εὐνούχου ἐν τοῖς χρόνοις Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, καὶ μετετέθη 15 εἰς Ξενῶνα καὶ γηροκομεῖον παρ' αὐτοῦ.

Τὸν ἅγιον Πρόβον Τάραχον καὶ Ἀνδρόνικον ὁ αὐτὸς Ναρσῆς ἀνήγειρε.

1 p. 46 Band. 4 Ἐλευθερίου πρωτασηκρήτου φέροντος ἐπὶ τῶν ὄρων καποῦλιον καὶ πτόνον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἀμφοτέρω ἀλίθινα. κτισθείσης δὲ καὶ τῆς στήλης τοῦ Θεοδοσίου, ἡ ἐπὶ τοῦ κίονος τοῦ Ταύρου ἦν, ὁ χοῦς ἐχύνετο εἰς τὸν λιμένα, καὶ ἐγεμίσθη. C. 9 p. 47 Band. παντελ. τοῦ ναρσῆ Reg. 11 ἔρια νήθουσα] νήθουσα ἔρια ἐπόλει αὐτὰ καὶ ἐκ τοῦ τιμηματος αὐτῆν δωκεῖτο Reg. 14 p. 48 Band. 15 Ἰουστινίου καὶ Σοφίας. τὸν δὲ Ξενῶνα καὶ τὸ γηροκομεῖον καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἀνήγειραν ὁ αὐτὸς καὶ τὰ μέχρι τοῦ δεξυβαφίου καὶ τοῦ ἁγίου Πρόβου. C.

Portum Eleutherii Constantinus magnus struxit eodem tempore quo ipsam urbem condidit. nomen vero accepit ab Eletherio patricio, qui eius structurae praefuit. eiusdem statua ibi posita erat, manu genens lignonem et cophinum. caeterum imperator Theodosius iunior cum columnam cum statua sua in Tauro erigeret, terram fodiendo erutam in hunc portum ingressit atque eum opplevit; qui antea fundum lapide quadrato pavitum et altissimum habuit.

Ecclesiam S. Panteleemonis Theodora uxor Iustiniani magni exstruxit, quoniam ex Paphlagonia Cpolim veniens ibi habitaverat in porticu, paupercula tunc et lanificio sibi victum quaeritans. sed postquam ad imperium pervenit, aedes illas paupertinas in ecclesias mutavit.

Quam vocant Narsetis, domus erat Narsetis patricii et praepositi eunuchi tempore Iustiniani magni, quam ipse postea mutavit in hospitale et gerocomium.

Idem Narses templa SS. Probi Tarachi et Andronici aedificavit.

Ὁ δὲ ἅγιος Θωμᾶς, ὁ τὰ Ἀμαντίου καλούμενος, οἶκος ἦν Ἀμαντίου παρακοιμωμένου ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ δικόρου. καθεῖνος παρὸν ἀνήγειρεν. ὕστερον δὲ πυρποληθέντα ὁ υἱὸς Βασίλειος ἀνήγειρεν.

5 Τὴν μονὴν τοῦ Μαρτινάκου ἀνήγειρε Μαρτινάκης πατρικίος ὁ θεῖος τῆς δεσποίνης Θεοφανοῦς ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ μεθυστοῦ καὶ Βασιλείου Μακεδόνης.

Τὸν πρόδρομον τὰ Πρόβου Πρόβος πατρικίος ἀνήγειρε, P 53 καὶ παλάτια ἔκτισε θαυμαστά πάνυ.

10 Τὰ λεγόμενα Τοξαρά οἶκος ἦν Τοξαρά μαγκλαβίτου τοῦ ἀνελέντος κατ' ἐπιτροπὴν τοῦ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνης Μιχαὴλ τὸν μεθυστὴν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα.

Τὰ Κουράτορος ἐκτίσθη παρὰ Βηρήνης γυναικὸς Λέοντος τοῦ Μακῆλου εἰς τύπον τοῦ τάφου Χριστοῦ. παρτίστατο δὲ

15 Κουράτωρ ὁ ἄνθρωπος οἰκειὸς αὐτῆς εἰς τὸ κτίσμα.

Τὰ διακονίσσης ἔκτισε Κυριακὸς ὁ πατριάρχης ἐν τοῖς χρόνοις Μανρικίου τοῦ βασιλέως. ἐπεκλήθη δὲ οὕτως, ὅτι ὁ πατριάρχης ἔτι διάκονος ὦν ἐκέισε ὄκει, καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ ἐκέισε B ἦν διακόνισσα.

1 p. 48 Band. Ἀμάντιον C. 2 Ἀμαντίου] μεγίστην τιμὴς Ἀμάντιον παρ. C. 3 Βασίλειος] Λέων ὁ υἱὸς Βασιλείου τοῦ Μακεδόνης. C. 5 p. 55 Band. τοῦ Μαρτινάκου] τὰ Μαρτινακίου C, τὰ μαρτινίου Reg. Μαρτινάκης] Μαρτινάκιος C, μαρτινός Reg. 6 δεσποίνης] ἁγίας C. 10 p. 17 Bänd. 13 p. 18 et 38 Band. τοῦ Λεωμακέλου C, altero loco τοῦ Λεωμακέλου. 16 p. 18 Band. 17 βασιλέως τοῦ συντέκνου αὐτοῦ C.

Templum S. Thomae dictum Amantii domus erat Amantii acembitoris tempore Anastasii Dicori, quam ipse mutavit in ecclesiam. incendio autem consumptam restituit filius eius Basilius.

Monasterium appellatum Martinacae condidit Martinaces patricius, avunculus dominae Theophanus, sub Michaele Methysta et Basilio Macedone.

Templum S. Ioannis praecursoris cognominatum Probi Probus patricius exstruxit; item palatium aedificavit admiratione dignum.

Toxara, ut vocant, domus erat Toxarae manclavitae, qui inssa Basillii Macedonis Michaellem Ebriosum in templo S. Mamantis occidit.

Templum Curatoris condidit Verina uxor Leonis Macelae ad instar sepulcri Christi. structurae autem Curator quidam domesticus eius praefuit.

Ecclesiam diaconissae exstruxit Cyriacus patriarcha tempore Mauricii imperatoris. ita vero denominata est, quod patriarcha adhuc diaconus ibi habitaret et soror eius ibidem esset diaconissa.

Τὸν τοῦ Ἐλευθερίου λιμένα ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνήγειρε, κτίζων τὴν πόλιν. ἔλαβε δὲ τὴν προσηγορίαν ταύτην ἀπὸ Ἐλευθερίου πατρικίου καὶ παρισταμένον εἰς τὸ κτίσμα. Ἰστατο C δὲ ἐν τῷ αὐτῷ λιμένι στήλη μαρμάρινος Ἐλευθερίου, φέρουσα πύον καὶ κόφινον. ὁ δὲ βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ μικρὸς τὸν δ ἀναχωματισμὸν τοῦ κτισθέντος παρ' αὐτοῦ κίονος ἐν τῷ Ταύρω χέσας ἐν αὐτῷ κατέχωσε, καὶ ἠφάνισε τὸν λιμένα πλακωτῶν ὄντα κάτωθεν καὶ βαθύτατον.

Τὸν ἅγιον Παντελεήμονα Θεοδώρα ἡ γυνὴ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ ἀνήγειρε, διότι ὅτε ἦλθεν ἀπὸ Παφλαγονίας, ἐκείσε 10 ἐν τῷ ἔμβολῳ κατώκει πένης ὄσσα καὶ ἔρια νήθουσα, ἐξ ὧν εἶχε καὶ διατροφὴν. μετὰ δὲ τὸ βασιλεῦσαι ἔκτισε τὴν πενιχρὰν ἐκείνην οἰκίαν εἰς ναόν.

Τὰ Ναρσοῦ οἶκος ἦν Ναρσοῦ πατρικίου καὶ πραιποσίτου D εὐνούχου ἐν τοῖς χρόνοις Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, καὶ μετετέθη 15 εἰς ξενῶνα καὶ γηροκομεῖον παρ' αὐτοῦ.

Τὸν ἅγιον Πρόβον Τάραχον καὶ Ἀνδρόνικον ὁ αὐτὸς Ναρσῆς ἀνήγειρε.

1 p. 46 Band. 4 Ἐλευθερίου πρωτασηκῆτον φέροντος ἐπὶ τῶν ὄμων καποῦλιον καὶ πύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἀμφοτέρω λίθινα. κτισθείσης δὲ καὶ τῆς στήλης τοῦ Θεοδοσίου, ἣ ἐπὶ τοῦ κίονος τοῦ Ταύρου ἦν, ὁ χοῦς ἐχύνετο εἰς τὸν λιμένα, καὶ ἐγεμίσθη. C. 9 p. 47 Band. παντελ. τοῦ ναρσῆ Reg. 11 ἔρια νήθουσα] νήθουσα ἔρια ἐπώλει αὐτὰ καὶ ἐκ τοῦ τιμηματος αὐτὴν διωκεῖτο Reg. 14 p. 48 Band. 15 Ἰουστίνου καὶ Σοφίας. τὸν δὲ ξενῶνα καὶ τὸ γηροκομεῖον καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἀνήγειρεν ὁ αὐτὸς καὶ τὰ μέχρι τοῦ ὄξυβαφίου καὶ τοῦ ἁγίου Πρόβου. C.

Portum Eleutherii Constantinus magnus struxit eodem tempore quo ipsam urbem condidit. nomen vero accepit ab Eleuthero patricio, qui eius structurae praefuit. eiusdem statua ibi posita erat, manu gens lignem et eophinum. caeterum imperator Theodosius iunior cum columnam cum statua sua in Tauro erigeret, terram fodiendo erutam in hunc portum ingressit atque eum opplevit; qui antea fundum lapide quadrato pavitum et altissimum habuit.

Ecclesiam S. Panteleemonis Theodora uxor Iustiniani magni exstruxit, quoniam ex Paphlagonia Cypolim veniens ibi habitaverat in porticu, paupercula tunc, et lanificio sibi victum quaeritans. sed postquam ad imperium pervenit, aedes illas paupertinas in ecclesiam mutavit.

Quam vocant Narsedis, domus erat Narsedis patricii et praepositi eunuchi tempore Iustiniani magni, quam ipse postea mutavit in hospitale et gerocomium.

Idem Narses templa SS. Probi Tarachi et Andronici aedificavit.

Ὁ δὲ ἅγιος Θωμᾶς, ὁ τὰ Ἀμαντίου καλούμενος, οἶκος ἦν Ἀμαντίου παρακοιμωμένου ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ δικόρου. κακείνος γὰρ ἀνήγειρεν. ὕστερον δὲ πυρποληθέντα ὁ υἱὸς Βασιλείου ἀνήγειρεν.

5 Τὴν μονὴν τοῦ Μαρτινάκου ἀνήγειρε Μαρτινάκης πατρικίος ὁ θεῖος τῆς δεσποίνης Θεοφανοῦς ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ μεθυστοῦ καὶ Βασιλείου Μακεδόνης.

Τὸν πρόδρομον τὰ Πρόβου Πρόβος πατρικίος ἀνήγειρε, P 53 καὶ παλάτια ἔκτισε θαναμαστὰ πάνυ.

10 Τὰ λεγόμενα Τοξαρά οἶκος ἦν Τοξαρά μαγκλαβίτου τοῦ ἀνέλκντος κατ' ἐπιτροπὴν τοῦ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνης Μιχαὴλ τὸν μεθυστὴν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα.

Τὰ Κουράτορος ἐκτίσθη παρὰ Βηρόνης γυναικὸς Λέοντος τοῦ Μακέλου εἰς τόπον τοῦ τάφου Χριστοῦ. παρίστατο δὲ 15 Κουράτωρ ὁ ἄνθρωπος οἰκεῖος αὐτῆς εἰς τὸ κτίσμα.

Τὰ διακονίσσης ἔκτισε Κυριακὸς ὁ πατριάρχης ἐν τοῖς χρόνοις Μαυρικίου τοῦ βασιλέως. ἐπεκλήθη δὲ οὕτως, ὅτι ὁ πατριάρχης ἔτι διάκονος ὡν ἐκείσε ὤκει, καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ ἐκείσε B ἦν διακόνισσα.

1 p. 48 Band. Ἀμάντιον C. 2 Ἀμαντίου] μαγίστρον τινὸς Ἀμάντου παρ. C. 3 Βασιλείου] Λέων ὁ υἱὸς Βασιλείου τοῦ Μακεδόνης. C. 5 p. 55 Band. τοῦ Μαρτινάκου] τὰ Μαρτινακίου C, τὰ μαρτινίου Reg. Μαρτινάκης] Μαρτινάκιος C, μαρτίνας Reg. 6 δεσποίνης] ἁγίας C. 10 p. 17 Bänd. 13 p. 18 et 38 Band. τοῦ Λεωρακίλου C, altero loco τοῦ Λεωρακίλου. 16 p. 18 Band. 17 βασιλέως τοῦ συντίκνον αὐτοῦ C.

Templum S. Thomae dictum Amantii domus erat Amantii accubitoris tempore Anastasii Diaconi, quam ipse mutavit in ecclesiam. incendio autem consumptam restituit filius eius Basilij.

Monasterium appellatum Martinacae condidit Martinaces patricius, avunculus dominae Theophanus, sub Michaele Methysta et Basilio Macedone.

Templum S. Ioannis praecursoris cognominatum Probi Probus patricius exstruxit; item palatium aedificavit admiratione dignum.

Toxara, ut vocant, domus erat Toxarae manclavitae, qui iussu Basillii Macedonis Michaellem Ebriosum in templo S. Mamantis occidit.

Templum Curatoris condidit Verina uxor Leonis Macelae ad instar sepulcri Christi. structurae autem Curator quidam domesticus eius praefuit.

Ecclesiam diaconissae exstruxit Cyriacus patriarcha tempore Mauricii imperatoris. ita vero denominata est, quod patriarcha adhuc diaconus ibi habitaret et soror eius ibidem esset diaconissa.

Τὴν ἁγίαν Ἀναστασίαν τὴν φαρμακολύτριαν Ἀναστάσιος ὁ δίκορος ἀνήγειρεν. ἦν δὲ ἐκεῖσε οἶκος πατρικίου τινὸς Φαρμακοῦ καλουμένου.

Τὸ λεγόμενον Λεωμάκελλον τρόπον τοιοῦτον ἐκλήθη οὕτως, ὅτι Λέων ὁ Μαυέλης, ὃς ἐρμηνεύεται σφαγύς, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι λέγεται ὅτι κρέα ἐπώλει καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐπλεκε χορδὰς ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ.

Τὰ Φλωρεντίου οἶκος ἦν Φλωρεντίου πατρικίου καὶ δουκὸς Ἀντιοχείας, τοῦ ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως, ὅστις τελευτῶν ἐποίησα τὸν οἶκον αὐτοῦ γηροκομεῖον. 10

C Τὰ Ἀνθημίου οἶκος ἦν Ἀνθημίου μαγίστρου τοῦ ἐν ταῖς χρόνοις Μαρκιανοῦ, ὃς καὶ ἔατερεν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει, δεδωκὼς αὐτῷ τὴν ἐκ πρώτης γυναικὸς αὐτοῦ θυγατέρα, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ρώμην βασιλεῖα. ὁ δὲ τὸν αὐτοῦ οἶκον εἰς ναὸν καὶ γηροκομεῖον ἀνήγειρε καὶ λουμα. 15

Τὰ Σπουδῆς Ἄννα ἢ Ἀυγοῦστα ἔκτισεν, ἡ Λέοντος τοῦ Συρογενοῦς. ἔγκυος γὰρ οὖσα καὶ στρεφομένη ἀπὸ τῶν Βλαχερσιῶν, τῆς τοῦ τεκεῖν αὐτὴν ὥρας παρσαστάσης, εἰσῆλθε κατὰ σπουδὴν εἰς οἶκόν τινος πρωτοσπαθαρίου καὶ ἀπέτεκε, καὶ ἐποίησε τὸν οἶκον ἐκεῖνον μονήν, καὶ ἐπωνόμασε Σπουδῆς διὰ τὸ κατεπεῖ-20 γειν αὐτὴν καὶ ἐπισπεύδειν τὸν τοκετόν. ἀλλὰ καὶ τὴν μονὴν τὰ Ἄννης ἢ αὐτῆ ἀνασσα Ἄννα ἐποίησε.

1 p. 38 Band. 2 φαρμακῆ C. 4 p. 38 Band. 8 p. 50
Band. 11 p. 37 Band. secundum Ἀνθημιον] ἀνθίμου
Vat. 12 ὃν καὶ ἔστειρεν ἢ πόλις καὶ ἀπέστειλεν Reg.
16 p. 39 Band. τὰ Σπουδῆς] τὴν μονὴν τὰ σπουδῆς Reg.

Ecclesiam S. Anastasiae pharmacolytrae Anastasius Dicorus aedificavit eo loco ubi Pharmaci cuiusdam patricii domus fuit.

Locus dictus Leomacellum ita denominatum fuit, quod Leo Macelas, antequam imperio potiretur, carnes ibi vendiderit et uxor eius cherdas torqueret.

In loco nominato Florentii domus erat Florentii patricii et ducis Antiochiae, qui vixit tempore Arcadii imperatoris, et domum suam mutavit in gerocomium.

Anthemiana domus erat Anthemii magistri, quem Marcianus imperator in urbe coronavit, et data ei in uxorem filia, quam ex prima uxore susceperat, imperatorem Romanum misit. is vero domum suam in templum gerocomium et balneum mutavit.

Monasterium Festinationis condidit Anna Augusta Leonis Isauri. cum enim grvida esset et revertens ex Blachernis in via parienti necessitate urgeretur, praefestinae divertit ad quendam protospatharium, et ibi peperit, domumque in monasterium mutatam Festinationis vocavit ob acceleratum partum. eadem Augusta monasterium Annae aedificavit.

Τὰ Σεβήρου τὸ γηροκομεῖον Σεβήρος πατρικιος ἔκτισεν, D
ὁ ἀδελφοποιητὸς Κώνσταντος βασιλέως τοῦ ἐγγόνου Ἡρακλείου,
ὃς ἀνῆρέθη ἐν τῷ βαλανείῳ εἰς Σικελίαν. ἀλλὰ καὶ τὰν ἀνή-
γειρεν, ἐπεὶ οἶκος αὐτοῦ ἐνταῦθα ἦν. μετὰ γοῦν τὸ σφαγῆναι
5 τὸν ῥηθέντα βασιλέα ἐν Σικελίᾳ παρέλαβεν αὐτὸς τὸν Ῥωμαϊκὸν
στόλον, καὶ ἀνῆλθεν ἕως τοῦ καλουμένου Φοίνικος.

Τὰ Γαινᾶ οἶκος ἦν Γαινᾶ πατρικίου τοῦ τυραννήσαντος εἰς
τὰ Θρακῶα μέρη ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκαδίου καὶ σφαγέντος ἐκέϊσε. P 54

Τὰ Εὐσεβίου Εὐσέβιος τις ἔκτισε πατρικιος ἐν τοῖς χρόνοις
10 Ἰουστίνου καὶ Σοφίας τοῦ εὐσεβεστάτου ζεύγους.

Τὴν ὑπεραγίαν Δεσπόκον τὰ Κύρος Κῦρος πατρικιος καὶ
ἐπαρχος ἔκτισεν ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ὃς καὶ παρίστατο εἰς
τὸ κτίσμα τοῦ χερσαίου τείχους, ὅτε ἐκτίζετο παρὰ τῶν δύο με-
ρῶν, καὶ ὑπὸ τῶν δημοτῶν ἀγαπηθεὶς ἦν, ὅτε καὶ φωνῇ μεγάλῃ
15 εἶπον "Κῦρος καὶ εἰς ἄλλο νικήσει καὶ προκόψει." ὅπερ ἀκού-
σας ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν αὐτὸν μητροπολίτην εἰς Σμύρναν.

Εἰς δὲ τὸ χερσοκάμαρον τὸ ὄπισθεν τοῦ μεγαλαίου ζώδων B
ἴστατο χρυσοῦν, ἐξ οὗ ἐκλήθη χρυσοκάμαρον. ἐν δὲ τοῖς χρό-
νοις Βάρδα Καίσαρος τοῦ θείου Μιχαὴλ ἐκλάπη. εἰς δὲ τὸ

1 p. 39 Band.

3 ἄλλοι καὶ τὰν ἀνήγειρεν} ἔκτισε δὲ αὐτὸ
γηροκομεῖον διότι οἶκος ἦν αὐτοῦ· καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ τὰν ἀνή-
γειρε, διότι μετὰ τὸ C.

7 p. 37 Band.

11 p. 34 Band.

12 ἔξαρχος Vat.

17 p. 48 Band.

19 p. 38 Band.

Geroeomium Severi condidit Severus patricius, frater adoptivus
Constantini imperatoris, qui nepos Heraclii fuit et in Sicilia in balneo
occisus est. idem templum quoque extruxit, quo loco domus eius sita
fuerat. imperatore autem supradicto in Sicilia interempto sumpsit sibi
hic Severus Romanam classem, et cum ea usque ad locum cui Phoen-
nicis nomen est pervenit.

Gainae quae vocatur domus erat Gainae patricii, qui tempore
Arcadii imperatoris imperium affectavit in Thraciae partibus, atque ibi
occisus fuit.

Aedificium nominatum Eusebii Eusebius quidam patricius extruxit
tempore Iustini et Sophiae coniugum piissimorum.

Ecclesiam S. deiparae cognominatam Cyri Cyrus patricius et praefectus
sub Theodosio iuniorē condidit. idem structurae terrestriis muri
praefuit, et a populo adeo dilectus fuit ut publicae exclamaret fore ut
ad maiorem proveheretur dignitatem. quo audito imperator eum metro-
polititanum episcopum Smyrnae fecit.

In Chrysocamera, quae sita est post Myrelicum, stabat olim
signum aureum, a quo Chrysocamera nomen accepit. hoc autem tem-
pore Bardae Caesaris furto inde ablatum fuit. in altera Chrysocamera,

Χριστοκάμαρον τὸ πλησίον τοῦ ἁγίου Ἀκακίου, ὅπου ἐστὶ τοῦ Μωσῆ λέ οἶκος, Χριστοῦ ὑπῆρχεν εἰκονισμός.

Εἰς τὰ δύο μυρέλαια μύρα ἔρρεε καὶ ἰάματα πολλὰ ἐγίνετο ὑπὸ τῆς Θεοτόκου, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθησαν.

Τὸ ἀνεμοδούλιον τὸ χαλκοῦν ἐστηλώθη παρὰ Ἠλιοδώρου 5 ἀστρονόμου ἐν τοῖς χρόνοις Λέοντος τοῦ Συρογενεοῦς· ἐν ᾧ εἰσὶν ἐστηλωμένοι οἱ δώδεκα ἄνεμοι. τὰ δὲ χαλκουργήματα τὰ με- C γάλα ἤχθη ἀπὸ τοῦ κάστρου Δυρραχίου, εἶχε δὲ αὐτά τις γυνή εἰς προῖκα αὐτῆς.

Τὸν ἅγιον Ἀκάκιον τὸν Χαρέαν ἔκτισεν ὁ ἀδελφὸς Ναρσῆ 10 πατρικίου ἐν τοῖς χρόνοις Ἰουστίνου καὶ Προκοπίου.

Ὁ ἅγιος Προκόπιος τὰ Βιγλεντίας εἰς τὸν Ταῦρον ἐκτίσθη παρὰ Ἰουστινιανοῦ, ὅς καὶ ἄλλα πολλὰ αὐτόθι παλάτια ἔκτισε λόγῳ τῆς αὐταδέλφης αὐτοῦ Βιγλεντίας. ὑπὸ δὲ ἐμπρησμοῦ ἀφανισθέντα Ἀντωνίνα ἡ γυνὴ Βελισαρίου τοῦ μεγίστου, ἥτις 15 ζωστὴ ἦν Θεοδώρας τῆς γυναικὸς Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, μετὰ τὸ χηρεῦσαι αὐτὴν κατόκει μετὰ Βιγλεντίας, καὶ συναινεσε D αὐτῆς πάλιν ἀνήγειρε τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Προκοπίου τὰ Βιγλέντια καλούμενον.

5 p. 17 Band. [ἐστηλώθη] ἐστρουλλάθη Reg. 6 ἀστρονόμου] τοῦ δυσσεβοῦς CReg. 7 δὲ χαλκ.] δὲ τέσσαρα χαλκουργήματα C. 8 γυνὴ χήρα C. 9. post αὐτῆς: μετὰ κολλῆς δὲ ἐπιστήμης καὶ ἀστρονομίας ἐποίησε τοῦτο. C et, qui τοῦτο ἐποίησε, Reg. 10 τὴν χαρέαν Reg. 12 p. 37 Band. 14 βιγλεντίας καὶ ναὸς ὑπῆρχε τῶν παλατιῶν Reg. 15 ἀντωνία Reg.

quae est prope S. Acacium, ubi est domus Mosels, Christi imago asservabatur.

In duobus illis locis quae vocantur Myrelaea, unguenta scaturiebant, et multi sanitati restituebantur ope virginis deiparae; unde etiam nomen obtinuerunt.

Anemodulium aereum, in quo duodecim ventorum signa posita sunt, tempore Leonis Isauri ab Heliodoro astronomo erectum fuit. magna autem eius simulacra aerea Dyrrachio allata sunt a muliere quadam, quae in dotem illa acciperat.

Ecclesiam S. Acacii dictam Chaream aedificavit frater Narsetis patricii tempore Iustiani et Procopiae.

Templum S. Procopii cognominatum Vigilantiae, quod situm est in Tauro, primus extruxit Iustinianus, qui etiam multa alia palatia ibi aedificavit nomine Vigilantiae germanae suae sororis, sed istam ecclesiam incendio absumptam reaedificavit Antonina uxor Belisarii magistri, quae vestitrix fuit Theodoriae uxoris Iustiniani magni, suasu ipsius Vigilantiae, cum qua post mariti sui mortem habitavit.

Τὸ δὲ λεγόμενον Κοντόσκαλιον ἢ πύρρα ἀπὸ Γαληνοῦ τοῦ παρισταμένου εἰς τὸ κτίσμα τοῦ λιμένος ἔλαβε τὸ ὄνομα· καὶ γὰρ ἐκεῖνος κοντόσκαλος ἐπινομάζετο.

Ἡ λεγομένη τοῦ Ψαρελαίου μονὴ πρότερον Μυροδόωνος 5 ἐκαλεῖτο. ὁ δὲ κοπρώνυμος διερχόμενος ἐκεῖ ἠρώτησε τὸν πατρικίον τὸν Καμουλιανὸν πῶς κέκληται ἡ μονή· τοῦ δὲ μὴ εἰδέναί εἰπόντος, αὐτὸς εἰδὼς καὶ ἐνυβρίσαι θέλων τὴν τῶν μοναχῶν βρωσίν ψαρελαίου καλεῖσθαι ταύτην ἐκέλευσε, καὶ γέγονε τὸ τούτου ῥῆμα κύριον ὄνομα τῇ μονῇ. οἱ δὲ ἐκεῖσε μοναχοὶ την- P 55
10 καῦτα ἐξέφυγον.

Ὁ χορτοβολῶν ὁ ὢν εἰς τὸ Βύκινον ἐκκλησία ἦν τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, ἣν ἀνήγειρεν Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας. ὁ δὲ Κυβαλλῖνος ἐποίησεν αὐτὴν χορτοβολῶνα.

Εἰς τὴν καλουμένην Ψαμαθέαν εἰδῶλον ἵσταται σεβόμενον 15 παρ' Ἑλληνός τινος. ἔλεγον οὖν οἱ Χριστιανοὶ πρὸς τὸν σέβοντα αὐτό "κατὰ ψεῦσμα θεός ἐστι τοῦτο τὸ σὸν εἰδῶλον," καὶ ἐκ τούτου ἔλαβεν ἡ πύρρα τὴν τοιαύτην ἐπίκλησιν. ἢ ἀπὸ τοῦ ἔψωμα θεῖον, διὰ τὸ ἄνωθεν ἵστασθαι τὸν τίμιον σταυρόν.

1 p. 34 Band.	Κοντοσκάλη C.	Γαληνοῦ] Ἀγαλλιανοῦ
τουρομάρχου π. CReg.	4 p. 48 Band.	ψαρελαίου Vat.
Μυροδόωνος] μυρολάιον C,	μυροδόνα Vat.	6 κομουλιανόν
Reg.	8 ἐκέλευσεν ὁ χοῖρος Reg.	11 p. 45 Band.
χορτοβολῆς Vat.	12 Ἰουστινιανὸς ἐκεῖσε ἐρχόμενος C.	
14 p. 48 Band.	ψαμαθέαν C.	16 κατὰ ψεῦσμα] ὅτι τὸ
εἰδῶλον, ὃ σέβη ὡς θεόν, ψεματινός ἐστι. C et, qui ψεμμα-		θεῖνός, Reg.

Porta quae vocatur Contoscalium, nomen accepit a Galeno, qui structurae portus praecerat et cognominabatur Contoscelus.

Monasterium Psarelaii antea nominabatur Myrodonis. cum autem quodam tempore Constantinus Copronymus illud praeteriens Campanianum patricium interrogaret, quomodo id monasterium vocaretur, atque in se nomen eius nescire responderet, imperator, qui bene illud noverat, nominari iussit monasterium Psarelaii, illudens scilicet monachis, quod semper comederent pisces. et monasterium quidem hoc nomen retinuit, monachi vero propterea inde profugerunt.

Foenile quod est in loco nuncupato Buccino, prius ecclesia erat S. apostoli Andreae, quam exstruxerat Iustinianus magnus. Constantinus vero Copronymus eam mutavit in foenile.

In porta quae vocatur Psamathea, idolum stabat, quod colebatur a quodam gentili: propterea igitur, quod Christiani eius cultori dicere solent "falsus est et ementitus deus hoc tuum idolum," ideo porta sic nominata est; vel propter exaltatum ibi sanctae et venerandae crucis signum, quod supra eam positum erat.

B Ἡ πέμπτη λεγομένη πόρτα ἐκλήθη διὰ τὸ εἶναι τὸν ἀριθμὸν τὴν πέμπτην.

Ἡ δὲ Χαρσίου πόρτα ἐκλήθη ἀπὸ Χαρσίου τοῦ δευτέρου τοῦ μέρους τῶν Βενέτων, ὅτι παρίστατο ἐκεῖσε, ὅτε ἐκτίετο τὸ χερσαῖον τεῖχος.

Ἡ Ξυλόκερκος πόρτα διὰ τοῦτο ἐκλήθη οὕτως, ὅτι οἱ τεχνῖται ἐν τῷ τόπῳ εὐρόντες ὕδατα πολλά, καὶ μὴ δυνάμενοι θῆσειν τεῖχος διὰ τὴν πολλὴν πλημμύραν, κέρκους καὶ παντουρώματα μετὰ ξύλων ποιήσαντες τεθείκασι τὸ θεμέλιον.

C Τὴν Θεοτόκον τὴν καλουμένην πηγὴν ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς 10 ἔκτισεν. ἀπερχόμενος γὰρ εἰς Θρόικην ἐπὶ τῷ κνηγῆσαι εἶδε πληθὸς λαοῦ ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ ἐκεῖσε ναοῦ, μικροῦ ἔτι ὄντος εὐκτηρίου, καὶ ἠρώτησε τί ἐστιν. Στρατήγιος δὲ τις μάγιστρος καὶ φύλαξ τῶν βασιλικῶν χρημάτων εἶπεν αὐτῷ "ἡ πηγὴ τῶν λαμάτων ἐστὶ, δέσποτα." καὶ ὁ βασιλεὺς θανμάσας ὤρισε, καὶ 15 ἐκτίσθη ναὸς μέγιστος καὶ περικαλλῆς ἐκ τῆς περισεισώσεως ὅλης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. ὑπὸ σεισμοῦ δὲ συμπτωθεὶς ἐκτίσθη πάλιν παρὰ Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας, ἔχων ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ἐκτίσθη ἕως τῆς Ἀθηναίας Εἰρήνης ἔτη διακόσια ἐβδομήκοντα ἐπτά.

1 p. 48 Band. τὸν ἀριθμὸν] κατ' ἀριθμὸν πέμπτην C.
 3 p. 50 Band. 6 p. 50 Band. ξυλόκερκος et ξυλόκερκος
 alii. ξηρόκωρος Reg. 8 παντουρώσεις C. 9 μετὰ] ἐκ
 Reg. 10 p. 56 Band. 13 εὐκτηρίου καὶ μοναχοῦ τινὸς
 ἐκεῖσε καθεζομένου Reg. 19 ἔτη] σξ χρόνοι Reg.

Porta quae vocatur Quinta, ex eo nomen habet quod numero quinta sit.

Porta Charsiae ita dicta est a Charsia secundo factionis Venetae, qui structurae eius loci praefuit, cum conderetur murus terrestris.

Porta quae vocatur Xylocercos, nomen ex eo habet quod artifices eam struentes, propter magnam aquae copiam ibi repertam et crebram maris inundationem, roboreis tignis et palis in aqua defixis fundamentum superposuerunt.

Ecclesiam S. deiparae, quae cognominatur ad fontem, Iustinianus magnus condidit. cum enim aliquando in Thraciam venatum iret, et ex hoc templo, quod tunc temporis parvum oratorium erat, magnam videret prodire populi multitudinem, interrogavit quidnam illud sibi vellet; Strategio autem quodam magistro et custode imperialis pecuniae respondente fontem ibi esse morbos sanantem, valde hoc admiratus est imperator, et ex superflua materia magnae ecclesiae ingens ibi et splendidum aedificavit templum, quod terrae motu collapsum Irene Augusta reaedificavit 277 annis post primam eius aedificationem.

Ἡ δὲ ἀχειροποιήτος καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος παρὰ D τοῦ ἐν ἁγίοις Κωνσταντινίου ἐκτίσθη.

Ὁ δὲ πρόδρομος ὁ στρογγυλόστεγος ἐκτίσθη παρὰ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, ὅτι ἐπὶ ἡμερῶν αὐτοῦ ἤχθη ἡ τιμία κέρα τοῦ 5 προδρόμου εἰς τὴν πόλιν, ἦν καὶ ἰδέσθαι ἀπὸ τοῦ Ἐβδόμου μετὰ Νεκταρίου πατριάρχου καὶ κατέθετο εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεολόγου, εἶτα διὰ τοῦ μαγίστρου Ρουφίνου ἔκτισε τὸν ναὸν τοῦ προδρόμου.

Ἡ μονὴ τοῦ Παυλίνου ἐκτίσθη παρὰ Παυλίνου μαγίστρου τοῦ οἰκειοτάτου ἀνθρώπου τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ· 10 σάντροφος γὰρ αὐτῷ ὑπῆρχεν. ὅς καὶ ἀνήγειρε τὸν ναὸν τῶν P 56 ἁγίων ἀναργύρων. οὗτος ὁ Παυλῖνος ἀνηρέθη παρὰ Θεοδοσίου ζηλοτυπήσαντος αὐτὸν διὰ τὴν ἰδίαν γυναῖκα Εὐδοκίαν τὴν βασιλισσαν. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἠρέθη μῆλον καμμεγεθέστατον, ἀπὸ Φρυγίας κομισάντος αὐτό τις, ὅπερ λαβὼν ὁ 15 βασιλεὺς καὶ θανμάσας δέδωκε τῷ κομισάντι ὑπέρπυρα ἑκατόν. τὸ δὲ μῆλον ἀπίστευεν Εὐδοκίᾳ τῇ βασιλίσσῃ ἐκ τῆς ἁγίας Σοφίας· ἐκείσε γὰρ ὄντι τῷ βασιλεῖ ἐκομίσθη. κάκεινῃ λαβοῦσα κατέχευε, καὶ ἐθαύμασεν ἐπὶ τῷ μεγέθει καὶ κάλλει αὐτοῦ. προσελθὼν δὲ Παυλῖνος καὶ ἰδὼν παρὰ τῇ δεσποίνῃ τὸ μῆλον B

1 p. 56 Band. ἡ δὲ ἀχειροποίητος ἐκτίσθη παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντινίου εἰς τὸ καθέζεσθαι Ἀβραμίον τὸν μοναχὸν ἐκείσε· διὸ καὶ ἐκλήθη Ἀβραμία. C, ubi lemma Τὰ ἔξω μοναστήρια. 2 τοῦ μεγάλου κωνστ. Reg. 3 στρογγ. ὁ ἔχων τὰς κόγχας ἐκτ. Reg. 4 τιμία] ἁγία κεφαλὴ Reg. 5 ἀπὸ τοῦ Ἐβδ.] εἰς τὸ ἔβδομον Reg. 8 p. 55 Band. τοῦ Παυλίνου] τὰ Παυλίνης CReg. 9 οἰκειοτάτου] φίλου Reg. 11 ἀναργύρων. οὕτω δὲ ἐτελείωσεν αὐτόν C. 13 καμμεγεθέστατον] μῆλον ὀπίσθας δίκην ἐπέχον μὸδον τὸ μέγεθος C, μὸδον μέγεθος ἔχον Reg. 15 ὑπέρπυρα] νομίματα CReg.

Templa imaginis non manufactae et S. Ioannis theologi a beate Constantino primo exstructa fuerunt.

Ecclesiam S. Ioannis baptistae Theodosius magnus condidit, quia ipso imperante sanctum eius caput in urbem allatum fuit, quod imperator cum patriarcha Nectario in Hebdomo suburbie excepit, et in S. Ioannis evangelistae templo deposuit, usque dum per Rufinum magistrum ecclesia supradicta S. Ioannis baptistae aedificaretur.

Monasterium Paulini Paulinus magister condidit, qui valde familiaris fuit imperatori Theodosio iuniori et una cum ipso educatus. hunc postea Theodosius zelotypia occidit ob coniugem Eudociam Augustam. quippe offerebatur aliquando imperatori pomum mirae magnitudinis e Phrygia allatum, quod ipse plurimum admiratus eum qui attulerat centum hyperpyris remuneravit. pomum vero ex templo S. Sophiae, ubi hoc ipsi oblatum erat, ad Eudociam Augustam misit, quae illud accipiens aequae magnitudinem atque pulchritudinem eius mirata fuit. accedens autem ad eam Paulinus, et idem pomum simili cum admiratione

ἐθαύμασεν, εἰρηκῶς αὐτῇ "πόθεν τοῦτο τὸ ἀγαθὸν ἤρξθη, δέσποινά μου;" ἡ δὲ ἐρῶσα αὐτοῦ "λάβε τοῦτο" ἔφη. ὁ δὲ λαβὼν ἔπεμψε δῶρον τοῦτο τῷ βασιλεῖ, μὴ εἰδὼς ὅτι παρ' αὐτοῦ ἐδόθη τῇ δεσποίνῃ. ὁ δὲ βασιλεὺς λαβὼν, καὶ γνοὺς ὅτι ὑπερ ἀπέστειλε τῇ βασιλοσῃ μῆλον ἔστι, προσεκάλεσε τὴν Αὐ-5 γούστῃν, καὶ ἐπηρώτησε αὐτὴν "ὅπερ ἔστειλά σοι μῆλον, ποῦ ἔστιν;" ἡ δὲ εἶπεν "Παυλῖνῳ τῷ πιστοτάτῳ ἡμῶν δέδωκα." ὁ δὲ αὐτὴν μὲν ἠπειλήσει ῥήμασιν ἀσπηροῖς, Παυλῖνον δὲ προσέ-
C ταξε φονευθῆναι εἰσερχόμενον εἰς τὸ παλάτιον. καὶ δῆτα ἀνερχόμενον τὸν σκατεινὸν κοχλίαν οὐκ ἠδυνήθησαν οἱ προσταχθέντες 10 τοῦτον φονεῦσαι, εἰ μὴ τὰ ὦτα αὐτοῦ μόνον ἐξέκομαν. καὶ γνοὺς ἐκείνος τὴν ἐπιβουλὴν ἔφυγε. τοῦτο δὲ εἰς θαῦμα τῶν ἁγίων ἀκαργύρων γέγονεν, ὡς ἂν τελειώσῃ τὸν ναὸν αὐτῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας ὅπως αὐτὸς ἔφυγε τὸν προκείμενον φόνον, καὶ ἀσχυρθεὶς ἄγνοιαν προεβάλλετο καὶ τοὺς τολμήτας ἀμύνα 15 ἔλεγεν. ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἤδη τετελειωκότα τὸν ναὸν τῶν ἁγίων ἀναργύρων ἀπεκεφάλισεν αὐτόν.

4. δεσποίνῃ] ἀγούστῃ alii.

7 εἶπεν] εἶπε φαγεῖν αὐτό. καὶ πάλιν ἠρώτησεν αὐτὴν εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ· ἡ δὲ καὶ πάλιν εἶπε φαγεῖν αὐτό. ὁ οὖν βασιλεὺς ἐξενεγκῶν τὸ μῆλον ἔφη καὶ τοῦτο τί ἔστι; καὶ ταύτην μὲν ἡμύνατο ῥήμασιν ἀσπηροῖς, τὸν δὲ παυλῖνον τὸν πιστότατον αὐτῷ φῆλον προσέταξε εἰσερχόμενον εἰς τὸ παλάτιον κατακοπήναι. καὶ δῆτα Reg. 9 φονευθῆναι] μελοκοπηθῆναι C. 17 αὐτόν] αὐτόν φανερώς. ἡ δὲ δέσποινα ὡς δῆθεν ἀτιμωθεῖσα ἠτήσατο τὸν βασιλέα ἀπελθεῖν εἰς τοὺς ἁγίους τόπους, καὶ συγχαρηθεῖσα ἐξῆλθεν. ἐκείσε ἦν γενομένη καὶ εὐαρεστήσασα τῷ θεῷ. ἐν δὲ τῷ μέλλειν τελευτῶν ἐξαμύνατο μὴ συνειδέναι τι μετὰ Παυλῖνου. Reg.

spectans, dixit "ubinam, domina, egregius ille fructus repertus est?" at ipsa, quae eum amabat, "tu" ait "accipe illud." Paulinus igitur pomum ab ea acceptum imperatori remisit, ignorans ab eo prius Augustae illud donatum fuisse. imperator autem pomum recipiens, et cognoscens idem esse quod antea Augustae miserat, ipsam ad se vocatam interrogavit "ubi est pomum quod tibi misi;" illa vero respondit "Paulino nostro fidelissimo dedi." tunc imperator illam quidem severa interminatione increpuit, Paulinum autem, dum ingrederetur palatium, interfici iussit. constituti igitur insidiatores eum in ascensu testudinis tenebrosae aggressi sunt; cui tamen, solis auribus praesectis, vitam adimere non potuerunt: ipse enim, simulatque per insidias se circumventum sensit, recta inde profugit. caeterum hoc ita evenit miraculoso auxilio SS. anargyrorum Cosmae et Damiani, nempe ut inchoatum eorum templum exaedificaret. imperator vero audiens eum vitae periculum effugisse, prae pudore nil sibi hac de re cognitum fuisse simulavit, et insuper aggressores se puniturum promisit. nihilominus, post absolutum templum SS. anargyrorum, caput ei praecidi iussit.

Τὴν ἁγίαν σοφὴν τὴν ἐν τοῖς χαλκοπρατείοις Ἰουστίνος καὶ Σοφία ἀνήγειρεν. ἐν δὲ τῇ ἀγρυπνίᾳ ἀνεγίνωσκον μεγάλοι ἄνθρωποι, ὃ τε Μιχαὴλ ὁ Κουροπαλάτης πρὸ τοῦ βασιλευῶσαι, καὶ Βάρδας Καῖσαρ ὁ θεῖος Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου, καὶ πολλοὶ τῶν μεγίστων· ἐκάσθε γὰρ ἐναπόκειται ἡ τιμία ζώνη καὶ ἡ ἐσθῆς τῆς θεοτόκου, τὸ δὲ ὠμοφόριον ἐν Βλαχέρναις.

Τὸν ἅγιον Ἰάκωβον τὸν πλησίον αὐτῆς ὁ αὐτὸς βασιλεὺς ἀνήγειρεν, ἔνθα εἶσιν ἐν σοροῖς λείψανα τῶν ἁγίων νηπίων καὶ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ θεοδόχου, ταῦ προφήτου Ζαχαρίου καὶ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου. ἐν δὲ τῷ δεξιῷ μέρει τῆς ἁγίας σοροῦ εἰσι κείμενα τῶν ἁγίων μαρφοφόρων γυναικῶν τὰ σώματα, ἐν δὲ τῷ ἐναντίῳ αἱ τριχῆς τοῦ τιμίου προδρόμου.

Τὸ λούμα τοῦ Γερμανοῦ Γερμανὸς ἐν τοῖς χρόνοις Οὐαλεντιανοῦ στρατηγὸς γενόμενος Πελοποννήσου ἀνήγειρε, οἶκον αὐτοῦ ἔχων.

Περὶ δὲ τῆς τοῦ Βοσπορίου ἐκωνυμίας ταῦτα φησὶν Ἰωάννης Ἀντιοχεύς, ὅτι εἰς τὸ σιγματαεῖδές τοῦ τείχους εἶχον ἕθος πωλεῖν τοὺς βόες, ὃ καὶ ἐκράτει μέχρι τοῦ Κοπρωνύμου, εἰς δὲ ποτε

1 p. 28 Band. 2 ἐν δὲ] ἐκείνης ἢ ἀναγινώσκων Μιχαὴλ C.
7 p. 28 Band. 16 p. 29 Band. περὶ δὲ] ὅτι τὸ Βοσπόριον, καθὼς φησὶν Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχεύς, ὅτι Βύδας ἔκτισε τὸ Βυζάντιον, βόων ἀπέστειλεν ἀπὸ τοῦ προσαφορίου, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Χρυσόπολιν, καὶ οὕτως ἐκλήθη Βοσπόριον. ἐκεῖ δὲ ἐπωλούντο οἱ βόες καὶ εἰς τὸ σιγματαεῖδές τείχος μέχρι τοῦ Κοπρωνύμου. ἐκείνος ὥρισεν εἰς τὸν Ταύρον πωλεῖσθαι. C. προσαφορίου Vat. 17 σιγμ. τείχος Reg.

Templum sacri conditorii in Chalcoopratis Iustinus et Sophia aedificarunt. in vigilia autem viri magni lectorum officio ibi fungebantur, nempe Michael Rangabe caropalata, antequam imperio potiretur, et Bardas Caesar, patruus Michaelis filii Theophili, et complures magistrum. ibi enim deposita est veneranda zona et vestis S. deiparae: humerale vero in Blachernis asservatur.

Prope supradictum templum idem imperator ecclesiam S. Iacobi extruxit, ubi suis in conditoriis asservantur reliquiae sanctorum innocentium et Simeonis Theodochi et prophetae Zachariae et Iacobi fratris Christi. caeterum in dextra parte sacri conditorii posita sunt corpora sanctarum mulierum, quae unguenta ad Christi sepulcrum tulerunt, in sinistra vero coma B. Ioannis praecursoris.

Thermas Germani Germanus, qui sub Valentiniano praetor fuit Peloponnesi, extruxit, quod domus eius ibi esset.

De Bosporii portus denominatione refert Iohannes Antiochenus, in illa muri parte quae a similitudine fabricae Sigma nuncupatur boves olim venisse, quod etiam moris sui usque ad Constantinum Copronymum. accidisse autem aliquando ut bos quidam oestro percitus in mare Georg. Cod. de Orig. Cp.

βοῦς οἰστρογηλατήσας εἰσῆλθε τὴν θάλασσαν καὶ ἐπέρασεν εἰς Χρυσόπολιν, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη Βοσπόδιον.

- B Τὸν δὲ πύργον οὗ καλεῖται τὸ κεντηνάριον, μέγαν καὶ περιφανῆ ἀνήγειρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, καὶ ἐδαπάνησε κεντηνάριον. σεισμῷ δὲ γενομένῳ καὶ τελείως χαλασθέντος, ἐκτίσθη 5 παρὰ Θεοφίλου, καθὰ νῦν ὁρᾶται. φέρεται δὲ τὸ ἀρχαῖον ἐπιτύμιον.

Τὸ παλαιὸν Πέτριον Πέτρος τις πατρικίος ἐπὶ τοῖς χρόνοις Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου ἔκτισεν. ἔλεγον δὲ αὐτὸν καὶ Βαρναμανὸν τὸν Σύρον, πολλὰς ἀρχὰς τῷ τότε ἀνίσταται. 10

- ‘Ἡ δὲ μονὴ Ῥωμαίου ἐκτίσθη ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Λέοντος C Μακέλου παρὰ Αἰμῶνος πατρικίου τοῦ Ῥωμαίου· εἰσελθὼν γὰρ εἰς τὴν πόλιν ἐκέισε ὤκει.

‘Ἡ μονὴ ἡ καλουμένη Προκοπίας παρὰ Προκοπίας ἐκτίσθη τῆς θυγατρὸς Νικηφόρου τοῦ Σελευκηνοῦ καὶ γυνικὸς Μιχαῆλ 15 Ῥαγγαβὲ τοῦ ἀπὸ κουροπαλάτων.

Τὸν ἅγιον Εὐστάθιον ἔκτισεν Εἰρήνη ἡ Ἀθηναία.

Τὰ δὲ ἀρμαμέντα ἡ μονὴ ἤγουν ὁ ἅγιος Παντελεήμων;

1 ἐπέρασεν ἐκ τῶν ἐκείσε εἰς Reg. 3 p. 56 Band. 4 ἰδαπάνησε] ἐξωδίασε Reg. 5 χαλάσαντος C. 6 ὁρᾶται] ὡς ὁρᾶται μικρὸς C. ὁρᾶται. ἐπέγραψε γὰρ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Reg. 8 p. 40 Band. τὸ παλαιὸν Πέτριον οἶκος ἦν Πέτρον πατρικίου ἐν CVat. vulgo τὸ καλῆτιον II. 9 Βαρναμανὸν C, βοασουνιανὸν Vat., βοασουίνδον Reg. 11 p. 50 Band. Λεωμακέλου C. 13 ὤκει. ἔχει δὲ ἀπὸ τοῦ κτισθῆναι χρόνους φπβ'. C. 14 p. 53 Band. ἡ μονή] ἡ καλουμένη μονὴ τὰ Προκοπίου C. 18 p. 57 Band. τὰ ἀρμαμενταρίου C.

desilliret et tranaret usque Chrysopolim, atque hinc Bosporium nominis originem traxisse.

Turrim quae vocatur Centenaria, Constantinus magnus magnifice et splendide extruxit, et in eius structuram centum librarum milia impendit. hanc postea terrae motu deiectam reaedificavit Theophilus ita ut hodieque visitur. caeterum retinuit cognomen pristinum.

Palatium quod vocatur Petrium, Petrus quidam patricius tempore Iustiniani magni condidit, idem qui dictus etiam alio nomine Barsyamianus Syrus multos eo tempore gessit magistratus.

Monasterium Romae sive Romani condidit tempore Leonis Macelae Haemon quidam patricius Romaque: ibi enim in urbem veniens habitavit.

Monasterium Procopiae extruxit Procopia filia Nicephori Selenensis, uxor Michaelis Rangabe ex curpalata imperatoris.

Templum S. Eustathii aedificavit Irene Attica.

Monasterium ad Armamenta sive sancti Panteleemonis primo qui-

πρώην μὲν ὁ Μαυρίκιος ἀρμαμενταρεῖον αὐτὸ ἔκτισε, μετὰ δὲ χρόνους σμῆ' Θεοδώρα ἡ γυνὴ Θεοφίλου τοῦ βασιλέως μονὴν αὐτὸ ἐποίησε.

Τὰ Πικριδίου ἔκτισε Πικριδῖος ὁ κοιτωνάριος ἐν τοῖς χρό- D
5 νοῖς Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας.

Τὸ δὲ Καστέλλιον Τιβέριος ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς ὁ πενθερὸς Μαυρικίου διὰ τὸ μὴ καῦσαι τὸν στόλον αὐτοῦ Χάγανον τὸν ἄρχοντα Βουλγαρίας· ἐκίσε γὰρ τὰ πλοῖα ἤγαγε καστελλώσας καὶ ὀχυρώσας αὐτὰ ἐκίσε.

10 Τὸν ἀρχιστράτηγον τὸν εἰς τὸν Ἀνάπλου καὶ τὸ Σωσθένιον ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔκτισε.

Τὸν ἅγιον Μάμαντα ὁ Λεωμακέλης ἀνήγειρε, διότι ἐκαλετο ἡ πόλις μῆνας ἔξ. ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς καὶ παλάτια ἔκτισε καὶ ἵπποδρόμον, ἐν ᾧ οἱ βασιλεῖς ἠνιόχευον, ὅπου καὶ Μιχαὴλ ὁ P 58
15 υἱὸς Θεοφίλου τοῦ βασιλέως ἀνηρέθη παρὰ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος. λέγεται δὲ ὅτι κατὰ τὴν τότε μονὴν τοῦ ἐμπροσημοῦ καὶ χειμῶν γέγονεν ὄσος οὐκ ἐγένετο ἄλλοτε ποτέ. ἀλλὰ καὶ στακτὴν

1 πρῶτον ἐπὶ Μαυρικίου ἀρμαμέντον ἦν C. 3 ἐποίησε καὶ κτήματα πολλὰ ἐπεκύρωσε C. 4 p. 56 Band. lemmate hoc: Περὶ τῶν μοναστηρίων τῶν περαιτικῶν. κοιτανίτης Vat. 6 p. 57 Band. 10 p. 58 et 59 Band. τὸ Σωσθ.] τὴν μονὴν τοῦ Σωσθένιου τὸν ἀρχιστράτηγον C. 12 p. 57 Band. λεομάκελος C. ἀνήγειρε καὶ ἔκτισεν ἐκατ' παλάτια, διότι ἐνεπρήζετο ἡ πόλις μῆνας ε'. καὶ ἐξελεθῶν ὁ Λεομάκελος ἔκτισεν αὐτὰ καὶ μόλον ἐποίησε καὶ ναὸν ὠσαύτως, καὶ ἑσῶρα ἀπεκείσε τὴν πόλιν ἐμπροσημένην. εἰδ' οὕτως ἐβροξε στακτὴν ἐπ' αὐτῇ ὡς σπιθαμὴν τὸ πάχος. ἔκτισε δὲ καὶ ἵπποδρόμον, ἐν ᾧ καὶ Μιχαὴλ ὁ βασιλεὺς ἀνηρέθη ὑπὸ Βασιλείου. C, omissis reliquis.

dem a Mauricio in armamentarium exstructum fuit. Theodora autem uxor Theophili imperatoris in monasterium mutavit post annos 248.

Aedificium quod vocatur Picridii, condidit Picrides eubicularius tempore Irenae Atticae.

Castellum aedificavit Tiberius imperator socer Mauricii, ne Chaganus Bulgarorum princeps classem eius combureret: ibi enim naves suas subduxit, et locum munivit castello.

Templa B. archangeli Michaelis in Anaplo et Sosthenio Constantinus magnus aedificavit.

Templum S. Mamantis Leo Macelas aedificavit, cum urbs sex integros menses continuo incendio flagrasset. ibidem quoque palatium exstruxit et Hippodromum privatae imperatorum aurigationi destinatum; ubi etiam Michael Theophili imperatoris filius a Basilio Macedone occisus fuit. ferunt autem durante illo incendio adeo saevam fuisse hiemem ut alias nunquam. eodem quoque tempore puram putam stacten pluit,

καθαράν ἔβραξεν, ὡς κείσθαι ἐν τοῖς κεράμοις μέχρι σπιθαμῆς, τότε δὲ καὶ ὁ ὁσιος Δανάηλ ἐν τῷ Ἀνάπλιω ἦν.

Τὸν ἅγιον Ταράσιον τὴν μονήν, λέγουσιν εἶναι ὁ ἅγιος Ταράσιος ὁ πατριάρχης ἐκέτισε ἐτέθη καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐγένετο μονή. 5

B Τὴν μονήν τὰ Δαμιανοῦ Δαμιανὸς παρακοιμώμενος ὁ Σθλαβὸς ἔκτισεν ἐν τοῖς χρόνοις Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου καὶ Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

Τὸν ἅγιον Φωκῶν πέρα Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ἔκτισε ὁμοίως καὶ τὴν Θεοτόκον ἐν τῷ φόρῳ, καὶ τὴν νέαν εἰς τὸ παλάτιον, καὶ τὰ παλάτια πέρα τῶν πηγῶν. 10

Ἡ δὲ πέραθεν τοῦ στενοῦ λεγομένην ἐκκλησίαν χρυσοκέραμος παρὰ Ἰουστίνου καὶ Σοφίας τῶν εὐσεβιστάτων βασιλέων ἐκτίσθη, καὶ ὁ ἅγιος Παῦλος τὸ ὀρφανοτροφεῖον, καὶ ὁ ὁσιος Ζωτικὸς ὁ εἰς τοὺς λωβούς, ἀλλὰ καὶ ὁ λιμὴν τῶν Σοφιῶν καὶ αἱ Σοφιαναὶ τὰ παλάτια πέρα τοῦ στενοῦ. 15

C Τὰ δὲ ζευκτὰ κίθια παρὰ Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος ἀνηγέθησαν καὶ εἶχον τοὺς τιμίους σταυρούς.

Τὰ δὲ Εὐτροπίου ὁ λιμὴν ἐκτίσθη παρὰ Εὐτροπίου πρωτοσπαθαρίου καὶ κοιμιστοροῦ ἐν τοῖς χρόνοις Ζήνωνος καὶ Ἀναστα- 20

3 p. 58 Band. τὸν ἅγιον] τὸν δὲ ἅγιον Ταράσιον λέγουσιν εἶναι προάστειον τοῦ πατριάρχου Ταρασίου, καὶ ἀνέστησεν ἐν αὐτῷ μονήν. C. 6 p. 58 Band. τὰ Δαμιανού] τὴν Δαμιανοῦ καλουμένην Reg. 7 σκλάβος Vat. 9 p. 58 Band. πέρα om C. 11 πέρα om C. 17 p. 58 Band. ζευκτιὰ Vat. 18 σταυρούς τοὺς ὄντας νῦν εἰς τὰ μαύρου Reg. 19 p. 59 Band. 20 χρόνοις Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως C.

ita ut ad spithamae altitudinem vasa eo replerentur. eodem S. Daniel in Anaplo degebat.

Monasterium S. Tarasii nomen habet a Tarasio patriarcha, qui ibi sepultus est. post obitum vero illius in monasterium mutatum fuit.

Monasterium Damiani Damianus accubitor natione Sthlavus condidit temporibus Theophili Iconomachi et Michaelis filii eius.

Ecclesiam S. Phocae trans fretum Basilius Macedo aedificavit; item S. deiparae templum in foro, et ecclesiam novam in palatio, et palatium ultra fontes.

Ecclesiam trans fretum sitam et auratis tegulis tectam piissimi principes Iustinus et Sophia condiderunt. item orphanotrophium S. Pauli et domum mutilatis recipiendis destinatum, quae dicitur S. Zotici, et portum Sophiae, et palatia Sophiana trans fretum.

Columellas iunctas, quibus signa crucis imposita erant, Romanus senior erexit.

Portum Eutropii condidit Eutropius protospatharius et quaestor

σίου τῶν βασιλέων· ἐν ᾧ λιμένι ἀπετεμήθη τὴν κεφαλὴν Μανρικί-
μιος καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ παρὰ Φωκᾶ τοῦ τυράννου.

Τὰ Μακελλας ἀνήγειρε Λέων ὁ πρωτοαεσκήτης.

Ἐν δὲ τῇ μὲν τῇ λεγομένῃ Πηλαμίδου στήλῃ ἵστατο μαρ-
μαρίνος, ἦν ἀνήγειρε Θεόφιλος ἐν τοῖς χρόνοις Κωνσταντίνου τοῦ
πορφυρογεννήτου.

Τὰ δὲ ἐν τῷ Ἑραίῳ παλάτια ἐκτίσθη παρὰ τοῦ μεγάλου
Ἰουστινιανοῦ· ὁ δὲ ἀνεμὸς αὐτοῦ Ἰουστίνος ἐκαλλώπισεν.
Ἑραϊον δὲ ἐκλήθη, ὅτι πάλαι τῆς Ἑρας ἦν ὁ ναὸς ἐκεῖ· ἡ
10 Ἑρίον, ὅτι τὸ παλαιὸν ἐκεῖ ἐθάπτοντο οἱ πόλιται· καὶ δηλοῖ
τοῦτο τὰ πολλὰ μαρμάρια κησούρια.

Τὰ εἰς τὸν Βρύαντα παλάτια Τιβέριος ὁ βασιλεὺς ἔκτισε
καὶ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ Μανρικίος. ἐκλήθη δὲ Βρύας προφητικῇ
ῥήσει διὰ τὸν μέλλοντα αὐτόθι ἀκουσθῆναι βρυγγὸν τῆς πόλεως·
15 καὶ γὰρ ἂ. ταύτης τῆς πόλεως ἕχατος βασιλεὺς μέλλων ἐξελεῖν
προστάξει θεοῦ καὶ ἀπειθεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ ἀποδοῦναι τῷ
κυρίῳ τὴν βασιλείαν τῶν Ῥωμαίων ἅμα τῷ διαδήματι αὐτοῦ,
ἐπειδὴν γενήσεται ἐν τῷ τοιοῦτῳ βοννῷ τῷ Βρύαντι, μέλλει
ἀκοῦσαι μετὰ πάντων τῶν ἀκολουθούντων αὐτῷ τὴν βοήν καὶ P 59

3 p. 59 Band.

τὰ Μακ.] τῆς δὲ Μακελλας τὴν μὲν ἀνή-
γειρε Μαλλίος ὁ πρωτοαεσκήτης οὕτως καλούμενος C. μηλείας
Vat. 4 p. 59 Band. ἐν δὲ] τὴν δὲ πηλαμίδα ἀνήγειρε

7 p. 59 Band.

8 Ἰουστίνος] Ἰουστίνος καὶ Σοφία ἐκαλλώ-
πισαν αὐτὰ C. 12 p. 59 Band. τὰ εἰς] τοῦ δὲ Βρύαν-
τος τὰ παλ. C. 13 Βρύας ὅτι μέλλοντος τοῦ ἕχατου ἐξελεῖν

βασιλείας καὶ κατοικίσει εἰς Ἱερουσαλήμ ἐν αὐτῷ Βρύαντι μέλλει
ἀκοῦσαι βρυγγὸν καὶ τὴν βοήν τοῦ κλαυθμῶνος τῆς πόλεως. C.
18 ἐν τῷ τοιοῦτῳ] ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ τοῦ βρύα Reg.

temporibus Zenonis et Anastasii imperatorum; ubi Mauricio et uxori
eius atque liberis capita praecisa sunt.

Aedificium quod vocatur Macelliae, Leo protoaecretis exstruxit.

In monasterio dicte Pelamidae statua marmorea collocata erat,
quam erexit Theophilus philosophus tempore Constantiae Porphyrogeniti.

Palatia sita in Heraeo Iustinianus magnus aedificavit, quae postea
exornavit Iustinus eius nepos. vocatur autem locus ille Heraeum, quod
antiquitus ibi templum Iunonis esset; vel Erium, quoniam cives olim ibi
sepeliebantur, uti etiam nunc testantur multa marmorea monumenta.

Palatia quae sunt in Bryante, Tiberius imperator et Mauricus
eius gener aedificarunt. dictus autem est ille locus Bryas propheticis
praesagio futuri urbis fremitus, qui ibi olim exaudietur. cum enim ulti-
mus huius urbis imperator iussu divino ex urbe discedet et proficiscetur
Hierosolymam, traditurus deo una cum suo diademate imperium Roma-
norum, tunc in hoc colle nominato Bryante ipse et omnes, qui eum

τὸν βρυγγὸν τοῦ ἐναπομέναντος λαοῦ, τῆς πόλεως ἤδη παντιζομένης.

Τὰ τοῦ Δαματρίου παλάτια οἱ αὐτοὶ βασιλεῖς ἔκτισαν. ἔστι δὲ ἐκείσε τὸ πῆδημα Κωνσταντινοῦ τοῦ υἱοῦ Ελεήνης τῆς Ἀθηναίας, τοῦ τυφλωθέντος παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. 5

Τὰ Φλωρεντίου καὶ τὰ Καλλιστράτου ἀπὸ δύο ἀδελφῶν οὕτω καλουμένων ἐκτίσθη. μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῶν ἐγένετο δύο μοναστήρια ἐν τοῖς χρόνοις Κωνσταντινοῦ τοῦ μεγάλου. μετὰ δὲ τετρακόσια καὶ εἴκοσι ἔτη Παῦλος πατριάρχης ἐν τοῖς χρόνοις Ελεήνης τῆς Ἀθηναίας παρητήσατο, καὶ κατελθὼν τοῦ πατριαρχείου ἐκείσε ἠσυχήσας μετὰ μῆνας τέσσαρας ἐθῆνηκε. 10

B Τὰ παλάτια τῶν Ἐλευθερίου καὶ τὰ ἐργοδοσία ἡ αὐτὴ Ελεήνη ἔκτισεν. ἀπὸ δὲ τῶν Ἐλευθερίου παλατίων μέχρι τοῦ Ἀμαστριανοῦ ἵπποδρόμιον ἦν, παρὰ τοῦ δευτέρου κτίστωρος τῆς πόλεως τοῦ μικροῦ Θεοδοσίου κατασκευασθέν, ὅπερ κατέλυσεν ἡ Ἀθηναία καὶ ἔκτισεν ἐν αὐτῷ τὰ πιστώρια. 15

Τὸ δὲ καλούμενον μέγα λουτρόν πλησίον τοῦ βοδὸς ἐκτίσθη παρὰ Νικήτα ἐνοῦχου καὶ ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐπὶ τοῖς χρόνοις Θεοφίλου τοῦ βασιλέως.

Ὁ ἀρχιστράτηγος τὰ Ἀβάκια, ὁ πλησίον τοῦ Ξηρολόφου, ἐκτίσθη παρὰ Λεωμακέλου. ἐκλήθη δὲ οὕτω διὰ τὸ εὐρεθῆναι ἐκείσε ἀβάκια παμμεγέθη καὶ ἀξιοθαύμαστα. 20

3 p. 59 Band.	Δαματρός C.	6 φλώρον Reg. Vat.
12 p. 47 Band.	15 μικροῦ] μεγάλου Reg.	17 p. 133
Band.	20 p. 133 Band.	τὰ ἀβακκῆα Vat., τοῦ ἀβακίου Reg.

comitabantur, clamorem audient et strepitum populi remanentis in urbe.

Palatia Damatrii iidem imperatores aedificarunt. visitur autem ibi πῆδημα Constantini, qui a matre Irene Attica excaecatus fuit.

Aedes Florentii et Callistrati duo germani fratres ita nominati extruxerunt; quae post eorum mortem in monasteria mutatae fuerunt. hic post 428 annos tempore Irenae Atticae Paulus patriarcha, deposita patriarchali dignitate, requievit et post quattuor menses mortuus est.

Palatia Eleutheriana et officinas eadem Irene condidit. Hippodromum vero, qui inter aedes Eleutherianas et Amastrianas a secundo urbis conditore Theodosio iuniore exstructus erat, demolita est Augusta, eiusque loco pistrina aedificavit.

Thermas magnas, quae sunt prope Bovem, extruxit Nicetas eunuchus et praefectus mensae tempore Theophili imperatoris.

Templum B. archangeli Michaelis nuncupatum ad Abacos, quod est prope Xerolophum, aedificavit Leo Macelas. ita vero nominatum est, quod ibi inventi fuerint Abaci magnitudinis admirandae.

Ἡ παναγία Θεοτόκος τὸ Κρύσταλλον διὰ τοῦτο οὕτως C
ἐκλήθη, ὅτι τοῦ Λεωμηκέλου ἐκείσε διερχομένου ἐφ' ἵππων χει-
μῶνος ὄντος κρύσταλλον ἔπεσε καὶ ἔδωκεν αὐτόν.

Περὶ δὲ τῶν Ἑρῶν λέγεται ὅτι οἱ ἀποθήσκοντες τῶν πο-
5 λιτῶν πρὸ τοῦ κτισθῆναι τὸν ἅγιον Λουκᾶν ἐκείσε ἐθάπτοντο.
ἐκτίσθη δὲ ἐκείσε ναὸν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ὁ μέγας Κωνσταντίνος.
ἰστέον ὅτι καὶ πρῶτον εἰς τὸ Βυζάντιον ἐλθὼν ὁ ἅγιος Ἀνδρέας
ἐκείσε ἐκάθισε καὶ ἐδίδασκεν, εἶτα χειροτόνησε τὸν ἅγιον Στάχυν
εἰς τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τοῦ Γαλάτου πέραθεν· ἐκλήθη δὲ οὕτως
10 ἀπὸ τινος Γαλάτου ἀνδρὸς ἐκείσε οἰκοῦντος. ὁ δὲ ἅγιος Ἀνδρέας
πρὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἦλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ εἰς
καὶ λεγόμενα Ἀρματίου ἐποίησε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ καὶ ἐκάθητο D
διδάσκων. ἐποίησε δὲ καὶ σταυρὸν ἰδιοχείρως, λατομήσας αὐ-
τὸν καὶ γλύψας, ὃν ἔστησεν εἰς τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὴν παλαιάν.
15 μετὰ δὲ ταῦτα ἦλθεν εἰς τὸ νεώριον, εἰς τὸ καλούμενον κερα-
τέμβολον, καὶ ἐδίδασκε κακεῖσε. ἐκλήθη δὲ οὕτως ὁ τοιοῦτος
ἔμβολος, διότι στήλη τις ἦν, καὶ ἐπάνω αὐτῆς ἴστατο ζώδιον
ἔχον ἐν τῇ κεφαλῇ τέσσαρα κέρατα, καὶ Θαῦμα ἐγένετο ἐν αὐτῷ·
ὅστις γὰρ εἶχεν ὑπόληψιν τοῦ εἶναι κερατίαν, ἤνικα ἐλθὼν
20 προσήγγιξε τῇ στήλῃ, εἰ ἦν ὡς ὑπελαμβύνατο, ἐγύριζεν ἢ στήλη P 60
ἐκ τρίτου, εἰ δὲ οὐκ ἦν, ἴστατο σιγῇ.

1 p. 133 Band.

5 πρὸ — Λουκᾶν om Reg.

9 πέραθεν

om Reg.

17 διότι χαλκῇ ἀψίδι ἦν ἐκείσε καὶ ἐπάνω στήλη

ἴστατο ἔχουσα ἐν Reg.

21 σιγῇ] σιωπηρῶς Reg.

Ecclesia S. deiparae ad glaciem inde cognomen habet, quod
Leonem Macelam equo illac transvehentem hiemali tempore glacies de-
lapsa afflixerit.

De loco nuncupato Erio referunt olim cives ibi sepeliri solitos,
antequam conderetur coemeterium S. Lucae. ibidem Constantinus ma-
gnus templum S. Georgii condidit. sciendum est quod S. Andreas apo-
stolus Byzantium veniens primum in eo loco consederit atque docuerit,
et deinde ordinaverit S. Stachyn episcopum ecclesiae S. Irenae trans
fretum, in loco qui a Galata quodam ibi habitante Galata vocatur.
S. Andreas autem ante Constantinum magnum Byzantium venit, et in
loco qui dicitur Harmatii tabernaculum struxit, atque ibi docuit. sculpsit
etiam propria manu signum crucis ex lapide, collocavitque in ecclesia
antiqua S. Irenae. postea migravit in Neorium, et ibi quoque docuit
in porticu quae cornuta ob hanc causam vocatur. stabat ibi columnae
imposita statua quattuor cornua in capite gerens. quisquis igitur suspec-
tam habebat pudicitiam uxoris, ad hanc statuum accedebat, et si res
ita se haberet ut suspicabatur, ter in gyrum se vertebat statua; sin
minus, stabat immobilis.

Ὁ τρικλινος τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου λέγεται Μαναῦρα διὰ τὸν τρόπον τοιοῦτον. Ἀναστάσιος βασιλεὺς ὁ δίκωρος τῷ κς' ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ τῷ τετάρτῳ μηνί, βροντῶν καὶ ἀστραπιῶν περὶ τὸ παλάτιον εἰλουμένων, ἀδημονῶν καὶ μὴ φέρον ἔκ τόπου εἰς τόπον ἔφευγε. καὶ δὴ εἰσελθόντα εἰς τὸν τοιοῦτον ὁ τρικλινον κατέλαβεν ἐκέισε αὐτὸν ἢ ὀργῇ τοῦ Θεοῦ· ἔπεθ γὰρ βροντῆς βιαίας καὶ κεραυνοῦ ἀπέφρωξε καὶ ἐγένετο πυρκαυστός. B ὅτε δὲ ἀπέθνησκε, φωνῇ μεγάλῃ ἔφη "ὦ Μανᾶ, ἔπεθ ἀφραὶ ἀπόλλυμαι." καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη ὁ τρικλινος Μαναῦρα.

Τὸ Σίγμα τὴν Θεοτόκον πρῶτον μὲν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος 10 ἔκτισεν, εἶτα δὲ Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας ἀνέκτισε. μετὰ δὲ τριακῶσια εἰκοσι ὀκτὼ ἔτη ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνης, σεισμοῦ μεγάλου γεγονότος, συνεπτώθη παντελῶς ὁ ναὸς, ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, μηνὸς Ἰανουαρίου θ', τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, καὶ τοὺς ἐκέισε ἀνθρώπους διέφθειρε, καὶ ἐκτότε ἐκλήθη σείσμα 15 ἢ σῆμα. ἰδιωτικῶς δὲ κακοῦσι σῆμα.

C Τὸν μικρὸν ἀρχιεπίσκοπον τὴν νέαν Ζήτην καὶ Ἀριάδην ἀνήγειραν.

Τὴν γυναικίαν μονὴν τῆς Προκοπίας ὁ Θεὸς τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ ἔκτισε σὺν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἐὐφρημίᾳ, ἔνθα καὶ 20 θανάτων ἐτάφη.

1 p. 10 Band. Μαναῦρα C. 7 καὶ κεραυνοῦ] κεραυνοὶ πυρκαυστός γεγόνεν. ὅτε δὲ ἐμῆλε θνήσκειν Reg. 8 ὁ μᾶνα αὐρα ἔπεθ ἀφραὶ Reg. 10 p. 52 Band. τὸ Σίγμα] τὴν Θεοτόκον τὴν εἰς τὸ σῆμα C. 16 σῆμα ἤγουν τάφος Vat. 17 p. 133 Band. 18 συνήγειραν vulgo. 19 p. 133 Band. γυναικίην BL.

Triclinium magni Constantini propterea Manaura dicitur. cum imperator Anastasius Dicorus 26 annos et 4 menses imperasset, accidit ut tonitrua et fulgura circum undique palatium vehementer impeterent. quare consternatus imperator, et hinc inde prae formidine cursitans, in hoc demum triclinio naminis ira percultus et penetrabili fulminis ictu ambustus fuit. moribundus autem extrema haec verba magna voce protulit "o Mana, aura pereo," atque hinc triclinium illud Manaurae nomen retinuit.

Ecclesiam S. dei genitricis quae vocatur Sigma, Constantinus magnus primo condidit, deinde Iustinianus magnus restauravit. post annos autem 328, imperante Basilio Macedone, magno terrae motu totum hoc templum collapsum est, die dominico, qui nonus erat Ianuarii et S. Polyucto sacer. hac ruina omnes, quotquot in eo erant, oppressi sunt, et templum inde cognominatum fuit Sisma, id est conquisatio, sive Sema, id est sepulcrum. vulgo autem vocatur Sigma.

Ecclesiam novam B. archangeli Zeno et Ariadne aedificarunt.

Monasterium Procopiae sanctimonisium patruus Iustiniani magni cum uxore Euphemia condidit, et post obitum ibidem sepultus est.

Ἡ χάρις πρέσβου μὲν ἐδικτήριον ἦν, Πρίσκος δὲ ὁ ἑπαρχος καὶ γαμβρὸς Φωκᾶ τοῦ τυράννου περιορισθεὶς ἐκεῖ παρὰ τοῦ ἰδίου ἔκτισα ταύτην μονὴν εἰς κάλλος καὶ μέγεθος, ἀποχαρισάμενος καὶ κτήματα πολλά. ἐκλήθη δὲ χώρα, διότι τῶν Βυζαντιῶν χωρίον ἦν ἐκεῖ, καθὰ καὶ ἡ τοῦ Στουδίου μονὴ ἔξω τῆς πόλεως ἀπῆρχεν, καὶ ἡ μονὴ τοῦ Ξηροκεράμου.

Ὁ ἅγιος Μάμας ἐκτίσθη παρὰ τῆς ἀδελφῆς Μαυρικίου τοῦ βασιλέως· μετὰ γὰρ τὸ ἀναιρεθῆναι παρὰ τοῦ Φωκᾶ τὸν D Μαυρικίον ἅμα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ λαβοῦσα τὰ σώματα αὐτῶν
10 κατέβητο ἐκεῖσε. ἡ δὲ σύμβιος Μαυρικίου μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτῆς ἐφρουρεῖτο παρὰ τῶν τοῦ Φωκᾶ ἐν τῇ νύκτι κἀλυμένη μονῇ πρὸς ἄλλογον τινα καιρὸν. ὕστερον δὲ ἀγροῦσα παρ' αὐτοῦ καὶ αὐτὴ διὰ ξίφους ἀποτιμηθεῖσα, καὶ πᾶσα ἡ συγγένεια Μαυρικίου, καὶ τῇ θαλάσῃ ἐρρίφησαν.

15 Τὴν μονὴν τῆς ἁγίας Εὐφημίας καὶ τοὺς τάφους τοὺς ὄντας ἐν τῷ Πετρίῳ καὶ τὸ λουτρὸν Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ἀνήγειρε, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ ἐκίεσε ἀπέχειρε.

1 p. 54 Band. Κρίσπος C. 2 Φωκᾶ] τοῦ Καπκά-
δεως καὶ ἀπηνόου Φωκᾶ C. περιβλήθη ἐκεῖσε, ὅτι ἐν ἄπο-
λήφει γέγονε τοῦ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως. καὶ γὰρ καὶ αὐτῷ
συγγροτήσας ὁ αὐτὸς Κρίσπος, καὶ κρατήσας διὰ τῆς θαλάσσης
τῆς βασιλείαν, γαμβρὸς τυγχάνων Φωκᾶ, καὶ μετὰ τούτου βασι-
λέως γενομένου κατ' αὐτοῦ δεξάμενος ὁ Ἡρακλεῖος ἐψη αὐτῷ
οὕτως "ἀθλιε, γαμβρὸν οὐκ ἐπίβησας, καὶ πῶς ἀληθῆ ὄλον
ποιήσεις;" διὰ ταῦτα ἐν ἐκείναις περιορισθεὶς C. 5 χώρα
Reg. καὶ τὰ Στουδίου χωρίον καὶ αὐτὸ ἀπῆρχεν C.
6 ἡ μονὴ τοῦ ξηροκ. ὁ ἅγιος μάμας unō tenore Vat. 7 p. 54
Band. ὁ ἅγιος] ἡ δὲ μονὴ ἢ ἐυλόκερος ὁ ἅγιος C.
8 παρὰ τοῦ Φ.] εἰς τὸν εὐτροπίου λιμένα C. 15 p. 39 et
133 Band.

Monasterium Choraе prius oratorium erat. postquam vero Priscus praefectus et gener Phocae tyranni eo relegatus fuit, sua impense magnum et pulchrum monasterium eius loco exstruxit, multasque possessiones ei largitus est. cognominatur autem hoc monasterium Chora, quod ibi olim ager seu praedium esset; quemadmodum etiam monasteria Studii et Xerocerami extra urbem sita erant.

Templum S. Mamantis condidit soror Mauricii imperatoris. illa enim, Mauricio et liberis eius a Phoca tyranno interfectis, corpora eorum collegit atque ibi deposuit. caeterum uxor Mauricii cum suis filiabus primum quidem a Phoca aliquantulum in monasterio dicto novo inclusa fuit. postea autem et ipsa et universa Mauricii cognatio ferro ab eo interempta est et in mare proiecta.

Monasterium S. Euphemiae et sepulcra, quae sunt in Petrio, Basilius Macedo condidit, et filias suas ibidem attond²⁴.

P 61 Τὴν ἁγίαν Ζωὴν τὴν οὖσαν εἰς Μαρκεσιανὸν ὁ δόσιος ἀνήγειρε Μαρκεσιανός, οὐ καὶ θανάτων κατετίθη.

Τοὺς ἁγίους νοτιοῦρους ὁ μέγας Θεοδοσίος ἀνήγειρε καὶ κτήματα πολλὰ ἐπεκύρωσε.

Τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Μανουὴλ Σάβηλ καὶ Ἰσμαὴλ ἐπὶ τὸ 5 χερσαῖον τεῖχος ὁ μέγας ἀνήγειρε Θεοδοσίος· μετὰ γὰρ τὸ καυθῆναι αὐτοὺς παρὰ τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ τὰ σώματα αὐτῶν ἐκεῖ κατέθετο, ἐπεὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἀνηρέθησαν οἱ ἄγιοι.

Τὴν δὲ παλαιὰν λεγομένην πόρταν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνήγειρε, καὶ ἕως ἐκεῖ ἦν τὸ ἀρχαῖον καὶ παρ' αὐτοῦ κτισθὲν 10 χερσαῖον τεῖχος.

B Τὸν ἄγιον Ἐλευθέριον Βασιλεὺς τις ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκαδίου ἀνήγειρε.

Αἱ δύο μόναι τῆς ἁγίας Δομνίνας, ἣ τε ἐπονομάζεται τὰ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἣ ἄλλη ἣ λέγεται τὰ Μαύρας, ἐν τοῖς χρόνοις 15 τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐκτίσθησαν. ἔλθοῦσι γὰρ ἀπὸ Ρώμης ἔξρον ἄοικον τὸν τόπον, καὶ αἰτησόμενοι τὸν βασιλεῖα, δέδωκεν αὐταῖς τὸν τόπον καὶ συνδρομὴν, καὶ ἀνήγειραν τὰς μονάς.

1 p. 51 Band. 3 p. 52 Band. 4 κτ. π. ἐπεκ.] τὰ σώματα
αὐτῶν ἐκεῖσε ἔθετο C. 5 p. 52 Band. 7 Ἰουλιανὸς τοῦ
χοίρου Reg. 9 p. 52 Band. τὴν δὲ] τὸν δὲ πρόσδρομον
τὴν παλαιὰν ἀνήγειρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος. τὸ δὲ κτίσμα
ἠκούμβιζεν εἰς τὸ χερσαῖον τεῖχος. CReg. πόρταν.] πέτρας
nonnulli. 12 p. 52 Band. Βασιλεὺς] πατριάρχης C.
14 p. 53 Band. αὐ — p. 123 v. 2 Δίου καλουμένην om Vat.
15 Μαύρας] Γρηγορίας C. 18 καὶ συνδρομὴν om C.

Ecclesiam S. Zotici prope cisternam Mocisiam prius imperator Marcianus extruxit; in qua etiam mortui corpus depositam fuit.

Templum S. Notariorum Theodosius aedificavit et multis ditavit possessionibus.

Ecclesiam SS. Manuel Sabel et Ismael, quae sita est ad murum terrestrem, Theodosius magnus condidit. postquam enim a Juliano apostata fuerunt cremati, reliquiae eorum ibidem in loco supplicii depositae sunt.

Portam quae vocatur Antiqua, Constantinus magnus extruxit. eo enim usque antiquus et ab eo erectus murus terrestris pertingebat.

Templum S. Eleutherii Basilinus quidam tempore Arcadii aedificavit.

Duo monasteria, quorum unum S. Dominae cognomento Alexandri, alterum vero S. Maurae dicitur, tempore Theodosii magni condita fuerunt. tunc enim sanctae illae feminae Roma venerunt, et impetrata ab imperatore loci huius tunc inhabitati copia monasteria ibi aedificarunt.

ἴσασάντως καὶ ὁ ἑσῖος Δίος ἀπερσάμενος τὸν βασιλεῖα, τόπον λαβάν, ἔκτισε τὴν μονὴν τοῦ Δίδου καλουμένην.

Ἡ μονὴ ἡ λεγόμενη τὸ Μυροκέρατον ἐκτίσθη ἐν ταῖς χρόνοις Μαρκιανοῦ τοῦ βασιλέως. φασὶ δὲ πολλοὶ τῶν ἱστορικῶν C 5 ὅτι τὸ κέρας ἐκίετο τοῦ ἐλαίου, ᾧ ἔρχιε Σαμουὴλ ὁ προφήτης τοὺς βασιλεῖς, εἰς τὴν τοιαύτην μονὴν ἐκρεμάτο, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη Μυροκέρατον.

Ἡ μονὴ τοῦ Ξυλίντου ἐκτίσθη παρὰ μαγίστρου Νικήτα ἐν τοῖς χρόνοις Λέοντος τοῦ Συρογενοῦς τοῦ πατρὸς Καβαλλίνου, 10 παρ' οὗ καὶ ἀπεκεφαλίσθη εἰς τὸν σφενδόνα. ἔχει δὲ τὸ ὄνομα ἢ μονὴ διὰ τὸ τὰς μοναζούσας χρῆσθαι εἰς ὑπόδειξιν τοῖς οὕτω καλουμένοις Ξυλλοῖς.

Ἡ μονὴ τῆς Εἰκασίας ἐκτίσθη παρὰ Εἰκασίας μοναχῆς εὐσεβειστάτης καὶ παρθένου ὠραίας τῷ εἶδει, ἥτις σοφωτάτη 15 ὄσσε καὶ κανόνας πολλοὺς καὶ στιχηρὰ καὶ ἄλλα πινὰ ἀξιοθαύμαστα ἐποίησε καὶ ἐμελίωσεν ἐν τοῖς χρόνοις Θεοφίλου τοῦ βασιλέως. D

Τὰ Σμαράγδου ἐκτίσθη παρὰ Σμαράγδου πατρικίου καὶ στρατηγῶ ἔν τοῖς χρόνοις Τιβερίου τοῦ Θρακῆς. οὕτως δὲ 20 ἐκλήθη, ἐπεὶ οἶκος ἦν αὐτοῦ ἐκεῖ.

3 p. 53 Band. μυροκέρατον plexique. 4 Μανρικίδου C.
 8 p. 53 Band. 10 τὴν σφενδόνην, δι' ἐπιβουλήν Reg.
 13 p. 53 Band. παρὰ Εἰκ.] παρ' αὐτῆς μοναχῆς γεγονῆς, ὅτι τῆς βασιλείας ἀπέτυχε παρὰ Θεοφίλου βασιλέως, σεβασμίας καὶ ὠραίας ευχαριστίας. ἥτις καὶ κανόνας καὶ στιχηρὰ ποιήσασα ἐν τοῖς χρόνοις Μιχαὴλ καὶ Θεοφίλου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔζη ἐν αὐτῇ. C. 18 p. 133 Band. τὰ σμ. σὺν τῷ λουτρῷ ἐκτ. Reg.

similiter etiam S. Dius locum ab imperatore petiit, et monasterium in eo exstruxit, quod vocatur Dii.

Monasterium quod vocatur Myrioceratum, tempore Marciani imperatoris conditum fuit. referunt autem multi historici fuisse in hoc monasterio suspensum cornu olei, quo propheta Samuel reges Iudaeorum inunxit, atque hinc ita nominatum esse monasterium.

Monasterium Xylinitae Nicetas magister condidit tempore Leonis patris Constantini Caballini, a quo etiam decollatus fuit in sphendone Hippodromi. nomen vero Xylinitae inde habet hoc monasterium, quod monachae loco calceorum soleis ligneis uterentur.

Monasterium Icasiae aedificavit Icasia virgo sanctimonialis piissima et pulcherrima, quae valde erudita fuit, et multos hymnos et stichera et alia quaedam admirabiliter composuit tempore Theophili imperatoris.

Monasterium Smaragdi Smaragdus patricius et praefectus militum tempore Tiberii Thracis condidit, cuius illic domus fuit.

P 61 Τὴν ἁγίαν Ζωὴν τὴν οὖσαν εἰς Μακρίαν, ὃ δόσιος ἀνήγειρε Μαρμαριός, οὗ καὶ θανάτων κατετέθη.

Τοὺς ἁγίους νοταρίους ὃ μέγας Θεοδοσίος ἀνήγειρε καὶ κτήματα πολλὰ ἐπεκύρωσε.

Τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Μανουὴλ Σαβὴλ καὶ Ἰσμαὴλ ἐπὶ τὸ 5 χερσαῖον τεῖχος ὃ μέγας ἀνήγειρε Θεοδοσίος· μετὰ γὰρ τὸ καταθῆναι αὐτοὺς παρὰ τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ τὰ σώματα αὐτῶν ἐκεῖ κατέθετο, ἐπεὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἀνηρέθησαν οἱ ἅγιοι.

Τὴν δὲ παλαιὰν λεγομένην πόρταν ὃ μέγας Κωνσταντίνος ἀνήγειρε, καὶ ἕως ἐκεῖ ἦν τὸ ἀρχαῖον καὶ παρ' αὐτοῦ κτισθὲν 10 χερσαῖον τεῖχος.

B Τὸν ἄγιον Ἐλευθέριον Βασιλεὺς τις ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκადίου ἀνήγειρε.

Αἱ δύο μόναι τῆς ἁγίας Δομνίνας, ἥ τε ἐπονομάζεται τὰ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἡ ἄλλη ἣ λέγεται τὰ Μαύρας, ἐν τοῖς χρόνοις 15 τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐκτίσθησαν. ἔλθοῦσι γὰρ ἀπὸ Ῥώμης εὐρον ἄοικον τὸν τόπον, καὶ αἰτησάμενοι τὸν βασιλεῖα, δέδωκεν αὐταῖς τὸν τόπον καὶ συνδρομήν, καὶ ἀνήγειραν τὰς μονάς.

1 p. 51 Band. 3 p. 52 Band. 4 κτ. π. ἐπεκ.] τὰ σώματα
αὐτῶν ἐκεῖσε ἔθετο C. 5 p. 52 Band. 7 Ἰουλιανοῦ τοῦ
χοίρου Reg. 9 p. 52 Band. τὴν δὲ] τὸν δὲ πρόδρομον
τὴν παλαιὰν ἀνήγειρεν ὃ μέγας Κωνσταντίνος. τὸ δὲ κτίσμα
ἠκούμβιζεν εἰς τὸ χερσαῖον τεῖχος. CReg. πόρταν.] πόρταν
nonnulli. 12 p. 52 Band. Βασιλεὺς] πατριάρχης C.
14 p. 53 Band. αὐ — p. 123 v. 2 Δίου καλουμένην om Vat.
15 Μαύρας] Γρηγορίας C. 18 καὶ συνδρομήν om C.

Ecclesiam S. Zotici prope cisternam Mocisiam prius imperator Marcianus extruxit; in qua etiam mortui corpus depositum fuit.

Templum S. Notariorum Theodosius aedificavit et multis ditavit possessionibus.

Ecclesiam SS. Manuel Sabel et Ismael, quae sita est ad murum terrestrem, Theodosius magnus condidit. postquam enim a Iuliano apostata fuerunt cremati, reliquiae eorum ibidem in loco supplicii depositae sunt.

Portam quae vocatur Antiqua, Constantinus magnus extruxit. eo enim usque antiquus et ab eo erectus murus terrestris pertinebat.

Templum S. Eleutherii Basilinus quidam tempore Arcadii aedificavit.

Duo monasteria, quorum unum S. Dominae cognomento Alexandri, alterum vero S. Maurae dicitur, tempore Theodosii magni condita fuerunt. tunc enim sanctae illae feminae Roma venerunt, et impetrata ab imperatore loci huius tunc inhabitati copia monasteria ibi aedificarunt.

ἰωσαντως καὶ ὁ ἡσίδος Διδος ἀπεχσάμενος τὸν βασιλεῖα, τόπον λαβίων, ἔκτισε τὴν μονὴν τοῦ Διδου καλουμένην.

Ἡ μὲν ἡ λεγόμενη τὸ Μυροκέρατον ἐκτίσθη ἐν τοῖς χρόνοις Μαρκιανοῦ τοῦ βασιλέως. φασὶ δὲ πολλοὶ τῶν ιστορικῶν C 5 ὅτι τὸ κέρας ἐκίετο τοῦ ἐλαίου, ὃ ἔχρει Σαμουὴλ ὁ προφήτης τοὺς βασιλεῖς, εἰς τὴν τοιαύτην μονὴν ἐκρεμάτο, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη Μυροκέρατον.

Ἡ μὲν τὸ Ἑυλιγίτου ἐκτίσθη παρὰ μαγιστροῦ Νικήτα ἐν τοῖς χρόνοις Λέοντος τοῦ Συρογενοῦς τοῦ πατρὸς Καβαλλίνου, 10 παρ' οὗ καὶ ἀπεκεφαλίσθη εἰς τὸν σφενδόνα. ἔχει δὲ τὸ ὄνομα τῆς μονῆς διὰ τὸ τὰς μοναζούσας χρῆσθαι εἰς ὑπόδειξιν τοῖς οὕτω καλουμένοις Ἑυλινοῖς.

Ἡ μὲν τῆς Εἰκασίας ἐκτίσθη παρὰ Εἰκασίας μοναχῆς εὐσεβεστάτης καὶ παρθένου ὠραίας τῷ εἶδει, ἥτις σοφωτάτη 15 οὖσα καὶ κανόνας πολλοὺς καὶ στιχηρὰ καὶ ἄλλα πινὰ ἀξιοθαύμαστα ἐποίησε καὶ ἐμελώδησεν ἐν τοῖς χρόνοις Θεοφίλου τοῦ βασιλέως.

Τὰ Σμαράγδου ἐκτίσθη παρὰ Σμαράγδου πατρικίου καὶ στρατηγοῦ ἐν τοῖς χρόνοις Τιβερίου τοῦ Θρακῆς. οὕτως δὲ 20 ἐκλήθη, ἐπεὶ οἶκος ἦν αὐτοῦ ἐκεῖ.

3 p. 53 Band.

μυροκέρατον plerique.

4 Μαρκεῖον C.

8 p. 53 Band.

10 τὴν σφενδόνην δι' ἐπιβολὴν Reg.

13 p. 53 Band.

παρὰ Εἰκ.] παρ' αὐτῆς μοναχῆς γεγονυίας, ὅτι τῆς βασιλέως ἀπέτυχε παρὰ Θεοφίλου βασιλέως, σεβασμίας καὶ ὠραίας τυγχανούσης. ἥτις καὶ κανόνας καὶ στιχηρὰ ποιήσασα ἐν τοῖς χρόνοις Μιχαὴλ καὶ Θεοφίλου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔζη ἐν αὐτῇ. C.

18 p. 133 Band.

τὰ σμ. σὺν τῷ λουτρῷ ἐκ. Reg.

similiter etiam S. Dius locum ab imperatore petit, et monasterium in eo extruxit, quod vocatur Dii.

Monasterium quod vocatur Myrieceratum, tempore Marciani imperatoris conditum fuit. referunt autem multi hystorici fuisse in hoc monasterio suspensum cornu olei, quo propheta Samuel reges Iudaeorum inunxit, atque hinc ita nominatum esse monasterium.

Monasterium Xylinitae Nicetas magister condidit tempore Leonis patris Constantini Caballini, a quo etiam decollatus fuit in sphendone Hippodromi. nomen vero Xylinitae inde habet hoc monasterium, quod monachae loco calceorum soleis ligneis uterentur.

Monasterium Icasiae aedificavit Icasia virgo sanctimonialis piissima et pulcherrima, quae valde erudita fuit, et multos hymnos et stichera et alia quaedam admirabiliter composuit tempore Theophili imperatoris.

Monasterium Smaragdi Smaragdus patricius et praefectus militum tempore Tiberii Thracis condidit, cuius illic domus fuit.

Ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ πῆρσον τοῦ Ταύρου ἐκλήσθη ἦν μεγάλη ξυλότρουλλος, κτισθεῖσα ἐπὶ Θεοδοσίον τοῦ μεγάλου. ὅτα ἐπὶ σεισμοῦ κατενεχθεῖσαν ἀνήγειρεν αὐτὴν Ῥωμανὸς ὁ γέρον ὁ δικαιοπαγός.

Χαλκοῦς δὲ κώνωψ και μύια και ἄλλα μικρὰ ζωῦφια ἐπάνω 5
τῆς δυτικῆς ἀψίδος τοῦ Ταύρου ἴσταντο, ἐστοιχειωμένα παρὰ
Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως. και ἕως μὲν οὖν ἴσταντο, οὐκ ἐφο-
P 62 τῶν τῆ πόλει μύτια ἢ ψύλλοι ἢ κώνωπες· ὁ δὲ βασιλεὺς Βασι-
λειὸς ἐξ οικείας ἀγνοίας κατήγαγε και ἠφάνισεν αὐτά.

Ἡ δὲ γυναικοειδῆς στήλη ἢ χαλκῆ, ἢ ἴσταμένη εἰς τὴν 10
φιάλην τοῦ ἵπποδρομιου, εἰς τὸ στυράκιον, Εἰρήνης ἐστὶ τῆς
Ἀθηναίας, ἣν ἀνήγειρε Κωνσταντῖνος ἕ υἱὸς αὐτῆς εἰς θερα-
πέειαν αὐτῆς.

Ὁ τόπος ὃς καλεῖται τὰ νεκρά, οὕτως ἔλαβε τὸ ἐπάνωμον,
ὅτι τὰ σῶματα τῶν ἀναγεθάντων πολιτῶν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ 15
μεγάλου ἐν τῷ ἵπποδρομῷ ἐκείσε ἐτίθησαν διὰ τὸ μὴ χωρεῖν
ἀλλαχόθι θάψαι αὐτά. ἀπέφραξε δὲ και τὰ σκάλια ἀπὸ τοῦ
B παραδύρου και μέχρι τοῦ καμιλαύκου, και οὕτως ἐτίθον τὰ
σῶματα τῶν νεκρῶν.

I p. 36 Band. 5 p. 36 Band. χαλκοῦς] ἀλλὰ και κωνο-
πίων ἐστοιχειώθη και ἴσταντο ἐσσηλωμένος χαλκοῦς ἐπάνω τῆς δυ-
τικῆς ἀψίδος τοῦ αὐτοῦ ταύρου. ἦν δὲ κώνωψ και μύια και τὰ
ἄλλα ζωῦφια, και ἐξ αὐτῶν οὐκ ἀπεφοῖτα τι τῆ πόλει. ἀλλ' ὁ
βασιλεὺς Βασίλειος ἠφάνισε συντηψας. Reg. 10 p. 42 Band.
I p. 42 Band. ὁ τόπος ὃς καλ.] ἢ δὲ καλουμένη νεκρά
C Reg. 17 τὰς σκάλας Reg. 18 πρῶταδύρου C, πρῶτης
θύρας Reg. καμιλαύγου C.

Ecclesiam S. Marci prope Taurum primo Theodosius magnus cum
trullo ligneo extruxit: postea terrae motu collapsam reaedificavit Roma-
nus senior cognomine Locapenas.

Aereus culcx et musca et alia insecta supra occidentalem arcum
Tauri ab Apollonio Tyaneo posita erant. quamdiu autem illa perman-
serunt integra, nec muscae, nec pulices, nec culices urbem intrarunt.
cæterum imperator Basilius Macedo ea deiecit atque confrigit.

Statua muliebris aerea, posita in Phiala Hippodromi, Irenae At-
ticae est, quam in honorem eius Constantinus filius posuit.

Locus nuncupatus Necra sive Cadaverum, ex eo nomen habet,
quod sub Iustiniano magno civium supplicio affectorum cadavera ibi
deponerentur. alibi enim ea sepeliri vetitum erat. idem vero scalas
ab ostio laterali usque ad Camilancium muro seinnxit atque ita defun-
ctorum corpora ibi condebant.

Τὰ δὲ παμμεγέθησαστα κτίσματα εἰς τὸν ἅγιον Σεργίον οἴκοι ἦσαν Ἰουστινιανῶ τοῦ μεγάλου ἐν ὄντιος αὐτοῦ πατρικίον, εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τὰ Πατρικίαι, γέγραπται δὲ ὅτι ἤρχοντο αἱ βασιλεῖς μετὰ τῶν δεσποικῶν ἐπὶ προελεύσεως εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν, ἐν τῷ τοιούτῳ τόπῳ ἴσταντο· ἦν γὰρ οἶκος ἐκεῖσε μέγας κτισθεὶς παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ οἱ μὲν πατρικίαι καὶ πραιπόσιτοι ἐκεῖσε ἤλασαν καὶ ἐξώνυσον τὴν βασιλέα. ὁμοίως καὶ αἱ ζῶσαι ἐξώνυσον τὴν δεσποικίαν.

Τὰ Βασιλίδου ὁ ἅγιος Νικόλαος οἶκος ἦν πατρικίον Βασι- C
10 λίδου καλουμένον καὶ κοιλάτορος τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανῶ.

Αἱ χαλκαὶ πύλαι, αἱ πρότερον μὲν ἰστάμεναι εἰς τὸ Τρι-
κῦμβλον τοῦ Τρυκανιστηρίου, ἐπήρθησαν παρὰ Βασιλείου τοῦ
15 Μακεδόνοσ ἀπὸ τοῦ ἐμβόλου τοῦ φόρου εἰς τὴν νείαν.

Ἡ μονὴ τῶν Δαλμάτου παρὰ Δαλμάτου πατρικίον ἐκτίσθη,
16 ἐξ οὗ καὶ Ἀψίμαρος, ὃς καὶ Τιβέριος, ὅτε ἀνήλθε μετὰ τῶν
χελανδίων καὶ ἐκράτησε τῆς βασιλείας, τὴν βασιλέα Λεόντιον
καταγαγὼν καὶ περιορίσας ἐκεῖσε, εἶτα ῥωσοκοπήσας ἐν τῇ ταυκῆνῃ
ἐφρούρει μονήν.

1 p. 42 Band. 8 p. 29 Band. γέγραπται δὲ] Ἐπισθεν
τῆς ἁγίας Σοφίας C. 5 ἁγίας τοῦ Θεοῦ λόγον σοφίαν Reg.
8 καὶ] καὶ αἱ πατρικίαι C. 9 p. 30 Band. τὰ Βασι-
λίδου] τὰ Βασιλίδου, omissis ὁ ἅγιος Νικόλαος, C. 11 p. 23
Band. τὸ] τὴν C. 13 τῶν ἐμβόλων τοῦ φόρου τῶν
χελανδίων. ἰστάθησαν δὲ παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἀν-
τικῶ τοῦ Σενάτου. κτίσας δὲ τὴν νείαν ἐπήγε ταύτας καὶ ἀπήγε
ἐκεῖσε. C. 14 p. 50 Band. τῶν] τὰ C. 15 ἐξ]
ἀνεψιοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐξ C. 16 τὸν βασιλέα]
τὸν Λεόντα Vat., τὸν Ἰουστινιανὸν Reg.

Maxima illa aedificia, prope templum S, Sergii, aedes fuerunt
Iustiniani magni, cum patricius adhuc esset.

De ecclesiae S. deiparae cognomine Patriciae memoriae proditum
est imperatores et Augustas tempore processionis ad S. Sophiam ibi
stationem facere consuevisse. etenim illic amplissimum erat palatium,
a Constantino magno exstructum. huc igitur accedebant patricii et
praepositi, et succingebant imperatorem: matronae verp, quae vocantur
Zostae, imperatricem.

Templum S: Nicolai cognominatum Basilidae, domus erat Basili-
dae patricii et quaestoris Iustiniani magni.

Portae aerae, quae prius stabant in Tricymbalo Tzycianistesi,
a Basilio Macedone ex porticu fori in ecclesiam novam translatae
fuerunt.

Monasterium Dalmatae, Dalmata patricius condidit. quare etiam
Tiberius Apsimargus, postquam cum chelandiis apud Byzantium pervenit,
et imperio potitus est, Leontium imperatorem, nase praecise, in hoc
monasterio inclusam custodivit.

Ὁ ἄγιος Μάρκος ὁ πᾶσιον τοῦ Ταύρου ἐκλήσθη ἦν μεγάλη ξυλότρουλλος, κτισθεῖσα ὑπὸ Θεοδοσίον τοῦ μεγάλου. αὐτὰ ὑπὸ σεισμοῦ κατενεχθεῖσαν ἀνήγειρεν αὐτὴν Ῥωμανὸς ὁ γέρων ὁ Δικαστηρός.

Χαλκοῦς δὲ κώνων καὶ μῦια καὶ ἄλλα μικρὰ ζωῦφια ἐπάνω 5
τῆς δυτικῆς ἀψίδος τοῦ Ταύρου ἴσταντο, ἐστοιχειωμένα παρὰ
Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως. καὶ ἕως μὲν οὖν ἴσταντο, οὐκ ἐφο-
P 62 των τῇ πόλει μῦια ἢ ψύλλοι ἢ κώνωπες· ὁ δὲ βασιλεὺς Βασί-
λειος ἐξ οἰκείας ἀγνοίας κατήγαγε καὶ ἠφάνισεν αὐτά.

Ἡ δὲ γυναικωειδὴς στήλη ἢ χαλκῆ, ἢ ἱσταμένη εἰς τὴν 10
φιάλην τοῦ ἵπποδρομίου, εἰς τὸ στυράκιον, Εἰρηῆνης ἐστὶ τῆς
Ἀθηναίας, ἣν ἀνήγειρε Κωνσταντῖνος ἕ υἱὸς αὐτῆς εἰς θερα-
πίαν αὐτῆς.

Ὁ τόπος ὅς κἀλεῖται τὰ νεκρά, οὕτως ἔλαβε τὸ ἐπάνωρον,
ὅτι τὰ σώματα τῶν ἀναγεθάντων πολιτῶν καὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ 15
μεγάλου ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ ἐκείσε ἐτίθησαν διὰ τὸ μὴ χωρεῖν
ἀλλάχθεθαι θάψαι αὐτά. ἀπέφραξε δὲ καὶ τὰ σκάλια ἀπὸ τοῦ
B παραθύρου καὶ μέχρι τοῦ καμιλαυκίου, καὶ οὕτως ἐτίθον τὰ
σώματα τῶν νεκρῶν.

1 p. 36 Band. 5 p. 36 Band. χαλκοῦς] ἀλλὰ καὶ κωνο-
πίων ἐστοιχειώθη καὶ ἴσταντο ἐσθλημένους χαλκοῦς ἐπάνω τῆς δυ-
τικῆς ἀψίδος τοῦ αὐτοῦ ταύρου. ἦν δὲ κώνων καὶ μῦια καὶ τὰ
ἄλλα ζωῦφια, καὶ ἐξ αὐτῶν οὐκ ἀπεφοῖτα τι τῇ πόλει. ἀλλ' ὁ
βασιλεὺς Βασίλειος ἠφάνισε συντηρήσας. Reg. 10 p. 42 Band.
14 p. 42 Band. ὁ τόπος ὅς καλ.] ἢ δὲ καλουμένη νεκρά
C Reg. 17 τὰς σκάλας Reg. 16 πρωτοθύρον C, πρώτης
θύρας Reg. καμιλαύχου C.

Ecclesiam S. Marci prope Taurum primo Theodosius magnus cum
trulle hinc exstruxit: postea terrae motu collapsam reaedificavit Roma-
nus senior cognomine Lecapenas.

Aereus culex et musca et alia insecta supra occidentalem arcum
Tauri ab Apollonio Tyaneo posita erant. quamdiu autem illa perman-
serunt integra, nec muscae, nec pulices, nec culices urbem intrarunt.
cæterum imperator Basilius Macedo ea deiecit atque confregit.

Statua muliebris aerea, posita in Phiala Hippodromi, Irenae At-
ticae est, quam in honorem eius Constantinus filius posuit.

Locus nuncupatus Necra sive Cadaverum, ex eo nomen habet,
quod sub Iustiniano magno civium supplicio affectorum cadavera ibi
deponerentur. alibi enim ea sepeliri vetitum erat. idem vero scalas
ab ostio laterali usque ad Camilancium muro seunxit atque ita defun-
ctorum corpora ibi condebant.

Τὰ δὲ παμμεγέθησαστα κτίσματα εἰς τὸν ἅγιον Σέργιον οἴκοι ἦσαν Ἰουστινιανῶ τοῦ μεγάλου ἐν ὄντος αὐτοῦ πατρικίου. Ἐἰς τὸν καιρὸν τῆς Θεοτόκου τὰ Πατρικίαι, γέγραπται ὅτι ὅτε ἤρχοντο αἱ βασιλεῖς μετὰ τῶν δεσποικῶν ἐπὶ προελεύσεως εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν, ἐν τῷ τοιοῦτῳ τόπῳ ἴσταντο ἦν γὰρ οἶκος ἐκεῖσε μέγας κτισθεὶς παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. καὶ οἱ μὲν πατρικιοὶ καὶ πραιπόσιτοι ἐκεῖσε ἤλασαν καὶ ἐξώννηον τὴν βασιλέα. ὁμοίως καὶ αἱ ζῶσαι ἐξώννηον τὴν δέσποικαν.

Τὰ Βασιλίδου ὁ ἅγιος Νικόλαος οἶκος ἦν πατρικίου Βασι- C
10 λίδου καλουμένου καὶ κοιαιστόκος τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανῶ.

Αἱ χαλκαὶ πύλαι, αἱ πρότερον μὲν ἰστάμεναι εἰς τὸ Τρι-
κῦμβalon τοῦ τρυκανιστηρίου, ἐπήρθησαν παρὰ Βασιλείου τοῦ
Μακεδόνης ἀπὸ τοῦ ἐμβόλου τοῦ φόρου εἰς τὴν νέαν.

Ἡ μονὴ τῶν Δαλμάτων παρὰ Δαλμάτου πατρικίου ἐκτίσθη,
15 ἐξ οὗ καὶ Ἀψίμαρος, ὃς καὶ Τιβέριος, ὅτε ἀνήλθει μετὰ τῶν
χελανδίων καὶ ἐκράτησε τῆς βασιλείας, τὸν βασιλέα Λεόντιον
καταγαγὼν καὶ περιορίσας ἐκεῖσε, εἶτα ἠνοκοπήσας ἐν τῇ καινῇ
ἐφρούρει μονήν.

1 p. 42 Band. 8 p. 29 Band. γέγραπται ὅτι] Ἐπισθεν
τῆς ἁγίας Σοφίας C. 5 ἁγίαν τοῦ θεοῦ λόγον σοφίας Reg.
8 καὶ] καὶ αἱ πατρικιοὶ C. 9 p. 30 Band. τὰ Βασι-
λίδου] τὰ Βασιλίδος, omittis ὁ ἅγιος Νικόλαος, C. 11 p. 23
Band. τὸ] τὴν C. 13 τῶν ἐμβόλων τοῦ φόρου τῶν
χελανδίων. ἰστάθησαν δὲ παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἀν-
τικρὸ τοῦ Σανάτου. κτίσας δὲ τὴν νέαν ἐπήρσε ταύτας καὶ ἀπήγε-
κεῖσε. C. 14 p. 50 Band. τῶν] τὰ C. 15 ἐξ] ἀνεψιοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐξ C. 16 τὸν βασιλέα]
τὸν Λεόντα Vat., τὸν Ἰουστινιανὸν Reg.

Maxima illa aedificia, prope templum S. Sergii, aedes fuerunt Iustiniani magni, cum patricius adhuc esset.

De ecclesiae S. deiparae cognomine Patriciae memoriae proditum est imperatores et Augustas tempore processionis ad S. Sophiam ibi stationem facere consuevisse. etenim illic amplissimum erat palatium, a Constantino magno exstructum. huc igitur accedebant patricii et praepositi, et succingebant imperatorem: matronae verp, quae vocantur Zostae, imperatrices.

Templum S. Nicolai cognominatum Basilidae, domus erat Basilidae patricii et quaestoris Iustiniani magni.

Portae aerae, quae prius stabant in Tricymbalo Tzycianistesi, a Basilio Macedone ex porticu fori in ecclesiam novam translatae fuerunt.

Monasterium Dalmatae, Dalmata patricius condidit. quare etiam Tiberius Apsimarus, postquam cum chelandiis apud Byzantium pervenit, et imperio potitus est, Leontium imperatorem, nase praecise, in hoc monasterio inclusam custodivit.

D Τὸν ἅγιον Γεώργιον τὰ Χαλκίδου Σέργιος ὁ πατριάρχης ἔκτισεν ὁ αἰρετικός, ἐν ᾧ καὶ τὸ βέβηλον αὐτοῦ σῶμα κεῖται. ὁμοίως καὶ τὰ ἐν τοῖς κατηγουμένοις ἐκτῆρια πάντα ὁ αὐτὸς ἔκτισε, δοὺς ἐκεῖ χρυσᾶ κειμήλια καὶ ἀργυρᾶ καὶ πορφύρας διαχρύσας. 6.

Τὸν ἅγιον Στέφανον τὸν πλησίον τοῦ Σίγματος ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔκτισεν. ὁ δὲ βασιλεὺς Λέων ὁ φιλόσοφος ἐσμύκρυνε τοῦτον, καὶ τὴν ὕλην πᾶσαν, τὰ τε μάρμαρα καὶ κίονας καὶ τὰς χρυσᾶς ψηφίδας, ἀπέθετο εἰς τοὺς ἁγίους πάντας, ὅπου κεῖται τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Ἰσακίου. 10

P 63 Τὸν ἅγιον Μητροφάνην ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνήγειρεν. ὡσαύτως καὶ τὴν ἁγίαν τριάδα τὴν οὖσαν εἰς τὸ Ἐξοκλίσιον, τὴν νῦν δὲ ἁγίους ἀποστόλους ὀνομαζομένην. συμπρωθέντας δὲ ὑπεροχὴν ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς ἔκτισε.

Περὶ δὲ τοῦ προδρομοῦ τοῦ Ἰλλου λέγεται ὅτι πηγὴ ἦν ἐν 15 τῷ τόπῳ, καὶ δράκων ἐφώλυνε παμμεγεθέστατος (ἦν δὲ ταμειὸν βασιλικὸν ἐκεῖ) καὶ πολλοὺς ἀσκέπτως ἐρχομένους κατήσθιεν. ὁ δὲ ἅγιος Ὑπάτιος προσελθὼν ἐπάταξε τὸν θῆρα μετὰ τῆς

1 p. 59 Band. τὰ Χαλκ.] τὸν ἐν Χαλκηδόνι. C. 2 ἔκτισεν ὁμοίως καὶ τὴν θεοτόκον τὰ Μαργαρίτου, ἐν ᾧ καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ κεῖται, omissis reliquis. 6 p. 21 Band. σίγματος Vat. 8 ἐπὶ τὴν ὕλην πᾶσαν τῶν χρυσῶν ψηφίδων, πολυκοιλιῶν λίθων καὶ κίονας ἀπέθετο εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους, καὶ ναὸν ἀνήγειρε τοὺς ἁγίους πάντας C. τὴν add C. 9 ἁγίους ἀποστόλους καὶ ναὸν ἔκτισε τοὺς ἁγίους πάντας καλούμενον Reg. 11 p. 134 Band. 15 p. 43 Band. 18 προσελθὼν] παραγενόμενος μετὰ τῆς θάρσους αὐτοῦ ἐχούσης ἀνωθεν ἥλους σιδηροῦς, καὶ σφραγίσας καὶ κρούσας τὸν δράκοντα ἀπέψυξεν, καὶ λαβὼν αὐτὸν μέσον τοῦ φέρον προύθηκε νεκρὸν καὶ ἔκανσεν αὐτόν. CReg.

Templum S. Georgii cognominatum Chalcidae Sergius patriarcha haereticus exstruxit: ubi etiam profanum eius cadaver sepultum est. idem quoque aedificavit oratoria, quae sunt in catechumenis, et multa templo largitus est aurea et argentea cimelia, et purpureas vestes auro distinctas.

Aedem S. Stephani, prope Sigma, Constantinus magnus condidit: imperator vero Leo philosophus ad minorem formam redegit, et omnem eius materiam, marmora, columnas et aureas crustulas in templum omnium sanctorum transtulit, ubi depositae reliquiae S. Isaacii.

Ecclesiam S. Metrophanis Constantinus magnus exstruxit: uti etiam aedem sanctae trinitatis, quae sita est in Exocionio, et nunc vocatur SS. apostolorum. utramque vero vetustate collapsam Iustinianus magnus restauravit.

De templo S. Ioannis praecursoris cognomine Illi tradunt maximum draconem olim in eo loco latitasse, ubi tum aerarium imperiale erat. et multos incaute illuc transeuntes devorasse. tandem vero S. Hypatius eo accessit, et fustem subtus clavatum draconem impugit,

θάβδου αὐτοῦ, ἐχούσης ἤλον κάτωθεν σιδηροῦν, καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν, ἐξ οὗ καὶ ἔαχεν ὁ τόπος τὴν ἐπωνυμίαν. ἡ καθότι καὶ ἀνώτερον εἶπομεν, ἀπὸ Ἰλλου μαγίστρου τοῦ τυραννήσαντος καὶ ἀναιρεθέντος παρὰ Βασιλίσκου. B

5 Τὴν ἅγιαν Θεοφανί, τὴν οὖσαν ἔξωθεν τῆς παλαιᾶς κόγης τῶν μνημοθεσιῶν τῶν βασιλικῶν εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους, ἀνήγειρεν Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος πορφυρογέννητος, ὁ υἱὸς Λέοντος τοῦ σοφοῦ.

Τὸν σωτήρα εἰς τὴν χαλκῆν Ῥωμανὸς ὁ γέρον ἀνήγειρεν,
10 ὑπὸ στυρακιῶν μικρῶν δύο, ὡς ἔστιν ὀρώμενον τὸ θυσιαστήριον, ποιήσας κληρικούς ἰβ'. ὁ δὲ Τζιμίσκης Ἰωάννης ἀνήγειρεν αὐτὸν εἰς ὑπερ ὀρᾶται ἦν μέγεθος καὶ κάλλος, τυπώσας κληρικούς πεντήκοντα. πολλοῖς δὲ ἱεροῖς ἀναθήμασιν αὐτὸν κατεπαίδρυσε, προσκυρῶν ἄπερ ἀπὸ τοῦ ταξειδίου κτενοδοῦμενος ἐκτίτο.
15 ἀπέθετο ἐκείσε καὶ τὴν ἐκ Βηρυτοῦ ἅγιαν εἰκόνα καὶ τὰ σανδάλια C τοῦ Χριστοῦ, καὶ θανῶν ἐτάφη ἐν αὐτῷ.

5 p. 36 Band. 6 τῶν μνημ.] τοῦ μνημοθεσιῶν ἀνήγειρεν C.
7 πρῶτος om C. 9 p. 10 Band. τὸν σ.] τὸν χριστόν Reg.
10 ὑπὸ] ὑπὲρ Lamb. στυρακιῶν] στυλῶν Reg. ὀρώμενον] φαινόμενον C. 11 ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Τζιμίσκης ἐπλάτυνα καὶ ἀνήγειρεν αὐτὸν καλλόνως ἐκ χρυσαίου καὶ ἀργύρου πολλοῦ. ἐποίησε δὲ καὶ κληρικούς 15, τιθεὶς αὐτοῖς καὶ ῥόγας καὶ ἀννόνας καὶ ἀνά νομισμάτων λ'. τὰ δὲ ἱερὰ καὶ τὰ στέμματα καὶ τὰ σκήπτρα καὶ τοὺς δίσκους καὶ τὰς λυχίας καὶ τὰς ἐσθῆτας καὶ τὰ ἄμφια τὰ βασιλικὰ ἰδιόκτητα αὐτοῦ ὄντα ἀπεχαρίσατο πρὸς τὸν παῖδα. ὡσαύτως καὶ τὰ ἀκίνητα αὐτοῦ κτήματα ἐπεκύρωσεν αὐτῷ, ἐν οἷς ἀπὸ τοῦ ταξειδίου ἐφέρετο τὴν τιμίαν εἰκόνα τῆς ἁγίας σταυρώσεως τῆς ἐν τῇ Βηρυτῷ καὶ τὰ ἅγια σανδάλια τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ ἡμῶν ἐν ποικίλοις χρυσεῖς καὶ δια λίθων κιβωτοῖς. ἐποίησεν οὖν καὶ τὸ ἑαυτοῦ μνήμα ἐκείσε ὀλόχρυσον μετὰ χρυμύσεως, ἐν οἷς καὶ ἐτέθη. CReg.

atque eum interemit. hinc igitur locus denominatus est, vel, ut supra quoque diximus, ab Illo magistro, qui ob affectatum imperium ab imperatore Basilisco occisus fuit.

Ecclesiam S. Theophanis, quae sita est extra veterem testudinem monumentorum imperialium in templo SS. apostolorum, aedificavit Constantinus primus Porphyrogenitus, filius Leonis sapientis.

Templum salvatoris in Chalce Romanus senior condidit, et sub duabus parvis columellis altare, ut nunc conspicitur, instituit ibidem 12 clericis. deinde vero Ioannes Tzimiscus illud in praesentem magnitudinem et pulchritudinem provexit, et 50 clericos in eo instituit praeterea multis sacris donariis exornavit, et quicquid bonorum post reditum ex suo praesidio possidebat, ibi obtulit, collocavit etiam in eo sacram Christi imaginem Beryto allatam, et eius sandalia. ipse quoque ibidem sepultus est.

Τὸ ἔργον ἀοῦμα εἰς Βλαχερνῶν ὁ υἱὸς Βασιλείου ὁ εὐδὸς Ῥωμανοῦ τοῦ καλομένου παιδίου τοῦ πορφυρογεννήτου πολυτελεστέρως ἐβάμψαι, χρυσώσας καὶ ἀργυρώσας πλὴν παρ' ὃ ἦν.

Ἡ μονὴ τοῦ ἁγίου Λαζάρου παρὰ Λέοντος τοῦ σοφοῦ ἐκτίσθη. μοναχοὺς δὲ εὐνοήχους ἐν αὐτῇ τετύπικεν. ἔφερε δὲ καὶ τὰ λίθαινα ἀπὸ Κύπρου καὶ Βιθυνίας τῆς τε μυροφόρου Μαρίας καὶ Λαζάρου, καὶ ἐκεῖ ἀπέθετο.

Ἡ μονὴ τοῦ Τζαούτζου ἐκτίσθη παρὰ Τζαούτζου μεγιστρον, οὗ υἱὸς τὴν θυγατέρα ἐμολχευσε Λέων ὁ σοφός, Ζωὴν ὀνομαζομένην. 10

Ἡ μονὴ τοῦ Λιβδὸς ἐν τοῖς χρόνοις Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος καὶ Κωνσταντίνου τοῦ πορφυρογεννήτου ἐκτίσθη παρὰ Λιβδὸς πατρικίου καὶ θρογγαρίου τῶν πλουτῶν, οὗ καὶ ξενώτια ἐποίησε.

Περὶ δὲ τῶν παμμεγεθεσιτάτων πετρῶν τῶν ἔξωθεν κειμένων τοῦ παραλλίου τέλους λέγεται ὅτι, κτισομένης τῆς πόλεως 15 παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ σχεδὸν ἀπίσης πετρώδους ὑπαρχούσης, ἰσάζοντες τοὺς τόπους οἱ λιθοξόοι, ὡς ἐν κτίσει τῶν τε ἐμβόλους καὶ τὰ ξέαερα, ἔκοπτον τὰς κορυφὰς τῶν

1 p. 40 Band. ὁ υἱὸς] ὁ εὐσχήμων υἱὸς Ῥωμανοῦ τοῦ εὐδὸς πορφυρογεννήτου παρέλυσεν καὶ ἀνήγειρε νεωστὶ, καλλιπείας καὶ χρυσώσας προκριωτέρον παρ' ὃ ἦν, καὶ ἐξ ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ πολλοῦ εὐκόμισεν καὶ κατεκόσμησεν αὐτὸν. C. 4 p. 23 Band. ἡ μονὴ] ὁ δὲ ἅγιος Λάζαρος ἐκτίσθη μὲν παρὰ τοῦ Μακεδόνα, ὕστερον δὲ παρὰ Λέοντος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐκπλατύνθη, ἀποκαρσιωμένου ἐν τῷ καινῷ ναῶ καὶ κτήματα πολλὰ. εἰς εὐνοήχων μονὴν ταύτην ἀποκατίσθησεν. ἔφερε δὲ ἀπὸ Κύπρου καὶ τὰ ἅγια λίθαινα τοῦ ἁγίου Λαζάρου καὶ ἀπὸ Βιθυνίας τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς μυροφόρου, καὶ ἐπέθετο ἐκεῖσε ταῦτα. C. 6 p. 134 Band. μεγιστρον καὶ βασιλεσπάτορος Reg. 11 p. 52 Band. 14 p. 61 Band. 18 τὰ ξέαερα] τὰ ξίαερα Vat.

Sacrum balneum in Blachernis Basilius junior filius Romani Porphyrogeniti, cognominis pateri, pretiosius quam ante fuerat exornavit et auro argentoque obdixit.

Monasterium sancti Lazari imperator Leo sapiens condidit, et monachos eunuchos in eo instituit. eo etiam transtulit reliquias S. Lazari et Mariae unguentiferae, ex Cypre et Bithynia allatas.

Monasterium Tzantzae tempore eiusdem Leonis Tzantzae magister extruxit; cuius filiam Zoen Leo sapiens concubinam habuit.

Monasterium Libis tempore Romani senioris et Constantii Porphyrogeniti aedificatum fuit a Libe patricio et drungario classis navalis, qui etiam hospitale condidit.

De ingentibus istis saxis quae sita sunt extra murum maritimum, haec narrantur. cum Constantinus magnus urbem hanc, conderet et fore totus eius situs saxosus esset, lapidariae ad portiones extrudendas loca

πετρῶν καὶ τῶν δρέων καὶ κατεκύλιον πρὸς τὴν θάλασσαν. πανταχόθεν οὖν τοῦ αἰγιαλοῦ ῥιφέντες ἐποίησαν εἶργεσθαι τὴν P 64 ἐπιφορὰν τῶν κυμάτων. διὸ καὶ ἔσωθεν αὐτῶν ἔκτισαν τὸ παράλιον τεῖχος, ὡς ἵνα κινουμένη ἡ θάλασσα καταθραύηται 5 ταῖς πέτραις καὶ γαληνῶσα προσπελάζῃ τοῖς τείχεσιν.

1 κατεκύλιον τοὺς λίθους τοὺς κειμένους ἔξω τῶν τειχῶν ἀπὸ τῆς Βαρβάρας μέχρι τοῦ παλατίου καὶ τῶν Σοφιῶν καὶ τῶν Ἐλευθερίου μέχρι χρυσίας, καὶ ἔσωθεν τῶν αὐτῶν λίθων ἐπήξε τὰ τεῖχη εἰς διάστιξιν τοῦ τεύχους καὶ πῆξιν αὐτοῦ, ὅπως κυμαινόμενη ἡ θάλασσα εἰς τὰς πέτρας κρούσασα γαληνῆ. CReg.

deplanantes montium apices exciderunt, iisque ad mare devolutis et undique disiectis totum littus adversus irruentem fluctuum violentiam communiuerunt; ideoque murus maritimus intra hasce petras erectus fuit, ut mare turbatum eis illisum frangeretur et tranquille muris afflueret.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἤγουν τῆς ἁγίας Σοφίας εἰδωλείου τὸ **Β** πρὶν οὐσης, καὶ πολλῶν ἀγαλμάτων ἐκεῖσε ἰσταμένων, ἀφείλεν αὐτά, καθὼς προείρηται, ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ Ἰουστινιανός. καὶ ὁ μὲν μέγας Κωνσταντῖνος πρώην αὐτὴν ἀνήγειρε δρομικὴν, ὁμοίαν τοῦ ἁγίου Ἀγαθονικοῦ καὶ τῆς ἁγίας Δυνά-6 μως. ἀνήγειρε δὲ καὶ τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὴν παλαιὰν πλησίον αὐτῆς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἤγουν τῆς ἁγίας Σοφίας. καὶ πληρώσας αὐτὴν τὴν ἁγίαν Σοφίαν στήλας ἔστησε πολλάς, ὡς προείπομεν. διήρκεσε δὲ τὸ κτίσμα ἐκεῖνο μέχρι τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. ἐν δὲ τοῖς χρόνοις ἐκείνου, κατὰ τὴν 10 δευτέραν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδον, στασιάζοντες οἱ Ἀρειανοὶ κατέφλεξαν τὸ στέγος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὄντος πατριάρ-

cf. Band. p. 65—80 cum notis.

DE STRUCTURA TEMPLI S. SOPHIAE.

Cum olim magna ecclesia, videlicet S. Sophia, idolorum esset delubrum, simulacra ibi collocata Constantinus magnus et Iustinianus, ut antea dictum est, inde abstulerunt. primum quidem Constantinus magnus eam instar circi oblongam exstruxit, templi S. Agathonici et S. Potentiae similem. aedificavit quoque prope magnam ecclesiam sive S. Sophiam templum S. Irenae, quod cognominatur antiquum. postquam vero S. Sophiam absolvit, multas in ea collocavit statuas, ut iam ante diximus. structura autem illa duravit usque ad imperium Theodosii magni: huius enim tempore, cum secunda synodus Cpoli haberetur, Arianī seditione excitata tectum magnae ecclesiae exusserunt, sub pa-

χον Νεκταρίου τοῦ ἀγιωτάτου, εἰς τὴν Εἰρήνην καθεζομένον τὴν C
 παλαιάν. διήλθουσαν δὲ χρόνοι δεκαεῖς, καὶ ἦν ἀσκητὴς ἡ ἀγία
 Σοφία. προστάξας δὲ ὁ βασιλεὺς Θεοδοσίος Ῥουφίνον τὸν μύ-
 γιστρον ἐσκέπασε τὸ στέγος διὰ κυλινδροειδῶν καμάρων. καὶ
 5 διήρκεσεν οὕτως μέχρι τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ. εἰς δὲ τὸν
 πέμπτον χρόνον τῆς αὐτοῦ βασιλείας, μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν σφα-
 γὴν ἐν τῷ ἱππικῷ τῶν τριακονταπέντε χιλιάδων, ἀνακρεθέντων
 ἐκείσε διὰ τὸ ἀνυγορευθῆναι παρὰ τῶν δημοτικῶν δύο μερῶν
 Ὑπάτιον τὸν πατρικίον καὶ δήμαρχον μέρους τῶν Βενέτων, ἐνέ-
 10 πνευσεν ὁ πανάγαθος Θεὸς καὶ φιλόανθρωπος εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ
 βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ οἰκοδομήσαι ναόν, οἷος οὐκ ἐγένετο
 ἀπὸ Ἀδάμ οὔτε γενήσεται. ἔγραψε δὲ καὶ τοῖς στρατηγοῖς το- D
 πάρχαις καὶ σατραπαῖς καὶ δουξὶ καὶ πᾶσι τοῖς οὖσιν ἀρχηγέταις
 πάντων τῶν βασιλικῶν θεμάτων ἀνατολῆς τε καὶ δύσεως, ἄρκτου
 15 καὶ μεσημβρίας, πέμψαι αὐτῷ ἕλην ἀνήκουσαν εἰς τὸ ἀνεγείραι
 τοιοῦτον ἄξιοθαύμαστον καὶ θεοφροῦρητον καὶ θεοφύλακτον καὶ
 περικαλλῆ ναόν, ὅπου δηλαδὴ εὐρεθῶσι, κίονάς τε καὶ συστη-
 μάτια στήθεά τε καὶ ἀβάκμα καὶ καγκελοθύρια. πάντες δὲ οἱ
 παρ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ὀρισθέντες χαίροντές τε
 20 καὶ ἀγαλλιάμενοι ἔπεμπον τῷ βασιλεῖ Ἰουστινιανῷ τὴν τοιαύτην
 ἕλην, συναγαγόντες αὐτὴν ἀπὸ τε ναῶν εἰδωλικῶν καὶ παλατιῶν
 λουτρῶν τε καὶ οἰκῶν ἀπὸ πάντων τῶν θεμάτων τῆς οἰκουμένης. P 65
 καὶ τοὺς μὲν ὀκτὼ κίονας τοὺς Ῥωμαίους, καθὼς φησι Πλού-
 ταρχος πρωτασκηρῆτις καὶ ἐπιστολογράφος Ἰουστινιανοῦ, μετὰ

triarchatu sanctissimi Nectarii, in antiqua Irene praesidentis. exinde
 totis sexdecim annis tecto S. Sophia caruit. imperator vere Theodo-
 sius Rufinum magistrum operi praeficiens tecto ex cythraeae fornicibus
 composito eam operuit; et ita permansit usque ad imperium Iustiniani.
 quinto autem anno eius imperii post illam stragem in qua 35 hominum
 millia in Hippodromo interfecti sunt, quia duae populi partes Hypatium
 patricium et praefectum Venetae factionis imperatorem salutaram, deus
 optimus et humanissimus imperatori Iustiniano mentem dedit ut tem-
 plum, quale ab Adamo non fuit neque fiet, aedificaret. scripsit etiam
 praesidibus, toparchis, satrapis, ducibus et omnibus praefectis omnium
 provinciarum imperii ad Orientem Occidentem Septentrionem et Meri-
 diem, ut sibi mitterent materiam ad extruendum tam mirabile et dei
 praesidio munim custoditumque et pulchritudine conspicuum templum,
 ubicunque videlicet invenirent columnas lapides tabulas et ciathras
 ianuas. omnes igitur ei rei ab imperatore Iustiniano destinati alacres-
 que imperatori materiam eiusmodi summiserunt, collectam ex delubris
 idolorum, palatiis balneis et aedibus omnium provinciarum universi ter-
 rarum orbis. caeterum octo columnas Romanas, ut refert Plutarchus
 primus a secretis et ab epistolis Iustiniano, vidua quaedam nomine

σχεδίων ἀπεισάλησαν παρὰ γυναικὸς χήρας ἀπὸ Ῥώμης, ὀνόματι *Μαρκίας*· οὗς τινὰς εἶχεν εἰς προίκα αὐτῆς. Ἰσταντο δὲ εἰς τὴν Ῥώμην εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἡλλου τὸν κτισθέντα παρὰ Οὐαληριανοῦ τοῦ βασιλέως Ῥώμης, τοῦ προδόontos ἑαυτὸν Πέρσαις. ἔγραψε δὲ τῷ βασιλεῖ οὕτως “ἀπέστειλά σοι, δέσποτα βασιλεῦ, ὀκτώ 5 κίονας Ῥωμαίους, ἰσομήκεις, ἰσοκύκλους, τολμῶ εἰπεῖν καὶ ἰσοστάθμους, ὑπὲρ ψυχικῆς μου σωτηρίας.” τοὺς δὲ ἑτέρους ὀκτῶ Β πρασίνοὺς κίονας τοὺς ἀξιοθαυμάστους ἐκόμισεν ὁ στρατηγὸς Κωνσταντῖνος ἀπὸ Ἐφέσου λελατομημένους. ἡ δὲ λοιπὴ πῦσσα ἔλη καὶ πάντες οἱ κίονες ἀπὸ Κυζικίου ἤχθησαν. ἑτέρους δὲ ἀπὸ 10 Τρωάδος καὶ ἄλλους ἀπὸ Κυκλάδων νήσων καὶ ἀπὸ Ἀθηναίων οἱ ἄρχοντες βασιλέως ἔπεμπον. συνήχθη δὲ πῦσα ἡ ἔλη χρόνους ἑπτὰ ἡμισυ. τῷ δὲ δεκάτῳ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ ἐκ θεμελίων κατέλυσαν τὸν ναόν. τὴν δὲ ἄπυσαν ἔλην αὐτοῦ ἰδίως ἀπέθεντο· οὐ γὰρ εἶχον χρεῖαν αὐτῆς τὸ σύνολον 15 διὰ τὸ πολλὴν καὶ ἄπειρον κρεῖττονα ἔλην ἀθροῦσαι καὶ ἐτοιμάσαι.

Ἦρξάτο γοῦν ἐξωνεῖσθαι οἰκήματα τῶν ἐκίσε οἰκούντων C καὶ πλησιαζόντων, καὶ πρῶτον μὲν χήρας τινὸς γυναικὸς, ὀνόματι Ἀννης. ἐκείνης δὲ μὴ βουλομένης ταῦτα πρῶσαι τῷ βα- 20 σιλεῖ, ἔλεγε “μέχρι νομοσμάτων λίτρας φ’ ἑάν μοι παράσχης, οὐ δίδωμί σοι ταῦτα.” ὁ δὲ βασιλεὺς πολλοὺς τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ ἀποστείλας πρὸς θεραπείαν τῆς γυναικὸς οὐδὲν ἦνε. παραγενόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς εἰς ἑκσίαν τῆς γυναικὸς ἐδέετο αὐ-

Marcia, quae in dotem illas acceperat, Roma curavit eo ratibus pervehi. stabant autem Romae in templo solis, quod Valerianus Romanus imperator, qui seipsum Persis in manum dedit, construxerat. sic vero imperatori scripsit: “mitto tibi, domine imperator, octo columnas Romanas, longitudine et rotunditate, audeo dicere, et pondere aequales, pro animae meae salute.” alias octo columnas admirandas, coloris prasinii, Constantinus dux e latumiis excisas secum Epheso adduxit. reliqua omnis materia et columnae Cyzico advectae sunt: alias ex Troade, alias ex Cycladibus insulis et Athenis praefecti imperatoris miserunt. omnis autem haec materia septem annis cum dimidio collecta est. anno vero duodecimo imperii Iustiniani templum a fundamentis everterunt. omnem autem eius materiam seorsim deposuit: nullo enim modo ea opus habebat, quoniam multo meliorem coacervaverat et ad manus habebat.

Coepit igitur emere domos illic atque in contiguas aedibus habitantium, ac primum cuiusdam viduae nuncupatae Annae, quae cum recusaret imperatori vendere, dixit “etiam si quingentas libras nummum mihi obtuleris, tamen eam non tibi tradam.” imperator vero cum multos ex proceribus suis misisset, ut blanditiis mulierem demulcerent, nihil impetravit. ipse autem mulierem accedens obnixè rogavit ut suam domum

- τῆς περὶ τῆς διαγράσεως τῶν οἰκημάτων αὐτῆς. ἡ δὲ Θεασα-
μένη τὸν βασιλεῦ ἐπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ δεομένη καὶ λέ-
γουσα “δέσποτα βασιλεῦ, ἐγὼ μὲν χάριν τιμῆς τῶν οἰκημάτων
οὐκ ὀφείλω λαβεῖν τι ἀπὸ σοῦ, θέλω δὲ κοιτωνὸν καμὲ γενέσθαι
B εἰς τὸν κτιζόμενον ναόν, ἵνα ἔχω καὶ γὰρ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως μισθὸν D
καὶ μετὰ θάνατόν μου ταφῶ πλησίον τῶν οἰκημάτων μου, καὶ
διηνεκῶς μνημονεύεσθαι με ὡς κτῆμα δοῦσαν αὐτά.” ἔστι δὲ
ὁ τόπος τῶν οἰκημάτων αὐτῆς, ὃν δέδωκεν εἰς τὴν μεγάλην ἐκ-
κλησίαν, τὸ σκευοφυλάκιον ὅλον σὺν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Πέτρου.
10 τὸ δὲ ὀνομαζόμενον ἅγιον φρέαρ καὶ τὸ ἅγιον θυσιαστήριον ὅλον
καὶ ὁ τόπος τοῦ ἄμβωνος, ἕως τῆς μέσης τοῦ ναοῦ, ὑπῆρχεν
οἶκος Ἀντιόχου τινὸς δοτιαρίου καὶ εὐνούχου, ὃς ἀπειμήθη εἰς
ὑπέρυρα λίτρας ᾽. τούτου δὲ δυσχεραίνοντος τοῦ μὴ προῦσαι
ἀξίως τὸν ἴδιον οἶκον τῷ βασιλεῖ, ὁ βασιλεὺς φιλοδίκαιος ὢν
15 καὶ μισοπόνηρος πρὸς τὸ μὴ θέλειν τινὰ λυπῆσαι ἢ ἀδικῆσαι, P 66
ἠθύμει ἀδμονῶν τί ἂν πράξοι εἰς αὐτόν. Στρατήγιος δὲ μάγι-
στρος καὶ φύλαξ τῶν βασιλικῶν χρημάτων, καὶ τοῦ βασιλέως
ἀδελφοποιητὴς, ὑπέσχετο τῷ βασιλεῖ τοῦ νικῆσαι αὐτόν διὰ τινος
μηχανῆς καὶ πιπρῶσαι τὰ οἰκήματα αὐτοῦ καὶ μὴ βουλομένου.
20 ὁ δὲ ῥηθεὶς Ἀντιόχος καὶ δοτιάριος ἐφίλει τὸ κυάνεον χρῶμα
φιλιππόδρομος ὢν, καὶ ἀντεποιεῖτο αὐτοῦ λίαν καὶ ἔχαιρεν ἐπ’
αὐτῷ. ἵππικῷ δὲ μέλλοντος γίνεσθαι, ὁ μάγιστρος Στρατήγιος
τὸν δοτιάριον ἐφρούρησεν καὶ καθείρξεν αὐτόν εἰς τὸ πραιτώριον

venderet. illa cum vidisset imperatorem, cecidit ad pedes eius suppli-
citer dicens “domine imperator, non quidem par est me sero aedium
pretio quicquam a te accipere, volo autem me in partem venire sum-
ptuum structurae huius templi, ut et ego in die iudicii habeam mercedem
et post mortem meam sepeliar prope aedes meas, et identidem
meae donationis memoriam fieri.” locus autem aedium eius, quem de-
dit magnae ecclesiae, totum sceuophylacium cum templo S. Petri con-
tinet. porro locus nuncupatus puteus sacer et sanctum altare et locus
auggesti, usque ad mediam partem templi, erat domus cuiusdam An-
tiochi ostiarii et eunuchi, quam quinquaginta nummorum libris aesti-
mabat. indignante vero ipso quod non posset iusto pretio suam domum
imperator vendere, imperator iustitiae et probitatis amans, quod nollet
quemquam iniuria vel damno affici, moestus animo cogitabat quid cum
illo ageret. Strategius autem magister, thesauri imperatoris praefectus
eiusque adoptivus frater, imperatori promisit se aliquo commento illum
victurum, ut aedes suas etiam invitus vendere cogeretur. praedictus
enim Antiochus ostiarius Circensium studio flagrans venetum colorem
sive ceruleum amabat, illoque admodum delectabatur. cum igitur ludī
Circenses exercendi essent, magister Strategius ostiarium comprehendit,

τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἵππικοῦ. ἐκεῖνος δὲ ἐβόα μετὰ κλαυθμοῦ ὀδύνη-
 B ρῶς, καὶ ἔλεγεν "ἴδω τὸν ἀγῶνα τοῦ ἵππικοῦ, καὶ τὸ θέλημα
 τοῦ βασιλέως ποιήσω." ἔπονησθέντος δὲ τοῦ βασιλέως ἤγαγον
 αὐτὸν ἐν τῷ καθίσματι καὶ ἐποίησαν ἐκεῖ τὴν προῖσιν, παρόντος
 καὶ τοῦ κοιμιστορος καὶ ὑπογραψάσης πάσης τῆς συγκλήτου. 5
 ἐπράθησαν δὲ εἰς χρυσίον λίτρας πέντε. τὸ δὲ δεξιὸν μέρος τοῦ
 γυναικίτου ἕως τοῦ κίονος τοῦ ἁγίου Βασιλείου ὑπῆρχον οἰκή-
 ματα Χαρίτωνος εὐνοῦχου τοῦ πικλῆν Χηροπόδη, ἃ καὶ μετ'
 εὐχαριστίας πολλῆς δέδωκε τῷ βασιλεῖ, διπλῶ τιμῆματι ἀποτι-
 μηθέντα λίτρας ἑβέντε. τὸ δὲ εὐώνυμον μέρος τοῦ γυναικίτου μέχρι 10
 τοῦ κίονος τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θαυματουργοῦ ὑπῆρχον οἰκή-
 ματα Ξενοφώντιος τινος ῥάπτου, καὶ ἠτήσατο τὸν βασιλέα ἵνα
 C λάβῃ διπλοῦν τὸ τίμημα λίτρας ἑξήκοντα, καὶ ποιήσῃ αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ
 τοῦ ἵππικοῦ καθεζόμενον προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τῶν τεσσάρων ἡνιό-
 χων. τῶν δὲ δῆμων καὶ πάσης τῆς συγκλήτου εἰπόντων τῷ βα- 15
 σιλεῖ "οὐκ ἔξιςτι προσκυνεῖσθαι αὐτὸν οὕτως, εἰ μὴ μόνον τὸν
 βασιλέα," προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐξόπισθεν προσκυνεῖσθαι αὐ-
 τὰν καὶ ὀνομάζεσθαι ἄρχοντα τῶν καταχθονίων· καὶ τοῦτο φυ-
 λάσσειται μέχρι τοῦ νῦν. τὸ δὲ ἐπίπεδον τοῦ ναοῦ καὶ ὁ λουτήρ
 καὶ οἱ νάρθηκες καὶ τὰ περίεξ αὐτῶν οἶκος ἦν Δαμιανοῦ πατρι- 20
 κίου Σελευκίας, ἅτινα ἀπετιμῆθησαν εἰς λίτρας ἑπέντε· καὶ μετὰ
 πολλῆς εὐφροσύνης δέδωκεν αὐτὰ τῷ βασιλεῖ.
 D Ὁ δὲ βασιλεὺς καταμετρήσας τὸν τόπον εὗρε στεφαναίων

eumque in praetorium inclusit ipso ludorum die. at ille cum eiulatu et dolore clamans dicebat "Circenses spectem, et quicquid imperator iusserit faciam." imperatoris igitur iussu statim in caveam adductus est, ibique aedes suas praesente quaestore et universo senatu subscribente vendidit, idque 85 libris auri. dextera pars, ubi gynaeconitis, usque ad columnam S. Basilii erat domus Charitonis eunuchi, cognomento Anseripedis, quam cum grata animi significatione imperatori obtulit, duplo pretio, 12 libris aestimatam. sinistra vero pars gynaeconitidis usque ad columnam S. Gregorii thaumaturgi erant aedes cuiusdam Xenophontis sutoris, qui ab imperatore duplum pretium, libras 14 petit, et ut Circensium die in circo sedentem quattuor agitatorum factiones adorarent. sed populo et universo senatu imperatori dicentibus "non licet nobis ipsi eum honorem soli imperatori debitum exhibere," iussit imperator eum a tergo adorari et vocari principem inferorum, quod etiam ad hoc usque tempus observatur. templi vero area, lavacrum et porticus narthecis, et quae in ambita eius sunt, erat domus Damiani patricii Seleucia, quam sex libris aestimatam lubentissimo animo imperatori obtulit.

Imperator vero cum locum dimensus esset, invenit rotandum lapi-

πέτραν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἕως τῆς κάτω ἀψίδος, καὶ ἐθεμελίωσεν ἐκεῖ γύρωθεν τὰ θεμέλια τοῦ μεγάλου τρούλλου· ἀπὸ δὲ τοῦ βήματος μέχρι τοῦ ἕξω νάρθηκος εὔρε τύπον ἀλσώδη καὶ χαῦνον, καὶ ἐθεμελίωσεν. ἀρξαμένου δὲ τοῦ θεμελιοῦσθαι, 5 προσκαλεσάμενος Εὐτύχιον τὸν πατριάρχην ἐποίησεν εὐχὴν περὶ συστάσεως ἐκκλησίας. ὁ δὲ βασιλεὺς οἰκείαις χερσὶ λαβὼν ἄσβεστον μετὰ ὀστράκου ἔβαλεν εἰς τὸν θεμέλιον πρὸ πάντων. καὶ ἔκτισε τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν ὄντα εἰς τὸ ὠρολογεῖον, τὸν λεγόμενον βαπτιστῆρα, καὶ τὰ πλησιώσαντα τοῦ Μετατωρίου, ἵνα 10 ἐκείσε παραμένῃ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ πολλάκις ἐσθίῃ· ἐν ᾧ καὶ τὰ διαβατικά σκεπαστὰ τοῦ παλατίου ἐποίησεν, ἵνα P 67 διέρχεται ὁσάκις ἂν ἐθῆλῃ. ὑπῆρχον δὲ μαίστορες τὸν ἀριθμὸν ἑκατὸν, ἔχοντες ἀνὰ ἑκατὸν μισθίους προχειριαρίους. ὁμοῦ οἱ κάμνοντες χιλιάδες δέκα. καὶ αἱ μὲν πέντε χιλιάδες τὸ δεξιὸν 15 μέρος ἤρξαντο, αἱ δὲ πέντε τὸ εὐώνυμον. εἶχε δὲ αὐτοὺς ἕρις καὶ πολλὴ σπουδὴ εἰς τὸ ταχέως κτιζέσθαι. τὸ δὲ σχῆμα τοῦ ναοῦ ἄγγελος κατ' ὄναρ ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ. ἦν δὲ μαίστωρ εἰς μηχανικὸς καὶ πολλῆς γνώσεως γέμων εἰς τὸ ἀνεγείρει ναοὺς ἐπιτηδείους. ἡ δὲ κριτὴ ἴστατο βράζουσα εἰς κακάβους εὐμε- B 20 γέθεις, καὶ τὸν ζωμὸν αὐτῆς ἐμίγνον μετὰ τοῦ ἄσβεστου καὶ τοῦ ὀστράκου. ἀντὶ δὲ ὕδατος αὐτοῖς ὑπῆρχεν ὁ ζωμὸς τῆς

3 ἀλσώδη] Ἰουώδη Lamb.

7 καὶ] πρὸ δὲ τοῦ ἀρχεῖσθαι κτιζέειν αὐτὸν τὸν ναὸν ἐκτίσεν εὐκτήριον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ λεγομένου προδρόμου, κλησίον τοῦ ὠρολογίου, ὁμοίως καὶ τὸ μετατόριον, ἵνα cod. Lamb.

dem ab altari usque ad inferiorem arcum, et circum illum fundamenta iecit apsidis maioris sive trulli magni. a suggesto vero usque ad exteriorem narthecem solum palustre et fungosum invenit. cum autem fundamenta ponere ordiretur, Eutychio patriarcha accersito pro structura ecclesiae precatus est. postea imperator primus omnium calcem cum testa accipiens fundamenti initium posuit. condidit etiam oratorium S. Ioannis, iuxta horologium, baptisterium vulgo dictum, et aedificia vicina Metatorii, ut ibi subinde cum proceribus suis commoraretur et cibum sumeret. inde etiam usque in palatium porticum transitoriam tectam fecit, ut quoties vellet eo accederet. erant autem magistri numero centum, centenos singuli manuarios opifices mercenarios sub se habentes, ita ut summa decem milia operariorum essent; quorum quinque milia a dextera, quinque a sinistra parte opus coeperunt. magno autem studio contendebant ut quam celerrime opus absolverent. caeterum templi formam angelus per somnium imperatori ob oculos posuit. erat autem machinator quidam summae peritiae in exstruendis templis. stabant etiam cacabi magni hordei bullientis, cuius liquorem calce et testa miscabant: liquor autem ille hordei tepidus aquae vicem supplebat.

κριθῆς χλιαρός. ἔκοπτον δὲ καὶ τοὺς φλοιοὺς τῆς πελέας, καὶ ἐμίγνον μετὰ τοῦ ἀσβέστου, καὶ ἐποίουν μάζας. καὶ οὔτε ἄγαν θερμοὶν οὔτε πάλιν ψυχρὸν ἐτίθουν, ἀλλὰ χλιαρὸν διὰ τὸ κολλητικώτερον εἶναι καὶ τοὺς λίθους κολλᾶν δίκην σιδήρου. δύο δὲ πήχεις τοῦ θεμελλοῦ ἀπὸ τῆς γῆς ὑψωθέντος, ὡς φησὶν ὁ εἰρη-
 5 μένος ποιητῆρ καὶ ἀπογραφόμενος τὴν ἔξοδον, ἐξωδιάσθησαν χρυσαίου κεντηνάρια νηβ'. μιλιαρσία δὲ ἔφερον καθ' ἑκάστην,
 C καὶ ἐμίγνον τὸν χοῦν καὶ ἔχνον εἰς τὸ ὠρολογεῖον καὶ τῶν περίε κτισμάτων. καὶ ἦντα ἔμελλον ὑποχωρεῖν, γυρεύοντες τὸν χοῦν ἕκαστος αὐτῶν διάφορα εὔρισκεν, καὶ ἀπῆει χαιρών. καὶ ἕτερα
 10 μιλιαρσία ἀπέκειντο εἰς τὸ ὠρολογεῖον, καὶ ὅσοι ἀνεβίβαζον καὶ ἐκόμιζον λίθον ἢ ὄστρακον μετὰ ἀσβέστου ἢ βησάλου, ἐνὶ ἐκάστῳ ἕκ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐδίδου ἀργύριον διὰ τὸ μὴ βλασφημῆσαι ἢ στενάξαι τινά. ἐξ αὐτῶν δὲ εἷς στενάξας καὶ εἰπὼν τὸ οὐαὶ ἔπυεν ἀθρόως καὶ συνετριβη καὶ ἀπέλυξε. τῶν δὲ πινσῶν
 15 ὑψωθέντων καὶ τῶν μεγάλων κίωνων σταθέντων ἔμελλον μετ' αὐ-
 D τῶν καὶ τοὺς Ῥωμαίους κίονας στήσαι. ἀλλ' οὐκ ἐποίουν, ἀλλ' ἔστησαν τούτους εἰς τὰς τέσσαρας κόγχας. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ δειλινὸν οὐκ ἐκάθευδεν, ἀλλὰ πολλὴν σπουδὴν ἐποιεῖτο τοῦ ἔργου, καὶ ἐπορεύετο βλέπων τοὺς λιθοξόους καὶ τοὺς οἰκοδόμους.
 20 ἤρχετο δὲ μετὰ Τρωίλου κουβικουλαρίου αὐτοῦ. τὴν δὲ ἔξοδον κατεῖχε Στρατήγιος ὁ ἀδελφοποιητὴς τοῦ βασιλέως, ὁ καὶ φύλαξ τῶν βασιλικῶν χρημάτων. ἐπηγγελάτο δὲ αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καὶ

quin etiam dissectos ulmi cortices admiscebant calci et in massam redigebant; qua nec calida nimis neque frigida ad structuram utebantur, sed tepida, quo tenacius adhaerescebat et lapides instar ferri conglutina-
 ret. fundamento autem duobus cubitis supra terram elevato, ut dictus auctor et expensae rationum scriba refert, 452 auri centenaria expensa fuerant. miliarisia vero quotidie afferebant, terraeque ea permiscentes iuxta horologium et circumscita aedificia humo obruebant. ita cum ab opere abituri suam singuli terram circumcirca lustrarent, multa hinc inde inveniebant, et loti discedebant. alia etiam miliarisia in horologio reposita servabantur, et singulis qui lapidibus calce tegulis aut cocto latere onusti ascendebant, pro labore argentum distribuebatur, ne cui convitiandi aut conquerendi occasio esset. quidam vero ex iis cum ingemiscens vae exclamasset, statim praeceps dilapsus et casu contusus expiravit. caeterum post pillarum eductionem et erectionem magnarum columnarum decreverant etiam una cum illis Romanas columnas collocare; quod tamen minime factum fuit, sed eas quattuor conchis fulcendis apposuerunt. imperator autem somno pomeridiano abstinens magnoque studio operi incumbens fabros et quadratarios circumeundo inspe-
 ctabat, comitante eum Troilo cubiculario. verum Strategius adoptivus imperatoris frater eiusque pecuniarum custos expensarum rationibus praecerat. praeeperat autem ei imperator ut citra mercedem et diur-

ἔκτος τοῦ μισθοῦ αὐτῶν καὶ τῶν καθημερινῶν ἀργυρίων δις τῆς ἑβδομάδος εὐεργετεῖν αὐτούς. ὁσάκις δὲ ἤρχετο εἰς θειωρίαν, ἐφόρει λευκὸν κωλόβιον, καὶ ῥάβδον λεπτὴν κατεῖχε τῇ χειρὶ. P 68

Σκεπάσαντες δὲ ἐπάνω τὰς ἀψίδας ἀμφοτέρων τῶν μερῶν 5 τῶν ἐμβόλων τῶν γυναικίτων, καὶ ἀναλαβόντες εἰς τοὺς πινσοὺς μέχρι τῶν κατηχουμένων, προσέταξε Στρατήγιος ἡμέρα ἑβδόμη ὥρα τρίτη μιλιαρσία προσαγαγεῖν εἰς πλῆθος, καὶ τοὺς μαύστορας κατελθεῖν εἰς τὸ ἄριστον. ὁ δὲ μαύτωρ Ἰγνάτιος κατέλιπε τὸν υἱὸν αὐτοῦ καθορᾶν πάντα τῶν τεχνιτῶν τὰ ἐργαλεῖα. 10 ἦν δὲ ὁ παῖς ὡσεὶ χρόνων δεκατεσσάρων. καθέζομένου δὲ αὐτοῦ ἐφώνησεν αὐτῷ λευκοφόρος τις, εὐνοῦχος δῆθεν ἐκ τοῦ παλατίου πεμφθεὶς, λέγων αὐτῷ “τίνος χάριν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ B ταχέως οὐκ ἐπλήρωσαν οἱ κάμνοντες, ἀλλὰ καταλιπόντες αὐτὸ ἀπῆλθον πάντες καὶ ἐσθίουσιν;” ὁ δὲ παῖς λέγει “ταχέως, κούριέ μου, παραγίνονται.” κἀκεῖνος πάλιν εἶπεν “ἄπελθε ταχέως, φώνησον αὐτούς.” τοῦ δὲ παιδὸς φοβουμένου διὰ τὸ μὴ ἀπολῆσθαι τι τῶν ἐργαλείων, ὁ φανείς ἄγγελος ἔφη μεθ’ ὄρκου τῷ νέῳ “ἄπελθε, λάλησον αὐτοῖς· ἐγὼ δὲ ἀπὸ τῶν ὧδε οὐκ ὑποχωρῶ, ἕως ἂν ἔλθῃς, μὰ τὴν ἁγίαν Σοφίαν, ἣτις ἐστὶν ὁ λόγος 15 τοῦ θεοῦ, τὴν νῦν κτιζομένην.” τοῦτον οὖν τὸν ὄρκον ἀκούσας ὁ παῖς κατῆλθε, καὶ εἶρε τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰγνάτιον, καὶ ἐξηγήσατο αὐτῷ ταῦτα, καὶ αὐτὸς ἤγαγεν αὐτὸν τῷ βασιλεῖ ἐκεῖσε C ἐσθίουσι τότε ἐν τῷ βυπτιστῆρι. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς

num argentum bis illos singulis septimanis stipe aliqua muneraret. quoties vero spectandi causa accedebat, albam gestabat tunicam, et exiguum baculum manu tenebat.

Cum vero fornices porticum muliebrium utrinque tegerentur, et a pelis usque ad catechumenia opus iterum inchoaretur, iussit Strategius die septimo, hora tertia, miliariorum summam magnam afferri et magistros ad prandium accedere. magister autem Ignatius filium suum reliquit, ut omnia instrumenta opificum sua inspectione custodiret: erat vero puer annorum circiter quattuordecim. puerum autem sedentem quidam candida veste indutus compellavit, quasi eunuchus e palatio missus, dicens “qua de causa fabri opus dei celeriter non perfecerunt, sed eo relicto omnes ad comedendum abierunt?” respondit puer “primo quoque tempore, mi domine, aderunt.” at ille “abi cito” inquit, “et accerse eos.” puerο autem metuente ne qua ferramenta perirent, angelus, qui ei apparuerat, cum iureiurando dixit “abi et voca illos: nam ego hinc non discedam donec redieris. testor sanctam Sophiam, quae est verbum dei, nunc aedificari coeptam.” tale igitur iuramentum puer audiens descendit, et invenit patrem suum Ignatium, cui haec omnia enarravit. pater autem eum ad imperatorem in baptisterio tunc prandentem duxit. ille his auditis omnes eunuchos ad se vocavit, cumque

μετεκαλίσατο πάντας τοὺς εὐνούχους. καὶ μηδένα ἐξ αὐτῶν
γνωρίσας ὁ παῖς, τότε ἔγνω ὁ βασιλεὺς ὅτι ἄγγελός ἐστι κυρίου.
ἐσημειώσατο δὲ τὸν ὄρκον ὃν εἶπεν ὁ παῖς, καὶ ὅτι λευκοφόρος
ἐστὶν ὁ λαλήσας τῷ νέῳ, καὶ αἱ παρεῖαι αὐτοῦ πῦρ ἀπέπεμπον,
καὶ ἐνηλλαγμένη ἦν ἡ ὄψις αὐτοῦ. μεγάλως δὲ χαρῆς ὁ βασι- 5
λεὺς ἐδόξασε τὸν Θεόν, ὅτι εὐδοκεῖ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ. καὶ ἔκ-
τοτε ἔλαβεν ὁ ναὸς τὴν προσηγορίαν ἡ ἅγια Σοφία, καίπερ δια-
σκεπτομένου τοῦ βασιλέως τί καλεῖται τὸν ναόν. βουλευσάμενος
D δὲ ὁ βασιλεὺς πολλοὺς ὁσίους καὶ ἀρετὴν μετιόντας, εἶπον μὴ
δεῖν ὑποστρέφειν τὸ παιδίον ἐκεῖσε· ἂν γὰρ στραφῆ, ὁ φύλαξ 10
ἄγγελος ὑποχωρεῖ τοῦ τόπου. ὃ καὶ ἐποίησε· πλουτίσας γὰρ
τὸν παῖδα εἰς τὰς νήσους ἐξέπεμψε διαίγειν αὐτόν, ὥστε φυλάσ-
σειν τὸν ἄγγελον μέχρι τῆς σήμερον κατὰ τὸν ὄρκον αὐτοῦ.
ἐγένετο δὲ τὸ ῥῆμα τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὸν παῖδα εἰς τὸ δεξιὸν
μέρος τοῦ πινσοῦ πλησίον τοῦ Συλλαγόνου. 15

Θρασάντων δὲ εἰς τὰ δεύτερα κατηχούμενα καὶ τοὺς κί-
νας ἀνηγέρθησαν αἱ καμάραι. σκεπασθέντων δὲ τῶν πέριξ ἐγέ-
νετο τὸν βασιλέα ἀθυμεῖν διὰ τὸ μὴ ἔχειν χρυσακὴν ποσότητα.
P 69 ἴσταμένου δὲ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀψίδι ὑπερθεῖν καὶ ὀρώντος τὰ κτί-
σματα, ἐφάνη αὐτῷ εὐνούχος ὠραῖος εἰρηκῶς αὐτῷ "τί λυπῆ 20
περὶ χαράγματος; δός μοι τινὰς αὔριον πρῶτ' ἐκ τῶν μεγιστάνων
σου, καὶ κομίσω σοι χάραγμα ὅσον ἂν βούλη." τῇ δὲ ἐξῆς

9 ἀρετῆ vulgo.

neminem ex iis puer agnosceret, intellexit imperator angelum domini
fuisse. caeterum iuramentum quod puer retulerat observabat, tum quod
albis vestibus amictus fuisset is qui cum adolescente locutus erat; et
quod genae eius ignem spirassent, aliusque ab humano fuisset aspectus
eius. imperator igitur valde laetatus, deum, quod opere ipsius oblecta-
retur, celebravit; et exiude nominatum fuit templum S. Sophia, tametsi
imperator de nomine illi imponendo deliberasset. cum vero imperator
a multis sanctitate et virtute praecellentibus viris consilium petisset,
suaserunt ipsi ne puerum eo reverti permitteret: si enim reverteretur,
fore ut angelus custos inde recederet. horum ergo consilio paruit, et
puerum muneribus ditatum ablegavit in insulas, ut ibi vitam transigeret.
angelus itaque iuxta suum iuramentum usque in hodiernum diem locum
tuetur. alloquium vero angeli, quo puerum compellavit, in dextera
pilaе parte prope Sylagonum contigit.

Caeterum cum usque ad secunda catechumenia eorumque columnas
pervenissent, fornices extruxerunt; quibus circum undique tectis impe-
rator propter inopiam auri vehementer angi coepit. stante autem ipso
in superiori forniciis parte et structuram inspiciente, apparuit ei eunu-
chus facie venusta, dicens "quid de pecunia sollicitus es? da mihi cras
mae quosdam ex tuis proceribus, et afferam tibi pecuniae quantum

πορευομένου τοῦ βασιλέως καὶ ὄρωντος τὰς κτίσεις, ἰδοὺ ὁ εὐ-
νοῦχος ᾤφθη τῷ βασιλεῖ λέγων "ὄς μοι ἄνθρωπον καὶ πορευ-
θῶμεν." δέδωκε δὲ αὐτῷ τὸν εἰρημένον Στρατήγιον καὶ Βασι-
λίδην καιαίστωρα καὶ Θεόδωρον πατρικίον καὶ ἔπαρχον καὶ Κολο-
8 κύνθηρ, καὶ ὑπηρέτας μέχρι τῶν ὀκτώ, καὶ ἡμίονους μετὰ βουλ-
γαδίων εἴκοσι. τούτους λαβὼν ὁ εὐνοῦχος ἐξῆγε τῆς πόλεως, καὶ
ἐλθὼν εἰς τὰ τριβουνάλιον, ἐφάνησαν παλάτια ἀχειροποίητα θαυ- B
μασιὰ ἐκκισμένα. ἐκ δὲ τῶν ἵππων καταβάντες, ἤνοιξεν ὁ εὐ-
νοῦχος κουβούκλιον ἓν, καὶ ἦν τὸ ἔδαφος πεπληρωμένον χρυσίῳ
10 χαράγματος. καὶ λαβὼν πύον ὁ εὐνοῦχος ἔβαλεν ὑφ' ἓν ἑκα-
στον σαγμαρίου κεντηνάρια δ', ὁμοῦ κεντηνάρια π'. καὶ ἀπέ-
στειλεν αὐτὰ πρὸς τὸν βασιλέα, κλειδῶσας πάλιν ἔμπροσθεν
αὐτῶν τὸ κουβούκλιον. κομισάντων δὲ τὸ χρυσίον τῷ βασιλεῖ,
ἐπηρώτησεν αὐτοὺς πόθεν ἀπῆλθον καὶ τίς ὁ οἶκος καὶ ὁ ἄν-
15 θρωπος. ὅσα οὖν ἐθεύσαντο εἶπον τῷ βασιλεῖ. ἐκδεχόμενος
οὖν ὁ βασιλεὺς τὸν εὐνοῦχον, οὐκ ἤλθεν. καὶ ἀπέστειλεν ὁ βα-
σιλεὺς πρὸς αὐτόν. οἱ δὲ ἀπελθόντες εὔρον ἄοικον τὸν τόπον,
πεδῖον ὄντα. γνωρίσαντες οὖν ταῦτα τῷ βασιλεῖ, ἐπέλαβεν ὅτι C
θεοῦ θαυμά ἐστι, καὶ ἔδωκε δόξαν τῷ θεῷ.

20 Μελλότων δὲ τὸ θυσιαστήριον οἰκοδομεῖν, προσέταξεν ὁ
βασιλεὺς γενέσθαι τὸν μύακα διάφωτον διὰ τὸ μὴ δέξασθαι βάρ-
ρος τὸν τόπον, ὅτι ἐκεῖσε ἰκρίωματα οὐκ ἔθεντο. οἱ δὲ τεχνῖται

10 ἐφ' ?

velis." sequenti vero die cum imperator ad structuram contemplandam
prodiisset, ecce eunuchus illi apparens dixit "da mihi aliquem virum,
et ibimus." dedit autem illi praedictum Strategium, Basilidem quae-
storem, Theodorum patricium et praefectum urbis, et Colocynthen,
octo praeterea famulos, et mulos cum bulgis viginti. eunuchus his
secum ductis urbe egressus est, cumque ad tribunal venisset, palatia
mirabilia non manu facta apparuerunt. cumque ex equis descendissent,
eunuchus unum cubiculum aperuit, cuius pavimentum aureis nummis ple-
num erat; acceptaque pala, eunuchus singulis iumentis centenaria quat-
tuor, quae simul octoginta conficiunt, imposuit et ad imperatorem misit,
claudens iterum coram ipsis cubiculum. sed ut imperatori aurum attu-
lerunt, interrogavit eos unde redirent, quis ille vir, quae domus fuisset.
retulerunt itaque imperatori quae viderant. imperator autem, cum eunu-
chus diu expectatus non venisset, misit ad illum quosdam, qui cum eo
venissent, invenerunt aream planam nullis aedibus occupatam. hac de
re certior factus imperator divinum miraculum esse intellexit, deoque
gloriam tribuit.

Cum vero altare aedificaturi essent, iussit imperator concham
eius perlucidam fieri, ne locus nullis suffultus tignis nimio pondere gra-

ἔλεγον μίαν καμάραν φωτίζειν τὸ θυσιαστήριον. ἤδημόνευ οὖν ὁ μαῖστωρ ὅτι ὅτε μὲν λέγει ὁ βασιλεὺς δύο καμάρας, ὅτε δὲ μίαν. ἐστῶτος οὖν αὐτοῦ καὶ κλιζοντος ἦλθεν ἄγγελος κυρίου ἐν ὁμοιώματι τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ, καὶ τοιαῦτα ἠμφιεσμένος

D μέχρι ποδῶν οἷα ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν τῷ μαῖστωρι “τρεις καμάρας ἔγειρε διὰ τὸ ελαφρότερον.” παρευθὺς δὲ ὁ Ἰγνάτιος ἀνελθὼν ἐν τῷ παλατίῳ ἔφη τῷ βασιλεῖ μὴ ἔχειν λόγον ἕνα. τότε ἔγνω ὁ βασιλεὺς ὅτι ἀγγέλου τὰ ῥήματά εἰσι, καὶ εἶπεν ὅτι εἴ τι ἂν σοι εἶπον τὴν *χρῆς*, ποιήσον, καίτοι τοῦ βασιλέως μὴ ἀπελθόντος ἐκεῖσε. 10

Πάντες δὲ οἱ μοχλοὶ ὑπὸ σιδηρῶν μοχλῶν κατέχονται, γυγλιασμένοι σὺν μολίβδῳ. ἔξωθεν δὲ τοῦ συνδέσμου τοῦ ὄλου κίσματος ἢ ἄσβεστος μετὰ ἐλαίου χριστοῦ ἐστὶ πεπλασμένη ἀντὶ ὕδατος διὰ τὸ ἐδραῖον καὶ πάγιον. οὕτως ἔστησαν τὰς ὀρθομαρμαρώσεις. ἀπέστειλε δὲ ὁ βασιλεὺς Τρωίλον κουβικουλάριον καὶ 15

P 70 Θεόδωρον ξπαρχον καὶ Βασιλίδην κοιαίστωρα εἰς τὴν νῆσον τὴν Ῥόδον, ὥστε κάμνειν ἐκεῖσε βήσαλα παμμεγέθη, σταθμὸν ἔχοντα ἐπ’ ἰσῆς. σφραγίζον δὲ αὐτὰ σφραγίσαι περιεχούσαις οὕτως “ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ οὐ σαλευθήσεται. βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς τὸ πρὸς πρῶτ’ πρῶτ.” καὶ σφραγίζοντες ταῦτα μεμετρη- 20 μένα ἀπέστειλλον τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ σταθμὸς τῶν πέντε βησάλων ἐκείνων ἐνὸς βησάλου ἡμετέρου εὐρίσκεται διὰ τὸ εἶναι ἐκεῖνα κοῦφα καὶ σπογγώδη καὶ λεπτὰ καὶ λευκά. ἐξ οὗ παρὰ τῶν

varetur. opifices autem dicebant unam cameram altari illuminando sufficere. angebatur itaque magister fabrum, quod imperator quandoque de uno, quandoque de duobus fornicibus loqueretur. stante autem ipso et aedificante venit angelus domini, Iustiniani imperatoris similis et eiusmodi vestibus quibus ille usque ad pedes indutus, dixitque magistro “tres cameras propter levitatem exstrue.” Ignatius statim palatium ingressus dixit imperatorem in eodem proposito non manere. tunc imperator intellexit angeli illa verba fuisse, et dixit “si tibi heri quid dixi, facias,” quamvis imperator eo non venisset.

Omnes vero trabes ferreis vinculis cohibitae et plumbo ferruminatae sunt. extrinsecus autem universo aedificio consolidando calx cum oleo, loco aquae, illita est propter firmitatem. ita demum parietes marmore incrustarunt. caeterum imperator misit Troilum cubicularium, Theodorum praefectum et Basilidem quaestorem in insulam Rhodum, ut ibi lateres maximos pondere aequales fieri curarent. his lateribus impressa fuere haec verba: “deus in medio eius, non commovebitur. adiuvabit eam deus mane diluculo.” lateres his verbis inscriptos et ad eandem mensuram exactos imperatori miserant. quinque autem istiusmodi lateres unum laterem nostratam pondere aequant: nam illi leves sunt, spongiosi, tennes et candidi. hinc vulgus falso credit trullam

ιδιωτῶν φέρεται λόγος ὅτι ὁ τροῦλος κισσήρινός ἐστιν. οὐκ ἔστι B
 δέ, ἀλλ' ἑλαφρὸς ὁ πηλὸς καὶ λευκός. μετ' αὐτοῦ δὲ ἐξήγειρε
 τὰς τέσσαρας ἀψίδας εὐμεγέθεις, εἰθ' οὕτως τὸν τροῦλον ἀνὰ
 δώδεκα τιθέντες βησάλων. ἐποίησε δὲ ὁ ἱερὸς εὐχὴν περὶ συ-
 5 στάσεως ἐκκλησίας, καὶ ἐποίησαν ὅπας, βάλλοντες διάφορα λεί-
 ψανα ἁγίων πάντων, ἕως ἂν τρουλωθῇ ὁ τροῦλος. ἦν δὲ νεω-
 τερικὸς ὕψις ἰστάμενος. εἰθ' οὕτως ἐμουσίωσαν καὶ ὄρθομαρ-
 μάρωσαν αὐτόν, καὶ εἰς τοὺς πινσοὺς καὶ εἰς τὰς στοὰς καὶ εἰς
 τὰ μεγάλα κίονια ἔβαλον λείψανα ἁγίων ἐπισήμων. τὸν δὲ πά-
 10 τον διὰ ποικίλων καὶ πολυτελῶν μαρμάρων κατέστρωσαν, διὰ τε C
 Ῥωμαίων πηγαουσιῶν καὶ τῶν λοιπῶν ῥοδοποικίλων. τὴν δὲ
 ἁγίαν τράπεζαν, προσκαλεσάμενος τεχνίτας, ἐβουλεύσατο βαλεῖν
 χρυσὸν καὶ ἄργυρον λίθους τε τιμίους ἐκ πάντων, μαργαρίτας,
 χαλκόν, σίδηρον, μόλιβδον, ἕλεον καὶ πῦσαν ὕλην τετριμμένην.
 15 καὶ καταμιξάσας ἀμφότερα καὶ χωνεύσαντες ἔχωσαν ἀβάκιον.
 καὶ ἐγένετο θαναμαστὸν καὶ ἀτίμητον, καὶ ὀρώμενον ἦν ἑκθαμβον.
 καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν ὁ βασιλεὺς δύο ἡμίσιον χιλιάδας ἀργύρια
 ἔχυνεν εἰς τὸν χοῦν· καὶ ὅτε ἐπλήρουν ἕκαστος αὐτῶν τὸ ἔργον,
 ἐξ αὐτῶν ἐλάμβανεν. ἐβούλετο δὲ ὁ βασιλεὺς τὰς ὄρθομαρ-
 20 μαρώσεις καὶ τὸν πάτον ὕλον χρυσοῦν ποιῆσαι. ἀντεῖπον δὲ
 αὐτῷ Μαξιμιανὸς καὶ Ἱερόθεος ὁ καὶ σύμβουλος, Ἀθηναῖοι, D
 φιλόσοφοι ὄντες καὶ ἀστρονόμοι, λέγοντες ὅτι μέλλουσι ἐλθεῖν

18 ἔχυνεν] ἐκρυσεν εἰς τὸ χῶμα cod. Lamb.

esse pumiceam, quia lutum illud leve est et candidum. quin etiam
 quattuor magnos fornices eadem materia exstruxit; et deinde ipsam
 trullam duodecim lateribus eadem serie positis exererunt. interim
 sacerdos pro structura ecclesiae preces fundebat. fecerunt etiam fora-
 mina, quibus varias omnium sanctorum reliquias indiderunt, donec trulla
 armato opere perficeretur. quam, simul atque erecta fuit, recentem
 adhuc musivo opere et marmorea incrustatione exornarunt. intra pilas
 vero et porticus magnasque columnas reliquias celebrium sanctorum
 abdiderunt. pavimentum quoque diversis et pretiosis straverunt mar-
 moribus, Romanis, scilicet rutae colore virentibus, et caeteris roseo
 rubore variegatis. ad sacrae vero mensae structuram de communi arti-
 ficum concilio, auro argento lapidibus pretiosis et margaritis, aere quo-
 que et ferro, plumbo et vitro, omnisque generis materia comminuta
 invicem permixta et conflata, abacum sive tabulam fuderunt adeo admi-
 rabilem et pretiosum ut spectantibus stuporem iniiceret. imperator vero
 quotidie bis mille quingentos argenteos tumulto condebat, unde quisque
 opere suo absolute mercedem accipiebat. caeterum volebat imperator
 parietaria marmora et totum pavimentum auro obducere: refragabantur
 autem ipsi Maximianus et Hierotheus consiliarius, Athenienses, philo-
 sophi et astronomi, qui dicebant postremo saeculo venturos pauperes

ἐν τῇ ἐσχάτῃ γένει ἄνακτες πένητες, καὶ ἐξεδαφίσαι τὸν ναβν.
εἰ δὲ εἰσὶ λίθοι, συνίστασθαι μέλλει ὁ ναὸς ἕως τῆς συνταλίας
τοῦ κόσμου. καὶ ἐκ τῆς συμβουλῆς ἐγένετο οὕτως.

Καὶ ἡ μὲν ὕλη, ὡς εἴρηται, συνήχθη εἰς ἑπτὰ χρόνους
καὶ μῆνας δέκα, πολλοὶ δὲ τῶν χρονογράφων λέγουσιν εἰς δεκα-5
επτὰ ἔτη κτισθῆναι, καταριθμοῦντες, ὡς ἔοικε, τοὺς ἑπτὰ χρό-
νους οὓς συνήγετο ἡ ὕλη. ἐποίησε δὲ κιβώριον καὶ τοὺς κίονας
καὶ τὰ στήθια τοῦ θυσιαστηρίου ἐξ ἀργύρου, καὶ χρυσῶσας αὐτά.
τὸ δὲ μῆλον καὶ τὰ κρῖνα καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ κιβωρίου ἐλόχρυσεν.

- P 71 τὸν δὲ ἄμβωνα καὶ τὸν σωλέαν χρυσᾷ. σαροδόνυχας καὶ σαηφεί-10
ρους λίθους διὰ μαρμάρων καὶ χρυσοῦ χρυμενωτῷ. ἐποίησε καὶ
σκεύη χρυσᾷ τῶν δάδεκα ἑορτῶν, καὶ δίσκους χρυσοῦς, καὶ θυ-
μιατήρια χρυσᾷ προσκέκρωσε καὶ προάστεια, τξέ ποιήσας, καὶ
κληρικὸς χιλιούς. τὰ δὲ πέρας κέλλια ἦσαν τῶν κληρικῶν. τὸ
δὲ στόμιον τὸ λίθινον ἤχθη ἀπὸ Σαμαρείας· αὐτὸ δὲ ἦν εἰς ὄπερ 15
ἐκαθέσθη ὁ Χριστὸς διαλεγόμενος τῇ Σαμαρίτιδι. αἱ δὲ σάλ-
πιγγες ἀπὸ Ἰεριχώ ἤμασιν, αἵτινες ἤχησαν, καὶ ἔπεσον τὰ τεῖχη
αὐτῆς. ἡ δὲ σέλα τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ὑπερθεῖν ἴστατο τοῦ
B φρεάτος τοῦ ἁγίου ἐπάνω τῶν σαλπύγγων. ὁ δὲ τίμιος σταυρὸς
δὲ ἰστάμενος εἰς τὸ σκευοφυλακεῖον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ τὸ μέτρον 20
ἔλαβεν τῆς ἡλικίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. εἰς δὲ τὸν ἄμβωνα
καὶ τὸν σωλέαν ἐγένετο ἕξοδος, χρόνου πάκτου τῆς Αἰγύπτου,

22 χρονίου cod. Lamb.

reges, qui templum sole sequenturi essent: si vero lapidum fieret, fore
ut usque ad consummationem mandī permaneret. eorum ergo consilio
obtemperatum fuit.

Materia autem, ut dictum est, collecta fuit spatio septem anno-
rum et decem mensium. multi vero historici septendecim annis esse
conditum templum affirmant, annumerantes; ut videtur, septem annos,
quibus materia congesta est. fecit etiam ciborium, columnas et fultura
altaris ex argento deaurato, pomum vero et lilia et crucem ciborii ex
auro, suggestum item et solium ex auro; addens etiam lapides sardē
nychas et sapphīros unioibus et auro fasili ornatas. vasa etiam aurea
duodecim fectorum et discos aureos et tabula aurea fecit. praeterea
365 praedia suburbana ei assignavit, et mille clericos constituit, qui
cellas in circuitu templi habitabant: operculum vero lapideum ex Sa-
maria allatum fuit: erat autem illud cui insidebat Christus, quando cum
Samaritana loquebatur. praeterea tubae ex Hierichunte aaltatae sunt,
quibus sonantibus muri eius corruerant. supra has sella B. Constantini
in superiori parte sancti putei collocata erat: veneranda vero crux in
Sceunophylacie posita ad modum stataeae Christi dñi nostri adaptata
Hierosolymis aaltata est. caeterum in ambonem et soleam 366 contōnaria

κεκτηνάρια τξέ, καθὼς ἐτοπώθησαν παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταν-
τίνου ἀπὸ τοῦ Σαβάρου βασιλέως Περσῶν. ὁ δὲ ναὸς ἔχει ἔξο-
δον, χωρὶς τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ἐνδυστῶν καὶ τῆς ὑλῆς τῆς ἐλθού-
σης ὡρεῶν τοῦ βασιλέως, κεντηνάρια γσ'.

- 6 Ἐτελειώθη δὲ ὁ ναὸς τῇ κβ' τοῦ Δεκεμβρίου μηνός. καὶ
ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ παλατίου ἕως τῆς πύλης τοῦ Ἀγίου-
στεῖωντος ἐπὶ ἄρματος τετραπύου, καὶ εἰσώδενσε μετὰ τοῦ σταυ-
ροῦ καὶ τοῦ πατριάρχου Εὐτυχίου. ἔδραμε δὲ ἀπὸ τῶν βασι-
λικῶν πυλῶν μέχρι τοῦ ἄμβωνος, καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας αὐ-
10 τοῦ εἶπε "δόξα τῷ Θεῷ τῷ καταξιώσαντί με τελῆσαι τὸ τοιοῦτον
ἔργον. νενίκηκά σε, Σολομών." καὶ ἐποίησεν ὑπάτια, καὶ ἔδωκε
κεκτηνάρια τῷ λαῷ διὰ Στρατηγίου μαγίστρου. ὁ δὲ Ἰουστι-
νιανὸς μόνος ἐξετέλειωσε τὴν ἐκκλησίαν, μηδενὸς ἑτέρου οἰανδῆ
ποτε συνδρομῆν ποιήσαντος. Θαῦμα δὲ ἦν ἰδεῖν ἀπὸ γὰρ τῆς
15 πολυποικιλίας τοῦ ἑδάφους δίκην θαλάσσης ἐφαίνεται ἐκ τῆς
χρυσοῦ θείας τῶν κόσμων καὶ λαγαρικῶν καὶ τῶν κεφαλοκιοινίων D
πάντων.

Διήρκεισε δὲ ὁ νεωτερικὸς κύκλος ὁ ὑπ' αὐτοῦ κτισθεὶς
χρόνους δεκαεπτὰ. μετὰ δὲ τὸν θάνατον Ἰουστινιανοῦ ἐκρά-
20 τησεν ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Ἰουστίνος ὁ ἀπὸ κουροπαλάτων ὁ δικαί-
τατος, καὶ εἰς τὸν δεύτερον αὐτοῦ χρόνον ἡμέρᾳ ἕκτη ὥρα πέμ-
πτη συνέβη πειεῖν τὸν τροῦλον, καὶ συντρέψαι τὸν ἀξιοθαύμα-

6 ἀγνουστείου cod. Lamb.

16 χρυσοθεοῦ θείας cod. Lamb.

annui tributii Aegyptii impensa sunt, quae olim a Constantino magno cum
Sapore Persarum rege constituta fuerant. in templum vero sine appa-
raturu sacro, indumentis et materia, quae gratis imperatori mittebatur,
3200 centenariorum expensa sunt.

Vigesimo autem secundo die mensis Decembris totius templi stru-
ctura absoluta est. imperator itaque ex palatio usque ad portam Augu-
stei quadrigis vectus, inde cum cruce et patriarcha Eutychio ad tem-
plum processit: a valvis autem regii usque ad ambosem curriculo
transcurrit, et manibus extensis in haec verba erupit "gloria deo,
cuius dignatione tale opus ad finem perducere merui. vici te, Salomon."
fecit igitur sparsiones consulares, populoque centesaria per Strategium
magistrum distribuit. Iustinianus vero solus ecclesiam absolvit, nulla
alterius cuiusquam ope adiutus. erat autem res mira visu, templum
quodammodo maris similitudinem referre ob varietatem pavimenti et
auri fulgorem, quo ornamenta intercolumniorum et columnarum capitella
obducta erant.

Caeterum duravit novus ambitus ab illo conditus annis septen-
decim. post obitum vero eius Iustinus curopálates, Iustiniani ex sorore
nepos, cognomento iustissimus, imperio potitus est; secundoque eius
imperii anno, feria sexta, hora quinta, trulla corruit, mirabilemque

στον ἄμβωνα καὶ τὸν πολυτήμητον σωλέαν καὶ τὸν ποικιλοκόκκον πάτον. αἱ δὲ τέσσαρες ἀψίδες καὶ οἱ κίονες πάντες καὶ τὰ λοιπὰ κτίσματα ἔμειναν ἀσάλευτα. ὁ δ' αὐτὸς βασιλεὺς προσκαλεσάμενος τεχνίτας ἔτι τότε περιόντας ἐκ τῶν ἐκεῖσε καμύοντων ἐπυρρῶν θάνατο τί ἂν εἴη τοῦτο. οἱ δὲ εἶπον "σπουδαίως ἔχων ὁ βασιλεὺς ἐπαρεῖν τοὺς ἀντινύκτας καὶ τὰς παντουρώσεις, ἅτινα ἐδέχοντο τὸν τροῦλον, ἀπήρσαι ταῦτα ταχέως πρὸς τὸ μουσιῶσαι. καὶ ὅτι ὁ τροῦλος ὑψηλὸς ἐγένετο πολὺ πρὸς τὸ ὀρᾶσθαι πανταχόθεν, καὶ ὅτι τὰς σκαλώσεις κόπτοντες οἱ τεχνίται ἐρριπτον εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἀπὸ τούτου ἐπεσεν ὁ τροῦλος." εἶπον δὲ οἱ 10 τεχνίται ἵνα γένηται ἐπίπεδος ὁ τροῦλος καὶ κυμβαλικὸς καθὼς ἐστὶ νῦν. ἐπειμψε δὲ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ῥόδον, καθὼς καὶ ὁ θεὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τοῦ πρώην πηλοῦ καὶ τῶν σφραγίδων ἐποίησε βήσαλα, καὶ ἔκτισε τὸν τροῦλον. στοχαζόμενοι δὲ οἱ τεχνίται
 B ἵνα μὴ καὶ αὐτὸς ταχέως χαλάσῃ, ἔκοψαν ἐκ τοῦ πρώην ὑψους 15 ὀργυιάς ιε', εἴασαν δὲ τὰ ξύλα, τοὺς ἀντινύκτας καὶ τὰς παντουρώσεις, χρόνον ἕνα, ἕως ἔλαβεν τὸ ἔργον πῆξιν. τὸν δὲ ἄμβωνα καὶ τὸν σωλέαν μὴ δυνάμενος ποιῆσαι καθὼς ἦσαν πρότερον, ἐποίησεν ὡς ὀρᾶται νῦν ἀργυρένδυτον. ὁμοίως καὶ τὸν ἄμβωνα. καὶ μὴ δυνάμενος εὐρεῖν πολυποικίλους λίθους, ἀπέ- 20 στείλε Ναρσῆν τὸν πατρίκιον ἐν Προκονήσῳ, καὶ ἔκοψαν ἐκεῖθεν μάρμαρα τῆς γῆς ὁμοία. τὰ δὲ πρόσινα τέσσαρα ποτάμια

6 τοὺς ἀντινύκτας] τὰ ξύλινα σημεῖα cod. Lamb. 7 ἐπήρ-
 ρωσι? 11 κυμβαλικὸς] τυμπανοειδῆς cod. Lamb.

ambonem cum pretioso solis et pavimentum variegatum contrivit. quatuor autem fornices, omnes columnae et structurae reliquae salvae manebant. quare imperator, accitis architectis qui adhuc superstites erant, sciscitabatur quid hoc rei esset. responderunt illi, cum imperator obnixè urgeret: ut destinae et fulcimenta quae trullam sustinebant tollerentur, citius quam par erat sublata fuerint ad musicum opus perficiendum: tum quod trulla altior esset quam ut undique conspici posset, quodque artifices scalas in terram proieciissent; indeque trullam corruisse. suadebant autem opifices ut trulla plana et cava exstrueretur, sicut nunc visitur. imperator vero, quemadmodum avunculus eius, in Rhodum misit, et ex eodem illo luto lateres eodem sigillo impressos fieri curavit, trullamque condidit. opifices vero operam dantes ne et illa cito corrueret, priorem altitudinem ad orgyas quindecim praeciderunt; ligneas autem substructiones et fulcimenta annum integrum reliquerunt, donec firmius opus consolidaretur. caeterum ambonem et solium, cum non posset in pristinam formam restituere, argento obduxit, ut nunc videre est; similiter etiam ambonem. cum vero non posset variegatos lapides invenire, Marsen patricium in Proconnesum misit, ut illinc lapides terrae colore similes adveheret. quattuor autem Pra-

κατὰ μίμησιν τῶν τεσσάρων ποταμῶν ἐγένοντο, τῶν ἐκβαίνοντων ἀπὸ τοῦ παραδείσου εἰς τὴν θάλασσαν, ὅτι δὲ ἐκοίψαν τὰς σκαλίσεις καὶ ἐμέλλον ἐπαρεῖν τοὺς ἀντινύκτας τοῦ τρούλου, ἐγέμισαν τὴν ἐκκλησίαν ὕδατος ἕως τῶν πρώτων κατηχομένων, 5 καὶ οὕτως ἔρραπτον τὰ ξύλα. τούτου δὲ χάριν λέγουσι τινες ὅτι καὶ ὁ Ἰουστίνος αὐτὴν ἔκτισεν. ἀλλὰ ψεύδονται. ἔχει δὲ ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ἐκτίσθη χρόνους νηή.

Πλησίον δὲ τοῦ ναοῦ ἔστησεν τὴν στήλην αὐτοῦ εὐχαριστοῦσαν τῷ θεῷ, καὶ δεικνύουσαν τοῖς ἀνθρώποις τοῖς πολιταῖς 10 ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ κτίσιώρ. τὸν δὲ εἰρημένον μακροῦρα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τὸν Ἰγνάτιον, διὰ τὸ ἀγαπᾶσθαι παρὰ πάντων ἕνεκὸν τῶν θαυμαστῶν ἔργων αὐτοῦ ὧν ἐπόκει, φόβηθεις ὁ βασιλεὺς μὴ ποτε φημισθῆ καὶ ἀναγορευθῆ ὑπὸ τῶν δημοτικῶν δύο μερῶν, μὴ θέλων δὲ τοῦτον ἀποκτεῖναι, καθὰς πολλοὶ συνεβού- 15 λевον αὐτῷ, βλέποντες αὐτὸν ἀθυμοῦντα, συνήνεσαν αὐτῷ ἐκ δευτέρου ἵνα κτιζομένης παρ' αὐτοῦ τῆς στήλης τοῦ Ἀδγουστειῶνος ἑάσει αὐτὸν ἐκείσε καὶ ἄρῃσι τὰς σκαλώσεις, ὅπως ὑπὸ τοῦ λιμοῦ τελευτήσῃ. ὃ καὶ ἐποίησε. γινὼς τοίνυν ὁ Ἰγνάτιος, μετὰ τὸ τελευτᾶσαι καὶ στήσαι τὴν ἔφιππον στήλην τοῦ βασιλέως, ὅτι 20 εἰάθη ἐκείσε, ᾠδύρετο. ὀψίας δὲ ἤδη γενομένης εὗρε ἐπιτήδευμα ἄριστον. τὸ λεπτὸν σχοινίον ὅπερ εἶχεν εἰς τὸ περισκίον αὐτοῦ, τὸ ὡσεὶ ὄργυιων πενήκοντα πέντε, καὶ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ τὸ ὑποκαμισοβράχιον καὶ τὸ σφικτούριον καὶ τὸ φρακῶλιον

2 τὰ σκαλίματα cod. Lamb.

sini coloris fluvii ad imitationem quattuor fluminum ex paradiso in mare exeuntium facti sunt. cum vero scalas conscendissent et destinas ad trullam suffulciendam erecturi essent, ecclesiam aqua impleverunt usque ad prima catechumenia, et ita ligna in aquam proiecerunt. huius rei gratia quidam dicunt Instinum quoque eam condidisse: sed fallantur: caeterum 458 anni, ex quo templum conditum est, elapsi sunt.

Prope templum statuam suam collocavit, quae deo gratias agens civibus indicat quod ipse tanti operis conditor. cum vero praedictus Ignatius magnae ecclesiae aedificator propter mirabilia opera, quae faciebat, ab omnibus diligeretur, metuens imperator ne quando a duabus populi factionibus imperator salutaretur (neque tamen eum volebat occidere, sicut multi ipsi ipsi anxio suadebant), contentus fuit ut statuam ab ipso in Augusteo erectae, scalis ablati, inclusus relinqueretur et ita fame periret. cognoscens itaque Ignatius, cum equestrem imperatoris statuam iam perfectam erexisset, se ibi derelictum, vicem suam deplorabat. vespere autem facta prudens commentum excogitavit: tenuem nempe funiculum, quem in suo marsupio habebat, circiter 55 orgyiarum, et pallium et subindusiale et intercūlam et tiam suam connexuit et

Georg. Cod. de Orig. Cp.

10

αὐτοῦ λαβὼν συνέβησεν αὐτὰ καὶ ἔκλεισε καὶ ἰδοκίμασεν εἰ φθά-
 P 78 νουσιν ἕως κάτω. εὐρῶν δὲ οὕτως ταῦτα, ἔλθούσης τῆς γυναι-
 κὸς αὐτοῦ μετὰ κλαυθμοῦ πολλοῦ καὶ ὀδυρμοῦ ἐφώνησεν αὐτῆ,
 κοιμωμένης πάσης τῆς πόλεως (νῦξ γὰρ ἦν βαθεῖα) ὅτι ὦδε
 κατελείφθην ἀποθανεῖν. ἀλλ' ἔπαγε καὶ κρυφίως ἀγόρασον δ
 παχὺ σχοινίον, καὶ ἄλειπον αὐτὸ ὑδροπίσω, καὶ πάλιν ἔλθε
 μεσοῦσης νυκτός. καὶ καταλαβούσης τῆ ἐπιούσης νυκτὶ ἐχάλασεν
 ἐκεῖνος ἄπερ εἶχεν, καὶ συνδήσασα ἡ γυνὴ τὸ σχοινίον, ἔσυρεν
 ἐκεῖνος ἐπάνω καὶ προσέδησεν εἰς τὸν πόδα τοῦ ἵππου, καὶ κρα-
 τῶν αὐτὸ κατέβη ὑγιῆς. ἐποίησε δὲ τοῦτο, ἵνα κολλᾷ τὸ σχοι- 10
 νίον ἐκ τοῦ ὑδροπιστοῦ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὅπως μὴ συρεῖς
 B ἀθρόως πέση καὶ τριβείη, καὶ ἵνα τὸ σχοινίον καυθήσεται ὑπὸ
 τοῦ πυρὸς μετὰ τὸ καταβῆναι. λαβὼν τοῦνυν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
 καὶ τοὺς παῖδας νυκτὸς κατέλαβε τὴν Ἀδριανούπολιν, μετασχη-
 ματισθεὶς κατὰ μοναχός, χρόνους τρεῖς, πάντων ὀλομένων καὶ 15
 λεγόντων ὅτι ἐπὶ τοῦ κίονος ἐτελεύτησεν ὑπὸ τοῦ λιμοῦ. μετὰ
 δὲ ταῦτα ἦλθεν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἦν διατρέβων ἐν
 αὐτῇ. καὶ διερχομένου τοῦ βασιλέως εἰς προέλευσιν τῶν ἀγίων
 ἀποστόλων ἠπήντησεν αὐτῷ ἐκεῖσε, αἰτῶν λόγον συμπαθείας τοῦ
 μὴ φοβηθῆναι. γνωρίσας οὖν τοῦτον ὁ βασιλεὺς ἐθαύμασε, καὶ 20
 πᾶσα ἡ σύγκλητος αὐτοῦ. προειβάλλετο δὲ ὁ βασιλεὺς ἄγνοιαν
 ἐπὶ τῷ γεγονότι ἐπὶ τὸν Ἰγνάτιον, καὶ πολλὰ δῶρα δοῦς αὐτῷ
 C ἀπέλυσεν ἐν εἰρήνῃ, εἰπὼν "ἴδε, ὃν θέλει ὁ θεὸς ζῆν, χίλιοι
 οὐκ ἀποκτείνουσι." καὶ ἔκτοτε ἔζησεν ἐν εἰρήνῃ πολλῇ.

glomeravit, tentavitque num ad terram usque pertingerent. interim uxori suae cum magno eulatu et planctu supervenientem conquestus est, universam civitate quiescente (erat enim profunda nox), sibi istic moriendum esse: dixitque ei "abi et clanculum crassum funiculum eme et liquida pice inunge; media autem nocte revertere." cumque sequenti nocte illa venisset, dimisit ipse quae habebat, et funiculum ab uxore annexum sursum ad se retraxit, et pedi statuae alligavit, eoque prehensio incolumis inde descendit. fecit autem hoc eo ut funiculus liquida pice inunctus manibus tenacius haereret, ne alioqui praecipuus in terram delatus contunderetur; et ut funiculus postquam se demisisset comburetetur. proinde assumpta uxore et liberis noctu Adrianopolim profectus est, ibique tres annos in habitu monastico transegit, omnibus credentibus dicentibusque eum apud statuam fame enectum esse. postea Cpolim rediit, ibique commoratus est. imperatori vero in processione ad templum SS. apostolorum obviam occurrit, petens ab illo ut eius misereretur et absque metu vivere permetteret. imperator tandem illum agnoscentem cum universo senatu miratus est. verum imperator factio ignorantem praetendit, et multis beneficiis Ignatium afficiens indemnem dimisit, dicens "ecce quem deus vult vivere, mille homines non interficient." ex eo igitur tempore Ignatius magna cum tranquillitate vixit.

Και ἕως μὲν ὧδε τὸ πέρασ τῶν κατὰ τὴν μεγάλην ἐκκλη-
 σίαν· τοὺς δὲ ἁγίους ἀποστόλους τοὺς μεγάλους, καθὼς προεί-
 ρηται, εὔρε δρομικὴν ἐκκλησίαν, ξυλόστεγον, ξυλότρουλον, κτι-
 σθείσαν παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης. ἡ Θεο-
 5 δώρα δὲ ἡ γυνὴ τοῦ αὐτοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἡ καὶ πολλὴν
 σπουδὴν θεμένη διὰ τὸ διάρχεισθαι κάτωθεν τὸν ποταμὸν τὸν
 Λύκον, ἀνεγείρασα θεμέλλους παμμεγέθεις καὶ λίθους μεγίστους,
 ἔκτισε τὸν ναόν. τὰ δὲ σκάριφα καὶ τὸ σχῆμα ἀπῆρε τοῦ ἁγίου
 Ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἀπὸ Ἐφέσου. τὴν δὲ ὕλην ἅπασαν ἔλα-
 10 βεν ἀπὸ τῆς ἁγίας Σοφίας μετὰ τὸ τελειωθῆναι αὐτὴν καὶ τὰ D
 εὐκτήρια αὐτῆς· ἀπ' ὅτου γὰρ ἤρξατο κτίζεσθαι ἡ ἁγία Σοφία,
 μετὰ τέσσαρα ἔτη ἤρξατο καὶ αὐτὸς κτίζεσθαι ὁ ναός. ἐν δὲ τῷ
 καιρῷ τοῦ μουσιώματος ἔλειψε τῇ δεσποίνῃ χρυσίου ποσότης.
 καὶ ἀδημονούσης ἐπὶ τούτῳ τῆς Ἀυγούστης κατ' ὄναρ ἐφάνησιν
 15 οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι λέγοντες αὐτῇ “μὴ λυποῦ περὶ χαράγματος
 χρυσίου, μηδὲ Ἰουστινιανῷ τῷ ἀνδρὶ σου ἐπιζητήσης νομίσματα·
 ἀλλὰ ἀπελθοῦσα ἔξωθεν τῆς πόρτης Δεξιοκράτους εἰς τὸν αἰ-
 γυαλὸν εὐρήσεις δώδεκα κεράμια γέμοντα χρυσίου κεχωσμένα.” P 74
 ἡ δὲ Ἀυγούστα ἀποστελάσα εὔρεν αὐτὰ γέμοντα, καὶ ἔχοντα
 20 ἕκαστον αὐτῶν ἐπιγραφὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων τὰ ὀνόματα.
 καὶ λαβοῦσα ταῦτα, δοξάσασά τε θεόν, ἔξωδίασεν αὐτὰ εἰς τὸν
 ναόν. καὶ πολλὰ κτήματα καὶ ἀναθήματα καὶ σκεῦῃ χρυσοῦ τε
 καὶ ἀργυροῦ προσεκύρωσε. τελειώσασα δὲ τὸν ναὸν ἔμελλεν κρε-

7 Λύκον] λάτρον cod. Lamb.

Hucusque autem pertinet narratio eorum quae ad magnam eccle-
 siam spectant. templum magnum SS. apostolorum, sicut dictum est,
 forma oblonga, trulla lignea, tectoque ligneo openum invenit, quod
 Constantinus magnus et Helena condiderunt. verum Theodora magni
 Iustiniani uxor multam curam adhibuit, eo quod Lycus amnis istac
 subterlaberetur, magnisque fundamentis positus templum renovavit.
 formam quidem et delineationem a templo S. Iohannis theologi quod
 Ephesi est desumpsit; omnem vero materiam a S. Sophia, postquam ea
 cum oratoriis suis perfecta esset, accepit: nam quadriennio post inchoa-
 tam S. Sophiae structuram templum hoc condi coeptum est. caeterum
 cum iam musio opere incrustandum esset, aurum Augustam defecit;
 cumque ob hoc angeretur, SS. apostoli per somnium ipsi apparuerunt
 dicentes “de pecunia ne sollicita sis, neque a Iustiniano marito tuo
 nummos pete; sed abi extra portam Dexiocratis ad litnus, et ibi inven-
 nies humo condita duodecim vasa fictilia auro impleta.” Augusta igitur
 eo mittens invenit ea plena, et singula nominibus SS. apostolorum in-
 scripta. illaque accipiens gratiis deo actis in templum expendit, et
 multos fundos, ornamenta, vasa aurea et argentea ei donavit. templo

μάσαι τὰς χαλκᾶς ἀλύσεις καὶ τὰς λυχνίας, ὅπως ἐνθρονίσῃ
τὸν ναὸν καὶ ἐγκαινίσῃ αὐτόν. γνοὺς δὲ ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς
B ἐφθόνησεν, ἵνα μὴ προλάβῃ καὶ ἐγκαινισθῆ ἡ περὶ τῆς ἁγίας Σο-
φίας, καὶ παρήγγειλε πανταχοῦ τῆς πόλεως ἵνα μὴ ποιήσωσιν
ἀλύσεις καὶ κρεμάσωσιν ἐκεῖσε. ἡ δὲ βασίλισσα ἐποίησεν ἀπὸ 6
μετάξῃς πλεκτὰ σχοινία πίστει καὶ μόχθῳ, καὶ κρεμάσασα τὰς
πολυφώτους ἀργυρῆς λυχνίας ἐνεκαίνισε καὶ ἐνεθρόνισε τὸν ναὸν,
προλαβοῦσα τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. τὰ δὲ λείψανα τὰ κείμενα
κάτωθεν τῆς ἁγίας τραπέζης τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἤχθησαν παρὰ
Κωνσταντίνου βασιλέως, υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, διὰ 10
C τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Ἀρτεμίου. τὸ δὲ βῆμα, καθὼς ἔστι
μέσον, οὕτω καὶ γέγονεν παρὰ τῆς Ἀδελφούτης Θεοδώρας. τὸ δὲ
μνημοθέσιον τῆς ἁγίας Θεοφανῶ ὁ μέγας Κωνσταντίνος ἐποίησε.
τὸ δὲ ἔξω μνημοθέσιον τῶν τε ὀρθοδόξων καὶ τῶν αἰρετικῶν ὁ
μέγας Ἰουστινιανὸς ἐποίησε, καὶ διὰ μουσίων ἐκαλλώπισεν αὐτό, 15
καὶ ἐκίσε ἐτάφη. ὡσαύτως καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Θεοδώρα ἡ κτί-
σασα τὸν ναόν. τὸ δὲ μουσεῖον ἐκείνο καὶ τὰ μύρμαρα ἀπῆρε
Βασίλειος ὁ βασιλεὺς, ὅτε ὠκοδόμησε τὴν νέαν καὶ τὸν φέρον.

18 καὶ τὴν εἰς τὸν φέρον Lambecius, coll. p. 82 v. 5 et p. 116 v. 10.

itaque absoluto ut dedicari et consecrari posset, aereas catenas lucernis
sustinendis in eo suspendere cogitavit. verum imperator Iustinianus,
hoc intellecto, concedere noluit ut prius quam S. Sophia consecraretur;
et proposuit tota urbe edictum ne quis catenas fabricaret et ibi suspen-
deret. verum Augusta funiculos ex serico bona fide multaque industria
contexit, et argenteis candelabris suspensis consecravit et dedicavit
templum, magnam ecclesiam antevertens. reliquiae vero SS. aposto-
lorum sub altari repositae Constantino imperatore, magni Constantini
filio, opera sancti martyris Artemii allatae sunt. suggestum autem uti
etiamnum in medio situm est, ita a Theodora Augusta exstructum fuit.
memoriam S. Theophanus magnus Constantinus posuit; monumentum
vero exterius orthodoxorum et haeticorum magnus Iustinianus con-
didit, et musivo opere exornavit, ibidemque sepultus est cum coniuge
Theodora, quae templum aedificavit. caeterum musivum opus et mar-
mora eius templi Basilius imperator abstulit, cum ecclesiam cognominē
novam forumque aedificaret.

**ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟ ΚΤΙΣΕΩΣ ΚΟΣΜΟΥ
ΕΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣΑΝ-
ΤΩΝ ΕΝ ΑΥΤΗ. ΤΗ. ΒΑΣΙΛΙΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ
ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑ ΤΩΝ
ΑΓΑΡΗΝΩΝ ΤΑΥΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.**

Ἀπὸ Ἀδάμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη β'βββ'. P 75

ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἕως τῆς πυργοποιίας ἔτη φκ'.

ἀπὸ τῆς πυργοποιίας ἕως τοῦ Ἀβραάμ ἔτη φλ'.

*ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύ-
πτου ἔτη υλ'.*

*ἀπὸ τῆς ἐξόδου ἕως τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Σολο-
μῶντος ἔτη ψ'.*

*ἀπὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ ἕως τῆς αἰχμαλωσίας
ἔτη υκ'.*

**DE ANNIS AB ORBE CONDITO,
USQUE AD IMPERIUM CONSTANTINI MAGNI: ET DE HIS,
QUI IN IPSA URBIUM REGINA REGNARUNT, USQUE DUM
AB AGARENIS CAPTA EST.**

Ab Adamo usque ad diluuium sunt anni 2242.

A diluuiio usque ad turris aedificationem sunt anni 525.

A turris aedificatione usque ad Abraham sunt anni 530.

*Ab Abrahamo usque ad exitum filiorum Israel ex Aegypto sunt
anni 430.*

Ab exitu usque ad aedificationem templi Salomonis sunt anni 700.

*Ab aedificatione templi usque ad captiuitatem Israelitarum sunt
anni 424.*

B ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἕως Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνο^ς
ἔτη τιθ'.

ἀπὸ Ἀλεξάνδρου ἕως τῆς συγκαταβάσεως Χριστοῦ
ἔτη τλα'.

ὁμοῦ χρόνοι μέχρι τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν ὁ
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔτη εφ'.

Αἰεὶ δὲ εἰδέναι ὅτι ἡ σωτήριος σταύρωσις τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ γέγονε κατὰ τὸ εφλδ' ἔτος. κύκλος τοῦ μὲν
ἡλίου ιη', τῆς δὲ σελήνης πέμπτος. ἡμέρα ἕκτη, ὥρα ἐνάτη,
τῷ ὀγδῶ καὶ δεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Τιβερίου. [ἦν δὲ 10
τεσσαρεσκαιδέκατη τῆς σελήνης, τουτέστι τὸ νομικὸν φάσκα,
μηνὸς Ἀπριλλίου ιη', ἡ δὲ ἅγια ἀνάστασις τῇ εἰκοστῇ.]

C Ἀπὸ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἕως τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἔτη
τκε'. ὁμοῦ τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕως τοῦ μεγάλου Κωνσταν-
τίνου ἔτη εωκέ'. 15

Ὁ οὖν μέγας Κωνσταντῖνος ἐκράτησε τῆς βασιλείας τῷ
εἰρημένῳ ἔτει εωκέ', καὶ ἐν τῷ δωδεκάτῳ χρόνῳ τῆς αὐτοῦ
βασιλείας ἔκτισε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐβασίλευσε δὲ τὰ ὅλα
ἐν τε Ῥώμῃ καὶ Κωνσταντινουπόλει ἔτη λγ'.

Ὁ Κωνσταντῖος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ἔτη ια' ἡμέ-20
ρας κδ'.

Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης ὁ βέβηλος καὶ θεήλατος ἔτη δύο
ἡμῶν ἡμέρας ιε'.

20 κωνσταντῖνος codd.

immo ἔτη κδ' ἡμέρας ια'. Lamb.

A captivitate usque ad Alexandrum Macedonem sunt anni 318.

Ab Alexandro usque ad descensionem Christi sunt anni 331.

In summam vero usque eo dum Christus humanam induit natu-
ram anni sunt 5500.

Sed sciendum est quod salutaris crucifixio domini nostri Iesu
Christi facta sit anno mundi 5534, cyclo solis 18, lunae quinto, feria
sexta, hora nona, decimo octavo anno imperatoris Tiberii.

A Christo autem usque ad Constantinum magnum sunt anni 325,
et in summa ab orbe condito usque ad Constantinum magnum anni
sunt 5825.

Imperio igitur potitus est Constantinus magnus supradicto anno
5825, et duodecimo anno sui imperii Cpolim aedificavit. simul autem
Romae et Cpoli imperavit annos 33.

Constantius filius eius imperavit annos 24 dies 11.

Julianus apostata profanus et deo repugnans annos 2 dies 15.

Οὐαλεντινιανὸς ὁ εὐσεβῆς καὶ φιλόθεος σὺν Οὐάλεντι τῷ
 δυοσεβῆ καὶ Ἀρειανῷ ἔτη ιδ'.

Γρατιανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ τοῦ ρηθέντος Οὐάλεντος ἔτη γ'. P 76

Θεοδόσιος ὁ μέγας ὁ ἐξ Ἰσπανίας, ὁ εὐσεβέστατος καὶ
 ἰμμοσπότηρος, ἔτη ιζ'.

Ἀρκάδιος καὶ Ὀνώριος οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἔτη ιγ'.

Θεοδόσιος ὁ μικρὸς ὁ υἱὸς Ἀρκαδίου, ὁ καλλίγραφος, ὁ
 εὐσεβέστατος καὶ φιλάγαθος, ἔτη μβ'.

Μαρκιανὸς ὁ ἀποκαλυφθεὶς ἀπὸ Θεοῦ, ὁ πάσης καλοκαγα-
 10 θίας ἔμπλωος, ἔτη ε' καὶ ἡμισυ.

Λέων ὁ Μακέλης ὁ εὐσεβῆς καὶ πιστότατος ἔτη ιη'.

Λέων ὁ μικρὸς ὁ ἔκγονος αὐτοῦ, υἱὸς Ζήνωνος, ἔτος α'. B

Ζήνων ὁ ἐπικληθεὶς ἀγόνατος, ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἔτη β' καὶ
 ἡμισυ, ἡμέρας κδ'.

15 Βασιλίσκος ὁ εὐσεβῆς ἔτη β' μῆνας η' ἡμέραν α'.

Καὶ πάλιν Ζήνων ἔτη ια' ἡμέρας ιε'.

Ἀναστάσιος ὁ δίκωρος, ὁ ἀπὸ Σελέτρων, ἔτη κζ' μῆνας δ'
 ἡμέρας γ', ὁ πυρρίκανστος καὶ αἵρετικὸς.

Ἰουστίνος ὁ Θραξ ὁ κράτιστος καὶ εὐσεβῆς καὶ εὐμετά-
 20 δοτος ἔτη η'.

3 Οὐαλεντινιανοῦ Lamb. γ'] ις' Lamb. 17 μελέντρων
 cod. Vallicell. σιλεντιαρῶν Lamb.

Valentinianus pius et dei amans, cum Valente impio et Ariano,
 imperavit annos 14.

Gratianus filius supradicti Valentiniani imperavit annos 16.

Theodosius magnus ex Hispania oriundus, piissimus et mali osor,
 imperavit annos 17.

Arcadius et Honorius filii eius annos 13.

Theodosius iunior, filius Arcadii, calligraphus, piissimus et vir-
 tutis amans, annos 42.

Marcianus, a deo declaratus, omni probitate plenus, imperavit
 annos sex cum dimidio.

Leo Macela, pius et religiosissimus, annos 18.

Leo iunior ipsius nepos, filius Zenonis, imperavit annum unum.

Zeno cognominatus Agonatus, pater Leonis iunioris, imperavit
 annos duos cum dimidio, dies 24.

Basiliscus imperavit annos 2, menses 8.

Iterum Zeno imperavit annos 2, dies 15.

Anastasius Dicorus, ex Silentario, imperavit annos 27, menses 4,
 dies 3. hic haereticus fuit et fulmine combustus.

Iustinus Thrax, potens pius et liberalis, imperavit annos 5.

C *Ἰουστινιανὸς ὁ ἀδελφόςπαις αὐτοῦ, ὁ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἔτη λη' καὶ ἡμῖσι.*

7 *Ἰουστίνος ὁ ἀπὸ καυροπαλάτων, ὁ ἀδελφόςπαις αὐτοῦ, ὁ δίκαιότατος, ἔτη υγ'.*

Τιβέριος ὁ Θραξ ἔτη ε'. 5

Μαυρίκιος ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ εὐσεβέστατος καὶ μισοπάληρος ἔτη κ'.

Φωκῆς ὁ Καππάδοξ ὁ τύραννος καὶ αἰμαβόρος καὶ δυσσεβῆς ἔτη η' καὶ ἡμῖσι, ἡμέρας η'.

Ἡράκλειος ὁ στρατηγὸς τῆς Ἀφρικῆς ἔτη λ'. 10

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτος α'.

Κωνσταντῖνος ὁ ἔκγονος Ἡρακλείου, ὁ δυσσεβῆς καὶ μαιφόνος, ἔτη κα'.

D *Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πωγωνάτος, ὁ τοῦ Λυρραχίου, ὁ εὐσεβέστατος καὶ πρωτότατος, ἔτη ιζ'.* 15

Τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕως τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥινοτιμήτου ἔτη ζκα'.

Ἰουστινιανὸς ὁ ἐνόντημος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ ἀγριώτατος καὶ ἀκρατῆς θυμοῦ τυραννομένη, ἔτη ε'.

Λεόντιος ἔτη γ'. 20

Ἀψίμαρος ὁ καὶ Τιβέριος ἔτη ζ'.

Ἰουστινιανὸς τὸ δεύτερον ἔτη ς'.

Iustinianus magnus, nepos eius ex sorore, magnae ecclesiae conditor, imperavit annos 38 cum dimidio.

Iustinus, ex caesopala, Iustiniani ex fratre nepos, iustissimus, imperavit annos 13.

Tiberius Thrax imperavit annos 5.

Mauricius eius gener, piissimus et probissimus, imperavit annos 60 menses 4.

Phocas Cappadox, tyrannus sanguinarius et impius, imperavit annos 8 cum dimidio, dies 8.

Heraclius praefectus Africae imperavit annos 30.

Constantinus eius filius imperavit annum unum.

Constantinus nepos Heraclii, impius et homicida, imperavit annos 27.

Constantinus filius eius dictus Pogonatus, Dyrrhachinus, piissimus et mansuetissimus, annos 17.

A creatione mundi usque ad imperium Iustiniani Rhinotmeti anni sunt 6121.

Iustinianus Rhinotmetus, Constantini Pogonati filius, ferox et animi tyrannici impotens, annos 10.

Leontius annos 3.

Tiberius Apsimaros annos 7.

Iustinianus secundum annos 6.

Φιλίππικὸς ὁ καὶ Βαρδάνιος, ὁ δυσσεβῆς καὶ αἰσχρὸς καὶ
μιαρὸς, ἔτη β'.

Ἀναστάσιος ὁ καὶ Ἀρτέμιος, ὁ εὐσεβέστατος καὶ πρωτοα- P 77
σηκρήτης καὶ φιλόσοφος, ἔτη β'.

5 Θεοδοσίος ὁ Ἀδραμυτηνός, ὁ πραύτατος καὶ συμπαθέ-
στατος, ἔτος α'.

Λέων Ἰσαυρὸς ὁ Κόνων, ὁ Συρογενής, ὁ μισάγιος καὶ
ἐναγής καὶ ἀντίθεος, ἔτη κδ' καὶ ἡμίσιον, ἡμέρας ε'.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ κοπερώννυμος, ὁ δυσσεβῆς
10 καὶ καμμίαρος, γεγωνὸς καὶ σκωληκόβρωτος πρὸ τοῦ τεθῆναι,
ἔτη λδ' μηνῶν γ'.

Λέων ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ ἐκ τῆς Χαζάρης, ὁ βέβηλος καὶ
ἀποτρόπιος, ἔτη ιε'.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ νεωτερίζων τυφλωθεὶς, ὁ B
15 υἱὸς τῆς Εἰρήνης, ἔτη ις'.

Εἰρήνη μόνη ἔτη ε'.

Νικηφόρος ὁ Σελευκέυς, καὶ συμπαθῆς καὶ φιλοδίκαιος
καὶ φιλόδακρυς, ἀπὸ γενικοῦ, ἔτη θ'.

Σταυράκιος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτος α' μηνῶν δ'.

20 Μιχαὴλ ὁ Παγγαβὲ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, ὁ φιλάγαθος καὶ
εὐσεβέστατος, ἔτη β'.

Λέων ὁ παραβάτης, ὁ Ἀρμένιος, ὁ δυσσεβῆς καὶ ἀνή-
μερος, καὶ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἔτη ζ' μηνῶν ε'.

Philippicus Bardanes, impius impurus et scelestus, annos 2.
Anastasius, qui et Artemius, piissimus, protoasceticus et philo-
sophus, annos 2.

Theodosius Adramytenus, mansuetissimus et misericors, annum
unum.

Leo Conon ex Isauria oriundus, impurus, deoq̄ue et sanctis ini-
micus, annos 24 cum dimidio et dies 5.

Constantinus Copronymus, filius eius impius et impurus, qui a
vermibus corrosus perit, annos 34 menses 3.

Leo filius eius, ex Chazara natus, profanus et abominandus,
annos 6.

Constantinus Leonis et Irenes filius, a matre excaecatus, an-
nos 16.

Irena sola annos 5.

Nicephorus ex Seleucia oriundus, misericors, iustus, ex generali
logotheta, annos 9.

Stauracius filius eius annum unum menses 4.

Michael Rangabe, gener Nicephori probus et piissimus, annos 2.

Leb ex Armenia oriundus, impius et ferox, cum Constantino
filio, annos 7 menses 5.

C *Iουστινιανός ὁ ἀδελφός αὐτοῦ, ὁ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἔτη λη' καὶ ἡμιον.*

7 *Iουστίνος ὁ ἀπὸ καυροπαλάτων, ὁ ἀδελφός αὐτοῦ, ὁ δίκαιότατος, ἔτη ιγ'.*

Τιβέριος ὁ Θραξ ἔτη ε'.

Μαυρίκιος ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ εὐσεβέστατος καὶ μισσηνῶν ἦρος ἔτη κ'.

Φακῆς ὁ Καππάδοξ ὁ τύραννος καὶ αἰμώδης καὶ δυσσεβῆς ἔτη η' καὶ ἡμιον, ἡμέρας η'.

Ἡράκλειος ὁ στρατηγὸς τῆς Ἀφρικῆς ἔτη λ'.

Κωνσταντίνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτος α'.

Κωνσταντίνος ὁ ἔκγονος Ἡρακλείου, ὁ δυσσεβῆς καὶ μαιφόνος, ἔτη κα'.

D *Κωνσταντίνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πωγωνάτος, ὁ τοῦ Ἀυραχίου, ὁ εὐσεβέστατος καὶ πρῶτατος, ἔτη ιζ'.*

Τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕως τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ τοῦ ἑννοτηῆτος ἔτη ρκα'.

Iουστινιανός ὁ ἑννοτητος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ ἀγρώτατος καὶ ἀκρατῆς θυμοῦ τυραννομήτηρ, ἔτη ι'.

Λεόντιος ἔτη γ'.

Ἀψίμαρος ὁ καὶ Τιβέριος ἔτη ζ'.

Iουστινιανός τὸ δεύτερον ἔτη ς'.

Iustinianus magnus, nepos eius ex sorore, magnae ecclesiae conditor, imperavit annos 38 cum dimidio.

Iustinus, ex caropalata, Iustiniani ex fratre nepos, iustissimus, imperavit annos 13.

Tiberius Thrax imperavit annos 5.

Mauricius eius gener, piissimus et probissimus, imperavit annos 30 menses 4.

Phocas Cappadox, tyrannus sanguinarius et impius, imperavit annos 8 cum dimidio, dies 8.

Heraclius praefectus Africae imperavit annos 30.

Constantinus eius filius imperavit annum unum.

Constantinus nepos Heraclii, impius et homicida, imperavit annos 27.

Constantinus filius eius dictus Pogonatus, Dyrhachinus, piissimus et mansuetissimus, annos 17.

A creationis mundi usque ad imperium Iustiniani Rhinotmeti anni sunt 6121.

Iustinianus Rhinotmetus, Constantini Pogonati filius, ferox et animi tyrannici impotens, annos 10.

Leontius annos 3.

Tiberius Apsimarus annos 7.

Iustinianus secundum annos 6.

Φιλίππικος ὁ καὶ Βαρδάνιος, ὁ δυσσεβῆς καὶ αἰσχροὺς καὶ
μιαροὺς, ἔτη β'.

Ἀναστάσιος ὁ καὶ Ἀρτέμιος, ὁ εὐσεβέστατος καὶ πρωτοα- P 77
σηκρήτης καὶ φιλόσοφος, ἔτη β'.

5 Θεοδοσίος ὁ Ἀδραμυτηνός, ὁ πραύτατος καὶ συμπαθέ-
στατος, ἔτος α'.

Λέων Ἰσαυρὸς ὁ Κόνων, ὁ Συρογενῆς, ὁ μισάγιος καὶ
ἐναγῆς καὶ ἀντίθεος, ἔτη κδ' καὶ ἡμίσιον, ἡμέρας ε'.

10 Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ κοπρῶνυμος, ὁ δυσσεβῆς
καὶ παμμύαρος, γεγωνὸς καὶ σκωληκόβρωτος πρὸ τοῦ τεθνήσκειν,
ἔτη λδ' μῆνας γ'.

Λέων ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ ἐκ τῆς Χαζάρης, ὁ βέβηλος καὶ
ἀποτρόπαιος, ἔτη ιε'.

15 Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ νεωτερίζων τυφλωθεὶς, ὁ B
υἱὸς τῆς Εἰρήνης, ἔτη ις'.

Εἰρήνη μόνη ἔτη ε'.

Νικηφόρος ὁ Σελευκεύς, καὶ συμπαθῆς καὶ φιλοδίκαιος
καὶ φιλόδακρυς, ἀπὸ γενικοῦ, ἔτη θ'.

Σταυράκιος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτος α' μῆνας δ'.

20 Μιχαὴλ ὁ Ραγγαβὴ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, ὁ φιλάγαθος καὶ
εὐσεβέστατος, ἔτη β'.

Λέων ὁ παραβάτης, ὁ Ἀρμένιος, ὁ δυσσεβῆς καὶ ἀνή-
μερος, καὶ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἔτη ζ' μῆνας ε'.

Philippicus Bardanes, impius impurus et scelestus, annos 2.

Anastasius, qui et Artemius, piissimus, protoasecretis et philo-
sophus, annos 2.

Theodosius Adramytenus, mansuetissimus et misericors, annum
unum.

Leo Conon ex Isauria oriundus, impurus, deoque et sanctis ini-
micus, annos 24 cum dimidio et dies 5.

Constantinus Copronymus, filius eius impius et impurus, qui a
vermibus corrosus perit, annos 34 menses 3.

Leo filius eius, ex Chazara natus, profanus et abominandus,
annos 3.

Constantinus Leonis et Irenes filius, a matre excaecatus, an-
nos 16.

Irene sola annos 5.

Nicephorus ex Seleucia oriundus, misericors, iustus, ex generali
logotheta, annos 9.

Stauracius filius eius annum unum menses 4.

Michael Rangabe, gener Nicephori probus et piissimus, annos 2.

Leo ex Armenia oriundus, impius et ferox, cum Constantino
filio, annos 7 menses 5.

Μιχαὴλ ὁ τραυλός, ὁ Ἀμωραῖος, ὁ καὶ ἀφροσύνης καὶ ἀπειροκαλίας ἔμπλεος καὶ εἰκονομάχος, σὺν Θεοφίλῳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, ἔτη ἡ' μῆνας γ'.

Θεόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη ιβ' μῆνας γ'.

C Μιχαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ μεθυστῆς μετὰ Θεοδώρας τῆς μη-5
τρὸς αὐτοῦ, τῆς εὐσεβεσιότητος καὶ ὁρθοδόξου, ἔτη ιε'. ὁ τοιοῦτος
ἀνηγορεύθη κατὰ τὸ ε' ἔτος. καὶ μόνος ὁ μεθυστῆς ἔτη ι'.

Ὁ αὐτὸς Μιχαὴλ σὺν Βασιλείῳ τῷ Μακεδόνι ἔτος α'
μῆνα α'.

καὶ Βασίλειος ὁ Μακεδών, ὃς ἀνηγορεύθη κατὰ τὸ ,εε' 10
ἔτος, ὃ μὲν ἡ'. ἕτερος ιδ'.

Λέων ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ σοφὸς σὺν Ἀλεξάνδρῳ, κατὰ τὸ ,ετξε'
ἔτος, ἔτη κξ' μῆνας ἡ'.

Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος πορφυρογέννητος, ὁ υἱὸς Λέοντος
τοῦ σοφοῦ, σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἔτη ἡ', κατὰ τὸ ,ευκβ'. 15

Ῥωμανὸς ὁ υἱὸς Ἀβυστάκτου ὁ Λακαπηρός, ὁ πρέσβυς,
D ὁ πενθερὸς τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου, σὺν αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς
αὐτοῦ ἔτη κξ'. ὁ τοιοῦτος Ῥωμανὸς ἀνηγορεύθη μηνὶ Δεκεμ-
βρίῳ ια', Ἰνδικτιῶνος ἡ', ἔτους ,ευκῆ'. μετὰ δὲ διετῇ χρόνον
τῆς βασιλείας αὐτοῦ, κατὰ τὴν πρώτην Ἰνδικτιῶνα τοῦ ,ευλ' 20
ἔτους, ἐξέθετο τὴν περὶ προτιμήσεως νεαρᾶν. κατὰ δὲ τὴν

1 i. e. ὁ ἀμορῖός. Lamb. 3 γ'] δ' Vallicell. 10 ,ετοδ'
Lamb. 13 ἡ'. ἀλέξανδρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ μόνος κατὰ τὸ
,ευνα' ἔτος τε α' μῆναν α'. cod. Vallicell. 19 ια'] ιε' Vallicell.

Michael Balbus, Amoraeus, amens, ineptus et imaginum hostis,
cum Theophilo filio, annos 8 menses 3.

Theophilus filius eius annos 12 menses 3.

Michael filius eius, cognomento ebriosus, cum Theodora matre
sua piissima et orthodoxa, annos 15. hic imperare coepit anno 6349,
et imperavit solus annos 10.

Idem Michael cum Basilio Macedone annum unum et mensem
num.

Basilius Macedo, qui imperator creatus est anno 6374, imperavit
solus annos 19.

Leo filius eius cognomento Sapiens, cum Alexandro, anno 6397,
imperavit annos 27 menses 8.

Constantinus primus Porphyrogenitus, filius Leonis sapientis,
imperavit cum matre annos 8, anno 6422.

Romanus filius Abastacti Lacapenus, cognomento senior, socer
Constantini Porphyrogeniti, imperavit cum ipso et filiis suis annos 26.
hic Romanus imperator creatus est die undecimo Decembris, octava in-
dictione, anno 6428. postquam vero biennium imperavit, prima scilicet
indictione anni 6430, edidit novellam de iure praelationis. indictione

δευτέρα^ν ἰνδικτιῶνα τοῦ ,ϡυλζ' ἔτους τὸ περὶ τῶν ὑπεισερχομένων
 δυνατῶν εἰς ἀνακοινώσεις πενήτων. ἀνακλῆ δὲ καὶ ἡ τοιαύτη
 νεαρὰ καὶ εἰς τὴν παρελθοῦσαν τηρικαῦτα πρώτην ἰνδικτιῶνα,
 τουτέστι τὸν τοῦ λιμοῦ τοῦ μεγάλου καιρὸν. κατὰ δὲ τὴν πέμ- P 78
 5 πτην τοῦ ,ϡυνέ' ἔτους ἐπεκύρωσεν τοιαύτην νομοθεσίαν ὁ βασι-
 λεὺς κύριος Κωνσταντῖνος. τὰ δὲ ἐπ' ἔτη, ὧν ὁ Δεκαπολίτης
 ἐν τῇ λυ' μένεται, οὐκ ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς πρώτης ψηφίζονται
 νομοθεσίας, ἥτοι τοῦ ,ϡυλζ' ἔτους, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πρώτης ἰνδι-
 κτιῶνος τοῦ ,ϡυλζ' ἔτους ἥτοι τοῦ λιμοῦ, εἰς ὃν καὶ ἀνακλῆ ἡ
 10 τοιαύτη νομοθεσία, μέχρι τῆς αὐτοῦ αὐτοκρατορίας τοῦ αὐτοῦ
 βασιλέως Κωνσταντίνου.

Καὶ πάλιν Κωνσταντῖνος ὁ πορφυρογέννητος μετὰ Στεφάνου
 καὶ Κωνσταντίνου, οἱ ἐπ' αὐτοῦ τῆς βασιλείας ἐξεβλήθησαν καὶ
 ἐξωρίσθησαν.

15 Ὁ οὖν ἄρθεις Κωνσταντῖνος ὁ πορφυρογέννητος σὺν τῇ B
 μητρὶ αὐτοῦ, ὡς εἶρηται, ἐκράτησε τῆς βασιλείας ἔτη ζ'. καὶ
 πάλιν μετὰ Στεφάνου καὶ Κωνσταντίνου τῶν γυναικαδέλφων αὐ-
 τοῦ ἡμέρας μβ'. καὶ μονοκράτωρ σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ῥωμανῷ,
 κατὰ τὴν τρίτην ἰνδικτιῶνα τοῦ ,ϡυλζ' ἔτους, ἔτη ιε' ἡμέρας ιθ'.

20 Ὁ κύριος Ῥωμανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ, τὸ παιδίον, σὺν τοῖς
 υἱοῖς αὐτοῦ Βασιλείῳ τῷ Βουλγαροκτόνῳ καὶ Κωνσταντίνῳ τοῖς
 πορφυρογενήτοις ἔτη γ' μῆνας δ'. ὁ δὲ Βασίλειος καὶ Κων-
 σταντῖνος οἱ τούτου υἱοί, πάμβρεφοι ὄντες, ἡμέρας ζ'.

1 ,ϡυλζ' Vallicell. 3 τηρικαῦτα i. e. τοῦ ,ϡυλ' ἔτους. Lamb.
 12 Στεφ.] σεβαστοκράτορος Vallicell.

autem secunda anni 6437 edidit novellam de potentibus in consortia
 pauperum succedentibus; quae etiam ad praeteritam primam indictionem
 sive tempus magnae famis pertinet. eandem novellam indictione quinta
 anni 6455 imperator Constantinus confirmavit. caeterum 18 anni, quo-
 rum Decapolita in *** meminit, numerantur a prima indictione anni
 6437. sed ab indictione prima anni 6430 sive tempore famis, ad quod
 haec quoque constitutio refertur, usque ad imperium imperatoris Con-
 stantini.

Iterum Constantinus Porphyrogenitus imperavit cum Stéphane et
 Constantino, qui ab ipso imperio detrusi et in exsilium acti sunt.

Imperavit igitur, ut supradictum est, Constantinus Porphyro-
 genitus cum matre annos 7, et iterum cum Stéphano et Constantino
 uxoris suae fratribus dies 42; et solus cum Romano filio annos 15
 dies 19, indictione tertia anni 6437.

Dominus Romanus filius eius, cognomento Puer, cum filiis suis
 Basilio et Constantino Porphyrogenitis imperavit annos 3, menses 4.
 Basilius autem et Constantinus filii eius, infantes, imperaverunt dies 6.

Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς ὁ ἅγιος, ὁ σφαγείς ὑπὸ τοῦ Τζιμισχῆ, ἔτη ἕ' μῆνας γ' ἡμέρας ἕ'.

C Ἰωάννης ὁ Τζιμισχῆς ἔτη ἕ' μῆνα α'.

Ὁ κύριος Βασίλειος ὁ πορφυρογέννητος ἔτη νβ' μῆνας α' μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ πορφυρογεννήτου, 5 ἦγον ὁ κύριος Βασίλειος χρόνους ν', ὁ δὲ κύριος Κωνσταντίνος μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μονοκράτωρ χρόνους β' μῆνας α'. [καὶ προστάξας γενέσθαι τὰ ἰσωδικὰ ἐτελείωσε ταῦτα ἐν ἔτει τῷ 597'. τὴν δὲ νεαρὰν αὐτὸς τὴν μεγάλην ἐκθέμενος ἐξεφώνησε αὐτὴν μηνὶ Ἰανουαρίῳ, ἰνδικτιῶνος θ', ἔτους 598'.] 10

Κωνσταντίνος ὁ πορφυρογέννητος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἔτη β' μῆνας α'.

D Ῥωμανὸς ὁ Ἀργυρόπουλος σὺν Ζωῇ τῇ θυγατρὶ τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου ἔτη ἕ' μῆνας ἕ'.

Μιχαὴλ ὁ Παφλαγῶν ἐν ἔτει 598' σὺν τῇ αὐτῇ Ζωῇ 15 ἔτη ἕ' μῆνας θ'.

Μιχαὴλ ὁ ἀπὸ Καῖσαρ ὁ ἀνεμῶς αὐτοῦ, ὁ καὶ Καλαφάτης λεγόμενος, ὁ τυφλωθεὶς εἰς τὸ σῆμα, μῆνας δ' ἡμέρας ιθ'. ὃς καὶ ἐκπεσὼν τῆς βασιλείας προσέφυγε τῇ μονῇ τῶν Στουδίου, κἀκίεισε παρὰ τοῦ λαοῦ καταχθεὶς ἐν τῷ κιονίῳ τοῦ σήματος 20 ἐτυφλώθη παρὰ Νικηφόρου ἐπάρχου τοῦ Καπάνειος.

Αἱ δὲ δύο ἀδελφαὶ καὶ δέσποιναι, ἧ τε κυρὰ Ζωὴ καὶ κυρὰ Θεοδώρα, μοναρχήσασαι μῆνας τρεῖς, ἀνεκαλέσαντο Κων-

9. αὐτοῦ Vallicell.

Nicephorus Phocas, qui a Tzimisce interfectus est, imperavit annos 6 menses 3 dies 6.

Ioannes Tzimiscus annos 6 et mensem unum.

Dominus Basilius Porphyrogenitus cum fratre Constantino Porphyrogenito imperavit annos 52 menses 11, nimirum dominus Basilius annos 50, et dominus Constantinus post mortem fratris solus annos 2 menses 11.

Constantinus Porphyrogenitus, frater eius, annos 2 menses 11.

Romanus Argyropylus cum Zoe filia supradicti Constantini annos 5 menses 6.

Michael Paphlago ab eadem Zoe ad imperium vocatus anno 6541 imperavit annos 7 menses 9.

Michael Calaphates, nepos eius, ex Caesare imperator creatus et excaecatus in Sigmate, imperavit menses 4 dies 19. hic imperio detrusus confugit in monasterium Studii, et inde a populo extractus et in columna Sigmatis excaecatus est a Nicephoro praefecto.

Caeterum duae sorores et Augustae, nimirum domina Zoe et domina Theodora, postquam solae imperaverant menses 3, accersive-

σταντῖνον τὸν μονομάχον, ἐξόριστον ὄντα ἐν τῇ νήσῳ τῇ Μιτυ-
λήνῃ, καὶ ἐποίησαν αὐτὸν βασιλέα συζυγέστα τῇ Ζωῆ, μηνὶ P 79
Ἰουνίῳ ἰά, ἰνδικτιῶνος ε', ἔτους 597^ο καὶ ἐκράτησε τῆς βασι-
λειας ὁ μονομάχος ἕτη γ' μηνῶς 5.

5 Ἡ κυρὰ Θεοδώρα ἡ πορφυρογέννητος ἔφθασε μοναρχήσασα
ἔτος α' μηνῶς ἡ' ἡμέρας κ'. εἶτα τὸν κύριον Μιχαὴλ τὸν γέ-
ροντα, τὸν ἀπὸ στρατιωτικοῦ, βασιλέα ἀναγορεύουσα, καὶ ζή-
σασα μετ' αὐτοῦ ἡμέρας ε', ἐτελεύτησε κατὰ τὴν κβ' τοῦ Ἀγού-
στου μηνός, τῆς θ' ἰνδικτιῶνος τοῦ 598^ο ἔτους.

10 Ὁ κύριος Μιχαὴλ ὁ γέρον ὁ στρατιωτικὸς ἐκράτησθε κατὰ
τὴν κβ' τοῦ Ἀγούστου μηνός, τῆς θ' ἰνδικτιῶνος τοῦ 598^ο B
ἔτους. ἔξεβλήθη δὲ τῆς βασιλείας κρατήσας ἔτος α' ἡμέρας ἰά.

Ὁ κύριος Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνὸς μετὰ Αἰκατερίνης τῆς γυ-
ναικὸς αὐτοῦ ἕτη β' μηνῶς β' ἡμέρας κδ'.

15 Ὁ κύριος Κωνσταντῖνος ὁ Δούκας ἕτη 5' μηνῶς 5'. καὶ
τελευτήσας κατέλιπε βασιλεύουσαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τὴν δέσποιν-
αν, τὴν κυρὰν Εὐδοκίαν τὴν Μακρομβολίτισσαν, σὺν τῷ νιῷ
αὐτοῦ τῷ κυρῷ Μιχαὴλ καὶ τῷ κυρῷ Κωνσταντίνῳ τῷ πορφυρο-
γεννήτῳ. ἐκράτησεν οὖν καὶ ἡ κυρὰ Εὐδοκία ἡ δέσποινα σὺν

20 τοῖς δυοῖν υἱοῖς αὐτῆς μηνῶς 5' ἡμέρας ε'. εἶτα λαβοῦσα ἄνδρα
γνώμη τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς συγκλήτου πάσης τὸν κύριον

8 κβ' τοῦ] κζ' τοῦ αὐτοῦ μ. Vallicell.

13 ὁ κύριος Κωνσταν-
τῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἕτη β' μηνῶς β'
ῶρας κδ' alii.

runt Constantinum Monomachum, in insula Mitylene exsulantem, et Zoę
ei in matrimonium data imperatorem creaverunt, die Iunii undecimo,
indictione decima anni 6550. imperavit autem Monomachus annos 13
menses 7.

Domina Theodora Porphyrogenita imperavit sola annum 1 men-
ses 8 dies 20; postea dominum Michaelē seniore m Stratioticū de-
claravit imperatorem, et cum eo vixit dies 5. obiit autem die 22 Au-
gusti, indictione nona anni 6564.

Dominus Michael Senior ac Stratioticus dictus imperare cępit
die 22 Augusti, indictione nona anni 6564. detrusus autem est im-
perio, cum imperasset annum 1 dies 11.

Dominus Isaciū Comnenus cum Haecaterina uxore sua impe-
ravit annos 2 menses 2 dies 24.

Dominus Constantinus Ducas imperavit, annos 7 menses 6, et
moriens imperii heredes reliquit Augustam Eudociam uxorem suam et
filios dominum Michaelē et dominum Constantium Porphyrogenitum.
imperavit igitur domina Eudocia Augusta cum duobus filiis menses 7
dies 10. postea assensu patriarchę et universi senatus nupsit domino

C Ῥωμανὸν τὸν Διογένην ἀνηγόρευσεν αὐτὸν βασιλέα κατὰ τὸν Μάρτιον μῆνα τῆς ε' Ἰνδικτιῶνος τοῦ 590^ο ἔτους.

Ὁ κύριος Ῥωμανὸς ὁ Διογένης μετὰ τῆς κυρᾶς Εὐδοκίας ἔτη γ' μῆνας η'. καὶ διαφόρως ἐκστρατεύσας κατὰ Περσῶν, ἐν τῇ τρίτῃ αὐτοῦ ἐκστρατείᾳ ἐκρατήθη αἰχμάλωτος παρὰ τοῦ 5 σουλτάνου καὶ τῶν Τούρκων. ἀνηγορεύθη δὲ βασιλεὺς ὁ κύριος Μιχαὴλ ὁ Δούκας, καὶ ἐκράτησε τῆς βασιλείας ἅμα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Εὐδοκίᾳ, καὶ συνεβασίλευσε ταύτῃ μῆνα α'. κατεβίβασε δὲ πάντας καὶ ἀπέκειρε, μόναρχος αὐτὸς κληθεὶς.

Ὁ οὖν κύριος Μιχαὴλ ὁ Δούκας, ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου 10
D Κωνσταντίνου καὶ τῆς Μακρομβολιτισσῆς κυρᾶς Εὐδοκίας, μετὰ Μαρίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἔτη ε' καὶ ἥμισυ. καταβιβασθεὶς δὲ παρὰ τοῦ Βοτανιάτου ἀπὸ προδοσίας τῆς συμβίβου αὐτοῦ, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνδυσθεὶς, ἀπεστάλη εἰς τὴν μονὴν τῶν Στουδίου. ὕστερον δὲ γέγονε καὶ μητροπολίτης Ἐφέσου. 15

Ὁ κύριος Νικηφόρος ὁ Βοτανιάτης ἔτη γ' καὶ ἥμισυ. κατεβιβάσθη δὲ τῆς βασιλείας κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Ἀπριλλίου μηνὸς τῆς δ' Ἰνδικτιῶνος τοῦ 599^ο ἔτους, καὶ ἀποσταλεὶς ἐν τῇ μονῇ τῆς περιβλέπτου ἀπεκάρη.

Ὁ κύριος Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ὁ πάππος τοῦ κραταιοῦ 20
καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως, ἐβασίλευσεν ἐδσεβῶς ἔτη λζ' μῆνας δ'.
P 80 καὶ ἥμισυ, ἐτελεύτησε δὲ κατὰ τὴν ιε' τοῦ Αὐγούστου μηνός,

9 μόναρχος καταληφθεὶς Vallicell.

18 δ'] ε' Vallicell.

Romano Diogeni, et imperatorem eum declaravit mense Martio, indictione 5 anni 6575.

Dominus Romanus Diogenes cum domina Eudocia imperavit annos 3 menses 8; et diversis expeditionibus Persas aggressus, in tertia ipsemet a sultano et Turcis captus est. eius loco imperator creatus est Michael Ducas, et una cum matre sua Eudocia imperavit mensem 1; postea vero eam in monasterium detrussit, et solus imperium administravit.

Imperavit igitur dominus Michael Ducas, filius domini Constantini et dominae Eudociae, cum Maria uxore sua annos 6 cum dimidio. dein prodicione coniugis a Botaniate imperio defectus et in monasterium Studii detrusus et postea Ephesi metropolita factus est.

Dominus Nicephorus Botaniates imperavit annos 3 cum dimidio. amisit autem imperium primo die Aprilis, 4 indictione anni 6589. et ablegatus est in monasterium deiparae cognomento Spectabilis seu admirandae.

Dominus Alexius Comnenus, avus potentis et sancti imperatoris nostri, imperavit pie annos 37 menses 4 cum dimidio. obiit

ἤτοι τῆς ἡμέρας τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, Ἰνδικτιῶνος ια' τοῦ ςχκς' ἔτους.

Ὁ κύριος Ἰωάννης ὁ Κομνηνὸς ὁ πορφυρογέννητος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἐκράτησε μηνὶ Ἀγούστῳ ιε', Ἰνδικτιῶνος ια' τοῦ ςχκς' 5 ἔτους, καὶ εὐσεβῶς ἐβασίλευσε καὶ θεαρέστως ἔτη κδ' μηνῶν ζ' ἡμέρας κγ'.

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πορφυρογέννητος κύριος Μανουὴλ ὁ Κομνη-
νὸς ἐκράτησε μηνὶ Ἀπριλίῳ α', Ἰνδικτιῶνος ς' τοῦ ςχνα' ἔτους,
καὶ ἐβασίλευσεν εὐσεβῶς ἔτη λζ' μηνῶν ε' ἡμέρας κγ'. Ἐξεδήμησε
10 δὲ πρὸς κύριον τῆ κδ' τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός, τῆς ιδ' Ἰνδικτιῶ-
νος τοῦ ςχπθ' ἔτους, ὥρα α', διὰ τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ
σχήματος Ματθαῖος μοναχὸς μετονομασθεὶς. κατὰ δὲ τὴν ι' B
μηνὸς Σεπτεμβρίου, Ἰνδικτιῶνος γ' ἔτους ςχρη', ἤγουν ἐν τῷ κη'
ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐγεννήθη ὁ κάλλιτος υἱὸς αὐτοῦ ὁ
15 πορφυρογέννητος κύριος Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός. ἐστέφθη δὲ παρ'
αὐτοῦ ὁ τοιοῦτος εἰς βασιλεία κατὰ Ἰνδικτιῶνα ε' τοῦ ςχπ' ἔτους.
μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ιζ', Ἰνδικτιῶνος ι' ἔτους ςχπέ γέγονεν ἐν τῷ **
κατάλυσις τοῦ βασιλέως κυρίου Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ. κατὰ
δὲ τὴν ιγ' Ἰνδικτιῶνα τοῦ ςχπῆ' ἔτους, μηνὶ Μαρτίῳ β', ἡμέρα
20 κυριακῆ, συνέλεξε τὸν κύριον Ἀλέξιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ γυναῖκα τῆ
κυρῆ Ἄννη, τῆ θυγατρὶ τοῦ εὐγενεστάτου ἡγεῖος Φραγγίας, μετὰ
ἀραβῶνος εὐχής τούτοις δοθείσης παρὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ πα-
τριάρχου κυροῦ Θεοδοσίου τοῦ Ἀντιοχείως. κατὰ δὲ τὴν κδ' τοῦ

17 μηνὸς σεπτεμβρίου ια' Vallicell.

18 μικρῆ πletique.

die 15 Augusti, seu vespera assumptionis B. deiparae, indictione 11 anni 6626.

Dominus Ioannes Comnenus, Porphyrogenitus, filius eius, imperare coepit die 15 Augusti, indictione 11 anni 6626, et pie imperavit annos 24 menses 7 dies 23.

Filius eius Porphyrogenitus Manuel Comnenus imperare coepit primo die Aprilis, indictione 6 anni 6631, et imperavit pie annos 37 menses 5 dies 23. obiit 24 die Septembris, indictione 14 anni 6689, hora tertia, et mutato nomine dictus fuit Matthaeus monachus. decimo autem die Septembris, indictione 3 anni 6678, sive anno 28 imperii eius, natus est pulcherrimus filius eius Porphyrogenitus dominus Alexius Comnenus. coronatus autem est a patre indictione 5 anni 6680. die autem 17 Septembris, indictione 10 anni 6685, imperio decessit dominus Manuel Comnenus. indictione vero 13 anni 6688, secundo die Martii, die dominica, domino Alexio filio suo in matrimonium dedit dominam Annam, nobilissimi regis Franciae fillam, cum arrhabone orationis, opera domini Theodosii patriarchae Antiochiae. caeteram die 24 Se-

- C** Σεπτεμβρίου μηνός, τῆς ἰδ' Ἰνδικτιώνος τοῦ εϛπθ' ἔτους, ὥρα α' τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ ἀειμνηστος πατὴρ αὐτοῦ τῆς ἐπιγελοῦ βασιλείας ἠλλάξατο τὴν οὐράνιον, ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ, καὶ ἐβασίλευσεν εὐσεβῶς σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ τῇ δεσποινῇ τῇ κυρῷ Μαρία, τῇ διὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Ξένη μετονομασθεῖσα, ἐχούση παραδυναστεύοντα τὸν πρωτοσεβαστὸν καὶ πρωτοβεστιαρίον κύριον Ἀνδρόνικον τὸν Κομνηνὸν ἔτος α' μῆνας ια' ἡμέρας γ'. εἶτα δῆθεν μόνης ἀναιρεθείσης τῆς ἁγίας γυναικὸς ἐκείνης παρὰ τοῦ τυράννου ἐκεῖ, καὶ αὐτοῦ τοῦ τυράννου ἀθετυτικῶς ποιούντος ὅσα ἐβούλετο χρόνον ἕνα μῆνας ια' ἡμέρας κδ', 10 εἶτα ἀποπνεύντος καὶ αὐτοῦ τοῦ πορφυρογεννήτου παρὰ τοῦ
- D** τυράννου, ἐβασίλευσεν ἀναφανείς ὁ αὐτὸς Ἀνδρόνικος ἔτος ἕν μῆνας ι' ἡμέρας ι'. μετὰ ταῦτα ὑστέρωσ αὐτοῦ ὁ κύριος Ἰσαάκιος ὁ Ἄγγελος προσφυγὼν τῇ ἐκκλησίᾳ, κἀκεῖθεν ἀπελθὼν σὺν τῷ συρφετῶδει λαῷ καὶ τοῖς φυλακτικαῖς καὶ τισὶ τῶν συγγενῶν 15 καὶ φίλων αὐτοῦ καὶ αὐτῷ τῷ πατριάρχῃ κυρῷ Βασιλείῳ τῷ Καματηρῷ εἰς τὰ μέγα παλάτιον, καὶ εἰσελθὼν ἐν αὐτῷ καὶ τῆς βασιλείας δεξάμενος, τοῦ Ἀνδρονίκου φυγόντος. εἰλῶν δὲ ἀνέμων βιαιῶν ἀντιπνευσάντων αὐτῷ ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ ἦτοι τῇ μεγάλῃ θαλάσῃ, καὶ ἔπαθεν ὅσα αὐτὸν ἴσως εἶδει παθεῖν. 20 Χριστιανὸς δὲ καὶ Ῥωμαῖος ταῦτα πράξει ἀνοικεῖον ἦν ὁμοῦς.
- P 81** ἐβασίλευσε ὁ κύριος Ἰσαάκιος ὁ Ἄγγελος ἔτη 9'. ἐπ' αὐτοῦ ἔσχεν ἀρχὴν ἡ ἐν Ζαγορίᾳ Βλάχων καὶ Βουλγάρων κατὰ τῶν

7 κα'] 8' Vallicoll.

10 ἡμέρας] 6' 6' Vallicoll.

ptembriis, indictione .14. anni .6689, hora .tertia diei quo .pater eius imperium terrestre cum caelesti commutavit, imperator renūtiatus est, et .pio imperavit cum .matre sua domina Maria, quae post assumptum ordinem monasticum Xene sive Peregrina nominata fuit, et imperii collegam habuit dominum Andronicum Comnenum protosebastum et protovestiarium, annum 1 menses .11 dies .3. postea vero sanctam illam feminam Andronicus tyrannus clamulum interfici curavit, et annum 1 menses 11 dies 21 omnia pro labito administravit, atque deinde ipso Alexii Porphyrogenito strangulato aperte imperavit annum 1 menses 10 dies 10. deinde Isaacius Angelus ad ecclesiam confugit, et ipse cum incospositis populi colluvie et custodibus atque quibusdam suis cognatis et amicis, ipsoque patriarcha domino Basilio Camatero, ad magnum palatium ivit, atque eo ingressus imperium suscepit. Andronicus autem quamvis seas in fugam dedisset, atque venientium adversorum vi impeditus et captus est in Ponte Euxino sive mari magno, atque illa pars est quae ipsum quidem pati par erat, Christianos vero et Romanos agere non conveniebat. imperavit igitur dominus Isaacius Angelus annos 9. eius tempore in Zagoria initium coepit bellum Walachorum

Χριστιανῶν Ῥωμαίων ἐπανάστασις, καὶ ἐλεηλατίσθη πᾶσα ψυχὴ καὶ ἠφανίσθη πᾶσα σχεδὸν δυτικὴ χώρα, ὑπὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν οὖσα ἐπικράτειαν. ὅψε δέ ποτε ἐγεροθέντες δῆθεν ἐκείνοι καὶ δομήσαντες ἐστρατεύουσι κατ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ὀλίγα ἐπισυναγα-
 5 γόντες στρατεύματα, ὅμως καὶ οὕτως μετὰ τῆς συνήθους νο-
 θρείας ἢ δειλίας περιπατοῦντες, ἢ ὃ τι ἂν εἶποι τις, καὶ διὰ
 τῶν κατ' αἰγιαλῶν κατερχομένου κάστρων, καὶ ἀπελθόντες μέχρι
 τῶν Κυψέλων, ὃ αὐτάδελφος αὐτοῦ κύριος Ἀλέξιος ὑποποισά-
 10 ταῦτα αἰτιάσθαι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἄπερ αὐτὸς μετὰ τὸ ἐγκρατῆς B
 γενέσθαι τῆς βασιλείας πολλαπλασίονα ἐνεδείξατο, ἀνηγορεύθη
 βασιλεὺς αὐτοκράτωρ καὶ ἀμάχως ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ
 τῆς κλίνης αὐτοῦ, ἐκείνου πρὸς κυνηγέσιον ἀπελθόντος. ὃ καὶ
 μαθὼν ἐκείνος φυγῆ ἐχρήσατο. ἄλλους δὲ παρὰ τῶν οικείων ἀδ-
 15 τοῦ, καὶ οὗς ἐν τάξει μεγάλων ἀνθρώπων εἶχε καὶ πιστοτάτων
 ἀνθρώπων, ἀπετυφλώθη ἐν τῇ κλεισοῦρα τῆς Μάκρης, καὶ ἐβα-
 σίλευσεν ὁ κύριος Ἀλέξιος ἔτη ζ'. οὐαὶ δὲ τὴν Ῥωμανίαν ἐν
 ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· αὐτοῦ γὰρ Σαρδαναπάλου διάγοντος, καὶ
 20 μῆδ' ὄλως μῆτε αὐτοῦ μῆτε τῶν θεραπευτῶν αὐτοῦ οἰανδῆ τινα
 C
 στρατιωτικὴν ἢ ἀρχοντικὴν οἰκονομίαν ἐνησχολημένον, τὰ μὲν
 περιλειφθέντα κάστρα καὶ αἱ χώραι τῆς δύσεως λεία Βλάχων
 γεγόνασι καὶ Κομάνων, μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν παραλλίων, καὶ τὰ
 πλείω δὲ ὑπὸ τὸν Ἰωαννίτζην γεγόνασι καθ' ὀλόκληρον. τέλος

3 ἐγεροθέντος δῆθεν ἐκείνου καὶ δομήσαντος — ἐπισυναγαγόντος —
 περιπατοῦντος — ἀπελθόντος? 9 μετὰ τοῦ αὐτοῦ? ἢ ἀντὶ τῆς?

et Bulgarorum adversus Christianos Romanos, quo omnis anima prae-
 dando abacta, et tota fere occidentalis regio potestati Romanae subiecta
 devastata est. sed cum longo tandem post tempore Romani expergefacti
 expeditionem in eos pararent, et non mediocres coegissent exercitus,
 et nihilominus tamen cum solita pigritia et timiditate procederent, cum
 ad Cypsela perventum esset, frater imperatoris dominus Alexius, conciliato
 sibi favore exercitus et quorundam eorum qui ei praeerant, fra-
 trem suum earum rerum incusare coepit quas ipse, postquam imperio
 potitus est, multo amplius commisit, et imperator salutatis solium eius
 sine controversia occupavit. quo audito imperator Isaacius, qui vena-
 tum iverat, fugam tentavit: sed captus a familiaribus suis, quos prae-
 caeteris magni aestimaverat sibi que fidissimos, excaecatus est in clau-
 stro Macrae, imperavitque dominus Alexius annos 7. vae autem Roma-
 niae in illis diebus! imperatore enim Sardanapali instar vivente, et
 neque ipso neque ministris eius ad militarem disciplinam et gubernationem
 imperii intentis, multa ex reliquis castris et regionibus occiden-
 talibus et maritimis in Walachorum et Comanorum potestatem deven-
 runt, plurima vero integre a Ioannitze occupata sunt. tandem quoque
 Georg. Cod. de Orig. Cp.

δὲ καὶ αὐτὴν τὴν μόνην περιλειφθεῖσαν εἰς βασιλείαν αὐτοῦ βασιλίδα τῶν πόλεων τοῖς Λατίνοις προέδοτο, αὐτὸς ἀνάνδρως καὶ ἀχρηστῶς φυγών. τοῦ γὰρ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ κυρίου Ἀλέξιου, τοῦ υἱοῦ τοῦ κυρίου Ἰσαακίου, φυγόντος ἐντεῦθεν, ἀπελθόντος εἰς Ἀλαμανίαν εἰς τὸν ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρὸν αὐτοῦ τὸν Φλιππον, 5 τοῦ μετὰ στόλου Λατινικοῦ βαρέως ἀπελθόντος, μετὰ τὸ ἐπι- συναχθῆναι πανταχόθεν τοὺς στρατιώτας καὶ σφαδάζειν ὑπὲρ

D τῆς πατρίδος αὐτῶν, ἐφαίνετο αὐτὸς ἡμέραν ἕξ ἡμέρας τὸν πρὸς τοὺς Λατίνους ὑπερθέμενος πόλεμον. τέλος νύκτωρ ὡς ἀνητὸν ἀπέδρα ἀνδράποδον. εἰσῆλθεν οὖν διὰ τῆς νυκτὸς ἐκεῖ εἰς τὸ ἐν 10 Βλαχέρναις παλάτιον ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ κύριος Ἀλέξιος, καὶ ἀνηγορεύθη οὖν τῷ πατρὶ αὐτοῦ κυρίῳ Ἰσαακίῳ, καὶ ἐβασίλευσεν ἕτη * μῆνας ε'. ὅτε δὲ εἴωρα ὁ χυδαῖος δῆμος ἀσθεντικῶς εἰσέρχομένους ἐν τῷ μεγάλῳ παλατίῳ τοὺς Λατίνους καὶ μέγα κακὸν παθεῖν ἕξ αὐτῶν ὑπόπτεισαν, ὁ καὶ ἕξ ἀποτελέσματος ἀληθές 15 ἐφάνη, συνῆλθον ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ μετὰ πολλὰς ὀχλήσεις καὶ ἀναστασίας ἀνηγόρευσαν βασιλεῖα τὸν σεβαστὸν κύριον Νικόλαον τὸν Καναβόν, καὶ διήρκεσεν ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἄνθρω-

P 82 πος κακοπαθῶν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ὀλιγίστας τινὰς ἡμέρας. μαθόντες γὰρ ταῦτα οἱ ἐν τῷ παλατίῳ τὸν μὲν κύριον Ἀλέξιον 20 παρέστειλαν τῆς ἀρχῆς, τὸν δὲ Δούκαν κύριον Ἀλέξιον τὸν λεγόμενον Μούρτζουφλον ἀνηγόρευσαν, καὶ οὕτω κατὰ μικρὸν ἀπέρρευσαν τὸ πλῆθος ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας εἰς τὸ παλάτιον πρὸς τὸν

4 εἰς] δὲ εἰς?

9 ὀπεριθέμενος?

6 τοῦ — ἀπελθόντος] καὶ — καταλθόντος?

10 δι' αὐτῆς νυκτὸς alii.

ipsa urbium regina Cpolis, quae sola in imperatoris potestate supererat, turpi ipsius et inutili fuga Latinis prodita est. cum enim nepos eius dominus Alexius domini Isaacii filius, qui in Alemaniam confugerat ad Philippum sororis suae maritum, collectis undique militibus cum magna Latinorum classe inde reverteretur de patria sibi erepta dimicaturus, primo quidem imperator bellum adversus Latinos de die in diem differre videbatur, demum vero per noctem quasi venale mancipium aufugit. quare nepos eius dominus Alexius noctu palatium Blachernarum ingressus et cum patre suo domino Isaacio imperator salutatus est, imperavitque menses 5. plebs vero cum Latinos pro libito magnum palatium intrare videret, et quod postea eventus comprobavit, se magnum malum ab iis passuros esse coniectaret, in magnam ecclesiam convenit, et post multas turbas et tumultuationes imperatorem salutavit dominum Nicolaum Canabum, qui paucissimos dies aerumnose in ecclesia magna permansit. his enim de rebus certiores facti qui erant in palatio, dominum Alexium imperio abdicarunt, et eius loco imperatorem creaverunt dominum Alexium Ducam Murtzuphium. paulo itaque post populus ab ecclesia in palatium discessit ad dominum Alexium Ducam; capto-

*Δούκαν Ἀλέξιον· ὁ δὲ Καναβὸς ἐάλω. καὶ ἐβασίλευσεν ὁ Δού-
κας κύριος Ἀλέξιος μῆνας β'. ἐκτότε οὖν ἀναισχυντότερον καὶ
ἀναφανδὸν ἤρξαντο οἱ Λατίνοι τὴν ποτε φρασιλίδα πολιορκεῖν τῶν
πόλεων, καὶ εἰς ἔργον τὸ προβουλευθὲν διὰ βραχέος ἐξηνέχθη,
5 καὶ ὁ βασιλεὺς ἠχημαλωτίσθη, καὶ δούλη γέγονεν ἡ κυρία καὶ Β
παντάπορος ἡ πολύολβος, καὶ ἐβεβηλώθησαν, οἴμοι οἴμοι, τὰ
ἅγια, αἱ ἅγαι εἰκόνας κατεπατήθησαν, ἱπποστάσια γέγονασι οἱ
θεῖοι ναοί, εἰπεῖν δι' ὄλλγον τὸ πᾶν, ἐγκατελείφθη ἡ θυγάτηρ
Σιών ὡς σκηπὴ ἐν ἀμπελῶνι καὶ ὡς ὄπωροφυλάκιον ἐν σικνηλάτῳ,
10 ἔρημος παντὸς ἀγαθοῦ, πλήρης παντοίων κακῶν.*

*Θεόδωρος ὁ Λασκάρης, ἀνὴρ γεννάδας καὶ κραταίος.
οὗτος καὶ οἱ μετ' αὐτὸν μέχρι τοῦ πρώτου Παλαιολόγου κυ-
ρίου Μιχαὴλ διῆγον ἔχοντες τὰ βασιλεία ἐν τῇ Ἀσίᾳ τῇ ἀντι-
πέραν δηλαδὴ Κωνσταντινουπόλεως, φυγάδες ὄντες τοῖς Λατί- C
15 νοις, ἔτη ιθ'.*

*Μετὰ τοῦτον ἐκράτησεν Ἰωάννης ὁ Δούκας ὁ λεγόμενος
Βατάτζης, συνετὸς καὶ βριαρόχειρ ἀναφανεὺς, ἔτη λγ'.*

*Ὁ κύριος Θεόδωρος ὁ Λασκάρης ὁ δεύτερος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ
ὁ πορφυρογέννητος, ἔτη γ' καὶ ἡμισυ.*

20 *Μετὰ τοῦτον ἐκράτησεν καὶ ἐβασίλευσεν ὁ κραταίος Μι-
χαὴλ ὁ πρῶτος τῶν Παλαιολόγων, ὃς ἐξέωσε τοὺς Λατίνους τῆς
βασιλίδος τῶν πόλεων, καὶ ἀπέδωκεν αὐτῇ πάλιν τὸν οἰκεῖον αὐ-
τῆς κόσμον, ἔτη κδ' μῆνας β' ἡμέρας κ'.*

que Canabo imperavit dominus Alexius Ducas menses 2. tunc Latini
Cpolum, olim reginam urbem, gravius et manifestius obsidere coeperunt,
et brevi coeptum ad finem perductum est, captoque imperatore urbs
domina in servitutum redacta est et omnigenis oppleta miseriis: nam
sacra profanata sunt, et sanetae imagines conculcatae, et deo sacra
templa in stabula equorum mutata, et ut summatim omnia dicam, dere-
licta est filia Sion ut umbraculum in vinea et sicut tagurium in cucu-
merio, vacua omni bono et referta omnigenis miseriis.

Theodorus Lascares, vir generosus et potens, et caeteri post
ipsum usque ad primum Palaeologum dominum Michaellem, fugati a
Latinis, imperii sedem posuerunt in Asia, e regione scilicet Cpoleos;
imperavitque Theodorus Lascares annos 19.

Post hunc imperavit Ioannes Ducas cognomento Batatzes an-
nos 33.

Dominus Theodorus Lascares secundus, filius eius Porphyro-
genitus, imperavit annos 3 cum dimidio.

Post hunc imperio potitus est Michael primus Palaeologorum,
qui Latinos Cpoli expulit, eique pristinum splendorem restituit, impe-
ravitque annos 24 menses 2 dies 20.

Ἀνδρόνικος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ εὐσεβέστατος καὶ νοῦς ἀσύγκριτος, ἔτη μὲ μῆνας ε'.

D Μιχαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ δεύτερος, ὁ λόγιος καὶ πράξει βασιλεὺς ὄντως, ἔτη ιγ' ἡμέρας κβ'.

Ἀνδρόνικος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πορφυρογέννητος, ἡ τῶν χαρῶ-5
των συνδρομή, ἔτη λα' μῆνας τρεῖς.

Μανουὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πορφυρογέννητος, ὁ στρατηγικώ-
τατος καὶ τῶν ἀνακτόρων κλέος, ἔτη μα'.

Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνός, ὁ τῷ σχήματι μετονομασθεὶς
Ἰωασάφ μοναχός, ἔτη ιδ'. 10

Ἰωάννης τῶν Παλαιολόγων ὁ δεύτερος ὁ ἕκτος, ὁ διὰ τοῦ
Θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθεὶς Ἰωασάφ μοναχός,
ὁ πορφυρογέννητος, ἔτη β' καὶ ἡμισυ.

Μανουὴλ ὁ δεύτερος, ὁ υἱὸς Ἰωάννου, ὁ πορφυρογέννητος,
ἔτη ιβ' μῆνας δ' ἡμέρας κε'. 15

P 83 Ἰωάννης τρίτος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ πορφυρογέννητος, ὁ συ-
κροτήσας τὴν σύνοδον ἐν τῇ Φλωρεντία καὶ συγκλίνας κατ' ἀνά-
γκην τοῖς Λατίνοις, συμπαρόντων τῶν τε ἄλλων λογάδων καὶ
αὐτοῦ τοῦ κυροῦ Μάρκου τοῦ εὐγενικοῦ καὶ μητροπολίτου Ἐφέ-
σου, ἔτη κγ' μῆνας γ' ἡμέρας ι'. 20

11 Ἰωάννης ὁ β', ὁ ε' τῶν παλαιολόγων, Lamb. 18 τοῖς
δόγμασι τῶν λατίνων Vallicell.

Andronicus filius eius, piissimus et animi incomparabilis, impe-
ravit annos 45 menses 6.

Michael filius eius, secundus istius nominis ex Palaeologis, no-
mine et re ipsa imperator, imperavit annos 13 dies 22.

Andronicus filius eius Porphyrogenitus, gratiarum compendium,
imperavit annos 31 menses tres.

Manuel filius eius Porphyrogenitus, militum flos et imperatorum
decus, imperavit annos 41.

Ioannes Cantacuzenus, qui postquam factus fuit monachus, nomi-
nari voluit Ioasaph, imperavit annos 14.

Ioannes illius nominis secundus, Palaeologorum sextus, Porphyro-
genitus, assumpto habitu monachi dictus Ioasaph, imperavit annos 2
cum dimidio.

Manuel secundus eius nominis, filius Ioannis Porphyrogenitus,
imperavit annos 12 menses 4 dies 25.

Ioannes eius nominis tertius, filius Manuelis Porphyrogenitus,
qui synodum convocavit Florentiae, et necessitate coactus ad Latinos
inclinauit, una praesentibus cum aliis viris doctis tum vero etiam ipso
domino Marco metropolitano Ephesino, imperavit annos 23 menses 3 et
dies 10.

Κωνσταντῖνος τῶν Παλαιολόγων ὁ ὕστερος, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ πορφυρογέννητος, ὁ δικαιοτάτος, ὁ μόνος ὢν δεσπότης ἀπάσης τῆς Πελοποννήσου, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ Β αὐτοῦ κυροῦ Ἰωάννου εἰς τὸ τῆς βασιλείας ἕψος ἀρθεῖς, ἔτη δ' 5 μῆνας ε'.

Ἐπὶ τούτου ἐγένετο, οἴμοι, ἡ ἄλωσις τῆς αὐτῆς Κωνσταντινουπόλεως παρὰ τῶν ἀθέων Ἀγαρηνῶν ἐν ἔτει 5765', καὶ ἐγένετο δορυάλωτος ἡ πρὶν βασιλῆς πασῶν τῶν πόλεων. Ὡς καὶ ἀπεκτάνθη τότε παρ' αὐτῶν ἐν τῇ γενομένῃ χαλάστρῃ, αὐτὸς τε 10 καὶ πάντες οἱ λογάδες σχεδόν, καὶ ἐκομίσατο τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον, μὴ θελήσας προδοῦναι τοῖς ἀνόμοις τὰ βασιλεια, μήτε μὴν θελήσας τὸν κίνδυνον διαφυγεῖν, δυνατοῦ ὄντος.

4 ἀρθεῖς] ἐναχθεῖς Vallicell.

Constantinus Palaeologorum ultimus, frater Ioannis Porphyrogenitus, iustissimus, solus totius Peloponnesi dominus fuit, et post mortem fratris domini Ioannis ad imperii fastigium evectus est, imperavitque annos 4 menses 5.

Sub hoc imperatore anno 6961 Cpolis ab impiis Agarenis expugnata est, et quae prius omnium urbium regina fuerat, hostili manu capta est. ipse etiam imperator cum omnibus fere proceribus inter illam urbis desolationem ab iis occisus est et martyrii coronam obtinuit, cum neque palatium imperatorum impiis illis proderet vellet, neque periculum effugere, quamvis posset.

**ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΜΟΙ
ΧΡΟΝΙΚΑΙ.**

**BREVES ENARRATIONES
CHRONOGRAPHICAE *)**

INCERTO AUCTORE,

FRANCISCO COMBEFISIO

INTERPRETE. **)

Περὶ θεαμάτων.

Θέαμα α'.

P 90 **Τὸ ἐν τῇ βασιλικῇ κινστέρῃ τῇ χρυσορόφῳ ἀνδρείκειλον, χρυ-**
D **στέμβαφον ἄγαλμα ὑπάρχον, ἔνθα τὸ ἕξαμον Ἡρακλείου τοῦ**
βασιλέως κατεσκευάσθη, τὸ γονυκλινές, Ἰουστινιανοῦ ἐστὶ τοῦ
κατὰ τὸ δεύτερον τὴν Κωνσταντινούπολιν τυραννήσαντος, καὶ
πλησίον αὐτοῦ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἀδελφῆς Βουσήρου Γλια-5
βάρου, μετὰ τὴν ἥτιαν Τιβερίου τοῦ Ἀσιμαίου, ὅτε καὶ

*) Lambecio Anonymi Collectanea Chronica.

**) in Mani-
pulo originum rerumque Cpolitianarum, edito Parisiis a. 1664, 4°.

De spectaculis.

Spectaculum primum.

Simulacrum auro obductum in Basilica cisterna auro laqueata, ubi
Heraclii imperatoris Examum constructum est, virili specie, in genua
provolutum, Iustiniani est, secundo Cpoli tyrannidem exercentis, ac
prope eum uxoris eius, sororis Buseri Gliabari, devicto Tiberio Ἀψι-

Φιλιππικὸς ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ τῆς χρυσοφόρου βασιλικῆς ἀπεδοκιμάσθη, Τερβελὶ τοῦ Βουλγαρίας ἐκείσε πολλάκις καθίσαντος, καὶ Γλιαβάρου Χαζάρου. πάντα οὖν οὐκ ὀλίγα ἐκείσε ἐδόθησαν, ἔνθα αὐτοῦ τοῦ τυράννου καὶ τῆς γυναικὸς τὰ ἀγάλματα. ἐν οἷς ἔλεφας ἴσταται παμμεγέθης, ὡς οἱ θηριοδέκται ἔμῃν ἐβεβαίωσαν μὴ γενέσθαι ἐπάνω αὐτοῦ τὸ μέγεθος τῶν ἐλεφάντων, τῶν δὲ μεγάλων ἕως οὕτως. οὗτος δὲ ἔλεφας ὑπὸ Σεβήρου τοῦ Κάρου Ἕλληρος ἐτυπώθη θέαμά τι κατὰ τὴν παράδοσιν. ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ χρυσοφόρῳ βασιλικῇ τὸν ἔλεφанта 10 παραμένειν εἰς θέαμα ἑξαισιον· ὄρον γὰρ εἶναι πρὸς τοῦ μέρους τῶν ἀναβαθμῶν τῶν οὐκ ἔλεγον, ἔνθα καὶ σχολὴ φυλαττόντων πόλιν. ἐν αὐτῷ δὲ φασὶ τὸν ἔλεφанта παραμένειν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ Καρκινῆλῳ ἀργυροκόπῳ ἐν πλαστοῖς ζυγοῖς τὴν πρῶσιν ποιουμένῳ· ὥστε τῷ διατρέφοντι τὸν ἔλεφанта, φασίν, ἀπειλεῖν, P 91 15 ἅτι καὶ ἐπορθεῖτο τούτου τὸ οἶκημα· καὶ πολλάκις διαβεβαιωσάμενον θάνατον τῷ θηριοτρόφῳ, εἰ μὴ τοῦτον κρατήσειεν· αὐτὸς δὲ διὰ τὰς βαγύλας ἐλαιοφόρους κρατῆσαι οὐκ ἐνεδίδου. ὃν καὶ φρονεῦσας ὁ αὐτὸς ζυγοπλάστης τῷ ἔλεφанти εἰς βρῶσιν προέθηκε. τοῦ δὲ θηρίου ἀτιθάσσει οὗτος, καὶ αὐτὸν ἐξηνάλωσεν. ὁ καὶ 20 Σεβήρος ἀκούσας θυσίας τῷ θηρίῳ οὐκ ὀλίγας προσήνεγκεν. ἐν αὐτῷ γὰρ τῷ τόπῳ παρεθνὸν καὶ ἀπετυπώθησαν· ἔνθα καὶ Ἡρακλῆς ἐλατρεύθη, παμπόλλας θυσίας δεξάμενος, καὶ ἐν τῷ Ἴπποδρομίῳ μετετέθη εἰς θέαμά τι μέγιστον. τὸ δὲ πρότερον ἀπὸ

10 πρὸς τοῦ] πρώτου alii.

mare, quando et Philippicus eodem ipso in loco Basilicae auro laqueatae abrogatus est; ubi plerumque Terbelis Bulgarus et Gliabarus Chazarus sederunt. ibi non paucae pactae pecuniae datae sunt, quo loco item tyranni et uxoris eius statuae sunt. inter quas stat elephas tantae magnitudinis, ut asserentibus belluarum custodibus nullus maiore mole elephas reperiat. elephas autem ille a Severo Caro Graeco effectus est ad spectaculum, ut aiunt. in illa quippe Basilica auro laqueata statutum fuerat ut elephas consisteret ad ostentum singularissimum. collem enim esse aiebant ante partem graduum octoginta duorum, ubi et schola custodum urbis excubabat. ibi, ut narratur, Carcinelo argentario, iniquis lancibus vendenti, elephas molestiam creabat, ita ut ille gubernatori elephantum plerumque interminatus sit, additis etiam necis inferendae minis nisi elephantum, qui sibi tabernam evertibat, cobiheret. ille vero quod oleum conveheret, elephantum imperare non poterat. quem tandem occisum iniquus argentarius elephantum devorandum apponit. bestia vero nondum cicurata illum quoque interemit. quo audito Severus hostias bestiae non paucas obtulit; atque eo ipso loco confecta statua fuit, ubi etiam Hercules multis hostiis et sacrificiis cultus fuerat. utque multo magis spectaculo esset, in Hippodromum invecus est, cum

Ῥώμης ἐπὶ Ἰουλιανοῦ ὑπατικοῦ ἐπὶ τὸ Βυζάντιον εἰσῆχθη, μετὰ καρούχας καὶ νῆδες καὶ στηλῶν δώδεκα. αὕτη, φασί, ἡ ἱστορία τοῦ θανάτου Σεύηρου ἢ ξένη γέγονεν ἐπὶ Ἀνθίμου ὑπάτου· οὗ τινὸς τὰ Ἀνθίμου κατὰ τὴν κέλυσιν Νεωζαμήτου ὑπάρχου τῆς πόλεως, τοῦ ἀπὸ Περσῶν, ἀντὶ πάκτων ἐχρηματίσθησαν, ἐν 5
C ταῖς ἡμέραις Βύζα καὶ Ἀντίου, καὶ ἕως τῆς σήμερον τοῖς φιλοσοφοῦσιν ἐν πείρᾳ προτίθεται θάμα.

Θέμα β

τῶν ἐν τῷ ὄρω μιλίω.

D Ἐν τῷ ὄρω μιλίω ἡλίου ἄρμα ἐν τέτρασι ἵπποις πυρίνοις 10 ἵπταμένοις παρὰ δύο στηλῶν ἐκ παλαιῶν χρόνων ὑπῆρχεν, ἐνθα Κωνσταντῖνος εἰδημύσθη μετὰ τὸ νικῆσαι Ἀζάτιον καὶ Βύζαν καὶ Ἀντιην, κράζοντος τοῦ Βενέτου μέρους

εἶλες παλίνροσον ἱμάσθλην,

ὡς δὲ δις ἠβήσας μαίνεαι ἐν σταδίοις. 15

τοῦ δὲ Πρασίνου μέρους λέγοντος "οὐ χρήζομέν σε, λωβέ· οἱ 15
E θεοὶ ἀνώτεροι αὐτοῦ ἔλον." τοῦ δὲ ἡλίου ἄρματος κατενεχθέντος ἐν τῷ Ἰπποδρομίῳ, δορυφορούμενον εἰσῆι στηλίδιον καινόν, παρὰ Κωνσταντίνου κατασκευασθέν, ὑπὸ ἡλίου φερόμενον, Τύχη πόλεως· ἐν βραβείοις πλείστοις εἰς τὸ στάμα εἰσῆι, καὶ ἔλαβεν 20 ἄλλα παρὰ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, καὶ στεφανωθὲν ἐξῆι,

prius Roma Byzantium Iuliano consule cum carruca et nave ac decem aliis statuis translatus fuisset. contigit vero stupenda haec spectaculi Severiani historia Anthimo consule; cuius Anthimi bona, iubente Nuza-meto urbis praefecto Persa, pro pacta pecunia solvenda vendita sunt, in diebus Byzae et Antii; hodieque philosophantibus ad experimentum hoc spectaculum prostat.

Spectaculum secundum

de iis quae in aureo miliario erant.

In aureo miliario iam inde ab antiquis temporibus currus solis trahente quadriga equorum ignei coloris quasi volantium a duabus columnis visebatur; ubi Constantinus post victos Azotium Byzantem et Antem Venetae factionis acclamationibus exceptus est:

vertisti retro flagellum,

ac velut bis pubescens, insanis in stadiis

Prasina ex opposito factione dicente, "non te opus habemus, iniuriose: dii illo superiores traxere." solis autem curru in Hippodromum deducto statua illa exigua, urbis scilicet fortuna, quam Constantinus fabricaverat, sole vecta, multis braviis instructa in Hippodromi tribunal veniebat, receptisque a Constantino imperatore victoriae praemiis

καὶ ἐτίθειτο ἐν τῷ Σανάτῳ ἕως τῶν γενεθλίων τῆς πόλεως. ὑπὸ δὲ Ἰουλιανοῦ, διὰ τὸν χαραχθέντα σταυρὸν ἐν αὐτῷ, βοθύνει, ὅπου τὰ πλεῖστα θεάματα, καὶ αὐτὸ περιεδόθη. F

Θέαμα γ'

5

τῶν ἐν τῷ φόρῳ.

Βαλμασὰ κεντυρίων φίλος εἰδῶλων πάνν κατέαξε τὸ εἶλημα τοῦ φόρου ὠρολογίου, θείας χάριν, ὡς ἔλεγεν· ὡς δὲ ἐν τῷ δο- P 92
κεῖν μᾶλλον ἕνεκα τοῦ κλέμματος καὶ τοῦτο ποιήσας, ἔκλεψε τὸ Παλλάδος εἰδῶλον ἀργυροῦν. καὶ τὰ βαλαντία Ἀσκληπιοδώρου
10 εὐρέθησαν τῶν τριῶν λιτρῶν, καὶ ἡ κορωνὶς Κλεοπάτρας κατα-
σκευασθεῖσα σμαραγδινὰς πάνν ἀλάβαστρος. τοῦτο γνοὺς ὁ
βασιλεὺς Κωνσταντῖνος τὸν αὐτὸν κεντυρίωνα Βαλμασὰ ἐπιτί-
μησεν ἄξιον θανάτου. τοῦ δὲ ἀναισχυντοῦντος καὶ θεοῦς ἐπικα-
λουμένον, ἀπετμήθη εἰς ἓν τῶν σκαλιῶν τοῦ αὐτοῦ φόρου, ἔνθα
15 τὰ ἄριστα τὰ πρῶτα ὑπῆρχεν. τὸ δὲ ἐν τῇ δευτέρῃ καμάρῃ B
γεγονὸς ἄθρισμον οὐ σιωπήσομεν. τὸ τοῦ μοιχοῦ Μαξεντίου
εἰδῶλον ἐκεῖσε προσεκυνεῖτο λατρευόμενον, καὶ τοῖς πολλοῖς εἰδω-
λολάτραις ἀγνοούμενον θεὸς ἱππόσυνος ἐλατρευέτο. διὸ Κων-
σταντῖνος αὐτὸ μὲν κατέβαλε, τοὺς δὲ τοῦτο τολμήσαντας ἀπε-
20 κεφάλισεν. ἔνθα καὶ Ἄρειος μετὰ ταῦτα τὸν μιᾶρον θάνατον
ὑπέστη, χεῖρονα Ἑλλήνων βλασφημῆσαι ἀποτολήσας ὁ δειλαιος,

inde coronata exhibit, atque in Senatu usque ad diem urbis natalem reponebatur. a Iuliano autem, quod insculptam crucem haberet, in eam fossam proiecta et terra obruta est, in quam plurima quoque alia spectacula.

Spectaculum tertium

de iis quae in foro exstant.

Balmasa centurio, idolorum studiosissimus, horologii in foro stantis involucrum spectandi causa, ut aiebat, confregit; ut autem vero similis erat, furandi causa id egit: Minervae quippe signum argenteum furatus est, Asclepiodori quoque marsupia trium librarum reperta sunt, item corona Cleopatrae ex smaragdis colore alabastrino. re cognita imperator Constantinus centurionem morte damnavit. etsi autem impudenter negaret ac deos obtestaretur, capite truncatus est in uno e gradibus ipsius fori, ubi olim epulae ac prandia fiebant. scelus vero in altero fornice perpetratum non tacebimus. Maxentii moechi simulacrum divinis honoribus illic colebatur; et quod multi idololatrarum ignorabant, deus eques adorabatur. quapropter Constantinus simulacrum evertit, ac eos qui id temere ausi essent capite multavit. ubi etiam Arius postea foeda morte periit; qui cum blasphema dicta Graecanicis peiora

μετὰ λιτῆς καὶ τιμῆς τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως τῇ βυσι-
 C λικῇ χειρὶ καθαρπύσαι βουλόμενος. ἀλλ' οὐκ Ἀλέξανδρος ὁ
 πολὺς ἐν Θεογνωσίᾳ τούτα παρεῖ... ἕως τῷ ὀλιθίῳ θανάτῳ
 τοῦτον παρέδωκεν. ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, ἀπὸ τῆς καμάρας ἕως
 κθ' παλαιστὰς ἔχοντι, ἐπὶ Θεοφιλοῦς Θεοδοσίου ἀπετυπώθη ὁ
 Ἄρειος ἐν μαρμάρῳ ἀνγεγενηνὸς τῇ γῆ, καὶ σὺν αὐτῷ Σαβέλ-
 λιος Μακεδόσιος Εὐνόμιος, πρὸς αἰσχύνῃ τοῖς διερχομένοις σφε-
 τερίζειν τούτους, καὶ κόπρῳ καὶ οὐρῳ καὶ ἐμπτύσματι καὶ ἀτι-
 μίαις ὀνειδίζεσθαι τοὺς τὸν νίδον ἀτιμήσαντας. ἢ τινα καὶ
 D καθορῶνται σῶα ἕως τῆς σήμερον τοῖς τὰ γεγραμμένα παρ' 10
 ἡμῶν μετὰ φιλοσοφίας καὶ πόνου διερευνῶσι.

Θέμα δ'

τὸ ἐν τοῖς Ἀρτοπωλίοις πόροις ὑπάρχον.

E Κυνάριον ἀπὸ μαρμάρου, οὐδατα πλεῖστα ἐν τῇ νεμήσει
 περιφέρων, ὡς οἴκοθεν μυρμηκία λατρεύειν ἐπεχείρουν, τοῖς θεω-15
 ρεῖν κατὰ πᾶν ἐθέλουσι, τοῖς πᾶσι προύκειτο· ταοῦ δὲ καὶ ἀετοῦ
 καὶ λεαίνης λαγωῦ τε καὶ κριῶν κάραι, καὶ στρουθῶν καὶ κορω-
 νῶν καὶ τρυγῶνος, μυδὸς καὶ γαλῆς καὶ δαμάλεων, ἑμαοῦσαι καὶ
 Γοργονίδες, δύο ἀμφότεραι ἐκ δεξιῶν καὶ ἕξ εὐωνύμων, ἡ μία
 τῇ ἐτέρᾳ κατ' ὄψιν βλέπουσα, ἀπὸ μαρμάρων, ἀναγεγλυμμένα, 20
 τὰ φυραθέντα κάτω τῶν αὐτῶν πόρων ἦτοι Ἀρτοπωλίων, θείας
 F τούνεκεν Κωνσταντίνου δρᾶμα. ἀλλὰ γὰρ καὶ Βούλγαρος ὑπὲρ

miser pronuntiasset, cum comitata et pompa Cpolitianum thronum, im-
 peratoria manu stipatas, raptum procederet. verum Alexander, vir
 divina scientia praeditus, non prius cessavit quam illum funestae morti
 tradidit. eodem loco, qui a fornice viginti novem palmos habet, sub
 religioso imperatore Theodosio Arius marmorea statua effictus est, quae
 solo tantillum sublimior erat, ac cum illo Sabellius Macedonius Euno-
 mius, ut eos qui praeterirent tales sibi magistros adscribere puderet;
 utque ii qui filio honorem detraxerant, stercore urina sputo et ludibriis
 deturparentur. quae hactenus integra conspiciuntur ab iis qui scripta
 nostra philosophice et studiose scrutantur.

Spectaculum quartum

de iis quae in Artopoliis exstant.

Catellam marmoream, multis mammis distribuendis muneribus
 praeditam, confertim animantes adorare tentabant; quod iis qui consi-
 derare vellent erat expositum, pavonis scilicet; aquilae, leaenae, leporis
 arietumque capita, passerum item, cornicum, turturis, maris et fellis;
 itemque buculae mugientes, Gorgones quae a dextris et sinistris, ob-
 versa mutuo facie, ex marmore sculptae. quae in Artopoliis sculpta a
 Constantino ad spectaculum facta sunt. sed etiam bulgarus mundus

βοδὸς καθαρὸς ὑπάρχων, ὡς τῇ γῆ διωρῦττειν ἐθέλειν τοῖς ὀρώσει
 θέαμά τι μέγιστον. διέκειτο δὲ τοῦτο ἕως τῶν πολλῶν, καὶ
 μέχρι Ζήνωνος ἀρκέσαι τὴν ἱστορίαν. Γαληνὸς δὲ τις ἱατρὸς
 καὶ φιλόσοφος ὑπάρχων, ὡς αὐτὸς ἐδίδαξεν, ἀπὸ χρονογράφων
 5 περαιωθεὶς, ἐβεβαιώθη τὰς Γοργονίδας τὰς μαρμαρίνους, ἅτε P 93
 τὴν μίαν ἐκ δεξιῶν, ἅτε δὲ τὴν ἐξ εὐωνύμων, ἱερογλυφικά τινα
 καὶ ἀστρονομικά ἐχίδνια συλλαβοῦσας τῶν βασιλέων γράφειν τὰς
 ἱστορίας, Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου τοῦτο ποιήσαντος. τοῦ δὲ
 αὐτοῦ Γαληνοῦ ἐπὶ πλεῖστον συχνάσαντος καὶ τοῖς ἀναγνώσμασιν
 10 τούτου προσέχοντος, τὰ μέλλοντα συμβαίνειν Ζήνωνι παρὰ Βηρί-
 νης ἐγέλασε. Καλλιστράτος δὲ τις, συρφετὸς μὲν τῷ γένει κά-
 πηλος δὲ τῇ ἀξίᾳ, ἐμβατεύοντι τῇ ἱστορίᾳ τῶν Γοργονίδων Γα- B
 ληνῷ καὶ μάλιστα συχνῶς προσέχων, μετὰ τὴν ἀνάκαμψιν Ζή-
 νωνος τὴν ἀπὸ Ἰσαυρίας τὸ δεύτερον φαιτειασθεὶς ὁ αὐτὸς Γαλη-
 15 νὸς παρὰ τοῦ αὐτοῦ Καλλιστράτου τοσοῦτους ἐμπαιγμοὺς ἐπ’
 ἐνιαυτοῦ καὶ βολίδας ὑπέμεινε, ὥστε μέχρι τέλους τὸ πέρασ ἐν
 τῇ αὐτῇ Ἀρτοπολλίων καλενδία, ἐν αὐτοῖς τοῖς ζωδιακοῖς τετρα-
 πόδοις καὶ πετεινοῖς, Σελεντίου ὑπ’ ἄρχοντος ξίφει ἀποκεφαλι-
 20 ῆ κρῖσις.” Ἀριστείδης δὲ φιλόσοφος ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ τόπῳ C
 τοῦ ᾧδε, ὃ καὶ φαίνεται ἕως τῆς σήμερον, “Γαληνοῦ θηρία,
 ἀδικία νεμομένη Ζήνωνι.” καὶ τυπώσας τὴν γραφίδα ἀπέδρα ἐν
 Χερσαῶνι, καὶ ἐσώθη ἕως τῆς σήμερον.

7 συλλαβῶν alii.

bovi insidens, qui quasi spectaculum videntibus maximum humo defodi
 voluerit. haec multis temporibus consistere, et usque ad Zenonem ocu-
 lis contemplari licebat. Galenus vero quispiam medicus et philosophus,
 ut ipse docuit ex chronographis mutuatus, asseverabat Gorgones mar-
 moreas, quarum alia a dextris, a sinistris alia erat, hieroglyphicas
 quasdam et astronomicas viperulas continentes, imperatorum historias
 complecti, magno Constantino eius rei auctore. cum vero idem Gale-
 nus eo crebrius ventitaret et lectioni attenderet, de iis quae a Verina
 Zenoni eventura erant in risum effusus est. Callistratus vero quidam
 ex infima plebe caupo Galenum Gorgonas saepius adeuntem easque assi-
 due considerantem apud imperatorem Zenonem ex Isauria secundo rever-
 sum accusavit; qui Galenus multa ludibria et plagas per annum susti-
 nuit, donec tandem in ipsa Artopoliorum calendia et ad ipsam qua-
 drupedum animalium atque volucrum statuam a Silentii praefecto ca-
 pite plecteretur, clamante Prasina factione ac plebis praescua turba
 “iustum iudicium.” Aristides vero philosophus eiusmodi nomen loco im-
 posuit, hodieque manet, “Galenii bestiae, Zenoni iniquitas attributa.”
 scriptaque lamina in Chersonem aufugit, hactenusque incolumis est.

Θέαμα ε'

τὸ ἐν τοῖς Ἀμαστριανοῦ Καρακάλλου
πραιποσίτου.

- D** Θεαμάτιον ἦτοι εἰδώλιον τῆς Βυζαντίου πόλεως προτερεῦον ἀπὸ Τραιϊανοῦ, Μεκῆς καὶ Γλαῦκος. ἔξ ὧν Θεόδωρος χρονο-5 γράφος ἀναρρωσθεῖς ἀναγνώσμασιν. Ζεὺς, Ἥλιος ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ἐν ἄρματι μαρμαρευθέντω. Διὸς σκυταλίδης Ἀριστείδης· Ἡρακλῆς, ὁ ἀνακείμενος ἠνίοχος, Θιδὸν ἐπιγράφων, Ἀπόλλων παγκρατιαστής. ἔνθα ὁ ποταμὸς ὁ Κύτλου, Ἀέτιος ὁ ἀπὸ Ἀύ-
E κων μυκολατρευόμενος. ἐν αὐτῷ χελῶναι μεσται ὀρνίθων· ἐν 10 αὐταῖς δράκαιναι ἰή, καὶ Ἀκούντιος φιλόσοφος εἰδώλων πρωτοστάτης καὶ θύτης γυναικὸς καὶ δύο τέκνων, μητρὸς Ἀγλαΐδης καὶ ἀδελφῆς Γραφεντίας. ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ δαιμόνων ἐπιστάσιναι καὶ πτώσεις, ἅτε βασιλέων, τοῖς φιλοσοφοῦσι· μάλιστα, ἐὰν πόρνοι εἴεν τῇ γλώττῃ ἢ τῇ σπορᾷ, οἱ βασιλεῖς ὀλέθριοι. 15 διὰ τοῦτο τῷ γυνῶν προσεχέτωσαν ζωδίῳ, καὶ σιδηρέαν βοτάνην
F σὺν κοχλίδι περιζέσαντες καὶ τοῖς μυκτῆραιν ὀπτῆσαντες, γαλουχεῖται τοῖς φλοιοῖς τοῦ ἄνυκτος· καὶ ἦν γνωστὰ ἐκ τούτων ἴσως θέλεται, εἰς αὐτοὺς γενέσθαι ἡμῖν. πολλὸς δὲ ἄργυρος καὶ μάλιστα δηναρίων κατέχωσται κάτωθεν, ἅτε δὴ καὶ Θησαυρὸς χρυ- 20 σίου, ὅτι θέατρον ὑπάρχων, καὶ τοῖς πολλοῖς βλέπειν ἐν ἡμέρᾳ

7 μαρμαρεῖα ἐπέθη Lamb.

Spectaculum quintum

ad Amastriani Caracallae praepositi.

Quod a Traiano spectaculum seu idolum Byzantinae urbis primum occurrit Megas et Glaucus; ex quibus Theodorus chronographus lectionibus clarus. Iupiter; Sol eodem in loco, marmoreo curru inventus. Iovis scuticam ferens Aristides. Hercules, auriga recumbens, hoc deum titulo donans, "Apollo pancratiastes." ubi Cythi fluvius; Aëtius, a Lyco impuro cultore adoratus. in eo testudines plenae avibus, et dracones octodecim, Acuntius item philosophus, idolorum antistes, uxoris immolator ac duorum liberorum, matris Aglaidis et sororis Graphentiae. eodem in loco daemonum [quippe regum] visiones afflatusque philosophis obtingunt; maxime si lingua semineve adulteris reges fuerint exitiosi. idcirco ad nudam oculos conicientes statuum, sideritumque herbam cochleari concalescentes atque naribus adurentes, regis amicos lactari; ac si forte ex his innotescere velit, divinum eos responsum accipere. ingens pecuniae vis, praesertim denariorum humo defossa, quin et auri thesaurus, quod cum theatrum esset die Iovis, po-

Διὸς θυσίας καὶ θανμάζουσιν· σειμοῦ δὲ γενομένου ἀποθανεῖν ἐν αὐτῷ τῷ πέλματι, ὡς ἐπὶ Βύζα καὶ Ἄντη, πρὶν Κωνσταντῖνος P 94 τῇ πόλει, ἀλλὰ τῇ Ρώμῃ, θεὸν γινώσκων ἐφαίνετο. οἱ δὲ ἵπποι καὶ αἱ κινύρες Γαληνδοῦχλου τοῦ δουκός. ἢ τινα καθορῶνται 5 ἐν τῷ πυρὶ Ἀρτεμισίῳ ἕως τῆς δεῦρο. ὄθεν, φιλόκαλε, πολλοὺς κόπους διὰ τὴν σὴν ἀρετὴν ὑπομείναντες, οὐδὲν ἡγανακτήσαμεν.

Θέαμα ε'

τ ο ὦ β ο ό ς.

Τὸ δὲ ἐν τῷ βοῖ θέαμα τρανῶς σοι ὑποδείξομεν, ὅπερ B 10 πλειστάκις δι' ἐπιστολῶν ἡμῖν ἐσήμανας δῆλόν σοι γενέσθαι, ᾧ φιλόκαλε. Βαλεντινιανοῦ τοῦ πραιποσίτου Κώνσταντος ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ οἰκοδομηθῆναι γινώσκομεν. κάμινος δὲ παμμεγέθης μεγάλης ἕως ἡμῶν διασωθεῖσα, ἔνθα Ἰουλιανὸς ὁ θεοστυγῆς προφάσει τῶν καταδίκων πολλοὺς ἐν αὐτῇ Χριστιανοὺς κατέκασε. 15 ἦν δὲ ἡ κάμινος φέρουσα βοὸς χαλκοῦ παμμεγεθέστατου θέαμά τι, C οὐπὲρ κατὰ μίμησιν ἐν τῷ Νεωρισίῳ λιμένι κατετυπώθη. τῷ δὲ αὐτῷ βοῖ τῷ χαλκῷ ἔνεκεν καύσεως παρηκολοθήσέ τι μωμὸν ἕως Φωκᾶ τοῦ ἀναξίου. καὶ μετὰ τὸ κανθῆναι τὸν αὐτὸν Φωκᾶν, ὑπὸ Ἡρακλείου χωνευθῆναι τὸν βοῦν εἰς ἀκουλκαταμίον, 20 καὶ εἰς τὸν Πόντον περάσαι ἔνεκεν στρατολογίας. ἦν δὲ τὸ

pulus conferta multitudine spectaculi admiratione defixus, terrae motu, circa tempus Byzae et Antis, in ipsa cavea absorptus sit. contigit vero cum necdum Constantinus dei cultor urbi innotuisset, sed Romae. equi autem et aviculae Galinduchii ducis sunt, quae ad Artemisii ignem hodieque conspiciuntur. idcirco, quanquam multis laboribus tuae virtutis causa, vir probe, perfuncti, nihil tamen indigne tulimus.

Spectaculum sextum

d e f o r o b o v i s.

Spectaculum quod in foro bovis positum erat, clare tibi describemus, quando id saepe saepius, vir studioso, missis ad nos litteris efflagitasti. novimus sane Valentinianum, Constantis imperatoris sacri cubiculi praepositum, in Hippodromo illud aedificasse. fuit vero fornax ingens et ad nostra usque tempora duravit. ibi deo perosus ille Iulianus multos Christianos quasi maleficos combussit. erat autem caninus bovis aenei immanis staturae figuram referens, cui similis in Neorio portu postea confectus est. huic autem deinde bovi aeneo ad nequissimum usque Phocam quaedam infamia inhaesit, eo nomine quod exurendis reis usurparetur. postquam vero ab Heraclio ipse Phocas exustus est, bos in Aculcati aerarium conflatus est, atque ad conscribendum militem in Pontum missus. erat autem in Ponto, quod Aculcatum vo-

D ἀκουλάτον ἐν τῷ Πόντῳ, σταθμῶν τοῦ ἀργυροῦ κδ'. διὰ τὸ εἶναι αὐτὸ χρυσεγχυτόν. ὅπερ καὶ ἐνταῦθα σώζεται ἕως τῆς σήμερον τοῖς ὀρθῶσι, εἰς λεχμῖα χωνευτὰ σκυθροπὰ πάνν.

Z. Ἐκ τοῦ μιλίου θεάματος τοῦ ὄφρικίου Διοσκόρου, ἐκ τῶν καθ' ὄραν Μαυρικίους Ἀυγούστου.

E Ὅτι τὸ Σινάτον τὸ λεγόμενον τοῦ φόρου οὐδὲν ἄλλο ἐτυμολογεῖται ἢ μόνον Σινάτου οἰκοδομήσαντος τὸν Σινάτον καὶ τὸ ἐν αὐτῷ τριλιθον ζώδιον ἦτοι τρικέφαλον πορφυροειδές, ὃ ἕλεγον τινες Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν μέσον, Κωνσταντίον ἐδώνημον, 10 Κώνσταν ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσιν, εἰς πόδας ἀρκούμενον δύο, εἰς

F δὲ χειρας ἕξ, ξένον τοῖς ὀρθῶσι θέαμα, ἄλλον ἀλλοχόθεν ὀρθῶν, καὶ ἡ κεφαλὴ μία. ἐμπυρισμοῦ ἐν αὐτῷ δὴ τότε γενομένου ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, καὶ πάντων ἐκέισε ἀσχολομένων, ὡς εἰπεῖν, κλαπήναι τὸ θανμάσιον ἐκεῖνο, ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ τοῦ 15 Ἀρκαδίου, ὃς εὐθὺς διὰ ταχυδρόμον ἐν τοῖς διαστάτοις καὶ ἐν τοῖς θαλαττικοῖς μέρεσι μετὰ ἀπειλῆς, εἰ μὴ φάνειεν τὸ θέαμα. καὶ οἱ τοῦτο τολμήσαντες οὐκ ἰσχύσαντες εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα

P 95 ἀπενεγκεῖν, φθαζόμενοι δὲ τῷ δρόμῳ τῷ βασιλικῷ, ἀποποιησάμενοι ἑαυτοὺς, τό τε θέαμα καὶ ἑαυτοὺς ἐν τῷ βυθῷ ὄραντες 20

4 μίλιον] βιβλίον Lamb.

17 φανείη?

cant, argenti pondo quattuor supra viginti, eo quod ipsum esset auro solidum. quod hic quoque hodieque servatur ac cernitur, in fuis lechmiis tetricum valde vultum praeferebantibus.

VII. *Ex miliario spectaculi officii Dioscori, ex Mauricii Augusti diario.*

Quod vocant fori Senatum, a nullo alio tale nomen obtinuit quam quod Senatus a Senato aedificatus sit, necnon illud trium lapidum opus, id est triceps porphyreticum simulacrum, quod quidam in medio Constantinum magnum, a sinistris Constantium, a dextris Constantem representare dicebant. erat illud duobus fultum pedibus, sexque manibus instructum. spectaculum plane novum et insolens, alium aliunde conspiciens: nam unum caput erat. incendio autem ibidem grassante, cum omnes una enterentur ut mirum illud signum suffurarentur, Theodosio iunior Arcadii filio imperante, is statim misso cursore in loca remota et ad maris oras iis qui sustulerant interminatus est, ni representarent. qui vero auferre ausi fuerant, cum non possent in patriam illud reducere, occupante imperatorio cursore, desperationis ducti sese cum si-

κατεποντίσθησαν· ὡς πολλῶν πλοίων καὶ σαργάνων ἐλθόντων καὶ κολουμητῶν τινῶν, διὰ τὸ ἀδημονεῖν τὸν βασιλέα, δῶρά τε εἰς πλῆθος ταπτομένον, καὶ ὡς φ' *κεντηναρίων* μεθ' ὄρκων φρικτῶν βεβαιουμένου τοῖς μέλλουσιν αὐτὸ ἐκβάλλαι ἐκ τῆς θαλάσσης, οὐκ ἔχουσέ τις. τότε ὀργισθεὶς ὁ αὐτὸς Θεοδόσιος καὶ τὸν Σινάτου οἶκον τῷ πυρὶ παραδέδωκεν, ὑπὸ τεσσάρων κίωνων Β βασταζόμενον. καὶ μετέθηκεν τὴν στήλην Ἑλένης μητρὸς Κωνσταντίνου, καὶ αὐτοῦ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Φαύστης, θυγατρὸς [*Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἐρκουλλίου, γαμβροῦ*] Διοκλητιανοῦ, ἐν 10 τῷ αὐτῷ Σινάτῳ, αὐτοῦ μὲν καὶ τῆς γαμετῆς χαλκευχότων καὶ μέρος λιθινούτων, αὐτῆς δὲ ἐκ πορφυροῦ μαρμάρου περιέχουσα· ἃ τινα καὶ σώζονται ἕως τῆς δεῦρο.

Π Α Π Ι Α.

Ἐν τῷ λεγομένῳ Στατήρι, διερ λέγεται Μόλιον ἄλωπὸν C 15 εἶναι ἐκ μαρμάρου πηγανουσίου εἰς μῆκος ὀργυίας ε', πλάτος δὲ ὀργυίας δύο ἡμισυ, πρὸς νότον ἐν τοῖς ἀνακτορικοῖς οἴκοις, πρὸς δὲ βορρᾶν πρὸς τὸν παλαιὸν ναόν, ὅπερ ἐν τῷ στήθει ἔγραφεν, δι' ἐμπλαστῶν χουσέων καὶ ἀργυρέων γραμμάτων, Ἀφροδίτη Σέληνῃ, ἐδόθη Πέρσαις εἰς πάκτον ἐπὶ Ἀναστασίου βασιλέως D 20 ἀντὶ σταθμῶν χιλίων χρυσοῦ. καὶ τοῦτο δὲ ὁ αὐτὸς Παπίας ἐδίδαξεν ἐκ τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, ὅτι αἱ γοργονοειδεῖς κ-

13 Papiæ historici meminit Nicephorus Callistus 1 1. Lamb.

mulacro in mare præcipitarunt, ita ut multis adductis naviculis et funibus urinatoribusque, quod id imperator molestissime ferret, multisque donis propositis usque ad quinquaginta centenaria horrendis cum iuramentis promissa si quis ex mari extrahere posset, nemo id præstare potuerit. quamobrem ardens ira Theodosius quattuor columnis fultam Senatus aedem flammis dedit; atque Helenæ matris Constantini, ipsius item Constantini, et uxoris illius Faustæ, Maximiani Herculii, Diocletiani generi, filiae, statuas in eundem Senatium transtulit, ipsius quidem et uxoris statuas ex aere fusas partimque lapillis ornatas; illius autem ex marmore porphyretico; quæ hodieque supersunt.

EX PAPIA.

In loco quem Staterem vocant, quam Molium vulpinam appellant, ex marmore Peganasio ulnarum quinque longitudinis duarumque cum dimidio latitudinis, ad austrum in Palatii aedibus, ad aquilonem vero veteris ecclesiae respectu, in cuius pectore hæc inscriptio aureis et argenteis insertis litteris legitur, "Venus Luna," Anastasio imperatore Persis pro pacta pecunia data est, pro mille auri librarum pondere. quod ipsum suis in scriptis Papias docuit. Gorgonum capita in Chalces

φαλαί ἐν τῇ χαλκῇ πόλει, πρὸς μὲν τὸ πρόσθεν περιπατοῦντι εὐωνύμως, πρὸς δὲ τὸ ὀπίσθεν δεξιῶς, τῆς Ἀρτεμίδος θεᾶς, ἐκ τοῦ γασῦ τοῦ Ἐφεσίου ἤκασι· τὰς μὲν τέσσαρας ἐν τοῖς Ταύρου μέρεσιν, ἐν τοῖς παλαιοῖς παλατίοις προσπηχθέντα Κωνσταντίνου, ἔνθα καὶ Ἰουλιανοῦ καὶ τῆς τούτου γαμετῆς, ἀλλὰ καὶ 5
E Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ Γάλλου καθορῶνται ἀγάλματα· τὰς δὲ τέσσαρας ἐν τῆς προειρημένης πόλης εὐωνύμῳ μέρει, ἔνθα καὶ σταυρὸς πεπηγὸς ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ πάλαι καὶ Βελισαρίου, καινουργηθεῖσαι ἴστανται. ἐν ἧ καὶ αὐτὸς Βελισάριος καθορᾶται χρυσέμβαφος, ἡλιοκέ-10
 φαλος, καὶ Τιβέριος ὁ κυρτοειδῆς Θράξ, καὶ Ἰουστίνος ὁ πρῶτος λεπτοειδῆς ἐπίφορος κατ' ἰδέαν πάννυ, καὶ τῶν συγγενῶν
F ἑπτὰ, αἱ μὲν ἐκ μαρμάρου αἱ δὲ καὶ χαλκαῖ, ἐκ τῶν ζωσμάτων ἐπιγινωσκόμεναι ἀκριβῶς τοῖς παροῦσι.

Πολλὰ τῇ βασιλίδι Πουλχερίᾳ Ἀέων ὁ μέγας ἐμακάριζεν· 15
 ὅθεν καὶ μνήμην αὐτῆς τῆς τελειώσεως ἐπιτέλει, καὶ ἐν τῷ τάφῳ
P 96 αὐτῆς αὐτὸς ἰστόρησε τὸ ταύτης ἵνδαυμα. καὶ ἐν τοῖς βασιλείοις δὲ θεωρῶν αὐτὴν ἐν ἱστορίᾳ, τὸν βίον ὅλον αὐτῆς ἐμακάριζεν. Μαρκιανοῦ δὲ στήλην καὶ Πουλχερίας ὁ αὐτὸς Ἀέων ἐν τοῖς Θεοδοσιανοῦ ἐμβόλοις μεταστήσας τῇ βασιλίδι πόλει προσέθηκεν. 20
 Ἰουλιανοῦ χαραγῆς Θεοδόσιος ὁ μέγας ἡμαύρωσε. μεθ'
B ὧν καὶ τὴν τούτου στήλην ἔξω τῆς χαραγῆς ἐστηκυῖαν θεασάμενος ἠρυθρίασε, καὶ τοῖς συνοδεύουσιν ἐπύθετο, τίνοσ ἀν εἶη

porta a sinistris quidem ante, a dextris vero retro Dianam deam ambulanti, ab Ephesino templo advecta sunt, quattuor quidem in Tauri partibus in Palatio veteri Constantini affixa, ubi etiam Iuliani eiusque coniugis, Constantini quoque magni et filiorum eius necnon Galli statuæ conspiciuntur; quattuor autem in memoratae portae laevo latere, ubi etiam crux defixa sub Iustiniano olim et Belisario restaurata consistunt. ibi quoque ipse Belisarius conspicitur deauratus, capite solaribus radiis micante, et Tiberius gibbosus Thrax, Iustinus senior exigua statura, vultu admodum concitato; itemque ex cognatis septem statuæ, partim marmoreae partim aeneae, quae ex cingulis facile est adstantibus cognoscere.

Leo magnus beatissimam Pulcheriam Augustam multum celebrare solebat; unde etiam eius consummationis sive exitus memoriam venerabatur, eiusque imaginem sepulcro ipsius apposuit, atque in aedibus imperatoris eius depictam effigiem contemplans totam vitam eius deprædicabat. Marciani vero et Pulcheriae statuas idem Leo in Theodosianos embolos translatas imperatoriae urbi adiecit.

Iuliani monetam Theodosius magnus abrogavit; ac postea eius statuam extra monetariam officinam stantem conspiciatus erubuit, exque comitibus cuius esset figura sciscitatus est, illis autem respondentibus

τὸ χάραγμα. τῶν δὲ Ἰουλιανοῦ φησάντων, εὐθὺς ἐκεῖνος εἶπεν ὅτι μέλανος ἀνθρώπου στήλην τεθέσθαι. καὶ πᾶν ἤρουνθρασε, καὶ παραντίκα ταύτην κατέαξεν, καὶ ὄβημα προέθηκεν, ὅτι ὄπον ἐὰν εὐρεθῇ ἐν χαραγαῖς νομίων τὸ τοιοῦτον ὑπόδειγμα, καὶ μὴ 5 τῷ δημοσίῳ καταμηνυθῇ, δημευθεὶς ὁ τοιοῦτος ἐξόριστος Κωνσταντινουπόλεως γένηται.

Πολὺς ἦν Ἰουλιανὸς ἐν μαγγανίαις· ὄθεν καὶ τοῖς εἰδώλοις C εἰς στήλας βασιλικάς, φασίν, ἐξεκόνιζε, καὶ προσκυνεῖσθαι ταύτας ὡς βασιλέων εἰκόνας ἠνάγκαζε. μεθ' ὧν καὶ ἐν τῇ Νικομη- 10 δέων μητροπόλει τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἄγαλμα χρυσέγκαστον κατασκευάσας καὶ τῆς Θεᾶς Ἀρτέμιδος, νόμοις ὁμοίοις ἐνομοθέτει προσκυνεῖσθαι, ὡς αὐτοῦ φησὶν εἶναι καὶ τῆς γαμετῆς Ἰνδάλματα· ὄθεν καὶ ἄπειρον πλῆθος κλαπὲν εἰς εἰδωλολατρείαν κατέ- D πεσεν.

15 Ἐν τοῖς Πανειάδος μέρεσι τῇ ἐπονομαζομένῃ Καισαρεία τῇ Φιλίππου, διερχομένου Ἰουλιανοῦ, τὸ τῆς αἰμορροούσης Ἰνδάλμα Θεασάμενος, καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ τὸν ἀνδριάντα, ὡς ἔλεγον, ὑπ' αὐτῆς κατασκευασθέντα· ἐν οἷς κεκυφῦτα ἡ γυνή, καὶ τῇ δεξιᾷ τοῦ κρασπέδου τοῦ ἀνδριάντος Ἰησοῦ ἀπτομένη. μέσον 20 πον βοτάνης εἶδος, ἀλεξητήριον φάρμακον πρὸς πᾶσαν νόσον E ἐπιτήδειον, ἐκφυέν, καὶ τυφλοῦς, ὡς φασί, τοὺς ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐξελθόντας ἰάσασθαι. τοῦτο δὲ καὶ Εὐσέβιος ὁ Πάμ-

2 μέλας hic idem est atque κακός. sic inter Latinos Horatius eo vocabulo utitur: *hic niger est; hunc tu, Romans, caeceto.* similiter hodieque Itali hominem improbum vocant *furbum*, quasi *fur- vum* i. e. *nigrum*. Lamb.

Iuliani esse, statim ille "nigri hominis" ait "statuam conspexi;" multumque rubore suffusus eam statim confregit, edictoque iussit "si quis usquam huiusmodi figurae obsignatos nummos repererit, nec publice denuntiaverit, is proscriptis bonis, extra Cpolim exsulatum mittatur."

Multum Iulianus praestigiis deditus erat; unde aiunt idolorum statuas imperatorum specie effingere solitum, ipsas velut imperatorum adorare coegisse. inter haec vero Apollinis statuam inauratam Nico-mediae, quae metropolis est, ac similiter Dianae deae fabricatus, lata lege adorari sanxit quasi suam et coniugis effigiem; quae causa fuit ut innumera multitudo vel insania in idololatriam laberetur.

In Paneadis, quam Caesaream Philippi vocant, partibus, cum Iulianus iter haberet, haemorroissae et ipsius Iesu statuam, quam, ut fertur, illa posuerat, conspicatus est. erat vero mulier venerantis more inclinata, fimbriamque statuae Iesu dextera contingebat. in medio autem herbae species quaedam curandis quibuscumque morbis apta nascebatur, tantae virtutis, ut aiebant, ut etiam caecis ab utero visum tribueret. quam rem Eusebius Pamphili, et qui haecitantium sectae est,

Georg. Cod. de Orig. Cp.

12

φίλου καὶ ὁ διακρινόμενος ἀκριβέστερον μέμνηται ταῦτα Ἰουλιανὸς θεασάμενος ἐπύθετο τὸ μυστήριον, καὶ μαθὼν Ἰησοῦ εἶναι τὸν ἀνδριάντα κατέκλασεν. ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς Βερονίκης, ὡς ὁ διακρινόμενος μέμνηται καλεῖσθαι τὴν αἰμορροοῦσαν. καὶ τὸ φυτόν δὲ κατέκασσε, καὶ Διὸς εἰδῶλον καὶ Ἀφροδίτης ἐν τῷ 5 τόπῳ ἀνατεθεικῶς καὶ ἑαυτοῦ· ἐν οἷς καὶ ναὸν οἰκοδομήσας ἐπέ-
P 97 γραψε "τάδε θεῶ Διὶ παντεπόπτη Ἰουλιανὸς Πανεάδι εἰς δῶρον ἔγει·" ἔνθα καὶ Μαρτύριος ἐπίσκοπος πολλὰ ἔξουθενήσας αὐτὸν ἐκάη πλησίον τοῦ ναοῦ, ὡς ἔλεγον, εἰς θυσίαν θεοῖς.

Ἰουλιανοῦ βασιλεύοντος, πρὶν ἢ τὴν Ῥώμην καταλαβεῖν, 10
B στήλην ἐν Βυζαντίῳ τούτου ἀνέστησαν ἐν τοῖς Κωνσταντινιανοῦ ἐμβόλοις. καὶ ὁ στρατηλάτης δὲ Δημόφιλος, χαίρων τῇ τῶν εἰδώλων θρησκείᾳ, ἐν πορφυρῷ κλονι ταύτην ἀνέθηκε, "μέγας θεοσεβῆς ὑπάρχων Ἰουλιανός." διὰ τούτου, ἡ μόνον ἐβασίλευσεν, καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ εἰκόνας αὐτῷ ἔν τε 15 σάνισι καὶ χαλκουργήμασι μεγίστοις ἀνέθετο.

C Γρατιανὸς μετὰ τὸ γῆμαί ἐν Ῥώμῃ παρεγένετο, καὶ ἑαυτὸν καὶ τὴν γαμετῆν ἐν ἀργυραῖς στήλαις εἰς ἄλλο θέαμα τῇ Ῥώμῃ προέθηκεν.

Ὀυάλαντινιανοῦ τοῦ νεωτέρου ἐν τοῖς Λεοντίου ἐμβόλοις 20 ἐπῆρχε στήλη θανυμάσιος, ἔνθα Ζήνων τὰς ἐποφίας ἐποιεῖτο. Ζήνων Οὐάλεντινιανοῦ τὴν στήλην θεασάμενος, ἀτυχεῖν ἔφησε

D τοὺς μὴ εἰκόσιν εἰς μνήμην καθοροῦσθαι Καίσαρας.

diligentius memorat. haec ut vidit Iulianus mysterium sciscitatur, utque didicit esse Iesu statuam, confregit illam; similiter Veronicæ (haemorrhoidisam sic vocatam prodit idem haesitans): plantam autem illam igni tradidit, erectoque ibidem Iovis et Veneris simulacro, nec non sui ipsius, templum etiam cum hac inscriptione excitavit "haec deo Iovi omnium inspectori Iulianus Paneadi dono dedit." ibi etiam Martyrius episcopus multa per contemptum in eum locutus, proxime templum flammis traditus atque, ut aiebant, diis immolatus est.

Iuliani imperatoris, antequam Romam occupasset, statuam Byzantii ad Constantini fori porticus collocarunt, quam Demophilus dux exercitus, idolorum cultus studiosissimus, columnæ porphyreticæ cum hoc titulo imposuit "magnus et religiosus Iulianus." ideo statim atque imperium Romæ et Antiochiæ adeptus est, in tabulis magnæque molis aeneis operibus imagines eius collocabat.

Gratianus postquam uxorem duxerat Romam venit, ac sui uxorisque statuas argenteas ad aliud spectaculum Romæ proposuit.

Mira Valentiniæ iunioris statua in Leontii porticibus visebatur, quem locum invisens Zeno, Valentiniæ statuam conspiciens, infelices, inquit, Caesares, quorum imagines ad memoriam non conspicerentur.

Ἐν τῷ Βοῦ τοῦ Κωνσταντίνου φωσάτου παρεσκευάσθη μέγιστον, καὶ πόλεμον αὐτῷ Βύζας παρετάξατο, καὶ ἀπέθανον Ἕλληνες, ὡς ὁ Σωκράτης φησίν, εἴκοσι χιλιάδες. παρευθὺ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ Βοῦ σταυρὸς ἀργυρὸς κεχρυσωμένος ἐτυπώθη, καὶ 5 Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης εἰκόνες, ἀμφοτέρων αἱ χεῖρες τὸν σταυρὸν κατέχουσαι, φησί, τῶν Θεοδούλων. E

Ὅτι τὰ λεγόμενα Κοντάρια βήλαιν εἶχον ἕως ἔτη ζ'. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ πόλεμος ἕως ἔτη β'. καὶ νυκτὸς εἰδώλων μικρὸς πάνυ, ὃν ἔλεγον Γαληνοῦ εἶναι· ὃν καθελὼν Κωνσταντίνος 10 τῆς Θεοτόκου οἶκον ἀνήγειρε, καὶ ἑαυτὸν ἐγχαράξας καὶ τὴν μητέρα καὶ Ἰησοῦν καὶ τὴν παρθένον πανηγυρικῶς ἑορτάς ἐπετέλει ἕως ἡμέρας ιβ'. F

Ἐν τοῖς Βυγλεντίου ὑπῆρχεν ἡ ὀχυρωτάτη βίβλη Κωνσταν- P 98 τίνου, ἣν πρὸ τῆς ὀπτασίας [τῆς τοῦ σταυροῦ ἐπὶ] τῆς πόλεως 15 ἔστησεν· ἐκεῖ γάρ, ὡς ἔλεγον, καὶ τὸν σταυρὸν περὶ δειλινὸν ὀφθαλμοφανῶς ἐθεάσατο. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ τόπῳ τοῖς Βυγλεντίου Σευήρος Γάζου κατώκισεν, οὗς καὶ πολεμήσας Μαξιμῖνος στρατηγὸς Κωνσταντίνου ὡσεὶ ὀκτὼ χιλιάδας ἀπέκτεινεν. καὶ τότε οἱ λοιποὶ καταβάντες τῶν ἵππων καὶ τὰ ξίφη κλάσαντες, τοῖς 20 ποσὶ Μαξιμῖνον ἐγκυλινδούμενοι, σωτηρίας τυχεῖν ἐπέτευον· καὶ τυχόντες ἐκ τῶν ἰδίων χαλκουρρημάτων Κωνσταντίνῳ στήλην B ἀνέθεντο.

Ἐν τῷ φόρῳ μ' ἡμέρας Κωνσταντίνος ἐδοξάσθη καὶ εὐφη-

In Constantini Bove maximum commissum praelium est; aciem contra illum instruxit Byzas, ubi, narrante Socrate, Graecorum viginti milia ceciderunt. statimque in eodem ipso Bove crux argentea, deaurata confecta est, necnon servorum dei Constantini et Helenae imaginea, crucem manibus complectentes.

Contaria, ut vocant, excubias ad annos septem habuerunt, eodemque loco ad biennium bellum gestum fuit. erat idolorum delubrum exiguum, quod Gallieni esse dicebant. quo diruto Constantinus deiparae aedem excitavit, seseque cum matre Iesuque ac Virgine nummo insculpens festa publica diebus duodecim celebravit.

Ad Viglentia validissimae erant Constantini excubiae, quas ante crucis visionem in urbe habitam locavit: nam illic, ut fertur, etiam crucem ipsis oculis circa vesperam conspexit. eodem quoque loco ad Viglentia Severus Gazaeis sedes et domicilium praescripserat; in quos instructo bello Maximinus Constantini exercitus dux quasi octo milia eorum concidit. tum reliqui equis exsistentes, contractisque gladiis Maximini pedibus advoluti, vitam supplices deprecati nactique ex proprio armorum aere statuam Constantino posuere.

In foro Constantinus per quadraginta dies faustis plebis senatus-

- μισθῆ παρὰ τοῖς μέρεσι καὶ παρὰ τοῖς ἄρχουσι τῆς αὐτῆς πόλεως. Κανονάρις δὲ φιλόσοφος ἐν ὑψηλῷ τόπῳ ἀνελθὼν μετὰ τὸ παύσαι τοὺς ὄχλους μεγάλη φωνῇ ἔκραξεν “ὕπὲρ προγόνων μὴ φρόνει ὁ τῶν προγόνων καθαιρέτης.” ὃν ὁ Κωνσταντῖνος μετακαλεσάμενος συνεκράτει, καὶ παρεκάλει τοῦτον παύσασθαι ἑλληνίζειν. ὁ δὲ ἰσχυρῶς τῇ βοῇ ὑπὲρ προγόνων καὶ ἀποθνήσκειν ἐλόμενος, ἔκαρτομήθη ἐν τοῖς αὐτοῖς Βιγλεντίου ἐμβόλοις, εἰς φόβον τῶν καταλειφθέντων Γάζων.
- D** Ἡ στήλη ἣ ἐν τῷ φόρῳ πολλὰς ὑμνωδίας ἐδέξατο. ἐν αὐτῇ τὸ πολίτευμα, καὶ Ὀλβιανὸς ἑπαρχος, καὶ οἱ σπαθάριοι, 10 οἱ κουδικέλιοι, καὶ μὴν καὶ σιλεντιάριοι μετὰ κηρῶν θυμικεύσαντες, λευκὰς στολὰς ἀμφότεροι περιβεβλημένοι, ἀπὸ τοῦ καλουμένου ἀρτίως Φιλαδέλφιν, τότε δὲ Προτεῖχισμα καλούμενον, ἐν οἷς καὶ πόρτα ἦν τὸ πρότερον ὑπὸ Κάρου κατασκευασθεῖσα, ἀνήνεγκαν ἐποχουμένην εἰς καρούχαν. ὡς δὲ ὁ διακρινόμενός 15
- E** φησιν, ὅτι ἐκ τῆς καλουμένης Μαγναύρας ἐν οἷς ἐν τῷ φόρῳ τεθεῖσα, καὶ πολλὰς, ὡς προείρηται, ὑμνωδίας δεξαμένη, εἰς Τύχην τῆς πόλεως προσεκυνήθη παρὰ πάντων, ἐν οἷς καὶ τὰ ἐξέρκετα. ἔσχατον πάντων ὑψοῦτο ἐν τῷ κίονι, τοῦ ἱερέως μετὰ τῆς λιτῆς παρεστηκότος, καὶ τὸ “κύριε ἐλέησον” πάντων βοῶν 20 των ἐν ῥ’ μέτροις. πολλὰ οὖν ὁ διακρινόμενος ἄνωθεν τοῦ κίονος φάσκει πράγματα τεθῆναι, ἐνθα ἡ στήλη ἴσταται, ἐν οἷς καὶ χαραγὴ βασιλικὴ Κωνσταντίνου ἢ λεγομένη σωτηρῆκιος, χιλια
- F** κεντηνάρια. τότε εὐφημίσθη ἡ πόλις κληθεῖσα Κωνσταντινού-

que acclamationibus exceptus ac celebratus est. Canonaris autem philosophus editum in locum conscendens, cessante turba, alta voce clamavit “ne plus quam maiores sapias, qui maiores sustulisti.” quem evocatum Constantinus lenibus hortabatur dictis ut paganismum profitendi finem faceret. ille vero dum edita voce clamat se pro maioribus mortem appetiturum, capite caesus in iisdem ad Viglencia porticibus residuis Gazaeis timendi exemplo fuit.

Statua in foro posita multis cantibus exornata fuit. hanc populi coetus, Olbianusque praefectus, spatharii, codicillares ac silentiarii cum cereis comitantes, candido utrique amictu, a loco nunc Philadelphium, tunc autem Antemurale dicto, ubi etiam porta erat a Caro structa, curru vectam extulerunt: ut autem haesitans ille narrat, a Magnaura, ut vocant, ibidem in foro constituta laudibus canticisque multis, ut iam dictum est, exornata, ab omnibus ab ipsoque exercitu, tanquam Fortuna urbis adorata est. demum in columna erecta, adstante ac supplicante sacerdote, cunctisque “domine miserere” centies acclamantibus. ait porro haesitans multa super columnam, qua statua innitebatur, fuisse reposita; in iisque signatae Constantini monetae, quam sotericium vocant, mille centenaria. tunc multis acclamationibus Cpolis appellata fuit,

πολις, τῶν ἱερέων βωόντων “εἰς ἀπείρους αἰῶνας εὐόδωσον ταύτην, κύριε.” καὶ οὕτω μετὰ πολλῆς δορυφορίας ἐμμέτρως μὴ ἡμέρας πανηγυρίζαντες, τοῦ βασιλέως σιτηρέσια πάμπολλα τοῖς ὄχλοις χαρισαμένου, ἀπῆλθεν ἕκαστος ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ. καὶ οὕτως τῇ ἐπαύριον τὸ γενέθλιον τῆς πόλεως γέγονεν καὶ ἵπποδρόμῳ P 99 μὲν μέγα, πολλὰ κἀκεῖσε χαρισαμένου, καταλείψας τὰ τοιαῦτα γενέθλια εἰς μνήμην αἰώνιον.

Ἐν ταῖς πλησίον τοῦ Ταύρου μέρεσι Κωνσταντίνος ὁ μέγας ἐν τῷ θέρει ἀδεῶς διέτριβεν· ἐνθα Σεβήρου τοῦ υἱοῦ Κάρου 10 ὑπῆρχε παλάτιον, καὶ ναὸς εἰδῶλων Θεοῦ Σεβήρου ὀνομαζόμενος· ἐνθα καὶ τέσσαρες συνθεταὶ καμάραι παμμεγέθεις καὶ αὐταὶ ὑπὸ B Σεβήρου κατασκευασθεῖσαι, πολλὰς μαντείας εἰς χρῆσιν αἰωνίων Θεῶν μακάρων καὶ Θεῶν Βητηγύμων ἔχουσαι εἰδῶλα, ἀργυρᾶ τε καὶ χαλκᾶ καὶ ἐξ ἑλεφαντίνων καὶ μαρμάρων λόγος φέρει πολλῶν· 15 ὡς εὖχε, φησίν, ἐν αὐταῖς ταῖς καμάραις· καὶ πόλεμος Κωνσταντίνου γέγονε, καὶ Σευῆρον τὸν Ἐρκοῦλιον ἐνίκησε, καὶ ἐν ταῖς καμάραις τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τε καὶ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέραις ἐκρέμασε· καὶ μετὰ ταῦτα τὰ εἰδῶλα συγκλάC σασ εἰς μέρος, αὐτουργικὰ ὑπάρχοντα ἐκ τῶν αὐτῶν μαρμάρων, 20 εἰς θείαν εἴασεν. ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ἕως Ἰουλιανοῦ ἐτιμωροῦντο κατάδικοι. ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ὑπερκειμένη πλάξ εἰς μῆκος ἄγαν καὶ ζωδίοις ἀναγεγλυμμένοις τοὺς πολέμους Κωνσταντίνου ἕως τοῦ τρίτου σεισμοῦ προέκειτο δεικνύουσα. Κωνσταντίνου στήλη.

clamantibus sacerdotibus “in infinita saecula eam prospere agere facito, domine.” sic cum multo militum satellitio per dies quadraginta solennia celebrasset, imperatore copiosam plebi annonam elargiente, singuli domum abierunt. atque insequente luce urbis natalia peracta sunt, maioresque circenses editi, ubi etiam largissimam distributionem fecit imperator, eiusmodi natalia in aeternam rei memoriam celebranda relinquens.

In partibus Tauro vicinis Constantinus magnus aestate securus agebat; ubi Severi, Cari filii, palatium erat, ac templum idolorum, “dei Severi” nuncupatum; ubi etiam quattuor fornices maximi, alii aliis impositi, ab ipso Severo exstructi, in quibus, ut multorum narrata fertur, ad divinandi usum erant beatorum aeternorum deorum et deorum inferorum simulacra, argentea aenea eburnea et marmorea, quod, ut aiunt, in iisdem fornicibus vota conceperit; moxque conserto praelio Constantinus Severum Herculium vicit, atque in fornicibus eius procerumque ipsius capita ad septem dies suspendit; deindeque partim contractis idolis, alia iisdem ex marmoribus casu coaptata ad spectaculum reliquit. eodem autem loco usque ad Iuliani tempora rei plectebantur. ibidem tabula superposita longissima figuris insculpta ad tertium usque terrae motum stetit, bella Constantini declarans. illic item Constantini

ἔκεισε ἄνωθεν τῆς καμάρας τῆς πρὸς τὸ ἄνωθεν μέρος ἐτυποῦτο, τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ κατέχουσα.

- D Ἐν τοῖς Φιλαδελφίῳ τῆς καλουμένης πόρτης μέρεσιν ἐν-
 υπνιαόσθη Κωνσταντίνος. ἐκεῖ πρῶτον πάντων τὸν τύπον τοῦ
 σταυροῦ ἐθέασατο, τυπώσας αὐτὸν εἰς μήκος καὶ πλάτος, ἄς 5
 εἶδεν, ἐν κίονι πορφυρῷ τετραπλεύρῳ, χρυσώσας αὐτόν, καὶ
 σημεῖον σπόγγου ἐν τοῖς ποσὶ τοῦ σταυροῦ ἀσφαλίσάμενος. τῆς
 μητρὸς Ἑλένης καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν νιῶν ἕξ αὐτοῦ τοῦ τετραπλεύρου
 κίονος ἀνατυπώσας, εἰς θρόνους ἐτίμησε. πολλὰς ὑπατείας ὁ
 E μέγας Κωνσταντίνος ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ πεποίηκεν. ἐν αὐτῷ δὲ 10
 τόπῳ ἐτιμήθησαν κεντυρίονες, διὰ τὸ τὸν σταυρὸν ἐν προτιμῆσει
 βασιτάζειν γενόμενοι, ὑπεράνω τοῦ λαβάρου καταστήσαντες.

- Πολλὰς Κωνσταντίνος στήλας ἐν τῷ φόρῳ προέθηκε, μεθ' ὧν καὶ ἕξ ἰδίας κατασκευῆς ἕως λ'. πρῶτον ὑπατος ἐν τῷ φόρῳ
 F Καλλιστρατος ἐτιμήθη· καὶ ἕως βασιλείας Κωνσταντίνου ὑπατοὶ 15
 κωδικέλλου ἐν τῷ φόρῳ ἐλάμβανον. ὁ δὲ Καλλιστρατος ὑπατος
 μεγάλως ἐτιμήθη ἐν τῷ φόρῳ, ὡς πρῶτος τὴν ἀξίαν τοῦ ὑπάτου
 δεξάμενος, τοῦ Πρασίνου μέρους βοῶντος "Καλλιστρατος εὐτυ-
 P 100 χῆς, καὶ εἰς ἄλλο προκόψει." ὁ δὲ φοβηθεὶς τὸ τοῦ ἁγίου ...
 τέμενος καταλαμβάνει, καὶ εἰσελθὼν ἐν αὐτῷ ἐζήτηε ἄδειαν. 20
 πολλὰ Κωνσταντίνος τῷ Καλλιστρατῷ ἐξαμύσατο μὴ ἀδικῆσαι.

statua in superiori parte supremi fornacis efficta erat, crucis signum manu dextera tenens.

Ad portam quam Philadelphii vocant Constantinus in somnis visum habuit. ille primum omnium crucis figuram conspexit, quam ea qua viderat longitudine et latitudine confectam columnae porphyreticae quadrangulari deauratam imposuit, spongiaeque signum in crucis pede firmum reposuit; matris item Helenae, suam et filiorum imagines ex ipsa quadrangulari columna efformavit, ac thronis honoris causa imposuit. multa quoque Constantinus magnus eodem loco consularia munia obiit. ibidemque centuriones honore aucti, quod crucis in labaro gestandae praeerogativa donati fuerant.

Multas in foro Constantinus statuas locavit; quibuscum etiam triginta reposuit ab se fabricatas. primus in foro Callistratus consul renuntiatus est; et usque ad Constantini imperatoris tempus codicillos in foro consules accipiebant. Callistratus vero consul magnificis in foro honoribus auctus, quod ibi primum consulari dignitate ornatus fuisset, Prasina factione clamante "Callistratus fortuna favente insuper ad aliud provehatur." ille vero perterritus ad sancti templum se proripuit, eoque ingressus securitatem poposcit. multis vero se Constantinus iuramentis obstrinxit, nihil iniuriae acceptarum illum esse. ille vero non

ὁ δὲ οὐκ ἠρέσχετο, καὶ χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος τῆς ἐκκλησίας ἐξέλεγχεται· ὃς καὶ ἐπισκοπήσεν ὕστερον, ὅθεν μοι τὰ πολλὰ ἐμ-
φέρεται διηγήματα.

Ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ ἀπετέθησαν εἰδῶλα ἐκ τῆς Ῥώμης B
5 ἤκοντα ὡσεὶ ἕξ, ἐν οἷς καὶ Ἀθγούστου, ὡς οὐ γέγραπται μὲν,
λέγεται δέ, τὸ ὁμοίωμα.

Πολλὰ ἡμῶν διεβεβαιώθητο Φίλιππος ἑπαρχος, ὅτι τὸ ἐν τῷ
Ἱπποδρομίῳ ὑπάρχον ὁμοίωμα Θετταλῶν κατασκευάσμα ὑπάρχει C
Ποντικῶν τινός, τὸ ἄνωθεν τῆς βασιλικῆς καθέδρας ἰστάμενον.
10 ἐν δὲ τοῖς γυναικείαις ὁμοιώμασι τῶν Μήδων τοῦ ἐλεγίου αἱ γεν-
νώσαι θῆρας καὶ ἀνδρώπους ἐσθίουσαι. τὴν μὲν μίαν Ἡρωδίαν
μοι ἐγράψασαν, Ἰουστινιανοῦ τοῦ ἀθέου δηλοῦσαν τὴν ἱστορίαν
τὸ δεύτερον· ἐν οἷς καὶ πλοῦν ὑπάρχει μὴ πληρωθῆναι ἀλλὰ
περιμένειν. ὅπερ ἀκούσας ἐδάκρυσα, εἰ ἄρα γε τοιοῦτον πάλιν
15 τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐπέλθῃ ἀλόγημα. Ἰουστινιανὸς δὲ μέγας D
ἐν τοῖς τοῦ καθίσματος κατεπωχεῖτο ἐν ἔπῳ χαλκῷ μετὰ τὴν
νίκην Μήδων. ἢ ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ καθέζομένη γυνὴ ἐν σελλίῳ
χαλκῷ, καὶ αὕτη ἄνωθεν, ὡς προείπομεν, ὃ μὲν Ἡρωδίαν
ἐδίδαξε Βηθλὴν εἶναι τοῦ μεγάλου Λέοντος· ὡς δὲ ἐγὼ παρὰ
20 πλείονων ἤκουσα, ἕξ Ἑλλάδος εἶναι τὸ εἰδῶλον μᾶλλον τῆς
Ἀθηνᾶς, ὅπερ καὶ ἐπίστευσα.

Πολλὰ Φίλιππος ἰστόρησεν ὁ θυνάστης μαθῶν, καὶ τοῦτο E
παρέδωκεν, ὅτι τὸ δρακονταῖον Ἀρκαδίου μὲν ἐκτόπωμά ἐστιν,

aequievit, atque presbyter ordinatus ex ecclesia egreditur; qui etiam
postea episcopus fuit. qua de re multa enarrari comperi.

In Hippodromo depositae sunt statuae Roma exportatae circiter
sexaginta; in quibus Augusti, non quod scripta ulla monumenta habeant,
sed ut ferunt, vera effigies.

Affirmabat Philippus praefectus ac certum esse narrabat simu-
lacrum ex Thessalico marmore in Hippodromo supra imperatorium thro-
num constitutum opus esse Pontii cuiusdam. inter simulacra vero mu-
lierum Elegii Medorum sunt, quae belluas gignunt et homines devorant.
unam mihi Herodio explanavit, quae impii Iustiniani secundum impera-
toris historiam referat. in quibus et navis est, non ut impleatur, sed
ut exspectet. quo audito collacrimatus sum, necum reputans num id
etiam absurdi Cpoli contingere debeat. Iustinianus magnus in circi
sedibus aeneo equo vehebatur post victoriam de Medis partam. mulier
in Hippodromo in sede aerea sedens, eaque superiori loco, ut iam di-
ctum est, ut quidem narrat Herodio, Verina magni Leonis uxor est;
ut autem ego pluribus narratibus audivi, statua est Minervae ex Graecia
advecta, quod etiam verum arbitror.

Multa Philippus dynasta enarravit ut didicerat, draconis scilicet
statuam Arcadii figuram esse, Honorii autem fratris eius Romae impe-

Ὀνωρίου δὲ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐπίδειξις, ἐν Ῥώμῃ βασιλεύοντος. ᾗθεν καὶ χρησμοὶ καὶ πρὸ ἡμῶν καὶ ζωσ τῆς δευρο οὐκ ὀλίγοι γέγονασιν. ἡ δὲ ἄνωθεν τοῦ δρακονταίου ὕαινα ἀπὸ Ἀντιοχείας τῆς πρώτης εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐλήλυθεν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, καθὼς ὁ προειρημένος Φίλιππος ἰστέρησεν. 5

Ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ πολλοὶ φόνοι καὶ κακὰ γέγονασιν, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς πρὸ ἡμῶν· ἐν οἷς καὶ ἔφ' ἡμῶν Ἀναστάσιος ὁ μοναχὸς δι' ἀληθείας τρόπον ἀντιλέγων τῷ βασιλεῖ ἐκαύθη.

P 101

Ἐὐδοκίας Ἀθηναίας κατὰ μοῖραν δικασθείσης, κατὰ χάριν ἡῦρατο τύχην, καθ' ἣν οἱ αὐτάδελφοι τὸ ξένον τῆς συγγόνου 10 ἀκηκοότες εὐτύχημα ἀνελθεῖν συνεπειρῶντο φιλοσόφοις ζ', καὶ τῇ τύχῃ ἕξ ἀτυχίας δεδήθησαν ἰλασθῆναι. Θεοδόσιος δὲ ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ἵππικὸν ἤλατο, τοῖς φιλοσόφοις ἀρέσκων· καὶ τις αὐτῶν οὐκ ἐνέλησεν. ἦσαν δὲ τὸν ἀριθμὸν ζ', Κράνος Κάρως Πέλαγος Ἀπέλλης Συλβάνος Κέρβος Νερούας. οὗτοι συνῆσαν εἰς τὸ ἵπ- 15

B πικὸν τῷ βασιλεῖ, θέας ἔνεκεν Ὀλυμπίων. ὁ δὲ βασιλεὺς Θεο-
δόσιος ὄρων τούτους φιλοσόφους θαυμάζοντας ἔφη πρὸς αὐτούς
"ὦ φιλόσοφοι, εἰ θαυμάζετε, κατεφιλοσοφήθητε." ὡς αὐτίκα
ἀποκριθῆναι ἕνα ἕξ αὐτῶν, Ἀπέλλῃν ὀνόματι, καὶ εἰπεῖν, μὴ
θαυμάζειν ἡμὲ τούτους ἵππους τῷ ἐπιβάτῃ, εἰδὼς ἀκριβῶς ὅτι ἵπποι 20
ἀνθρώπων ἐπιβάται γενήσονται, ἀλλασσομένων τῶν Ὀλυμπίων,
καὶ τὸ θαυμάζον ἀμβλωπιῶσει. Νερούας δὲ ἀπεκρίνατο, κακὸν
C τῇ βασιλίδι στοιχεῖον ὄρω τῷ στοιχείῳ τῆς τύχης συντρέχοντα.

rantis praeferre speciem. unde item oracula pridem et ad hoc usque tempus non pauca exstiterunt. hyaena autem quae supra draconis statuam visitur, ex Antiochia veteri Cpolim, Constantino magno imperatore, ut memoratus Philippus refert, allata est.

In Hippodromo multae caedes plurimaeque mala perpetrata sunt, maximeque temporibus quae nos praecesserunt; ubi aetate nostra Anastasius monachus ob veritatem imperatori repugnans crematus est.

Eudocia Atheniensis paternae causa hereditatis litem intentans, formae gratia fortunam invenit; cuius fratres, miram illam et novam sororis sortem audientes, cum philosophis septem adscendentes fortunae, ex infortunio ut sibi placaretur, supplicabant. Theodosius vero imperator in philosophorum gratiam ad Circum concessit, nemoque eorum eo pergere neglexit. erant autem numero septem, Cranus, Carus, Pelops, Apelles, Sylvanus, Curvus, Nerva. hi cum imperatore ludos in Circo spectandi causa aderant. Theodosius vero admiratione captos viros conspiciat sic eos alloquitur: "o philosophi, si miramini, victi in philosophia estis." tum ex illis unus Apelles dictus "non ego homines equorum ascensores miror, cum probe sciam fore ut equi hominum ascensores sint, mutato Olympicorum ordine, et quod admirationi est hebescet." Nerva dixit "malum regiae urbi signum video cum signo

καὶ Σουλβάνος ὄρων τὸ πρὸς μεσημβρίαν ζώδιον, πρὸς τὸ ἄνω τὸ γόνυ καμήλου δίκην κεκμηχότος, ἔφη "καλὸς ὁ στοιχειωσάμενος" καιροὶ γὰρ ἐπὶ τούτου ἀγόντατοι ἔσονται." ὁ δὲ Κύρβος ἐν τῷ δῆμῳ ὄρων εἶπεν "ὦ δῆμε, δι' ὃν δῆμοι περισσεύουσι."

5 Πέλων δὲ τοὺς ὄρους τῶν ἵππων ὄρων εἶπε "τίνας τὸ πρόβλημα;" Θεοδοσίου δὲ φήσαντος "Κωνσταντίνου," εἰπεῖν ἐκείνον "ἢ φιλόσοφος ἄκυρος ἢ βασιλεὺς οὐκ ἀληθής." ἑώρα γὰρ Κράνος ὁ φιλόσοφος θηλύμορφόν τι ζώδιον, τετραμετέσει ζωδια- D
κοῖς γράμμασι γεγραμμένον, καὶ εἶπεν "ὦ τετραπέρατε, ἐξ οὗ

10 ὁ Κωνσταντίνος καὶ ἀπέρατοι ἔσονται." Κάρως δὲ προτραπεῖς παρὰ τοῖς φιλοσόφοις λαλήσαι φησὶν "δυστυχῆ μοι τὰ πάντα φαίνεται, ὅτι εἰ ταῦτα τὰ στοιχεῖα, ὡς πειρῶνται, ἀληθεύουσιν, ἵνα τι ἢ Κωνσταντινούπολις συνίστηκε;" Κράνος δέ, ὅστις καὶ λογιστὴς τῆς Ἀθηναίων φιλοσοφίας ἐλέγετο, μειδιῶν ἐπεκοκῦα.

15 τοῦ δὲ βασιλέως πυνθανομένου "τίς ἢ αἰτία;" ἀπεκρίνατο ἐναντία, τὸ πλεῖον γελῶν καὶ σκώπτων. Νάρκισσος δὲ πραιπόσιτος E
δίδωσι τῷ φιλοσόφῳ ῥαπίσματα, εἰπὼν πρὸς αὐτόν "τῷ ἡλίῳ ὡς ἡλίῳ ἀποκρίνου, σκότος ὑπάρχων." τοῦ δὲ καὶ τὴν ἄλλην στρέψαντος, δίδωσιν ὁ Νάρκισσος. ὁ δὲ φιλόσοφος τῷ Ναρ-

20 κίσσῳ ἔφη "οὐ διὰ σέ λαλήσω, ἀλλὰ τοῖς γράμμασι δυσωπούμενος." τὸ δὲ πρόβλημα τοῦ Κράνου τοιοῦτόν ἐστιν. ἤτησε τὸν βασιλέα τὰ ἐν τῷ ἵππικῷ στοιχεῖα θεάσασθαι. εἶλετο εὐθύς ἐκεῖνος. ἔστι δὲ ἀνδροεῖκλον τι ἄγαλμα, ἐπικεφαλαίαν τῇ κε-

fortunaе concurrere." Sylvanus videns signum ad meridiem positum elato genu cameli instar fessi ait "praeclarus es, cuius hoc signum ac figura est: nam tempora aderunt queis genera desint." Curvus populum conspicatus dixit "o popule, cuius causa multi futuri carnifices." Pelops equorum metas intuens "cuius problema?" inquit. respondente Theodosio "Constantini," reponit ille "aut philosophus vanus aut imperator non verus." porro Carus muliebri quoddam signum videns quadratis Zodiaci figuris conscriptum, dixit "o quadratermine, ex quo Constantini infiniti emergent." idem autem Carus ut loqui pergeret a philosophis admonitus, ait "infortunata mihi omnia videntur, quia si haec signa, ut conantur asserere, vera dicunt, cur Cpolis consistit?" Cranus vero, qui et Atheniensis philosophiae logistes dicebatur, subridens coccyzabat. sciscitante autem imperatore quid causae esset, contraria respondit, multum ridens et cavillans. Narcissus vero praeposito philosopho alapas impexit, talia loquens "soli ut soli responde, qui tenebrae es." illo autem alteram maxillam tendente, alteram Narcissus dat alapam. philosophus vero Narcisso dixit "non tua causa loquar, sed quia figuris reverentiam habeo." Crani problema tale est. rogavit imperatorem ut sibi signa in Circe posita spectare liceret. ille propositionem accepit. est autem ibi virilis statua, galeato capite,

φαλῆ περιέχον, γυμνόν τοι δλωσ, και ἐν τοῖς βρεγεγένοις διδύ-
 P 102 μεις ἐπικεκαλυμμένον. τοῦ δὲ φιλοσόφου πυθόμενου "τίς ἄν"
 ἔφη "ὁ στήσας;" ἔφη τις ἀναγνώστης ὅτι Οὐδαλεντιανὸς τοῦτο
 προῦθηκεν. εἶπεν δὲ ὁ φιλόσοφος "πότε και τὸν ὄνον;" τοῦ δὲ
 φήσαντος "ὀμοῦ," εἶπεν ἐκεῖνον "ὅτε ὄνος ὡς ἄνθρωπος ἔσται, 5
 ὡ συμφορᾶς, ὅτι ἄνθρωπος ὄνω ἀκολουθεῖ. ἀλλὰ μὴ ἔστω."
 τοῦ μάντιως τοῦτο τὸ πρόβλημα εὔρεθη ἐν τοῖς τόμοις τοῦ
 Λέοντος τοῦ μεγάλου, ὃ ἐφιλοσόφησε Κράνος, παρὰ Λιγουρίου
 B ἀστρονόμου και ὑπάτου τοῦ αὐτοῦ βασιλέως Λέοντος.

Ἀσκληπιόδωρος ἐπὶ Ἀναστασίου ἰδὼν τὸ ζώδιον τὸ μέγα, 10
 τὸ ἐν τῷ ἱπικίῳ τῆν χεῖρα ἐπὶ τοῦ προσώπου κατέχον, ἔφη
 "ὦ βία, ὅτι πᾶσα ἀνθρωπίνη ἔνδεια εἰς μίαν ἀνθρώπου φρό-
 νησιν ζυμωθεῖσα." και τις αὐτῷ ἐπέδειξε γραμματα ἐν τῷ
 μαρμαρῷ· τοῦ δὲ ὑπαναγόντος, ἔφη "ἀγαθὸν μὴ φθάσαι τοῖς
 C τότε μέλλουσιν εἶναι, ὡς κάμοι τι κέρδος τοῖ μὴ ἀναγῶναι." 15

Λέον γινώσκων ὅτι ἡ καλουμένη Ταῦρος Θεοδόσιός ἐστιν
 ὁ μέγας· ἐν ἣ ποτε ἰδέχετο ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν
 δυνάστας. ἀργυρεὰ δὲ τις ἦν πρῶην, ὡς ὁ Σωζομενὸς διδάσκει.
 Κλήμης δὲ τὰς ὁμοίας και πολυμόρφους μαρμαρίνας Κωνσταντίου
 εἶναι φάσκει, τοῦ υἱοῦ Κωνσταντίνου. 20

D Ὁ Πιττάκης ὁ λεγόμενος Λέων ὁ μέγας ἐστίν, ὁ παρὰ
 πολλοῖς Μακελάριος λεγόμενος. καθ' ἣν ... τὰ δεξήματα τῶν

8 pro Λιγουρίου scribe Ὀλυβρίου. consul autem fuit hic Olybrius
 anno octavo imperii Leonis Macelae, anno post Christum 464.
 Lamb.

nudo prorsus corpore, obtectis solummodo verendis. rogante philosopho
 quis statuam posuisset, respondit quidam lector Valentinianum posuisse.
 cui philosophus "quando etiam asinum?" ille vero "simul." tum philo-
 sophus "quando asinus ut homo erit, o calamitatem! quippe asinum
 homo sequitur. verum absit." vatis hoc problema in tomis Leonis
 magni, quod Cranus philosophus edidit, repertum est a Ligurio astro-
 nomo et viro primario eiusdem Leonis imperatoris.

Sub Anastasio Asclepiodorus conspicatus signum manus in Circo
 cogitantis more capiti admotam manum tenens, ait "o vim! quod omnis
 humana indigentia una hominis prudentia condidatur." cum autem ipsi
 aliquis literas marmoris insculptas ostenderet, iis perlectis "optandum
 est" ait "ad ea quae tunc futura sunt non pervenire; adeoque mihi
 non legisse utilius fuisset."

Sciendum statuam Taurum dictam magnum Theodosium esse.
 ad eam olim imperator exteros dynastas excipere solebat. erat autem
 quondam argentea, ut docet Sozomenus; Clemens vero similes variae-
 que formae marmoreas Constantii Constantini filii esse ait.

Quam Pittacem statuam vocant, Leo magnus est, quem vulgo
 Macelam nuncupant, ad quam libellos supplices imperatores accipiebant.

βασιλέων ἐκεῖσε ἐγένοντο. ἀλλὰ καὶ παλάτιον ἦν ποτὲ σπυριστά-
μενον, πλησίον παλαιᾶς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Εἰρήνης, καθὼς
Ἰωάννης ὁ διακρινόμενος λέγει.

Λέον γενώσκειν ὅτι τὸ λεγόμενον Ἀδγουσταῖον στήλας τρεῖς **E**
5 διαδέχεται, Κωνσταντίνου τοῦ πρώτου ἐν ὧ... καὶ βασιλικαὶ
ἦσαν κάτω ἐ τοῦ κίονος, Κωνσταντίνου Κωνσταντος καὶ Κων-
σταντίου, Κωνσταντίας τε καὶ Λικινίου· ἀλλὰ καὶ ὕστερον Ἰου-
λιανοῦ. ἐπὶ Θεοδοσίου οὖν τοῦ μεγάλου στήλη ἑτέρα τῷ κίονι
διαδέχεται, ἀργυρέα καὶ αὐτή. ἀλλὰ καὶ Ἀρκαδίου καὶ Ὀνορίου
10 πρ... τῇ γῆ, ὡς ὁ Θεόδωρός φησι. ἐν δὲ τοῖς Σωζομενοῦ
γράμμασι φησὶν, Ἰουστινιανός ἐστιν ὁ νῦν καθορεῖται, τὸ μέγι-
στον τοῦ φόρου ζῶδιον. καθὰ φησι Θεοδώρητος καὶ Εὐσέβιος, **F**
ἐν οἷς δοκοῦσι σοράλεισθαι βιβλίοις, Ἕλληρος εἶναι στήλην,
καθ' ἣν ἀφιερῶσας ὁ μακάριος Κωνσταντῖνος δι' εὐχῆς ἔσθησεν.
15 ἐν δὲ τοῖς Ἀπολιναρίου καὶ Ἀλεξάνδρου συγγράμμασιν Κωνσταν-
τίνου εἶναι τοῦ μεγάλου, καθὰ καὶ Μιλχιος ὁ χρονογράφος ἐξη-
γήσατο.

Ὁ τρίπους ὁ ἐν τῇ Στρατηγῷ τῷ μεγάλῳ, καθὰ Προ- **P** 103
μούντιος Ἀλέξανδρον λέγει εἶναι τὸν Μακεδόνα. ἐπίστατο δὲ
20 καὶ ἐκ τῶν γραμμῶν, καὶ ὅσοι τοῖς γράμμασιν αὐτοῦ ἐμφιλο-
χωροῦσι, μάλιστα οἱ ταῖς μαντείαις στοιχειοῦντες, ἐπιγινώσκουσι
τὸν Ἀλέξανδρον εἶναι. γράφει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ Κωνσταντῖνον
τὸν ἄγιον ἐκεῖ πρῶτον φόρον τῇ πόλει ταύτῃ ἀναστῆσαι.

imo et palatium illic olim erat, proxime veterem ecclesiam sanctae
Irenes, ut narrat Ioannes haecaitans.

Sciendum est Augustaeum, ut vocant, tres successive statuas
habuisse, Constantini primum erantque subter columnam impera-
toriae statuae quinque, Constantini scilicet Constantis et Constantii,
Constantiae et Licinii; quin et postea Iuliani. sub Theodosio itaque
magno statua alia primam excepit, quae argentea et ipsa erat; sed
etiam Arcadii et Honorii, quemadmodum Theodorus ait. in scri-
ptis vero Sozomeni dicitur Iustinianum esse qui nunc conspicitur, quae
est maxima Circi figura. ut aiunt Theodoretus et Eusebius, quibus
libris eorum videntur collectae sententiae, hominis Graeci esse statuam,
quam beatus Constantinus fuis precibus dedicavit. in scriptis vero
Apollinarii et Alexandri Constantini magni esse traditur, ut etiam
Milichius chronographus enarrat.

Tripus qui in Strategio magno visitur, Alexander Macedo est,
narrante Promuntio. id vero noverat ex perscriptis literis, itemque
quotquot in eius versati sunt libris, maximeque qui divinationibus dant
operam, eum pro Alexandro agnoscunt. refert idem scriptor sanctum
Constantinum ibi primum forum urbi excitasse.

- B** Τὸ καλούμενον Φιλαδέλφιν Κωνσταντίνου εἶναι τοῦ μεγάλου τοῦτος νιούς, ἀπὸ Γαλλίας τὸν ἕνα πρὸς τὴν Κωνσταντινουπόλιν ἐλθόντα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς, μεγάλης ὑπαντήσης καὶ χαρᾶς γενομένης, ἀσπάσασθαι ἀλλήλους, καὶ παρευθὴ στήλας αὐτῶν ἀνεγείραι τῇ πόλει τὸ σχῆμα ὑποσώζουσας. Ἰουλιανοῦ 5 δὲ στήλη καὶ Ἀνυστασίας τῆς αὐτοῦ γαμετῆς, ἣν διὰ τὸ εἶναι
- C** Χριστιανὴν ἐξέβαλε τῆς βασιλείας. αὐτὴ δὲ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῶν Προμούντων ἀπεκείρατο. αἱ δὲ αὐταὶ στήλαι μέχρι τοῦ νῦν σώζονται ἐν τῷ Φιλαδελφίῳ.

Ἐπιγράμματα
 Ὁ λεγόμενος Ξηρόλοφος στήλην μὲν ἔχει, καθὼς ὁ δια-10 κρινόμενος λέγει, τοῦ μικροῦ Θεοδοσίου καὶ Βαλεντινιανοῦ κάτωθεν τοῦ κίονος καὶ Μαρκιανοῦ. σεισμοῦ δὲ γενομένου πεπτωκέναι στήλην, καὶ ὡς λόγος λέγει, ἀνελεθεῖν τῶν ἑπτὰ κίωνων, **D** καὶ ὑποστρέφαι Μαρκιανοῦ καὶ Βαλεντινιανοῦ ἐν τῷ τριβουναλίῳ. 15

- Ὁ λεγόμενος Νεώριος, ὁ καὶ Ἀρκάδιος, ὃν Κόνων ἐστοιχειώσατο, εὐρῶν τὸν τόπον πλείστοις πόνοις Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου πονηθέντα· ἐν ᾧ καὶ ἀγοραὶ τῶν θαλασσίων ἐμπορευμάτων πρώην ὑπῆρχον ἐκεῖ· ἐπὶ Ἰουστίνου δὲ μετεποιήθησαν εἰς τὸν Ἰουλιανοῦ λιμένα. 20
- E** Ὁ Ζεύξιππος τὸ λουτρόν Σεβήρος καλεῖται· ὑπὸ Σεβήρου γὰρ ἐκτίσθη. σὺν αὐτῷ δὲ καὶ τὸ Ἴπποδρόμιον τὸ πρῶτον ἔλαβε κτίσμα ἐν ὄλγῳ, καὶ Κωνσταντιανὰ ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ με-

Quod vocant Philadelphium, aiunt esse filios Constantini magni, quorum alter ex Gallia post patris obitum Cpolim venit; magnusque et laetitia plenus occursum fuit, seseque illi mutuo amplexati sunt. statimque statuæ illis in urbe erectæ sunt, quibus hæc spectacula repræsentarentur. Iuliani item et Anastasie uxoris eius statuæ, quam ille quod Christiana esset repudiavit: illa vero in Promunti monasterio de-tonsa est; illæ, inquam, statuæ hodieque in Philadelphio manent.

Quem vocant Xerolephum, Theodosii iunioris, hæsitante auctore, statuam habet; itemque Valentiniani infra columnam et Marciani. terræ motu autem corruisse illam aiunt, utque vulgo dicitur, septem columnas descendit; Marciani vero et Valentiniani statuæ in campum tribunalis redierunt.

Neorius ita nuncupatus, qui et Arcadius, quem Conon, ubi locum plurimis Constantini magni laboribus excultum offendit, magice consecravit. in quo et maritimarum mercium fora antea erant; Iustino autem imperante in Iuliani portum translata sunt.

Zeuxippus balneum Severus appellatur, quippe a Severo aedificatum est. cum illo item Hippodromus paulatim aedificari coeptus est. Constantianæ thermae a Constantino magno extractæ sunt, necnon

γάλου ἐκτίσθησαν, καὶ ἡ λεγομένη Φοῦσσα. στήλαι δὲ πολλαὶ οὕσαι ἐν Κωνσταντιαναῖς διέπεσαν ἄξιαί θανάτου.

Ὁ ἀγωγὸς ὑπὸ Οὐάλεντος τοῦ Ἀρειανοῦ ἐκτίσθη, καθὼς F
γράφει Θεόδωρος, ἡ βασιλικὴ κινστέρη ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ
5 μεγάλου. ἡ δὲ χαλκῆ στήλη ἡ ἐν τῇ βασιλικῇ κινστέρη καθη-
μένη Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐστίν. ἡ στήλη ἡ ὀπισθεν τῆς P 104
Μαγναύρας, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Ἑλιακοῦ μετεώρου,
Φωκᾶ ἐστὶ, καθ' ἣν ἐν τῷ ἐβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ
σπουδῆν πολλὴν περὶ τοῦ ἀνελεθεῖν ἐπεδείξατο. μοναχὸς δὲ τις
10 ἐκ τῆς τοῦ ὁσίου Θεοδώρου τοῦ λεγομένου Συκείτου μονῆς·
κατὰ ταῦτόν γὰρ καὶ ὁ μακάριος Θεόδωρος ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις
τοῦ αὐτοῦ Φωκᾶ, ἐπὶ Θωμᾶ τοῦ νέου πατριάρχου Κωνσταντινου-
πόλεως, ὃς καὶ σύνθεμα ἐποίησε, παρκαλέσας τὸν ὁσίον Θεό-
δωρον εἰπεῖν τῷ Φωκᾶ παύσασθαι ἐκ τῶν ἀκαίρων φόνων· ὁ καὶ B
15 ποιήσας ὁ ὁσίος παρῆναι τῷ βασιλεῖ μὴ ἀπανθρώπως χρῆσθαι
τοῖς ὑπηκόοις. ὁ δὲ βασιλεὺς ἤτησε σημεῖον παρὰ τοῦ πατρὸς
εἰς αὐτὸν γενέσθαι διὰ τὴν ποδάγραν, καὶ παύσασθαι τῶν πολ-
λῶν φόνων. εὐξαμένον δὲ τοῦ ὁσίου ἐρρῦθη τῆς νόσου. αὐτὸς
δὲ οὐδὲ οὕτως ἐπαύσατο ἀποκτείνων. ὁ δὲ προειρημένος μονα-
20 χὸς ἐθάρρησέ τινα περὶ τοῦ Φωκᾶ ὅτι μετὰ τὸν καιρὸν τοῦτον
δεινῶ θανάτῳ θνήσκει, ἔτι φιλοσοφοῦντος Σεργίου τοῦ μετὰ τὸν C
νέον Θωμᾶν ἐπισκοπήσαντος· αὐτὸς γὰρ καὶ τῷ μοναχῷ ἐθάρ-
ρησεν. ἔρχεται οὖν τοῦτο ἐν τοῖς ὡσι τοῦ βασιλέως Φωκᾶ, ἔτι

fossa, ut vocant. multae vero statuæ mirabili forma, quae in thermis Constantianis erant, corruerunt.

Aquaeductus a Valente Ariano aedificatus est, uti scribit Theodorus. basilica cisterna a Constantino magno. aenea vero statua in basilica cisterna sedens Theodosii iunioris est. statua pone Magnauram, ad orientalem partem sublimis solarium, est Phocae, qui septimo imperii anno, multam in evehenda illa operam posuit. tum vero monachus quidam monasterii Theodori Syciotae (nam eodem tempore beatus Theodorus in vivis erat, Phoca principe, Thoma recentis memoriae Cpoleos patriarcha) evocato S. Theodoro consilium cum eo iniit, ut Phocae renuntiaret abstinendum esse ab immanibus illis caedibus: quod etiam vir sanctus praestitit, imperatorem cohortatus ne immitti adeo crudelitate subditis abuteretur. imperator vero, qui podagra laborabat, signum petiit a patre in se circa podagram exhiberi, quo peracto se a caedibus temperaturum ait. ac sancti viri precibus morbo ereptus est. at ne sic quidem ille desiit carnificinam exercere. memoratus autem monachus cuidam praedicere ausus est brevi fore ut Phocas dira morte periret, cum adhuc Sergius philosopharetur, qui post Thomam recentis memoriae episcopalem sedem nactus est; nam et ipse monacho detexit. ea vero fama ad aures Phocae imperatoris pervenit, cum adhuc columnae opus

τῆς στήλης ἐκάννομένης· καὶ τοσαύτῃ σπουδῇ ἐχρήσατο περὶ τῆς ἀναβάσεως τῆς στήλης ὥστε, καθὼς οἱ τότε ἐξηγήσαντο, ἔτι καὶ ἔτι πλείω φόνους αὐτὸν πεποιθέναι. ἀλλὰ καὶ χρήματα πάμπόλλα τοῖς δουλεύουσιν ἐχαρίσατο πρὸς τὸ ταχθῆναι. καὶ μετὰ ἡμέρας τοῦ σταθῆναι τὴν αὐτὴν στήλην κατηνέχθη τῆς βασιλείας, οὐδὲν ἄμεινον ὢν ἔπραξεν ἀπενεγκάμενος ἢ τὸν πικρὸν θάνατον.

Ἐν τοῖς Μυρτινακίου στήλῃ ἴστατο, ἐν ᾗ καὶ παράδοξον θάμα γέγονε. σεισμῷ γὰρ γενομένου, καὶ παντὸς τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπὸ θεμελίου φθαρέντος, καὶ τῆς στήλης πεσοῦσης κάτω τοῦ κίονος, σταθῆναι αὐτὴν ὀρθήν, ὡς οἱ πρὸ ἡμῶν ἐξηγήσαντο· 10 δοκιμασθείσης γὰρ τῆς στήλης εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀνατεθῆναι, ἔμεινεν ἄχθος βαρύτατον ἔχουσα. τοῦτο δὲ ἔλεγον γενέσθαι ἕως πλειόνων καιρῶν. τὴν δὲ στήλην εὐρίσκομεν εἶναι Βαλεντινιανοῦ τοῦ νεωτέρου, ὡς τινα φιλόσοφον διασαφῆσασθαι τότε διὰ τὸν ἀδικὸν θάνατον Βαλεντινιανοῦ τοῦ νεωτέρου σημειωθῆναι τὴν 15 στήλην· ἕως γὰρ τότε δικαίαν ψῆφον ἀπένεμον τὸν θάνατον τοῦ Ἰαετίου.

Ἐκ τῆς λεγομένης Νικομηδείας στήλαι πλείοιαι ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἤκασιν. ἔθεν καὶ Διοκλητιανοῦ ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ σώζεται ἕως τῆς δεῦρο, ἐπίκουρος οὕσα, ἀνα- 20 μέσον τοῦ λεγομένου καθίσματος.

P 105 Μαξιμιανοῦ στήλη ἐν τοῖς τῆς Χαλκῆς μέρεσιν ὑπάρχει βαρυτάτη πάνν. ἔθεν καὶ τὸ γένος ἄπαν Θεοδοσίου τοῦ Σπᾶνου καθορᾶται ἐν στήλαις ἕως τῆς σήμερον.

promoveretur, in quod tanto usus studio est ut, sicut affirmarunt qui tum praesentes erant, plures alias ideo caedes perpetrarit: sed etiam multas effudit servis pecunias ut opus maturaret. post decimum octavum vero diem ab erecta statua imperio ipse deiectus est; quicum ea acerbitate actum, qua ipse usus fuerat: nam dira morte periit.

In tractu Martinacii erigebatur statua in qua stupendum contigit spectaculum. nam terrae motu facto, totoque loco a fundamentis pene everso, statua e columna delapsa recta stetit, ut maiores nostri retulerunt: nam ubi tentatum est statuam pristinum in locum reponere, ex gravissimo pondere illa immota mansit. aiebant multo tempore ita se rem habuisse. statuam vero Valentiniani iunioris esse comperimus; ita ut quidam philosophus tunc renuntiaret ob iniquam Valentiniani necem conflatae statuam fuisse. eousque enim ob interfectum Aetium iure sublatam fuisse putabant.

Nicomediae statuae bene multae Cpolim advectae sunt. ex quibus Diocletiani statua levis hactenus in medio imperatoris throni in Hippodromo servatur.

Maximiani statua in Chalces partibus longe gravissima visitur; ubi etiam tota Theodosii Hispani familiae statuus hactenus repraesentatur.

Αἱ Γοργόνιδαι λεγόμεναι τέσσαρες ἐκ τῆς Ἐφέσου ἤκασιν ἀπὸ τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ναοῦ· αἶ κατὰ τὸν σηκὸν τῆς Χαλκῆς περιφέρονται, ἔνθα καὶ σταυροῦ σημεῖον ἄνωθεν αὐτῶν ἴστανται.

Τῆς λεγομένης Ἀρτέμιδος ἡ στήλη ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ B
ἕσταται, ἔνθα γυμνάζονται οἱ παλαιότες.

Ἐν τῇ Χαλκῇ πύλῃ τοῦ παλατίου Ζήνωνος καὶ Ἀριάδνης τῆς σώφρονος ἔσχατον καὶ αἰσχυρῶς τὸ πρότερον ἐν κίονι ἴστανται πέλαι στήλαι, λάμβους ἐλεγείους ἔχουσαι, παρὰ Σεκούνδου φιλοσόφου μερισθεῖσαι.

10 Ἐστὴ στήλη ἡ πρὸς τὸ Ζεῦξιππον θεωροῦσα, ἥτοι ἔμπροσθεν, C
Ἰουστινιανοῦ καὶ Θεοδώρας ἑστί· καθ' ἣν καὶ ἐδοξάσθη Ἰουστινιανός, ὅτε ἐτίθετο ἡ αὐτῇ, κράζοντος τοῦ Πρασίνου μέρους
“Ἰουστινιανός καὶ Κωνσταντῖνος νέοι ἀπόστολοι.” ἐν οἷς καὶ
Σοφία ἡ αὐτοῦ γαμετὴ παρὰ Πλουμβάτου φιλοσόφου λαμβηκοῖς
15 μέτροις τοὺς ἐπαίνους ἐδέξατο.

Ἡ ἐν τῷ παλαιωτάτῳ λουτρῷ ὑπάρχουσα στήλη ἐκ χρω- D
μάτων, ἥτοι τῷ Ζεῦξιππῳ, Φιλιππικοῦ τοῦ πρώτου ἑστί, τοῦ κατ' ἄγνοιαν πλαηθέντος. ὡς δ' ἔχει ὁ λόγος, τοιοῦτον αὐτὸν εἶναι οἷον τὸ πρωτότυπον· μεγάλως γὰρ ἐπήνεσαν οἱ ζωγράφοι
20 τὸν γράψαντα, ὅτι οὐκ ἐχώρησε τὴν τοῦ βασιλέως μορφήν πρὸς τὸ ἀρχέτυπον.

Ἐκ τοῦ λεγομένου Ἰκονίου στήλαι ἤκασιν ἐν Κωνσταντι- E
νουπόλει πλείσται, καθ' ἣν καὶ τοῦ Διὸς ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ σῴζεται.

Quattuor Gorgones, ut vocant, Epheso ex Dianae templo ad-
vectae sunt, in Chalces delubro locatae, ubi signum crucis his imminens
erigitur.

Dianae statua in Hippodromo erecta cernitur, ubi pugiles exercentur.

In Chalce palatii porta Zenonis et Ariadnes, quae cum prius
impudica fuisset, casta demum evasit, pedestres statuae columnis im-
positae sunt, iambis tristibus a Secundo philosopho exornatae.

Statua ad Zeuxippum respiciens, quae scilicet e regione posita
est, Iustiniani est et Theodora; quam Iustinianus cum erigeret, faustis
acclamationibus exceptus est, vociferante Prasina factione “Iustinianus
et Constantianus novi apostoli.” ubi etiam Sophia uxor eius a Plumbato
philosopho iambicis versibus celebrata est.

Statua in vetustissimis thermis coloribus depicta, id est in
Zeuxippo, Philippii mansueti est, qui ex ignorantia erravit; atque,
ut vulgo fertur, talis est quale exemplar fuit. artificem quippe pictores
magnis laudibus extulerunt, quod effigiem ab exemplari non discrepan-
tem ediderit.

Iconio Cpolim plurimae statuae transmissae sunt, e quarum nu-
mero est illa Iovis, quae in Hippodromo superest.

Τὰ πρῶτα ἱππάρια τὰ χρυσόβαφα, τὰ φερόμενα ἄνω-
θεν τοῦ Ἰππικῶ, ἐκ τῆς Χίου ἡσίου ἤκασιν ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ
μικροῦ.

Ἐκ τοῦ προειρημένου Ἰκονίου Περσέως στήλη καὶ Ἄνδρο-
P 106 μέδης θυγατρὸς βασιλικῆς ὑπαρχούσης, ἦν οἱ μῦθοι φασὶ καὶ τις 5
τῶν ἱστορικῶν δίδοσθαι θυσίαν τῷ ἐκείσε ἐμφωλευόντι δράκοντι.
οὕτως γὰρ ἦν ἐκ παλαιᾶς συνηθείας, δίδοσθαι πυθένον κόρην
τῷ θηρίῳ· καθ' ἣν Ἄνδρομέδα δεθεῖσα θανάτου αἰτία τῷ θηρίῳ
ἔμελλε δίδοσθαι. ὁ γοῦν προειρημένος Περσεὺς ἐκείσε ἦκων πύ-
θεται κλαιούσῃ τῇ Ἄνδρομέδῃ, τί ἂν εἶη δεδεμένη καὶ θρη- 10
νοῦσα. ἡ δὲ τὸ συμβὰν ἐξηγήσατο. τοῦ δὲ καθίσαντος ἦκε
B τὸ θηρίον. αὐτὸς δὲ Γοργόνης κεφαλὴν ἐν πήρᾳ κατέχων,
ἄπισθοφανῶς στραφεὶς, δείκνυσι τῷ θηρίῳ· ὅπερ ἰδὼν ἐκείνος
ἀπέψυξεν. ἐκλήθη οὖν Ἰκόνιον παρὰ Φιλοδώρου ἡ πόλις διὰ
τὸ ἠκέναι τὸν Περσεῖα καὶ σῶσαι τὴν Ἄνδρομέδαν. [φόνους 15
ἀτύχημά τῇ πόλει ἐκ τοῦ ἠκόντος Περσέως.] ἦν δὲ ὄνομα τῇ
πόλει τὸ ἀπὸ γενέσεως Δορία· ἔπειτα ἐκλήθη Θρηνηφῶδία· παρὰ
δὲ Φιλοδώρου τοῦ λογιστοῦ, ἐκ τοῦ ἦκειν τὸν Περσεῖα, ἐκλήθη
Ἰκόνιον. ἔνθα ἐτελειώθη ὁ αὐτὸς Περσεὺς σὺν τῇ Ἄνδρομέδῃ.
C ἐπάνω δὲ τῆς πόρτης τῆς πόλεως ἐστηλώθη ἀμφοτέρα· καθ' ἣν 20
καὶ θυσίαι πολλαὶ γέγονασιν ἐκείσε παρὰ Δεκίου καὶ Διοκλη-
τιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ· ἔνθα πλείστοι ἄγιοι ἐμαρτύρησαν.
ἦκασιν οὖν τοῦ τε Περσέως καὶ Ἄνδρομέδας αἱ στήλαι, ὡς

Quattuor illi equi deaurati, in supernis Hippodromi partibus col-
locati, ex Chio insula Theodosio iunioris imperante adducti sunt.

Ex Iconio supra memorata urbe Persei statua et Andromedae
regiae filiae, quae, ut fabulose fertur et etiam a quodam historico pro-
ditum est, draconi illic in latibulis agenti victima data fuit. hic quippe
mos olim erat, ut ferae virgo traderetur; quare vincata Andromeda dra-
coni, cui mortis causa fuit, tradenda erat. memoratus vero Perseus
cum istac haberet iter, lugentem Andromedam percontatur cur sic vincata
lugeret. rem illa narrat ut contigerat. illo autem sedente fera irruit.
tum Perseus Gorgonis caput, quod in pera habebat, retro conversus
ferae ostendit. quo illa conspecto exspiravit. unde urbs a Philodoro
Iconium vocata est, quia Perseus eo ivisset Andromedamque liberasset.
nomen autem urbis a conditu suo Doria fuerat: hinc Threnodia nuncu-
pata est, demum ab adventu Persei Iconium a Philodoro logista appel-
lata fuit. in qua tum Perseus tum Andromeda mortem obierunt, quo-
rum statucae supra portam urbis erectae sunt; quo loco multa a Decio
Diocletiano et Maximiano oblata sunt sacrificia, ubi item sancti multi
martyrio perfuncti sunt. advectae itaque sunt, ut fertur, Persei et

λόγος ἔχει, ἐπὶ Κωνσταντίου, μετὰ τὸ πληρωθῆναι τὴν Ἀντιο-
χίων ἐκκλησίαν.

Ἐν τῷ Κωνσταντιανῶν λουτρῷ Ἀναστασίου στήλη ὑπάρ- D
χει, ἣ ὕπισθεν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μηνᾶ, ἥτις στήλη ἐστάθη
5 μετὰ τὸ παύσασθαι τὴν βοοθύσιαν τῶν εἰδώλων καὶ γενέσθαι
πορνεῖον τὸν τόπον, τοῦ βασιλέως τοῦτο κελεύσαντος ἐπὶ τὸ
ἀτιμασθῆναι τὸν τόπον.

Ἐν τῇ καλουμένῃ Ἀετίου κινστήρῃ, ἥτις ὑπὸ Ἀετίου
πατρικίου κτισθεῖσα ἐν ταῖς ἡμέραις Βάλεντος· ἔνθα ἡ στήλη
10 αὐτοῦ τοῦ Βάλεντος ἐν τῇ κινστήρῃ σώζεται, δορυφοροῦντος αὐ- E
τὴν τοῦ Ἀετίου.

Ἡ λεγομένη Ἀσπαρος ὑπὸ Ἀσπαρος καὶ Ἀρδαβουρίου
τῶν ἐπὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου οἰκοδομεῖται· καθ' ἣν Ἀσπαρ
καὶ Ἀρδαβούριος πληρωθείσης αὐτῆς τὸν ὄλεθρον ὑπομένουσι.
15 Τὴν λεγομένην Κράνον νῆσον ἐστοιχειώσατο Βηρίνα, καθ' F
ἣν οὐδέμια εὐρίσκειται φροντίς, τίος χάριν ταύτην στοιχειοῦται.
ἐν δὲ τῷ στοιχειωθῆναι τὴν αὐτὴν νῆσον ἀθρόως θάνατοι γηγό-
νασι πλείστοι, ὅθεν ἐρημοῦται διαρκέσασα μέχρι τῶν χρόνων
Ἰουστινιανοῦ τοῦ τρίτου, τὴν θάλασσαν προστάξαντος ἀναπλοῦσαι
20 ἐν αὐτῇ εἰς τέλειον ἀφανισμόν.

19 ἀνακλῶσαι ?

Andromedae statuæ Constantio imperante, postquam Antiochena eccle-
sia absoluta est.

In Constantianis thermis Anastasii statuæ consistit, pone sanctum
Menam martyrem, quæ ibidem locata est, postquam boum sacrificia
idolis fieri solita sublata sunt ac locus in lupanar versus fuit, ita iubente
imperatore ad locum infamia notandum.

In cisterna quam Aëtii vocant, ab Aëtio patricio exstructa Va-
lente imperatore, eiusdem Valentis statuæ visitur, adstante ac satelliti-
um agente Aëtio.

Cisterna quæ Asparis vocatur, ab Aspare et Ardaburio structa
est, qui Leone magno imperatore vixerunt; qua absoluta Aspar et Arda-
burius necati sunt.

Quam vocant Cranum insulam, Verina magice consecravit; nec
ulla eius consecrationis ratio excogitari potest. dum autem magice con-
secratur, complures repente exstiterunt mortes; quamobrem deserta
mansit usque ad tempus Iustiniani tertii, qui illam, ut penitus aboleret,
mari obrui iussit.

**ΦΩΤΙΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ**

**ΕΚΦΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΙΣ
ΝΕΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ**

ΤΗΣ ΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ,

**ΥΠΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΟΣ
ΟΙΚΟΔΟΜΗΘΕΙΣΗΣ.**

P¹¹⁷
C Φαιδρὸν ὄρω τῆς παρούσης ἡμέρας τὸν σύλλογον, καὶ οἶον οὐκ
ἂν τις ἀνθρωπίνῳ σπουδᾶσμάτι καὶ χωρὶς ἐπιτηδείας θείας συ-
κροτῆσαι κατισχύσει. διὸ καὶ τερπνὰ τῆς χάριτος ὑποδέχομαι
τὰ χαρίσματα, καὶ τῷ Χριστοῦ ποιμνίῳ ἐνευθηνουμένῳ καὶ χα-
ροντι συναγελαζόμενος ἐπαγάλλομαι, ὃ μέχρις ἡμῶν περιγραφο-5

**P H O T I I P A T R I A R C H A E
C O N S T A N T I N O P O L I T A N I**

**NOVAE SANCTISSIMAE DEI GENITRICIS
ECCLESIAE,**

**IN PALATIO A BASILIO MACEDONE
EXSTRUCTAE,**

DESCRIPTIO,

**ANSELMO BANDURIO POST FRANC. COMBEFISIUM
INTERPRETE.**

Incundum video praesentis diei coetum, qualem nemo humana opera studioque, nec nisi divini afflatu numinis, cogere valeat. quare suavia gratiae munera lubens excipio, ac laeto florentique Christi gregi conjunctus laetitia exsulto, gnarus alacritatem laetitiamque solennitatis huius

μένην τὴν τερπνότητα καὶ θυμηδίαν τῆς πανηγύρεως ἐπιστάμενος, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν κοινὸν δεσπότην ἀναφερομένην εἰδὼς τὴν σεβασμιότητα· λαμπρότης γὰρ πανηγύρεως ὅσον ἡμῶν τῶν πανηγυριζόντων τὸ σεμνολόγημα, τοσοῦτον τῆς δεσποτικῆς ἀγάπης ἐναργῆ 5 παρέχεται τὰ γνωρίσματα. ὅταν δὲ μηδὲ τῶν ἐτησίως καὶ συνήθως ἐπιτελουμένων εἴη τὴν ἀνάμνησιν ἑορτάζουσα, ἀλλὰ καινὴν τινα καὶ ἀρτιφανῆ τὴν εἰς θεὸν τιμὴν ἐγκαινίζουσα, πῶς οὐ μᾶλλον ἔτι καὶ τὸν θεῖον ἕρωτα διαδειχθεῖη ἐκπυρσέουσα καὶ τὴν τῶν ἑορταζόντων κοσμιότητα καὶ τὸ κλέος ἐπιπλέον ἀναπτύσσοι; ἀλλὰ τίς ἢ τοσαύτη τοῦ πλήθους συνδρομὴ καὶ συνέλευσις; τίς ἢ πανήγυρις; τί τὸ συγκαλέσαν καὶ συγκινήσαν ἡμᾶς ἀπαντας; βούλεσθε εἶπω; ἢ καλὸν ἐκείνω παραχωρῆσαι καὶ εἰπεῖν καὶ διδάξαι τῆς πανηγύρεως τὴν ὑπόθεσιν, τῷ χορηγῷ τε ἅμα ταύτης καὶ σοφῷ γε ἀρχιτέκτονι. ἐκεῖνος γὰρ ἱκανὸς καὶ 15 λόγοις παραστήσαι τὸ προκείμενον, ὃς τοὺς τύπους τῶν πραγμάτων ἐν τῇ ψυχῇ προενθήμενος ἀμίμητον ἔργον ἐπὶ γῆς πανσόφως ὑπεστήσατο. P 118

λέγε τοιγαροῦν ἡμῖν, ὦ βασιλέων φιλοχριστότατε καὶ θεοφιλέστατε καὶ πάντας τοὺς ἔμπροσθεν νικῶν τε ἅμα καὶ λαμπρῶς φαιδρύνων τῇ κοινωσίᾳ τοῦ ἀξιώματος, λέγε προθύμους, ὡς ὄρθῃ, τοὺς ἀκουσομένους ἔχων, ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς συνεκάλεσας. δεῖξον τοῖς λόγοις ἃ τοῖς ἔργοις προῦπέδειξας. ἄρα γὰρ πάλιν 20 κατὰ βαρβάρων νίκας ἀναστήσας καὶ τρόπαια, οἷς πολλάκις ἄλλοις ἐπ' ἄλλοις ἡμᾶς ἰδεξιῶσω φιλοφρονούμενος, ἐπὶ τούτοις B

non apud nos solum circumscriptam esse, sed eius venerationem ad communem usque dominum referri: nam solennitatis splendor quantum nobis celebrantibus gloriae confert, tanta praebet nostrae erga dominum dilectionis argumenta. quando autem non eorum quae annuo ritu peraguntur memoriam celebrat, sed novi cuiusdam recentisque deo collati honoris encaenia persolvit, quis non ardentioris amoris flammam ostendat celebrantiumque ornatum et gloriam clarius explicet? at quis tantus multitudinis concursus, quis conventus, quae celebritas? quis nos omnes evocavit? quis concivit? vultis dicam? annon e re fuerit ei potius dicendi ac celebritatis causam explanandi remittere, qui eius auctor et sapiens architectus fuerit? ille quippe praesens argumentum opportunius recenseat, qui animo prius conceptis rerum formis inimitabile in terra opus sapientissime condidit.

Dicas igitur nobis, imperator Christi amantissime ac religiosissime, qui decessores omnes una et antecellis ac dignitatis consortio praeclare exornas, dicas auditoribus alacri, ut vides, animo adstantibus, qua de causa nos invitaveris. ostende verbis ea quae operibus praemonstrastinum rursus devictis barbaris tropaea exististi, qualibus nos frequentissime, amore nostri commotus, liberaliter excepisti, nosque convocasti

συνήγειρας εὐφραῖναί τε ἄμα καὶ τῷ δεδωκότι τὴν νίκην κοινὴν καὶ πάνδημον ἀναπέμψαι τὴν εὐχαριστίαν; ἢ λαβῶν ὑποσπόνδους ἄλλους, καὶ ταπεινώσας ὑψηλὸν καὶ γαῦρον καὶ ἀλλόφυλον φρόνημα, ὡς ἐπὶ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ εὐσεβοφρόνως ἀναφέρων πάντα τὰ σοὶ κατορθούμενα; ἢ πόλεις ὑπηκόους τὰς 5

C μὲν πάλαι κάτω κειμένας ἀνορθώσας, τὰς δὲ καὶ ἐκ βύθρων αὐτῶν ἀνεγείρας, καὶ ἄλλων ἀνοικισμοδὸς ἐργασάμενος, καὶ ταῖς πολιτείαις πικρῶσας τὰ ὄρια; ἢ πλουτῶν, καὶ ποιῶν εὐδαίμονας τὸ ὑπήκοον; δίδαξον ἡμᾶς, πρὸς σέ τὸν κοινὸν τῆς οἰκουμένης ἀφορῶντας ὀφθαλμῶν, ἐπὶ τίνι τούτων ἡμᾶς συνεκάλεσας; ἢ 10

σιγῆς μὲν αὐτὸς ἐπιεικείας τρόπῳ, καὶ τῷ μὴ βούλεσθαι σε τὰ σὰ ἡμῖν διηγέσθαι κατορθώματα, οἷς ἀνάγκη τοὺς ἐπαύτους συνυφαίνεσθαι· ἐμὲ δὲ παρέχεις ὑπηχῆσαι τῷ λόγῳ τοῖς σοῖς

D ἔργοις ἔμπνεόμενον, τοῦ παρόντος συλλόγου τὸ αἷτιον;

Ἄλλη τοιγαροῦν, ὦ φίλοι, τελετὴ καὶ ἄλλο μυστήριον σή- 15
μερον. ναὸς παρθενικὸς ἐπὶ γῆς ἐγκαινίζεται σήμερον, καὶ τῆς Θεομήτορος, εἶπερ ἄλλο τι τῶν ἐγκοσμίων, ἐπάξιον οἰκητήριον. ναὸς παρθενικὸς ἐπὶ γῆς ἐγκαινίζεται σήμερον, βασιλικῆς μεγαλοπρεπειᾶς ἔργον ὡς ἀληθῶς πολυύμητον. ναὸς ἐν μέσσις αὐτοῖς

E ἀνακτόροις, ἀνάκτορον ἄλλο θεῖον καὶ σεβασμῶν ἀνιστάμενος, 20
καὶ τῇ πρὸς αὐτὸ παραβολῇ καὶ συγκρίσει ἰδιωτικὰς οἰκίας ἀποφαινῶν τὰ ἀνάκτορα, μᾶλλον δὲ τῷ οἰκίῳ κάλλει καὶ τῇ ἐνούσῃ λαμπρότητι καὶ ταῦτα περιαστραπτῶν καὶ φαιδρῶν καὶ πολὸ

ut una laetemur ac largitori deo communes gratiarum actiones referamus? an ut, cum alios dediticios acceperis, ac superbum et arrogantem alienigenarum animum depresseris, omnia praeclare gesta in robustam dei manum pie referas? an subditis urbibus, quae iamdiu collapsae iacebant restauratis, aliorumque domiciliis exstructis, imperii finibus vario praesidio munitis, an partis divitiis subditisque felicitate donatis? nos, quaeso, doceas, qui ad te communem orbis oculum respicimus, cuius tandem horum gratia nos invitaveris? an siles modestiae causa, quod praeclara gesta tua recensere nobis non lubeat, quibus laudes enarrare tuas in officio est; mihique praestas, ut gestis animatus tuis praesentis conventus causam celebrare possim?

Alia igitur, amici, solennitas, aliud hodierna die mysterium. virginialis in terra templi encaenia hodie peraguntur, deque matre dignum, si quod aliud in mundo, habitaculum consecratur: virginale templum in terra hodie dedicatur, imperatoriae magnificentiae opus, vere multis laudum canticis celebrandum. templum in medio ipso palatio, divinum nempe aliud venerandumque palatium excitatur, eiusmodi scilicet ut comparatione facta imperatoria ipsa palatia pro privatis aedibus habeas; imo vero ea qua pollet venustate et pulchritudine ea

παρασκευάζων τοῦ προτέρου κόσμου σεμνότερα. εἴποις ἂν εἰς αὐτὸν ἰδὼν οὐκ ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργον, ἀλλὰ θεῖον τινὰ καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς δύναμιν τὸ κάλλος αὐτῷ ἐπιμορφώσασθαι. προπύ-
 5 ρων διαλευκῶν πλάκες λαμπρὸν τι καὶ χάριεν ἀποστίλβουσαι, F
 ἄλλην ἐναπολαβοῦσαι τὴν πρόσοψιν, καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλας θέσιν καὶ τὴν τῶν περάτων συνάφειαν τῷ ὁμαλῷ καὶ λείῳ, καὶ τῷ προσηρημόσθαι λίαν ἀποκρύψασαι, εἰς ἐνὸς λίθου συνέχειαν γραμ-
 10 καῖς εὐθείαις ὥσπερ ἐπιγεγραμμένον, θαῦμα καινὸν ὄραθῆναι P 119
 τὰς ὄψεις καὶ συνέχουσαι καὶ πρὸς ἐαυτὰς ἐπιστρέφουσαι οὐκ ἐθέλειν ποιοῦσι τὸν θεατὴν μεταχωρῆσαι πρὸς τὰ ἐνδότερα, ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ προτεμενίσματι τοῦ καλοῦ θεάματος ὁ προσιών ἐμπι-
 15 ῥοζωμένος τῷ θαύματι ἔστηκεν. Ὅρφεϊ μὲν οἱ μῦθοι τῷ Θρακί κιθάραν κροτοῦσι, κινοῦσαν τοῖς φθόγγοις τὰ ἄψυχα. εἰ δὲ καὶ ἡμῶν ἔξῃ εἰς μύθους ἀπαίρειν καὶ φοβερὰν ποιεῖν τὴν ἀλήθειαν, εἶπεν ἂν τις τοὺς προσιόντας τῷ προτεμενίσματι εἰς φνυτῶν ἀπο-
 20 τις ἰδὼν δυσασποπύστως κατέχεται. B

Ἐπειδὴν δὲ τις ἐκείθεν μόλις ἀποσπασθεὶς εἰς αὐτὸ παρα-
 κύψῃ τὸ τέμενος, ἡλικῆς καὶ ὄσης οὗτος χαρᾶς τε ἕμα καὶ ταρα-
 χῆς καὶ θαύματος ἐμπέπταται! ὡς εἰς αὐτὸν γὰρ τὸν οὐρανὸν

ipsa palatia illustrat, magnamque affert pristinis eius ornamentis acces-
 sionem. hoc templum conspicatus dicas non humanae artis opus esse,
 sed divinam quandam nobisque superiorem virtutem eam ipsi pulchritu-
 dinem indidisse. templi vestibulum egregio ornatu et decore concinna-
 tum: candidi enim marmoris tabulae cum splendore et venustate fulgent,
 unoque conspectu singularum iuncturas et positiones leni subtilique com-
 missura obtegunt, ita ut lapidem unum rectis distinctum lineis (res mi-
 raculo nova!) esse dixeris, ac intuentium oculi suavissime capiantur.
 indeque visum ita demulcent ac devinciunt, ut ad interiora conspicienda
 spectator accedere nolit, sed in ipso templi vestibulo spectaculi pulchri-
 tudine attonitus, fixis ad rem oblatam oculis, positus ceu radicibus prae
 stupore maneat immotus. Orptheo Thraci fabulae lyram assignant, quae
 soni venustate res inanimes moveat. quodsi nobis veritatem in fabulas
 transferre atque figmento stupendam reddere fas esset, dixerit aliquis
 eos qui vestibulum adeant in plantarum arborumque naturam miraculo
 attonitos concedere: ita qui semel coniecit oculos, aegre a spectaculo
 avellitur.

Postquam autem quis vix inde avulsus in ipsum delubrum pro-
 spexerit, quanto ille gaudio perturbatione et admiratione repletur!

μηδεὶς ἐπιπροσθούντος μηδαμῶθεν ἐπιβεβηκώς, καὶ τοῖς πολυ-
μόρφοις καὶ πανταχόθεν ὑποφαινομένοις κάλλεσιν ὡς ἄστροις
C περιλαμπόμενος, ὄλος ἐκπεληγμένος γίνεται. δοκεῖ δὲ λοιπὸν
ἐντεῦθεν τὰ τε ἄλλα ἐν ἐκστάσει εἶναι καὶ αὐτὸ περιδονεῖσθαι τὸ
τέμενος· ταῖς γὰρ οἰκείαις καὶ παντοδαπαῖς περιστροφαῖς καὶ δ
συνεχέσι κινήσειν, ἃ πάντως παθεῖν τὸν θεατὴν ἢ πανταχόθεν
ποικιλία βιάζεται τοῦ θεάματος, εἰς αὐτὸ τὸ δρώμενον τὸ οἰκεῖον
φαντάζεται πάθημα.

Ἀλλὰ γὰρ χρυσός τε καὶ ἄργυρος τὰ πλεῖστα τοῦ ναοῦ διει-
λήφασιν, ὁ μὲν ψηφῖσιν ὑπαλειφόμενος, ὁ δὲ εἰς πλάκας ἀποξέ-10
μενος καὶ τυπούμενος, ἄλλος ἄλλοις ἐπιπλασόμενος μέρεσιν.
D ἐνταῦθα ἐπικοσμούμενα κιονόκρανα, ἐνταῦθα δὲ διὰ χρυσῶν
περιζώματα· ἀλλαχόθι δὲ ταῖς ἀλύσειν ἐπιπλεκόμενος χρυσός
ἢ χρυσοῦ τι θαυμασιώτερον, ἢ θεία τράπεζα, σύνθημα. ἄργυρος
δὲ περὶ τὰς πυλίδας καὶ στυλίδας τοῦ θυσιαστηρίου σὺν τοῖς περι-15
στόοις· καὶ αὐτὸς ὁ κωνοειδῆς καὶ τῇ θείᾳ τραπεζῇ ἐπικείμενος
σὺν τοῖς ὑπερείδουσι στυλίσκοις καὶ ὑπωρόφοις. καὶ μαρμάρων
δὲ πολυχρῶμων ὄσα μὴ χρυσὸς ἐπέδραμεν ἢ ἄργυρος περιέλαβεν,
E ἀμήχανόν τι καὶ τερπνὸν φιλοτέχνημα, τὰ ὑπόλοιπα τοῦ ναοῦ
διεκόσμησεν. ἢ δὲ τοῦ ἐδάφους θέα, εἰς ζῶων μορφὰς καὶ 20
σχημάτων ἄλλας ἰδέας ταῖς πολυμόρφοις ψηφῖσι διαμορφωθείσα,
θαυμαστήν τινα τοῦ τεχνίτου τὴν σοφίαν παρεστήθητο, παῖδας
ὡς ἀληθῶς καὶ πλασμάτων πλάστας τοὺς Φειδίας ἐκείνους καὶ
Παρρασίους καὶ Προυξίτελεις καὶ Ζεύξιδας ἐν τῇ τέχνῃ ἀπελέγ-

tanquam enim in ipsum caelum nullo obstante adscenderit, variis et
undequaque fulgentibus veluti astrorum splendoribus illustratus, totus
in stuporem agitur; iamque et alia omnia loco moveri et ipsum delu-
brum circumvolvi putat. nam cum sese frequentibus motibus et conver-
sionibus circumquaque vertat, quod spectatorem pati cogit spectaculi
varietas, id in ipso spectaculo accidere spectator sibi confingit.

Atenim aurum et argentum plerasque templi partes occupant:
aliud tessellis obductum est, aliud in laminas tabulasque diductum et
efformatum, aliud aliis partibus adhibitum. hic columnarum capitella
ornata, istic circumposita aurea perizomata; alibi aurum catenis com-
plicatum. at quae vel auro mirabiliore compositione struitur, sacra
mensa est. argentum ad portulas et columellas altaris visitur cum
peristyliis; ipsumque conicum divinae mensae tectum columellis fultum
et fornicibus. varii coloris marmora, quae nec auro nec argento ob-
tectata sunt, miro iucundoque artificio concinnata reliquis templi partibus
ornamentum praebent. pavimenti species, in animalium aliarumque re-
rum figuras varie concinnata, adeo miram artificis sapientiam exhibet,
ut huius comparatione Phidiae illi, Praxiteles Parrhasii et Zeuxides

ξασα. Δημόκριτος εἶπεν ἄν, οἶμαι, τὴν τοῦ ἐδάφους λεπτοφυ-
 γίαν ἐνιδῶν, καὶ ταύτη τεκμηριῶ χρώμενος, μὴ ἄν πόρρω εἶναι F
 τὸ μὴ οὐχὶ καὶ τὰς ἀτόμους αὐτοῦ καὶ ὑπ' ὄψιν πιπτούσας
 ἀνευρησθῆναι· οὕτω πάντα πεπλήρωται θαύματος. ἐνὶ δέ μοι
 5 δοκεῖ μόνον ὁ τοῦ τεμένους ἀρχιτέκτων διημαρτηκέναι, ὅτι περ
 εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν χώρον ἅμα πάντα συλλέξας τὰ κάλλη οὐκ
 ἐξ τὸν θεατὴν καθαρώς ἐντροφῆσαι τοῦ θαύματος, ἄλλων ἀπ'
 ἄλλων ἐφελκόντων τε καὶ μετασπώντων καὶ μὴ παραχωρούντων
 ὅσον τις ἐθέλει τοῦ ὀρωμένον κορέννουσθαι.

10 Ὁ δέ με παρέδραμε καὶ πρῶτον ἐρηθῆναι ἔδει (ἀλλὰ γὰρ P 120
 οὐδ' ἐν τοῖς λόγοις τοῦ τεμένους τὸ θαῦμα περιέχει τῷ λέγοντι
 καθαρώς τὸ οἰκεῖον τελεῖν ἔργον), καὶ δὴ νῦν εἰρησεται. ἐπ' αὐ-
 τῆς γὰρ τῆς ὀροφῆς ἀνδρείκελος εἰκὼν μορφὴν φέρουσα τοῦ Χρι-
 στοῦ πολυανθέσι ψηφίσι ἐγγέγραπται· εἴποις ἄν αὐτὸν τὴν γῆν
 15 ἐφορᾶν καὶ τὴν περὶ ταύτης διανοεῖσθαι διακόσμησίν τε καὶ κυ-
 βέρνησιν· οὕτως ἀκριβῶς ὁ γραφεὺς καὶ τοῖς σχήμασι καὶ τοῖς
 χρώμασι τὴν τοῦ δημιουργοῦ περὶ ἡμᾶς κηδεμονίαν ἐπίτλους γέ- B
 γονεν ἐντυπώσασθαι. τοῖς δὲ περὶ αὐτῆ τῆ ὀροφῆ τοῦ ἡμισφαι-
 ρίου τμήμασιν ἐγκύκλοις πληθῶς ἀγγέλων τῷ κοινῷ δεσπότη δορυ-
 20 φοροῦντες διαμεμβρόφονται. ἡ δ' ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀνεγει-
 ρομένη ἄψις τῆ μορφῆ τῆς παρθένου περιαιστρούπτεται, τὰς
 ἀχράντους χεῖρας ὑπὲρ ἡμῶν ἐξαπλούσης, καὶ πραττομένης τῷ
 βασιλεῖ τὴν σωτηρίαν καὶ τὰ κατ' ἐχθρῶν ἀνδραγαθήματα.
 χορὸς δὲ ἀποστόλων καὶ μαρτύρων, καὶ δὴ καὶ προφητῶν καὶ C

vere pueri figmentorum artifices videantur. Democritus sane, ut puto, conspecto tanti artificii pavimento, parum abesse dixisset quin suas atomos ob oculos versantes hic deprehenderet: sic cuncta plena miraculo. in uno tamen peccasse mihi videtur architectus, quod omni pulchritudinis genere unum in locum collecto spectatorem miraculo rerum frui non sinat, aliis subinde alio trahentibus ac pellicientibus, nec sinentibus ad libitum rei spectaculo satiari.

At quod me fugiebat primumque dicendum fuerat (nam admirandus templi ornatus oratorem suas exsequi partes non sinit), id iam dicturus sum. in ipsa namque superiori fornice virilis imago, Christi formam praeferens, lapillorum vario flore depicta nitescit. dixeris eum terram inspicere, eiusque ornatum ac gubernationem mente agitare: sic accurate pictor ipso habitu et gestu creatoris erga nos providentiam, afflante numine, expressit. in circularibus tholi, qui in hemisphaerii formam erigitur, sectionibus angelorum communem stipantium dominum multitudo depingitur. apsis vero quae ab altari assurgit, virginis forma resplendet, expansis nostri causa intemeratis manibus, ut imperatori salutem et victorias de inimicis pariat. chorus apostolorum et martyrum,

πατριάρχων, ὅλον' πληροῦντες ταῖς εἰκόσι τὸ τέμενος ἔξωραϊ-
 ζουσιν· ὧν ὁ μὲν καὶ σιγῶν, δι' ὧν πάλαι ἀνεφθέρετο, βοῆ
 ὡς ἄγαιπτα τὰ σκηνώματά σου, κύριε τῶν δυνάμεων· ἐπιποθεῖ
 καὶ ἐκλείπει ἢ ψυχὴ μου εἰς τὰς αὐλάς τοῦ κυρίου. Ἡ δέ, ὡς
 θαυμαστός ὁ τόπος οὗτος· οὐκ ἔστι τοῦτο, ἀλλ' ἢ οἶκος Θεοῦ. 5
 ἐπιφωνεῖ δέ τις ἴσως καὶ τῶν οὐχ ἡμετέρων οὐδ' ἐγγεγραμμένων,
 καὶ ἄκων ἐπιθειάζων τὰ ἡμέτερα, ὡς καλοὶ σου οἱ οἶκοι, Ἰακώβ,
 D αἱ σκηναὶ σου, Ἰσραήλ, ὡσεὶ παράδεισοι ἐπὶ ποταμούς, καὶ ὡς
 αἱ σκηναὶ ἃς ἔπηξεν ὁ κύριος καὶ οὐκ ἄνθρωπος.

Πάλαι μὲν οὖν τῷ Θεόπτη Μωσῇ θεῶ προστάγματι σκηνή 10
 κατεσκεύαστο θυσίαν τε θῆσαι θεῷ καὶ ἁμαρτίας λαοῦ ἔξιλάσα-
 σθαι, καὶ τῷ Σολομῶντι δὲ βασιλεῖ ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸς ὕστε-
 ρον, τερπνόν τι χεῖμα καὶ πάντας τοὺς ἔμπροσθεν τῷ κάλλει καὶ
 μεγέθει, καὶ τῇ πολυτελείᾳ ἀποκρυνόμενος. ἀλλ' ὅσον σκιά καὶ
 E τύπος ἀληθείας καὶ πραγμάτων αὐτῶν ὑποβέβηκε, τοσοῦτον ἐκεῖνα 15
 τοῦ νῦν ἔξοικοδομηθέντος ναοῦ τῷ πιστῷ καὶ μεγάλῳ βασιλεῖ
 ἡμῶν, οὐχ ὅτι ὁ μὲν τῆς χάριτος καὶ τοῦ πνεύματος τὰ δὲ τοῦ
 νόμου καὶ τοῦ γραμματος, ἀλλ' ὅτι καὶ τῷ κάλλει καὶ τῇ ἄλλῃ
 τεχνουργίᾳ καὶ δεξιότητι τὰ δεύτερα φέρουσι.

Καὶ τί ἂν τις ἐν οὗτω βραχεῖ καιρῷ τὰ τοῦ περιωνύμου 20
 τεμένους λόγῳ περιῶται περιέρχεσθαι θαύματα, ὅπου γε οὐδ'
 αὐτῇ ἢ ὄψις οὐδ' ἐπὶ συχρὸν χρόνον, καὶ τοι τὰς ἄλλας αἰσθη-
 F σεις τῷ τάχει κατόπιν ἄγουσα, ἀντιλαβέσθαι τούτων οὐδαμῶς

prophetarum item et patriarcharum, qui totum templum pictis imaginibus
 replent, egregium ipsi ornatum conciliant. horum alius, tametsi sileat,
 haec quae olim protulerat vociferatur, "quam dilecta tabernacula tua,
 domine virtutum! concupiscit et deficit anima mea in atria domini;"
 alius vero, "quam mirabilis est locus iste! non est hoc nisi domus dei."
 succinit fortasse alius, qui nec ex nostris nec in libro descriptus, vel
 invitae nostra divinitus celebrat, "quam pulchrae domus tuae, Iacob;
 tabernacula tua, Israel! tanquam paradisi super flumina, et sicut taber-
 nacula, quae fixit deus et non homo."

Olim quidem a dei conspectore Moyse dei ipsius iussu taberna-
 culum excitatum est ad hostias deo immolandas ac populi delicta ex-
 pianda. Salomon vero rex templum deinde Hierosolymis condidit, opus
 aspectu delectabile, quod omnia priora pulchritudine amplitudine et
 sumptu longe obscuraret. at quantum umbra et figura veritati rebus-
 que ipsis concedunt, tantum illa huic templo, quod iam fidelis magnus-
 que imperator noster extruxit; non quia hoc gratiae et spiritus, illa
 vero legis et literae opus sunt, sed quia pulchritudine arte et aedificii
 elegantia vetera illa secundas ferunt.

Ecquis vero tam brevi temporis spatio celeberrimi templi mira-
 cula tentet oratione percurrere, quando ne ipsum quidem visum, etsi
 reliquos sensus ceieritate longe superet, haec longo temporis intervallo

ἐλέγχεται κατισχύουσα. χαίρω γοῦν ἔγωγε οὐδὲν ἤττον, εἰ καὶ τὸ ἔλαττον ὁ λόγος ἀπηνέγκατο, ἢ εἰ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ μέτρον τῆς ἰκανῶς ἐχοδοῦσης ἀφίκετο διηγήσεως· οὐ γὰρ τῆς ἐκ λόγῳ δυνάμει ἐπίδειξεν, ἀλλὰ τὸ κάλλιστόν τε εἶναι τὸν ναὸν καὶ ὁραυτάτων καὶ νικῶντα νόμους ἐκφράσεως παραστήσαι προή- P 121
ρημαί.

Ἀλλὰ μοι πρὸς σέ ὁ τοῦ λόγου δρόμος τὸν τοῦ συλλόγου αἴτιον ἐπιστρεφόμενος ἰδυνέσθω. χαίρει τοιγαροῦν, ὦ βασιλεῦ θεοχαριτώτατε καὶ θεοφιλέστατε, καὶ ἀνακαινίζου τὴν κατὰ τε 10 σῶμα καὶ ψυχὴν ἐπ' ἔργοις ἀγαθοῖς ἀκμάζων νεότητα· τοῦ τε περιωνύμου ναοῦ καὶ τῶν τῆς σῆς σοφίας ἔργων καὶ χειρὸς ἐορτάζων τὰ ἐγκαίρια ἔντεινε καὶ κατενοδοῦ, καὶ βασιλευε, ἔνεκεν B ἀληθείας καὶ πραΰτητος καὶ δικαιοσύνης. ὁδηγεῖ γάρ, ὡς ἔνεστιν ἰδεῖν ἐναργῶς, καὶ ὁδηγήσει σε ἡ τοῦ ὑψίστου δεξιὰ τοῦ κτίσαν- 15 τός σε καὶ ἐξ αὐτῶν σπαργάνων εἰς βασιλεία τοῦ οἰκείου καὶ περιουσίου λαοῦ χριστοῦ. συνευφραίνου καὶ συνακαινίζου καὶ αὐτός, τῶν ὄσους ἥλιος ἐπεῖδε Καισάρων τὸ ἐγκαλλώπισμα, σοφία τε καὶ συνέσει τοὺς ἔμπροσθεν παρευδοκιμῶν καὶ τῇ θείᾳ σε ψήφῳ, ἀλλὰ μὴ σπουδαρχήσαντα, μηδ' ἀνθρωπίναις περι- 20 δρομαῖς τὴν τηλικαύτην ἀρχὴν ἀναδέξασθαι. συνευφραίνου τοί- C νων καὶ συνακαινίζου τῷ μέτοχόν σε προσειληφότι καὶ κοινωνόν τῆς βυσιλείας ἐπὶ κοινῇ τε σωτηρίᾳ τῶν ἀρχομένων, καὶ ἄξιως τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας καὶ ἀψευδεστάτης ἀγαπήσεως. διὰ γὰρ

satis percipere vel comprehendere posse liquet? non itaque minore gaudio repleor, etiamsi rebus ipsis minor oratio videatur, quam si haec pro rei dignitate enarrassem. non enim id propositum fuit ut dicendi vim ostentarem, sed ut templum pulcherrimum ac venustissimum esse longeq̄ue descriptionis leges vincere comprobarem.

Verum ad te, celebritatis auctorem, orationis cursus dirigitur. gaude itaque, imperator deo acceptissime ac religiosissime, ac renovare, tum iuventute corporis et animae in bonis operibus florens, tum celeberrimi templi operumque sapientiae manusque tuae encaenia celebrans: intendé, prospere procede, et regna propter veritatem et mansuetudinem et iustitiam; nam deducit, ut palam videre licet, deducetque te dextera altissimi, qui creavit te et ab ipsis incunabulis in proprii ac peculiaris populi sui imperatorem unxit. collaetare pariter atque innovare ipse, omnium quos unquam sol aspexit gloria Caesarum, quippe sapientiae ac prudentiae laude maioribus longe praecellens, quodque divino suffragio, non ambitu et humanis machinationibus tantum imperium excipias. laetare igitur et innovare cum eo qui te imperii socium atque consortem ad communem subditorum utilitatem, ut affectum verissimamque erga eum dilectionem tuam decebat, allegit. per vestram

τῆς ὑμετέρας δυνάδος ἡ τριάς εὐσεβῶς λατρευομένη τε καὶ προσκυνουμένη, τὴν ἑαυτῆς πρόνοιαν εἰς πάντας ἐξαπλοῦσά τε καὶ διαπορθμεύουσα, σοφῶς πηδαλιονχεῖ καὶ διακυβερνᾷ τὸ ὑπήκοον.

- D** Χαίρετε καὶ ὑμεῖς, ὧ τῆς βουλῆς πατέρες, πολὺὰ σεμνῆ καὶ αἰδέσιμος, πιστῶ καὶ μεγάλῳ βασιλεῖ καὶ σεβαστῶ συνανα-5 καινιζόμενοι *Καίσαρι*, τοῦ περιωνύμου ναοῦ συνεορτάζοντι τὰ ἐγκαινίσματα. χαίρει δὲ καὶ συνευφραίνεται καὶ ὅσον ἱεροφαντικόν τε καὶ ἀρχιερέων πλήρωμα, οἰκεῖον κλέος καὶ κἀύχημα τὴν τοῦ ναοῦ ποιούμενοι καθιέρωσιν. χαίρετε δὲ καὶ συγχορεύετε καὶ ὑμεῖς, ὧ ὑπόλοιπον καὶ φιλόθεον ἄθροισμα, ἄλλον οὐρανὸν **10**
- E** ὁρῶντες ἐπὶ γῆς τὸν τῆς παρθένου ναὸν ἐγκαινιζόμενον σήμερον· ἥς ταῖς πρεσβείαις τύχοιμεν ἅπαντες καὶ τῆς μακαρίας ἐκείνης καὶ ἀτελευτήτου χάριτος καὶ ἀγαλλιᾶσεως ἐν Χριστῶ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

15

enim duorum societatem trinitas pie culta et adorata, suam ad omnes providentiam explicans et transmittens, sapienter subditos regit atque gubernat.

Vos quoque gaudete, patres conscripti, gravis venerabilisque senatus, qui cum fidei atque magno imperatore et Augusto ac cum Caesare clarissimi templi encaenia pari voto celebrante renovamini. gaudet vero et una laetatur totus episcoporum et antistitum coetus, qui templi consecrationem decus sibi atque gloriam conferre ducit. gaudete item ac choreas agite vos, o religiosa multitudo, aliud caelum in terra videntes, virginis templum, cuius hodie encaenia colimus; cuius intercessionibus utinam omnes beatæ illius et immortalis gratiæ ac exultationis compotes efficiamur in Christo Iesu domino nostro, cui gloria et imperium nunc et semper et in saecula. amen.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΑΦΩΝ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

ΤΩΝ ΟΝΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΝΑΩ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ. *)

Εν τῷ ἡρώφ τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Κωνσταντίνου ἔμπροσθεν
κατὰ ἀνατολὰς κείται ἡ λάρναξ τοῦ αὐτοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου P 122
πορφυρᾶ, ἐν ᾗ ἀπόκειται αὐτὸς μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἑλένης.

Ἐτέρα λάρναξ πορφυρᾶ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Κωνσταντῖνος ὁ
5 υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Ἐτέρα λάρναξ πορφυρᾶ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Θεοδοσίος ὁ
μέγας.

Ἐτέρα λάρναξ πορφυρᾶ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Θεοδοσίος ὁ
μικρός.

10 Ἐτέρα λάρναξ πράσινος Θεσσαλή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Ζήνων. B

*) Libellum hunc ex codice Regio (C) sumptum primus edidit
Bandurius Imp. Orient. t. 1. Antiq. Cpolit. lib. 6 p. 121.

DE SEPULCRIS IMPERATORUM

QUAE SUNT IN TEMPLO SS. APOSTOLORUM.

In heroo sancti et magni Constantini versus Orientem iacet urna eius-
dem magni Constantini porphyretica, in qua depositus est ipse cum
matre sua Helena.

Alia urna porphyretica, in qua depositus est Constantinus, filius
magni Constantini.

Alia urna porphyretica, in qua depositus est Theodosius magnus.

Alia urna porphyretica, ubi tumulatur Theodosius iunior.

Alia urna prasina Thessalica, in qua iacet Zeno.

Ἐτέρα λάρναξ πράσινος ἱερακίτις, ἐν ᾗ ἀπόκειται Λέων ὁ μέγας.

Ἐτέρα λάρναξ πορφυρεῖα, ἐν ᾗ ἀπόκειται Μαρκιανὸς καὶ Πουλχερία.

Ἐτέρα λάρναξ Νικητιανή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Ἀναστάσιος ὁ 5 δίκωρος μετὰ Ἀριάδνης.

C Ἐτέρα λάρναξ πράσινος Θεσσαλή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Βασίλειος ὁ Μακεδῶν, Εὐδοκία καὶ Ἀλέξανδρος.

Ἐτέρα λάρναξ Σαγγαρινή φλεγμενούσιος, ἐν ᾗ ἀπόκειται Λέων ὁ φιλόσοφος καὶ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ. 10

Ἐτέρα λάρναξ λευκή, ἡ λεγομένη βασιλική, ἐν ᾗ ἀπόκειται Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

D Ἐτέρα λάρναξ πράσινος Θεσσαλή, ἐν ᾗ ἀπόκειται τὸ 15 λείψανον τῆς ἁγίας Θεοφανοῦς καὶ Εὐδοκίας τῆς θυγατρὸς αὐτῆς.

Ἐτέρα λάρναξ Βιθυνή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Ζωὴ ἡ δευτέρα γυνὴ Λέοντος τοῦ φιλοσόφου.

Ἐτέρα λάρναξ πράσινος Θεσσαλή, ἐν ᾗ ἀπόκειται ἡ τρίτη γυνὴ τοῦ αὐτοῦ Λέοντος.

Ἐτέρα λάρναξ Προικοννησία, ἐν ᾗ ἀπόκειται ἡ θυγάτηρ 20 Λέοντος Ἄννα.

Ἐτέρα λάρναξ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς.

E Ἐτέρα λάρναξ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Μιχαὴλ ὁ Ἀμορραῖος.

Alia urna prasina hieracitis (id est ex marmore viridi obscuro), ubi reconditus est Leo magnus.

Alia urna porphyreica, ubi tumultantur Marcianus et Pulcheria.

Alia urna Nicetiana, in qua iacet Anastasius Dicorus cum Ariadna.

Alia urna prasina Thessalica, ubi tumultantur Basilius Macedo, Eudocia et Alexander.

Alia urna Sangarina Phlegmenusia, in qua depositus est Leo philosophus et Constantinus filius eius.

Alia urna alba, quae dicitur Basilica, in qua iacet Constantinus filius eius.

Alia urna prasina Thessalica, in qua reconditae sunt reliquiae S. Theophanonis et Eudociae filiae eius.

Alia urna Bithynica, in qua tumultatur Zoe secunda uxor Leonis philosophi.

Alia urna prasina Thessalica, ubi deposita est tertia uxor eisdem Leonis.

Alia urna Proconnesia, in qua iacet Anna Leonis filia.

Alia urna, in qua reconditur Nicephorus Phocas.

Alia urna, in qua depositus est Michael Amorrhaeus.

Ἐτέρα λάρναξ, ἐν ἣ ἀπόκειται Ῥωμανὸς ὁ υἱὸς Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογενήτου, ὁ λεγόμενος τὸ καλὸν παιδίον.

Ἔσθθεν δὲ τοῦ αὐτοῦ ναοῦ ἕτερα λάρναξ, ἐν ἣ ἀπόκειται Κωνσταντίνος ὁ Πορφυρογέννητος καὶ ἀδελφὸς βασιλέως Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου. Ὅδοι εἰσι υἱοὶ Ῥωμανοῦ τοῦ λεγομένου καλοῦ παιδίου καὶ μητρὸς αὐτῶν Θεοφανοῦς, ἐν ἣ ἀπόκειται καὶ αὐτὴ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ αὐτοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου.

Ἡρώων τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ.

10 Λάρναξ κατὰ ἀνατολὰς ἀπὸ λίθου ξένου καὶ ἀλλοκότου, μέσῃν χοροῖαν ἔχουσα τοῦ τε Βιθυνοῦ καὶ Χαλκηδονίτου παρὰ P 123 λίθου ὀστρέτου, ἐν ἣ ἀπόκειται Ἰουστινιανός.

Ἐτέρα λάρναξ ἀπὸ λίθου Ἱεροπολίτου, ἐν ἣ ἀπόκειται Θεοδώρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

15 Ἐτέρα λάρναξ πρὸς δυσμὰς εἰς τὸ δεξιὸν μέρος, τὴν χοροῖαν ῥοδοποικίλος, ἐν ἣ ἀπόκειται ἡ γυνὴ Ἰουστίνου.

Ἐτέρα λάρναξ λευκὴ Προικοννήσιος, ἐν ἣ ἀπόκειται Ἰουστίνος ὁ μικρός.

Ἐτέρα λάρναξ Προικοννήσιος, ἐν ἣ ἀπόκειται Σοφία ἡ γυνὴ B 20 Ἰουστίνου.

Alia urna, in qua tumulatur Romanus Constantini Porphyrogeniti filius, qui bonus puer cognominabatur.

Intra templum alia urna, in qua depositus est Constantinus Porphyrogenitus, frater imperatoris Basilii qui Bulgaros concidit. hi sunt filii Romani, qui bonus puer cognominabatur, et Theophanonis, quae deponitur in eadem urna ad dextrum eiusdem templi S. Constantini latus.

Heroum magni Iustiniani.

Urna ad Orientem ex lapide peregrino et extraneo, medium colorem habente Bithynicum et Chalcedonitem inter atque Ostritum; in qua depositus est Iustinianus.

Alia urna ex lapide Hieropolitano, in qua iacet Theodora uxor eius.

Alia urna ad occidentem in dextro latere, colore roseo maculis distincto, in qua iacet uxor Iustini.

Alia urna alba Proconnesia, ubi reconditus est Iustinus iunior.

Alia urna Proconnesia, ubi deposita est Sophia uxor Iustini.

Ἐτέρα λάρναξ ἀπὸ λίθου λευκοῦ Δοκιμίνου ὄνυχιτου, ἐν ᾗ ἀπόκειται Ἡράκλειος.

Ἐτέρα λάρναξ πράσινος Θετταλή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Φλαβία ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

Ἐτέρα λάρναξ Προικοννησία, ἐν ᾗ ἀπόκειται Κωνσταντῖνος ὁ πωγωνάτος.

C Ἐτέρα λάρναξ πράσινος Θετταλή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Φαύστα.

Ἐτέρα λάρναξ Σαγγαρινή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Κώνστας ὁ υἱὸς Κωνσταντίνου, υἱοῦ Ἡρακλείου.

Ἐτέρα λάρναξ ἑκατοντάλιδος Σαγγαρινή, ἐν ᾗ ἀπόκειται 10 ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

Ἐτέρα λάρναξ Ἱερυπολίτις, ἐν ᾗ ἀπόκειται ἡ γυνὴ τοῦ Κοπρωνόμου.

D Ἰστέον ὅτι ἡ λάρναξ τοῦ Κοπρωνόμου ἐξεβλήθη ἀπὸ τοῦ ἡρώου παρὰ Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας, καὶ τὸ μὲν μισρὸν αὐτοῦ 15 σῶμα κατεκαύθη, ὁ δὲ λίθος τοῦ τάφου ἐπρίοθη, καὶ ἐχρημάτισεν εἰς συστήματα τοῦ παλατίου.

Ἐτέρα λάρναξ ἐκ λίθου Προικοννησίου, ἐν ᾗ ἀπόκειται Λέων ὁ Ἰσαῦρος.

Ἐτέρα λάρναξ Προικοννήσιος Μιχαὴλ τοῦ τραυλοῦ καὶ 20 Θέκλας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.

E Ἐτέρα λάρναξ πράσινος, ἐν ᾗ ἀπόκειται ὁ Θεόφιλος.

Στὰ ἐτέρα, ἥτις ἐστὶ τὰ νῦν ἀσκέπαστος, ἐν ᾗ ἀπόκειται

16 ἐμπερήσθη vulgo.

Alia urna ex lapide albo docimino onychita, ubi iacet Heraclius.

Alia urna prasina Thessala, in qua deposita est Flavia uxor eius.

Alia urna Proconnesia, in qua iacet Constantinus Pogonatus.

Alia urna prasina Thessala, ubi recondita est Fausta.

Alia urna Sangarina, in qua depositus est Constans filius Constantini, filii Heraclii.

Alia urna centam lapidum Sangarina, in qua recondita est uxor eius.

Alia urna Hierapolitana, in qua iacet uxor Copronymi.

Sciendum est urnam Copronymi eiectam fuisse ex heroo a Michaelae et Theodora, exsecrandumque cadaver eius combustum fuisse. lapis autem sepulcri serra dissectus est et ad palatii compages destinatus.

Alia urna ex lapide Proconnesio, in qua iacet Leo Isaurus.

Alia urna Michaelis Balbi et Theclae eius uxoris.

Alia urna Prasina, ubi depositus est Theophilus.

Porticus altera, quae iam tecto caret, in qua tres urnulae por-

λαρνακία τρία πορφυρᾶ Ῥωμαῖα, τὸ πρὸς μεσημβρίαν Ἀρκαδίου, τὸ δὲ πρὸς ἄρκτον Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τὸ δὲ πρὸς ἀνατολὴν Εὐδοξίας.

Στοὰ ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ ναοῦ πρὸς ἄρκτον, ἐν ἧ κείται λάρναξ ἀπὸ λίθου τιμίου Ῥωμαίου, ἐν ἧ ἀπετέθη τὸ παμύλαρον σώμα Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Ἐτέρα λάρναξ ἀπὸ λίθου Ῥωμαίου, ἐν ἧ ἀπόκειται Ἰοβιανός.

Ἰστέον ὅτι ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Μάμαντος, πλησίον τοῦ 10 τείχους τῆς πόρτης τῆς Ξυλοκέρκου, ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐκκλησίας ἐξ ἀριστεροῦ μέρους ἴσταται λάρναξ ἀπὸ λίθου ἑκατοντα- P 124 λίθου, ἐν ἧ ἀπόκειται Κωνσταντία ἡ τοῦ Μαυρικίου γυνὴ μετὰ τῶν τέκνων αὐτοῦ. ἐν δὲ τῇ καταφυγῇ τῆς αὐτῆς μονῆς πρὸς ἀνατολὰς ἐξ ἀριστερῶν ἴσταται λάρναξ, ἐν ἧ ἀπόκειται τὸ σῶμα 15 Μαυρικίου σφαγέντος ἀπὸ Φωκᾶ.

Ἰστέον ὅτι ἐν τῇ μονῇ τῆς ἁγίας τριάδος τῆς ἐπονομαζομένης τὰ Σταυρακίου, ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τῆς ἐκκλησίας, ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ προδρόμου ἴσταται λάρναξ B Σταυρακίου βασιλέως καὶ Θεοφανοῦς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.

20 Εἰ δὲ ἐν τῇ μονῇ τῶν Λιβαδίων τῆς κυρᾶς Εὐφροσύνης ἴσταται λάρναξ ἀπὸ λίθου Βιθυνοῦ, ἐν ἧ ἀπόκειται Κωνσταντίνος ὁ υἱὸς Εἰρήνης ὁ τυφλωθεὶς παρ' αὐτῆς, καὶ Μαρία ἡ πρώτη αὐτοῦ γυνή, ἡ γεγονυῖα ἐγγονή τοῦ ἁγίου Φιλαρέτου τοῦ

phyreticae Romanae depositae sunt, quarum ea quae ad meridiem locatur Arcadii est; quae ad septentrionem, Theodosii filii eius; quae ad Orientem, Eudoxiae.

Porticus alia eiusdem templi ad septentrionem, in qua iacet urna ex lapide pretioso Romano, ubi depositum est exsecrandum cadaver Iuliani apostatae.

Altera urna ex lapide Romano, ubi reconditur Iovianus.

Sciendum est in monasterio S. Mamantis, proxime murum portae Xylocerci, in narthece ecclesiae a sinistro latere urnam stare ex lapide tessellis lapideis distincto, in qua reconditur Constantia Mauricii uxor cum filiis suis. in loco autem abdito eiusdem monasterii ad orientem a sinistro latere stat urna, in qua reconditur corpus Mauricii, qui a Phoca occisus est.

Sciendum est in monasterio S. Trinitatis, quae cognominatur Stauracii, a dextro latere ecclesiae, in oratorio S. Ioannis praecursoris, stare urnam Stauracii imperatoris et Theophanosis uxoris eius.

Et in monasterio Libadiorum dominae Euphrosynae locatur urna ex lapide Bithyno, in qua iacet Constantinus filius Irenes, ab ea caecatus, et Maria eius prima uxor, abneptis S. Philareti Eleemonis,

ἐλεήμονος, καὶ αἱ δύο αὐτῶν θυγατέρες, Εἰρήνη καὶ Εὐφροσύνη,
ἡ γυνὴ Μιχαὴλ βασιλέως τοῦ τραυλοῦ, καὶ Ἄννα ἡ θυγάτηρ
Θεοφίλου τοῦ βασιλέως.

- C Ἰστὶον ἔτι ἐν τῇ γυναικείῳ μονῇ τῶν Γαστριῶν, εἰς τὸ
πρὸς ἀνατολὰς δεξιὸν μέρος τῆς ἐκκλησίας, ἐτάφη τὸ σῶμα τῆς
ἁγίας Θεοδώρας τῆς γυναικὸς Θεοφίλου τοῦ βασιλέως, καὶ αἱ
τρεῖς αὐτῆς θυγατέρες Θέκλα Ἀναστασία καὶ Πουλχερία.

duaeque ipsorum filiae, Irene et Euphrosyne, uxor Michaelis Balbi,
et Anna filia Theophili imperatoris.

Sciendum est in monasterio Gynaeei Gastriorum, ad dextrum
latus ecclesiae versus Orientem, sepultum esse corpus S. Theodoraе,
uxoris Theophili imperatoris, tresque filias ipsius Theclam Anastasiam
et Pulcheriam.

IOANNIS MEURSII ET PETRI LAMBECHII

AD

GEORGIUM CODINUM

NOTAE ET ANIMADVERSIONES.

1900

MEURSII ET LAMBECHII AD CODINUM NOTAE.

p. 3. *Γεωργίου τοῦ Κωδίνου*] facilius dixerim quo tempore hic auctor non vixerit quam quo vixerit. in libro enim de Officiis aulae Cpolitanae meminit Ioannis Cantacuzeni et Theodori Metochitae, qui sub primis Palaeologis aetatem egerunt. MEURS.

p. 3. *περὶ τῶν πατρῶν τῆς Κωνσταντινου πόλεως* scripsere etiam Leo Byzantius libris septem, teste Suida, et Priscus Panita, qui temporibus Theodosii vixit. auctor est idem Suidas in *Πρῶτος*. et meminit huius non semel Iordanes de Reb. Get. sed corruptum eius nomen est apud Euagrium Hist. Eccl. 2 1: *Μαρκιανὸς τοίνυν καὶ ἄλλοι τε πολλοῖς καὶ μὲν καὶ πατριῶν ἱστοροῦνται τῷ ῥήτορι.* corrigo *καὶ ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ μὲν καὶ Πρῶτον ἱστοροῦνται.* et postea apud eundem occurrit incorruptum. eius Eclogas de legationibus edidit nuper eruditissimus vir, David Hoeschelius. MEURS.

p. 3 v. 1. [Codex C apud Bandurium ita incipit.

*ἄρχαι σὸν θεῷ ἀγίῳ τὰ πάτρια τῆς πόλεως.
 Ὡ πῶς μετῆλθες τὰς κερκυμμένας πάγας,
 καὶ πῶς σοφῶς ἤγαγες αὐτὰς εἰς φάος;
 εἰ μὴ γὰρ αὐτὸς ἐκ θεοῦ ἐπισκέπτου (ἐπισκέπου?),
 οὐκ ἂν καθάρεις δυσμενῶν ὄφρυν, μέδον.
 χῶρει κατ' ἄκρων ἀρεταῖς ἐστεμμένος.
 ἔχεις γὰρ αὐτὰς συμμαχοῦσας σοι πάλαι,
 ὄπλον κραταῖον εἶδες ἐν μάχαις [φέρειν add Band.]
 φρόνησιν ἀνδρείαν τε καὶ σωφροσύνην,
 δικαιοσύνην, συνεζευγμένας ταύτας,
 θεοῦ φυλάττων ἐντολάς, αὐτοκράτορ,
 πραῦς ταπεινὸς καὶ γαληνὸς τυγχάνεις.
 σύμπασιν ἀπλοῖς σαυτὸν τοῖς μονοτρόποις (i. e. monachis),
 καὶ πλουτοποιεῖς δωρεαῖς ὑπερτάτοις·
 ὅθεν σὲ Χριστὸς ἀνταμβέβεται πλεον
 σιέπων, φυλάττων ἐν πάλαις ἐναντίων,
 εἴ' αὐτοὺς τρόπους (τροπώσας Band.) δεξιῶς ὀλοτρόπως.*

μνήμην λοιπὸν ἄπαυστον ἐν βίῳ, ἀναξ,
τῶν σῶν τροπαίων, μὴ μαρανθεῖσαν χρόνον,
οἴκους ναοὺς στήλας τε καὶ τειχιῶν θέσεις,
ἐς ἐν συνάψας ἀκριβῶς Βυζαντίου,
'Αλεξίῳ μέδοντι Κομνηνῷ φέρω.]

p. 3 v. 5. Βορβύζης] vocatur βαρβυβυσος apud Suidam in Ἡράκλειος. MEURS.

p. 4 v. 6. νήσου τῆς νῦν Καταγωνίας] Meursius in notis ad Hesychium pro καταγωνίας hic legendum censet Καταωνίας. sed profecto, quisquis Cornelii Nepotis, Constantini Porphyrogeniti et reliqua ab eo citata geographorum loca inspiciet, primo animadvertet intuitu Cataoniam, cuius ibi mentio fit, non esse insulam sed regionem supra Ciliciam in continenti sitam, quae etiam pro parte Cappadociae habetur. vera igitur huius loci emendatio haec est: ἀπὸ Νίσου τὸ γένος κατάγοντας. Nisus autem hic intelligitur Pandionis filius, Megarensium rex, a quo ipsa Megaris Νισαία denominata fuit, ut testatur Stephanus: Νισαία, inquit, ἐπίκειον Μεγαρίδος καὶ αὐτῇ ἡ Μεγαρις, ἀπὸ Νίσου τοῦ Πανδίου. vide praeterea Strabonem principio libri noni, et scholiasten Theocriti ad ista verba Idyll. 12: Νισαῖοι Μεγαρεῖς. similiter etiam corrigendus et vertendus est Hesychius, apud quem perperam legitur ἀπὸ νήσου τὸ γένος κατάγοντας, quod interpres vertit ex insula oriundos. LAMB.

p. 4 v. 18. κέρας] Plinius l. 4 c. 11 appellat Chryso-ceras, et promontorium facit. Strabo et Polybius sinum dicunt. MEURS.

p. 4 v. 20. Κερόεσαν] sic quoque a Stephano vocatur in Βυζάντιον: ergo corrige Etymologici auctorem in Βύζαντες: ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Βύζαντος τοῦ Κεροέσεως τῆς Ἰοῦς Θυγατρὸς καὶ Ποσειδῶνος. male hodie τοῦ Κροεούσης. MEURS.

p. 5 v. 6. Βυζίτης] ut ratio constet derivationi nominis Byzantiae, non dubium est quin scribendum sit Βύζης. [non peius Βύζας a Βυζίη quam κέρας a Κερόεσσα.] quod autem addit Codinus, Byzantios ad colendum memoriam Nymphae Byzae aquas eius haurire solitos fuisse, id referendum esse puto ad Borbyzen fluvium, qui itidem Byzantiae educator creditus fuit. LAMB.

p. 5 v. 22. ὁ μὲν οὖν Βύζας] factum hoc regnante Tullo Hostilio, Cassiodorus in Chronico: *Tullus Hostilius regnavit annis 32, qui primus apud Romanos purpura usus est. huius temporibus Chalcedon conditur et Byzantium, quas nunc Cpolis dicitur.* MEURS.

p. 6 v. 3. τοὺς γὰρ ἐν αὐτῇ πύργους] de septem Byzantiae turribus huic loco congrua vide apud Suidam in Βυζάντιον, Cedrenum, et Zonaram Annal. 3 in initio. MEURS.

p. 6 v. 8. *Ἰσταμένον ἐντὸς τοῦ τείχους*] scribe τοῖς ἐντὸς Ἰσταμένοις τοῦ τείχους, ut referantur haec verba non ad turrim Herculis sed ad urbis incolas. confirmant hanc lectionem Hesychius et fragmentum historicum de turribus vocalibus Byzantii, quod ex antiquo codice bibliothecae Regiae depromptum huc apposui. ὅτι Βύζας ὁ τὸ Βυζάντιον κτίσας τὴν πόλιν ἀνήγειρεν τεῖχεσι μεγάλοις καὶ πύργοις περικαλλέσειν ἑπτὰ ξήνων δὲ τινα καὶ ἀξιοθαύμαστον οἱ πύργοι οὗτοι τὴν ἐνέργειαν εἶχον. εἴποτε γὰρ φησι σάλπιγξ ἢ φωνή τις ἑτέρα, ἀνθρώπου τυχόν ἢ ἄλλου ζώου ἢ καὶ λίθου βολῆς, ἐνὸς τῶν ἑπτὰ τούτων πύργων ἠπευγένετο, εὐθὺς εἰς τὸν μετ' αὐτὸν ὁ ἦχος διέβαινε, καὶ καθεξῆς διὰ τῶν ἄλλων μέχρι τοῦ ἰσχύτου παρεπέμπετο, καθαρὸς οἶος δὲ ἀρχῆς ἐξεφωνήθη, εἴτε ἔναρθρος εἴτε καὶ ἀναρθρος. ἀλλὰ καὶ ὁ εἰς τῶν ἑπτὰ τούτων πύργων, ὁ καὶ τοῦ Ἡρακλέους καλούμενος, τὰ τῶν πολεμίων ἔξωθεν μυστήρια, τῶν εἰς πολιορκίαν τυχόν τῆς πόλεως καθισταμένων, ἔνγηα ἐποίει τοῖς ἐντὸς καὶ ἀκουστά. Ἰδρυτο δὲ ὁ πύργος οὗτος ἐν τῷ-τῆς ἀκροπόλεως λόφῳ, ὃς νῦν Κυνήγιον ὀνομάζεται. caeterum ex hoc fragmento et antiquissimo codice Palatino Hesychias quoque corrigendus est, apud quem perperam legitur σάλπιγξι ἢ φωνῇ τις ἑτέρα pro σάλπιγξ ἢ φωνή τις ἑτέρα. LAMB.

p. 6 v. 13. *Μηνᾶ*] de hoc Mena infra dicemus. MEURS. sensus est, templum Neptuni in eadem urbis regione fuisse ubi postea S. Menae martyri aedes dicata est. quare frustra obiiciunt quidam Codinum dicere quod templum S. Menae antea Iovis fanum fuerit. nam licet hoc verum sit, non propterea sequitur alterum falsum esse, cum idem templum eodem tempore et Iovis fanum esse potuerit, et in eadem urbis regione exstructum esse in qua Neptuni fanum situm erat. LAMB.

p. 6 v. 17. *Στρατηγίου*] Severus postea restauravit. vide Suidam in *Σεβήρος*. MEURS.

p. 6 v. 20. *Συκαῖς*] palatium erat. Victor Cumanensis in Chronico: *Theodosius Cpoli Sugas relegatus totum pene palatium et maximam regiae urbis partem sua perfidia maculavit.* et in propinquo portus. Strab. l. 7: *ἐπὶ τὸν ἐπὶ τῇ συκῇ καλούμενον λιμένα.* Zonaras in Leontio: *ἅμα τῷ στόλῳ καταλαβὼν τὸ Βυζάντιον ἐν συκαῖς τὰ σκάφη προσώρμισεν.* mentio etiam huius loci est Novell. 59 et apud Euagrium 3 33, item 4 36. vide nostrum Glossarium in *σάλα*. MEURS.

p. 7 v. 5. post vocem *προθυμούμενος* interpungendum est: hucusque enim sermo fuit de Haemo. caetera vero quae sequuntur, ad Byzantem pertinere atque ita supplenda esse censeo: *οὐχ ὑπομείνας δὲ ὁ Βύζας τὴν ἔφοδον τοῦ βαρβάρου, etc.* eodem modo corrigendus est Hesychius, apud quem aequè mutilus hic locus legitur. LAMB.

p. 7 v. 13. τῆ τῶν δρακόντων συμμαχίᾳ] eodem strategemate adversus Eumenem usus est Hannibal, ut refert Cornelius Nepos in eius vita. LAMB.

p. 8 v. 2. τῆς γείτονος Χαλκηδόνος] nam septem tantum stadiis distabat. Plinius l. 6 c. ult. MEURS.

p. 8 v. 3. δεκαεννέα ἔτεσιν] Herodotus l. 4 septendecim tantum. MEURS.

p. 8 v. 9. τυφλοὺς ἐκάλεσαν] Tacitus Annal. 12, Polybius l. 4, Strabo l. 7, Herodotus etiam l. 4, Plinius 5 32, Manasses in Annalibus. MEURS.

p. 8 v. 22. πρὸς τὰς τῶν ὑδάτων δεξαμενὰς] ad hunc Codini locum illustrandum pertinet fragmentum historicum, quod ex antiquo codice bibliothecae Regiae excerptum hic subiunxi. ὅτι ἐνοχλουμένων ὕστερον τῶν Βυζαντίων ὑπὸ τῶν ὄψεων, διαφθειρόντων αὐτοῖς τὰ ὕδατα, ὁ Τυανεὺς Ἀπολλωνίου ἀπὸ λίθου ξιστοῦ τρεῖς ἀνίστησε πελαργούς, οἳ τινες οὐκ ἐῶσιν ἐπιφοιτῆσαι τῇ πόλει πελαργούς. ἐκείνοι γὰρ πνίγοντες τοὺς ὄψεις πρῶην ἠκόντιζον νεκροὺς κατὰ τῶν δεξαμενῶν. LAMB.

p. 9 v. 2. πελαργούς] id est, ciconiarum status magice consecratas seu τελεσμένας, quae ciconias ingredi prohibebant. huc respexit Iustinus Martyr ita loquens: εἰ θεός ἐστι δημιουργὸς καὶ δεσπότης τῆς κτίσεως, πῶς τὰ Ἀπολλωνίου τελέσματα ἐν τοῖς μέρεσι τῆς κτίσεως δύνανται; καὶ γὰρ θαλάττης ὄρμας καὶ ἀνέμων φορὰς καὶ μυιῶν καὶ θηρίων ἐπιδρομάς, ὡς ὄρωμεν, κωλύουσι. vide prolixius super hac re disserentem Salmasium in Flavius Vopiscum. hoc duntaxat addo, eiusdem generis τελέσματα fuisse illa σεισμῶν φυλακῆρια, quae Marinus in posteriore parte vitae Procli, hactenus inedita, ab ipso ait erecta fuisse; item illa ἀγάλματα ὑγείας περικουητινὰ καὶ νοσοποιὰ δημιουργήματα, quorum meminit Psellus in libro ἀνεκδότῳ, cui titulus est τίνα περὶ δαιμόνων δοξάζουσιν Ἑλληγες. LAMB.

p. 9 v. 13. νεφέλας πυρὸς vocat nubes ardentes et lucidas. simili loquendi formula utitur Suidas in v. Μαξέντιος: εἶδεν, inquit, ἐν τῷ οὐρανῷ σῦλον πυρὸς. LAMB.

p. 9 v. 17. οὐ δὴ χάριν] ob eandem causam aliquot Byzantium numismatibus figuram lunae insculptam videmus, cum hac inscriptione: ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΣΩΤΕΙΡΑ. LAMB.

p. 10 v. 7. κίονα ἐν ᾧ δάμαλις] mansit haec columna ad tempora usque Constantini Leonis F., ut ex Cedreno accipimus. MEURS. huius statucae meminit antiquus ineditus chronographus, qui in bibliotheca Regia asservatur, his verbis: γίνεται δὲ τῷ Ἰνάχῳ θυγάτηρ ὄνομα Ἰά. ταύτης ἐπώνυμος ὁ βόσπορος ἐκλήθη τοῦ Βυζαντίου, ἀφ' οὗ στήλην ἔστησαν δαμά-

λεως ἐν κίονι πρὸς τὸ ἀντίπεραν τῆς ἀκροπόλεως Βυζαντίου.
LAMB.

p. 10 v. 11. Ἰναχίης οὐκ εἶμι βοός] hoc epigramma alii Dioscoridi cuidam, alii Hecataeo adscribunt. exstat Anthologiae l. 3. MEURS.

p. 11 v. 1. τραφέντων] scribe [cum Hesychio] γράφέντων. sensus est, Timesium non natione sed iure tantum municipali Argivum fuisse. eiusmodi cives Latine *adscriptionici* dicuntur, quibus opponuntur *nativi*. egregius hac de re Ciceronis locus exstat in oratione pro L. Cornelio Balbo. in *Graecis*, inquit, *civitatibus videmus Athenis Rhodios Lacedaemonios caeterosque undique adscribi, multarumque esse eosdem homines civitatum*. idem Archiam poetam *adscriptionicum* civem vocat et Heracleae *adscriptionum* fuisse ait. hoc loco igitur simplex *γράφειν* idem est atque *πολιτογραφεῖν* seu *in civitatem adscribere*. hinc quoque corrigenda est Latina versio Hesychii: frustra enim eius interpret antiquam et genuinam codicis Palatini lectionem sollicitat et pro *γραφέντων* legendum censet *τραφέντων*. idem ibidem annotat Timesium hunc fuisse patrem Pescennii Nigri, qui cum Severo de imperio dimicavit. sed praeterquam quod ex Aelio Spartiano et Dione constat Pescennium Nigrum Italum fuisse et patrem habuisse Annum Fuscum, matrem vero Lampridiam, vel sola distantia temporum, quibus vixerunt, errori detegendo sufficit, quia alter Graecia Romanorum consulum armis nondum subiugata floruit, alter autem aliquot centum annis post Severo imperatori fuit coetaneus. LAMB.

p. 11 v. 2. πρὸς τῷ λεγόμενῳ Ἐφεσιᾷ] in uno cod. Vat. legitur πρὸς τὸν λεγόμενον Ἐφαστάτην, in alio Ἐφασάτην. mihi dubium non est quin locus nominatus Ἐφεσιᾷ vel Ἐφασίτης idem sit atque portus Ephesiorum, cuius meminit Dionysius Byzantius his verbis, εἴπερ ἄρα τῶν γνησίων εἶσιν: *his*, inquit, *ante commemoratis locis proximus succedit Phosphorus locus, qui vel a Diana vel a vicina antiqua Pharo cognomen traxit. huic adiunctum et continens longum littus vocatum Ephesiorum est portus, a multis navibus Ephesiorum huc appulsis*. sed procul dubio ibi scribendum est: *huic adiunctum est continens longum littus et portus vocatus Ephesiorum*. verisimile enim est Dionysii haec verba in hunc modum Graece concepta fuisse: ἔπειτα προσεχῆς τέ ἐστι καὶ μακρὸς αἰγιαλὸς καὶ ὁ λιμὴν ὁ καλούμενος Ἐφασίτης vel τῶν Ἐφασίων. similiter fere Strabo, de littore Latino loquens, ἔπειτα αὖτ προσεχῆς τέ ἐστι καὶ ἀλλυμενος, πρὸς αὐτῷ μόνον τῷ Κικαίῳ λιμένιον ἔχων. item l. 4, ubi agit de ora Ligustica, et passim alibi. hoc praeterea notandum est, portum antiquitus

nuncupatum Ἐφεσίτην hodieque paulum immutato nomine Ἀφροσιάτην vocari. LAMB.

p. 11 v. 8. ἔνθ' ἰχθύς] ultimus hic oraculi versus continet subobscuram periphrasin sinus nuncupati Coraui, nam cervus denotat formam eius cornu cervino similem, quoniam in multos sinus quasi in ramos finditur. per piscem vero significatur pelamys, quae ob vim fluotus intro compellentis et angustiam sinuum numerose illic capitur. utrumque confirmat Strabo l. 7 his verbis: ἔστι δὲ τὸ Κέρας προσεχὲς τῷ Βυζαντίων τείχει, κόλπος ἀνέχων ὡς πρὸς δύοσιν ἐπὶ σταδίου ἐξήκοντα, ἰσοκῶς ἐλάφου κέρατι. εἰς γὰρ πλείστους σχίζεται κόλπος ὡς ἂν κλάδους τινάς, εἰς οὓς ἐμπέτουσα ἡ πηλαμὺς ἀλλίσκεται φθιδίως διὰ τε τὸ πλῆθος αὐτῆς καὶ τὴν βίαν τοῦ συνηλαίνοντος ῥοῦ καὶ τὴν στενότητα τῶν κόλπων, ὥστε καὶ χερσὶν ἀλλίσκεσθαι διὰ τὴν στενοχωρίαν. pluribus eruditissime de hac re disputat Io. Tristanus in explicatione nummi Byzantii, cui in honore ducæ Sabinae uxoris Hadriani imperatoris, in quo visuntur duæ pelamydes cum inscriptione BTZANTION. EPI. A... POC. TO. B. eiusdem generis nummum vidi Romae apud Franc. Gotofredum, in cuius una parte visitur delphin medius inter duas pelamydes, cum inscriptione BTZANTION, ab altera vero effigies mulieris cum inscriptione ΙΟΤΑΙΑ. ΜΑΙΚΑ. ΑΤΤ. LAMB.

p. 12 v. 3. τὸν κρατερόν Βύζαντα] exstat hoc epigramma Antholog. l. 4, legiturque ibi εἰν ἐνὶ προ κίονι. exstat ibidem alterum etiam p. 298, cuius initium est ἰμερτῆ φιδάλεια. fuit quoque sinus Phidaliae, cuius meminit Suidas in Ἡράκλειος. MEURS.

p. 12 v. 14. Περινθίους ἐτάχθησαν δουλεύειν] Herodianus l. 3: ἐάλω ὕστερον λιμῶ, πᾶσά τε ἡ πόλις κατεσκάφη, καὶ θεάτρων τε καὶ λουτρῶν παντός τε κόσμου καὶ τιμῆς ἀφαιρεθὲν τὸ Βυζάντιον κἀμῆ δουλεύειν Περινθίους δῶρον ἐδόθη. vide Suidam in Σεβήρος, Cedrenum, Manassem, Zonaram. MEURS.

p. 12 v. 17. κατὰ τὸν τοῦ ἰππίου Διὸς βωμόν] per Iovem equestrem credo hic intelligi Neptunum, qui etiam Ζεὺς θαλάσσιος nuncupatus fuit. LAMB.

p. 12 v. 18 sq. ἔνθα δὴ καὶ] scribe [cum Hesychio] ἔνθα δὴ αὐτὸν φασὶν τοὺς Διομήδους δαμάσαντα ἵππους Ζεύξιππον τὸν τόπον ὀνομάσαι. dicuntur autem haec per parenthesis. sensus est, thermas Zeuxippi ita nominatas fuisse διὰ τὸ τὸν Ἡρακλέα ἐκείσε ζεῦξαι τοὺς ἵππους τοῦ Διομήδους ὑφ' ἄρμα. Eusebius in Canone chronico eas ita appellatas fuisse ait ad conservandam memoriam Zeuxippi ultimi Sicyoniorum regis. LAMB.

p. 12 v. 19. Ζεύξιππον] multa passim celeberrimi huius balnei mentio apud scriptores. conflagravit anno 5 imperii

Iustiniani, teste Cedreno. erat autem hic balneum etiam aliud minus, in quod exstat epigramma istud Leontii Scholastici Anthol. l. 4:

μη νεμέσα, Ζεύξιππε, παραντέλλοντι λοστράῳ·

καὶ μεγάλην παρ' ἄμαξαν ἐρωτύλος ἦδ' ὠ φαίνεσι. MEURS.

p. 12 v. 22. τὰ τῶν ἐφόρων γνωρίσματα] Hesychii interpretes pro ἐφόρων legendum esse monet ἐφόδων, eamque secutas correctionem haec ita Latine vertit: *ubi etiamnum curvaturae ascensuum indicia exhibent, per superiora, quas aeneis obeliscis incumbunt.* sed vertendum est absque ulla Graeci textus mutatione: *ubi etiamnum metae deorum praesidium exhibent indicia, ova nimirum aeneis obeliscis imposita.* nam per ἐφόρους, hoc est praesides et inspectores, intelliguntur Dioscuri, quibus dicatum fuisse Cpolitanum hippodromum ipse Hesychius paulo ante affirmat. ideoque subiungit ad sua usque tempora castrorum ibi insignia permansisse, ova nimirum supra metas aeneis obeliscis imposita. caeterum post verba τοῖς χαλκοῖς ὀβελίσκοις adde ex Hesychio, quae apud Codinum perperam omissa sunt, ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ στρατιωτικὰ τέλη προσένευμε. στρατιωτικὰ τέλη hic significant τὰ στρατιωτικὰ τῶματα, ut apud Homerum Iliad. η': δόρπον ἔπειδ' εἵλοντο κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν. similiter exponenda sunt illa verba apud Hesychium, cuius interpretes longe diverso sensu ita vertit: *et assignavit in hanc rem impensas e militari aulario.* LAMB.

p. 13 v. 3. Ἀντωνινία] corrige Suidam, apud quem male legitur ἀντωνία ἢ πόλις. MEURS. post Ἀντωνινία ἢ πόλις κατονομάζετο adde ex Hesychio quae hic omissa sunt: ἐπειδὴ δὲ τοῖς θεοῖς τῶν βασιλέων ἀπεδόθη, αὐθις τὸ Βυζάντιον ἐνομάζετο, id est, *postquam autem in numerum divorum relatus est* (sc. Severus), *iterum Byzantii nomen urbs accepit.* sed apud Hesychium pro ἀπεδόθη necessario scribendum est ἀπεδόθησαν, ut referatur ad utrumque, Severum nempe et Antoninum Caracallam, quoniam ea quae praecedunt, ita sunt concepta, καὶ μέχρι μὲν οὗ περιῆν Σεβήρος καὶ ὁ τούτου παῖς Ἀντωνίνος. praeterea notandum hic occurrit, verba ἐπειδὴ δὲ τοῖς θεοῖς τῶν βασιλέων ἀπεδόθη idem valere ac si dixisset μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ: nam, ut ait Tacitus in fine libri 15 Annalium, *deum honor principi non ante habetur quam agere inter homines desierit.* simili mortis periphraσι utitur Solinus, ubi ait *Angitiam salubri scientia adversus morbos resistantem, cum inter homines vivere desisset, deam habitam fuisse.* ita enim ibi restituendum est ex antiquissimo codice R. P. Sirmondi, pro eo quod vulgo legitur, *cum dedisset hominem vivere.* sic S. Augustinus de civit. Dei 2 5: *nec ullo modo, inquit, crederet verecundiam laudabilis feminae ita in contrarium divinitate mutari, sicut honoribus eam talibus*

advocarent cultores sui, qualibus convictis in quempiam iaculatis, cum inter homines viveret, aures clauderet seseque subtraheret. item Seneca apotheosin Claudii enarrans, *et ille quidem, ait, animam ebullit, et eo desiit vivere videri;* atque paulo post subiungit: *ultima vox eius haec inter homines audita est.* etiam Cicero Tuscul. 1: *abiit, inquit, ad deos Hercules. nunquam abisset, nisi, cum inter homines esset, eam sibi viam munivisset.* LAMB.

p. 13 v. 5. ἀλλ' ἐπανακτίον τὸν λόγον] quae hucusque Codinus narravit de originibus Byzantii, eadem ad verbum sunt quae in antiquissimo codice Palatino bibliothecae Vaticanae habentur cum hoc titulo, Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως κατὰ Ἡσύχιον Ἰλλούστριον. LAMB.

p. 13 v. 6. ἀναστάς ἐκ Πώρης Σεβήρος] totum hoc quod sequitur, de reconciliatione Severi et Nigri, futile est et nugatorium. confundit enim Severum imperatorem cum Severo Aureliano, quem Aelius Spartianus refert filias suas Nigri filiis despondisse. *sed deceptus est, inquit, (sc. Niger) consiliis Severi Aureliani, qui filias suas eius filiis despondens persistere eum fecit in imperio.* Pescennium Nigrum Timesii filium fuisse supra duplici argumento refutavi, scilicet distantia temporum quibus vixerunt, et auctoritate Spartiani et Dionis; qui ipsum Italum fuisse aiunt, et patrem Annum Fuscum, matrem Lampridiam habuisse. sed cum omnia, quae hic a Codino de Pescennio Nigro et Severo narrantur, futilitatis summaeque levitatis plena sint, inde satis absque alio argumento liquet quam fidem mereantur quae de Timesio Nigri patre, nunquam alibi lecta, hoc loco refert. LAMB.

p. 13 v. 10. Μακεδόνων] videtur loqui de legionibus Macedonicis, quibus Severus imperator ad Byzantium expugnandum usus est. LAMB.

p. 13 v. 22. τοῦ συμπενοθεροῦ] iterum confundit Severum Aurelianum cum Severo imperatore. LAMB.

p. 14 v. 6. Μηδικῷ πυρός] quis hic Medicus ignis? quaerendum est. invenio etiam Pomaicum apud Diaconum in Leone et Michaelē, quem pariter ignoro. MEURS. per ignem Medicum credo intelligendum naphtham, quam Nicander vocat τὸ Μηδείας Κοληΐδος ἐχθόμενον πῦρ, quia sponsam Iasonis hoc igne a Medea crematam ferunt, teste Plinio 2 105. alias Graeci appellant ἔλαιον Μηδείας, ut refert Procopius Goth. 4: ἀγγεῖα θεῖον τε καὶ ἀσφάλτου ἐμπλησάμενοι καὶ φαρμάκου, ὅπου Μηδοὶ μὲν νάφθαν καλοῦσιν, Ἕλληνας δὲ Μηδείας ἔλαιον. sed forte apud Procopium pro Μηδείας scriptum fuit Μηδίας, id est Mediae regionis. ita Ammianus Marcellinus l. 23 et Solinus c. 21 oleum Medicum nuncupant, et vetus Nicandri scholiastes φάρμακον Μηδικόν, et noster auctor hoc loco

Μηδικὸν πῦρ. de usu autem naphthae seu ignis Medici in succendendis balneis nihil alibi legi. caeterum quod Meursius ad hunc locum observat de igne Pomaico, cuius mentio fit in *Historia Miscella*, nullius plane momenti est. ibi enim non Pomaicus sed Romaicus legendum est. verba *Historiae Miscellae* l. 21 haec sunt: *porro vernali tempore venit Suphian, et comperta Romaici ignis efficacia transcurrit in Bihyniam.* ibidem paulo post: *post paululum venit et Gizid: similiter et ipse cum eadem didicisset de humido igne, applicuit penes Saturon.* ubi nota, qui primo vocatur ignis Romaicus seu *Ῥωμαϊκός*, postea appellari ignem humidum. est ergo Romaicus sive Romanus ignis idem qui Graecis dicitur *πῦρ ὑγρόν* seu ignis liquidus, quoniam per siphones emittitur. alias ignis Graecus nuncupatur, ut apud Luitprandum de rebus Imp. 3. 6. in antiquo Chronico ms Cavensi vocatur ignis marinus: *anno domini 669, indict. 12, Constantinus filius Constantiae superioris.* huius tempore, anno quinto, ignis adinventus est marinus a Callinico architecto, qui e Syriae civitate Heliopoli profugus ad Romanos venit. hinc corrigendus est Constantinus Porphyrogenitus de administr. Imp. c. 48, ubi agit de igne Graeco: *ἴστέον, ὅτι ἐπὶ Κωνσταντίνου υἱοῦ Κωνσταντίου, τοῦ καὶ πωγωνάτου καλουμένου, Καλλινικός τις ἀπὸ Ἰλίου πόλεως Ῥωμαίους προσφυγὼν τὸ διὰ τῶν σιφῶνων ἐκφερόμενον πῦρ ὑγρόν κατασκεύασε.* pro υἱοῦ Κωνσταντίου lege υἱοῦ Κωνσταντος, et quae sequuntur τοῦ καὶ πωγωνάτου refer ad Constantinum cuius Constans, qui in Sicilia obiit, pater fuit, ut testantur Zonaras Cedrenus et alii historici. postea pro ἀπὸ Ἰλίου πόλεως scribe ἀπὸ Ἑλισπόλεως. LAMB.

p. 14 v. 7. *ἐκτίσθη παρ' αὐτοῦ τοῦ Σεβήρου*] vide Suidam in *Σεβήρος*. MEURS.

p. 14 v. 9. *τοῦ τετραπλεύρου*] hanc columnam Tetra-pleuri collapsam et multo tempore prostratam erexit rursus per Proclum Theodosius imperator. eamque in rem epigramma exstat Antholog. l. 4 (2 p. 239 Iac.): *κίονα τετρά-πλευρον κ. τ. λ.* dicit poeta *κίονα τετράπλευρον*, ut Horatius Stertinius acumen et alii alia: itaque errat interpres, qui vertit *columnam quadrilateram*. erat autem Tetra-pleurum locus Cpoli, ubi statuae nudorum Cupidinum pomis sese petentium, et *ἀνεμοδούλιον* quoque dicebatur. v. Nicetas in Andronico Comneno p. 432 18 ed. Bonn. MEURS.

p. 14 v. 10. *τῆς σφενδόνης*] meminit huius loci etiam Cedrenus: *κελεύει οὖν ὁ βασιλεὺς πυρὰν ἐν τῇ σφενδόνη ἀναφθῆναι καὶ τὸν πραιπόσιτον ἐν αὐτῇ κατακαῆναι.* et hinc observa supplicia ibi de noxiis solita sumi. MEURS.

p. 14 v. 12. *κηρμυώδης*] in uno cod. Vat. perperam le-

gitur *σκυμνάδης*, quam lectionem secutus inferius τόπον *σκυμνάδη* verterat locum catulis leonum destinatum. LAMB.

p. 14 v. 18. ἐν δὲ τῷ τριακοσιοστῷ] vide Suidam in *Κωνσταντῖνος ὁ μέγας*, item in *Κωνσταντινούπολις*. MEURS.

p. 14 v. 19. ἀπὸ *Αὐγούστου Καίσαρος μοναρχίας*, ἧς *πρεσβυτέρας Ῥώμης*] ita ex codicibus manuscriptis et Hesychio hunc locum restitui. antea perperam legebatur: ἀπὸ *Αὐγούστου Καίσαρος ἡ μοναρχία διήλθεν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ*. LAMB. Hesychius certe aptius (p. 43): δύο καὶ ἐξηκοντα τριακοσίων ἀπὸ τῆς *Αὐγούστου Καίσαρος μοναρχίας διεληλυθότων ἐνιαυτῶν τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης*.

p. 14 v. 21. ἀφιγμένων, *Κωνσταντῖνος ὁ Κωνσταντίου παῖς*] ita haec continua serie legenda sunt. in superioribus editionibus post vocem ἀφιγμένων interpunctum erat, novo subsequente titulo: ἀρχὴ τοῦ μεγάλου *Κωνσταντίνου*. caetera ita legebantur: *Κωνσταντῖνος ὁ Κωνσταντῖνος παῖς* etc. sed antequam ulterius progrediar, libet hic adscribere fragmentum ex incerti cuiusdam Iulii Pollucis chronico haecenus inedito, cuius collatione, quae deinceps Codinus narret de Constantino magno et instauratione Byzantii, corrigi et illustrari possunt: ὁ δὲ βασιλεὺς *Κωνσταντῖνος* — *τυγχάνειν αὐτοῦς* (ed. Hardt. p. 268 — 274). LAMB.

p. 14 v. 22. τὴν νέαν — *Κωνσταντίνου*] haec verba ex codicibus scriptis et Hesychio ita reformanda sunt: *νέαν ἀνίστησι Ῥώμην τὴν νῦν Κωνσταντινούπολιν λεγομένην, καὶ προθύμως ἀνασχομένην τὴν προσηγορίαν*. LAMB.

p. 15 v. 2. τοὺς *Τρωαδικούς ἐμβόλους*] hunc locum interpres non satis intellexit: tu verte *Troiana rostra*, erant autem rostra Cpoli varia. magna exstruxit quinto imperii anno Arcadius: duo quoque Constantinus, teste Cedreno. et erant quattuor alia, quae sub Constantino magno fecerat Eubulus, ut ipse hic auctor infra docet. meminit etiam Domnini rostrorum Cedrenus et Theodorus Anagnosta Eclog. 2, apud quem tamen corrupte legitur ἐν τοῖς *Δομνύου ἐμβόλοις*. corrige *Δομνίνου*. sunt ultima verba Eclogae. conflagrarunt autem ea sub Isaacio Angelo, ut testatur Nicetas in eius vita. MEURS. in codd. Vat. Codini et cod. Palatino Hesychii pro *Τρωαδικούς* legitur *Τρωαδησίους*. *Τρωαδήσιος* autem formatum est ex Latina terminatione in *ensis*, ut *Θρακῆσιος Thracensis*, *Ναρβωνῆσιος Narbonensis*, *Λουγδουνῆσιος Lugdunensis*, *Κιρκῆσιος Circensis*. intelligunt igitur Codinus et Hesychius per τοὺς *Τρωαδησίους ἐμβόλους* nihil aliud quam *Troadenses porticus*, quarum meminit auctor antiquus in descriptione regionis duodecimae. hinc patet quantum errent qui *Τρωαδικούς ἐμβόλους* hic vertendum esse censent *Troiana rostra*. equidem antiquitus ἐμβόλος significabat *rostrum navis*: recentioribus vero

Graecis ἔμβολοι dicuntur *porticus* sive *tecta ambulacra*, quo se populus ad caloris incommoda et imbres repentinos arcendos recipiebant. ita. saepe apud scriptores historiae Cpolitanae mentio fit τοῦ δημοσίου ἐμβόλου, τῶν δύο ἐμβόλων τοῦ φόρου, τοῦ ἐμβόλου τῶν χαλκοπρατειῶν, τῶν ἐμβόλων τοῦ Εὐβούλου καὶ Δομνίνου. ad hanc significationem vocis ἔμβολος videtur respexisse Etymologici magni auctor, qui originem eius derivat παρὰ τὸ τὸν λαὸν ἐμβαίνειν. apud Latinos quoque haec vox in eadem significatione occurrit, ut testatur Isidorus 15 2: *imbuli, vel quia sub volumine sunt, vel quia sub his ambulat: sunt enim porticus hinc inde platearum.* idem in Glossis: *imbulus, ab ambulando, ambulatorium.* sed non advertit Latinum vocabulum *imbulus* a Graeco ἔμβολος originem et significationem accepisse. LAMB.

p. 15 v. 3. ἀνήγειρε, καὶ] hic locus ex codicibus scriptis et Hesychio ita supplendus est et emendandus: ἀνήγειρε, δίκαιά τε πάντα πρὸς ζῆλον τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης ἐδωρήσατο, καθὰ καὶ ἐν τῷ Στρατηγίῳ λεγομένῳ φόρῳ . . . ἀνέγραψεν ἐπὶ λιθίνης στήλης, ἑαυτοῦ τε καὶ τῆς αὐτοῦ μητρὸς Ἑλένης ἐπὶ κίονος ἀνέστησεν ἀγάλματα. LAMB.

p. 15 v. 4. τῷ Στρατηγίῳ λεγομένῳ φόρῳ] hoc forum purgari solebat, sed mox desiit, donec morem antiquum revocaret Michael Stratoticus, teste Cedreno. Zonaras Annal. 3 non in Strategio collocat, sed in Placoto. MEURS. quae hic narrantur de columna Strategii et eius inscriptione, unice illustrat Socrates Hist. Eccl. 1 14, ubi de Constantino magno et Byzantio agens, χρηματίζειν δέ, inquit, δευτέραν Ῥώμην νόμῳ ἐκύρωσεν· ὃς νόμος ἐν λιθίνῃ γέγραπται στήλῃ, καὶ δημοσίᾳ ἐν τῷ καλουμένῳ στρατηγίῳ πλησίον τοῦ ἑαυτοῦ ἐπιπέπου παρέθηκεν. interpres vertit: *lege denique sancivit ut secunda Roma vocaretur*, etc. sed χρηματίζειν apud Socratem non significat *nominari*, sed *esse*. ita Hesychius: τὴν νέαν, inquit, ἀνίστησι Ῥώμην, ἴσην αὐτὴν τῇ πρώτῃ χρηματίζειν προστάξας, id est, ut interpretatur Nicephorus Callistus l. 8, ἴσα τῇ πρώτῃ κρατεῖν καὶ οἰκονομεῖν καὶ δυναστεύειν. hoc enim lex illa Constantini columnae in Strategio positae incisa continebat, Romam atque Cpolim idem ius eandemque dignitatem habere. LAMB.

p. 15 v. 7. Αὐγουσταῖον] Procopius de aedificiis Iustiniani l. 1: ἐστὶ δέ τις ἀγορὰ πρὸ τῶν βασιλείων περίστυλος· Αὐγουσταῖον καλοῦσι τὴν ἀγορὰν οἱ Βυζάντιοι. vocabant etiam Αὐγουστεῶνα, ut Cedrenus aliique et ipse hic noster infra. vide Suidam in Αὐγουστος. conflagravit autem anno quinto imperii Iustiniani, teste Cedreno. MEURS.

p. 15 v. 10 sq. ἀνέστησε καὶ δύο ἀψίδας] scribe ut legitur apud Hesychium, ἀνέστησάν τε αἱ δύο ἀψίδες. LAMB.

p. 15 v. 11. ὁ πορφυροῦς] huius purpureae columnae mentio passim apud auctores rerum Byzanticarum. et erat alias quoque talium usus. corrigendus vero per occasionem est Sidonius l. 2 ep. 2: *nec pilae sunt Medias, sed columnae, quas architecti peritiores aedificiorum purpureas nuncupavere.* hodie editur *purpuras.* MEURS.

p. 15 v. 12. ἐφ' οὐπερ ἴδονται Κωνσταντίνος] Cedrenus Zonaras et alii. erant vero isti Constantini statuae inscripti quattuor hi versus,

σὺ Χριστὲ κόσμου κοίρανος καὶ δεσπότης,
σοὶ νῦν προσῆξα τὴν γε σὴν δούλην πόλιν
καὶ σκῆπτρα τάδε καὶ τὸ τῆς Ῥώμης κράτος.
φύλαττε ταύτην, σῶζε τ' ἐκ πάσης βλάβης.

exstant apud Cedrenum. MEURS.

p. 15 v. 13. τοῦτο γοῦν τὸ ἄγαλμα] omne hoc quod sequitur usque τῆς πρώτης ἐβδομάδος in codicibus Vat. deest. LAMB. deest et Hesychio.

p. 15 v. 18. εἰκοστὸν ἔτος ἀγούσης] Zonaras Annal. 3. MEURS.

p. 15 v. 20. τοῦ ἀκοντίου] acontiae vocantur cometae quae iaculi modo feruntur, de quibus vide Plinium 2 25. LAMB.

p. 15 v. 22. τῆς παρασκευῆς] recentiores Graeci omnes dies Veneris παρασκευάς appellabant. vide Glossarium nostrum. MEURS. παρασκευὴν Graeci vocant diem Veneris instituto S. Sylvestri, eius nominis primi pontificis Romani, in cuius actis haec leguntur: *παρὰ γὰρ τοῖς Ἕλλησι τῶν ἡμερῶν τῆς ἐβδομάδος ὀνομαζομένων Ἥλιου Σελήνης Ἄρεος Ἐρμού Διὸς Ἀφροδίτης Κρόνου, ὁ ἅγιος Σιλβέστρος μετωνόμασεν, τὴν μὲν τῆς Σελήνης ἡμέραν καλέσας δευτέραν, τὴν δὲ τοῦ Ἄρεος τρίτην, τὴν δὲ τοῦ Ἐρμού τετράδα, τὴν δὲ τοῦ Διὸς πέμπτην, τὴν δὲ τῆς Ἀφροδίτης παρασκευὴν, τὴν δὲ τοῦ Κρόνου ἐκ τῆς παλαιᾶς διαθήκης σάββατον. τὴν δὲ τοῦ Ἥλιου, οἷα δὴ τῆ δεσποτικῆ ἀναστάσει νεκοσμημένην, κυριακὴν ὀνόμασε.* LAMB.

p. 15 v. 22. τῆς πρώτης ἐβδομάδος] quadragesimae septimanas numero suo distinguebant, diebantque ἢ πρώτη, ἢ δευτέρα, usque ad septimam, quam τὴν μεγάλην appellabant. de prima Nicetas p. 301 19 et 702 21 et primae huius hebdomadis quinque diebus erant pervigilia. Ioannes episcopus Citri in resp. ad Cabasilam: *αἱ τοιαῦται δὲ παννυχίδες γίνονται μὲν καὶ ἐν ἄλλοις καιροῖς, ἐξαιρέτως δὲ ἐν ταῖς πέντε ἡμέραις τῆς πρώτης ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν: sextam nominat Nicetas p. 753 12. at septimam, ut dixi, τὴν μεγάλην vocabant.* itaque apud hunc nostrum libro de Officiis aulae CP legitur ἀκολουθία τῆς μεγάλης ἐβδομάδος. apud Etymologici auctorem

ἰδεξιοῦτο τὸ λευτήριον εἰς τὸν κἀνονα τῆς μεγάλης ἑβδομάδος.
MEURS.

p. 16 v. 1. οὗτος δὲ] de Constantino magno intelligendum est. in cod. Vat. scriptum reperi, ut in Hesychio, ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ etc. LAMB.

p. 16 v. 3. τῆς Παλλάδος ἱερύματα] Zonaras Annal. 3 non duo Palladia sed unum narrat; et constituit non in senatu sed in foro Placoto. MEURS.

p. 16 v. 4. αὐτοὺς ἡμερησίους] corrigo ἄρτους ἡμερησίους. vide Glossarium nostrum in παλατινοί. MEURS.

p. 16 v. 7. τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεφέντων καλάμων] quorsum hic calami? superest ea vox, itaque eiicio. Suidas me confirmat, cuius in hac ipsa re ea verba: προσέθηκε δὲ τούτοις καὶ κρέα καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον, ὧν μέχρι τινὸς ἡ πόλις ἠπόλαυσε τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεφέντων φέρουσα τὰ γνωρίσματα. nisi pro καλάμων malis reponere παλατιῶν. MEURS. καλάμων γνωρίσματα vocat tesseras panarias, quibus quasi signis et symbolis quibusdam prolatis ii cognoscebantur quos annonarum civicarum erogationibus frui ius erat. Iulius Pollax in Fragmento chronico paulo ante citato καλάμων συντόμια vocat. vide plenissime super hoc Codini loco disserentem Sahmasium in notis ad Flavium Vopiscum. LAMB.

p. 16 v. 8. νόμους τε καὶ συμβόλαια καθ' ἐκάστην τιθεῖς] scribe νόμους τε περὶ τῶν καθ' ἐκάστην συμβολαίων τιθεῖς. sic infra νόμους τε inquit περὶ τῶν καθ' ἡμέραν συμβολαίων τιθέμενος. Latinis τὰ καθ' ἐκάστην συμβόλαια dicuntur res quotidianae; qua significatione Caius IC aliquos de suis commentariis iuris inscripsit *rerum quotidianarum*, in quibus disputabat περὶ τῶν καθ' ἐκάστην ἡμέραν κινουμένων πραγμάτων, ut refert Theophilus Iustinianarum Institutionum interpres. LAMB.

p. 16 v. 16. ἀφ' ἧς ἀφηρεθήσαν] Suidas in Σοφία. MEURS.

p. 16 v. 17. Κάρον τοῦ πατρὸς Διοκλητιανοῦ] an igitur Carus pater Diocletiani? nego clare. adi Aurelium Victorem: ille tibi Dalmatam dicet et libertum Anulini senatoris. sed apud Suidam quoque in Σοφία est Κάρον πατρώου Διοκλητιανοῦ. quid ergo? scribendum censeo utrobique Κάρον τοῦ πατρὸς Διοκλητιανοῦ. nam Carus praedecessor Diocletiani fuit. MEURS. haec verba in omnibus fere codicibus diverse leguntur. in uno Vat. cod. scriptum inveni καρῶν, in alio καὶ Καράτου τοῦ πατρικίου Διοκλητιανοῦ, in anonymi Collectaneis καὶ κάρον τοῦ πατρὸς Διοκλητιανοῦ, in cod. Vallicellano καὶ Κάρον καὶ Διοκλητιανοῦ. apud Suidam legitur καὶ Κάρον πατρὸς Διοκλητιανοῦ. in alio codice scriptum reperi τοῦ τε Διὸς καὶ Κάρον τοῦ πατρὸς καὶ Διοκλητιανοῦ, quod satis mihi

probat. nam ut alias observavi Constantium Chlorum, Constantinum magnum, et filios eius Constantium Constantem et Constantinum, item Severum imperatorem et Severum Aurelianum, Iustinos et Iustianos, Valerianum et Aurelianum imperatores a Codino ob nominum similitudinem inter se confundi, ita hoc quoque loco Cari et Carini eius filii nomina ipsum confundere existimo, eamque ob causam nomini Cari addidisse τοῦ πατρὸς, scilicet ut Carum patrem a Carino filio distingueret. Meursius pro Κάρον τοῦ πατρὸς Διοκλητιανοῦ legendum censet Κάρον τοῦ πατρὸς Διοκλητιανῶν: quam emendationem ut ingeniosam quidem laudo, sed ut pro genuina Codini lectione habeam, vetat unanimis omnium mss codicum contradictio. LAMB.

p. 16 v. 20. ὁ νότιος πόλος] satis mihi suspecta est haec poli australis statua. in anonymi Collectaneis Chronicis n. 191 legitur ὁ νομάτιος πῶλος: quare vereor ne legendum sit ὁ νομάδειος πῶλος, ut fuerit statua pulli equini, capite proni, forma pascentis, quales in antiquis nummis spectantur plurimi. subiicere libet pro exemplo rarissimum nummum M. Opellii Macrini imperatoris, in quo visitur equus pasceus inter duas faces, cum inscriptione ΕΠΙΜΙΚΤΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. possidetur autem hic nummus a Francisco Gotofredo Romano. LAMB.

p. 17 v. 4. ὃν ἐν ἐνὶ καὶ αὐτὸς τέθειται] Eusebius de vita Constantini l. 4 auctor est apostolis eum sepulcrâ erexisse, suam vero in medio eorum, senis ad utrumque latus monumentis. MEURS. post haec verba adduntur in uno cod. Vat. non pauca, quae cum in editis tum quoque in caeteris mss codicibus desiderantur. sunt autem haec: ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἤρξατο κτίζειν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐν ἔτει εἰρημίας, κρατήσας ἐν αὐτῇ χρόνους δεκαεννέα. περαιωθέντος οὖν τοῦ ἑνδεκάτου ἐνιαυτοῦ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, καὶ ἀρχὴν λαβόντος τοῦ δωδεκάτου ἔτους, ἐπεχείρησεν τὴν Βύζαντος πόλιν κτίζειν. LAMB.

p. 17 v. 7. ἐν ἡμέρᾳ τετάρτῃ] perperam scriptum est in aliquot codicibus, ἡμέραις τεσσαράκοντα. LAMB.

p. 17 v. 13. τῇ ἑνδεκάτῃ τοῦ Μαΐου μηνῶς] observata nova Roma condita est et nomen accepit undecima Maii: at antiqua illa 11 kal. eius mensis, ut discimus ex kalendario vetere, quod in eum diem Parilia reiiicit. MEURS.

p. 17 v. 13. τὰ ἔγκαινια τῆς πόλεως] Simocatus Hist. Maur. 1 12: ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ τῶν ἔγκαινίων ἡμέρᾳ τῆς πόλεως. vide Glossarium nostrum. MEURS.

p. 17 v. 14. προσηγορεύθη Κωνσταντινούπολις] et hoc quidem 11 Maii. clare hic videmus, quae sunt igitur illa Nominalia, quae hiemi et sole ad Capricornum vergente tribuit

Agathias l. 5 (p. 282 2 ed. Bonn.). an loquitur de Saturnalibus, quae ex veteri Romae instituto nova quoque celebrabat? atqui haec non erant Nominalia, ergo error fuerit Agathiae, qui putaverit Saturnalium originem a dedicatione et Iustrico, ut sic dicam, die urbis antiquae esse. hoc non erat praetereundum. vir doctus non recte interpretatur *natalitia*. MEURS. post haec verba adduntur aliqua in codice Vaticano, quae in editis desunt: *ὁ αὐτός. ὅτι β' Ἰνδικτιῶνος, ἔτους, εὐλη, ἤρξεν ἐν Ῥώμῃ μετὰ Μαξιμιανοῦ καὶ Μαξεντίου ἔτη **** μόνος δὲ ἔτη ἑτερα ἕ, ὡς εἶναι ὁμοῦ τὰ ὅλα ἔτη τῆς αὐτοῦ βασιλείας λβ', ἐν Ῥώμῃ γ' καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ιθ'.* LAMB.

p. 17 v. 18. *τοῦ στάματος*] perperam in aliquot codicibus legitur *στέμματος* et in aliis *στόματος*. *στάμα* hic significat *tribunal Hippodromi*, in quo imperator sedebat, cum ludos spectaret Circenses. sic infra p. 80 v. 17: *εἶλλον ἀπὸ τῶν καγκέλλων μέχρι τοῦ βασιλικοῦ στάματος, καὶ στήσαντες ἐνώπιον τοῦ βασιλέως*, et p. 40 v. 7: *εἰσῆει εἰς τὸ στάμα καὶ στεφανωθὲν ἐξῆει*, et p. 60 v. 1: *ἐπάνω ἄρματος φέροντες ἦγον ἀπὸ τῶν καγκέλλων ἕως τοῦ στάματος*. idem alias Codinus vocat *κάθισμα βασιλικόν* et *κάθισμα τοῦ Ἰπποδρομίου*. LAMB.

p. 17 v. 18. *ταῦτα ἐπράχθη*] verba haec non intelligenda sunt de encaeniis Cpoleos, quae 25 anno imperii Constantini celebrata sunt, sed de principio eius aedificationis, quod incidit in annum imperii Constantini 12, quando Roma Byzantium venit. ita vero haec verba esse interpretanda testatur ipse Codinus in paulo ante citato fragmento codicis Vaticani et infra p. 150 v. 17. LAMB.

p. 17 v. 18. *τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας*] hoc verum esse non potest: nam antea dicit accidisse tertio mense indictionis secundae. atqui indictio complectebatur quindecim annos, fuitque per eam numerari coeptum, cum occiso Maxentio pax Christianis fida ac certa a Constantino data est, decimo demum anno imperii, ut ex Eusebii Chronico discimus. ergo a principio ipsius imperii ad secundam indictionem, qua facta haec dedicatio Cpoleos, sunt necessario anni viginti quinque. et clare Cassiodorus Hieronymusque in Chronicis suis hanc rem in annum vicesimum quintum referunt. apud Cedrenum corruptus iterum numerus est: *τῷ λγ' ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας ὁ μέγας Κωνσταντίνος τελευτᾷ, μετὰ θ' ἔτος τοῦ οἰκισμού καὶ ἀγκαινισμού τῆς Κωνσταντινουπόλεως*. corrige *μετὰ ἧ' ἔτος*. ecce 83 annis detrahe 8: habebis reliquos 25. hic est consensus auctororum. itaque apud eundem Cedrenum scribendum *τῷ κς' ἔτει τῆς βασιλείας*. hodie editur *τῷ κ' ἔτει*. proclivis error est, et absorptus numerus quinarium a priore litera vocis sequentis. ergo magnus error in Codino nostro. MEURS.

p. 18 v. 5. Ὀνομασίου] in aliquot codicibus legitur Ὀνομασίον. credo legendum esse Ὀνομάειον: videtur enim loqui de Honorato, qui a Constantio Constantini filio ex praefecto praetorii Galliarum primus Cpoli praefectus urbis factus est, ut scribunt Hieronymus et Nicephorus Callistus 9 44. LAMB.

p. 18 v. 8. συμπαρῶν ἐν τῇ Περίδῃ] testatur ipse Eutropius l. 10 Breviarii rerum Romanarum. hinc, inquit, Iulianus rerum potitus est, ingentisque apparatu Parthis intulit bellum, cui expeditioni ego quoque interfui. LAMB.

p. 18 v. 8. ἐπιστολογράφος Κωνσταντίνος] videtur ergo Eutropius Constantino imperatori ab epistolis fuisse, sic infra p. 131 v. 24 Plutarchi cuiusdam meminit, quem vocat ἐπιστολογράφον Ἰουστινιανῶν. LAMB.

p. 18 v. 15. τῆς χαλκῆς] domus Anastasii imp. Iulianus Antholog. 4 23:

οἶκος Ἀναστασίου τυραννοφόνου βασιλῆος
μοῦνος ὑπερέλλω πανπεύροχος ἄστει γαίης
θεῦμα φέρων πάντεσσιν.

prius χαλκόςστεγος dicebatur, ut discimus ex Zonara, propter aeneum videlicet tectum, cuius etiam meminit Iulianus epigrammate citato:

εἰ καὶ χαλκίων ὀρόφων ἀμαρύγματα πέμπεις.
conflagravit sub Iustiniano, et postea denuo exstructa, cum iterum prae vetustate ruinam minaretur, restaurata a Basilio, qui tribunal esse fecit, in quo ius dicebatur. Cedrenus t. 2 p. 204 Bonn. statua illic fuit Pulcheriae sororis Theodosii, teste Suida. erat item synagoga Iudaeorum, quam Iustinus minor anno imperii 12 ab iis redemptam convertit in ecclesiam sanctae dei genitricis, ut accipimus ex Diacono. postremis temporibus carcer fuit. Zonaras: τὴν τοῦ καλατίου χαλκόςστεγον, ἣτις ἦν ἢ νῦν καλουμένη χαλκῆ καὶ εἰς εἰρατὴν χρηματίζουσα. Nicetas in Isaacio Angelo l. 3 (p. 582 5 ed. Bonn.). MEURS.

p. 18 v. 15. τῶν ἐξκουβίτων] vide Glossarium nostram. MEURS.

p. 18 v. 15. ναὸν ἀνήγερον ἐκεῖσε τῶν ἀγίων ἀποστόλων] hic sepulcrum erat Iuliani apostatae. Ioannes episcopus Citri in resp.: εὐφρίσκονται δὲ καὶ δυσσεβεῖν βασιλείων τάφος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς ἀγίοις ναοῖς, ὡς καὶ τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἀγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων. MEURS.

p. 18 v. 19. τὰ δεκαεννέα Ἀκκουβίτα] Diaconus in Leone Constant. 8: in crastino sabbato sancto exhibet imperator in tribunali decem et novem accubitum, MEURS. Graeci antiqui ἀνακλινητήρια vocabant. Latinis accubita dicuntur, ut alio Lampridius in Heliogabalo: nec cubuit in accubitis facile; nisi iis quae pilum leporinum habebant aut plumas perdicum.

vetus Lexicon ms, quod asservatur in bibliothecâ Petri Seguiერი, magni canoellarii Franciae, interpretatur ἀκούβιτα στρωμνὴς μαλακὰς εἰς ἕψος ἡρμῆνας, et addit: αὐταὶ δὲ τρυφῆς καὶ βλακείας εἰσὶν. idem: ἀκούβω παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις τὸ ἀναπίπτω, ὅθεν καὶ τὸ ἀκούβιτα. LAMB.

p. 18 v. 19 sq. τὸν ναὸν ἀγίου Στεφάνου] hoc templum solo iam collapsum restauravit Basilius Macedo, teste Cedreno. MEURS.

p. 19 v. 1. τὴν Μαγναύραν] Diacomus *Μαγναύραν* appellat in Mauritio et Constantino Constantis F. debet *Magnaυραν* restitui, incuria est supinorum libroriorum, hic autem personas illustres advenas excipiebant imperatores. Cedrenus: καταλαβοῦσα δὲ τὴν βασιλῖδα τῶν πόλεων, δοχῆς γενομένης, αἰς ἔθος, ἐν μαγναύρα εἰσῆχθη πρὸς βασιλέα ἐντίμως. et alibi eius triclinium celebravit epigrammate Iulianus, quod exstat Antholog. 4 23. Basilius etiam in tribunal convertit et ut ins ibi diceretur constituit, teste Cedreno. MEURS.

p. 19 v. 3. τὸ Σῆμα] puto rescribendum τὸ σῆμα. invenio in descriptione urbis Cpolitanae regione tertia *porticum semirobundam, quae ex similitudine fabricae sigma Graeco vocabulo nuncupatur.* erat illic templum deiparae, quod terras motu collapsum restituit Basilius Macedo. auctores Cedrenus et Zonaras. MEURS.

p. 19 v. 3. Ὡάτων] cubiculum palatii, a forma ovata sic nominatum. meminit eius in vita Anastasii Dicori anonymus historicus ms bibliothecae Regis Christianissimi: καὶ βροντῶν, ἰνquit, καὶ ἀστραπῶν περὶ τὸ παλάτιον εἰλουμένων, καὶ τοῦ βασιλέως φεύγοντος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἐν ἐνὶ τῶν κοιτανύσκων τῷ λεγομένῳ Ὡάτῳ κατέλαβεν αὐτὸν ἡ ὄρη, ὥστε αἰφνίδιον εὐρεθῆναι νεκρὸν. LAMB.

p. 19 v. 3. τὴν νέαν] Diaconus in Mauritio *Novas* appellat. MEURS.

p. 19 v. 13. καὶ Ἰππικόν] de Constantino magno loquitur. quod autem Codinus ait Constantinaum Hippodromum Severi imperfectum absolvisse, confirmat his verbis chronographus ἀνόνημος καὶ ἀνέκδοτος in bibliotheca Regia: τὸ δὲ τοῦ Βυζαντίου Ἰππικὸν ἔκτισε Σεβήρος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς πρὸς θεοραπίαν τῶν Βυζαντίων, ὅπερ οὐκ ἔφθασε τελειῶσαι, καὶ διέμεινε ἀτέλεστον μέχρι Κωνσταντίνου τοῦ πρώτου καὶ μεγάλου Χριστιανῶν βασιλέως, ὃς κτίσας τὴν πόλιν μετανόμασε Κωνσταντινούπολιν, ἣν καὶ κομήσας χαλκουργήμασι, καὶ τὸ Ἰππικὸν ἀναπληρώσας, πρῶτος ἐπετέλεισεν ἐν τῇ γενεθλίᾳ ἡμέρᾳ τῆς πόλεως τὸν Ἰππικὸν ἀγῶνα, ἣτις τελεῖται καὶ ἡμέρα Μαΐου. LAMB.

p. 19 v. 16. τοὺς δῆμους] δῆμοι: hic vocantur loca Hippodromi, ubi sedebant duae factiones populi, Prasina nempe et Veneta. alias δῆμοι ipsas factiones significant. LAMB.

p. 20 v. 1. ὄρνιθίσους] si vera est haec lectio, verisimile est Persei potius quam Bellerophontis hanc fuisse statuam: hic enim equo Pegaso, ille vero accepsis a Mercurio talaribus per aëra iter fecisse perhibetur. caeterum in alio quodam cod. Vat. hic locus ita conceptus est: τὸ δὲ ζῶδιον τοὺς ἱππικούς ἔχον πόδας ἤνεγκαν ἀπὸ τῆς. videtur ergo hic Codinus loqui de statua illa equestri in foro nuncupato Tauro posita, cuius meminit in libro de statutis p. 42 v. 15 sqq. LAMB.

p. 20 v. 5. ἐροῦμεν] scilicet in excerptis περὶ στηλῶν καὶ θαυμάτων. LAMB.

p. 20 v. 6. θέλων δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος] haec omnia breviter Sozomenus 2 3: ἐπεὶ δὲ τοὺς αὐτόχθονας οὐχ ἱκανοὺς ἐνόμιζεν εἶναι πολλὰς τῷ μεγέθει τῆς πόλεως, μεγίστας οἰκίας ἀνὰ τὰς ἀγορὰς σκοραδὴν οἰκοδομήσας, ἄνδρας ἐν λόγῳ σὺν τοῖς οἰκειοῖς δεσπότης ποιήσας ἐν ταύταις κατώκισε, τοὺς μὲν ἐκ τῆς πρεσβυτέρως Γωμῆς τοὺς δὲ ἐξ ἐτέρων ἐθνῶν μετακλιεσάμενος. MEURS.

p. 20 v. 12 sq. τὸν Σαλτίανα, τὸν ἑπαρχὸν Μόδεστον] scribe τὸν Σαλούστιον ἑπαρχὸν, τὸν Μώδεστον. Salustius hic fuit praefectus praetorii imperante Iuliano, anno Christi 362, ad quem aliquot exstant leges codicis Theodosiani. idem sequenti anno 363 consul ordinarius fuit cum Iuliano. nomen eius bis corruptum legitur apud Eunarium in vita Maximi: καίτοι γὰρ ἦν ἑπαρχὸς Σαλούτιος, ἀνὴρ καὶ ἐπὶ τῆς Ἰουλιανοῦ βασιλείας κοσμησας, et paulo post: τῷ γοῦν Σαλουτίῳ τὴν ἀρχὴν παραλύσας. utrobique scribendum est Σαλούστιος et Σαλουσίῳ. LAMB.

p. 20 v. 14. ποιήσαντας δέκα ἕξ μῆνας] verbo ποιεῖν ita hoc loco usus est ut Latini verbo agere pro esse. qua significatione dicit Virgilius (Aen. 5 51): hunc ego Gaetulis agerem si Syrtibus exsul. LAMB.

p. 21 v. 3. πάντα] πάντων hoc loco significat tributum. sic πάντα διδόναι significat tributum pendere. in Menologio Graecorum die 16 Augusti: καὶ δὴ τοῦ βασιλέως προθεμένον δοῦναι αὐτοῖς πάντα. in eadem significatione utitur hac voce Codinus p. 142 v. 21: εἰς δὲ τὸν ἄμβωνα καὶ τὸν σωλιαν ἔγενετο ἕξοδος χρόνου πάντων τῆς Αἰγύπτου κεντηνάρια τέτλ. LAMB.

p. 21 v. 19. ὁ Πρόβος] meminit huius templi etiam Cedrenus. substitit hic incendium illud quod accidit sub Iustiniano, anno imperii eius 34. MEURS.

p. 21 v. 21. ὁ Δομνῖνος ἔκτισεν οἶκον] etiam rostra Domnini invenio, et rettuli antea. erat ibi aedes resurrectionis Christi et Anastasiae martyris, quam refectam lapideo ornavit Basilus fastigio, cum antea ligneum tantum esset. Cedrenus auctor est. MEURS.

p. 22 v. 4. *κοντομάτης* hoc loco cognomen est ex brevitate nasi desumptum: *κόντος* enim Graeco-barbare brevis dicitur, et *μίτη* vel *μίτυς* *nasus*. eodem modo igitur *κοντομάτης* compositum est ut *κοντοσκέλης*, *κοντοχέρης*, *κοντολέων*, *κοντοστέφανος*. LAMB.

p. 22 v. 6. *οἱ δὲ τρεῖς π.*] Zonaras recenset etiam hospitale ab hoc Eubulo exstructum, quod sub Iustiniano confrauit. MEURS.

p. 22 v. 8. *τῶν χειρῶν τευχῶν*] hi considerunt terrae motu sub Leone, ut testatur Diaconus. MEURS.

p. 22 v. 9. *τῶν μαγγάνων*] Mangana locus erat instrumentis bellicis et materiis mechanicis asservandis destinatus, de quo pluribus agitur p. 74 v. 15 sqq. LAMB.

p. 22 v. 10. *καὶ τῶν Εὐγενίου*] interpres vertit *ab Eugenio*. debuisset *a portis Eugenii*. nam plurali numero *τὰς πύλας* efferre Graecis non insolens. erat vero porta Eugenii prope arcem. ipse hic auctor lib. de Offic. aulae CP: *προὔπαντι ἄντι εἰς τὴν τοῦ Εὐγενίου πύλην ἔμπροσθεν ὧν ὁ βασιλεὺς*. exstat in hanc epigramma istud Antholog. l. 4:

*οὗτος Ἰουλιανὸς λαοσσόα τελεα πῆξας,
στῆσε τρόπαιον ἔης σύμβολον ἀγροπνίης,
σφάξιν ἀντιβλοῦς ἐχθροῦς ἀπάνευθε μενοιῶν,
ἢ προπάροιθε κροτεῖν τῆς πόλεως πολέμουσ.* MEURS.

p. 22 v. 11. *μέχρι τῆς Πάβδου*] erant hic templa Demetrii et Aemiliani martyrum. auctor Cedrenus. MEURS.

p. 22 v. 12. *τοῦ Μιλίου*] hic capita noxiorum defigebantur. observo ex Diacono in Constantino Copronymo: *Βαγρανὺν αὐτὸν ἐν νῆματι decollavit, et huius caput in Milio suspendit diebus tribus*. MEURS.

p. 22 v. 13. *τοῦ Ταύρου*] hic nymphaeum fuit, exstructum sub Valente a praefecto urbis. Zonaras Annal. 3: *δὲ τῆς πόλεως ἔπαρχος νυμφαῖον ἐν τῷ καλουμένῳ ταύρῳ κατεσκευάκει*. atque hoc incendio periit sub Leone magno, anno imperii quinto. testis Cedrenus. forum quoque iunctum erat. Evagrius 2 13: *ἀπὸ τοῦ Κωνσταντίνου προσαγορευομένου φόρου μέχρι τῆς τοῦ ταύρου καλουμένης ἀγορᾶς*. MEURS.

p. 22 v. 13. *τοῦ Βοῦς*] unde loco nomen tradit Zonaras in Phoca: *τὸ δὲ δύστηνον σῶμα καθῆναι κατὰ τὸν βούν, ἐνθα ἦν κάμιουσ ὡς λέγεται ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένη, σχῆμα βοῦς ἔχουσα, ἦπερ ἐκ Περγᾶμου κεκόμιστο, ἐξ ἧς καὶ ὁ τόπος ὠνόμαστο*. eius vestibula conflagravit sub Iustiniano, anno imperii eius 35. MEURS.

p. 22 v. 13. *τοῦ Ἐξακίου*] item infra: *ἀπὸ τοῦ Ἐξακίου μέχρι χειρῶν*. tamen apud Cedrenum *Ἐξακίονιον* bis, apud Nicetam in Alexio Man. F. semel invenies. et *Ἐξακίουνιτης* monachus: erat enim monasterium, ut ex ipso discimus. puto

autem Oodini nostri lectionem esse rectiorem. sic ἐκτὰ κίονας invenio apud Evagrium Hist. Eccles. 1 13 et 94, *columnnas* apud Victorem in Chronico: usque ad Constantini forum supra longitudinem plateae *columnnarum* 94. ac diplocionii meminit Phranzes Chron. 1 39 et 3 8. MEURS.

p. 22 v. 15. τοὺς μυδρώνας] vocem μυδρών nunquam alibi legi. sunt qui Latine exponunt *officinam ferrariam*, quasi derivetur a μύδρος, quod vocabulum significat *ferrum candens*. sed forte legendum est ὑδρώνας, id est, ut ego interpretor, *aquaria* vel *loca aquationis*. Graeci antiqui ὑδρεία vocabant, ut passim Strabo. item Plinius et Solinus *hydrea* appellat. sed verisimilius est scribendum esse λυτρώνας, id est ἀφειδρώνας sive *latrinas*. LAMB.

p. 22 v. 17. γάβοι recentioribus Graecis dicuntur *cavi* seu *loca concava*. hoc loco autem γάβοι ἐγγόρηγοι significant *cloacas* seu *cavernas*, per quas colluvies effluebat in mare. LAMB.

p. 24 v. 5. ξθος γὰρ ἦν] huc pertinet quod legitur Geoponicorum 2 2: ἀκροπόλεις δὲ ἐκάλονν παλαιοὶ τὰς κατασκηνώσεις τῶν βασιλέων, ὡς διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἐν ταῖς ἀκραῖς τῶν πόλεων οἰκοδομονύμενων. LAMB.

p. 25 v. 4. τρυκαλαρίον Graecis recentioribus dicitur locus ubi fiunt vel venundantur ollae, a τρυκάλη, id est *olla*. perperam in aliquot codicibus legitur τρυβαλκρίων. LAMB.

p. 25 v. 15. τοῦ προδρόμου] iniuste conqueritur Gyllius Topogr. CP 1 § Codinum templum S. Ioannis praecursoris sive baptistae intra muros ponere, cum etiam multis annis post Constantinum extra urbem fuerit. nam si recte eius verba introspexisset, animadvertisset procul dubio eum simpliciter dicere muros Byzantii a Milio pertendisse usque ad antiquam portam prodromi seu S. Ioannis baptistae. tantum igitur abest ut dicat templum S. Ioannis baptistae intra muros fuisse, ut ne mentionem quidem templi illius fecerit. et quamvis dixisset hanc urbis portam a quodam prope sito templo S. Ioannis baptistae fuisse denominatam, non tamen addidit fueritne extra an intra urbem illud templum. LAMB.

p. 25 v. 21. τὸν πέμπτον χρόνον] Diaconus et Cedrenus trigesimum annum dicunt. MEURS.

p. 26 v. 1. σεισμῶ γεγονότος] duravit hic terrae motus menses quattuor, ut referunt Cedrenus et Diaconus. MEURS.

p. 26 v. 2. de Chatzintzariorum haeresi vide Nicephorum Callist. 18 56. exorta autem est haec haeresis temporibus Constantini Heraelii filii, circa annum Christi 640. LAMB.

p. 26 v. 3. τὸ τρισάγιον] vide Glossarium nostrum, in quo abunde satisfacimus. MEURS.

p. 26 v. 4. τὸν κάμπου τοῦ τριβουναλίου] proprie hic locus *Campus* dicebatur. Diaconus: *ut timentes Byzantii extra civitatem, in loco qui dicitur Campus, essent perseverantes.* Theodorus Anagnosta Eclog. 1: ἐν ταῖς λιταῖς γενομέναις ἐν τῷ κάμπῳ πρὸς Μαρκιανὸς ἐξαρχόμενος πολλὰς τοῖς δεομένοις δωρεὰς παρεῖχεν. et hic quoque defigi solita noxiorum capita. colligo ex Diacono in Phoca: *Phocas tyrannus Mauritium peremit, ut praedictum est, una cum masculis quinque pueris eius, et horum capita iussit poni in Campo tribunalii diebus multis.* MEURS.

p. 26 v. 5. Πρόκλου] hic est ille ipse Proclus ad quem exstat Synesii epistola 70. facile mihi assentieris, qui attendis initium: *πέρυσιν οὐχ ἦκει μοι γράμματα παρὰ τῆς ἑραῆς σου χειρὸς.* item exodium: *γενέσθω δὴ τις παραμυθία τὸ δέξασθαι τῆς πατρικῆς σου κεφαλῆς γράμματα, τὸ τιμαλφύστατον ἀπὸ Θράκης ἀγωγίμων.* MEURS.

p. 26 v. 15. τῶν Βλαχερνῶν] erat illic templum. Cedrenus: *καθ' ἣν ἡμέραν εἴδιστο ἀπιέναι πρὸς τὸν ἐν Βλαχερναις θεῖον ναόν.* atque inde intelligendus Diaconus, qui in Heraclio narrat filium eius constantinum in Blachernis a Sergio patriarcha esse baptizatum. extruxit hoc Theodosii soror Pulcheria post mortem fratris, teste Zonara. et hic tradunt vestem ac zonam τῆς θεοτόκου dedicatas fuisse. auctores et Nicephorus 15 14 et Menologium. erat praeterea illic triclinium Anastasii. vide Suidam in Ἀναστάσιος. atque hic magnus logotheta iusiurandum accipiebat novi imperatoris. licet haurire ex Niceta p. 147 6. conflagravit sub Ioanne Palaeologo, viginti circiter annis ante captam urbem a Turcis. vide Phranzen Chronic. 2 10. MEURS.

p. 26 v. 15. τῆς χρυσείας] hic erat simulacrum Theodosii maioris, quod corruit ex terrae motu temporibus Leonis. auctor est Diaconus. MEURS.

p. 27 v. 1. τοῦ Σελεύκου] Suidas in Σέλευκος. MEURS.

p. 27 v. 2. Νικάνορος] scribe Νικάτορος. sic etiam apud Suidam in v. Σέλευκος, pro Νικάνωρ Νικάτωρ legitur. LAMB.

p. 27 v. 9. ἐν ταῖς ἑσπέραις] Suidas in Ἀτραβατικῆς. MEURS.

p. 28 v. 1. ξηραμπέλινας] Iuvenal. Sat. 6: *et serampelinas vestes donaverit ipsi.* ubi vetus scholiastes notat xerampelinas vocari vestes ampelinae colore tinctas, qui inter coccinum et muricem medius est. LAMB.

p. 28 v. 2. ἀτραβατικῆς] scilicet quasi ἀτραβατικῆς vel ἀτραβατικῆς, quod colore atro tinctae essent. sed rectius observat Salmasius ad Trebellium Polliouem et Flavium Vopiscum Atrabatica saga. et Atrabaticos barros nomen accepisse ab Atrabatis Galliae populis. LAMB.

p. 28 v. 4. τραβίαι δὲ] illustrat hanc trabearum descriptionem Ioannes Lydus libro *de mensibus* p. 9. LAMB.

p. 28 v. 5. τῇ πέμπτῃ] apud Suidam in *Ἀγούστος* est τῇ 15. MEURS.

p. 28 v. 10. πρότερον Γουστειὸν λεγόμενον et paullo post v. 17 τὸ πρότερον οὖσαν Γουστειὸν. utrobique rescribo *Ἀγούστειον*. Suidas in *Ἀγούστος*: οἱ δεγεωνάραχαι καὶ σεβαστοφόροι ἐχόρευον ἐν τῷ Ἀγούστειῳ ὅλον ἐν τῷ ὄψοπαλίῳ. iterum alibi in *Ἰουστινιανός*: ἐμαρμάρωσεν αὐτήν, τὸ πρὶν οὖσαν Ἀγούστειον. descriptio urbis CP: *Tetrapylum aureum unum, Augusteum, Capitolium, Monetae*. tamen non temere damnem. vide Glossarium nostrum in hac voce. MEURS. ante templum S. Sophiae et palatium imperatoris forum erat, quod antiquitus vocabatur *γουστειὸν* sive *ὄψοπαλίον*, quia obsonia in eo vendebantur. postquam vero Iustinianus aedificato templo S. Sophiae simul hoc forum purgavit et marmoreo stravit pavimento, pro *γουστειὸν* nominatum fuit *ἀγούστειον*, et vulgo *ἀγούστειῶν*, ut *καλατιῶν* pro *καλάτιον*. huius loci *ἔκφρασιν* scripsit Georgius Pachymerius [editam a Boivino not. ad Gregoram]. pro ἐν τῷ *Γουστειῳ* (v. 6) perperam antea legebatur ἐν τῷ *ἀγούστειῳ*. item apud Suidam corrupte legitur ἐν τῷ *ἀγούστειῳ*. recte Ioannes Lydus libro *de mensibus*, unde haec desumpta sunt, p. 124: ἐν τῷ *γουστειῳ*, inquit, ὅλον τῷ ὄψοπαλίῳ εἰς τιμὴν Τιβερίου οἱ σεβαστοφόροι ἐχόρευον. τὸν δὲ τοιοῦτον τόπον οἱ ἰδιῶται ἀγούστιῶνα καλοῦσιν. LAMB.

p. 28 v. 11. ἐν μὲν τῇ ἀψίδι] Cedrenus: ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὴν ἀψίδι τοῦ φόρου ὁ μέγας Ἰδρῦται Κωνσταντῖνος μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, μέσον ἔχοντες σταυρόν. vide etiam Suidam in *Ἑλένη* et *στήλη*. MEURS.

p. 28 v. 12. γράφων] pro ἐν ᾧ ἐγράφη. saepe alias verbum *γράφειν* apud Codinum hac significatione occurrit. LAMB.

p. 28 v. 14. ταχυδρόμων στήλαι περρωταί] procul dubio angelorum statuae fuerunt, quibus ad exprimendam eorum celeritatem alas tribuit antiquitas. ita Paulus Silentarius *εὐπτέρουγας* vocat in descriptione templi S. Sophiae, v. 559 (696 ed. Bonn.):

πῇ μὲν εὐπτέρουγων στρατὸν ἔξισεν ἀγγελιάων.

refert autem historiae Miscellae auctor l. 2 Constantinum, cum in caelo signum crucis exterritus admiraretur, sibi adstare vidisse angelos dicentes ἐν τούτῳ νίκα. ad conservandam igitur eius rei memoriam non mirum est quod ait hoc loco Codinus, cruci, ad imitationem illius caelestis erectae, angelorum simulacra apposita fuisse. huc facit quod memorat Anastasius Bibliothecarius, Constantinum magnum Basilicae Constanti-

nianae obtulisse quattuor angelos argenteos cruces tenentes.
LAMB.

p. 28 v. 16. ὁ Ἰουστινιανός] Suidas in Ἰουστινιανός. acciderunt autem haec anno 16 imperii eius, teste Cedreno.
MEURS.

p. 29 v. 6. errant qui pro ἀπόσεως legendum censent ἀπλώσεως: impossibile enim est unam et eandem manum explicatam simul et complicatam fuisse. sensus igitur huius loci est, Iustiniani statuam ita figuratam fuisse ut dextra manu Orientem versus extenta Persas videretur ἀπαθεῖσθαι, hoc est repellere et in provincias Romanas invadentes a progressu arcere. tali ἀπόσει χειρός etiam nos hodieque utimur, ubi impo-
rtune supervenienti signum recessus damus. caeterum pro τῆς χειρός, quod ex cod. Vat. restitui, perperam antea legabatur τῶν χειρῶν. itidem corrigendus est Suidas v. Ἰουστινιανός. LAMB.

p. 29 v. 9. περὶ τὸ βόρειον μέρος τοῦ φόρου] Suidas in σταυρός. MEURS.

p. 30 v. 1. θέαμα] sensus est fuisse quosdam qui Xerolophum inter spectacula Cpoleos numerarent, seu res prae caeteris in ea spectatu dignas. itidem corrigendus et interpretandus est Suidas in v. Ξηρόλοφος. LAMB.

p. 30 v. 6. Ξηρόλοφος] restituendum est per occasionem Xerolophi nomen apud Diaconum in Leone: *cecidit et titulus Arcadii, qui supra Xerolophi columnam stabat.* hodie male editur *Xerophili.* MEURS.

p. 30 v. 9. πεπτωκέναι τὰς στήλας] accidit id 14 anno imperii Iustiniani, teste Cedreno; qui tamen dextram tantum statuae cuiusdam ibi positae corruisse auctor est. MEURS.

p. 30 v. 11. οἱ δύο σταυροί] Suidas in φόρος. sed illic corrige ὑπῆρχον δύο σταυροί. hodie depravate editur δύο στρατηγοί. manifestum mendum. MEURS.

p. 30 v. 14. εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα] Suidas in Μάμας. MEURS.

p. 30 v. 20. ὃς ἦν εἰς τῶν ἀπὸ Νουμεριανοῦ Καίσαρος] si genuina est haec lectio, vertendum videtur: *qui fuit partium Numeriani Caesaris.* in cod. Vat. legitur ὃς ἦν εἰς τὸν ἀπὸ Νουμεριανοῦ Καίσαρος, in Collectaneis anonymi ὃς εἰς τὸν ἀπὸ Νουμερίου Καίσαρος ὑπῆρχε, apud Suidam ὃς ἦν Νουμεριανοῦ Καίσαρος. unde quidam probare conantur Basiliscum Numeriani Caesaris filium fuisse; sed aequius est credere Suidae hunc locum esse decurtatum, quam dubioso atque unico eius testimonio Basiliscum Numeriano Caesari filium affingere.
LAMB.

p. 31 v. 7. τοῦ ἁγίου μεγαλομάστουρος] Suidas in Προκόπιος. MEURS.

p. 81 v. 9. *Θεράτεια*] scribe ὁ μνηστειεὶς τὸ θεαράτιον βρόχῳ παραδοθήτω, id est, *quisquis hoc signum loco moverit, laqueo pereat.* similiter corrigendus est Suidas v. Προκόπιος. similis huic inscriptio est incisa pectori statuae muliebris, in modum termini factae, quae hoc anno reperta est Romae in regione Transiberina: *quisquis hoc sustulerit aut laeserit, ultimus suorum moriatur.* LAMB.

p. 81 v. 17. *ἔρριπτοντο οἱ βιοθάνατοι*] Suidas in *κωνήγιον.* fiebat autem hoc quoque in Pelagio. Zonaras Annal. 3: *καὶ εἶπαι εἰς τὸ Πελαγίου, ἔνθα ἔρριπτοντο οἱ πόλεμιοι καὶ πατάκριτοι.* fuerat antea fanum S. Pelagiae, sed Constantinus Copronymus demolitus sepulturae damnatorum destinavit. vide Cedrenum et ipsum quoque Zonaram Annal. 3 p. 90. MEURS.

p. 82 v. 6. *δοῦναι τὸν Ἰμέριον*] verbum *διδόναι* pro *προῦειν*, id est *affligere* seu *ad terram prosternere*, alias occurrit apud Codinum in libro *de aedificiis.* τοῦ Λεωμανέλου, inquit, *ἐκείσε διερχομένου ἐφ' ἵππον, χειμῶνος ὄντος, κρύσταλλον ἔπεσεν καὶ ἔδωκεν αὐτόν.* in alio quodam codice totus hic locus paulo mutatus ita legitur: *παρευθὺ πέπτωκεν ἡ στήλη ἐκ τοῦ ἐκείσε ὕψους καὶ ἔθανάτωσε τὸν Ἰμέριον.* LAMB.

p. 82 v. 13. *Φιλίππος*] hic ille Philippicus, qui Iustiano occiso imperium invasit. certe de Philippo hic locus esse non potest, qui post Gordianum regnavit annis sex. MEURS.

p. 83 v. 11. *βάθρα* hic significat *gradus* seu *tribunalia.* τόποι vero cognomen est, quo tribunalia ista, quorum hic mentio fit, a reliquis dignoscebantur. vertendum ergo: *prope gradus qui vocantur Topi.* quare autem cognominati fuerint Topi, plenissime narratur in libro *de aedificiis.* corrigenda hinc Suidae versio v. *στήλη.* LAMB.

p. 83 v. 12. *ἀρχιστρατηγός* pro *S. Michaelis* aliquoties occurrit in libro *de aedificiis.* apud Suidam legitur *ἐν τῷ τοῦ ἀρχιστρατηγοῦ,* quod idem valet atque *ἐν τοῖς τοῦ ἀρχιστρατηγοῦ μέρεσιν.* interpres perperam vertit: *in praetoris domo.* LAMB.

p. 83 v. 14. *σέκρετον* dicitur locus in quo iudices conveniunt et causas audiunt. Harmenop. lib. 3 tit. 4: *βεβαιούσθω ἡ πρᾶσις ἐπὶ σερρέτω.* Latini iuris auctores secretarium vocant, ut passim videre est in codice Theodosiano et Iustiniano. puto Graecos recentiores *σέκρετον* pro *secretarium* dixisse, ut *μύλιον* pro *miliarium.* in codice Bavarico pro *σέκρετον* perperam scriptum fuit *σεκρέτου.* LAMB.

p. 83 v. 15. Graeci *βασιλικὰς πύλας* vocant *portas maiores,* ut hoc loco Codinus, et p. 143 v. 8: *ἔδραμε δὲ ἀπὸ τῶν βασιλικῶν πυλῶν μέχρι τοῦ ἄμβωνος.* etiam Latini *regias* nuncupant, ut testatur inscriptio antiqua quae exstat in *descript. Romae Subterr.* p. 107. et Anastasius *Bibl. in vita Cononis:*

ad custodiendas, inquit, regias Basilicas clausus observabant.
LAMB.

p. 34 v. 10. in eod. Bavar. pro *Ἰουλιανοῦ Ἰουλιανῆς*, quam lectionem etiam in uno eod. Vat. reperi. sed quaenam est ista Iuliana? si certo constaret Minervinam, primam Constantini magi uxorem, Iuliae praenomen habuisse, scribendum censerem: *Ἰουλίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ*. cum vero hoc nondum satis probatum sit, transpositis verbis hunc locum ita legendum existimo: *Κωνσταντίνου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ Γάλλου καὶ Ἰουλιανοῦ*. LAMB.

p. 34 v. 13. *καὶ Τιβερίον καὶ τοῦ κυρτοειδοῦς*] hic locus ita emendandus ex Collectaneis anonymi: *καὶ Τιβερίου τοῦ κυρτοειδοῦς Θρακῆς, καὶ Ἰουστίνου τοῦ πρώτου λεπτοειδῆς*. id est, *et statua Tiberii Thracis incurva et Iustini primi forma macilenta*. adiectivum *λεπτοειδῆς* respondet paulo praecedenti substantivo *σῆλη*. Iustinus is primus est, qui alias cognominatur Thrax. LAMB.

p. 35 v. 6. *ἑτοιχειωμένον* hoc loco idem valet quod *τετελειωμένον*, hoc est *magice consecratam*. ita *στοιχειώδη τῆς πόλεως φυλακτήρια* vocat Nicetas Choniates *statuas et imagines consecratas*, quarum virtute urbs credebatur conservari incolumis. huiusmodi autem statuas conficere et consecrare ipsemet Codinus p. 55 v. 2 *ἀγάλματα στοιχειοῦν* appellat. dicit igitur Codinus hoc loco mediam crucem, quam Constantinus et Helena manibus gestabant, ambiisse catenam clausam et magice consecratam, in qua fatum seu fortuna urbis crederetur consistere, ita ut, quousque illa catena integra et obserata maneret, urbs omnium gentium victrix esset et ab hostium impetu libera. de eiusmodi consecrationibus magicis, quae ad regnorum et urbium conservationem vel ad hostium incursiones prohibendas antiquitus adhibebantur, prolixè agit Salmasius ad Fl. Vopiscum. quare non nisi unicum adscribam locum ex Augustini de civ. Dei 5 26, quem observavi huic rei illustrandae servire posse. verba Augustini sunt haec: *victor autem* (Theodosius contra Eugenium tyrannum) *sicut crederat et praedixerat, Iovis simulacra, quae adversus eum fuerant nescio quibus ritibus velut consecrata et in Alpibus constituta, deposuit*. LAMB.

p. 35 v. 10. *κατήνα* et *κατήμιον* Graecis recentioribus *catenam* significant. LAMB.

p. 85 v. 12. *Ἰουστίνου τοῦ Θρακῆς*] scribe *Ἰουστίνου τοῦ ἀπὸ κωνσταντινῶν*. omnibus scriptoribus historiae CP constat Iustini Thracis uxorem Euphemiam nominatam fuisse, Iustini vero curopalatae Sophiam. corrigendus etiam Suidas v. *μύμιον*, ubi legitur *Σοφίας τῆς γυναικὸς Ἰουστινιανοῦ*: scribendum

Ἰουστίνου, scilicet curopalatae, vel ut loqui amat anonymus in Collectaneis, τοῦ μετὰ τὸν μέγιστον Ἰουστινιανόν. LAMB.

p. 35 v. 12. Ἀραβίας] fuit haec Arabia Iustini iunioris et Sophiae filia: Helena vero filia fuit Baduarii Curopalatae et Arabiae, neptis Iustini iunioris. LAMB.

p. 35 v. 18. Θεματικοί] hoc est ἐπαρχεῶται seu provinciales. LAMB.

p. 35 v. 20. πιτῆκια hoc loco libellos supplices significant. LAMB.

p. 36 v. 5. πιτῆκια δεητικά sunt libelli supplices: paulo inferius vocantur δεήσεις, et ii qui supplicant seu libellos supplices offerunt οἱ δεόμενοι. LAMB.

p. 36 v. 18. ἀλογιστους vocat Codinus vel qui omnino Christianae fidei adversantur, vel qui Christianos quidem se profiterentur, sed non catholicos. ita alias hoc libro Leonem Isaurum iconomachum ἀλόμιστον nuncupat. LAMB.

p. 37 v. 2. ὁ Συμεών] quisdam est hic Symeon quem Codinus tempore Phocae tyranni vixisse ait? scio equidem fuisse duos Symeones stylitas, quorum primus temporibus imperatorum Marciani et Leonis Macelli floruit, ut referunt Cedrenus Suidas et complures alii scriptores: secundus circa annum duodecimum Mauricii imperatoris vitam finivit, ut testantur Evagrius 4 22 et Nicephorus Callistus 18 24. sed cum uterque ante Phocae imperium vixerit, nihil ad rem praesentem faciunt. in cod. Vat. pro ὁ Συμεών legitur ὁ Συμεών: quare scribendum censeo τότε δὲ ἦν ὁ Συμεώνης ὁ ὄσιος, vel quod idem valet, τότε δὲ ἦν ὁ ὄσιος Θεόδωρος ὁ Συμεώνης. ita vero emendandum esse hunc locum patet ex anonymi Collectaneis chronicis, unde quicquid hoc loco Codinus narrat de statua Phocae et S. Theodoro Syceota desumptum est. ἡ στήλη, inquit, ἡ ὀπισθεν τῆς μαγναύρας, κατὰ τὸ ἀνατολικόν μέρος τοῦ ἡλιακοῦ μετεώρου, Φωκᾶ ἐστίν. καθ' ἣν ἐν τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ σπουδὴν πολλὴν περὶ τοῦ ἀνελθεῖν ἐπεδείξατο. μοναχὸς δὲ τις ἐκ τῆς τοῦ ὄσιου Θεοδώρου τοῦ λεγομένου Συμεώνου μονῆς, κατὰ ταῦτα γὰρ καὶ ὁ μακάριος Θεόδωρος ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ αὐτοῦ Φωκᾶ etc. caeterum cognomen συμεών S. Theodorus accepit a loco quodam Galatae nuncupato συμεών, unde oriundus fuit, ut testatur Menologium Graecorum die 22 Aprilis: ὁ ὄσιος Θεόδωρος ὁ συμεώνης ὠρμητο ἐκ τῆς τῶν Γαλατῶν χώρας ἐκ χωρίου λεγομένου συμεοῦ, κατὰ τοὺς χρόνους γεννηθεὶς Ἰουστινιανοῦ τοῦ πάλαι. ibidem de eo hic versus legitur: αἰκάδι δευτερῆν συμεώτην τύμβος ἐκρουψεν. ubi nota eum omisso nomine Theodori simpliciter vocari συμεώτην: ad eundem enim modum hoc quoque loco apud Codinum scriptum fuisse et scribendum esse credo, τότε δὲ ἦν ὁ Συμεώνης ὁ ὄσιος. LAMB.

p. 37 v. 5. *κούντουροι* et *κούντουρα* hic significant *equos cursus publici*, uti etiam in titulo 17 libri 57 Eclog. Basilicon, qui ita conceptus est: *περὶ τοῦ δημοσίου δρόμου καὶ τῶν τοῖς κουντούροις χρημένων.* in cod. Vat. pro *κουντούρων* legitur *κουρσῶρων*. *κουρσῶρες* autem Graecis recentioribus vocantur *nuntii*: videtur ergo ἢ ἀλλαγὴ τῶν *κουρσῶρων* exponenda esse *statio*, ubi cursores seu nuntii equos mutabant, non equidem hoc absurdum est, sed tamen magis mihi placet ut pro τῶν *κουρσῶρων* scribatur τῶν *κουρσωρίων*, scilicet ἵππων vel ζώων. Ἴπποι *κουρσῶριοι* seu *equi cursorii* dicuntur equi publico cursui destinati. in cod. Theod. appellantur *equi cursuales*, et apud Graecos iuris auctores ζῶα *δρομικά*. cursorii autem simpliciter hic dicuntur pro *cursoriis equis*, ut apud Sidonium ep. 5 l. 1 *cursoria* pro nave cursoria seu cursui publico maritimo destinata: *Ticini*, inquit, *cursoriam* (sic navigio nomen) *ascendi*.
LAMB.

p. 37 v. 5. *ἠντιζοκόπησε τὰ κούντουρα*] sensus huius loci, quantum coniectura assequi possum, is est, Phocam tyrannum quam nescio ob causam CP profugisse, et, ut iis qui eum insequerentur fugientem elaberetur, equis cursoriis seu publico cursui destinatis nervos incidisse, posteaque in urbem rediisse, imperioque potitum ad perpetuam eius rei memoriam erexisse duas equorum statuas, quibus nervi crurales incisi essent; et locum ab iis denominasse *διέππιον*. sed vereor ne suo more Codinus Phocam tyrannum confundat cum Barda Phoca, Nicephori Phocae imperatoris nepote, cuius exsilium et affectatio imperii quodammodo quasi umbra sunt huius fabulae de Phocae tyranni fuga et adeptione imperii, caeterum quod ait Codinus Phocam nervos equorum incidisse, ne usui essent illis qui ipsum insequerentur, eius rei exemplum exstat apud Zoneram in vita Iustiniani Rhinotmeti secundum imperantis: *εἶτα τοὺς ἵππους πάντας νευροκοπήσαντες, ἵνα μὴ τοὺτους λάβοιεν οἱ πολέμοιοι, τοῖς τοῦ στόλου σκάψαι ἐμβεβηκότες ἐπανήλθον εἰς τὸ Βυζάντιον σὺν αἰσχρῇ πολλῇ.* idem ad eundem modum refert Cedrenus. notandum vero apud utrumque eorum *νευροκοπεῖν* idem significare atque apud Codinum *ἀντιζοκοπεῖν*. nam *ἀντιζα* vel *ἀνζα* vel *ἀντα* recentioribus Graecis dicitur pars exterior cruris tumida vel nervosa, ut testatur Eustathius ad Iliad. π p. 1061: *ἔνθα ὄρα, inquit, ὅτι μῶνδ ἢ γαστροκνημία ἐστίν, ἣν εἴ τῶν πολλῶν γλώσσα ἄνζαν φησί, συγκείμενη ἐκ νεύρων πολλῶν καὶ συνεστραμμένων σαρκῶν.* videndus idem ad Iliad. ψ p. 1326. LAMB.

p. 37 v. 6. *ἀλλαγὴν χερσαίαν*: verti *mutationem cursus publici terrestrem*. his autem Codini verbis confirmatur, quod pridem ad ista Sidonii verba, *Ticini cursoriam ascendi*, observavit Iacobus Sirmondus, cursum publicum non tantum per

terras equis vehiculisque, sed etiam navigiis per maria fluviosque distributis peragi solitum fuisse. pro duplici enim hoc modo cursus publici duplices etiam fuerunt mutationes seu stationes, nempe terrestres et maritimae. LAMB.

p. 37 v. 10. *δίπτιον*] mihi dubium non est quin utrobique apud Codinum scribendum sit *δίπτιον*: dicit enim in praecedentibus hunc locum ita denominatum fuisse a statuis duorum equorum, quas Phocas ibi erexerat. bis etiam fit Dihippii mentio apud Zonaram in vita Constantini Copronymi. LAMB.

p. 38 v. 3. *τῶν δώδεκα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου*] supra dixit Codinus Constantinum Roma evocasse quattuor magistros, Adan Protasium Scolymbum Philoxenum, et octo patricios, Probum Domninum Darium Maurum Rhodanum Salustium Modestum et Eubulum, iisque Cpoli suis sumptibus domus aedificari curasse, per omnia similes illis quas Romae reliquerant. has igitur duodecim illas domus esse puto, quarum unam Codinus hoc loco ait cognominatam fuisse *Lausi*. LAMB.

p. 38 v. 13. *ἡ δὲ ἐν τῷ Ζευξίππῳ*] statuarum quae positae fuerunt in balneo Cpolitano nuncupato Zeuxippi vel Zeuxippo, elegans exstat descriptio Christodori poetae, qui vixit sub Anastasio Dicofo, sed perperam nunc illa in epigrammata dissecta et quinto Anthologiae libro inserta est. titulus eius in codice ms hio habetur: *Χριστοδώρον ποιητοῦ τοῦ Θεβαίων Κοππίτου ἔκφρασις τῶν ἀγαλμάτων τῶν εἰς τὸ δημόσιον γυμνάσιον τοῦ ἐπιμαλουμένου Ζευξίππου*. in codicibus impressis male pro *κοππίτου* editum est *κοπίτου*: oriundus enim fuit Christodorus ex Copto, celeberrima olim Aegypti urbe et Thebaidos metropoli. praeterea notandum est in iisdem codicibus post versum 120, *οὐ μόθον ἐντύνων Πελοπήϊον, ἱστάμενος δέ*, tollendam esse inscriptionem *εἰς Πυθαγόραν*, et facta interpunctione post vocem *Πελοπήϊον* verba *ἱστάμενος δέ* sine distinctione annectenda esse sequenti versui: *ἔκφρασις Πυθαγόρης*. LAMB.

p. 38 v. 15. *βασιλικὴ κίνστειρα*] prope hanc erat palatium in quo habitabat magister oecumenicus cum 12 discipulis, viris in omni genere doctrinae eminentibus, ac quibus inconsultis ne ipsi quidem imperatori agere quicquam licebat. vide Glossarium nostrum in *διδάσκαλος*. cisternae vero Cpoli erant plures, una Moosisia, quam Anastasius condidit, teste Suida in *Ἀναστάσιος* et *κίνστειρα*: hanc *τῆν τοῦ ἀγίου Μωκίου κίνστειραν* appellat Cedrenus. erat item frigida, cuius meminit hic ipse auctor supra. etiam Asparis, de qua Cedrenus. in descriptione urbis Cpollitanae tres alias invenio, in regione 5 Theodosianam, in 11 Arcadiacam et Modestiacam. MEURS.

p. 39 v. 6. ἐν αὐτῇ τῇ βασιλικῇ χρυσοφόρου ὀπίσω] hic locus ex cod. Vat. et anonymi Collectan. περὶ Θεαμάτων ita restituendus est: τὸ δὲ ἐν αὐτῇ τῇ βασιλικῇ χρυσοφόρῳ, ὀπίσω τοῦ μίλιου, ἀνδροεικέλον ἄγαλμα χρυσεμβάφον (ἐνθα ἦν τὸ ἔξαμμον Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως) καὶ γονυκλινές, Ἰουστινιανοῦ ἔστι τοῦ τυράννου, id est, *statua inaurata virilis et genuflexa, quas in ipsa Basilica aureo laqueari operata pone milium est collocata, Iustiniani tyranni est.* verba ἐνθα ἦν τὸ ἔξαμμον Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως parenthesi includenda: quid vero sibi velint, pondum satis mihi constat. In anonymi Collect. legitur, ἐνθα τὸ ἔξαμμον Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως κατασκευάσθη. apud Suidam, v. βασιλική, praepositio ἔως ante Ἡρακλείου inserta est. ibidem pro Ἰουστίνου τοῦ τυράννου scribendum est Ἰουστινιανοῦ τοῦ τυράννου, id est *Iustiniani Rhinotmeti*, ut patet ex anonymi Collect. περὶ Θεαμάτων, ubi prolixius agitur de hac Iustiniani Rhinotmeti statua genuflexa. LAMB.

p. 39 v. 8. Terbelis Bulgarorum princeps, cuius auxilio Iustinianus Rhinotmetus imperium recuperavit. LAMB.

p. 39 v. 11. ἐναντιοῖς ζυγοῖς] Suidae lectionem confirmat, quod paulo post eundem ζυγοπλάστην vocat: ita autem dicitur *falsus libripens*, seu qui πλαστοῖς ζυγοῖς, hoc est *lancibus adulterinis*, in librando utitur. quos ergo Suidas πλαστοῦς ζυγοῦς vocat, eos appellat Codinus ἐναντιοῦς ζυγοῦς, id est *lances iniquas* seu impares, quibus opponuntur ἴσοι ζυγοί sive *lances aequae* et pares. hinc corrigenda Suidae versio, v. βασιλική, ubi perperam ζυγοπλάστην interpretantur *fabrum librarum*, et ἐν πλαστοῖς ζυγοῖς τὴν πρᾶσιν ποιεῖν libras a se factas vendere, vel in libris a se factis suas merces vendere. LAMB.

p. 40 v. 1. ἐν τῷ μίλιῳ] Suidas in μίλιον. MEURS.

p. 40 v. 3. ἐνθα εὐφημίσθη] in anonymi Collectaneis περὶ Θεαμάτων ita legitur: ἐνθα Κωνσταντῖνος ὁ μέγας εὐφημίσθη μετὰ τὸ νικᾶσαι Ἀζώτιον καὶ Βύζαν καὶ αὐτὴν, κρᾶζοντος τοῦ Βεντέου μέρους· ἕλες καλίνορον ἱμαίσθη. ἕως δὲ δις ἠβήσας μαινῆσαι ἐν σταδίῳ. hinc patet duplex Codini error: primo enim confundit Constantinum magnam imperatorem cum Constantino quodam auriga circensium, in quem aliquot exstant epigrammata Anthologiae l. 5. deinde hunc Constantinum confundit cum alio auriga Porphyrio, in quem similiter plurima exstant epigrammata. unius partem, qua continetur εὐφημισμός seu fausta acclamatio Venetae factionis, citat in supra citatis verbis anonymus περὶ Θεαμάτων. epigramma hoc est:

Πορφύριον λήξαντα πόνων λύσαντά τε μίσην
καὶ πάρος ἀντ' ἀρετῆς χάριτος ἔδωκε

*τῆθε πάλιν χαλαρὸν τε καὶ ἀργύρου ἰδρῶσαντο.
 πρέσβυ, σὺ δὲ ξείνων ἀντιάσας γερῶν
 δῆμον μὲν βοῶντος ἕλες παλινόροσον ἰμάσθλην,
 ὡς δὲ δις ἠβήσας, μάλιναι ἐν σταδίοις.*

hic Porphyrius factionis Venetae auriga is est, quem perperam Codinus Constantinum magnum vocat et ob devictum Azotium fausta acclamatione exceptum ait. ipsa verba illius acclamationis continentur ultimo disticho citati epigrammatis. Azotium vero intelligo Prasinæ factionis aurigam, qui cum Porphyrio de palma concertavit. similiter corrigendus et illustrandus est Suidas, qui suo more ea quae hic apud Codinum leguntur, iisdem omnino verbis lexico suo infarcivit, voce *μίλιον*. LAMB.

p. 40 v. 6. statuae Fortunae urbis et pompae, qua in tribunal Hippodromi deducebatur, meminit ipse Codinus p. 59 v. 15 sqq. utrumque Codini locum plenissime illustrat Chronicon Alexandrinum p. 530 2 ed. Bonn. ubi Constantinum dicit praeter illam statuam porphyreticae columnae Fori impositam, aliam sibi fecisse ex marmore, dextra gestantem simulacrum auratum Fortunae urbis Cpolitanae, atque constituisse ut imposterum quotannis die urbis natali ea statua in Hippodromum spectanda deduceretur, exercitu et civibus comitantibus. inde igitur patet theama seu spectaculum, quod hoc loco Codinus describit, fuisse statuam Constantini magni, capite radiato instar solis, quadrigam agitantem, porrectaque dextra sustentem simulacrum fortunae urbis Cpolitanae. quod dixi Constantini magni statuam fuisse, manifesto testatur Chronicon Alexandrinum; fuisse figuratam instar solis capite radiato, Codini haec verba indicant, *ὑπὸ ἡλίου φερόμενον*: ibi enim per solem intelligenda est Constantini statua instar solis, ut dixi, capite radiato formata. ita in columna porphyretica fori visebatur Constantinus *διὰ τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ ἀκτίνας ὡς ἥλιος τοῖς πολιταῖς ἐκλάμπων*, ut refert paulo post Codinus, ubi agitur de columna fori. visitur etiam in aliquot nummis antiquis Constantinus *ἡλιοκέφαλος*. quod praeterea dixi, hanc Constantini statuam quadrigam agitasse porrectaque dextra sustinuisse victoriolam, ex his Codini verbis elicitur, *καὶ ἵπποι χρυσολαμπεῖς τέσσαρες, καὶ διαφορλάτης ἐπὶ τοῦ δίφρου ἐν τῇ δεξιᾷ φέρων χειρὶ στηλοειδές τι ἄγαλμα, ὅπερ ὡς προεγράφη, εἰς τύχην τῆς πόλεως ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐτίμησε*. quem hic Codinus *διαφορλάτην* seu aurigam vocat, ipse erat Constantinus, vehens curru quadrigarum et dextra gestans parvum aliquod simulacrum, quod cultum fuisse ait pro Genio seu Fortuna urbis. sed verisimile mihi videtur, quam Codinus Fortunam urbis vocat, fuisse Victoriolam. ita in nummo quodam antiquo conspicitur Nero imperator quadrigae insistens, et sinistra palmam, dextra Victoriam tenens ipsum coronantem. LAMB.

p. 40 v. 7. *στάμα* hic significat τὸ βασιλικὸν κάθισμα τοῦ ἵπποδρόμου, *tribunal Hippodromi*, in quo imperator sedebat, cum spectaret ludos Circenses. vide quae notavi p. 17 v. 18 ad illa verba καὶ ἀνέρχεσθαι μέχρι τοῦ στάματος. LAMB.

p. 40 v. 10. Ἄρειος] vide Suidam in Ἄρειανός, Rufinum 1 13, Cedrenum, Zonaram Annal. 3. loca non exscribo. MEURS. quicquid hic narrat Codinus de Ario, fragmentum est tertii theamatis seu spectaculi, quod erat in foro. integra eius descriptio exstat in Collectaneis anonymi περὶ θεαμάτων, ex quibus ex codice Vaticano hic Codini locus ita supplendus et reformandus est: ἔνθα (sc. ἐν τῇ καμάρα τοῦ φόρου) καὶ Ἄρειος τὸν ἐχθιστὸν θάνατον ὑπέστη, χεῖρονα Ἑλλήνων βλασφημῆσαι ἀποτολήσας ὁ δειλαιὸς, καὶ τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως. βασιλικῇ χειρὶ καθαρπάζει βουλόμενος. ἀλλ' οὐκ Ἀλέξανδρος ὁ πολὺς ἐν θεογνωσίᾳ τοῦτο παρέσχεν, ἕως τῷ ὀλεθρῷ θανάτῳ τοῦτον παρέδωκεν. ἐν αὐτῷ οὖν τῷ τόπῳ καθ' παλαιστάς ἀπὸ τῆς καμάρας τοῦ Σενάτου τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ Θεοφιλοῦς Θεοδοσίου ἐτυπώθη ἡ τοῦ Ἀρείου εἰκὼν, ἐν μαρμαρῷ ἀναγλύφῳ γειννῶντι τῇ γῆ, καὶ σὺν τῇ τοῦ Ἀρείου καὶ ἡ Μακεδονίου Σαβελίου καὶ Εὐνομίου, πρὸς αἰσχύνῃν αὐτῶν, ὡς ἂν οἱ παρερχόμενοι κόπρον καὶ οὐρον καὶ ἐμπτύσματα ἐρπίπτωσιν αὐτοῖς. LAMB.

p. 40 v. 11. τοῦ φόρου τοῦ σενάτου] scribe τοῦ σενάτου τοῦ φόρου, hoc est *camera Senaculi*, quod est in foro, scilicet Constantiano, ubi stabat columna porphyretica. LAMB.

p. 40 v. 14. Μακεδονίου] hic in locum Paulli episcopi subrogatus ab Arianis anno 5 imperii Constantini magni, anno 24 pellebatur Cpoli. testis nobis huius rei est Hieronymus in Chronico. MEURS.

p. 40 v. 14. Σαβελίου] Sabellius sub Gallo et Volusiano vixit; de cuius haeresi Eusebius l. 7 et Harmenopolus lib. de Sectis. MEURS.

p. 40 v. 14. Εὐνομίου] hic sub Valentiniano et Valente vixit. Hieronymus testis in Chronico. MEURS.

p. 40 v. 19. καὶ Καλλίστρατος πρῶτος] haec prolixius narrantur in anonymi Collect. LAMB.

p. 40 v. 20. τοῦ δήμου] factio intelligitur Prasina. LAMB.

p. 41 v. 5. τὸ Παλλάδιον] in aliquot codd. Vaticanis et Bavarico pro παλλάδιον perperam legitur παψάδιον; quo mendo deceptus Meursius alias inauditum vocabulum παψάδιον inter Graeco-barbara rettulit. Palladii huius meminit Chronicon Alexandrinum p. 528 13 et Iulius Pollux in supra citato fragmento Chronici inediti. LAMB.

p. 41 v. 10. ἡ στήλη τοῦ Ἀπόλλωνος] haec est celebris illa Apollinis statua, quam Heliopoli deductam Constantinus magnus columnae porphyreticae fori imposuit, addita hac in
Georg. Cod. de Orig. Cp.

scriptione: *Κωνσταντῖνα λάμποντι ἡλίου δίκην.* inscriptionem hanc repereri apud veterem Chronographum ms Bibl. Reg. cuius haec verba sunt, ubi agit de Constantino magno: *κίττι δὲ τὴν πόλιν ἀπὸ μὲν τῆς ἐλευσεως αὐτοῦ τῆς πρὸς τὸ Βυζάντιον εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος, ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔτη κέ, ἀπὸ δὲ Ἀδάμ ἔτος ἦν κωλξ. ἐντεῦθεν ἦλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον ἀναλαβῶν καὶ τοὺς ἀγίους καὶ ἐμφανεις πατέρας πρὸς τὸ εὐλογηθῆναι παρ' αὐτῶν τὴν πόλιν ἦν ἔκτισεν. ὠκοδόμησε δὲ καλατιον καὶ ἱππικὸν καὶ τοὺς δύο τεργηνοὺς ἐμβόλους, καὶ τὸν φόρον, ἐν ᾧ πλοια μονόλιθον καὶ ὀλοπόρφυρον ἔστησεν, ἐκ Ῥώμης ἀγαγῶν, ἐκδήσας αὐτὸν διὰ χαλκῶν ζωνῶν γεγραμμένων. ἰδρῦσατο δὲ ἐπάνω αὐτοῦ ἀνδριάντα ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, ἐπιγράψας διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἀκτίνας· Κωνσταντῖνον λάμποντι ἡλίου δίκην. ὃς ἦν μὲν ἔργον Φειδίου, ἤχθη δὲ ἐξ Ἀθηνῶν. restituenda ergo est haec inscriptio Cedreno, apud quem corrupte legitur: ἐν ᾧ γέγραπται Κωνσταντῖνος ἑλαμψεν ἡλίου δίκην· ὃς ἦν μὲν etc. corrigendus etiam Zonaras, ubi de hac statua loquitur: λέγεται δὲ καὶ Ἀπόλλωνος εἶναι στήλην τὸ ἄγαλμα, καὶ μετενεχθῆναι ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Φρυγίᾳ πόλεως τοῦ ἡλίου. scribe ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Φρυγίᾳ πόλεως τοῦ ἡλίου." ita Iulius Pollux in supra citato fragmento Chronici. puto autem statuae illius solaris exemplar esse imaginem, quae visitur in quodam Constantinī magui nummo, vultu dextraque versus caelum portrectis, septem in capite radios gerens, atque sinistra manu globum, cum inscriptione *Claritas reipublicae.* LAMB.*

p. 41 v. 14. *κιονάρια ὄκτω*] scribe *κιονάριον περιφέρει ταῶνος καὶ ἀετοῦ καὶ λέοντος λαγῶον τε καὶ πριῶν κάρας.* fuit statua naturae, quae innumeris mammis et omnigenorum animalium capitibus circumdata figuratur. vide quae notavi ad anonymi Collectanea *περὶ θεαμάτων.* LAMB.

p. 41 v. 20. *Γαληνός*] diversus hic est a Galeno, qui sub Marco Commode et Pertinaeae imperatoribus vixit. LAMB.

p. 42 v. 4. *τὰ μέλλοντα συμβάλειν*] nempe quod Verina, Zenone genero fugato, fratrem suum Basiliscum ad imperium promotura esset. LAMB.

p. 42 v. 16—18. *ἔνθα τοὺς ἀπὸ τῶν ἔθνῶν — Ἀλωνίτζιον*] haec verba ita transponenda sunt: *ἔνθα πρῶτην παλατιον ὑπῆρχε καὶ ξενοδοχεῖον τῶν Ῥωμαίων, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἔθνῶν ἤγοντας ἐδέχετο ἐκεῖσε, δηλονότι εἰς τὸ καλούμενον Ἀλωνίτζιον.* Ἀλωνίτζιον Graecis resentioribus dicitur domus, quibuscunque sive indigenis sive peregrinis publice alendis destinata. Cpoli κατ' ἐξοχὴν vocabatur Ἀλωνίτζιον palatium a Constantino magno in regione Tauri exstructum, in quod proceres Romae antiquae Cpolim venientes recipiebantur, ut testatur Codinus in libro *de aedificiis* p. 74 v. 9. hoc loco

ξενοδοχείον τῶν Ῥωμαίων appellat. pro Ἀλωνίτζιον etiam contracte scriptam invenitur ἀλωνίτζιον, ut pro καραβίτζιον καραβίτζιον, pro πέτριον πέτριον, etc. LAMB.

p. 43 v. 3. Ἰησοῦν τὸν Ναυῆ] v. Nicetas Choniates p. 848 21 et 857 14 ed. Bonn. sed quicquid ille dicat, mihi dubium non est quin fuerit antiqui cuiusdam Romanorum imperatoris statua equestris: ita enim plerumque formari solitas fuisse, ex nummis et statuīs antiquis hodieque videre est. LAMB.

p. 43 v. 6. Ἱστορίας τῶν Ἰσχυάτων] procul dubio inscriptio et caetera ornamenta intelligenda sunt, quae basi illius equestris statuae insculpta fuerunt. sed Codinus hic nugatur more recentiorum Graecorum, qui quascunque inscriptiones et figuras antiquitatis Romanae oraacula et praesagia rerum futurarum interpretantur. LAMB.

p. 43 v. 7 sq. τὸ ἐμπόδιον — γονυκλινὲς ἔχει] si genuina est haec lectio, verbum ἔχει referendum videtur ad illud quod superius dixit, ἔγγεγραμμένης Ἱστορίας τῶν Ἰσχυάτων τῇ πόλει. statuas autem virilem vinctam et genuflexam, quam Codinus ait ad pedes (sic enim vertit ἐμπόδιον) equestris illius statuae fuisse collocatam, nationis cuiusdam devictae simulacrum fuisse verisimile est. γονυκλινὲς verti genuflexum, et hoc revera hic significat, uti etiam supra in descriptione theamatis secundi. errat igitur Meursius, qui in Glossario Graeco-barbaro utrumque Codini locum citans γονυκλινὲς substantive accipi credit, et significare *pulvinar*, quod genibus substernitur. LAMB.

p. 43 v. 9 sq. ὁ ποῦς — ἔγγεγραμμένον] in cod. Vat. haec verba praecedentibus absque interpolatione annexa sunt, et pro τοῦ μεγάλου legitur τοῦ Ἰππου. quare credibile est Codinum scripsisse, ὁ ποῦς ἐνώνυμος ὁ ἐμπρόσθιος τοῦ Ἰππου, ὃς τὸ ἀνθρωποειδὲς χαλκούργημα βραχὺ παντελῶς καὶ δεδαμένον γονυκλινὲς ἔχει, καὶ αὐτὸς σημαίνει ὅτι ἐκεῖνος ἔγγεγραμμένον. id est, *etiam equi pes laevus anterior, cui sigillum aereum virile vinctum et genuflexum inclusum est, praesignificat quae in eo inscripta sunt.* nempe respicit Codinus ad illud quod refert Nicetas Choniates p. 849 10, in anteriori sinistra ungula illius equi latuisse imagunculam consecratam viri clavo transfixi et plumbo undique cincti; quae ad conservationem urbis et prohibendas barbarorum incursiones ibi inclusa erat. cf. idem p. 858 6. de eiusmodi statuīs consecratis alias quaedam notavi. LAMB.

p. 43 v. 10. ὁ μέγας κίων] columnam coelidem Theodosii in Tauro sitam hic intelligendam esse censeo, quae ad summitatem usque intra se pervia erat, et circumcirca figuris sculptis exornata. Manuel Chrysoloras in epistola de comparatione veteris et novae Romae κίονας περιγλύφους vocat.

eius generis columnae sunt Traiana et Antonina, quae hodieque Romae visuntur. Codinus hic suo more nugatur, et figuras Romanas pro oraculis habet. LAMB.

p. 44 v. 1. *καροῦχα* et *καροῦκα* Graeco-barbare dicitur *currus*. LAMB.

p. 44 v. 17. *ἱστορίας ἐκζώδους* vocat Codinus *historias figuris expressas*. LAMB.

p. 44 v. 20. *τῶν ἀσπαζομένων*] loquitur de statuvis Constantii et Constantis post patris obitum in spem perpetuae concordiae erectis in Philadelphio, quarum supra meminit p. 43 v. 18. LAMB.

p. 45 v. 1. *ὅτι τὸ λεγόμενον*] legendum esse videtur *ὅτι εἰς τὸ λεγόμενον μῶδιον ἀρολόγιον ἦν καὶ τὸ ἕξαμον τοῦ μῶδιου*. vide quomodo verterim, et quid ea de re notaverim ad p. 65 v. 16. LAMB.

p. 45 v. 6. *κουμούλιον*] *cumulus* Latinis dicitur, quod Graeci antiqui vocant *σῶρευμα* et *ἐπίμετρον*, hoc est *quod mensurae plenae seu iustae additur*. idem apud recentiores valet *κούμουλος*. sic hoc loco, et p. 66 v. 5 *modium cumulatam* Codinus appellat *μῶδιον κουμούλιον*. LAMB.

p. 45 v. 7. *ῥιγλιον*] *ῥιγλα* vel *ῥήγλα*, quasi regula, Graecis recentioribus dicitur *radius* seu *horaryum*, quod est instrumentum quo raduntur mensurae. ita hic *μῶδιος* vel *μῶδιον ῥιγλιον* appellatur *modius radio adaequatus*. caeterum *ῥιγλιος* a *ῥιγλα* derivatur ut a *κούμουλος κουμούλιος*. LAMB.

p. 45 v. 9. *ἐχρημάτιζεν*] *χρηματίζειν* hic significat *esse*, ut supra p. 6 v. 19. de horologio autem in arcu orientali fori posito, cuius hic mentio fit, pluribus agit p. 65 v. 16. LAMB.

p. 45 v. 12. *Ἡρακλῆς ἀνακείμενος*] credo hic significari Herculis cubantis simulacrum, quod prius Romae collocatum erat in XIV regione, et postea Cpolim deductum atque in Hippodromo positum fuit, ut supra testatur Codinus p. 39 v. 19. quale autem fuerit hoc simulacrum, accuratissime describit Nicetas Choniates p. 859 ed. Bonn. LAMB.

p. 45 v. 13. *ἔνθα καὶ ποταμὸς καὶ ἀπὸ Λύκων λατρυνόμενος*] haec est lectio codicis Vaticani, quae si genuina est, legendum videtur *ἔνθα καὶ ποταμὸς ὁ ἀπὸ Λύκων προσαγορευόμενος*, hoc est, *ubi etiam fluvius est qui a lyro nomen habet*. nempe intelligit fluviolum nomine Lycum, Byzantium transeuntem, cuius infra p. 147 v. 7 meminit. eiusdem fluvii mentionem facit Cedrenus, et adversus eius exundationem Apollonium Tyaneum ait quas nescio consecrationes adhibuisse. in cod. Bavar. pro *λύκων* scriptum fuit *λευκοῦ*. quodsi haec lectio alteri praeferenda est, scribendum videtur *ἔνθα καὶ ποταμὸς ἀπὸ λευκοῦ λίθου δρώμενος*, id est, *ibidem visitur fluvius seu simulacrum fluvii ex candido lapide*. ut vero hunc locum

ita reformem, auctor mihi est Manuel Chrysoloras, qui in epistola de comparatione veteris et novae Romae tradit supra caput rivuli (scilicet Lyci), qui Cpolim perlabitur, positam fuisse statuam ex candido lapide, quae cubito videbatur inniti: καὶ ἄλλον δέ, inquit, (sc. ἀνδριάντος) ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἐκ λευκοῦ λίθου ἢ μαρμάρου, ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ διὰ τῆς πόλεως χειμάρρου, δοκοῦντος εἰς ἀγκῶνα ἀνακείσθαι. hoc ergo illud simulacrum fluvii esse puto quod nunc Codinus his verbis inquit: ἐνθα καὶ ποταμὸς ἀπὸ λευκοῦ λίθου δρώμενος. LAMB.

p. 46 v. 1. τὸν καλούμενον Βοῦν] huius loci ita meminit Ioannes Tzetzes Chil. 9 616: περὶ βοῦς δὲ ἀγορὰν ἦτοι πρὸς βοῦν τὸν τόπον. LAMB.

p. 46 v. 10. τεῖχος hic non *murum* significat, sed *castrum* seu *locum munitum*. ita Homerus Iliad. δ Thebas vocat τεῖχος Ἄρειον, et Herodotus l. 1 Sardes appellat τὸ τεῖχος τῶν Ἀυδῶν, et in oraculo Apollinis Atheniensibus dato τεῖχος ξύλινον significat *munitimentum ligneum*. saepissime in hac significatione occurrit apud Stephanum Urbibus, ut νέον τεῖχος, χαλδὸν τεῖχος, Ἀβῶνον τεῖχος, Ἡραίων τεῖχος, Γορδίου τεῖχος, παλαιὸν τεῖχος, δίδυμον τεῖχος. χαλκίον τεῖχος exponendum est *castrum aereum*. similiter apud Constantinum Porph. de admin. Imp. c. 22. LAMB.

p. 46 v. 13. τούτου χάριν λέγεται Ἐξακίονιον] ergo secundum hanc etymologiam necessario scribendam est ἔξωκίονιον: attamen in omnibus codicibus ἔξακίονιον scriptum inveni. mihi videtur hunc locum utroque modo nominatum fuisse; ἔξωκίονιον nempe et ἔξακίονιον. huiusmodi diversas nominis unius loci prolationes saepius apud Codinum observavi. sic p. 28 v. 9 unum eundemque locum appellari ait Ἀύγουστειὸν et Ἀύγουστιῶνα, et p. 84 v. 16 φακίλισθον et φουλκίλισθον, et p. 109 v. 14 ψαμαθίαν et ψευμαθίαν, et p. 117 v. 9 et 10 Ἡραίων et Ἡρίον, et p. 120 v. 9 Μαναύραν et Μαγναύραν, et p. 120 v. 10 σείσμα σῆμα et σίγμα, et p. 77 v. 3 μεσόμφαλον et μεσόλοφον, p. 127 v. 3 τὰ Ἠλου et τὰ Ἰλλου. vera autem ratio diversitatis illarum denominationum habetur apud Procopium lib. de aedificiis, ubi locum ad Anaplum, qui antiquitus πρόσχοι appellabatur, postea βρόχοι nuncupatum fuisse ait, haec subiungens: διαφθειρούσης τὰ ὀνόματα τῆς τῶν ἐπιχωρίων ἀγνοίας, hoc est *pristino nomine ignorantia incolarum corrupto*. LAMB.

p. 46 v. 17. Tetrapylum area erat quadrilatera, quatuor porticibus terminata et totidem habens portas, quamobrem Quadrivium quoque seu τετραβιον antiquitus nominatum fuit. LAMB.

p. 46 v. 18. διήρκεσεν] antiquum Tetrapylum, a Constantino magno extractum, perduravit usque ad imperium

Zenonis, cuius tempore, ut refert Evagrius § 28, *Mammianus senator novum extruxit tetrapylum*, hoc est, ut ego interpretor, antiquum de novo reaedificavit. de hoc Mammiani Tetrapyle puto Codinum loqui p. 50 v. 2: addit enim καὶ διήρκεσαν μέχρι τοῦ Θεοφίλου. ergo antiquum Tetrapylum Constantini usque ad Zenonem integrum mansit, secundum autem Mammiani usque ad Theophilum. LAMB.

p. 47 v. 11. εἰς τὸ Σίγμα] id est, in porticu semicirculari, quae a similitudine fabricae Sigma nuncupatur. Graeci antiqui sigma pingebant ut C Romanum. LAMB.

p. 47 v. 22. τὴν μυριάδρον πύργην] porta olim nuncupata μυριάδρος seu πολύανδρος hodie vocatur Hadrianopolitana, et mediana in muro terrestri locum occupat, ut refert omnium accuratissimus doctissimusque historiae Turcaicae scriptor Io. Leunclavius. in hac porta perit oppressus hominum turba Constantinus ultimus Graecorum imperator. LAMB.

p. 48 v. 3. Βεγλίον] ut βήγλην Graeci recentiores vocant vigiliam, ita etiam Vigilium Βεγλίον et Vigilantiam Βεγλεντίαν. LAMB.

p. 48 v. 3. τῆς γυναικείας] quin fuerit haec muliebris statua simulacrum Cpoleos, dubium non est: sed quomodo dicatur τὸν στέφανον κατασχῆν, aliquid habet dubitationis. an dextra extenta videbatur coronam porrigere, qualis visitur antiquae Romae in nummo Claudii? an sedens dextro brachio inflexo tenebat manu coronam genu sustentatam, ut cernitur in horto Cassiorum Roma de Dacia provincia subacta triumphans? an habebat in capite coronam galeae circumvolutam, ut spectatur in nummo Constantini magni? LAMB.

p. 48 v. 7 sq. τὸ καλούμενον Στρατήγιον — Ἰσαμένη] hic locus ita transformandus est: ἢ εἰς τὸ καλούμενον Στρατήγιον στήλη, ἢ ἐν τῇ μεγάλῳ κίονι Ἰσαμένη, ἴστιν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνοσ. Strategium Cpoli forum erat, in quo antiquitus militum duces creari solebant, ut testatur Hesychius. ἐν στρατηγίῳ, inquit, λεγομένῳ φόρῳ, ἔνθα ποτὲ οἱ στρατηγούντες ἄνδρες τὰς τιμὰς ὑπέδεχοντο. ibidem milites exercebantur, quod locus esset campestris seu planus, ut refert Codinus paulo infra, videtur ergo Strategium hoc Cpolitanum campo Martio Romae antiquae tam usu quam situ simile fuisse. Soerates hist. Ecol. 1 14 memorat Constantini magni statuam equestrem ibi stetisse: hanc ego eandem esse puto quam Codinus ait fuisse Alexandri magni et a Constantino Chrysopoli deductam atque erectam fuisse, similiter Constantinus Apolliniae Heliopolitani statuam pro sua columnae porphyreticae fori imposuit. illa autem verba, ἢ Ἰσαμένη ἐν τῷ μεγάλῳ κίονι, propterea addidit Codinus ut distingueret hanc Alexandri seu Constantini magni statuam ab alia quadam Leonis Macelli statua,

quam paulo post dicit in eodem foro collocatam fuisse et nominatam ὁ μικρὸς στρατήγιος. caeterum Codini verba, τὸ καλούμενον στρατήγιον στήλη ἐστὶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνης ἢ ἐν τῷ μεγάλῳ Ἰσλαμένῃ, praeterquam ut supra emendavi, etiam hoc modo corrigi possunt: τὸ καλούμενον στρατήγιον, ἢ στήλη ἢ ἐν τῷ μεγάλῳ κίον Ἰσλαμένῃ, ἐστὶν Ἀλεξάνδρου. familiaris admodum est Codino hic loquendi modus. sic passim τὸ Ἀνγουστειὸν, τὸ φιλοδελφίον, τὰ πιττάκια, ὁ βουῆς, praestat et pro locis in quibus illae positae sunt, promiscue accipiuntur, quare ferri quidem posterior haec emendatio potest, sed prior praeferenda est. LAMB.

p. 48 v. 10. δόξα Graecis recentioribus dicitur *stipendium* et *donativum*. inde *δογεύειν*, quod est *erogare*. LAMB.

p. 49 v. 10. Βυλεντίας] loquitur de Vigilantia sorore Iustiniani imperatoris, matre Iustini secundi. LAMB.

p. 49 v. 11. γράμματα τῶν μελλόντων] intelligendae sunt procul dubio inscriptiones basibus statuarum insculptae. LAMB.

p. 49 v. 15. φέρουσα — ἢ χειρὶ] antiquus mos est, hodieque observatur, ut novis aedificiis exstruendis primus manum admoveat cuius auctoritas structurae praestat. Sueton. in Vespasiano ipse inquit *restitutionem Capitolii aggressus rudibus purgandis manus primus admovit, ac suo collo quaedam extulit*. idem in Nerone: *in Achaia Isthmum perfodere aggressus primus rastello humum effodit et cerbula congestam humeris extulit*. in antiquis actis Latinis S. Silvestri papae I simile quid narratur de Constantino magno basilicam Vaticanam et Lateranensem erigente: *exiens se chlamyde et accipiens bidentem, terram primus aperuit ad fundamentum basilicae construendum. dehinc in numerum duodecim apostolorum duodecim cophinos plenos suis humeris suppositos baiulavit. altera vero die similiter intra palatium suum Lateranense basilicae fabricam coepit*. in actis Graecis de Lateranensis basilicae erectione prolixius agitur his verbis: *Ἰνα δὲ πᾶς καταφανὲς γένηται ἐξ ὅλης ψυχῆς αὐτὸν πεπιστευμένοι, ἐν τῷ καλαίῳ αὐτοῦ ἐν τῷ λεγομένῳ Λατινικῷ λαβὼν δίκελλαν φέκταις χειρὶν αὐτὸς πρῶτος ἤρξατο ὀρύσσειν, καὶ διαγραφὴν ποιησάμενος προσέταξεν ἐκκλησίαν οἰκοδομηθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ θεοπότην ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*. quod igitur de Vespasiano et Nerone Suetonius et de Constantino Acta S. Silvestri referunt, idem procul dubio fecit Eleutherius, quem portus ab ipso denominati structurae Constantinus magnus praefecerat, ut autem se hoc fecisse testaretur, statuam suam ibi erexit, quae dextra lignonem et sinistro humero scapulari tecto gestabat cophinam. haec illa est quam et hoc loco describit Codinus, et in libro *de aedificiis* p. 104 v. 4. σκαπούλιον vero Codinus vocat tegu-

mentum coriaceum, quo plerumque bainli contra gravitatem oneris humerum solent munire. LAMB.

p. 49 v. 19. τὸ δὲ σταυρόν] errant qui haec verba ita interpretantur ac si pro τὸ σταυρόν legatur τὸν ταύρον. loquitur enim hic Codinus de celeberrima illa cruce, quam Constantinus magnus ad similitudinem illius quam in caelo viderat, supra columnam ad septentrionalem partem sui fori erexit. passim eius mentio fit apud scriptores historiae CP. sed vide imprimis Codinum p. 28 v. 19 sqq. et p. 68 v. 8 sqq. LAMB.

p. 49 v. 20. τῆ ἀύλῃ τῆ λιθοστράτῃ] forum Constantini magni scriptores saepius per excellentiam vocant τὸν φόρον vel τὸν μέγαν φόρον. alias appellant τὸν πλακαῶν φόρον, quod planis et latis lapidibus stratum esset; vel, ut hoc loco Codinus, nuncupant τὴν ἀύλῃν τὴν λιθόστρωτον, id est *aulam lapidibus stratom*. LAMB.

p. 50 v. 2. τὰ τέσσαρα μέρη vocat quattuor factiones Circi, nempe Prasinam et Russatam, Venetam et Albatam, quarum duae priores duabus posterioribus erant contrariae. sic quattuor quidem erant diversi colores Circensium aurigarum, sed duae tantum factiones, quae sibi invicem repugnabant, quia Prasina et Russata, et contra Veneta et Albata pro una et eadem accipiebantur. secundum hanc factionum Circensium distinctionem populus quoque Cpolititanus in duas divisus erat partes, quarum una Prasino colori altera Veneto favebat. Procopius Pers. 1 οἱ δῆμοι, inquit, ἐν τῇ πόλει ἐς τε Βενέτους ἐκ παλαιοῦ καὶ Πρασίνοους διηρηγῆτο. idem in hist. arcana has duas populi factiones μοίρας vocat: τοῦ δὲ δῆμον, inquit, ἐκ παλαιοῦ ἐξ μοίρας δύο διεστηκότος μιαν αὐτὸς τὴν Βένετον ἑταιρισάμενος. Codinus eas appellat τοὺς δύο δῆμους et τὰ δύο δημοτικά μέρη et τὰ δύο μέρη τοῦ δῆμον. LAMB.

p. 50 v. 5. σωματοπράται sunt mangones, qui τὰ δουλικὰ σώματα, hoc est *mancipia*, venditant. alias vocantur ἀνδραποδοκάπηλοι, quasi μεταβολεῖς τῶν ἀνδραπόδων. Strabo eos appellat σωματεμπόρους. notandum etiam quod Codinus *mancipia* nuncupat πρόσωπα οἰκετικά. LAMB.

p. 50 v. 7. ξενών significat *hospitale* seu domum excipiendis peregrinis destinatum, qualem, ut hic Codinus refert, Theophilus imperator exstruxit in regione urbis nuncupata *Zeugmate*, loco lupanaris publici, quod ibi a Constantino magno fuerat constitutum. meminit eius rei Cedrenus t. 2 p. 107 24 Bonn. LAMB.

p. 50 v. 9. ἀνήγειρεν αὐτὸ εἰς πορνεῖον] his statim subiungenda esse videntur illa verba quae paulo inferius leguntur, ἔξωθεν δὲ τοῦ αὐτοῦ οἴκον οὐχ εὗρίσκετο ἕτερον πορνεῖον. LAMB.

p. 50 v. 12. pro ἐπὶ τοὺς κλονας legendum videtur ἐπὶ τὸν κλονα, id est apud ante memoratam columnam Veneris. ἀπόχωροι seu ἀποχωρήματα significant hic recessus vel loca secreta et a turba separata. Suetonius simili de re loquens distinctas cellas vocat: *lupanar*, inquit, in palatio constituit distinctisque et instructis compluribus cellis. διάχωροι aequè probari potest: διάχωροι enim dicuntur intervalla seu spatia interseptia. pro κουρτίων perperam scriptum fuit κουρτίων et κουρτίων. unde patet nihili esse vocabulum κουρτίον, quod unica huius mendii auctoritate nixus Meursius Glossario suo Graeco-barbaro inseruit. κουρτίνας autem vel κορτίνας Graeci recentiores vocant *vela*, quibus aliquid obtegatur. Martyrologium in pass. S. Irenes: καὶ οὕτω κρυπτόμενος ὑπὸ κορτίνας διδασκίτω γράμματα τὴν θυγατέρα ἡμῶν. ita etiam hoc loco Codinus κορτίνας appellat *vela*, quibus cellae meretricum circumdatae erant. apud Italos Gallos et Germanos hodie vulgo nuncupantur *cortinae* vela lanea vel lineae vel bombycina, quibus lecti circumcluduntur tam ad curiosos oculos quam culices arcendos. quo facilius autem eiusmodi cortinae adducantur vel diducantur, solent plerumque circellis vel annulis aereis suspendi. eidem quoque usui servisse puto istos circellos, quos cum cortinis meretricum latibula ambiisse Codinus hoc loco refert. caeterum κρικέλλος transpositione litterarum pro κικέλλος dictum est, ut κρικος pro κίκος, hoc est *circus*. in actis Graecis S. Silvestri PP. I ineditis observavi κρικέλλους vocari *annulos aereos*, in quos catena intromittitur ad observandum ostium. verba ipsa haec sunt: καὶ εὐρήσεις τὸ σπήλαιον κατέναντι, ἔνθα δὲ δράκων κοιτάζεται, ἐν ᾧ εἰσεὶ πύλαι χαλκαῖ ἔχουσαι κρικέλλους. μετὰ γοῦν τὸ κατελθεῖν σε ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐλκύσεις πρὸς ἑαυτὸν τὰς πύλας, καὶ ἐν τοῖς κρικέλλοις αὐτῶν εἰσαγάγῃς τὴν ἄλυσιν τῆς κατήνας, καὶ κλείσας ἔρεῖς etc. LAMB.

p. 51 v. 11. βασιλικούς δρόμωνας videtur vocare *naves expediti cursus*, quibus imperator utebatur, cum mari iter faceret. in cod. Vat. scriptum inveni δρομάσιν: δρομάδες autem sunt quas Sidonius *cursorias* appellat. LAMB.

p. 51 v. 14. scribendum Γαλληνοῦ: loquitur de Gallieno imperatore Valeriani filio. LAMB.

p. 52 v. 5. νεώριον, quemadmodum Latinorum *navale*, et *portum* significat et locum ubi naves fabricantur. sic Cpoli duo fuere loca nominata νεώρια, quorum unus erat portus manufactus, quem antiqua urbis descriptio *Neorium portum* vocat et fuisse tradit in regione sexta: alter fabricandis navibus destinatus erat, quem antiqua urbis descriptio *Navalia* appellat et in decima tertia regione fuisse refert. hoc loco Codinus de Neorio portu loquitur, quem ait factum fuisse a

Constantino magna. idem testatur anonymus in Collectaneis. in aliquot codicibus pro *ὁ Κωνσταντῖνος ὁ μέγας* legitur *ὁ Κώνων* vel *ὁ Κώνστανς*, et *ἱστοιχειώσατο* pro *ἱστοιχειώσατο*, et *Ἰουστίνου* pro *Ἰουστινιανού*, et *ἐμποριῶν* pro *ἐμπόριον*. LAMB.

p. 52 v. 9. *ὡς δρᾶται*] nempe ex inscriptione. LAMB.

p. 52 v. 12 sq. *ὁ δὲ οἶκος τοῦ Ἀσπάρου* — *ὁ παρακοιμῶμενος*] idem p. 67 v. 18 isdem verbis repetit, praeterquam quod pro *Ἀσπάρου* legitur *Ἀσπαρος*, utrumque enim dicitur, *Ἀσπαρ* *Ἀσπαρος* et *Ἀσπαρος Ἀσπάρου*, ut *Ἀρδάβουρ* *Ἀρδάβουρος* et *Ἀρδαβούριος Ἀρδαβουρίου*. Basilius vero, quem Codinus ait Asparis habitasse domum, accubitor fuit vel cubicularius Constantini Porphyrogeniti secundum imperantis. meminit eius Zonaras, et ipse Constantinus de administ. Imp. c. 50 et 43, ubi, item ut Codinus, refert domum, quae olim Aspari seu Asparis fuerat, Basilium accubitorem tunc temporis possedisse. eo enim loco legendum est *ὁ τοῦ Ἀσπάρου*, non ut vulgo perperam legitur, *ὁ τοῦ βαρβάρου*. similiter quinques in eodem capite vitiose editum est *τὸν τοῦ βαρβάρου οἶκον* pro *τὸν τοῦ Ἀσπάρου οἶκον*. LAMB.

p. 53 v. 3. *κάθισμα βασιλικόν* hic significat *tribunal imperatoris* in Hippodromo, ubi sedebat cum ludos spectaret Circenses. in Chronico Alexandrino aliquoties vocatur *τὸ δεσποτικὸν κάθισμα τοῦ ἑπικκοῦ*. in anonymi Collectaneis nuncupatur *ἡ βασιλικὴ καθέδρα*. Codinus aliquoties appellat *τὸ βασιλικὸν στάμα*. LAMB.

p. 54 v. 1. *τῶν δευτέρων αὐτοῦ πράξεων*] hoc est, rerum quas gessit post recuperatum imperium. LAMB.

p. 54 v. 15. *αἱ ἱστορίαι τοῦ μονολίθου*] vide supra p. 46 v. 17. LAMB.

p. 55 v. 2. *ἀγάλματα ἱστοιχειώσατο*] sensus est Apollonium Tyaneum plurimas per urbem statuas consecratas erexisse ad eius conservationem. *στοιχειοῦν* hoc loco significat *consecrare* vel mystica quadam arte concinnare seu conficere. Olympiodorus de re simili loquens vocat *ἀφιερῶν* et *τελεῖν*: *Ὁυαλίριος δέ, inquit, παρὰ τόπον παραγενόμενος μανθάνει παρὰ τῶν ἐπιχωρίων ἱερὸν τὸν τόπον εἶναι καὶ ἕξ ἀρχαίας τελεστῆς ἀνδριάντας ἐν αὐτῷ ἀφιερῶσθαι. et paulo post: καὶ ἔφη, ait, ὁ τῶν ἀνδριάντων ἐριθμὸς κατὰ παντὸς ἔθνους τελεῖσθαι βαρβάρου. ita Codinus p. 35 v. 6 *catenam*, in qua credebatur fatum seu fortuna urbis consistere, *ἱστοιχειωμένην* appellat, quasi *τετελεσμένην* seu *ἀφιερῶθεισαν*. et Nicetas Choniates eiusmodi statuas et imagines consecratas, quales hic Codinus ait Apollonium Tyaneum erexisse, *στοιχειώδη τῆς πόλεως φυλακτήρια* nuncupat. appellantur etiam *στοιχειωματικοί* qui huius generis magice consecrata simulacra componunt. LAMB.*

p. 55 v. 12. *Ἰνδικτός* et *Ἰνδικτιών* Graecis recentioribus *ἐπινέμῃσιν* seu *indictionem* significant. quae vero hic Codinus refert de indictionum principio, confirmat Ioannes Lydus libro *de mensibus* p. 122. sed nota indictionem seu *ἐπινέμῃσιν*, quae apud scriptores Graecos in usu est et cognominatur Caesarea, incepisse post Christum natum anno 312, die 24 Septembris, quo Constantinus magnus Maxentium devicit et statim post victoriam Christianis libertatem indixit, altera, quae Romana vocatur et Latinis scriptoribus usitata est, a calendis Ianuariis sequentibus inceptit. LAMB.

p. 55 v. 14. *Ἀππιανὸς Δίων τε*] ita restituendum duxi, cum perperam in codicibus scriptis legeretur *Ὀύσσπασιανὸς δὲ ἰών τε*. vide Appianum Alexandrinum l. 1 *de bellis civilibus* et Dionem l. 41, ubi prolixè narratur quam ob causam C. Iulius Caesar Dyrrachio Brundisium solus et incognitus navigare conatus fuerit, et quomodo tempestate adversa debilitatos nautarum animos sui detectione ad spem erexerit. LAMB.

p. 55 v. 15 sq. *ἀπὸ Νηκοπόλεως εἰς τὸ Δυρράχιον*] hoc falsum est. corrige igitur Codinum ex Appiani et Dionis locis, quos ipse citavit, et scribe *ἀπὸ Δυρραχίου εἰς τὸ Βερεντίσιον*. nempe Caesar ex castris, quae apud Dyrrachium posuerat, conabatur navigare Brundisium, ad transvehendos milites quos ibi cum Antonio reliquerat. LAMB.

p. 55 v. 21 sq. *γαλήνην γενέσθαι καὶ διασωθῆναι*] haec ita narret Codinus quasi sedata tempestate Caesari navigatio illa deinceps feliciter successerit; sed neque hoc verum est. nam nec saevitia tempestatis se remisit, nec navis remorum vi ulterius promoveri potuit; quare adversa puppi Caesar ad castra sua coactus fuit reverti. LAMB.

p. 56 v. 4. *στοιχεῖα* hic significant *simulacra* et *statuas*. supra p. 53 v. 10 et p. 54 v. 12 ea vocavit *σῆλας*, *θεάματα* et *ἀγάλματα τοῦ ἱππικοῦ*. LAMB.

p. 56 v. 5. *Περὶ γύστην*] anonymus in Collectaneis tradit hanc fuisse statuam virilem, capite galeato et toto corpore ignude, exceptis pudendis. si ergo pro *περὶ γύστης* legeretur *περὶ γύστως*, verisimile esset propterea hanc statuam ita denominatam fuisse, quod media velamento esset circumdata vel circumcincta. LAMB.

p. 56 v. 7—9. *ἄνοι προτιμηθήσονται τῶν ἀνθρώπων ἐν ταλαιπωρίαις ὀπίσω ἀελοουθούντων*] quid Cranus philosophus his verbis significare voluerit, explicat Ioannes Tzetzes his versibus:

*ἄνος δὲ γαλοῦς ἱππικοῦ πυνύεται
ἄμφοθεν ἐστῶς, ἐκ δὲ τῶν ὀπισθίων
ἄνθρωπος οἰκτρὸς, ζωγραφῶν τὸν νῦν βίον,*

ὡς εἶπε τὸ πρὶν Ἀττικὸς σοφὸς Κράνος.
 ἔφασι καὶ γὰρ τῷ κρατοῦντι τῷ τότε
 φεῦ συμφορᾶς, ἄνθρωπος ἦταν ὦν ὄνου.
 ἔσται χρόνος γὰρ τοῖς μεθύστερον χρόνοις
 ὅταν ὀνώδεις δυσγενεῖς καὶ ναυλῖαι
 καὶ πᾶς ἄμουσος εἰσρῦεις κτηνωδῶν
 κρείττων νομισθῇ τῶν σοφῶν καὶ κοσμίων. LAMB.

p. 56 v. 14. τῶν Ὀλυμπίων] Olympia hic pro ludis Circensibus accipiuntur. LAMB.

p. 56 v. 15. τῇ βασιλίδι τῶν πόλειων] per reginam urbium intelligit Cpolim. τὸ στοιχεῖον τῆς τύχης puto hic significare *simulacrum Fortunae urbis*, cuius passim apud Codinum mentio fit. LAMB.

p. 57 v. 7. ἵνα τί ἡ πόλις] tanta Cpolitanorum animos occupaverat ignorantia et superstitio, ut quascunque antiquas statuas pro magice consecratis haberent, earumque virtute crederent urbem suam conservari incolumem. huc igitur pertinent illa verba: ἵνα τί ἡ πόλις διὰ τούτων δοκεῖ συνίστασθαι. caeterum quae hic apud Codinum vocantur στοιχεῖα, Nicetas Choniates appellat στοιχειώδη τῆς πόλεως φυλακτήρια, id est consecrata urbis munimenta seu statuas urbis conservatrices. idem refert Latinos, postquam Cpolim expugnaverunt, inprimis evertisse celebres istas statuas consecratas, quae contra hostes vel aperta vi vel insidiis urbem oppugnantes instar muri ac valli erectae erant. LAMB.

p. 57 v. 9. Ἀσκληπιόδοτος] utraque tam Regii quam Vaticani codicis lectio vitiosa est. scribendum enim Ἀσκληπιόδοτος. hic est Asclepiodotus philosophus et medicus, qui Procli discipulus fuit et temporibus Anastasii Dicori imperatoris claruit. proluxe de eo agitur apud Photium in Excerptis ex Damascio de vita Isidori, et apud Suidam v. Ἀσκληπιόδοτος et δεισιδαιμονία. caeterum quam fuerit Proclo carus et amicus, testatur ipse Proclus in prooemio commentarii inediti in Platonis Parmenidem, quem ei dedicat his verbis: σὺ δέ, inquit, ὦ φιλοσοφίας ἐπάξιον ἔχων τὸν νοῦν καὶ ἐμοὶ φίλων φίλτατε Ἀσκληπιόδοτε, δέχου τὰ δῶρα τοῦ ἀνδρὸς τέλεα τελέως ἐν γνησιωτάτοις κόλποις τῆς ψυχῆς. exstat hodieque in bibliotheca Medicea eiusdem Asclepiodoti liber de re militari, cui titulus est Ἀσκληπιόδοτου φιλοσόφου τέχνη τακτική. divisus est in 12 capita, et incipit hoc modo: τῆς τελείας παρασκευῆς πρὸς πόλεμον διττῆς οὔσης, χειρσαίας τε καὶ ναυτικῆς, περὶ τῆς χειρσαίας τὰ νῦν λεκτέον. finis autem hic est: αὐταὶ διὰ βραχέων αἱ τοῦ τακτικοῦ καθηγήσεις, τοῖς μὲν χωρμένοις σωτηρίαν πορίζουσαι, τοῖς δὲ ἐναντιοῖς κινδύνους ἐπάγουσαι. LAMB.

p. 57 v. 16. Θεσαυρὸς θεὸς] Thesaurum deum eundem esse puto atque Mercurium, nempe divitiarum praesidem. LAMB.

p. 58 v. 16. pro *Φιλοδώρου* non dubito quin legendum sit *Φιλοχόρου*. nempe hic Philochorus Atheniensis est, anti-
quus ille et celebris historicus, qui ab Athenaeo Plutarcho
Harpocrate Eusebio et aliis passim citatur. quo autem tem-
pore vixerit et quae scripserit, plenissime refert Suidas. cae-
terum huic Codini loco debetur, quod scimus ipsum fuisse
unum ex decemviris Atheniensium nuncupatis *λογισταῖς*, qui-
bus omnes magistratu functi rationes reddebant administrationis
rei publicae. de hisce logistis seu rationum magistris vide
Harpocratem et Aristotelem Polit. 6 8, et Aeschinem in
oratione contra Demosthenem et Ctesiphontem. Latinis dicun-
tur curatores rei publicae, ut I. curator. C. de modo multar.
curator rei publicae, qui Graeco vocabulo *logista* nuncupatur,
multandi ius non habet. LAMB.

p. 58 v. 18. *Δαναία*] vera lectio est *Δαναία*. dicit Co-
dinus Iconium alias quoque appellatum fuisse *πόλιν Δαναίαν*,
nempe, ut opinor, a Perseo Danaes filio, sive quod ab eo,
quemadmodum aliqui tradunt, haec urbs condita sit, sive quod
ibi Andromedam dracone occiso a morte liberaverit. similiter
ipsum Perseum Ovidius Graecorum imitatione vocat heroem
Danaeum. LAMB.

p. 59 v. 1 sq. *ἐν τῷ μεγάλῳ λουτρῷ τοῦ Κωνσταντίνου*]
in anonymi Collectan. legitur *ἐν τῷ Κωνσταντιανῶν λουτρῷ*.
pro *Κωνσταντίνου* igitur scribendum videtur *Κωνσταντίου*. de
thermis Constantianis saepe fit mentio apud scriptores histo-
riae CP, et apud ipsum Codinum p. 93 v. 14. Suidas refert
Helladium Alexandrinum grammaticum, qui tempore Theo-
dosii iunioris vixit, scripsisse *ἔκφρασιν τοῦ λουτροῦ Κωνσταν-
τιανῶν* seu *descriptionem thermarum Constantianarum*. LAMB.

p. 59 v. 9. *Σάββα*] hic est S. Sabba abbas, qui in Pe-
laestina miro sanctitatis exemplo refulsit, et bis a patriarchis
Hierosolymitanis ad Anastasium et Iustinianum imperatores
Cpolim legatus est, ubi pro fide catholica adversus impu-
gnantes sanctam synodum Chalcedonensem strenue laboravit.
plura vide de eo in Menologiis Graecorum die 5 Decembris.
LAMB.

p. 59 v. 14. *διφορηλάτης*] loquitur de statua quadrigaria
Constantini magni, quae instar solis capite radiato efficta erat,
et dextra gestabat Victoriolam, quae pro Fortuna urbis cole-
batur. iusserat autem Constantinus ut quotannis haec eius
statua natali urbis die a civibus et exercitu in Hippodromum
ad tribunal imperatorium deduceretur atque solenni et statuto
honore afficeretur, uti etiam factum est usque ad imperium
Theodosii magni. de hac Constantini magni statua et solenni
eius deductione in Hippodromum mentionem facit Hesychius.
item Codinus p. 17 v. 16 et p. 40 v. 6. LAMB.

p. 59 v. 17. μετὰ κηρῶν] pressus ut in Chronico Alexandrino, πάντων κατεχρόντων κηρούς λευκούς, utrobique κηροί significant *cerose*, item in Actis S. Silvestri ineditis Constantinus magnus post publicatam libertatem religionis Christianae ad palatium suum dicitur revertisse μετὰ κηρῶν καὶ λαμπάδων τῆδε κἀκείσε ἀναπτομένων. LAMB.

p. 60 v. 1. ὀψικεύοντες] *comitantes*. supra p. 40 v. 7 de eadem re loquens vocat *δορυφορεῖν*, quod hic ὀψικεύειν: *δορυφορούμενον*, inquit, εἰσῆγει εἰς τὸ στάμα. proprie Graecis recentioribus ὀψικεύω dicitur idem atque Latinis *obsequor*; item ὀψικιον idem atque *obsequium*, quod etiam accipitur pro *comitatu* et *famulatio*. LAMB.

p. 60 v. 1 sq. ἕως τοῦ στάματος ἀπὸ τῶν καγκέλλων] ita p. 80 v. 17. LAMB.

p. 60 v. 6. λιμένα τοῦ Νεωρίου] sic etiam antiqua regionum descriptio Portum Neorium appellat. hoc vero, quam Codinus ibi collocatum fuisse ait, ad exemplum alterius factus erat, qui stabat in foro vocato Tauri, ut ipse testatur p. 46 v. 5. LAMB.

p. 60 v. 10. Μαυριμίου στήλη] tradunt scriptores historiae Cypolitanae Mauricium, postquam milites a chagano captos per avaritiam suam occidi permiserat, quadam nocte somniasse se ab imagine Christi supra portam aeream palatii collocata, cum tota sua familia, Phocae interimendum tradi. credo igitur, ad perpetuam istius somnii memoriam, Mauricium, apud illam imaginem Christi, suam et uxoris liberorumque statuas, instar supplicantium manibus extensis, erexisse. caeterum pro ἐν τῇ χαλκῇ ἄνωθεν τῆς θεανδρικῆς εἰκότος legendum censese ἄνωθεν τῆς χαλκῆς πηλοῖον τῆς θεανδρικῆς εἰκότος. ita Zonaras: τὸ δὲ ἕναρ εἰδοῦκε παρῆσταναι κολὸ τῶ ἄνωθεν τῆς χαλκῆς στήλης τοῦ σωτήρος Χριστοῦ ἐκτυπώματι. vel vox ἄνωθεν adverbialiter accipienda est, ut idem valeat ἐν τῇ χαλκῇ ἄνωθεν, atque ἄνωθεν τῆς χαλκῆς. ita alias pro κάτωθεν τοῦ νεοῦ τοῦ ἁγίου Μανίου, dicit ἐν τῶ νεῷ τοῦ ἁγίου Μανίου κάτωθεν. LAMB.

p. 60 v. 13 sq. αἱ δὲ λοιπαὶ — ὁ Λιγύριος] ut sensus sit integer, legendum esse videtur *φιλοσόφων δέ*, vel *φιλοσόφου δέ φασιν εἶναί τὴν βίαν*, ὡς. nomen Ligurii hic corruptum esse puto. in codice Vat. legitur αἱ δὲ λοιπαὶ δύο στήλαι αἱ ἐκτεταμέναις ταῖς χεραὶ ἐκ τῆς Θηβαίων γῆς ἦμασι. φιλόσοφος δὲ φασιν ὀλγύριος Ἑλληνικός. ad anonyma Collectanea notavi pro παρα Λιγουρίου scribendum esse παρα Ὀλυβρίου. quare etiam hoc loco forte quis legendum coniecicaret Ὀλβύριος ὁ Ἑλληνικός. sed aequè mihi Olybrius quam Ligurius ignotus est. LAMB.

p. 60 v. 14 sq. *μετά τὸ σφραγῆναι*] Vaticanae praeferenda esse videtur prior lectio. haec enim, ut opinor, est illa Persarum irruptio, cuius in vita Phocae tyranni meminit Zonaras. LAMB.

p. 60 v. 19. *ξηρίων* et *δρυεῶν* Graecis recentioribus dicitur *regio*, ut *indictio Ἰνδικίων*, *actio ἀγρίων*, *alluvio ἄλλουβιών*. in alio codice legitur *τοῦτο δὲ ἦν ἐν τῇ τῶν Περσῶν φήγιον τοῦνομα*. ubi locum aliquem peculiarem potius quam regionem significare videtur. LAMB.

p. 61 v. 7. *τούς αἰρέσεως αὐτῶν τόμους κατήσχυνεν*] cum temporibus Marciani imperatoris Eutychiani, quamvis a Chalcedonensi concilio damnati, nondum tamen quiescerent, sed auctoritatem concilii magis potentia imperatoris quam veritate fidei niti dicerent, convenit tandem inter eos atque catholicos ut utriusque partis dogmata in singulari volumine scripta et consignata simul ambo pectori S. Euphemiae martyris impingerentur et miraculosa eius diiudicatione controversia religionis finem caperet. scriptis igitur ex pacto voluminibus et pectori S. Euphemiae impositis, post triduum ipso imperatore praesente utrique ad loculum accesserunt, eoque aperto libellus Eutychianorum ad pedes martyris inventus est, catholicorum autem in manu dextra, quem porrexisse fertur imperatori et patriarchae, ad hanc historiam Codinus respiciens ait Acatum Eutychianum a reliquiis S. Euphemiae ultum ire decrevisse suae sectae scriptis illatum dedecus. *τόμοι* igitur hic significant *chartas*, in quibus Eutychianorum dogmata inscripta erant. ita Zonaras. LAMB.

p. 61 v. 15. *ἐν δὲ τῷ ναῷ*] in cod. Vat. praecedentibus haec annexa sunt, et ita concepta: *τότε* (sc. sub Leone Isaurο) *καὶ τὸ λεγόμενον Τριζῶδον τὸ εἰς τὰ κοῦφα κάτωθεν τοῦ ἁγίου Μωκίου ὑπάρχον ἐπήφθη. κοῦφα* interpretor *concaeva, subterranea*. pro *τριζῶδον* in aliquot odd. legitur *τριζέδον*. *τριζέδον* autem vel *τριζέδος* videtur significare locum unde triplex patet exitus. compositum est ut *τριόδος*, *τριχωρον*, *τριάνθος*, *τριέμβολον*, etc. confirmat hanc lectionem quod Codinus addit, in eo loco paganos olim magicas suas superstitiones exercere consuevisse. trinaris enim numerus caeremoniis magicis accommodatus censebatur. hinc illa poetae: *terna tibi haec altaria circum triplici diversa colore licia circumdo, terque haec altaria circum effigiem ducō: numero deae impare gaudet. et ista: nocte tribus nodis ternos Amarylli colores*. eandemque ob causam sacra Hecatae nocturna in trivii frequentabantur. dico igitur verisimile esse illam quoque magorum speluncam subterraneam, de qua hic Codinus loquitur, instar trivii seu *τριόδου* constructam fuisse et propterea nuncupatam *τριζέδον*. sed si pro *τριζέδον* legendum est *τριζῶδον*, videtur *τριζῶδον* signi-

ficare *statuam triformem*; cuiusmodi fuit illud *τριλιθον ἢ τριπέφαλον ζῶδιον πορφυροειδές*, cuius meminit anonymus auctor in Collectaneis Antiq. CP. ζῶδια enim Codinus passim vocat statuas et quascunque alias figuras. LAMB.

p. 61 v. 18. *καὶ τύμβοι δὲ*] cod. Vat. *ἔνθα καὶ τύμβοι Ἑλλήνων καὶ Ἀρειανῶν ὑπάρχουσι περὶ σφραγίσματα*, καὶ ἄλλα εἰς πλήθος σκηρῶματα. in aliis aliquot codd. pro *τύμβοι* *perperam* legitur *τριμβολοὶ* et *τύμβολοι*. posteriori autem hoc mendo deceptus Meursius novum finxit vocabulum *τύμβολος*, quod nec apud Graecos nec apud Graeco-barbaros scriptores reperitur. LAMB.

p. 62 v. 7. *ὅκ ἐβλάβη*] quod Codinus refert, statuam muliebrem bicipitem, sitam in porta septentrionali castris Pannoni, cunctis circum flagrantibus illaesam mansisse, rarum quidem est, sed non novum. duo eius rei exempla exstant apud Tac. Annal. 4: *adduntur*, inquit, *sententiae, ut mons Caelius imposterum Augustus appellaretur, quando cunctis circum flagrantibus sola Tiberii effigies, sita in domo Iunii senatoris, inviolata mansisset.* et statim subiungit: *evenisse id olim Claudiae Quintae, eiusque statuam vim ignium bis elapsam maiores apud aedem matris deum consecravisse.* LAMB.

p. 63 v. 2. *Ἡρόδοτος καὶ Ἰππόλυτος*] de Herodoto chronographo, quis sit, non mihi constat. Hippolyti vero, nempe Thebani, meminit Niceph. Callist. hist. Eccles. l. 2. fragmentum ex eius opere chronico decerptum exstat t. 3 Antiq. Lect. Canisii. sed pro *Ἡρόδοτος* legendum est *Ἡρωδίων*: nam Herodionem coaetaneum auctorem citat anonymus in Collect. de Antiq. Constantinop. n. 202. LAMB.

p. 63 v. 7. *τῆς τοῦ Καίσαρος ἀξιοθέτητος τιμῆς*] testantur nummi antiqui, in quibus legitur IUL. CRISPUS NOB. CAE. item Romuald. in Chron. *inter haec*, inquit, *latent causae cur iudicem gladium et destinatum in impios functionem Constantinus imperator in proprios egit effectus. nam Crispum filium suum interfecit, et Licinium filium sororis, postquam Caesares sunt creati, occidi iussit.* LAMB.

p. 64 v. 3. *οἱ ἡνίοχοι ζευξίπων*] credo fuisse statuas aurigarum Circensium, qui curru excussi perierant: paulo postea enim subiungit *αὶ δὲ καροῦχαι τῶν ἀναιρεθέντων ἡνιόχων*. caeterum *ἡνιόχους ζευξίπων* vel, ut legitur in anonymi Collect., *ἡνιόχους ἐν ζευξίποις* interpretor *aurigas agentes ζεύγος*, id est *bigas* seu *equos biuges*. ζεύξιποι autem hic dicuntur quos Graeci alias *ἵππους ζυγίλους* seu *ἔξευμένους*, Latini vero *equos iugales* nuncupant. huiusmodi duobus equis iugalibus seu iugo iunctis constabat *biga*. verum *quadriga* 4 quidem iunctis equis constabat, sed non iugalibus: nam medii tantum duo ζεύξιποι erant seu *iugales*, reliqui duo *πάρσιποι*

erant seu *ad latera iugalium utrinque funibus alligati*; quamobrem Latinis *funales* et *funarii*, Graecis *παράροος* et *παράσειρος* vocantur. LAMB.

p. 64 v. 5. *συντάλας ἀποκρηλλίσεσθαι*, hoc est, *scuticis* sive *loris caedi usque ad necem*. Hist. Miscellae auctor l. 22 vertit, *flagris occidi*. LAMB.

p. 65 v. 4. *ἡ ἱέρεια τῆς Ἀθηνῶς*] Auges sacerdotis Minervae statuum, quae in thermis Zeuxippi posita erat, memorat Christodorus poeta Anthol. l. 5. LAMB.

p. 65 v. 16. sensus est, partem fori Constantini nuncupatam *Horreum*, inde nomen habuisse quod antiquitus ibi fuisset *horreum*, cuius loco postea columnae erectae sunt et arcus orientalis fori, alias dictus *Amastriani*, supra quem horologium aereum Cyzico allatum et exemplar aereum modii cumulati, a Valentiniano instituti, et duae manus aereae hastis infixae, et ipsius Valentiniani imperatoris statua, et simulacrum aereum Fortunae urbis collocata erant. ab aereo autem modio ibi posito locus etiam *μόδιος* vel *μόδιον* appellatus fuit. *ὄρειον* vel *ὄρειον* pro *horreum*, et *μόδιος* seu *μόδιον* pro modio frequentissime occurrunt apud scriptores Graeco-barbaros. ita Suidas eadem de re loquens v. *Μαναῖμ*, οὗ inquit (sc. *Μαναῖμ στρατηγού*) *στήλη ἵστατο ἐν τῷ καλουμένῳ ὄρειῳ, ὃ ἐστὶ μόδιος* ἦν γὰρ ὄρειον, ἐνθα νῦν ἵσταται κίων πρὸ τοῦ οἴκου Κρατεροῦ. quae verba ita vertenda sunt: *cuius statua posita erat in loco nuncupato Horreo sive Modio. horreum enim fuit, ubi nunc stat columna ante domum Crateri*. caeterum quod supra dixi locum nominatum *Horreum* partem fuisse fori Constantiniani, inde elicitur quod Codinus absidem, quam ibi stetit ait, p. 68 v. 5 appellat arcum orientalem fori et p. 45 v. 2 arcum Amastriani nuncupat. LAMB.

p. 66 v. 7. *ἐν τῷ κατωγέῳ μολίῳ*] hoc est, ut ego interpretor, *in concavitate subterranea loci nuncupati modii*. *ναύτας* vero simpliciter hoc loco Codinus vocat negotiatores, qui ex Aegypto Phoenice Syria et aliis locis transmarinis frumentum Cpolim advehebant. supra p. 45 v. 7 eos appellat *ἐμπόρους*. *ἔμπορος* enim proprie significat, ut ait Ulpianus Demosthenis interpres, *τὸν πραγματευτὴν ἄνθρωπον, τὸν πλοῦντα θάλασσαν*. LAMB.

p. 66 v. 9. scribe *ἀμφοτέρους*, nempe *τοὺς λαμβάνοντας καὶ τοὺς διδόντας*. LAMB.

p. 67 v. 15. *ἄμα δὲ*] rectius cod. Vat. falso enim Codinus Asparem, quem constat patrem fuisse Ardaburii, fratrem eius appellat. sed necessitas et occasio exigit ut paulo prolixius agam de Asparis familia. Aspar igitur, quem hoc loco Codinus a Leone Macello interemptum fuisse ait, is est qui consul fuit cum Areobindo anno post Christum natum 431,

Georg. Cod. de Orig. Cp.

17

et filios habuit Ardaburium et Patricium. ex hisce Ardaburius consul fuit cum Alypio anno Christi 447, et una cum patre Aspare a Leone Macello ob affectatum imperium occisus est anno 470. Patricius vero consul fuit cum Ricimere anno 459. hunc Leo imperator Caesarem creavit anno 469, et filiam suam Ariadnem ei despondit: sequenti autem anno, patre fratreque eius occisis, ipsum a filia sua Ariadne per repudium seintotum in exsilium misit, ut testatur Nicephorus Callistus l. 15 c. 27. Ἀριάδνην, inquit, τὴν ἐκ Βηρίνης αὐτῷ γεγεννημένην, τῷ παιδί τῷ Ἀσπαροῦ Πατρικίῳ τῷ ὑπάτῳ εἰς γαμον ἐδίδου. sed ibi vel pro τῷ ὑπάτῳ legendum est τῷ ὑπατικῷ, vel videtur Nicephorus voluisse dicere, Leonem imperatorem Patricio Asparis filio eo anno filiam suam Ariadnem despondisse, quo ille consul fuit cum Ricimere. postquam vero Nicephorus Asparis et Ardaburii caedem narravit, subiungit de eodem Patricio haec verba: τὸν δὲ ἔτερον ἐκείνου (sc. Ἀσπαροῦ) υἱὸν τὸν Πατρικίον τῆς θυγατρὸς αὐτὸν διαζεύξας Ἀριάδνης, ἐκείνου μὲν ὑπερόριον ἦγε. utroque in loco interpretes Nicephori non animadvertit Πατρικίον nomen proprium esse, sed velut dignitatis vocabulum exposuit. similiter corrigendus Cedrenus, ubi vitiose legitur τῷ δὲ αὐτῷ ἔτι καὶ ὁ Ἀσπαροῦ υἱός, πατρικίος ὢν, Καῖσαρ παρὰ τοῦ Λέοντος γίνεται. tollendum est participium ὢν: nam, ut dixi, πατρικίος hic non dignitatis titulus sed nomen proprium est. itidem erratum est in his Zonarae verbis: μέχρι δὲ τέλους ἀντέχειν μὴ οἷός τε ὢν, εἰκὼν ἀνάγκη Καίσαρα ποιεῖ ἀπὸ Πατρικίου τὸν τοῦ Ἀσπαροῦ παιδα, Ἀρδαβουρίου δὲ ἀδελφόν. non dubito enim quin pro ἀπὸ πατρικίου scribendum sit πατρικίον. caeterum tradunt alii auctores Patricium non in exsilium fuisse missum, sed una cum Aspare patre et fratre Ardaburio occisum fuisse. Marcellinus Comes in Chronico: *Ind. ix, Leone Aug. iv et Probiano coss, Aspar primus patriciorum cum Ardabure et Patriciolo (lege Patricio) filiis, illo quidem olim patricio, hoc autem caesare generoque Leonis appellato, Arianus cum Ariana prole, spadonum ensibus in palatio vulneratus interit.* item auctor Chronici Alexandrini: τούτῳ τῷ ἔτι τυραννίδα μελετήσας τις (lege μελετήσαντα) Ἀσπαρα τὸν πατρικίον ὡς πρῶτον τῆς συγκλητου ἐφόρευσεν ἐν τῷ παλατίῳ ἔσω, καὶ Ἀρδαβούριον καὶ Πατρικίον τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. et Evagrius l. 2 c. 16: ἀναίρει (sc. ὁ Λέων) Ἀσπαρα τὴν ἀρχὴν αὐτῷ περιθέντα, παιδὰς τε αὐτοῦ Ἀρδαβούριον καὶ Πατρικίον, ὃν Καίσαρα πεποίηκε πρότερον. interpretes vertit: *Leo Asparem, qui imperium ei tradiderat, e medio sustulit; quin etiam filios eius Ardaburium, quem antea Caesarem creaverat, et Patricium.* ubi contra auctoris sensum dignitatem Caesaris, quam habuit Patricius, Ardaburio eius fratri tribuit. sed ita alias passim tam in anti-

quis quam recentioribus historicis duo illi Asparis filii inter se confunduntur. LAMB.

p. 68 v. 17. Ἀφροδίτης παρθένου ἱεράς] in codicis Vat. scriptum inveni Ἀφροδίτη παρθένος ἱέραος. si pro ἱέραος legeretur ἱέρακος, verisimile quodammodo esset Ἀφροδίτη et ἱέραξ nomina esse amantium, qui eodem conditi monumento ne morte quidem seiungi voluerunt. vertendum igitur esset, *Aphrodite virgo ab Hierace ne morte quidem separor.* Hierax ut nomen proprium apud Suidam et alios scriptores occurrit, Aphrodite autem in antiquo hoc alias inedito epitaphio: Καλλιτεκνον σεμνήν ὄδε τύμβος ἔχει σε Ἀφροδίτη, et in alio apud Gruter. p. 756. tertia diversa lectio istius inscriptionis haec est: Ἀφροδίτη παρθένῳ ἱερά. Venus cognominata virgo et sancta eadem est quae alias vocatur οὐρανία sive caelestis, et pro Iunone sive Luna culta fuit, ut testatur Iulius Firmicus: *nam hunc eundem, inquit, (sc. aërem) nomine Iunonis vel Veneris virginis, si tamen Veneri placuit aliquando virginitas, consecrarunt.* huc pertinet inscriptio quae legitur in Collectan. anonymi n. 194, Ἀφροδίτη Σελήνη. epitheton vero Sanctae tribuitur Veneri in antiqua inscriptione, cuius exemplar subiunxi, quia alias, quod sciam, nondum est edita:

VENERI. SANCT. MORPH.

SACRUM

TI. CLAUDIUS. TI. F. CLU. BI

MIL. LEGION. III. PARTHY

VOT. SUSCEPTO. LIBEN

L. D. D. D.

quarta demum lectio diversa haec est: Ἀφροδίτη παρθένῳ ἱερά, οὗ δὲ θαρροῦσα χωρίζομαι. videant alii an quicquam boni sensus elici hinc possit: mihi sane non videtur. LAMB.

p. 69 v. 7. συστημάτια ἐνζῶδα hoc loco significat *compages* seu *coagmenta compactitia*, quibus figurae vel insculptae vel impositae fuerunt: ζῶδια enim, ut alias dixi, Codinus passim figuras et statuas appellat. in aliis aliquot codicibus pro συστημάτια scriptum inveni συστηματία et συστρεμματία. LAMB.

p. 69 v. 10. ἀστρονόμος] additur in aliquot codicibus παρακληθεις παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. sed hoc falsum est: nam Apollonius Tyaneus sub Domitiano floruit. caetera etiam omnia, quae hic Codinus narrat de praesagiis rerum futurarum exstructis ab Apollonio Tyaneo, futilia sunt et nullius momenti. LAMB.

p. 70 v. 6. ἐν τῷ μεγάλῳ κλονι] non dubito quin hic locus ex anonymi Collectaneis ita supplendus et reformandus

sit: ἐν τῷ φόρῳ πλησίον τῷ μεγάλῳ κίονι τῷ πορφυρῷ κατὰ ἀνατολήν. LAMB.

p. 70 v. 8. Κορωνίῳ μῆλῳ] *crederet quis pro κορωνίῳ* hic scribendum esse *κοτωνείῳ*, nempe ut *κοτώνειον* Graeco-barbare idem significet atque Graecis antiquis *κυδώνιον* et Latinis *cotoneum*. sic enim videretur locus hic Cpolitanus, nominatus *Malum Cotoneum* sive *Cydonium*, respondisse illi qui fuit in sexta regione Romae antiquae et nomen habuit *Malum Punicum*, cuius meminit antiqua urbis descriptio et Suetonius in Diocletiano. verum si minus haec coniectura placet, omnino legendum est, ἐν τῷ ὄρειῳ μίλῳ, id est in *miliario aureo*. sic alibi statuum Solis describens, eam positam fuisse ait ἐν τῷ ὄρειῳ μίλῳ. quemadmodum igitur Romae in octava regione erat miliarium aureum, quod Dion l. 54 τὸ χρυσοῦν μίλιον vocat, ita etiam Cpoli, quae Romam veterem in omnibus imitabatur, in regione quarta miliarium aureum fuit, quod hoc loco μίλιον ὄρειον vocatur: nam ὄρειον vel ὄρειον Graeco-barbare dicitur *aureum*. notandum vero est Cpoli non solum ipsam columnam miliariam nominatam fuisse τὸ ὄρειον μίλιον, sed etiam totum locum circumsitum inde nomen accepisse. sic aliquoties a Codino mentio fit τῆς καμάρας τοῦ μιλίου et τῶν στηλῶν τοῦ μιλίου, hoc est, ut ego interpretor, fornicis et statuarum positarum in regione urbis vocata *ad miliarium aureum*. LAMB.

p. 70 v. 11. παραδεδώκασιν] hic desinit liber *de Statuis*, cui in omnibus codicibus statim subiungitur liber *de aedificiis*, nisi quod in duobus Vaticanis intersita est non contemnenda narratio de 7 synodis generalibus, cuius exemplum subiunxi.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΟΔΩΝ. *)

α'. Ἡ πρώτη σύνοδος γέγονεν ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας ὑπὸ τοῦ ἐν ἀγίοις Κωνσταντίνου, συνελθόντων τριακοσίων δεκαοκτὼ ἀγίων πατέρων καὶ Σιλβέστρου πάπα Ῥώμης, οἱ καθέλιον Ἄρειον, ὃς ἦν πρῶτος πρεσβύτερος Ἀλέξανδρος· τὸν γὰρ Χριστὸν ψιλὸν ἄνθρωπον εἶναι ἐβλασφήμει. Ἰβηρας δὲ τότε ἐχριστιάνισαν. ἐπὶ δὲ τούτου εἰσῆλθον τὰ λειψανα τῶν ἀγίων ἀποστόλων ἐν Κωνσταντινουπόλει. ἐβούλετο δὲ καὶ τὴν τοῦ λεγομένου χρυσαργύρου συντέλειαν ἐκκόψαι, ἣν ἀπὸ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης ἡ πόλις μετέλαβε, καὶ τὴν τελουμένην βολὴν ὑπὸ τῶν ἐξ ἀνάγκης τὴν τοῦ πραιτωροῦ ὑποκειμένων ἀξίαν, εἰ μὴ τοῦτον ταχὺ ὄν τὸ τέλος τοῦ βίου κατέλαβεν.

β'. Ἐπὶ δὲ Θεοδοσίῳ τοῦ μεγάλου γέγονεν ἡ δευτέρα σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῶν ἑκατὸν πενήκοντα ἀγίων πατέρων καὶ Δαμάσκου πάπα Ῥώμης καὶ Νεκταρίου Κωνσταν-

*) cf. Mich. Glyc. p. 502 Bonn.

τινουπόλεως καὶ Γεηγορίου τοῦ θεολόγου, κατὰ Μακεδονίου τοῦ πνευματομάχου· τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα οὐκ ἔλεγε θεὸν ἀλλ' ἀλλότριον τῆς θεότητος. ἥτις καὶ προσέθηκε τῷ ἁγίῳ συμβάλας τῆς πίστεως, οὕτως· καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ κύριον τὸ ζῶον· ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἀπετέθησαν λειψανα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἐβδόμου· ὃ δὲ Ἀττικὸς ἦν πατριάρχης ὅστις κατέθετο αὐτά.

γ'. Ἐπὶ δὲ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ γέγονεν ἡ τρίτη σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ, τῶν δ' ἁγίων πατέρων, ἐπὶ καθαιρέσεως Νεστορίου· τὸν γὰρ Χριστὸν καὶ αὐτὸς ψιλὸν ἄνθρωπον εἶναι ἔβλασφήμη. οὐ καὶ συνελθόντες ἀνεθεμάτισαν αὐτόν, καὶ τελείως ἐδίδαξε τὴν εὐδοκίαν καὶ εἰλικρινῆ καὶ τελείαν καὶ ἀμώμητον πίστιν, τὴν ἐν τριάδι θεότητα ὕμνουμένην αἰεὶ.

δ'. Ἐπὶ δὲ Μαρκιανοῦ καὶ Οὐαλεντινιανοῦ γέγονεν ἡ τετάρτη σύνοδος, ἡ ἐν Χαλκηδόνι, τῶν γ' ἁγίων πατέρων, ἐπὶ Διοντος πάπα Ῥώμης καὶ Ἀνατολίου Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ Διοσκόρου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ Εὐτύχους ἀρχιμανδριτοῦ· οὗτοι γὰρ τὴν ἐνανθρωπήσασιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρητοῦντο καὶ ἐν φαντασίᾳ τὴν σάρκα αὐτοῦ ἐμυθολόγουν.

ε'. Ἐπὶ δὲ Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου γέγονεν ἡ πέμπτη σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει, οὐ καὶ καθεῖλον Ὁριγίνην Εὐαγγέλιον καὶ Διδύμον τοὺς παράφρονας· τὰ γὰρ σώματα ἡμῶν μὴ ἀνίστασθαι ἐδυσφήμον, καὶ παράδεισον αἰσθητὸν μὴ γενέσθαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ μήτε εἶναι, καὶ ἐν σαρκὶ μὴ πλασθῆναι τοῦ Ἀδάμ, καὶ τέλος εἶναι τῆς κολάσεως, καὶ δαίμονας ἔλθεῖν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀποκατάστασιν.

ς'. Ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου Ἡρακλείου καὶ Τιβερίου υἱοῦ αὐτοῦ γέγονεν ἡ ἕκτη σύνοδος, τῶν οὐκ ἁγίων πατέρων, ἐπὶ Ἀγάθωνος πάπα Ῥώμης, κατὰ Κύρου Ἀλεξάνδρου Σεργίου Πέτρου, ἐν θέλημα ἐν μιᾷ ἐνεργείᾳ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἔχειν, καὶ μετασάρκωσιν τὸν σύνδεσμον τῆς ὀρθοδοξίας διαλάσσει θελήσαντες οἱ παράφρονες. συνῆσαν δὲ αὐτοῖς καὶ Μακάριος ὁ νομοθέτης Ἀντιοχείας καὶ Ἰσιδώρος ὁ μαθητὴς αὐτοῦ.

ζ'. Ἐπὶ δὲ Εἰρήνης τῆς μητρὸς Κωνσταντίνου τοῦ τυφλοῦ γέγονεν ἡ ἑβδόμη σύνοδος, τῶν ἁγίων τῶν πατέρων, ἐπὶ Ταρασίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ καθαιρέσεως Θεοδοσίου, παρ' οἷς ἐξέθεντο ὅροι πίστεως.

Ἐπὶ δὲ Θεοδώρου αὐτοῦ τῆς μετὰ τὸν θάνατον Θεοφίλου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, σὺν Μιχαὴλ τῷ υἱῷ αὐτῆς γέγονεν ἡ σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει τῆς ὀρθοδοξίας, ἥτις ἄδεται ἕως τῆς ἡμερῶν. LAMB.

p. 71 v. 5. per palatium μέγιστον hic intelligitur palatium imperatoris, quod statim postea vocat τὰ βασιλεία. LAMB.

p. 73 v. 14. γαστρία vel γαστέρια hic significant vasa ventrosa et patula; cuiusmodi sunt in quibus arbusculae flores

et herbae plantantur. caeterum istius monasterii meminit Zonaras. LAMB.

p. 73 v. 19. ἀππλικεύειν idem est atque Latinorum *applicare*. hic significat *deponere aliquid* seu *applicare in aliquem locum*. paulo post sumitur pro *diverti ad hospitem* seu *recipere se in hospitium*: ἔξω τοῦ παλατίου, inquit, ἠπλήκυσεν εἰς τὰ Ῥουφίνου. LAMB.

p. 75 v. 1. ἀρμαμένα καὶ κοπροθέσιον] de hac templi et reliquiarum S. Euphemiae profanatione vide hist. Misc. l. 22, ubi agitur de rebus gestis a Constantino Copronymo anno 26 imperii. caeterum pro ἀρμαμένα hic scribendum censeo ἀρμεντάριον, id est *armenarium* seu *stabulum armentorum*. sic ante Copronymum Maxentius ecclesiam S. Marcelli titulo dedicatam in armentarium mutavit, ut ibidem animalia Catabuli congregata starent, quorum servitio S. Marcellum addixit. notandum vero etiam in hist. Misc. pro *armenarium* substituendum esse *armenarium*. LAMB.

p. 75 v. 5. ἐν Λέσβῳ] in hist. Misc. legitur *apud Lemnum insulam*. item apud Zonaram τῇ νήσῳ Λήμνω. et sic anonymus in Actis S. Euphemiae apud Baron. ann. 766. credo igitur apud Codinum quoque pro Λέσβῳ scribendum esse Λήμνω. LAMB.

p. 75 v. 6. μέλλων κτίσαι] idem refert Nicephorus Callistus hist. Eccl. 8 4. LAMB.

p. 75 v. 9. εἰς τὸν φόρον] adde ex Zosimo καθ' ὃν ἡ πύλη τὸ ἀρχαῖον ἦν. φόρος enim hic non ipsum forum significat, sed locum ubi, posteaquam Constantinus ambitum urbis ampliavit, *forum maximum* sive *Constantinianum* constructum fuit. LAMB.

p. 75 v. 19. ἤδη προλαβόντες εἴπομεν] respicit ad illud quod supra dixit p. 41 v. 6 sqq. LAMB.

p. 76 v. 15. ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος] hic est Anastasius Persa monachus, qui 17 anno Heraclii imperatoris seu 627 post Christum natum, sub Chosroe Persarum rege, una cum 70 sociis martyrium consummavit. LAMB.

p. 76 v. 19. τὴν Χελώνην τὸν ἅγιον Προκόπιον] hoc est, ut alias ait, τὸν ἅγιον Προκόπιον ἐν τῇ Χελώνῃ. LAMB.

p. 77 v. 5. μεσόμφαλον seu μεσόλοφον Cyprianum puto respondisse loco antiquae Romae qui nominabatur *umbilicus Romae*. LAMB.

p. 77 v. 16. παρ' ἄλλου Οὐρβικίου] verba παρ' ἄλλου propterea addidisse puto Codinum, ut Urbicium patricium, quem sub Anastasio de re militari scripsisse ait, diversum esse ostendat ab altero illo, quem supra p. 18 v. 3 et 74 v. 4 dixit praepositum fuisse tempore Constantini magni et templum S. Iuliani aedificasse. quid vero vox βαρβάρου sibi velit, non

satis mihi constat. caeterum Urbicius patricius, de quo in praesentia Codinus loquitur, is est cuius ἐπιτήδευμα sive inventum tacticum a Nic. Rigaltio editum est. ipse enim inibi testatur se ista sub Anastasio Dicoro scripsisse: καὶ τελεία, inquit, νῦν ἔσται μετὰ Ἀρχιμήδους κάμου σοφία, ἐπὶ τοῦ καλλινίκου καὶ αὐτοκράτορος ἡμῶν Ἀναστασίου. idem alibi vocatur Orbicius, ut in Etymologico magno, ubi citatur fragmentum ἐκ τῶν Ὀρβικίου τῶν περὶ τὸ στρατεύμα τάξεων. item in titulo antiqui epigrammatis a Salmasio in notis ad Spartianum editi: εἰς βιβλίον τακτικῶν Ὀρβικίου ἀπὸ ὑπάτων. exstat hodieque Florentiae in bibliotheca Medicea omnium, ut creditur, optimus et antiquissimus codex scriptorum Tacticorum, quo inter caetera continentur duodecim libri, quibus praefixa est haec inscriptio, Οὐρβικίου τακτικά στρατηγικά. sed iidem sunt qui in Barberina et aliis bibliothecis sub nomine Μανρικίου habentur. LAMB.

p. 77 v. 20. τὰ καμίνου] supra dixit p. 46 v. 1 τὸν καλούμενον Βοῦν, seu forum nuncupatum *Bovis*, inde nomen habuisse quod κάμινος, sive fornax instar bovis formata ibi collocata esset, in qua puniebantur malefici. crederet ergo quis εἰς τὰ καμίνου idem hic esse atque illud quod antea dixit, εἰς τὸν καλούμενον Βοῦν. verum si non satis probabilis haec videtur coniectura, scribendum est εἰς τὰ καμίνια, id est, in regione ubi sunt thermae quae appellantur *Caminia*. de his thermis supra p. 14 v. 3 sqq. egit. LAMB.

p. 78 v. 1. ἀνατέρω ἐηθέντος] p. 20 v. 10. LAMB.

p. 79 v. 2. πρόκεινσα Graeco-barbaris dicuntur *processiones solennes*: ὀψικένειν vero, ut alias dixi, significat *comitari et honoris causa prosequi*. LAMB.

p. 79 v. 2. Ἀρκαδιανός] Cedrenus: ποιεῖ δέ (sc. ὁ Ἀρκαδίος) καὶ ἴδιον ἀριθμὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει, οὓς ἐκάλεσεν Ἀρκαδικούς. utrumque ergo dicitur, Ἀρκαδιανός et Ἀρκαδικός, ut Κωνσταντιανός et Κωνσταντιανός, et Θεοδοσιανός et Θεοδοσιανός. LAMB.

p. 79 v. 16. εἰς Λίμνας] ita Chron. Alexandr. p. 602 5 Bonn. eiusdem nominis castrum fuit in Messenia, cuius meminit Pausanias, et aliud in Macedonia, cuius mentionem facit Procopius *de aedificiis* l. 4: sed ibi pro λιμναι perperam legitur λιμνααί. corrigendus quoque est Marcellinus Comes, ubi de interitu Basilisci agit. *in exsilium*, inquit, *missus est in oppidulum, quod Leminis in provincia Cappadociae dicitur, trusus fame extabuit*. verisimile est pro *Leminis* scriptum fuisse *Limnetis* sive λιμνήτις, quod idem valet atque λιμναία. caeterum ubi et quomodo Basiliscus peremptus fuerit; dubium est et controversum. alii enim, ut Chronici Alexandrini auctor et Marcellinus Comes et Codinus, tradunt eum in castrum seu

oppidulum Cappadociae, nominatum *λίμνας*, in exsilium missum et intra turrim quandam istius loci fame enectum fuisse. alii eum in Cappadociam quidem relegatum fuisse aiunt, sed in itinere in mansione quadam nuncupata *Ἀκουσῶ* fuisse occisum, ut testantur Niceph. Callist. 16 8 et Evagr. 3 8. hinc patet Cedreni error, qui utramque opinionem confundit. *Λίμναι* igitur et *Ἀκουσός* sive *Κουκουσός* diversa sunt loca, non autem synonyma, ut quidam ex citatis Cedreni verbis putant colligi posse. LAMB.

p. 81 v. 10. *κατακαῦσαι*] simile quid de Rhodano praeposito et Valentiniano imperatore narratur a Cedreno t. 1 p. 544 Bonn. LAMB.

p. 81 v. 18. *τζυκανιστήριον* Graeco-barbaris dicitur, quod Graecis antiquis *σφαιριστήριον*, id est locus exercitio pilae destinatus. LAMB.

p. 82 v. 4. *τὴν νέαν ἐκκλησίαν*] ecclesiae novae B. Virginis a Basilio Macedone in palatio imperatorio exstructae elegantissima exstat descriptio in oratione Photii patriarchae CP. die eius dedicationis habita, quam integre inserendam esse putavi, quoniam hactenus edita non fuit et ad historiam Cpolititanam pertinet. LAMB. [v. supra, post *Παραστάσεις χρονιάς*, p. 194—202.]

p. 82 v. 5. *Διομήδην*] in codice Regio subiungitur καὶ τὸ Στείρον, hoc est templum SS. archangelorum cognominatum *Στείρον*. vide p. 78 v. 7. LAMB.

p. 82 v. 14. *τὴν δύναμιν αὐτῶν*] scilicet tria centenaria auri ibi abscondita esse. LAMB.

p. 83 v. 3. *τὸ δὲ τετραδίσιον*] anonymus in Collectaneis vocat τὸν τετραδίσιον ἔμβολον. notandum vero quod Codinus *ἐμβόλους* hoc loco interpretatur *στοάς* et *καμαροειδεῖς τόπους*, id est *porticus* sive *concamerata*. LAMB.

p. 83 v. 5. *διδασκαλεῖον οἰκουμενικόν* significat *academiam*, sive *gymnasium publicum*. vulgus universitatem vocat. LAMB.

p. 83 v. 22. *πολλὰς ἀρχὰς διανίσαντος*] nempe consul fuit sine collega anno p. Ch. n. 478. LAMB.

p. 84 v. 11. *καὶ φυγῶν*] haec illustrat et confirmat Marcellinus Comes his verbis: *Leontius interea rex et Illus tyrannus in Papyrio Isauriae castello capti decollatique sunt, capita eorum Cpolim allata praefixa hastilibus tabuere.* hoc factum est Dynamio et Sifidio coss a. Ch. 488. LAMB.

p. 84 v. 18. *Πανόδωρος*] huius ita meminit Georgius Syncellus: *Πανόδωρος Αἰγύπτου μοναχὸς ἱστορικός, οὐκ ἄπειρος χρονικῆς ἀκριβείας, ἐν τοῖς χρόνοις ἀκμάσας Ἀρκαδίου βασιλέως καὶ Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπισκόπου.* in uno

codice Vat. pro Πενόδαρος perperam scriptum invenī Πάνδαρος. LAMB.

p. 85 v. 3. φουκλόηστος antiquitus ille locus vocabatur ob latrones ibi suspensos seu furcis affixos: postea vero a vulgo corrupte nominatus fuit φακόςισθον, quasi ὁ τοῦ Φακᾶ ὀκίεσθος. similiter compluria alia loca Cpoli duplicia habebant nomina, ut supra notavi ad p. 46 v. 13. caeterum quod Codinus ait Constantinum magnum latrones in eo loco, ubi deliquerant, suspendisse seu in furcas fixisse, iure factum fuit secundum leg. Capitalium § Famosos D. de poenis: *famosos latrones in his locis, ubi grassati sunt, furca figendos quampluribus placuit*; quae verba ita transtulit Harmenopolus lib. 6 tit. 6: *οἱ ἐπισημοὶ λησταὶ ἐν τοῖς τόποις ἐν οἷς ἐπλημμέλησαν φουκίζονται*. Harmenopuli φουκίζειν et Codini φουκίσειν idem significat, nempe *furcae affigere*, quemadmodum etiam φούλκα et φούρκα, hoc est *furca poenalis*. sic propter confusionem litterarum λ et ρ dicitur βάλκα pro βάρκα, πλώρα pro πρῶρα, καρθηνάριος pro καρθηνάλιος. neque Graeco-barbari tantum hasce litteras confundere consueverunt, sed ipsi etiam antiqui Graeci, ut testatur Scholiastes Apollonii Rhodii: *διόπερ, ἰν-quit, ὠνομάσθη Κλάρος ἀπὸ τῶν δακρῶν· συγγενὲς γὰρ τὸ λ τῷ ρ, ὡς ὑδρηλοὶ ἀντὶ τοῦ ὑδρηροῦ*. errat igitur auctor Glossarii Graeco-barbari, qui φούλκην exponit *laqueum*, et φουκίσειν diversae ait esse significationis a φουκίζειν. utrumque enim idem significat, scilicet *suspendendo in furcam strangulare*; quod Ulpianus l. Sacriligii § 1 D. ad leg. Iuliam pecul. vocat *in furcas suspendere*, et anonymus auctor apud Suidam κρεμᾶν εἰς φούρκαν, et Cyrillus in Lexico διὰ σχοινίου φουκίσειν. idem quoque re vera significat φουκίσειν in illis Cedreni et Balsamonis verbis, quae citantur a glossographo. quod porro attinet ad alterum Cyrilli locum ἀγγόνη βρόχος καὶ πνιγμονὴ ἢ διὰ σχοινίου, ὡς φούλκα, nemo non videt Cyrillum non dicere φούλκην idem esse atque ἀγγόνην sive *laqueum*, sed voluisse dicere ἀγγόνην significare et laqueum et ipsam suffocationem, quae fit laqueo, cuiusmodi illa est qua necantur in furcas fixi. quare pro ὡς φούλκα scribendum illic est vel εἰς φούλκην vel ὡς ἐν φούλκᾳ. LAMB.

p. 85 v. 4. εἰς δὲ τὸν τόπον τῆς ἁγίας Θέκλης] in eod. Regio haec paulo diverse concepta sunt, quasi praecedentibus annexa essent: λέγουσι καὶ περὶ τῆς ἁγίας Θέκλης, ὅτι ὅτε ἤλθεν ὁ βασιλεὺς τῶν Θουρκῶν Αἰμων εἰς τὸ Βυζάντιον, ἔκοψαν οἱ Βυζάντιοι ἐκ τοῦ ἐκεῖ ὄρους κοντάρια, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ τόπος τὴν ἐπωνυμίαν. κοντάρια Graecis recentioribus dicuntur *hastae*. LAMB.

p. 85 v. 12. ἀρχιστράτηγον Graeci Michaelem archangelum vocant quasi summum caelestis militiae principem, ut testatur

Luitprandus de reb. Imp. l. 1 c. 1. caeterum Adae magistri, qui tempore Constantini magni vixit, meminit supra Codinus p. 20 v. 10. LAMB.

p. 86 v. 15. τῆς ἀνεψιάς αὐτῆς] quamvis ita in omnibus codicibus scriptis legatur, attamen dubium non est quin hoc loco scribendum sit, ut supra p. 35 v. 12, καὶ Ἀραβίας τῆς θυγατρὸς αὐτῆς καὶ Ἑλένης τῆς ἀνεψιάς αὐτῆς. Arabia filia fuit Iustini iunioris et Sophiae, Helena autem Arabiae filia fuit et Baduarii curopalatae. LAMB.

p. 86 v. 20. βύκινον et βούκινον Graeco-barbaris dicitur *buccina*. credo autem eiusdem generis locum fuisse, qui in quarta regione antiquae Romae fuisse memoratur et nomen habuit *Buccinum aureum*. LAMB.

p. 87 v. 9. τὰ δὲ καλούμενα Ὁρμισδοῦ] haec Codini verba interpretanda sunt quasi dixerit εἰς δὲ τὰ καλούμενα Ὁρμισδοῦ, id est in loco sive regione urbis nominata *Hormisdæ*. quod vero postea subiungit, Iustinianum ibi habitasse antequam imperaret, testatur etiam Procopius *de aedificiis* l. 1. LAMB.

p. 87 v. 14. Ἰουλιανοῦ λιμῆν] portus Iuliani supra quoque meminit p. 52 v. 7. perperam autem in aliquot codicibus pro Ἰουλιανοῦ legitur Ἰουστινιανοῦ: iampridem enim hic portus ante Iustiniani tempora cognomentum *Iuliani* habuit. in cod. Regio a praecedentibus haec seiuncta sunt, atque ita concepta: ὁ δὲ Ἰουλιανοῦ λιμῆν παρὰ Ἰουλιανοῦ ἐκτίσθη, ἐπεὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ᾤκει. LAMB.

p. 88 v. 11. Μαυριανοῦ] si, ut ait Codinus, ille locus a Mauricio imperatore nomen accepit, videtur pro Μαυριανοῦ scribendum esse vel Μαυρικλοῦ vel Μαυρικιανὰ vel Μαυρικιανοῦ, scilicet τόπου μέρος. item paulo post ubi legitur ὠνομάσθη ὁ τόπος Μαυριανός, scribendum videtur Μαυρικιανός. verumtamen non expresse dico quicquam mutandum esse, quia omnes codices scripti unanimiter reclamant. LAMB.

p. 88 v. 14. ἀναστάσεως] ἀναστασίας idem est: uti enim ἀπόστασις et ἀποστασία, ἐπίστασις et ἐπιστασία eandem habent significationem, ita etiam hoc loco ἀνάστασις et ἀναστασία. utramque vero nomen haec ecclesia habuit vel propterea quod collapsa fides catholica S. Gregorii Nazianzeni concionibus ibi revixerit, vel quia mulier ex alto delapsa precibus praesentium Christianorum miraculose in vitam fuerit revocata. sed prior denominationis ratio praeferranda est, quoniam ab ipso S. Gregorio in oratione ad 150 episcopos confirmatur, ubi templum illud hisce verbis alloquitur: χαίροις, Ἀναστασία μοι τῆς εὐσεβείας ἐκώνωμε· σὺ γὰρ τὸν λόγον ἡμῖν ἐξανέστησας ἐτι καταφρονούμενον, τὸ τῆς κοινῆς νίκης χωρίον, ἢ Σηλάω, ἐν ᾗ

πρῶτον τὴν σκητὴν ἐπήξαμεν. et in carmine, quo somnium suum enarrat ad illud templum pertinens:

εὐδον δὴ γλυκὺν ὕπνον, Ἀναστασίαν δὲ τ' ὄνειρος
 στήσεν ἐμοῖσι φέρων ἡματίοισι πόθοις,
 ἢ πρῶτον λόγον αἰπὺν ἐνὶ προπόδεσσι μένοντα
 ἤγαγεν ἐς κορυφὴν οὐραεῖς ἀκροτάτην.
 τούνεκ' Ἀναστασίαν μιν ἐπίκλησιν καλέουσι
 νηόν, ἐμῆς καλάμης ἔργον ἀριστοπόνου.

plura de hoc templo vide apud Cedrenum, ubi agit de Valentiniani iunioris et Leonis Macelli imperio, et apud Sozomenum 7 5 et Nicephorum Callistum 15 22 et in Graecorum Menaeis die 10 Ianuarii. caeterum in alio codice pro τῆς ἁγίας ἀναστάσεως legitur τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ῥωμῆαιας, quo probatur quod Metaphrastes, in vita S. Marciani, S. Anastasiae martyri eam ecclesiam dicatam fuisse tradit. LAMB.

p. 88 v. 15. εἰς τὰ Μαυριανοῦ] Metaphrastes et Graeci in Menaeis aiunt hoc templum Anastasiae fuisse ἐν τοῖς Δομνίνου ἐμβόλοις. LAMB.

p. 88 v. 16. Μαρκιανὸς ὁ ὄσιος] hic non est Marcianus imperator, sed oeconomus S. Sophiae, cuius memoria celebratur die 10 Ianuarii. vitam eius scripsit Metaphrastes. LAMB.

p. 88 v. 15 sq. ἐκ τῆς περιουσίας καὶ τοῦ πλοῦτου αὐτοῦ] hoc est, quod ait Nicephorus Callistus, ἰδιοῖς ἀνήγειρεν ἀναλώμασι. reicienda igitur est codicis Regii lectio: constat enim S. Marcianum pridem ante Asparis et Ardaburii necem templum S. Anastasiae aedificasse. LAMB.

p. 88 v. 17. εἰς τὰ ψῆφα] haec et quae postea sequuntur de prophetico oraculo S. Gregorii Nazianzeni de aedificatione templi S. Anastasiae, prolixè narrantur a Metaphraste in vita S. Marciani. LAMB.

p. 89 v. 1. ἀνακαινισθήσεται ὁ ναὸς οὗτος] eodem sensu videntur intelligenda esse illa verba S. Gregorii in oratione ad 150 episcopos: σύ τε ὁ μέγας ναὸς οὗτος καὶ περιβόητος, ἢ νέα κληρονομία, τὸ νῦν μέγας εἶναι παρὰ τοῦ λόγου λαβών, ὃν Ἰεβοὺς ὄντα πρότερον Ἱερουσαλήμ πεποιήκαμεν. tunc temporis enim quo S. Gregorius templum S. Anastasiae ita alloquebatur, parvum adhuc erat oratorium. sed postea secundum propheticum illius praesagium a S. Marciano in magnam basilicam mutatum fuit et a Basilio Macedone splendide exornatum. LAMB.

p. 89 v. 5. τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὸ πέλαμα] Menologium Graecorum vocat τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὴν πρὸς θάλασσαν, quod idem est. haec enim procul dubio S. Irenae martyris ecclesia est, quam Procopius sitam fuisse ait ad ostium sinus nuncupati *Cornu* et renovatam ab Iustiniano imperatore: ἐπέκεινα δέ,

inquit, κατ' αὐτὸ μάλιστα τοῦ κόλπου τὸ στόμα, Ειρήνης μάρτυρος νεὸς ἴδονται. ad differentiam huius templi S. Irenae martyris, cognominati πρὸς τὸ πέραμα sive πρὸς τὴν θάλασσαν, alterum templum a Constantino magno prope ecclesiam S. Sophiae conditum et Paci aeternae seu Christo dicatum ἢ ἀγία Ειρήνη ἢ παλαιά, id est ecclesia vetus S. Pacis, appellatum fuit. LAMB.

p. 90 v. 1. λαβοί sive λελωβημένοι dicuntur mutilati. Itali vocant *li storpiati*. sic Procopius Pers. 1 *privationem oculi* vocat λώβην τοῦ ὀφθαλμοῦ. errant enim qui λώβην tantum morbum aurium interpretantur, et λαβούς appellari aiunt qui eo morbo laborant. non mirum vero est quod Codinus ait, Sophiam Iustini uxorem domum exstruxisse mutilatis alendis destinatum, quia ipsa qua nescio corporis parte fuit mutila, ut indicat cognomentum ἢ λαβή seu ἢ λελωβημένη, quod passim ei a Codino tribuitur. LAMB.

p. 90 v. 7. πληττόμενος καὶ βιαζόμενος] licet in codicibus scriptis ita legatur, non tamen dubito quin scribendum sit πληττομέναις καὶ βιαζομέναις, nempe ut referatur ad verba praecedentia ἡμίονοις ἀγρίοις. caeterum de Martyrio S. Zotici vide Graecorum Menologium die 31 Decembris. LAMB.

p. 90 v. 9 sq. Καρπιανὸς πατρικίος ἐν τοῖς χρόνοις Κωνσταντίνου τοῦ παγονάτου. τὰ δὲ Βάσσου ἀνήγειρε Βάσσος πατρικίος ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ] in codice Regio et aliquot Vaticanis hic locus ita mutilatus est, Καρπιανὸς πατρικίος ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ etc. errant igitur qui sola istius lectionis auctoritate confisi Carpianum patricium Iustiniani temporibus vixisse et a Theodora occisum fuisse affirmant. porro Bassum patricium, cuius hic Codinus meminit, eum esse puto qui praefectus praetorio fuit Iustiniano Augusto quartum consule. LAMB.

p. 90 v. 14. ἔπνιξεν αὐτόν] hoc vero crudelitatis genus, de quo in praesentia Codinus agit, etiam in alios, praeterquam in Bassum, Theodora exercuit. describit Procopius in ἀνεκδότοις p. 100 4 Bonn. LAMB.

p. 91 v. 6. κινθήλια sive σκυνθήλια Codinus paulo post interpretatur τὰ μικρὰ κάρφια τὰ βαταλαρικά. κάρφια et κάρφια Graeco-barbari vocant *clanos*. sic in quadam Leonis imperatoris constitutione equites secum circumferre iubentur πύδικα σελιναῖα σιδηρὰ μετὰ καρφίων αὐτῶν, id est *soleas lunatas ferreas cum suis clavis*, scilicet quibus equorum ungulis suffiguntur. an forte etiam hic pro τὰ βαταλαρικά legendum est *καβαλλαρικά*? interpretor autem κάρφια *καβαλλαρικά clanos equis calceandis destinatos*. LAMB.

p. 91 v. 9. ὁ Ἀναστάσιος] haec in codice Vaticano prolixius narrantur hoc modo: ὅτι τὸν ναὸν τὸν ὄντα εἰς Κων-

σταντιανὰς τῶν ἁγίων μ' Ἀναστάσιος καὶ Ἀριάδην ἀνήγειραν. μετὰ δὲ τὸ ἐλθεῖν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου ἀνήγειραν ἕτερον ναὸν μικρὸν καὶ ἱκανόμασαν αὐτὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου. LAMB.

p. 92 v. 1. Ἀρεοβίνδου] hic Areobindus praefectus praetorio Orientis et Africae fuit, et Proiectam Iustiniani neptem uxorem habuit. LAMB.

p. 92 v. 12. Ἀρματίου] tripliciter hoc nomen scriptum inveni, nempe ἀρματίου ἀρματίου et ἀρμάτου. LAMB.

p. 92 v. 15. ἀνερχόμενος τὸν κοχλίαν] adeo vicinum erat palatium imperatorium Hippodromo, ut ex palatio in tribunal Hippodromi per scalam cochlidem ascenderetur, ut testatur Chronicus Alexandrini auctor: καὶ παλάτιον, inquit, μέγα ποιήσας πλησίον τοῦ αὐτοῦ ἱππικοῦ, καὶ ἄνοδον ἀπὸ τοῦ παλατίου εἰς τὸ κάθισμα τοῦ ἱππικοῦ διὰ τοῦ λεγομένου κοχλίου. de hac scala cochlide loquitur in praesentia Codinus et p. 112 v. 10, ubi eam vocat τὸν σκοτεινὸν κοχλίαν. ita enim undique tecta erat, ne transeuntes foris conspicerentur. eiusmodi transitus tectos et secretos Codinus in libro de structura S. Sophiae appellat διαβατικὰ σκεπαστά. de tribunali Circensi imperatoris, quod κάθισμα et στάμα βασιλικὸν τοῦ ἱπποδρομίου Graeci nuncupant, alias satis notavi. LAMB.

p. 93 v. 11. Ζεῦγμα] quae hic dicuntur de loco nuncupato Zeugmate et translatione reliquiarum S. Stephani protomartyris, confirmat Nicetas rhetor in hactenus inedita oratione de passione S. Stephani et corporis eius inventione, his verbis: προλαβούσα τὸν νουν, inquit, Ἰουλιανὴ καὶ διαπεράσασα τοῦτον εἰς τὸ ἐπιλεγόμενον σταυρεῖον, ὅθεν δὴ τὰς ἡμιόνοους ὑποξέζαντες τῷ ἄρματι καὶ τὴν ἁγίαν αὐτῷ ἐπιθέμενοι σορὸν ἤλανον ὡς ἐπὶ τὰ βασίλεια. ταύτη τοι καὶ ζεῦγμα. τὸν τόπον ἐκεῖνον ἔφασαν κατονομάσθαι. et paulo post: ἤγοντο δὲ τὰ ζῶα συντόμως, ἕως εἰς τόπον ἤλθον Κωνσταντιανὰς ὀνομαζόμενον. ἐκεῖ δὲ γενόμεναι καὶ ὡσπερ τινὶ δεσμῷ βιαίως κρατούμεναι μεταβαίνειν οὐκ ἔσχον. per τὰς Κωνσταντιανὰς thermae intelliguntur Constantianae. perperam igitur in uno cod. Vat. pro μέχρι τῶν Κωνσταντιανῶν legitur μέχρι τῆς Κωνσταντίας. vide Nicephorum Callistum 14 9. LAMB.

p. 94 v. 19. Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως] quamvis haec unanimes sit omnium scriptorum codicum lectio, attamen dubium non est quin legendum sit Θεοδοσίον τοῦ υἱοῦ Ἀρκαδίου. hic enim est Antiochus Persa et eunuchus, quem Isdigerdes Persarum rex post mortem Arcadii Theodosio iuniori curatorem submisit, ut testantur uno ore Zonaras Cedrenus Nicephorus et caeteri scriptores. eosdem vero quos in praesentia Codinus, etiam Cedrenus Antiocho titulos tribuit: τῷ ἄς ἔτι, inquit, Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχον προμησίον καὶ πατέ-

κιον, τὸν βαλουλον αὐτοῦ, παπᾶν ἐποίησε. utrobique βαλουλος Graeco-barbare dicitur monitor vel paedagogus. LAMB.

p. 95 v. 14. τὸν ναὸν τὸν μέγαν τῶν Βλαχερνῶν] templum intelligitur B. Virginis, quod in suburbio Blachernis nominato a Pulcheria Marciani uxore conditum et ab Iustino seniore et Iustiniano ampliatum et renovatum fuit. eius templi praeter Nicephorum Callistum 15 14 passim fit mentio apud caeteros scriptores historiae CP. LAMB.

p. 95 v. 16. Βλαχέρναι] Blachernae locus erat suburbanus ad ostia Euxini maris; quamobrem etiam Procopius templum B. Virginis ibi exstructum ἐπιθαλάσσιον nuncupat. triplicem vero rationem nominis affert. Codinus, primo βλαχέρναν quasi βλαχέρναν dici, quod filicibus esset consitus: βλαχρον enim aequae atque πτέρις *filicem* significat, ut testatur Phantias apud Athenaeum et scholiastes Nicandri; secundo βλαχέρναν quasi λακέρναν nominari, quoniam locus erat λακκώδης sive *lacunosus* et *palustris*. etsi quidem duae etymologiae verae non sint, verisimiles tamen sunt ob loci situm, caeterum tertia paulo obscurior est, nempe ὅτι βλάχρον τινὸς κέρμα ἦν ἐκείσε, hoc est, ut ego interpretor, *ob caedem cuiusdam Walachi*. quarta huius loci etymologia, quod a quodam ibi regnante nomen adeptus sit, inutilis est et nullius momenti, licet eam velut ex Dionysio Byzantio excerptam quidam ostentent. LAMB.

p. 96 v. 3. τὴν ἀγίαν σορὸν] vide Nicephorum Callistum 15 24 et Metaphrastem *de inventione vestis B. Virginis*. erat autem hoc templum in suburbio Blachernis. quare etiam per illa verba quae paulo post subiungit, οὗτος ἔκτισε καὶ τὸ λουμα, intelligendum esse puto τὸ λουμα τῶν Βλαχερνῶν, cuius meminit p. 51 v. 10 et p. 128 v. 1. LAMB.

p. 96 v. 10. Χρυσοβάλανδον] secundum Codini etymologiam χρυσοβάλανδον a vulgo corrupte nominatum fuisse videtur hic locus, cum antiquitus appellaretur χρυσοβαλάντιον. LAMB.

p. 97 v. 3. τὰ Λιβάρια] videtur hoc monasterium ita cognominatum fuisse, quod situm esset in loco suburbano Cpoleos, qui λιβάδιον seu *pratium* appellabatur. LAMB.

p. 97 v. 11. εἰς τὸ λεγόμενον Δεύτερον] hoc templum ab Iustiniano magno exstructum fuisse testatur Procopius *de aedificiis* 1 p. 183 13 Bonn. unde patet locum urbis nuncupatum Δεύτερον sive *secundum* non ob recuperatum Iustiniani Rhinotmeti imperium ita nominatum fuisse, ut tradit Codinus, sed pridem antea cognomentum illud habuisse. LAMB.

p. 97 v. 22. τὴν παλαιὰν καλουμένην πόρταν] de porta urbis nominata ἀντίκιμα pluribus p. 122 v. 9 sqq. agitur. LAMB.

p. 98 v. 4. τὸν ἐκτίσσε καὸν τῆς ἁγίας Ἀννης] procul dubio intelligitur templum S. Annae, quod Procopius ait ab Iustiniano in loco urbis nuncupato δευτέρῳ aedificatum fuisse. errat igitur hoc loco Codinus, et opus Iustiniani magni falso adscribit Iustiniano Rhinotmeto. LAMB.

p. 98 v. 15. Ἰωσήφ και Θεόδωρος] de S. Theodoro abate monasterii Studiani prolixè agitur in Graecorum Menaeis die 11 Novembris. eius vero frater S. Iosephus Thessalonicae archiepiscopus fuit, ut testatur Cedrenus: Θεόδωρος, inquit, ὁ ἡγούμενος τῶν Στουδίου και Ἰωσήφ ὁ ἀντάδελφος αὐτοῦ ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης. uterque eorum κανόνως composuit, id est *hymnos* sive *cantica solennia festorum*. sed notandum est S. Iosephum Theodori Studitae fratrem diversum esse a S. Iosepho diacono Antiochiae, qui itidem canonum compositione clarus est et in Menaeis Graecorum memoratur die 3 Aprilis. LAMB.

p. 99 v. 13. Σαμψῶν] quod Codinus hoc loco refert, Iustinianum imperatorem a Sampsonè miraculose sanatum fuisse, eiusque hortatu veluti pro gratiarum actione amplissimum aedificasse hospitale nuncupatum Sampsonis, confirmant unanimiter Metaphrastes in vita S. Sampsonis et Graecorum Menologia die 27 Iunii. neque minus Procopius l. 1 *de aedificiis Iustiniani* idem probat, ut contra aliorum opinionem doctissime declaravit Nic. Alemannus in notis ad Procopii ἀνέκδοτα. LAMB.

p. 100 v. 19. ἡ δὲ Δάφνη] videtur loqui de suburbio nominato *Daphne*, cuius meminerunt Evagrius Agathias et alii scriptores. caeterum quod ait Codinus moris fuisse ut quotannis calendis Ianuarii populus principibus et senatui laureas offerret, eam ob causam fiebat, quoniam laurus prodest ad sanitatem eiusque symbolum est, ut testatur Geoponicorum auctor 2 2: λέγουσι δέ, inquit, και τοῦτο περὶ τῆς δάφνης, ὅτι ὑγιείας ἐργαστήριον ἔστιν ὄθεν και φύλλα αὐτῆς ἐπεδιδοντο τοῖς ἀρχουσι παρὰ τοῦ δήμου τῇ πρώτῃ τοῦ Ἰανουαρίου μηνός. LAMB.

p. 101 v. 11. ἡ δὲ σιδηρᾶ πόρτα] quam in praesentia *portam ferream* vocat, paulo post appellat τὴν πόρταν τῶν Σοφῶν, id est *portam portus Sophiani* sive *portam Sophianam*. LAMB.

p. 103 v. 18. de Theoctisto eiusque caede vide Zonaram in Theophilo. LAMB.

p. 104 v. 4. de hac statua Eleutherii satis notavi ad p. 49 v. 15. pro κόφινον in tribus codicibus Vaticanis diversè legitur, ἐξακάνθινον ἐξακάνθηρον et ἐξακανθίλουον. sed quid ista sibi velint, non satis mihi constat. κόφινος vero dicitur vas ex virgultis, terrae portandae proprium. LAMB.

p. 105 v. 6. haec est Theophano seu Theophania, prima Leonis Sapientis coniux, cuius anniversaria memoria a Graecis colitur 16 die Decembris. de eius origine haec verba habentur in Menologio: *ὑπήρχεν ἐξ αἵματος βασιλικού, τὴν γέννησιν ἔχουσα ἐκ τῶν περιβλέπτων Μαρτινακίων, θυγάτηρ Κωνσταντίνου τὴν ἀξίαν ἰλλουστρίου καὶ μητρὸς Ἀννης ἐκ τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν ὀρωμμένης.* hinc patet *Μαρτινάκη* et *Μαρτινάκιον* non esse nomen proprium, sed commune cognomen familiae. sic Constantinus pater Theophanonis a Zonara simpliciter vocatus ὁ *Μαρτινάκιος*. LAMB.

p. 105 v. 10. *μαγκλαβίται* Graeco-barbaris vocantur *iani- tores aulae imperatoriae*, quod *μαγκλάβια* seu *claves manuales* gestare solerent. his cum nomine tum re ipsa aequivalent, qui hodieque in Italicorum principum aulis vocantur *li maz- sieri*. LAMB.

p. 105 v. 12. *Μάμαντα*] vide p. 115 v. 12 sqq. LAMB.

p. 105 v. 16. *τὰ διακονίσσης*] templum fuit B. Virginis, ut testatur Zonaras in Mauricio. LAMB.

p. 106 v. 4. *Λεωμάκελλον*] Codini opinio de ratione nominis huius loci falsa est. nam *Λεωμάκελλος* et *Λεωμακέλλιον* et *Λεωμακελλεῖον* dicitur *macellum publicum*, quemadmodum *λεῶβατος* et *λεωφόρος ὁδὸς* *via publica*. LAMB.

p. 106 v. 13. verum quidem est quod hoc loco Codinus ait, Marcianum imperatorem Anthemio filiam suam despondisse, sed falsum est quod addit, Anthemium ab eodem Marciano Romam missum atque imperatorem Occidentis constitutum fuisse. constat enim Anthemium Romam pro imperatore ablegatum fuisse Pusaeo et Ioanne coss, anno decimo imperii Leonis, qui post Christum natus est 467. LAMB.

p. 107 v. 6. *Φοίνικος*] credo intelligendum esse τὸ *τῆς Ἀνκίας νεώριον ὀνομαζόμενον φοίνικα*, cuius meminit Zonaras in Constante nepote Heraclii. LAMB.

p. 107 v. 7. *Γαινῶ*] de Gaina patricio et interitu eius ob affectatum imperium Marcellinus Comes ad ann. 395. LAMB.

p. 107 v. 15. *Κῦρος καὶ εἰς ἄλλο*] similis huic est illa acclamatio p. 41 v. 1: *Καλλίστρατος εὐτυχῆς καὶ εἰς ἄλλο πρόψαι.* caeterum in Chronico Alexandrino, ubi eadem de Cyro praefecto et Theodosio inniore narrantur, diversa habetur acclamatio: *Κωνσταντίνος ἔκτισε, Κῦρος ἀνενέωσεν.* LAMB.

p. 108 v. 5. *Ανεμοδύλιον* pyramis erat quadrilaterae insistsens basi, in cuius apice simulacrum positum erat, motu suo ventos indicans. huius meminit Nicetas Choniates p. 857 10 Bonn. Cedrenus ait nominatum fuisse *ἀνεμοθήριον*, quasi *ἀνέμων δῆριον* sive *certamen ventorum*. anonymus in Collect. n. 183 *ἀνεμοδούριον* vocat,posito ρ pro λ. similiter

μαγναύρα dicitur pro *μαγναύλα*, quasi *magna aula*, ut notat Luitprandus *de rebus Imp.* 6 3. LAMB.

p. 108 v. 16. *ζωστή]* huius dignitatis alias meminit Codinus p. 125 v. 8. LAMB.

p. 109 v. 1. *Κοντοσκάλιον]* secundum Codini etymologiam pro *Κοντοσκάλιον* legendum esset *κοντόσκελον*. sed cum constet portam hanc maritimam fuisse, verisimilius est eam *κοντοσκάλιον* sive *κοντόσκαλον* appellatam fuisse, id est *scalam parvam*. *σκάλην* enim et *σκάλιον* Graeco-barbari vocant *scalam*, per quam ad mare descenditur. eiusmodi vero scalae maritimae complures Cpoli fuerunt, ut *scala Sycaena*, *scala Chalcodonensis*, *scala arcis*, *scala Timasii* etc. caeterum *κόντος* Graeco-barbare dicitur *parvus*: sic hoc loco Codinus ait Galinum sive Agallianum a brevibus tibiis *κοντόσκελον* cognominatum fuisse. eodemque modo apud Cedrenum Stephanus scholarum occidentalium domesticus et Leo Cephalleniae praefectus ob humilitatem staturae *κοντοστέρφανος* et *κοντολέων* nuncupantur. item Theodorus Petri magistri, qui sub Iustiniano vixit, filius *κοντοχέρης* appellatus fuit, quod illi manus altera esset brevior. LAMB.

p. 109 v. 2. *τὸ πῖσμα τοῦ λιμένος]* loquitur de porta manufacto, qui proximus fuit portae Contoscalii, ut testatur eruditissimus scriptor Io. Leunclavius in *Pand. Hist. Turc.* LAMB.

p. 109 v. 4. sensus est, Constantinum Copronymum propterea monasterium ihutato pristino nomine *Ψαρελαλον* appellari fuisse, ut illuderet monachis, quod continue comederent pisces: *ψάρια* enim Graeco-barbari *pisces* vocant, et *ψαρεύειν piscari*, et *ψαροπωλεῖον forum piscarium*. simili fere cavillatione Cicero ad Atticum 1 14 Lucillum et Hortensium piscinarios appellat. LAMB.

p. 109 v. 14. Portam quam hoc loco Codinus vocat *ψαμαθίαν*, eam appellavit p. 73 v. 15 *τὴν πόρταν τοῦ Ψαμάθου*, id est *portam arenae* sive *litoris*. quemadmodum enim apud Latinos *arena*, ita etiam apud Graecos *ψάμαθος* tam ipsum *litus* quam *arenam litoream* significat. caeterum progressu temporis huic quoque portae evenit quod compluribus aliis locis, ut per ignorantiam vulgi antiquum et genuinum nomen perderet et pro *ψαμαθία* appellaretur *ψαμαθία* et *ψεμμαθία*. hinc patet rationes nominum illius portae, quas in praesentia Codinus memorat, ficticias esse et nullius momenti. praeterea notandum est non tantum illam portam cognominatam fuisse *τοῦ ψαμάθου*, sed etiam monasteria geroconia et palatia prope eam sita idem habuisse cognomen, ut supra testatur Codinus p. 74 v. 1. corrigendus igitur est Constantinus Porphyrogenitus, apud quem c. 43 de administr. *Georg. Cod. de Orig. Cp.*

Imp. pro τοῦ ψαμαδέως τὴν μονὴν scribendum est τὴν μονὴν τοῦ ψαμάδου, id est *monasterium litorale*. LAMB.

p. 110 v. 3. ἀπὸ Χαροίου] haec supra p. 47 v. 19 sqq. ipsemet prolixius enarrat. LAMB.

p. 110 v. 6. εἰ Ξυλόκερκος πόρτα] huius portae meminit Zonaras in Anastasio Dicoro. neque vero haec porta tantum *ξυλόκερκον* cognomen habuit, sed aliqua etiam muri terrestris pars ei adhaerens et caetera vicina loca, ut testatur Nicephorus Callistus 18 41: τῷ νεῷ, αἰτ, τοῦ μάρτυρος Μάμαντος, ἀγγοῦ τοῦ τείχους εἰ ξυλόκερκος ὄνομα, κατετίθησαν. LAMB.

p. 110 v. 10. τὴν καλουμένην πηγὴν] de huius templi structura et miraculoso fonte agit prolixè Nicephorus Callistus 18 25 et 26. syntagma verò quod ibidem testatur se scripsisse de miraculis ad fontem eius templi editis, hodieque manuscriptum exstat in bibliotheca Vaticana. principium illius hoc est: εἶτα πηγῆς μὲν ἕδῦ τι καὶ ψυχρὸν. caeterum in imaginem B. Virginis, quae in celeberrimo hoc templo colebatur, exstat Manvelis Philae epigramma, cuius exemplar apposui, quia alias nondum editum est.

εἰς εἰκόνα τῆς πηγῆς.

Ζωῆς ἐγὼ βλέπω σε πηγὴν, παρθένη.

πᾶσαν φλόγα βεννύεις παντὸς κινδύνου·

σὺ γὰρ ἀναψύχεις με τοῖς τεραστίοις

ἀφθαρσίας φέρουσα τοῖς κόλποις φλέβα. LAMB.

p. 111 v. 1. ἡ δὲ ἀχειροποίητος] hoc est, ut ego interpretor, ὁ ναὸς τῆς ἀχειροποίητου εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ. videtur autem hoc templum a Constantino Porphyrogenito exstructum fuisse, quo imperante cum Romano seniore, anno post Christum 944, imago Christi non manufacta ex Edessa urbe Mesopotamiae Cpolim translata est. similiter fuit etiam prope Cabalam Thraciae civitatem monasterium cognominatum τῆς ἀχειροποίητου θεοτόκου, quod imago B. Virginis ἀχειροποίητος ibi asservaretur. quodsi verum est Codinum hic de Constantino magno loqui, alia quaerenda erit interpretatio verborum ἡ δὲ ἀχειροποίητος. LAMB.

p. 111 v. 11. τῶν ἁγίων ἀναργύρων] in codd. Vat. additur τὰ βραχίος, nempe ut templum S. Cosmae et Damiani a Paulino aedificatum diversum esse appareat ab altero quod iisdem sanctis eodem tempore a Proclo patriarcha in loco nuncupato *zeugmate* exstructum fuit. LAMB.

p. 112 v. 10. τὸν σκοτεινὸν κοχλίαν] puto hic significari scalam cochlidem, per quam transibatur secreto ex Hippodromo in Palatium. vide quae supra notavi ad p. 92 v. 15. LAMB.

p. 112 v. 17. ἀπεκφάλισεν αὐτόν] Marcellinus Comes Paulinum magistrum officiorum iubente Theodosio interemptum

fuisse ait in Caesarea Cappadociae, Valentiniano V et Anatolio
coss. LAMB.

p. 113 v. 1. τὴν ἀγίαν σορὸν] duo Cpoli templa fuerunt
B. Virginis, quae cognomen habuere τῆς ἀγίας σοροῦ sive
sacri loculi. horum unum in Chalcopratitis a Pulcheria Theo-
dosii iunioris sorore exstructum fuit, ut testatur Nicephorus
Callistus 14 2 et 49 et 15 14, et terrae mota collapsum
ab Iustino curopalate et uxore eius Sophia fuit reaedificatum,
ut refert hoc loco Codinus et supra p. 83 v. 19. alterum vero
Leo Macellus in suburbio nuncupato *Blachernis* extruxit, cuius
supra Codinus meminit p. 96 v. 3 et paulo post hisce verbis,
τὸ δὲ ἀμοφόριον ἐναπόκειται ἐν βλαχέρναις, hoc est ἐν τῷ ναῷ
τῆς ἀγίας σοροῦ ἐν βλαχέρναις. de huius templi situ et stru-
ctura apposui verba Metaphrastae, quae ex antiquissimo cod.
ms bibliothecae Vallicellanae excerptae. χῶρος ἦν, inquit, πρὸ
τοῦ τείχους τοῦ ἄστεως ἐγγίξων τῷ θαλαττίῳ κόλπῳ τοῦ πέρατος.
ὄνομα Βλαχέρναι τῷ τόπῳ. θεῖος δὲ οἶκος ἀνὰ τὸν τόπον βασι-
λικαῖς δαπάναις τῇ θεοτόκῳ οἰκοδομεῖται, καὶ σορὸς ἐξ ἀργυρίου
καὶ χρυσοῦ κατασκευασθεῖσα τὸν ἱερὸν ἐκείνον θησαυρὸν ὑπο-
δέχεται· πλείστοις τε καὶ ἄλλοις ἀναθήμασι καὶ δώροις ὁ οἶκος
τιμᾶται. vide praeterea Graecorum Menologium die 2 Iulii,
et Nicephorum Callistum 15 24. LAMB.

p. 113 v. 16. τοῦ Βοσπορίου] portus Cpoli fuit in re-
gione quinta e regione Chalcedonis, qui antiquitus vocabatur
τὸ βοσπόριον, scilicet νεφῆριον seu ὁ βοσποριανὸς λιμὴν, pro-
pterea quod situs esset ad Bosporum Thracium: ita enim,
ut tradit Eustathius Dionysii scholiastes, proprie appellabatur
τὸ κατὰ Χαλκηδόνα καὶ Βυζάντιον στενόν, id est *mare angu-
stum inter Chalcedonem et Byzantium*. caeterum progressu
temporis et vulgi ignorantia genuinum illius portus nomen
βοσπόριον mutatum fuit in φωσφόριον et προσφόριον, ut te-
statur Stephanns v. βόσπορος et Ioannes Tzetzes Chil. 1 836.
ne autem primo intuitu pateret corrupta esse haec nomina et
subrepticia, utrique suam affinxere originem. nam Phospho-
rium portum dictum fuisse aiunt, quod cum Philippus Macedo
nocte illuni et pluvia urbem prope hunc portum per insidias
expugnare tentasset, fortuito lunae exortu, quam Graeci ἐκάτην
φωσφόρον nuncupant, periculum urbis civibus detectum fuerit.
Prosporium vero et Prosporianum portum vocari tradunt
ἀπὸ τῆς προσφορᾶς, quod nimirum eo magna importaretur
eduliorum copia. LAMB.

p. 113 v. 17. τὸ σιγματοειδὲς τοῦ τείχους] loquitur de
muro maritimo, LAMB.

p. 114 v. 8. Πέτρος τις πατρικίος] ad hunc plurima ex-
stant rescripta Iustiniano imperatore, sub quo bis praefectus
praetorio fuit. LAMB.

p. 114 v. 9. Βαρσαμιανόν] Procopius in Aneodotis (p. 123 14 Bonn.) Βαρσαμίην eum appellat. LAMB.

p. 115 v. 8. καστelloύν Graeco-barbaris dicitur ca-
stellis et propugnaculis aliquem locum munire. LAMB.

p. 115 v. 10. τὸν ἀρχιστράτηγον τὸν εἰς τὸν Ἀνάπλου
καὶ τὸ Σωσθένιον] de his duobus templis S. Michaelis archan-
geli eorumque situ proluxe agit Procopius l. 1 aedific., ubi
utrumque ab Iustiniano instauratum fuisse memorat, vide
Nicephorum Callistum 7 50. LAMB.

p. 115 v. 12. ἐκαίετο ἢ πόλις] incendium de quo in
praesentia Codinus loquitur, incidit secundum Marcellinum
Comitem in annum unum imperii Leonis, qui post Christum
est 465, Basilisco et Herminero coss. LAMB.

p. 116 v. 2. de hoc Daniele S. Symeonis Stylitae disci-
pulo et imitatore vide Graec. Menologium die 11 Decembris.
LAMB.

p. 116 v. 7. ὁ σθλάβος] utroque modo Graeco-barbare
dicitur, ὁ σθλάβος et ὁ σκλάβος, id est *servus*, et ἡ σθλαβία
et ἡ σκλαβία, id est *servitus*, et σθλαβοῦν et σκλαβοῦν, id est
in servitutem redigere. frustra igitur Glossarii Graeco-barbari
auctor voces ἐσθλαβώθη et σθλαβογενής ut mendosas reiecit.
in praesentia vero Codinus Damianum patricium et cubicula-
rium imperatoris Michaelis Methystae σθλαβόν sive σκλαβόν
appellat, propterea quod oriundus esset ex Solavonia sive Dal-
matia. σθλαβός ergo idem hic valet quod Σκλαβηνός vel
σθλαβηνός. LAMB.

p. 116 v. 14. Ζωτικός] erat hospitale mutilatis recipien-
dis destinatum, et dicatum memoriae S. Zotici. vide p. 89
v. 17. Italis diceretur *lo spedale dei stroppiati*. LAMB.

p. 117 v. 4. Πηλαμίδου] rectius in cod. Vat. legitur τοῦ
Πηλαμίδιου. Πηλαμίδιον enim vel πηλαμύδιον suburbium erat
maritimum, propterea ita nominatum quod pelamides pisces
numerosae ibi caperentur. in cod. Reg. simpliciter legitur
ἐν δὲ τῷ λεγομένῳ πηλαμίδιῳ. huius suburbii meminit Ce-
drenus, ubi agit de imperio Ioannis Tzimiscae. LAMB.

p. 117 v. 7. Ἡραίων] ἡραίων promontorium est Chalce-
donis, quod Stephanus vocat τὴν ἡραϊαν ἄκραν. antiquitus
vero ita nominatum fuit a fano Iunonis, quod in eo situm
erat. postea vero, prisco et genuino nomine abolito, corrupte
appellari coepit ἰεραίων, ἡρίον et ἡέριον sive ἀέριον. etymo-
logiae enim, quas Graeci recentiores corruptis hisce nominibus
attribuunt, non originales sunt sed tantum ficticiae. LAMB.

p. 117 v. 10. ἡ Ἡρίον] quod hoc loco Codinus ait,
ἡρίον appellatum fuisse illud promontorium propterea quod
cives Chalcedonenses ibi sepeliuntur, infra etiam p. 119 v. 4
repetit. eandemque nominis rationem confirmat fragmentum

ex ms quibusdam biblioth. Reg. Collect. excerptum, cuius exemplar apposui: ὅτι τὸ τῆς Χαλκηδόνης ἀκρωτήριον τὸ παλαιὸν Ἡρίον καὶ ὄν καὶ λεγόμενον (ταπεινὸν γὰρ ἦν τῆς πόλεως Χαλκηδόνης) ὁ μὲν Ἰουστινιανὸς ἀνασκάψας τὸ ὅλον ἀκρωτήριον καὶ ἀνακαθάρας τὸν τόπον βασιλεία ἔκτισε περιφανέστατα, καὶ Ἡερία ὁ τόπος μετωνομάσθη ἢ Ἄερία. sed quicquid illi dicant, neque ἡερίον neque ἡρίον genuinum et proprium huius promontorii nomen fuit, sed ἡραϊόν, ut paulo ante notavi et Stephanus testatur. LAMB.

p. 117 v. 12. locus nuncupatus Βρύας memoratur a Zonara in Theophilo: ἐπταξεν, inquit, ἐν τῷ Βρύαντι δειμασθαι ἀνάκτορα. fuit autem, ut opinor, ita nominatus unus ex septem collibus Cpolitamis. nam paulo post subiungit Codinus: ἐπειδὴν γενήσεται ἐν τῷ τοιοῦτῳ βουνῷ τῷ Βρύαντι. meminit etiam palatii in Bryante siti Constantinus Porphyrogenitus de administr. Imp. c. 51: διὰ τό, inquit, καὶ ὑπ' αὐτοῦ (sc. Βασιλείου τοῦ Μακεδόνης) κτισθῆναι τὰ τοιαῦτα παλάτια, ὁμοίως καὶ εἰς τὸ Ἐβδομον καὶ εἰς τὴν Ἡερίαν (vel ἱερείαν) καὶ εἰς τὸν Βρύαντα. sic enim ibi scribendum est pro eo quod vulgo perperam legitur, καὶ εἰς τὴν εἰρίαν καὶ εἰς τὴν βροίαν. LAMB.

p. 117 v. 13. quae Codinus hic narrat de etymologia loci nominati Βρύαντος, merae nugae sunt et fabulae aniles. in cod. Regio pro βρύας legitur βρύον. LAMB.

p. 118 v. 4. quid vox πήδημα hic significet, nondum mihi liquet. LAMB.

p. 118 v. 6. τὰ Φλωρεντίου καὶ τὰ Καλλιστράτου] utriusque mentio fit in Menologio die 31 Decembris, in Actis S. Zoticii. in cod. Reg. et aliquot Vaticanis pro Φλωρεντίου legitur Φλώρου. quae vero paulo post Codinus narrat de Paulo patriarcha, habentur apud Zonaram in imperio Irenae et filii eius Constantini. LAMB.

p. 119 v. 3. ἔδωκεν αὐτόν] διδόναι hic idem est atque κρούειν, id est affligere sive ad terram dare. sic Florus 4 2 de Caesare loquens, tribus, inquit, et viginti vulneribus ad terram datus est. et Plautus, quemcumque icero, ad terram dabo. vide notas ad p. 32 v. 6. LAMB.

p. 119 v. 8. S. Stachis, qui a B. Andrea apostolo primus Byzantii episcopus ordinatus est, meminit Nicephorus patriarcha p. 771 15 ed. Bonn. Synoell. vide praeterea Martyrologium et Menaea Graecorum die 31 Octobris et 30 Novembris, et Nicephorum Callistum 8 7. LAMB.

p. 119 v. 16. ἐκλήθη δὲ οὕτως] originatio inepta. LAMB.

p. 119 v. 19. κερατίαν sive cornutum Codinus vocat qui uxorem habet adulteram. eodem modo apud Artemidorum 2 12 uxor adultera dicitur marito fecisse oornua. refert enim quidam

uxorem ducturo, qui visus sibi fuerat arietem insidere et ab eo excuti, somniorum interpretem ita respondisse: *ἡ γυνή σου πορνύσει, καὶ κατὰ τὸ λεγόμενον πέρατά σοι ποιήσει.* idem loquendi genus apud Italos Gallos et Germanos hodieque in usu est. LAMB.

p. 120 v. 8. *ὡ Μάνα*] proprie *μάνα* Graeco-barbaris dicitur *mater*: deinde etiam accipitur pro interiectione exclamandi, ut in praesentia apud Codinum et apud Luitprandum in Legatione: *obviantes mihi, inquit, mulieres, quae prius in stuporem mentis versae Mana Mana clamabant.* originatione autem nominis Manaurae vel Magnaurae deducta ex ultimis Anastasii Dicori verbis, *ὡ μάνα ὑπὸ αἴρας ἀπόλλυμαι*, non aequè mihi probatur atque altera illa quam Luitprandus de rebus imperat. 6 3 enarrat his verbis: *est Cpoli domus palatio contigua mirae magnitudinis ac pulchritudinis, quae a Graecis, ὁ loco λ posita, Megaura vel Magnaura quasi magna aula dicitur.* LAMB.

p. 120 v. 10. de templo B. Virginis in *Sigmatæ*, et terrae motu quo temporibus Basilii Macedonis fuit deiectum, mentio fit in Menologio, 10 Ianuarii, his verbis: *τελείται δὲ ἡ σύναξις διὰ τὸν μέγαν γεγονότα σεισμόν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν (scilicet τὴν δεκάτην τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου) ἐν ἀρχῇ βασιλείας Βασιλείου, ὅτε καὶ ὁ ναὸς τῆς ὑπερωχίας Θεοτόκου, ὁ ἐν τῷ σίγματι, καὶ πολλοὶ ἕτεροι ἐκκλησίαι καὶ ἰδιωτικοὶ κατέπεσον οἰκοί.* Codinus a Menologio paulum discrepat, et collapsum fuisse ait hoc templum die nono Ianuarii, quo a Graecis anniversaria memoria S. Polyeucti colitur. quod vero subiungit pristinum eius templi cognomen *σίγμα* postea mutatum fuisse a vulgo in *σεῖσμος* et *σήμα*, satis probabile est: refert enim Plutarchus in Cimone Athenis quoque tumulum eorum, quos ruina ex terrae motu oppressit, *σεισματίαν* appellatum fuisse. LAMB.

p. 121 v. 1. *ἡ χώρα*] id est *ἡ μονὴ τῆς χώρας*. huius monasterii meminit Synodicon vetus: *καὶ τὸν ἀρχιερέαρχην Καλλινικὸν ἀπόμυκτον ποιήσας τῷ σεμνεῖω τῆς χώρας παρέπεμψε.* LAMB.

p. 121 v. 1. pro *Ἰρίσκο*s perperam in aliquot vodicibus legitur *Κρίσκο*s. similiter aliquoties erratum est apud Zonaram in Heracleo, uti etiam apud Niceph. Callist. 18 37 et 55. LAMB.

p. 121 v. 7. *παρὰ τῆς ἀδελφῆς Μαυρικίου*] Zonaras, Nicephorus Callistus et alii scriptores templum S. Mamantis, in quo Mauricius cum familia sua sepultus fuit, aedificatum fuisse referunt non a sorore Mauricii, sed Pharasmane eunucho, qui sub Iustiniano cubiculi praefectus fuit. quod vero paulo post Codinus ait Mauricio uxorem et filias eius aliquanto superfuisse, testatur etiam Nicephorus Callistus 18 41. LAMB.

p. 122 v. 5. *Μανουήλ Σαβὴλ καὶ Ἰσααὴλ*] horum mentio fit in Martyrologio Romano die 17 Iunii. sed hac tantum in parte ab eo discrepant Codinus et Menologium Graecorum, quod non Chalcedone illos martyrium consummasse tradunt, sed Cpoli in muro terrestri sive versus Thraciam sito. nam idem apud Codinum est τὸ χερσαῖον τεῖχος atque in Menologio πρὸς Θράκην τεῖχος τὸ ἐπιλεγόμενον Κωνσταντίνου. templum vero SS. martyrum Manuel Sabel et Ismael meminit alias Codinus p. 25 v. 17, ubi agit de muro terrestri. LAMB.

p. 123 v. 1. S. Diū et monasterii ab eo conditi mentio fit in Martyrologio Romano die 8 Februarii, et in Menologio Graecorum die 19 Iulii, et in Actis concilii Chalcedonensis. LAMB.

p. 123 v. 8. *ξυλινέτης* cognomen fuit Nicetae magistrī. quare etiam monasterium ab eo conditum τοῦ ξυλινέτου appellatum fuit. falso enim Codinus illud cognominatum fuisse putat a sandaliis ligneis, quibus utebantur monachae in eo inclusae. LAMB.

p. 124 v. 18. *παράθυρα* proprie dicuntur parvulae portae maioribus adiunctae, quas Graeco-barbari *παράπύργια* vocant. qua vero in significatione vox *καμψυλίνιον* hic accipienda sit nondum mihi liquet. LAMB.

p. 125 v. 1. *Σέριον*] vide Pronoprium *de aedificiis* l. 1, ubi proluxe agit de hoc templo et domo Iustiniani, quam habitavit antequam imperium adeptus est. LAMB.

p. 127 v. 2. *ἐξ οὗ καὶ ἔσχεν ὁ τόπος τὴν ἐπωνυμίαν*] hinc patet templum S. Iohannis Baptistae, de quo in praesentia Codinus agit, duplex habuisse cognomen, *Ἦλον* nempe et *Ἰλλον*, quorum hoc antiquum est et genuinum, illud suppositivum et ignorantia vulgi introductum. LAMB.

p. 127 v. 3. *ἀνώτερον*] scilicet p. 83 v. 22 sqq. LAMB.

p. 127 v. 5. de S. Theophanone, prima uxore Leonis philosophi, supra mentionem fecit p. 105 v. 6. quae vero hic narrantur de templo memoriae eius dicato, in duobus Vaticanis codicibus ita concepta sunt: τὴν τετρακοστήν ἐκκλησίαν τὴν εἰς τὰ μνήματα τῶν βασιλέων εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους, ἣν ὀνομάζομεν ἁγίαν Θεοφανῶ, Κωνσταντῖος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἀνήγγειρεν, ἐκαλλώπισε δὲ Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος πορφυρογέννητος, ὁ υἱὸς Ἀλέντος τοῦ σοφοῦ. sed verisimilius est pro Κωνσταντῖος ὁ υἱὸς etc. scribendum esse Ἀλέων ὁ φιλόσοφος ἀνήγγειρεν, ἐκαλλώπισε δὲ Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος πορφυρογέννητος ὁ υἱὸς αὐτοῦ. etiam Zonaras huius templi structuram Leonī adscribit. LAMB.

p. 127 v. 10. videtur *στουράκιον* idem hic esse atque *στῦλος* sive *columna*. item supra p. 124 v. 11, ubi *στήλην ἰσκαμένην εἰς τὸ στουράκιον* verbi *σταύριον* *columnae* *impositam*;

sed an recte, ipsemet adhuc dubito. nam *στυράκιον* pro columna nunquam alias legi. attamen ex supra citatis duobus Codini locis probabiliter quodammodo videtur colligi posse columnas appellari *στυράκια*, a similitudine ligni oblongi et rotundi hastae, quod Graeci *στυράκα* et *στυράκιον* nuncupant. LAMB.

p. 130 v. 3. *καθώς προείρηται*] nempe p. 64 v. 15 et p. 16 v. 16. LAMB.

p. 130 v. 5. *δρομικήν*] *τεμπλα δρομικά* Graecis dicuntur, quae instar Circi oblonga sunt. LAMB.

p. 131 v. 5 sq. *εἰς δὲ τὸν πέμπτον χρόνον τῆς αὐτοῦ βασιλείας*] inquiramus hic. Codinus noster quintum annum imperii ponit, Matthaëus Palmerius in Chronico dicit orsum esse aedificationem anno 31, Zonaras indictione 15, id est anno imperii eius 17. vide dissidium in historia, quod quis componat? MEURS.

p. 131 v. 6. *τὴν σφαγήν*] vide Cedrenum et Zonaram Annal. 3. MEURS.

p. 131 v. 7. *τῶν ἑξήκοντα χιλιάδων*] consentit Cedrenus. Zonaras tradit quadraginta milia, Procopius de bell. Vand. et Evagrius 4 13 tantum triginta. MEURS.

p. 131 v. 9. *Ἰππᾶτιον τὸν πατρικιον*] erat hic cognatus Anastasii imperatoris, teste Zonara. MEURS.

p. 132 v. 3. *Ἀύρηλιανού*] scribo *Οὐάληριανού*: nam Valerianus est qui captivum se Sapori Persarum regi tradidit, non Aurelianus, qui inter Cpolim et Heracleam in itinere fraude servi circumventus ab amicis trucidatus est. notum hoc historiae Romanae vel paulum modo peritis. MEURS.

p. 133 v. 10. *τὸ δὲ ὀνομαζόμενον ἅγιον φρέαρ*] Cedrenus appellat *τὸ φρέαρ τοῦ μαρτυρίου*. Constantinus de Administr. Rom. Imp. *εἰσέρχονται ἐν τῷ βήλῳ τῷ κρεμαμένῳ τὸ εἰς τὸ ἅγιον φρέαρ*. Nicetas Paphlago in vita Ignatii patriarchae Cp. *διὰ τοῦ ἁγίου φρέατος ἀνάγεται*. MEURS.

p. 133 v. 23. *τὸ πραιτώριον*] quod Iustinus imperator reparavit. exstat hac de re epigramma Paulli Silentiarii Antholog. l. 4 c. 23. MEURS.

p. 135 v. 6. *ὁ δὲ βασιλεὺς οἰκείαις χερσὶ*] augusti alicuius operis principia ipsi imperatores aut viri caeteroqui principes dabant. vides hic in aedificatione templi Sophiae de Iustiniano, et narrat de Nerone Suetonius c. 19: *in Achaia Isthmum perfodere aggressus praetorianos pro concione ad inchoandum opus cohortatus est, tubaque signo dato primus rastello humum effodit et corbula congestam humeris extulit*. MEURS.

p. 135 v. 8. *τὸν ἅγιον Ἰωάννην*] *τεμπλα Ioannis Baptistae Cpoli duo*, hoc in Strobelo, illud in Macedonianis; quo-

rum unum magna ex parte reparavit Basilius, alterum a fundamentis extruxit. Cedrenus. MEURS.

p. 135 v. 8. τὸ ὄρολογεῖον] quod condidit Iustinianus anno imperii 7. auctor Cedrenus. MEURS.

p. 137 v. 5. τῶν γυναικίτων] erat hoc palatium imperatricis. Zonaras Annal. 3. MEURS.

p. 137 v. 23. τῷ βαπτιστήρι] errant interpretes, qui *Baptisterium* vertunt: debuissent in templo *Ioannis Baptistae*. ipse hic noster supra: καὶ ἔκτισε τὸν ἅγιον Ἰωάννην, τὸν ὄντα εἰς τὸ ὄρολογεῖον, τὸν λεγόμενον βαπτιστήρα. Cedrenus: καὶ εὐξάμενι πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου μετῆλθεν εἰς τὸν μέγαν βαπτιστήρα. MEURS. ἐν τῷ βαπτιστήρι, id est ἐν τῷ εὐκρηρῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστήρος sive τοῦ Βαπτιστοῦ. nihil apud Codinum frequentius reperitur hoc loquendi genere. βαπτιστήρ autem Graecis recentioribus pro βαπτιστής dicitur, ut ποιητῆρ pro ποιητής et κτιστήρ pro κτιστής. errant igitur qui hoc loco et supra p. 135 v. 9 idem esse credunt βαπτιστήρ atque βαπτιστήριον. LAMB.

p. 140 v. 12. ἐγγλιασμένοι σὺν μολίβδῳ] perperam antea legebatur ἐγγλισμένοι. Hesychius ἐγγλιασθαι exponit ἐμφύνα. LAMB.

p. 140 v. 14. ὀρθομαρμάρωσιν Codinus vocat *incrustationem marmoream parietum*, et ὀρθομαρμαροῦν *parietem marmore incrustare vel crustis marmoreis obducere*. LAMB.

p. 141 v. 1. κισσήρινος] id est κισσηρώδης sive *pumiceus*. antea legebatur κισσάρινος, quasi κίσσινος, hoc est *hederaceus*. LAMB.

p. 141 v. 11. πηγανουσίων] anonymus in Collectaneis statuæ Veneris meminit, quam factam fuisse ait ἐκ μαρμάρου πηγανουσίου. utrobique πηγανούσιον idem mihi videtur significare atque πηγανῶδες, hoc est *quod rutæ colorem refert*. LAMB.

p. 142 v. 7. κιβώριον] mysticam ciborii interpretationem tradit Germanus in Hist. Eccles.: τὸ κιβώριον ἐστὶν ἔνθα ἐστὶν ἡ σταύρωσις, ἀντὶ τοῦ τόπου ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Χριστός. ἐγγὺς γὰρ ὁ τόπος καὶ ὑπὸ βόθρος ὅπου ἐτάφη. ἀλλὰ δια τὸ ἐν συντομίᾳ ἐμφερεσθαι τὴν σταύρωσιν καὶ τὴν ταφήν καὶ τὴν ἀνάστασιν Χριστοῦ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τέτακται. et quae sequuntur. MEURS.

p. 142 v. 7 sq. τοὺς κίονας καὶ τὰ στήθεα τοῦ θυσιαστηρίου] Germanus ita mystice interpretatur loco citato: κίονα ἦτοι τὰ στήθεα τὰ διαχωρίζοντα τὸ βῆμα ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ εἰσερχομένου εἰς προσευχήν. τὸ δὲ ἔσωθεν, ἦτοι τὸ βῆμα, δηλοῖ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, εἰς ὃ καὶ μόνοι οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ μετ' αὐτῶν εἰσιεσι. MEURS.

p. 142 v. 22. χρόνου] videtur χρόνιον idam hic esse atque ἐνιαύσιον sive ἀπαιων: χρόνος enim apud Codinum et alios eius generis scriptores passim sumitur pro anno. πάντων vero, ut alias notavi, tributum significat, quod victoribus a devictis solvitur: ita in praesentia Codinus χρόνιον πάντων τῆς Αἰγύπτου vocat tributum, quod quotannis Aegyptus pendebat imperatori Iustiniano, nempe 365 centenaria, cuiusmodi olim Constantino magno Sapores Persarum rex solverat. respicit autem ad illud quod supra scripsit p. 20 v. 9. nota etiam quod, uti ibi, ita hic quoque Saporem appellat Σάβαρον pro Σαβάρην vel Σαπάρην. LAMB.

p. 143 v. 6. τῆς πύλης] corrigo τῆς στήλης. Cedrenus. et rectius infra κτισμένης παρ' αὐτοῦ τῆς στήλης τοῦ ἀγούστειῶνος. MEURS.

p. 143 v. 6. τοῦ Ἀγούστειῶνος] in codice scripto legitur τοῦ ἀγούστειου, quod idem est. errant autem qui pro τῆς πύλης hic legendum existimant τῆς στήλης. per portam enim Augustei intelligitur porta maior templi S. Sophiae, ante quam area Augustalis erat sive forum nominatum Ἀγούστειον sive Ἀγούστειῶν, palatio imperatoris, curia senatus aliisque praecelsis aedificiis cinotum. vide notas ad p. 28 v. 10. notandum praeterea τὴν πύλην τοῦ Ἀγούστειου eandem esse quam paulo post βασιλικὴν sive regiam nuncupat. media enim erat maiorque ecclesiae porta. haec vero regiae vocantur. LAMB.

p. 143 v. 14—16. ἀπὸ γὰρ — κεφαλοκονίων] quid re vera sibi haec verba velint, nondum satis intelligo. attamen aliquanto verisimilius me ea interpretatum esse scio quam antea factum fuit. verti enim quasi post verbum ἐπαίνετο inserta esset particula coniunctionis καί, et pro τῶν κόσμων καὶ λαγορικῶν legeretur τῶν κόσμων μαρμαρίων vel μαρμαρίων. per ornamenta autem marmorea hic intelligo τὰς ὀρθομαρμαρίσεις seu incrustationes marmoreas parietum, quas ex parte inauratas fuisse superius dixit. LAMB.

p. 143 v. 16. τῶν κεφαλοκονίων] ea sunt capitula columnarum. viri docti male interpretantur πρᾶσιπυας κοίμηντας. Cedrenus appellat κιονόκρανα. MEURS.

p. 143 v. 18. ὁ νεοταρικὸς κύλιος] de Trullo loquitur. LAMB.

p. 143 v. 20. Ἰουστίνος] Cedrenus et Zonaras tribuunt Iustiniano. MEURS.

p. 143 v. 22. συντελεῖται τὸν ἀξιοθαύμαστον ἄμβωνα] Zonaras Annal. 3: ἡ πεσοῦσα τὸ τε κενώριον τῆς ἀγίας τράπεζης καὶ αὐτὴν τὴν ἐπαίνην ἀγίαν τράπεζαν καὶ πὸν ἄμβωνα συντέλει. MEURS.

p. 145 v. 7. χρόνους ὑνῆ] extractum haec templum est anno 22 Iustiniani, qui fuit Christi 543. adde has 458: in-

oides in millesimum et primum. sed cave haec Codini esse verba putes: sunt enim illius e quo haec noster descripsit; qui longe certe infra ista tempora vixit, puta sub Palaeologis, ut initio diximus. nos tamen hoc volumus explicare, ne quem temere implicaret. MEURS.

p. 145 v. 13. τῶν δημοτικῶν δύο μερῶν] id est Prasinis et Venetis. haec duo μέρη intelligit etiam Suidas in στήλην et τριβουνάλιον. Latini veteres factiones dicebant. Diaconus in Mauritio partes extulit, recentiorum Graecorum more: *Germanus autem mittit ad Sergium demarchum Prasinæ partis, ut auxiliaretur sibi gratia imperandi, repromittens se partem Prasini honoraturum.* MEURS.

p. 146 v. 18. εἰς προέλευσιν τῶν ἁγίων ἀποστόλων] fiebat haec processio 2 die paschatis. Cedrenus: τῇ δὲ δευτέρᾳ τοῦ ἁγίου πάσχματος ἀπελευθεύσα ἡ βασίλισσα ἐπὶ τῇ κατὰ τύπον γενομένη προέλευσει εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους δαίλης προήλαθεν ἐν δγγήματι χρυσῷ ἐποχουμένη τέσσαρσιν ἵπποις. MEURS.

p. 147 v. 1. καὶ ἕως μὲν ὧδε] operae pretium esse duxeram huic narrationi de structura templi S. Sophiae corollarii instar adiacere duplicem delineationem, quarum una ichnographiam eius repraesentat, altera autem formam eius exteriorem. utriusque participem me fecit nobilissimus atque eruditissimus vir Cassianus a Puteo. verum mutato consilio in aliud tempus differre placuit. LAMB. [v. ad Pauli Silentiarii Descriptionem S. Sophiae.]

p. 147 v. 2. προεῖρηται] supra p. 17 v. 2. LAMB.

p. 147 v. 3 sq. ἐκκλησίαν — κτισθεῖσαν παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης] huius templi mentio fit etiam in disput. Gregentii cum Urbano: πῶς δὲ αὐτὸς ἐκ' ἐκείνων τὸν ναόν, ὃν ἐδίδατο ἡ βασίλισ Ἑλένη, μετακίσεις τὴν ἀξίαν; conversum est in patriarcheum ab Amurathe capta Opeli. testis Phranzes Chronico. § 19. MEURS.

p. 147 v. 7. τὸν Λύκον] de fluviolo Lyco Byzantium transeunte supra quaedam notavi ad p. 45 v. 13. LAMB.

p. 148 v. 1 sq. ἐνθρονιάσῃ τὸν ναόν] de hac consecrandorum templorum more diximus in Gloss. nostro in voce ἑγκαίνια. MEURS.

p. 148 v. 13. ὁ μέγας Κωνσταντῖνος] de Constantino Porphyrogenito loquitur, qui, ut supra dixit p. 127 v. 5 sqq., sacellum S. Theophanonis templo SS. apostolorum adiunctum exaedificavit. vide praeterea quae de S. Theophanone prima apud Leonem philosophum notavi ad p. 105 v. 6. LAMB.

p. 150 v. 17 sq. ἐν τῷ δωδεκάτῳ χρόνῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἔκτισε τὴν Κωνσταντινούπολιν] quo sensu haec dicantur, ipse supra exponit his verbis: περαιωθέντος οὖν, inquit, τοῦ ἐνδεκάτου ἐνιαυτοῦ τοῦ αὐτοῦ βασιλείας (sc. Κωνσταντίνου τοῦ

μεγάλου) και ἀρχὴν λαβόντος τοῦ δωδεκάτου ἔτους ἐπεχειρήσεν τὴν Βύζαντος πόλιν κτίσειν. LAMB.

p. 151 v. 17. scribe δ ἀπὸ σιλεντιαρίων. sic inscriptio antiqua:

IULIUS. FELIX. VALENTINIANUS. V. C. ET
EX SILENTIARIO. SACRI PALATII COM
CONSISTORII. COM. DOM.

ratio autem nominis silentiariorum in excerptis ex Ioannis Lydi libro *περὶ ἀρχῶν πολιτικῶν* habetur *). LAMB.

p. 152 v. 1. δ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας] scilicet πιστῆς. LAMB.

p. 152 v. 15. κα'] scribendum esse videtur κη', ut legitur apud Nicephorum patriarcham. LAMB.

p. 153 v. 5. ἀτραμτινός] scribe ἀδραμυτηνός. sic in nummo Heliogabali apud virum illustrem Franciscum Gothofredum *ΑΔΡΑΜΥΤΗΝΩΝ* legitur. attamen dicitur etiam *Ἀτραμτινός*, ut testatur Stephanus. LAMB.

p. 153 v. 13. ἔτη ιε'] scribendum esse videtur ἔτη ε' vel ἔτη δ μήνας ια'. LAMB.

p. 153 v. 17. Νικήφορος δ Σελευκίος] item in libro de statutis eum vocat *Σελευκηνόν*. LAMB.

p. 154 v. 7. κατὰ τὸ ε' ἔτος] coepit imperare cum matre anno Christi 841. ergo hic scribendum *στμθ'*. LAMB.

p. 154 v. 11. δ μὲν η'. ἔττος ιθ'] scribendum esse videtur *μόνος ἔτη ιθ'*, vel *οἱ μὲν ιη', ἔττος δὲ ιθ'*, hoc est, *imperavit, ut quidam tradunt, annos 18, vel ut alii, 19*. LAMB.

p. 154 v. 12. *στξε'*] scribendum esse videtur *στξζ'*, id est 6397. nam si ab hoc numero detrahas annos 5508, quot Graeci numerant a creatione mundi usque ad Christum, remanet annus Christi 889, quo imperare coepit Leo Sapiens. LAMB.

p. 154 v. 21. Romani senioris Novella *περὶ προτιμήσεως*, cuius hic Codinus meminit, illa est quae in iure Graeco-Romano primum locum obtinet, atque ita incipit: *θεσπίζομεν ἐν πάσῃ πόλει και χάρα ἀπὸ τῆς παρελθούσης α' ἰνδικτιῶνος, ἐν τῷ *σνλ'* ἔτει ἐκ τοῦ καιροῦ τοῦ λιμοῦ*. eandem alia eiusdem tituli Novella confirmavit Nicephorus Phocas, quae incipit: *θεσπίζομεν τὴν περὶ τῶν προβεβασιλευκότων ἐκτεθεῖσαν νομοθεσίαν διενεργεῖν*. LAMB.

p. 155 v. 3. τὴν παρελθοῦσαν πρώτην ἰνδικτιῶνα] haec ita supplenda sunt: *τὴν παρελθοῦσαν πρώτην ἰνδικτιῶνα τοῦ *σνλ'* ἔτους*. LAMB.

*) immo de Mensibus p. 11. vide Has.[†] prolog. p. XLVIII.

p. 155 v. 5. ἐπεκύρωσεν] Novella, qua Constantinum Porphyrogenitum Romani senioris Novellam περὶ τῶν ὑπειστροχομένων δυνατῶν confirmasse ait Codinus, illa est quae incipit παρὰ πολλῶν ἀνεμάθειν. LAMB.

p. 155 v. 6. ὁ Δεκαπολίτης] dubium non est quin hic loquatur Codinus de Theodoro Decapolita patricio et quaestore, quem plerasque Novellas a Constantino Porphyrogenito editas composuisse constat. earum prima sic inscribitur: περὶ τῶν στρατιωτικῶν ἦν ὑπηγόρευσε Θεόδωρος πατρικίος καὶ κοιμιστῶρ ὁ Δεκαπολίτης. similiter reliquae inscribuntur, praeterquam quod pro Θεόδωρος perperam legitur Θεόφιλος et Θεοδοσίος: nam certum est tres illas Novellas Constantini ab uno eodem Theodoro Decapolita compositas fuisse, cuius hic Codinus mentionem facit. erravit etiam interpres, qui κοιμιστῶρ ὁ Δεκαπολίτης vertit quaestor Decapoleos, quoniam ὁ Δεκαπολίτης cognomentum est, a patria desumptum, ut Τριπολίτης. caeterum quid illud ἐν τῇ λυ' significet, nondum mihi liquet. LAMB.

p. 155 v. 7—9. οὐκ ἀπὸ τοῦ — εἰς ὄν] hunc locum ita reformandum esse censeo: οὐκ ἀπὸ τῆς πρώτης ψηφίζονται ἰνδικτιῶνος τοῦ ζυλς' ἔτους, ἀλλ' ἀπὸ τῆς α' ἰνδικτιῶνος τοῦ ζυλ' ἔτους, ἦτοι τοῦ καιροῦ τοῦ λιμοῦ, εἰς ὄν. sed utrum recte emendaverim necne, intelliges, ubi introspexeris secundam Novellam Constantini Porphyrogeniti, et primam atque secundam Romani senioris. notes etiam posteriora illa Codini verba, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πρώτης ἰνδικτιῶνος, respondere verbis secundae Novellae Constantini, quae subiunxi: περὶ δὲ τῶν ἀπὸ τῆς α' ἰνδικτιῶνος, ἦτοι ἐκ τοῦ καιροῦ τοῦ λιμοῦ μέχρις ἡμέρας τῆς ἡμετέρας ἀναγορευσίως, ἀδιαφόρως etc. LAMB.

p. 156 v. 9. τὴν δὲ νεαράν] Basilii autem Porphyrogeniti Novella, cuius hic Codinus meminit, illa est quae incipit ἐπειδὴ περὶ τῆ βασιλεία μου. LAMB.

p. 158 v. 20 sq. τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν βασιλέως] hinc liquet auctorem huius chronici sive indicis imperatorum Cpolitanoz vixisse sub Manuele Comneno: quae ergo deinceps sequuntur a recentiori adiuncta sunt. LAMB.

p. 160 v. 20. τῇ μεγάλῃ θαλάσσῃ] sic hodieque pristino nomine deperdito Euxinus pontus vocatur *il mare maggiore*. LAMB.

p. 161 v. 16. τῆς Μάκρης] *Macram* recentiores Graeci vocant, quae antiquitus *Stagira* nominabatur. testis est Nicetas Choniates p. 595 1 ed. Bonn. LAMB.

p. 164 v. 9. Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνός] asservatur in bibliotheca Eminentissimi Card. Francisci Barberini codex ms *Tacticorum*, in cuius folio quodam vacante quidam Demetrius Leontarus, cuius codex ille fuit, notavit natales liberorum suorum, inserta mentione de die obitus Ioannis Cantacuzeni his

verbis: ἐν ἑκτῇ ἡμέρᾳ, μῆνας α', ἐγεννήθη Ἄννα Λασκαρίνα Λεονταρίνα ἡ ἐμὴ θυγάτηρ ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ κα', τὰ εἰσόδια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἡμέρᾳ δευτέρᾳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αἰοιδίμου βασιλέως τοῦ διὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθέντος Ἰωσήφ μοναχοῦ. obiit ergo, si fides habenda est huic supputationi, anno Christi 1411, die 20 Novembris. sed an potius illa verba intelligenda sunt de Ioanne Palaeologo Andronici iunioris filio, quem pariter ut Ioannem Cantacuzenum Codinus ait factum fuisse monachum, assumpto Icoasaphi nomine? LAMB.

p. 165 v. 9. χαλάστρα hic significat *desolationem, destructionem*. sic in Corona pretiosa χαλασμένος exponitur *destructus, καταργημένος*. LAMB.

p. 165 v. 12. δυνατοῦ ὄντος] his in plerisque codicibus subiungitur carmen iambicum domini (nam sic illud κυροῦ explicandum est, non autem *Cyri*, quasi esset nomen proprium) Theodori Prodromi, de patriarchis Cypolitanis, quod in delineatione apparatus historiae Byzantinae editum est. incipit ἀρχιθύτης πρώτιστος ἐν πόλει μέγας. hoc finito sequitur eiusdem Georgii Codini liber *de dignitatibus et officiis magnae ecclesiae et aulae Cypolitanae*, qui iampridem doctorum virorum opera illustratus separatim in lucem prodiiit. LAMB.

INDEX GRAMMATICUS.

- ἀγαθοδότης 17, 1.
 ἀδελφοποιητός 107, 2. 133, 18.
 ἀδιοίκητος 80, 11.
 ἀκοντίας κομήτης 15, 20.
 ἀκροπολίτης 23, 13.
 ἀκρωτηριακά μέρη 29, 11.
 ἀλαθῆτως 55, 4.
 ἄλογον 84, 18.
 ἀμβλωπιάζειν 184, 22.
 ἀμυνητί 61, 2.
 ἀνακαθαρίζειν 83, 18. 89, 12.
 ἀνακλᾶν 155, 2 et 9.
 ἀναλόσως i. ε. τακéis 94, 14.
 ἀναχωματισμός 104, 6.
 ἀνδροεικέλον 39, 6. 69, 14.
 ἀντιζίας 37 in nota.
 ἀντιζουκίειν 37, 8.
 ἀντιζηλεῖν 34, 19.
 ἀντιτύκτης 144, 6 et 16.
 ἀντιπροσώπως ὁρᾶντες ἀλλήλους
 9, 2.
 ἀπλημεύειν 73, 19. 74, 9 et 11.
 ἀπληγτα 74, 5.
 ἀπόχωροι 50, 12.
 ἀπόψε 21, 7.
 ἀργυρένδυτος 144, 19.
 ἀργυροέλατος 66, 15.
 ἀριδήλιος 10, 9.
 ἀρμαμέντα 75, 1. 114, 18.
 ἀρμαμενταρεῖον 115, 1.
 ἀρσικοί πόδες 20, 1.
 ἀσκεῖν 97, 10.
 ἀσκεπής 131, 2.
 ἀστρονόμον 61, 16.
 ἄτρον 28, 3.
 αὐταρχία 8, 4.
 βαγόλαι 167, 17.
 βαλουλος 94, 19.
 βήσαλον 136, 12. 140, 17.
 βίγλη 179, 13.
 βίκιον 30, 11.
 βλάχρον 95, 16.
 βοοθυσία 193, 5.
 βουλιγίδιον 139, 5.
 γάβος 22, 17.
 γεμάτος 81, 4.
 ἐγένετο τὸν βασιλεία ἀθυμεῖν 138,
 18.
 τὸ γενικόν 19, 1.
 γονυκλιτής 39, 7. 43, 8.
 γοργοσειδής 34, 16.
 γυρίζειν 119, 20.
 γύρωθεν 41, 9. 50, 3. 135, 2.
 δεητικά πιττάκια 36, 5.
 διάφωτος 139, 21.
 δίδωσιν i. ε. πλήττει 185, 19.
 119, 3.
 ἐδιοικήθη ἡ γυνή 81, 7.
 διολισθέν 71, 7.
 δρομικός 17, 3. 64, 12. 73, 8 et 10.
 130, 5. 147, 3.
 δωδεκάζωδον 16, 18. 65, 2.
 ἑβδομάριος 36, 4.
 ἐγγλιασμένοι 140, 12.
 ἐγχόρηγος 22, 17.
 εἰκονοκαστής 98, 17.
 εἰς β. νομίσματα ἀνήσατο τὸν τό-
 πον 88, 13. 99, 8. 134, 6.
 ἐμβάλαι 175, 4.
 Ἑλλαδικός 86, 1.
 ἔμπνομα 40, 15.
 ἐνζωδος 19, 8. 44, 17. 60, 3.

- ἐνθήκη 19, 7.
 ἐνθρονιάζειν 148, 1 et 7.
 ἐνίστατος 54, 16.
 ἔξαμον 45, 1. 66, 10.
 ἐξέματα 180, 19.
 ἐξόδιον 47, 1.
 ἔξοδος 142, 22.
 ἐπαρχῶν τὸν φόρον 28, 15.
 ἐπιβαρῦς 95, 2.
 ἐπίλοιπος 53, 2.
 ἐπικυροῦν 83, 20. 93, 4. 96, 6.
 99, 2. 102, 14. 122, 4. cf.
 προσκυροῦν.
 ἐπισκοπεῖν 71, 3. 188, 2. 189, 22.
 ἐπιστατεία ἑπάτων 12, 7.
 ἐπτάσκαλος 76, 20.
 ἐργοδόσιον 21, 20. 74, 16. 118, 12.
 ἐργοστάσιον 21, 20 in nota.
 ἑσπτή 108, 16. 125, 8.
 ἧμασι 20, 4. 47, 14. 48, 2. 53, 1,
 10 et 15. 60, 13. 142, 17. 176, 3,
 192, 2.
 ἧμέναι 192, 15.
 ἧλατο i. q. ἧλασεν 184, 13.
 ἧλιακός 86, 5.
 ἧλιοκέφαλος 176, 10.
 ἧσηχῆσας 118, 11.
 θαρρεῖν 189, 20 et 22.
 θαυματίον 30, 3.
 θαυματικοί 35, 18.
 θαυμάτιον 31, 9.
 θέσις ἀστρονομική 30, 5.
 θηριόδεικτης 167, 5.
 θηροκόμος 39, 13.
 θησαντες 80, 16.
 θρησκευμάτα 16, 14.
 θρονίζειν 89, 15.
 ἰδικόν 19, 2.
 ἰκράμα 139, 22.
 ἰνδαλμα 176, 17. 177, 16.
 ἰκπόσωνος θεός 169, 18.
 ἰστορεῖν 37, 12. 77, 9. 176, 17.
 ἰστορία λίδιναι 46, 8.
 καγμελλοθύριον 131, 18.
 καθαρῶζειν 28, 16. 31, 4.
 κάθισμα 134, 4.
 κάλαμοι διψήντες 16, 7.
 κάμνειν βήσαλα 140, 17.
 κάμπος 26, 4.
 κανδήλα 36, 17.
 κανόνων ποιηταί 98, 15. 123, 15.
 καρὰβιτζιν 80, 15. 81, 17.
 καρβονοσυμπάρη 80, 8 in nota.
 καρούχα 44, 1. 64, 7. 168, 2.
 καστελλοῦν 115, 8.
 καταφαιδρόνειν 127, 13.
 κατήριον 35, 6 et 10.
 κατηρηκαμένον 11, 17.
 κελλίον 142, 14.
 κερκτέμβολον 119, 15.
 κερκτίας 119, 19.
 κέρκος 110, 8.
 κεφαλοκίονια 143, 16.
 κιβούριον 117, 11.
 κροθήλιον 91, 6.
 κλειδόμενον 35, 6.
 κλειδάσας 139, 12.
 κοιτωνάριος 115, 4.
 κόλυμβος 19, 7.
 κόρη 23, 9. 41, 7.
 κομμούλιον 45, 6. 66, 5.
 κομπαρία 80, 8.
 κομπάριον 81, 4 et 14.
 κούντουρον 37, 5.
 κουροκαλάτισσα 92, 2 in nota.
 κουρτίνας 50, 13.
 κουροειδής 34, 13. (κουροειδής
 176, 11.)
 κρικέλλοι 50, 13.
 κρίζειν 21, 18. 22, 4. 23, 8.
 κτίσται μηχανικοί 20, 17.
 κυρβαλικός 144, 11.
 κωδικέλλιος 180, 11.
 κωδικέλλος 40, 18.
 κωλόβιον 137, 3.
 λαγαρινά 143, 16.
 λεηλατίζειν 161, 1.
 λεπτοειδής 34, 14. 176, 12.
 λευκοφόρος 137, 11. 138, 3.
 λεγμία χωνευτά 174, 3.
 λιθένδντος 175, 11.
 λιθόξεστος 43, 5.
 μαίτωρ 135, 17. 140, 2. 145, 10.
 μακροειδής 85, 17.
 μάνα 120, 8.
 μαρμαρευόμετος 172, 7.
 μαρμαροῦν 28, 17.
 μεγαλομάρτωρ 31, 7. 148, 11.
 μισάγιος 153, 7.
 μνημοθέσιον 17, 3. 127, 6. 148, 13
 et 14.
 μόδιον 45, 1.
 μονή 25, 15. 73, 13.
 μοῦλαι 93, 13.
 μουσειά 148, 15.
 μουσιοῦν 141, 7. 144, 7.
 μουσίωμα 147, 13.
 μύαξ 139, 21.
 μυδράν 22, 15.
 ξηνοτάριον 102, 6.

- ξηραμπέλινος 28, 1.
 ξυλόστεγος 16, 15. 17, 3. 73, 11.
 147, 3.
 ξυλότρουλλος 89, 3. 124, 2. 147, 3.
 οίκονομειόν 19, 6.
 οϊατηρηλατικῆς i. q. οϊατηρῶ ἐλαθεῖς
 114, 1.
 δίκδος ὄδατων 15, 10.
 καθ' ὀλόκληρον 161, 23.
 ὀπανθῆναι 98, 5.
 ὀρθομαρμαροῦν 141, 7.
 ὀρθομαρμαρώσις 140, 14. 141, 19.
 ὀστιαίριος 133, 12.
 ὀψικεύειν 60, 1. 180, 11.
 ὀψίκιον 79, 1.
 παιγνιάτης 80, 12.
 πάκτον 21, 3. 66, 11.
 καλατῖνοι ἄρτοι 16, 4. .
 πάμβροφοι 155, 23.
 παντάπορος 163, 6.
 παντούρωμα 110, 8.
 παντούρωσις 144, 6 et 17.
 παρασκευῆ 15, 22.
 πατούν 19, 19.
 περσίον 145, 21.
 πηγανούσιος 141, 11. 175, 15.
 πινσός 82, 13. 136, 15. 137, 5.
 138, 15. 141, 8.
 πιστωρεῖον 102, 7. 118, 16.
 πιττάκια 35, 20.
 πλακωτός 22, 14. 104, 7.
 ποδιά 41, 7.
 ποδίσιος 54, 17. 69, 15.
 ποιεῖν δέκα μῆνας 20, 14. 97, 16.
 101, 13.
 πολυπομιλία 143, 15.
 πονολύτρια 91, 19.
 πόρτα 25, 1 et 15. 43, 20. 47, 14.
 προδώσαντες 79, 11.
 πρόκευσον 79, 2.
 προσκυροῦν 127, 14. 142, 13. 147,
 23.
 προσγειριάριος 135, 13.
 ἐπόθετο τοῖς συνοδεύουσι 176, 23.
 φεγεωνάργης 28, 5.
 φίλον 45, 7.
 φόγα 48, 10.
 φουγύειν 48, 9.
 φοδοποιίσιος 141, 11.
 σαγμαίριον 139, 11.
 σαργάνη 175, 1.
 σηκοῦν 51, 2.
 σημειοφορικά 30, 12. 41, 6. 50, 3.
 σκάλασις 144, 9.
 σκαπούλιον 49, 15.
 τὰ σάριφα 147, 8.
 σκεπάξειν 37, 13. 52, 17. 89, 4.
 131, 4.
 στάμα 17, 18. 40, 7. 60, 2. 163, 20.
 στεφαναία πέτρα 134, 23.
 στεφάνη τέλους 6, 9. 12. 13.
 στηλή καθεζομένη 38, 17.
 στηλοῦν 33, 13. 34, 18. 42, 19.
 58, 21. 60, 3.
 στηλωτικός 55, 3.
 σιχηρᾶ 123, 15.
 στοιχεῖον 56, 4 et 16. 59, 3. 185, 22.
 στοιχειοῦσθαι 35, 6. 36, 17. 52, 5.
 55, 2. 69, 10. 124, 6. 185, 2.
 στορογγυλόστεγος 111, 3.
 στοράκιον 127, 10.
 συγκοπή 19, 20.
 συμπατωθῆναι 83, 19. 110, 17. 120,
 13. 126, 13.
 συμπτάμενον 78, 12.
 συνδρομή 93, 20. 122, 18. 143, 14.
 συστημάτιον 69, 7. 131, 17.
 σφενδάν 19, 16. 123, 10.
 σφιγκτούριον 145, 23.
 σχηματογραφία 25, 8. 75, 7.
 σωματοπραῖται 50, 5.
 σωτηρίκιος 180, 23.
 ταξεώτης 36, 1. 68, 14.
 τελειωθῆναι i. q. ἀποθανεῖν 192,
 19.
 τετραδίσιος 37, 9. 43, 2. 83, 3.
 τετραδίπκος 143, 7.
 τετραπέρατος 57, 4.
 τζυκαλάριοι 25, 5. 69, 16.
 τζυκανιστήριον 19, 6. 22, 9. 82, 3.
 τραβία 28, 3, 4.
 τριακοντάφυλλον 73, 17.
 τροῦλος 141, 1 et 6. 143, 22.
 τρουλοῦν 141, 6.
 τρουλλωτός 82, 1.
 τυμβοσύνη 9, 17.
 τύπος 101, 2 et 4.
 τυποῦν 143, 1.
 ἔγροκίσιον 146, 11.
 ὀποκαμισοβράκιον 145, 23.
 φακεάλιον 145, 23.
 φαμίλια 20, 16. 21, 13.
 φαρμακολύτρια 106, 1.
 φθαζόμενοι 174, 19.
 φιλιππόδρομος 133, 21.
 φουλιζέειν 85, 2.
 φουλικόληστος 85, 3.
 φουλακίτης 160, 15.
 χαλᾶν 144, 15. 146, 7.
 χαλκέγγυτος 175, 10.

- χαλάστρα 165, 9.
 χαραγή 176, 22. 180, 23.
 χελάνδιον 125, 16.
 χριστοκόβαρον 108, 1.
 χρυσέγραυτρες 61, 10. 177, 10.
 χρυσέγγυτον 174, 2.
 χρυσεμβραφής 34, 12.
 χρυσεμβραφος 29, 12. 34, 6. 39, 3.
 χρυσική ποσότης 138, 18.
 χρυσοκίμαρον 107, 17 et 18.
- χρυσοκίμαρος 116, 12.
 χρυσοπλαστος 29, 10.
 ἐν χρωματων στήλη 38, 13.
 χυμεντων χρυσιων 142, 11.
 χύσιον 49, 17. 136, 8. 141, 18.
 χύσιος 104, 7.
 ψήφα 88, 17.
 διὰ ψηφιδων ειρών 71, 9. στήλη
 65, 12.
 ἀροσκόπει καρίνος 17, 8.

LIPSIÆ,

IMPRESSIT B. G. TEUBNER.